

Karnataka State Archives,
(Departmental Library)

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪುಸ್ತಕಾಲಯ
(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)

ಪ್ರಾ.ಪಿ. ಕ್ರಮಂ. Accession No.....

ನಿರ್ದೇಶ Date.....

(B)

4814

THE
MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES

OFFICIAL REPORT
OF THE
PROCEEDINGS OF THE THIRTY-FIRST DAY
OF THE
FOURTH SESSION

THURSDAY, 2ND APRIL 1964

Vol. IV—No. 31

Karnataka State Archive
(Departmental Library)

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರಾಗಾರ

(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)

ಪ್ರಾಚೀನ ಕ್ರಮಾಂಕ Accession No. (B) 481
ದಿನಾಂಕ Date.....

BANGALORE :

PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, STATIONERY AND
PUBLICATIONS AT THE GOVERNMENT PRESS

1964

Price : 25 nP.

CONTENTS

	PAGES
Starred Questions and Answers ...	2191—2211
Questions for answers on the day (but not taken up) ...	2211—2215
Calling attention to a matter of urgent public importance <i>Re: Hunger Strike by Sri H. Thimmaiah in Challakere, Chitradurga District</i> ...	2215
Non-Official Resolution—	
<i>Re: Utilization of Potential Resources of Cauvery Waters—(Debate adjourned)</i> ...	2216
<i>Re: Making recommendations to Government of India to solve border disputes on the basis of Linguistic Majority, etc.—(Debate not conclu- ded)</i> ...	2216—2231
Chair's ruling <i>re: the use of the word 'wool gathering'</i> ...	2231—2245
Non-Official Resolution—	
<i>Re: Utilization of Potential Resources of Cauvery Waters—(Withdrawn)</i> ...	2245—2254

THE MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT
OF THE
PROCEEDINGS OF THE THIRTY-SECOND DAY
OF THE
FOURTH SESSION

FRIDAY, 3RD APRIL 1964
Vol. IV—No. 32

Karnataka State Archival
(Departmental Library)
ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರಾಂಗಣ
(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)
ಪ್ರಾಚೀನ ಕೃತಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ
Accession No. 1814
ದಿನಾಂಕ Date.....

BANGALORE :

PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, STATIONERY AND
PUBLICATIONS AT THE GOVERNMENT PRESS

1964

Price : 25 nP.

CONTENTS

PAGES

Starred Questions and Answers ... 2255—2274

Questions for answers on the day (but not taken up) ... 2275—2278

Papers laid on the table—

(1) Replies to questions of previous sessions	}	2278
(2) Audit Report on the Accounts of the Mysore State Financial Corporation for the year ended 31st March 1963—issued under the State Financial Corporation Act, 1951.		
...		

Member's Representation

Re : Notice issued by Supreme Court relating to the question of privilege referred to it by President of India ... 2278—2287

Chair's order *re* : Expunction of certain remarks made by a member ... 2287—2290

Member's Representation ... 2290—2297

Non-Official Resolution—

Re : Making recommendation to Government of India to solve border disputes on the basis of linguistic majority, contiguity, village as a unit and wishes of the people ... 2297—2304

Statistical information *Re* : work transacted during the session ... 2304—2305

THE MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

—♦—
OFFICIAL REPORT
OF THE
PROCEEDINGS OF THE THIRTY-FOURTH DAY
OF THE
FOURTH SESSION

TUESDAY, 16TH JUNE 1964

Vol. IV—No. 34

BANGALORE :

PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, STATIONERY AND
PUBLICATIONS AT THE GOVERNMENT PRESS

1964

Price : 25 nP.

CONTENTS

	PAGES
Condolence reference <i>re.</i> the Demise of Sri V. L. Chame Gowda, Ex.-Member, R. A.	17
Starred Questions and Answers ...	17—37
Questions for answers on the day (but not taken up) ...	37—41
Message from the Ex-Governor ...	41
Leave of Absence to Members ...	41
Papers laid on the Table—	
(1) Twelfth Annual Report of the Mysore Public Service Commission for 1962-63 ...	42—43
(2) Notifications, Orders and Annual Reports of various Companies issued under various Acts. ...	
24th Report of Business Advisory Committee— (Adopted)	43—44
Member's Representation ...	44
Introduction of Bills—	
(1) Bangalore University Bill, 1964 ...	45
(2) Mysore Village Defence Parties Bill, 1964 ...	
Bangalore University Bill, 1964—(Motion to consider— not concluded) ...	45—92

THE
MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES

— ♦ —
OFFICIAL REPORT
OF THE
PROCEEDINGS OF THE THIRTY-THIRD DAY
OF THE
FOURTH SESSION

MONDAY, 15TH JUNE 1964

Vol. IV—No. 33

BANGALORE :
PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, STATIONERY AND
PUBLICATIONS AT THE GOVERNMENT PRESS
1964

Price : 25 nP.

THE
MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES

OFFICIAL REPORT
OF THE
PROCEEDINGS OF THE THIRTY-FIFTH DAY
OF THE
FOURTH SESSION

WEDNESDAY, 17TH JUNE 1964

Vol. IV—No. 35

BANGALORE :

PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, STATIONERY AND
PUBLICATIONS AT THE GOVERNMENT PRESS

1964

Price : 25 nP.

THE
MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES

—◆—
OFFICIAL REPORT
OF THE
PROCEEDINGS OF THE THIRTY-SIXTH DAY
OF THE
FOURTH SESSION

THURSDAY, 18TH JUNE 1964

Vol. IV—No. 36

BANGALORE :
PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, STATIONERY AND
PUBLICATIONS AT THE GOVERNMENT PRESS

1964

Price : 25 nP.

CONTENTS

	PAGES
Starred Questions and Answers . . .	2467—2487
Short Notice Question and Answer . . .	2487—2490
Questions for answers on the day (but not taken up) . . .	2490—2491
Business of the House . . .	2492
Papers laid on the table—	
Notification No. CI-22 SAD 63, dated 20th March 1964, issued under the Mysore Silkworm Seed and Cocoon (Regulation of Production, Supply and Distribution) Act, 1959 . . .	2492
Bangalore University Bill, 1964—(Clause-by-clause consideration—not concluded) . . .	2492—2536

THE
MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES

OFFICIAL REPORT
OF THE
PROCEEDINGS OF THE THIRTY-SEVENTH DAY
OF THE
FOURTH SESSION

FRIDAY, 19TH JUNE 1964

Vol. IV—No. 37

BANGALORE :
PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, STATIONERY AND
PUBLICATIONS AT THE GOVERNMENT PRESS
1964

Price : 25 nP.

CONTENTS

	PAGES
Starred Questions and Answers	... 2537—2555
Business of the House	... 2555—2556
Member's Representation	... 2556
Papers laid on the Table—	
Notification No. FD 44 CPC 63, dated 16th April, 1964 issued under the Mysore Lotteries and Prize Competitions Control and Tax Act, 1951	... 2556
Statement by Minister correcting replies to a Starred Question	... 2556—2559
Introduction of Bills—	
Mysore Sales Tax (Amendment) Bill, 1964	...)
Mysore Agricultural Income-Tax (Amendment) Bill, 1964	... 2559
Member's Representations	... 2559—2561
Chair's ruling <i>re</i> : admissibility of an amendment	... 2561—2564
Bangalore University Bill, 1964—Passed as amended	... 2564—2586
Mysore Village Defence Parties Bill, 1964—(Motion to consider—Debate not concluded)	... 2586—2604
Member's Representation	... 2586—2587

THE
MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES

OFFICIAL REPORT
OF THE
PROCEEDINGS OF THE THIRTY-EIGHTH DAY
OF THE
FOURTH SESSION

SATURDAY, 20TH JUNE 1964

Vol. IV—No. 38

BANGALORE :
PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, STATIONERY AND
PUBLICATIONS AT THE GOVERNMENT PRESS

1964

Price : 25 nP.

CONTENTS

	PAGES
Starred Questions and Answers ...	2605—2617
Questions for answers on the day (but not taken up) ...	2617—2618
Twenty-fifth Report of the Business Advisory Committee —(Adopted) ...	2618
Business of the House ...	2618
Statement by Sri B. Y. Neele Gowda clarifying certain matters raised by another Member ...	2619—2622
Non-Official Resolution—	
<i>Re</i> : Making recommendations to Government of India to solve border disputes on the basis of linguistic majority, contiguity, village as a unit and wishes of the people—(Debate not concluded) ...	2623—2643

THE
MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES

OFFICIAL REPORT
OF THE
PROCEEDINGS OF THE THIRTY-NINTH DAY
OF THE
FOURTH SESSION

MONDAY, 22ND JUNE 1964
Vol. IV—No. 39

BANGALORE :
PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, STATIONERY AND
PUBLICATIONS AT THE GOVERNMENT PRESS
1964

Price : 25 nP.

CONTENTS

	PAGES
Starred Questions and Answers ...	2645—2659
Questions for answers on the day (but not taken up) ...	2659—2960
Papers laid on the table—	
Mysore (Registration of Documents) Validation Bill, 1864 as passed by the Legislative Council ...	2660
Calling Attention to a matter of Urgent Public Importance <i>re</i> : Enhancement of Land Revenue as per re-classification under Survey Settlement ...	2661—2665
Message from the Legislative Council—	
Letter from a Member seeking permission to make a statement ...	2665—2666
Mysore Co-Operative Societies (Amendment) Bill, 1964 —Introduced ...	2666
Mysore Village Defence Parties Bill, 1964—(Passed as amended) ...	2666—2677
Mysore Beedi Industrial Premises (Regulation of Condi- tions of work) Bill, 1963, as reported by the Joint Select Committee—(Passed as amended) ...	2678—2703

THE
MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES

—♦—
OFFICIAL REPORT
OF THE
PROCEEDINGS OF THE FORTIETH DAY
OF THE
FOURTH SESSION

TUESDAY, 23RD JUNE 1964

Vol. IV—No. 40

BANGALORE :

PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, STATIONERY AND
PUBLICATIONS AT THE GOVERNMENT PRESS
1964

Price : 25 nP.

CONTENTS

	PAGES
Starred Questions and Answers ...	2705—2720
Questions for answers on the day (but not taken up) ...	2720—2723
Member's Representations ...	2724
Papers laid on the Table—	
Notification No. RD 54 LAD 54, dated 25th May 1964 issued under the Mysore Land Revenue Act, 1964 ...	2724
Notification No. CI 90 SAD 63, dated 17th March 1964 issued under the Mysore Silk Worm Seed and Cocoon (Regulation of Production, Supply and Distribution) Act, 1959 ...	
Motion for Elections of Members to :—	
(i) The Senate of Mysore University ...	(Adopted) 2724—2725
(ii) The Board of Regents of the University of Agricultural Sciences ...	
Mysore Public Libraries Bill, 1964—(Motion to refer to a Joint Select Committee—Adopted) ...	2725—2760

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

THIRTY-FIRST DAY.

Thursday, 2nd April 1964

The House met in the Assembly Hall, Vidhana Soudha, Bangalore, at Twelve of the Clock.

MR. SPEAKER (SRI B. VAIKUNTA BALIGA, B.A., B.L.) in the Chair.

STARRED QUESTIONS

(to which oral answers were given)

Merger of Goa in Mysore State

*Q.—100. SRI C. R. RANGE GOWDA (Magadi).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) the action, if any, taken by the Government to urge upon the Union Government, the justice of merger of Goa in Mysore State?

(b) whether they have impressed the Government of India as regards the historical and cultural identity of Goa with Mysore?

(c) whether they are aware that the Maharashtra Government is urging the Government of India for the merger of Goa in Maharashtra?

A.—SRI S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—

(a) There was no occasion to take up this matter with the Union Government.

(b) This will be done at the appropriate time.

(c) Government have no information.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ.—2 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ, ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರ. ಗೋವ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಭೌಗೋಳಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ರಾಜಕೀಯವಾದಿಗಳಾದ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡಿದ್ದೀರ. ಅವುಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದೀರ.

MR. SPEAKER.—It is a matter for the Union Government.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ.—ಕೆಳದಿ ಬಿಜಾಪುರ ರಾಜಮನೆತನದವರಿಗೂ, ಪೋರ್ಚುಗೀಸರಿಗೂ ನಡೆದ ಕೌಲು ಕರಾರುಗಳು, ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳು.

MR. SPEAKER.—This is a matter primarily resting firstly with the Central Government and perhaps equally with the Goa Government. Nobody other than these two is going to take a decision.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಬಿದ್ದಪ್ಪ.—ಅದನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ... ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದರು.

Mr. SPEAKER.—I wish to make the position very clear. Let there be no wrong notion. The Central Government asked for certain officers to be loaned and they were given. They functioned there not on behalf of the Mysore Government but on behalf of the Central Government. The member must not mistake the identity of individuals and think that they acted there as representing the Mysore Government. The Mysore Government never exercised and can never exercise jurisdiction till certain other things happen, if at all.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎನ್. ಮಾದಪ್ಪ ಗೌಡ.—ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೇ ?

Mr. SPEAKER.—To a certain extent it is only for the purpose of elucidation as to whether the Government has any idea or policy, but it is not proper to ask about ancient history and all that. We are not here to canvass.—I am only saying that the scope is very limited though I do not want to shut it out completely.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ದೊಡ್ಡಮೇಟೆ.—(ಇ)ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ವಾಹಿತಿಯೇನೂ ಇಲ್ಲವೆಂತ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾಹಿತಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತತ್ವಗಳ ಮೂಲಕ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಗೋವಾ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೂ ರಕ್ಷಣಾ ಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀ ಚವಾನರು ಪ್ರಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿದ್ದೂ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ?

Mr. SPEAKER.—I have also read something about this delicate matter. I am also following the papers. Is there anything to show that there has been any correspondence or pressure or contact with the Central Government ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ದೊಡ್ಡಮೇಟೆ.—ಖಂಡಿತ ಅಗುತ್ತದೆ. ಇವರಿಬ್ಬರ ಭಾಷಣವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಸೋಲುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವ ವಿಚಾರವೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ದೊಂದಿಗಾಗಲಿ, ಬೊಂಬಾಯಿ ಸರಕಾರದೊಂದಿಗಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಗೋವಾ ಸರಕಾರದೊಂದಿಗಾಗಲಿ, ಯಾವ ರೀತಿ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವೂ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನು ಓದಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ನಾನೂ ಓದಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ.—ಈಗತಾನೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದರೂ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಿಸಲಿ ಅ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಈಗಲೇ ಮುಂಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಾಗುತ್ತದೆಯಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅದು ಒಂದು ಸೂಚನೆ.

ಶ್ರೀ ಅಂಗಡಿ ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಪ್ರಕಟನೆ ಹೊರಡಿಸಿ ಈ ಗೋವಾ ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದಾಗ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—May I know whether it is a fact that some time back the Hon'ble Chief Minister declared that Mysore will not lay claim on Goa ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—We already laid claim in public; every Kannadiga has laid claim on Goa in public. But the Government as such has not acted.

† indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

—ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ.—ಗೋವಾ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ, ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲವೇ? ಗೋವಾ ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಮೈಸೂರಿನೊಂದಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲವೇ?

—ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅದು ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮಾತು.

Sri K. LAKKAPPA.—As Chief Minister, did you repudiate the statement made by the Defence Minister on the inclusion of Goa in Maharashtra?

Sri S. NIJALINGAPPA.—As Chief Minister there is nothing to repudiate.

[Sri N. O. SAMAJI put a supplementary question in Marathi (English Translation).—May I know whether the Government is aware that Samyukta Marathawadi Gomantak Party of Goa won the elections on the issue of merger of Goa with Maharashtra and formed the Government?]

Sri S. NIJALINGAPPA.—The Government is aware of so many facts. The less said about it the better.

Sri B. P. KADAM.—Is it not a fact that Congressmen lost the elections on account of their stand about merger with Maharashtra?

Sri S. NIJALINGAPPA.—On the other hand, it is the misdemeanour of certain people that is responsible for the failure of the Congress.

—ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ಗೋವಾ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ತರಹದ ಪ್ರಭಾವಗಳು ಅಥವಾ ಅವರ ಅಧಿಕಾರದ ಮೂಲಕ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ?

Mr. SPEAKER.—Are we discussing the merits and demerits of the Goa Elections on the floor of this House?

—ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ಗೋವಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲರಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಗಳು ನಮಗೆ ಸೇರಬೇಕು, ನಮಗೆ ಸೇರಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆಯೇ ಹೊರತು ನಾನು ಎರಡನೇಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಏನೂ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಗೋವಾವನ್ನು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವರು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರದ ದೆಡೆಯಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ? ಹಾಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ವಿನಾದರೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ?

—ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅದನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬಿಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

Sri B. P. KADAM.—May I know how much amount was spent by the Government in the Goa elections in connection for getting merger of Goa with Mysore?

Sri S. NIJALINGAPPA.—Not even a single naye paise.

Sri B. P. KADAM.—Is it not a fact that people in the border area went to Goa at the time of elections and ran helter and skelter and drowned themselves in liquor cups?

Mr. SPEAKER.—The Member may recast the question. If Sri Kadam sticks to the wording, I am not allowing it.

—ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಗೋವಾವನ್ನು ಮೈಸೂರಿನೊಡನೆ ಏಕೀಕರಣ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರಾಗಿಯೇ ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ ಅಥವಾ ತಾವೇನಾದರೂ ಅವರು ಕೇಳಿದರೆ ಹೇಳುವವರೇ ಅಥವಾ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರೇನಾದರೂ ಗೋವಾ ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸರ್ವಾರೋಪನಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರದ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:—ಯೋಗ್ಯ ಸಮಯವೇ, ಅಯೋಗ್ಯ ಸಮಯವೇ ಇದು. ಸಮಯ ತಕ್ಕದ್ದೇ. ತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದು ಯಾವುದನ್ನೂ ಏಕಾಂಶ ಮಾಡಬೇಡವೇ!

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ:—ಅದು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಮಾತು ಆಗಿದೆ. ಈ ಗೋವಾ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಯಬೇಕೇ, ಬೊಂಬಾಯಿಗೆ ಅಥವಾ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಬೇಕೇ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಅದು ನಡೆಯಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂದಾಗ, ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನೂ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

Sri V. S. PATIL:—May I know whether this Government have appointed a Committee consisting of Sri Malimath and Sri Channiah to tag the Goa territory with Mysore area, as also to investigate into past history?

Sri S. NIJALINGAPPA:—I am not aware of any Committee being appointed consisting of these two gentlemen to go into the history of Goa.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ:—ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಗೋವಾ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರತಕ್ಕದ್ದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ:—ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಅದು ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮಾತು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ:—ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಗೋವಾ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಅಥವಾ ಗೋವಾದವರು ನಿಲುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿದಾಗ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಅವರ ನಿಲುವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬರುವುದರಿಂದ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನಾದರೂ ಗೋವಾದ ಬಗ್ಗೆ ಖಚಿತವಾದ ಒಂದು ನಿಲುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಅಥವಾ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ:—ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಸಮಯಬಂದಾಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

Sri B. R. KADAM:—Is it not a fact that many congressmen from Marathi Border areas of the State went to Goa during elections and may I know whether the Government have spent for this purpose?

Sri S. NIJALINGAPPA:—I have said, Sir, not a single pie has been spent by this Government or anybody and if our friends had interfered in the elections, the results would have been different.

Sri B. R. SUNTHANKAR:—May I know whether there is party or section or group who sponsored the case of Goa's merger with Mysore? Any individuals?

Sri S. NIJALINGAPPA:—I am not aware of any group. But the entire sentiment of the State is merger of Goa with Mysore.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ:—ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗೋವಾ ತಮ್ಮ ಜೊತೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಅವರು ತಮ್ಮ ನಿಲುವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಮೈಸೂರಿನ ಜನರ ಪರವಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡರ ನಿಲುವು ಗೋವಾ ಮೈಸೂರಿನೊಡನೆ ಸೇರುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿನಿದೆ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ:—ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ! ಅದರ ಅಲ್ಲಿನ ಮುಖಂಡರು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದೇರಿತೆ ನಾವು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

Here I can only give information as Government. It cannot give replies to all questions which pertain to persons' opinions.

Mr. SPEAKER:—The question relates to the Mysore Government and not to individuals.

Sri S. NIJALINGAPPA:—The Mysore Government Ministers have not taken any interest in going about broadcasting their opinions.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದಾಗ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ವಿವೇಚನೆಗೆ ಬಿಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಹೇಳಿದರು ; ಸಂತೋಷ. ಈ ವಿಚಾರ ದಲ್ಲಿ ಅವರು ಶಕ್ತಿಯುತರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಶಾಸನನಿಧಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು, ಒಳ್ಳೆಯ ಸಮಯ ದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಯದೆ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಈ ಸಭೆಯ ಬೆಂಬಲವಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಂಡು ಗೋವಾ ನಮಗೇ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಏಕೆ ಕೇಳಿದಾರದು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅದಕ್ಕೂ ಸಮಯವುಂಟು, ಸಂದರ್ಭವುಂಟು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಗೋವಾಂತರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಚುನಾವಣೆ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಕರೆದಹಾಗೆ ತಮ್ಮನ್ನೂ ಕರೆದಿದ್ದರ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯ ಗೌಡ.—ಗೋವಾ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿರುವ ನೂರಾರು ಅಲಾಶಾಸನಗಳು ಸ್ಥಳೀಯ ರಾಜರಿಗೆ ನಡೆದಿರುವ ಕಾಲುಕಾರುಗಳು ಮುಂತಾದವನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅದು ಕೇವಲ ಒಂದು ಸಲಹೆ.

Sri L. B. BIRJE.—(Marathi).

Mr. SPEAKER.—Why should he refer to the Maharashtra Govern-
ment ?

Sri V. S. PATIL.—[Translated into English] The question is whether this Government had sent some people for canvassing at the time of the last elections in Goa and if they had not sent any person, why they had not sent. If they had sent.....

Mr. SPEAKER.—I do not permit that part of the question. If Government is to function in the manner suggested, it will be contrary to the rules of election, peoples' representation Act, etc. Does he want the Government to go and participate.

Sri V. S. PATIL.—Sir, I am merely translating. Whether Govern-
ment is aware that if they had sent any emissaries for the election, the Bandurkar Government would have had thirty instead of 17 or 16 representations.

Sri S. NIJALINGAPPA.—This Government was not interested in sending anybody for purposes of propaganda. It would not have been correct. This Government believes that any decision that has to be taken about the future of Goa has to be decided by those people themselves and it would be a political sin if anybody from outside were to drag them. Therefore, we were not interested in sending anybody. And, if we had sent, the results would have been different. It is a matter of opinion.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ.—ಗೋವಾ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸೇರಲು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಸರ್ಕಾರ ತಯಾರಿಸುವುದೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವುದು ಗೋವಾ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ನಮ್ಮದು ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ್ದಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಅರ್. ರಂಗೇಗೌಡ.—ಧಾರವಾಡದ ಕರ್ನಾಟಕ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಅಧ್ಯಯನ ತಂಡ ದವರು ಗೋವಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಮಾಡಿ ವರದಿ ತಯಾರಿಸಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ? ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ.

Sri B. V. MAGAVI.—Is there sub-versive agitation not to merge Goa with Mysore?

Sri S. NIJALINGAPPA.—Everybody is aware of it.

Sri N. O. SAMAJI.—(Marathi)

MR. SPEAKER.—This question does not arise. I can understand Marathi. My mother-tongue is Konkani. Eighty per cent is common.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಗೋವಾ ಮತ್ತು ಕರ್ಣಾಟಕಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಭೌಗೋಳಿಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕೇಂದ್ರದವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಕರ್ಣಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಪರವಾಗಿ ಒಂದು ಮನವಿಪತ್ರವನ್ನು ಮೊದಲೇ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸುತ್ತೇವೆ.

Sri S. NIJALINGAPPA.—It is a suggestion for action.

12-30 P.M.

Sri V. S. PATIL.—Is it a fact that just after the elections some disgruntled Goans have seen our Chief Minister and the latter has promised to help them to resist the merger of that tract into Maharashtra?

Sri S. NIJALINGAPPA.—I think my friend has misunderstood the entire thing. Quite a large number of representatives from Goa including the members of the House of the Legislature came and saw me and expressed that they would like to remain as a separate entity. I told them that it is their case and they can express it, and that they will have my full sympathy. I did not say that it should merge here or there.

Extending the benefit of the Pay Scale of Rs. 80-150 to Primary School Teachers who have passed L. S. Examination, U. T. C. Training, etc.

*Q.—126. Sri H. D. DEVE GOWDA (Holenarasipur).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether it is a fact that they have issued an order to extend the benefit of the pay scale of Rs. 80-150 to such Primary School Teachers, who have passed the following examinations;

(i) Lower Secondary Examination;

(ii) U. T. C. Training;

(iii) English subject in S. S. L. C.

(b) whether the said order has been given effect to;

(c) the number of teachers in Hassan District who have not been given the above scale in spite of passing all the examinations mentioned above;

(d) the reasons for the same;

(e) whether they would take the steps to sanction the above scale to them at least now?

A.—Sri S. R. KANTHI (Minister for Education).—

(a) No.

(b), (c) & (d) Do not arise.

(e) This will be considered.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಎಸ್. ಎಸ್. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಿರತಕ್ಕವರು ಮತ್ತು ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪಾಸು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಎ. ಟಿ. ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಟ್ರೇನಿಂಗನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಗ್ರೇಡನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದೆ ?

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಈ ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರದ ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಈಗಿರತಕ್ಕ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ಎಸ್. ಎಸ್. ಪಾಸು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಟ್ರೇನಿಂಗನ್ನು ಪಡೆದಿರುವವರು ಆಗಿದ್ದವರಿಗೆ ಏನು ಗ್ರೇಡನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಅವರಿಗೆ 70-110 ಎಂದು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಇದರೊಳಗೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ನನಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಉತ್ತರ ಬೇಕು. ದುಡ್ಡಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಹತ್ವವಲ್ಲ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಪಾಸು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಎ. ಟಿ. ಸಿ. ಟ್ರೇನಿಂಗನ್ನು ಪಡೆದು ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷು ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಪಾಸು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಖಚಿತವಾದ ಉತ್ತರವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಿದೆ. ಎ. ಟಿ. ಸಿ. ಟ್ರೇನಿಂಗು ಪಡೆಯಲು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಬೇಕು, ಅದನ್ನೂ ಪಡೆದು ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ನಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷು ಸಬ್ಜೆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದವರಿಗೂ ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಗಾಗಿ ಕೊಡುವ ಗ್ರೇಡನ್ನೇ ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರದ ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಉತ್ತರ ಕೊಡದೇ ಇರಲು ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಇದು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಂದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಸ್ನೇಹ ನಲ್ಲರುವ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೋ ಅದು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತದೆ.

Establishment of Cocoon Markets under the Mysore Silk-Worm Seed and Cocoon Act.

*Q.—210. Sri G. V. GOWDA (Palya).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the names of Sericulture Divisions in the State where Cocoon Markets are established under the Mysore Silk-Worm Seed and Cocoon Act;

(b) the total quantity of cocoons sold in the said markets from 1st January 1963 to 31st December 1963;

(c) the quantity of cocoons purchased for the Government Silk Filatures from 1st January 1963 to 31st December 1963;

(SRI G. V. GOWDA)

(d) the total amount of the fee collected from the buyers in respect of the cocoon purchased by them from 1st January 1963 to 31st December 1963 ;

(e) the actual expenditure incurred for the establishment and maintenance of those cocoon markets from 1st January 1963 to 31st December 1963 ?

A.—SRI B. RACHIAH (Minister for Forests and Fisheries)

(a) Cocoon Markets have been established in the following Sericultural Divisions ;

1. Chamarajanagar ;
2. Kollegal ;
3. Mysore ;
4. Channarayana ;
5. Kunigal (Seed area where only rejected and surplus native race cocoons are disposed for reeling).

(b) 41,48,526-645 Kgs.

(c) 12,12,130-805 Kgs.

(d) Rs. 3,90,213-70.

(e) Rs. 1,62,694-43.

SRI G. VENKATAI GOWDA.—Is it not a fact that the fee to be collected from the buyers is only to cover expenditure towards establishment charges of these markets ?

SRI B. RACHIAH.—Yes.

SRI G. V. GOWDA.—If that is so, may I know why the Government have thought fit to collect a sum of Rs. 3,90,203-70, more than what is required for the purpose of meeting establishment charges ?

SRI B. RACHIAH.—It is not necessarily for meeting establishment charges for running the cocoon markets but also to provide several other amenities to the producers and also to people who bring cocoons to the markets. Estimates have already been prepared to give adequate facilities for certain cocoon markets in the southern division.

SRI G. V. GOWDA.—Are the Government aware that the rule authorises them to levy 2 per cent and it is only to meet expenditure towards establishment charges ? Is it legal to collect more than that ?

SRI B. RACHIAH.—The Government have already reduced the fee from 2 per cent to 1½ per cent.

SRI G. V. GOWDA.—Even by collecting the fee at 1½ per cent is it not a fact that the amount required will be collected by levying maximum one per cent on the purchased ?

Sri B. RACHIAH—Since the rates of cocoons were very much higher than during the previous years, the collection of fee looks as if it is high. But in subsequent years I hope the fee will not be of such an order.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ—ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಕೂನು ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕವೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ—ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಈಗ ಹೆಚ್ಚು ಕೋರ್ಟಿನ ಮುಂದೆ ಒಂದು ರಿಟ್ರೈಡ್ ಮತ್ತು ನುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ಮುಂದೆ ಒಂದು ರಿಟ್ರೈಡ್, ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವರಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ತೀರ್ಮಾನ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ.

Sri G. V. GOWDA—Is it not a fact that even 1½ per cent is too much a burden on the purchaser with the result it affects the selling price of silk ? Will the Government reconsider the levy of 1½ per cent to 1 per cent ?

Sri B. RACHIAH—I have already said that expenditure was much more than what we have spent on establishment during the previous years. The rates of cocoons were very much high than during the previous years and therefore the collection of fee looks as if it is high.

Sri D. M. SIDDIAH—May I know in how many places the Government propose to construct market buildings and what is their expected estimate ?

Sri B. RACHIAH—The Government have thought of building in five market places in the South Division and details and estimates have not yet reached the Government. After they are received, they will give sanction.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ—ನಿಮ್ಮಿಂದ ಯು ಬರ್ಟಿನ ಜೊತೆಗೆ ಇತರ ಕೆಲವು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಕೂನು ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಬರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಉಳಿಯತಕ್ಕ ಹಣದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಏನೇನು ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಬೇಕೋ ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು ಸರಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ—ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಈ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿಗೆ ಬರುವ ಜನಗಳಿಗೆ ಅವರು ತರುವ ಕಕೂನು ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರವಾಗದೆ ಉಳಿದ ಗೂಡುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಮತ್ತು ಅವರು ತರುವ ಗಾಡಿ ಹಾಗೂ ಎತ್ತುಗಳಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ಮತ್ತು ನೀರು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟುಯಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದಿದೆ, ಮತ್ತು ಈಗಾಗಲೇ ಐದು ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ.

Misappropriation in several Societies and District Co-operative Bank in Tumkur District.

*Q.—251. **Sri K. LAKKAPPA (Hebbur)**—

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether it has come to the notice of Government regarding misappropriation in several societies and District Co-operative Bank in Tumkur District ;

(SRI K. LAKKAPPA)

(b) If so, the names of the societies and the amount misappropriated in such societies may be furnished;

(c) Is there any penal action taken against those who are responsible for the misappropriation, if so, the details may be furnished;

(d) Whether they propose to create a separate Audit Cell to probe the Accounts in detail from the year 1958 up-to-date of the said Society?

A:—Sri KONDAJJI BASAPPA (Deputy Minister for Co-operation).—

(a) Yes.

(b) & (c) *Vide* statement appended.

(d) There is no such proposal before Government. The Department is already having a special Audit Cell.

Karnataka State Archives,
(Departmental Library)

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರಾಗಾರ

(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)

ಪ್ರಾ. ಕ್ರಮಾಂಕ Accession No. 4814 (B)

ದಿನಾಂಕ Date.....

STATEMENT

Sl. No.	Name of the Society	Amount misappropriated	Amount collected	Balance	Penal action taken
1	2	3	4	5	6
1	Sira Taluk Agricultural Multi-purpose CS., Ltd.	634-81	54-81	580-00	Complaint lodged with Police but 'B' sheet given by the Police.
2	Pattanayakanahalli Circle MPCS, Ltd.	821-83	821-83	...	Accused prosecuted, but acquitted by Court.
3	Vysya Co-op. Society Ltd., Tumkur	3245-79	3245-79	...	Do
4	Amruthur Circle MPCS, Ltd. ...	2106-32	2000-00	106-32	Complaint lodged with Police, but 'B' Sheet given by the Police.
5	Bukkapatna Circle MPCS, Ltd. ...	749-37	...	749-37	Accused prosecuted; but acquitted by Court.
6	Pavagada Taluk, Agricultural Produce CS, Ltd.	30179-98	...	30179-98	Accused prosecuted. One accused convicted and the other two acquitted by the Court.
7	(a) Brahmasandra CMPCS, Ltd., Sira Taluk.	1136-50	1136-50	...	Accused convicted. Appeal pending before Session Court.
	(b) - Do ...	2000-00	...	2000-00	Accused acquitted by Court.
8	Hosahally Ryots CS, Ltd., Kunigal Taluk.	1500-00	1500-00	...	Pending before the I Class Magistrate Court, Tumkur.

1	2	3	4	5	6
9	Holavanahally MPCs, Ltd., Koratagere Taluk.	300-00	...	300-00	Pending before the High Court of Mysore.
10	(a) Turuvekere TAPMCS ...	1600-00	...	1600-00	Pending before the Magistrate's Court, Tiptur.
	(b) Do ...	421-81	...	421-81	Pending with the Police.
11	Haralur SCS, Ltd., Tumkur Taluk.	10683-87	...	10683-87	Pending before I Class Magistrates, Court, Tumkur.
12	Maravekere SCS, Ltd., Madhugiri Taluk.	2867-86	...	2867-86	Do Madhugiri.
13	Bijawara SCS, Ltd.	100-00	100-00	...	Do Madhugiri.
14	Pavagada Taluk LMCS, Ltd. ...	2619-98	...	2619-98	Pending with Police. Accused is absconding.
15	Turuvekere LMCS, Ltd. ...	321-80	321-80	...	Pending with Police.
16	Town Co-operative Bank, Ltd., Chikkanayakanahalli	200-00	...	200-00	Do
17	Huliyar Town CS, Ltd., C.N. Halli Taluk.	2305-66	...	2305-66	Do
18	Melekote SCS, Ltd., Tumkur Taluk.	8500-00	...	8500-00	Do
19	District Co-operative Central Bank, Ltd., Tumkur	6000-00	6000-00	...	Do
20	Swandenahalli SCS, Ltd., Tumkur.	2735-00	2735-00	...	Do
21	Srirama Mandiram CS, Ltd., Amruthur, Kunigal Taluk.	979-74	979-74	...	Pending with the Public Prosecutor.
22	Kunigal TAMPCS	86392-10	1700-00	84692-10	Committee has been superseded. Further action is being taken.
TOTAL		168402-42	20595-47	147806-95	

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, (ಎ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ : ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸಿಗೆ ಎಫ್. ಐ. ಆರ್. ಕಳುಹಿಸುವಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ನಮೂದು ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು, ಯಾರ್ಯಾರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹಾಕಲಾಗಿತ್ತು, ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ?

SRI KONDAJJI BASAPPA.—If the Hon'ble Member looks to item 19, he will see that the amount involved is Rs. 6,000 and the entire amount has been recovered.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ.—ಪೊಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಭಾರ್ಟ್‌ವೀಟ್ ಹಾಕಲು ಕಳುಹಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಎಫ್. ಐ. ಆರ್. ನ ವಿಚಾರವೇನಾಯಿತು ?

SRI KONDAJJI BASAPPA.—It is pending investigation with the police since 4 months.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಅಲ್ಲಿ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿರತಕ್ಕ ಒಟ್ಟು ಹಣ 1 ಲಕ್ಷ 16 ಸಾವಿರ ಅದರಲ್ಲಿಗೆ 8 ಕವರ್ ಮಾಡಿರುವುದು ಕೇವಲ 6 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ. ಇನ್ನು 4 ದ ಹಣ ಏನಾಯಿತು ? ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೋ ?

SRI KONDAJJI BASAPPA.—I am not aware of that.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ.—ಟರ್ನ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ 15 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಧವಾವಣೆಯಾಗಿದೆಯಲ್ಲಾ ಅದರ ವಸೂಲಿಗೇನುಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ?

SRI KONDAJJI BASAPPA.—The question is about the misappropriated amount. So far as that amount is concerned it is only Rs. 6,000 and nothing more than that.

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—Is it not a fact that there are complaints that misappropriation in this bank is to the tune of Rs. 1,16,000 and that only Rs. 6,000 has been traced and recovered ? What happened to the rest ?

SRI KONDAJJI BASAPPA.—I am not aware of those facts.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ.—ತುಮಕೂರು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ 15 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಧವಾವಣೆ ಆಗಿದೆಯಲ್ಲ ಆ ಹಣವನ್ನು ವಸೂಲಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

SRI KONDAJJI BASAPPA.—Those details are not available with me. If the Hon'ble Member puts a separate question, I will furnish the answer.

SRI ANGADI CHANNABASAPPA.—May I know whether the persons involved in misappropriation are officials or non-officials ?

SRI KONDAJJI BASAPPA.—Both officials and non-officials are there. The Board of Management is also there.

SRI G. V. GOWDA.—In respect of the several items where the money has not been recovered, what are the steps taken by Government to realise them ?

SRI KONDAJJI BASAPPA.—They have filed arbitration cases. As soon as the awards are passed, they will be executed and the money will be recovered.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ.—ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೇ 1 ಲಕ್ಷ 16 ಸಾವಿರ ರೂ. ಗಳ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದೆಯೆನ್ನುವಾಗ ಇನ್ನು ಉಳಿದ 18 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿರಬಹುದು ?

MR. SPEAKER.—That is disallowed.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ.—ಗೊಳಗಿನ ಸೊಸೈಟಿಯ ದುರುಪಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ದೂರುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರಬಲವಾದ ಕಾರಣಗಳೇನು ?

SRI KONDAJJI BASAPPA.—In fact, the Hon'ble Member himself has presented a petition to me. I have sent it to the Special Audit Cell. They are still examining it and the report is awaited.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಅನಿಸ್ಟಿಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರರ ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕಿನವರೊಬ್ಬರು ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರಿರುವುದರಿಂದ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿದೆಯಲ್ಲವೇ ?

Sri KONDAJJI BASAPPA.—It is not correct.

ಶ್ರೀ ಅಂಗಡಿ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಈಗ ಕೇಸುಗಳನ್ನೇನೋ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹಣದ ವಸೂಲಿಗೆ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಕ್ರಮ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಆಗರೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಲ್ಲಾ ?

Sri G. V. GOWDA.—The Kunigal Society has been superseded. Why has action not been taken to supersede other societies and on whom has the responsibility been fixed in the case of the Kunigal Society ?

Sri KONDAJJI BASAPPA.—So far as item 22 is concerned, the Board of Management has already referred the matter to arbitration. As soon as the award is passed, it will be executed and amount realised.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಪಾವಗಡ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಪಲ್ಟಿ ಪರ್ಷನ್ ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಗನ ಹೆಸರಿಗೆ ಖರ್ಚಾಕಿದ್ದ ಹಣವನ್ನು ತಂದೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಆತನನ್ನು ಹಣ ಪುನಹ ಪಾವತು ಮಾಡದಿದ್ದ ಕಾರಣ ಡೈರೆಕ್ಟರ ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದ್ದ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಪುನಹ ಡೈರೆಕ್ಟರಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯೇ ?

Sri KONDAJJI BASAPPA.—I do not think so.

Acquisition of lands of the C. I. T. B. in Domlur, Bangalore South Taluk.

*Q.—275. Sri B. NANJAPPA (Cubbonpet).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether any lands have been acquired by C.I.T.B. in Domlur in Bangalore South Taluk ;

(b) if so, how many acres of land have been acquired ;

(c) the procedure followed in acquiring the said land ?

A.—Sri K. PUTTASWAMY (Minister for Municipal Administration).—

(a) Yes.

(b) A G

76 1

(c) Direct purchase by negotiations.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ನಂಜಪ್ಪ.—ಈ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಅಕ್ವಯರ್ ಮಾಡುವ ಬರೀದಿ ಮಾಡಲು ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—1960 ರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರು ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ ಇಂಪ್ರೂವ್‌ಮೆಂಟ್ ಟ್ರಸ್ಟ್‌ಬೋರ್ಡ್‌ಗಾಗಿ ಜಮೀನನ್ನು ಅಕ್ವಯರ್ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದು ಕಾನೂನು ಬದ್ಧವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಅದುವರೆಗಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಟ್ರಸ್ಟ್‌ಬೋರ್ಡ್ ಅಕ್ವಯರ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಅವಾರ್ಡನ್ನು ಕೂಡ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಕಾಂಪನ್‌ಸೇಷನ್ ಹಣವನ್ನು ಪಾರ್ಟಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಾಗ ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಶಾಖೆಯವರು ಮಾಲೀಕರೊಂದಿಗೆ ನೆಗೋಷಿಯೇಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಉತ್ತಮವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಹಾಗೆ ಕೊಡುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ನಂಜಪ್ಪ.—ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇದರಲ್ಲೂ ಅಕ್ವಿಜಿಷನ್ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್‌ನ್ನು ಅಡಾವ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೇನು ತೊಂದರೆ ?

Sri K. PUTTASWAMY.—Subsequently this House passed a validating Act validating all acquisition proceedings initiated under the Land Acquisition Act. Therefore there is no need now to resort to private purchase.

Mr. SPEAKER.—Even under the general proposition of law the first duty is to get it privately and the question of compulsory acquisition arises only if it is not possible to do so. I suppose that has been the policy of law all along.

Sri K. PUTTASWAMY.—That is a desirable course.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ನಂಜಪ್ಪ.—ಎಕರೆಗೆ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಎಕರೆಗೆ ಗ್ರಾಜುರೇಟಡ್ ಸ್ಕೇರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಜಮೀನಿನ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ನುಸರಿಸಿ ಕೊಡುವುದು ವಾಡಿಕೆ. 9 ಸಾವಿರ, 10 ಸಾವಿರ, 11 ಸಾವಿರ, 11 ಸಾವಿರದ 5 0—ಹೀಗೆ ಜಮೀನಿನ ಫರ್ಲಿಟ ನೋಡಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ನಂಜಪ್ಪ.—ಈಗ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಜಮೀನಿನ ಜಾಗವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

Sri K. PUTTASWAMY.—I think I have inspected those places.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ನಂಜಪ್ಪ.—ಇದುವರೆಗಾಗಲೇ ಅವರು ಅದರ ಪೊಸೆಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಜ್ಜಿಸ್ಟ್ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಸ್ಕಲ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಕ್ವಿಜಿಷನ್ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ಆ ಬಗ್ಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ್ಯಾವುದನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ನಾವು ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ನಂಜಪ್ಪ.—ಆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

Sri K. PUTTASWAMY.—I am not aware of that.

Failure of Monsoon Crops in Yelburga Taluk.

*Q.—378. Sri VEERABHADRAPPA ERAPPA (Yelburga).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether it has come to their notice that the monsoon crops, viz., cotton, wheat, groundnut and maize have failed this year in Yelburga Taluk ;

(b) whether they are aware that on account of this the people of the taluk are put to hardships for want of food and work ;

(c) the action taken by them in this behalf ?

A.—Sri M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue).—

(a) Due to untimely and heavy rains during October 1963, kharif crops in 4 villages of Yelburga taluk were affected.

(b) The people of these villages were put to some hardship on account of the failure of crops.

(SRI M. V. KRISHNAPPA)

(c) Full remission of land revenue has been ordered in 13 villages and full suspension in 35 villages of this Taluk.

Takavi loans and loans for irrigation wells are being granted in order to give some relief to the agriculturists

Three relief works have also been started in order to provide employment to the people of this area.

ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಕರಪ್ಪ.—ಈ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮುಂಗಾರು ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹತ್ತಿ, ಗೋದಿ, ನೆಲಗಡಲೆ, ಮತ್ತು ಮನುಕಿನ ಜೋಳ ಮುಂತಾದ ರಬ್ಬಿ—ಇವುಗಳಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ರೈತರಿಗೆ ಕಂದಾಯ ಮಾಫಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಈಗ 13 ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಮನ್ನಾ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು 35 ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ-ಸಸ್ಪೆನ್ಷನ್ ಮಾಡಿದೆ. ಮುಂದೆ ಕ್ರಾಪ್ ಕಟಂಗ್ ಮಾಡುವಾಗ್ಗೆ ರಬ್ಬಿ ಬೆಳೆ ಏನಾದರೂ ಫೇಲ್ ಆಗಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿ, ವರದಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ವರದಿ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಕರಪ್ಪ.—ಈ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂಗಾರು ಬೆಳೆಗಳಿಗೂ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಆ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿಯೇನೋ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಬೆಳೆಗಳೂ ಕೂಡ ನಷ್ಟವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಆಗಾಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

Progress of work in the Kabini Project.

* Q.—392. Sri D. M. SIDDIAH (Biligere).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the progress of work so far done in the Kabini Project of H.D. Koté Taluk, Mysore District;

(b) the amount estimated and the amount spent so far;

(c) the number of acres of land that come under cultivation and the irrigable area that would be covered;

(d) the area coming under submersion and how much is forest land and how much is revenue land;

(e) whether the submersible land is released to go ahead with the work;

(f) when the project is expected to be completed ?

A.—Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—

(a) The work on the Kabini Dam and earthen flanks is in progress. In the spill-way portion, masonry has been raised up to ten feet above the river bed level for a length of 120 feet. In the remaining length, the masonry work is in progress at different levels.

(b) The sanctioned estimated amount of Rs. 320.00 lakhs. The amount spent up to end of February 1964 is 125.15 lakhs.

(c) 30,000 acres.

(d) 11,740 acres comprising of State Forest—585 acres District Forest and Government Waste lands—815 acres; Revenue lands—6,780 acres; River, tank-bed, roads and valleys—3,560 acres.

(e) Acquisition of submersible lands under private holding and release of forest lands is in progress.

(f) During the fourth Five-Year Plan period.

Sri D. M. SIDDIAIH.—Supplementary to (b): May I know the revised estimated amount and also the number of acres to be brought under irrigation?

† Sri S. NIJALINGAPPA.—The revised estimate is Rs. 10 crores and the area that comes under irrigation is 45,000 acres.

Sri D. M. SIDDIAIH.—Supplementary to (a): May I know the present height of the dam? Is it not a fact that technical opinion is to increase the height to 14 feet to irrigate more area?

Sri S. NIJALINGAPPA.—At the second stage it ought to be 12 to 14 feet in height.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ರಾಜಯ್ಯ.—ತುಂಗಭದ್ರಾ ಮತ್ತು ಶರಾವತಿ ಜಲಾಶಯಗಳ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲರ ತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕವಿ ಮತ್ತು ನುಗು ಜಲಾಶಯಗಳ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲರ ತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೂ ಒದಗಿಸುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಹೌದು. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿಯೇ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ರಾಜಯ್ಯ.—ಇದುವರೆಗೆ ನುಗು ಜಲಾಶಯದ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲರ ತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ಯಾವ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸದೆ ಅಲ್ಲಿನ ರೈತರ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಅಕ್ವೈರು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೂ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕರಿಗೆ ಕಾಂಪೆನ್ಸೇಷನ್ ಕೊಡದೇ ಇರಲು ಕಾರಣವೇನು?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನುಗು ಜಲಾಶಯದ ವಿಚಾರ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳ ತ್ತೇನೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕವಿ ಜಲಾಶಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದು.

Supply of Power to I. P. sets in Pavagada taluk.

*Q.—437. Sri R. KENCHAPPA (Pavagada).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the number of cases in which the Power has not been supplied to I. P. sets for irrigation purposes in Pavagada taluk in spite of the ryots having deposited the amount;

(b) whether there has come to their notice that scarcity of wire is the cause for this delay;

(c) the length of wire required for servicing pump-sets in this taluk;

(d) whether they will take suitable steps to supply necessary materials specially wire for servicing I. P. sets in this taluk, in view of this taluk being a scarcity area?

A.—SRI S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).

- (a) 61.
- (b) Yes.
- (c) 92 Miles.
- (d) Yes.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಕಂಚಪ್ಪ.—ಈ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಯಾವಾಗ ಒದಗಿಸುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಮೊನ್ನೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ 'ಚರ್ಚೆ' ನಡೆಯುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ನಿರಾವರರಿ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ತಂತಿ ಈಗ ಸರಬರಾಜು ಆಗಿರುವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಗೂ ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಕಂಚಪ್ಪ.—ಅಭಾವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತಂತಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ನಿರಾವರರಿ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಫೇಡ್‌ವಾಗಿ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದುವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ? ಇಂತಹ ಅಭಾವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ತಂತಿ ಒದಗಿಸುವ ಆರಲು ಕಾರಣವೇನು?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಪಾವಗಡ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಪಾವಗಡವೇನೋ ಅಭಾವ ಪ್ರದೇಶದ ದಯಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಏನೇನು ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಬೇಕೋ ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ತಂತಿಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಸರಬರಾಜು ಆಗಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸಗಳು ನಿಂತಿವೆ. ಈಗ ತಂತಿಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬಂದಿವೆ. ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ.—ಪಾವಗಡ ಮತ್ತು ನುತ್ತುಮುತ್ತಲರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ತಂತಿ ಸರಬರಾಜು ಇಲ್ಲದೆ ಈಗತಾನೇ ಈ ಬೆಳೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಣಗುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಕೂಡಲೇ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ತಂತಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಇದು ನೂತನ. ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಂತಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡೋಣ.

Construction of a new Hospital Building for Gadag-Betigeri Municipal Hospital.

*Q.—464: Sri K. P. GADAG (Gadag).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether they are aware that Gadag-Betigeri Municipal Hospital Building is too old and inadequate and has no amenities for in-patients;

(b) whether a new Hospital building is now proposed to be constructed to meet the needs of the public?

A.—DR. K. NAGAPPA ALVA (Minister for Health).—

(a) Yes.

(b) Yes.

Sri K. P. GADAG.—May I know at what stage the construction of the proposed hospital building is pending?

Dr. K. NAGAPPA ALVA.—The Municipality has been assured of Government assistance. It has been asked to send us plan approved by the Government Architect. It has not yet sent it so far. We have reminded it again.

Sri K. P. GADAG.—Is the land for construction of the building available?

Dr. K. NAGAPPA ALVA.—Land is available. They have said that even the present site will be all right for them. There is also another site. The choice of site is left to them. The advice of the Public Health Department has been given to them in this regard.

Sri K. P. GADAG.—Are Government aware that there is a proposal to acquire the land adjacent to the present building.

Dr. K. NAGAPPA ALVA.—We have asked them to put up proposal according to the advice of the Public Health Department and such a proposal has not yet come to Government.

Mr. SPEAKER.—I put Question No. 424.

Scarcity conditions in Bhalki Taluk.

*Q.—424. **Sri S. BHIMANNA (Bhalki).**—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether it has come to their notice that scarcity conditions are prevailing in Bhalki Taluk due to failure of Khariff Crops and falling of ice-balls over the Kabi crops;

(b) what action they intend to take to give relief to the people;

(c) the amount of fund reserved for this scarcity area;

(d) whether it is not a fact that properties of ryots are being attached in default of payment of surcharge and land revenue in Bhalki Taluk;

(e) whether any representation was made to suspend the recovery of surcharge and land revenue under the present prevailing circumstances;

(f) whether the Government intend to undertake scarcity works in Bhalki Taluk?

A.—Sri M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue).—

(a) As the seasonal conditions in Bhalki taluk have not been satisfactory the Khariff crops were below normal. In some villages of Khatak-Ch ncholi Circle the crops were affected by hailstorm.

(b) Road works to an extent of over 200 miles have been taken up relief works all over the district. Takavi loans are also being granted to provide relief to the Agriculturists.

(c) A sum of Rs. 74,500 has been allotted to Bhalki Taluk for execution of Relief works and a sum of Rs. 97,500 has been allotted for grant of Takavi loans.

(SRI M. V. KRISHNAPPA)

(d) The Land Revenue dues are being collected from well-to-do persons. The properties of such persons only are being attached wherever necessary for recovery of the dues.

(e) Yes.

(f) Road works to an extent of over 200 miles have been taken up as relief works all over the district.

Sri BAPU RAO HULSURKAR.—May I know whether the Government are aware that both rabi and khariff have failed due to which the ryots are not in a position to pay even land revenue?

† Sri M. V. KRISHNAPPA.—The Government are aware. The Minister also had been there when the hon'ble member also was there. It is true that some villages in Bhalki Taluk are affected because of some hail and severe storm and the crops have been affected. The Government have taken lot of relief measures now. 200 miles of road work has been started and more than Rs. 2 lakhs of takkavi loans have been given. A number of other relief works have been taken up there.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—The same conditions are prevailing in other parts of the State also. May I know what is the reaction of the Government to give relief to those areas? For example, part of Kolar, part of Madhugiri sub-division, Tumkur etc., in these places the people are suffering worse than in Bhalki. May I know what the Government are going to do for them?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಈಗ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಾವವಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಕೇಳಿದ್ದರೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಭಯವಿಷಯ ಮೇಲೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಬೇರೆಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ರಿಲೀಫ್ ಮೇಜರ್ಸ್‌ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರುವ ಹಾಗೆ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅಭಾವ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಡಿವಿಜನ್‌ ಕಮಿಷನರುಗಳಿಂದ ವರದಿಯನ್ನು ತರಿಸಿ ಕೆಲವು ರಿಲೀಫ್ ಮೇಜರ್ಸ್‌ನು ಕೂಡಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಬುದ್ದಾಗಿ ಬಂದು ಅಭಾವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನೂ ನಹ ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಯಾರೂ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಯಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ-ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣನಿದ್ದಪ್ಪ.—ಈಗ ತಾವು ಗೋಕರ್ಜೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಧರನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ ಅದಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಮಾಡಿರುವ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ತೃಣವೂ ತಪ್ಪದೆ ಹಣವನ್ನು ಪಾವತಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

Sri S. BHIMANNA.—May I know whether more amount will be given to Bhalki Taluk for digging of wells?

Sri M. V. KRISHNAPPA.—That area is very good for well irrigation and Government wanted to give additional loans under that scheme. We are waiting till 31st of last month for receipt of additional funds from Delhi. It has not yet come. But still, we are prepared to give money out of this Budget in order to give some more wells to this area since irrigation wells will be successful there.

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—The Hon'ble Minister promised that he will tour scarcity areas. May I know whether he will tour the areas before we meet next and give all possible relief to affected areas.

SRI M. V. KRISHNAPPA.—I propose to tour Sira, Hiriyur, Challa-kere, Molakalmuru and parts of Jagalur Taluk and halt at Davanagere. These are supposed to be scarcity areas and I intend to tour them in 10 to 12 days.

1 P.M.

QUESTIONS FOR ANSWERS ON THE DAY

(but not taken up)

Instructors and Assistant Instructors discharged from service consequent upon the closure of the Tailoring centres attached to Rural Artisan Training Institutes in the State.

*Q.—59. **Smt. V. V. MIRJANKAR (Kumta).**—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the total number of instructors and Assistant Instructors discharged from service consequent upon the closure of the Tailoring centres attached to Rural Artisan Training Institutes in the State ;

(b) the age, qualification and the total length of service put in by each of these Instructors and Assistant Instructors in the Commerce and Industries Department ?

(c) whether any of them are provided with alternate employment?

A.—SRI K. MALLAPPA (Minister for Industries and Commerce).—

(a) 35.

(b) *Vide* statement appended.

(c) Yes.

Statement showing the age, qualification and length of service of the retrenched Tailoring Staff.

Total length of service put in the Industries and Commerce Department at the time of retrenchment. (1-8-1963)

Sl. No.	Name of the official	Designation	Age	Qualification		Total length of service put in the Industries and Commerce Department at the time of retrenchment. (1-8-1963)
				General	Technical	

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

Sl. No.	Name of the official	Designation	Age	V Form	Training in Tailoring at Bombay.	Years	Months
2	M. T. Narasappa	Do	33 years	V Form Course	Diploma in Tailoring	11	2
3	Mirza Abdul Hameed Baig	Do	33 years	Primary IV Year	Training in Hosiery	6	8
4	B. Narayan	Do	40 years	Middle III Year	Tailoring Certificate Course	6	9
5	H. S. Krishna Murthy	Do	...	S.S.L.C.	Certificate in tailoring	2	...
6	G. S. Alath	Do	...	VIII Standard	Trained in Tailoring	5	2
7	Laza Mannal Naroonha	Do	...	L.S.	Tailoring Course	2	3

8	S. C. Yeduri	Do	...	...	S.S.L.C.	...	Training in Koni-Blaspur...	5	10
9	Gurumurthy	Do	...	...	M.S. Course	...	Certificate Course in Tailoring.	9	5
10	G. N. Bailkeri	Do	...	36 years	Primary IV Year	...	Trained in Tailoring Course	9	...
11	Wandkar	Do	...	...	V Year	...	Diploma in Tailoring	3	...
12	R. Ganesha Shenoy	Do	...	...	VI Standard	...	Training in Tailoring	7	...
13	R. V. Vispute	Do	...	39 years	VII Form	...	Diploma in Tailoring	8	1
14	Gajanana Beerappa	Do	...	...	V Form	...	Pass in Tailoring	3	3
15	Azamath Ali	Do	...	37 years	VI Class	...	Trained in Hosiery	16	3
16	A. R. Kodaganur	Do	...	46 years	VII Kannada	...	Diploma in Tailoring	9	...
17	C. T. Hulmani	Do	...	34 years	S.S.C.	...	Trained in Tailoring	7	3
18	Kalandar Hussain	Do	...	26 years	S.S.L.C.	...	Diploma in Tailoring	1	2
19	Gurushanthappa	Do	...	...	S.S.L.C. Course	...	Certificate in Tailoring	1	1
20	Smt. Jayamma	Assistant Instructor	...	...	Do	...	Certificate Course	1	6
21	Kumari Sunanda	Do	...	...	S.S.L.C.	...	Do	2	11
22	Zeenathunnisa	Do	...	...	S.S.L.C.	...	Trained in Tailoring	3	5
23	Shamsunnisa	Do	...	23 years	Middle IV Year	...	Passed Needle Work	2	4
24	Smt. Alice Meroy	Do	...	...	Middle School Course.	...	Certificate Course in Tailoring.	2	11
25	D. Puttaiah	Do	...	...	L.S. Course	...	Training in Tailoring	7	6
26	Mirza Gulam Ahmed Baig	Do	...	27 years	Middle School Course.	...	Trained in Embroidery	14	...
27	G. S. Navi	Do	...	24 years	VII Kannada	...	Tailoring Course	5	2
28	D. P. Pawte	Do	...	35 years	V Standard	...	Diploma in Tailoring	3	...

1	2	3	4	5	6	7	
						Years	Months
29	K. Achanna P. Setty	Assistant Instructor	...	V Standard	Training in Tailoring	7	...
30	G. M. Janthgal	Do	...	VII Form	Diploma in Tailoring	4	2
31	Bajarang Singh	Do	31 years	7th Class	Trained in Hosiery	9	5
32	A. A. Junagad	Do	...	IV Marati	Trained in Tailoring at Hubli	5	3
33	D. H. Kattimani	Do	26 years	VII Standard	Trained in Tailoring -	5	2
34	S. H. Shivaramaiah	Do	24 years	L. S. Course	Certificate in Tailoring	1	6
35	Chandrasekhar	Do	...	II Form	do	1	4

Note :—The age of the officials at Sl. Nos. 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 29, 30 and 32 are not readily available.

Inam Villages in Mysore Division.

*Q.—504. Sri B. H. LAKSHMANAIAH (Belur).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the number of Inam Villages in Mysore Division ; and

(b) the total amount of compensation paid in respect of these villages and the total extent of land given to the ryots in the said Division.

A.—SRI M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue).—

(a) 651

(b) The total amount of compensation paid is Rs. (66,59,062-92 nP. No lands are given to the ryots under the Inam Abolition Act. Occupancy rights have, however, been recognised in respect of Kadim Tenants, Permanent Tenants and Quasi-permanent tenants who were in occupation of 1,96,005 acres and 14 guntas.

Calling attention to matter of urgent Public Importance—Hunger Strike by Sri H. Thimmaiah in Challakere, Chitaldrug District.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ಧಪ್ಪ (ತಿಪ್ಪಟೂರು).—ನವ್ಯಮಿ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಂಡಲಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ತಿಮ್ಮಯ್ಯ ಅವರ ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದ್ವಾತಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ನಾನು ತರುತ್ತೇನೆ.

† Sri S. R. KANTHI (Minister for Education).—The hunger strike by Sri H. Thimmaiah, Taluk Board Member, before the D. E. O. Office was in connection with the transfer of primary school teacher. Sir, in this connection the Director of Public Instruction was, in Chitradurga, some time back and induced Sri Thimmaiah to give up fast. Sri Thimmaiah has given up the fast.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷಪ್ಪ (ಹೆಬ್ಬಾಳೂರು).—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಚ್. ತಿಮ್ಮಯ್ಯನವರು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಯಾತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿದರು. ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವರು ದಿವ್ಯಕೆ ಎಜು ಕೇಷನ್ ಆಫೀಸಿನ ಮುಂದೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದರು ? ಆ ದಿವ್ಯಕೆ ಎಜುಕೇಷನ್ ಆಫೀಸರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಈಗಾಗಲೇ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಒಬ್ಬರು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಎಂದು ಅವರು ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿದರು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷಪ್ಪ.—ಅವರು ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದು ಆ ಆಧಿಕಾರಿಗಳ ವರ್ತನೆಯ ಬಗ್ಗೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸದಕಳಕೆ ಸಹಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಲ್ಲವೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಈ ವರ್ತಮಾನವಿಲ್ಲ. ಅವರು ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿದ್ದು ಸ್ಕೂಲ್ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೊಬ್ಬರನ್ನು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಎಂದು ಅರ್ಥವಿಲ್ಲವೆಂದು ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—(5) ಯಾರವರು ಇವರು ?

NON-OFFICIAL RESOLUTION

re: Utilisation of Potential Resources of Cauvery water—Motion to adjourn discussion.

Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—Now may I have your permission to move adjournment of discussion on the resolution moved by Sri H. D. Deve Gowda, as I have to go on some very urgent business. I wish that the Member who has to move the next resolution on border question may move it. My reply to the resolution of Sri Deve Gowda may be taken up at 5 o'clock so that I may come and give the reply. I therefore move with your permission:

"That the debate on resolution moved by Hon'ble Sri H. D. Deve Gowda may be adjourned under Rule 227".

Mr. SPEAKER.—If the purpose of seeking adjournment is only to have a little time to fulfil his engagements and if the Hon'ble Chief Minister will reply at 5 o'clock, then we may agree. I suppose the House agrees to the motion since it does not cause any inconvenience to anybody?

HON'BLE MEMBERS.—Yes.

Mr. SPEAKER.—The debate stands adjourned to be resumed at 5 o'clock. Meanwhile the next resolution will be taken up.

Non-Official Resolution.

re: Making recommendations to Government of India to solve border disputes on the basis of Legislative majority etc.,

Sri V. S. PATIL (Belgaum-I).—I beg to move:

"That this Assembly recommends to the Government of India that the border disputes between Mysore and the adjoining States including Maharashtra be solved on the basis of (a) Linguistic majority, (b) contiguity, (c) village as a unit, and (d) wishes of the people, without further delay."

Mr. SPEAKER.—Resolution moved:

"That this Assembly recommends to the Government of India that the border disputes between Mysore and the adjoining States including Maharashtra be solved on the basis of (a) linguistic majority, (b) contiguity, (c) village as a unit, and (d) wishes of the people, without further delay."

I have received notice of amendments. The Hon'ble Member Sri A. P. Appanna is not here. That amendment lapses. Sri A. J. Doddameti will move his amendment.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—(1) ಮೊದಲನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 'ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನೊಳಗೊಂಡ' ಎಂಬ ಪದಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದು; (2) ಐದನೇ ಸಾಲಿನಿಂದ ಎಂಟನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿರುವ (1) ಭಾಷಾ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು, (2) ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಾಮೀಪ್ಯ.....ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಎಂಬ ಪದ

ಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ, “ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದ ಕಡೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಸಂಹಿಂಧಪಟ್ಟ ರಾಜ್ಯಗಳು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಗಡಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಉಭಯ ನಮ್ಮ ತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಒಪ್ಪಂದ” ಎಂಬ ಪದಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair.]

MR. DEPUTY SPEAKER.—Amendment moved :

“(i) That in line 3, omit the words “including Maharashtra,”

(ii) In line 4, for the words “(a) Linguistic majority, (b) Contiguity.....wishes of the people”; substitute the words “Mutual agreement to be arrived at between the States concerned in the matter of affecting minor border adjustments wherever found necessary.”

SRI G. V. GOWDA.—I would like to know whether the rules of procedure would permit the next resolution being taken up when the earlier resolution is not yet over, and if so whether the earlier resolution lapses.

SRI B. D. JATTI.—It was on the motion of the Chief Minister that it was accepted. You were perhaps absent.

SRI G. V. GOWDA.—I would like to know whether such a motion is admissible in view of the specific rules laid down.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—Rule 277. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರೂಲ್ 277ರ ಪ್ರಕಾರ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದರು, ಅದು ಸಭೆಯ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಿತು.

MR. DEPUTY SPEAKER.—The Hon'ble Member Sri Gowda was absent.

† SRI V. S. PATIL (Belgaum-I).—Sir, this is one of the most important resolutions that has been Tabled by us before this Hon'ble House for its consideration. The question is important not only from our point of view, but also from the point of view of those people who are residing outside the areas of these linguistic States. For example, Sir, we have formed this Karnatak State at the strenuous efforts and requests made by people like Sri Doddameti and others to have one State on the basis of Kannad language. They have placed their grievances several times, even during the British regime to have one province with a predominantly Kannad language. Their efforts started about forty to fifty years back and after Independence, everyone in the country has accepted this principle and tried to redress the grievance. Several committees were appointed for the formation of these new States or division of our country into thirteen or fourteen States mainly based upon language. The reports of the several committees, the opinion of experts, all were considered by the Parliament and this State was brought into force. At the same time when old Mysore was made a uni-lingual State in 1956, Bombay was kept as a bilingual State. But the desire of the people has got to be respected, and the rules of the country, the Congress

party, came to its senses in 1960 and Bombay State was also divided on the basis of language into Maharashtra and Gujarat.

When Parliament passed these laws, re-organisation of States, it was a very vast and big question. Division of the whole country into several groups of languages certainly was one of the biggest question before our country. At that time several attempts were made as to whether the basis should be taken to be a district or a taluka or a firka or a circle or should we go to the basis, the village. When the country was to be divided into these groups, parliament preferred as the first step to have the district and in exceptional cases to go to the taluka level and not below that. What was done by our Parliament in 1956 as well as in 1960 was proper. But when taluka or district was taken as a basis, we must remember, Sir, that our old taluks or districts or the new taluks or districts were not formed on any scientific basis, nor were they based upon any linguistic considerations at all. We all know that the districts or provinces in the British regime were formed in the order of their success in the various parts of the country, and they divided this country into several provinces and districts with a view to have convenience for their administration. There was no question of people's benefit, people's welfare and people taking part in the administration of the Government. But, after independence of our country, the whole nature changed. Every individual must know what the Government of his State is doing, what is going on in his district or taluka. For that purpose, to enable every individual in this country, the basic principle of one language, one State, was accepted. It was no doubt a good principle. But, at the same time, Sir, when the whole question of the country was before the Parliament, it was impossible for the Government or any committee at that time to divide or demarcate these boundary lines on the basis of village. It was an impossible task. That was why in 1956 the Hon'ble G. B. Pant said in Parliament when we were dividing the country—let this Act come into force and then minor adjustments can be made by the Zonal Councils. This minor adjustment is never intended to mean to limit two miles or 10 miles in area as enunciated or interpreted by our honourable friend Sri Jatti. That was not the intention of Sri Pant. As compared to the whole division of the country into provinces, the demarcation of boundary lines is a minor thing. It may consist of five miles or five furlongs or fifty miles. It does not mean that it only refers to ten miles on either side of the boundary line. This is a wrong interpretation put by this Government on the words used by Sri G. B. Pant. Then the Zonal Council tried to settle these questions. But, everyone of us knows, Sir, that there was no end of that matter. The present resolution clearly says that it is not only of the Marathi people in the border area, but it is also for the Kannada people that are lying outside the Mysore State.

Sir, I have seen this report of the fact-finding committee appointed by the Mysore State before the reorganisation of the State.

That Committee has clearly stated—some portions of their remarks are very important. But, I do not know whether our Government is eager to give any credit to this committee who have reported this matter. I would like to draw the attention of our Government to the remarks made by the Committee. It is a Government's publication and we have nothing to do with it. It was published in the year 1954 when we were not here. On page 1, it says:

"Kannareseri bounded on the north and west by Marathi and on the east by Telugu and Tamil and on the south by Tamil, Kodagu and Tulu." Now, our friends say that Konkani has nothing to do with Marathi. All men have stated clearly that Konkani is the dialect of Marathi. On page 14 they say:

"Admittedly, Tulu is a dialect of Kannada and is only a spoken language, the script used being Kannada. Konkani is allied to Marathi."

This is the finding given by that committee and it clearly shows that Konkani is not separate from Marathi and it must go with Marathi.

AN HON'BLE MEMBER.—Our Speaker has said that

Sri V. S. PATIL.—If our Speaker Sri B. Vaikunta Baliga comes to our area, it is so much good. We welcome him; we would certainly welcome such an intellectual giant. We will never grudge it. But the thing is whether he is willing to come.

Then, on page 4, there is a reference to the Madakshira which is still outside the State and the people of this area are still longing to come to Mysore. What have this Government done regarding the welfare and wishes of these people.

On page 8 a reference is made to Bidar District.

"Nearly half of the Bhalki Tahsil adjoining Nilanga Tahsil is found to be a Marathi-speaking area and is bound to give rise to controversies."

In 1954 this committee has anticipated if those people are not allowed to go to Maharashtra there would be controversy. Further, the committee says:

"Ahmadpur, Udgir and Nilanga Tahsils are overwhelmingly Marathi. Even in the other Tahsils there is a sizeable percentage of Telugu or Marathi speakers. Without making a detailed linguistic survey, village by village, it is difficult to delimit the linguistic areas in this district."

This principle is applicable not only to Bidar or Bhalki but is applicable to all the districts round about Mysore. This has got to be done by the Government and I do not know whether they have done anything in this matter.

(SRI V. S. PATIL)

On page 9 :

"It is interesting to note that there is a sizeable Kannada-speaking population in the Deglur Tahsil of Nanded District which is admittedly a part of Marathwada."

What have our Government done? Have you found out in how many villages Kannada population is there, whether they are contiguous to some area and whether the people of those places desire to come to Mysore or not? In this respect what steps have this Government taken? I feel they done nothing and they are sleeping over these issues. Further, the committee says :

"This will leave a population of 1,89,205 Kannada speakers scattered in the other areas of the State outside this region. A Linguistic Map of the Hyderabad State, furnished by the Census Commissioner, Hyderabad, is attached."

According to the information of this Committee, there are still two lakhs of people who are living in the areas lying in Maharashtra. What have you done to help them? This relates to the three districts of erstwhile Hyderabad State.

Regarding the Bombay area, on page 10 the committee says :

"Except in the Talukas of Belgaum and Chandagad, the Kannada speaking population is undoubtedly predominant. In these two taluks however, the Marathi-speaking population accounts for 63.4 per cent. The linguistic affiliation of this area is bound to be open to controversy."

This is the remark made by the committee in 1954. I think the Hon'ble Finance Minister Sri B. D. Jatti will not be justified in blaming us that we are creating new troubles in the border areas.

SRI B. D. JATTI.—I have never said that Sri V. S. Patil has created any trouble.

SRI V. S. PATIL.—Sri Jatti means Government. The Chairman of this Committee was Sri M. Seshadri, a retired Minister of the Government of Mysore.

1-30 P.M.

This is based upon the census of 1951.

SRI B. R. SUNTHANKAR.—This committee toured North Karnatak and at that time I am sure the committee must have interviewed Sri Doddameti.

SRI V. S. PATIL.—Regarding Sholapur District, the committee says :

"It is only in South Sholapur and Akkalkot Taluk the percentage comes to 56.5. Except these two taluks, the rest of the

district must be excluded. Even here, we do not know how the Kannada-speaking population is distributed. Without a detailed survey of villages, it is impossible to say whether any portion might have to be excluded. We, however, consider that these two Talukas must be deemed to be part of the Kannada-speaking area."

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ರೇವಣ್ಣನಿದ್ದಪ್ಪ.—ಪ್ರಾಯಶಃ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್. ಆತ್ಮ ಕಡೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರೂ, ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಜತ್ತಿಯವರು ಒಬ್ಬರೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಜತ್ತಿಯವರು ಒಬ್ಬರೇ ಅಂದರೆ ಎರಡು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಳ ಇದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ?

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದರಲ್ಲಿ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಎನೂ ಇಲ್ಲ.

Sri V. S. PATIL.—This shows that according to this committee at least two taluks ought to have been joined to Mysore and the detailed study that was expected of this committee has not been done by this Government.

Then, further on, it refers to the Sholapur City.

"We observe that out of the total population of 2,66,050 the Kannada speakers account for only 39,359 or 14.81 per cent of the entire population. It is obvious that Sholapur City cannot be reckoned as part of the Kannada-speaking area."

As regards South Satara, the committee says :

"Even in these two taluks the Marathi speakers account for 73 per cent. We think that these two taluks also must be excluded."

The have taken taluk as the basis. There are villages just on the border which are predominantly Kannada-speaking. That matter has not at all been enquired into by this Government and I do not think any of our Hon'ble Minister has ever visited any of those villages to enquire into their wellbeing or conditions or wishes. They have not done anything of the sort because they are self-satisfied.

So far as Madras Karnatak is concerned, the committee on page 13 says : "Although there is a Kannada-speaking population of 1,50,000 in the Madras district, this cannot be reckoned as part of Kannada-speaking area on account of the geographical and other considerations."

Then, we come to South Kanara and on page 14 they have referred to Kasargod.

As regards Nilgiris, they have said that it must also be considered. It further says :

"In view, however, of the linguistic distribution of the population, the affiliation of this area is bound to give rise to acute controversy."

(Sri V. S. Patil)

Have they made a regular survey as to how many villages are predominantly Kannada and how many are predominantly non-Kannada and what are the wishes of those people? Nothing has been done as yet.

Then, the committee refers to Coimbatore. They say that without an intensive survey it is hardly possible to identify the areas in which the Kannada-speaking minorities live. These are the things which ought to have been done by this Government. The people have put them in places of trust and it was their first and foremost duty to make enquiries regarding the areas which are lying just outside the boundary of this State.

On page 15 the committee has referred to Hosur Taluk. There also, number of Kannada people are there but they say that, without an examination and survey the committee is unable to say the exact number of villages or the population in that area.

On page 18, a reference is made to Anantpur and there the population of Madakasira is given. There, the Kannada population is 65 per cent and still that part has not at all been joined to Mysore. From all this, I should like to ask this Government as to what it is doing for the amelioration of the Kannada people who are residing outside the State. Some of our friends on the opposite side may say, "Why these Maharashtra people are trying to sponsor the cause of the Kannada people?" That is because we are feeling the pinch. If a section of the people are kept outside their State, what are their conditions and difficulties and how many troubles they have to undergo we have experienced this for the last 8 years. That is why we are feeling pity for our Kannada brothers who are not included in this State. They must also be suffering the same fate as we are suffering. We are sponsoring the cause of not only the Kannadigas but the cause of all minorities.

I should like to say one word regarding the amendments moved by my friend Sri Doddameti. In the first amendment he has asked for the exclusion of Maharashtra. I do not know what he means by that. I do not know whether it is his intention that Maharashtra has nothing to do with Mysore at all and that it is not even an adjoining State.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ (ರೋಣ್).—ವೃಲ್ಲ ಕ್ಷಾರಿಪ್ಪ ಮಾಡುತ್ಲೇನೆ. ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ ಇಷ್ಟೇ ಇದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಒಂದೇ ಹೆಸರನ್ನು ನಮೂದಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಗಡಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆದೊಂದೇ ಪ್ರಾಂತವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಅಂಧ ಕೇರಳ ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಂಬಂಧ ಬರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ ನಮನೆಯು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದೇ ಪ್ರಾಂತದ ಹೆಸರು ಬಳಸಬಾರದು ಎಂದು ಆ ಪದಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು ಎಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ V. S. PATIL.—If that was his intention, he ought to have asked for the addition of the words Madras, Kerala and Andhra. That would have been proper. He wants all the villages lying outside Mysore State to be included in Mysore and he is rather afraid that others who are non-Kannadigas might put in their claims to those areas. That is why he is afraid to mention the names.

Here, Sir, for the last 8 years these two Governments, the Maharashtra Government and the Mysore Government, are negotiating. They have held several meetings. It was discussed even in the Southern Zonal Council. All these efforts have proved to be fruitless and useless, and that is why we have taken shelter of the basic principles. If this amendment is accepted and if it is to be by mutual agreement of the two Governments, then it is an unending business. It has failed and it has proved to be a complete failure during the last 8 years. It is quite impossible that these two Governments or any government will come to terms with the Mysore Government. We can agree even with foreign governments like England, America or Russia or any other foreign country, but it is very difficult for the Mysore Government to agree with any other government on any reasonable terms, because this Government do not know what is reason, what is justice and what is equity. Nothing of that is known to them, and that is why they have turned a deaf ear to the cry of the Kannada people lying outside. They are simply seeking their own. I may say that the ruling party men are concerned with their self. They are following "उद्धरेदात्मनात्मानं" said in Gita, just to see that every one individual is benefited. They do not care for anybody, even for their own relations, for their blood relations, for their linguistic relations. They will care for none but themselves and that is displayed during the last 8 years. During all this period they have done nothing for protecting the rights of the people lying outside this State. As a reward for what they have obtained in our border area, they are harassing us for the last 8 years. We have experienced 3 regimes during the last 8 years. The first short regime was that of Sri Nijalingappa. It was a regime of promises without doing anything. The second regime was that of our friend Sri Jatti. His regime was a terrible one. It was a regime of repression to us. We were thrashed; our heads were broken and we were shot down.

Sri B. D. JATTI, (Minister for Finance).—If the head of Sri Patil was shot down or thrashed, he could not have been here now and how could he had spoken here now?

Sri V. S. PATIL.—On the 23rd November 1958 at about 11-00 a.m. in the morning his own District Magistrate came to my house. He called me to help him to pacify the people as some *gadbad* was going on. I was reluctant because I had to go to Bangalore for which I had even reserved my ticket. But just to see that peace is maintained I accompanied him with what result? I persuaded the people to calm down and I drove away some people, but the reward his own police gave me was that they broke my head on the road.

Sri B. D. JATTI.—I do not know about the second part, but as regards the first part, what he states is absolutely correct. I have no information about the second part and I cannot say anything without information. As regards the first part, because he is a person who has got influence in the village and because the Government did not want

(SRI B. D. JATTI)

any disturbance in the village they requested him and he went there. He was mainly responsible to help the police to maintain law and order. That is true.

SRI V. S. PATIL.—The District Magistrate himself took me to the Civil Hospital where I was detained over about 20 days as an in-door patient. On the day on which I came back from the Hospital his Sub-Inspector came to my house and arrested me for rioting. That was the ward given by my friend Sri Jatti to me.

The other incident to which I would like to refer took place on the 8th January 1961. On that day there was firing by the police on the people and there was great commotion. So the police wanted me to help them.

I went there and I advised the people. On the one side our people were ready to assault the police and on the other side the police, about 200 strong, were ready to shoot down the people. I was in the middle. At that time I requested the District Magistrate and the S. P. to cool themselves down first and I told them that I would control the mob and asked them to control their organised police. At that moment also we were successful in bringing down and cooling down passions on both sides. This is the way in which our friends regime harassed us. Then, the people had to take not only to peaceful Satyagraha but also ultimately to no-tax campaign. During this campaign this firing incident had taken place even without violence. We have tried other methods which are open to us under the law and which are followed by Gandhian principles to impress upon the Government the wishes of the people. For example, more than thousands and thousands of meetings were held; applications signed by lakhs of people were sent to Delhi, to this Government as well as the Bombay Government. Then ultimately we resorted to Satyagraha. In the Satyagraha movement, at one time about 5000 to 6000 people courted jail. On the second occasion it was more than 16,000 people who courted jail. All these things passed off peacefully. The punishments were from 1 day to 9 months R. I. All this was suffered by the people. Why? Was there any hatred or ill-feeling between Mysoreans and Maharashtrians? Absolutely not. We love Mysoreans as we love Madrasis or Bengalis. But what are the Government of Mysore doing? Are they doing justice? They say that these people are making agitation because outsiders are instigating them. This is really wonderful. Would 16,000 people court jail just because some outsiders came and instigated them? It is an impossibility.

Then elections came. In the elections to local bodies every village panchayat in our area elected Samiti members. The first resolution passed in every village panchayat was that "we want to go to Maharashtra; our village is predominantly Marathi area; we request this Government to give us permission to go to Maharashtra." Then elections to taluk boards were held and then also the Marathi area people returned Samiti members.

ಶ್ರೀ ಚನ್ನಪ್ಪ ವಾಲ.—ಹೋಗಿ ಬೇಡ ಎನ್ನುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಜಮೀನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಚನ್ನಪ್ಪ ವಾಲ.—ನಿಮಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿ ಬಂದಿದೆ.

Sri V. S. PATIL.—The Taluk Boards of Karwar, Halyal, Supa, Khanapur and Belgaum passed resolutions in some places unanimously and in some places by a majority. All the Marathi people voted for the resolution though the Kannada people there objected to it.

Sri B. P. KADAM (Karwar).—In Halyal they were in favour of it and supported the resolution.

Sri S. V. PATIL.—Then, Sir, regarding elections to this August House, we first had the elections in 1955 when one of the Assembly Members resigned as a protest against the Congress Party of Belgaum because they did not allow him to state before the States Reorganisation Commission that Belgaum part belongs to Maharashtra. As a protest he resigned and there was the first bye-election in Belgaum Taluk. My friend Mr. Samaji stood against a Congress Candidate. Mr. Samaji had learnt upto 5th standard. Against him the Congress set up one of my own relations who is M. A. LL. B.

Sri B. D. JATTI.—If M. A. LL. B.s are only eligible for contesting elections, where should others go?

Sri V. S. PATIL.—The congress candidate was a Marathi by caste and his mother tongue was Marathi and he was related to me.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—He should not bring in others.

Sri V. S. PATIL.—On behalf of Congress, he was sponsoring the cause of including the whole of Belgaum District in Karnataka while Mr. Samaji supported by us wanted that village should be taken as unit and that part where there is predominance of Marathi people must be excluded from joining Mysore. On this basis election was fought, and Mr. Samaji was elected in 1955. In 1957, Sir, we had elections in our parts and all the three seats in Belgaum, Nippani as well as Khanapur, Balki and Bidar came to us. So far as Karwar is concerned, there was quadrangular fight and the advantage was taken by the Congress. In 1962, recent elections have taken place. We have regained our seat in Karwar. Mr. Kadam has been retained. There was practically this time a straight fight between the candidate who sponsored Kannada principle and Samithi member. We have retained the seat of Belgaum, Khanapur, Nippani and also Bhalki. All these seats which have been retained in these tracts clearly go to show that the people desire that we must go to Maharashtra. I do not mean to say, Sir, that if that part is joined to Maharashtra, we are going to get heaven. There also the rule is of the same people.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Out of 135 Members of the Congress Party in the Legislature there are hardly 5 members. Should they not listen to what he says?

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಇದು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಒಂದೇಲ್ಲ ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಜನರಿಗೂ ಸಹ ಅಷ್ಟೇ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆ.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Is the party in power leaving alone the Finance Minister?

Sri V. M. DEO (Gubbi).—I propose that discussion on this resolution be adjourned till tomorrow.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Not when Sri Patil is on his legs.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—My grievance is that those people who loudly protest whenever border issue comes up here, should have been here. We want to know the exact position.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—When he gets his chance, he may say all those things.

2 P. M.

Sri S. V. PATIL.—In 1962 elections, the Congress again tried to get some Marathi people to oppose us. But, in spite of their attempt, in spite of money and influence, people returned us to place this view before this August House. That is the mandate given to us by our people and we cannot be faithless to them and to our conscience. That is why we are pleading not only for the Marathi people, but also for the Kannada people to have their places in their respective States. Sir, the attitude shown by this Government regarding this dispute is given by the report of the Maharashtra Boundary Dispute Committee by the Maharashtra Government representative. There were about eleven points before that committee for discussion and those points are really very important. But on all these points, except only the question of contiguity.

Sri V. M. DEO.—I rise to a point of order. I move that in view of the importance of this question, it is very unseemingly that the members of this Treasury benches are not only absent, but totally absent, except our ex-Chief Minister and the present Finance Minister (Mr. Jatti).

Mr. DEPUTY SPEAKER.—There is no point of order.

Sri V. M. DEO.—In view of this, I move that this House be adjourned for the next two hours to enable all the members to give due importance that the subject really deserves.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—From a point of order, he has gone to a motion.

Sri V. M. DEO.—Except on that basis, how can anybody explain this total absence. I demand—I move that this House be adjourned for the next two hours to enable all the other members to come here and take notice of the discussion.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—There is no point of order.

Sri G. V. GOWDA.—There cannot be any objection to put this for the consideration of the House.

Sri B. P. KADAM.—I see a very small clarification from the Chair.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—He can ask for it after Sri Patil finishes.

Sri B. P. KADAM.—Is it correct for the Hon'ble Members to go and take their D. A. without attending the House?

Sri G. V. GOWDA.—I object to that statement, Sir.

Sri V. M. DEO.—Sir, did you put my resolution to the House?

MR. DEPUTY SPEAKER.—I do not allow that motion and I am not putting that to the House.

SRI G. V. GOWDA.—When a motion is moved; it has either to be accepted or rejected.

MR. DEPUTY SPEAKER.—There was no motion. A point of order was raised and I have disallowed it.

SRI G. V. GOWDA.—Under the provisions, the Chair has to allow.

MR. DEPUTY SPEAKER.—Certain motions, when they are dilatory, cannot be allowed.

SRI G. V. GOWDA.—You should have a uniform law for all the members.

MR. DEPUTY SPEAKER.—Motions, which are dilatory, cannot be allowed. I am not allowing this motion.

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—The Chief Minister made a motion and it was allowed.

MR. DEPUTY SPEAKER.—No motion was made by Sri. Deo. It was only a representation. It was rejected. Hence Sri Patil can continue.

SRI V. M. DEO.—I want to appeal to you Mr. Patil through the Speaker. What is the use of talking when nobody attends so far as this question is concerned. Sir, I would like to bring to your notice rule 277.

MR. DEPUTY SPEAKER.—Is Sri Patil yielding?

(Sri V. S. Patil was on his legs)

MR. DEPUTY SPEAKER.—Sri Deo, Should know that Sri Patil is not yielding.

SRI V. M. DEO.—My point of order is not yet finished. I am bringing to your notice rule 277.

MR. DEPUTY SPEAKER.—I have already stated that there is no point of order. I have also stated that I am not allowing his motion. There is the Minister. He is taking care.

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—Rule 277 is for a different purpose.

SRI G. V. GOWDA.—When it is for a different purpose, I want to know the relationship or the urgency given to the other resolution under 277 moved by the Chief Minister. How does rule 277 apply to that motion? There was a resolution under discussion. Under the rules of procedure it cannot be adjourned and a fresh resolution brought up. Such a thing is not contemplated under the rules. I therefore submit that the earlier resolution stands adjourned. Unless a fresh notice is given it cannot be taken up.

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—The Speaker put the matter to the vote of the House and House gave its consent to that motion.

MR. DEPUTY SPEAKER.—We are not discussing that. Let us see that when the time comes.

SRI V. M. DEO.—You have not taken note of the new convention Sir.

Sri V. S. PATIL.—This committee has framed very intelligent and far reaching issues based on sound principles. The first issue is whether it was necessary to make any adjustment in the boundary between the states of Maharashtra and Mysore? The second is whether it is desirable to make any adjustments in the boundary between the States of Maharashtra and Mysore? The third is, should there be any limit up to which those adjustments should be made? The fourth is, should this adjustment be based upon contiguity of territory? The fifth one is, would that be what would be the units of such adjustments villages, taluka or district? Then, what should the linguistic percentage of the population for the transfer of such a unit? Whether administrative convenience should be one of the principles to be followed in deciding the transfer of the unit? Whether economic affiliation, etc., as to be consulted? Whether the wishes of the people affected should be one of the principals? And, there are two more. Except contiguity, there was no unanimity between members representing the Government of Maharashtra and the members representing this Government. You will be surprised to find that on this issue, No. 9, whether the wishes of the people affected should be one of the principals, the Bombay Government representative firmly admitted that the due weight must be given to the wishes of the people concerned or affected, while our representatives Mr. Channaiya and Mr. S. S. Malimutt said no.

Sri G. V. GOWDA.—Sir, I am seeing only Mr. Jatti for the Treasury Benches. Does it mean that they have boycotted this resolution? Why should the Finance Minister take the trouble to sit here?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—He should not raise such things.

Sri B. D. JATTI.—I am carefully noting down all the points made by Mr. Patil and I will pass them on to the Chief Minister.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, whenever border issue questions are raised people from the other side jump up. But none of them are here. That means to say that nobody is interested. In this circumstances, what is the use of wasting the time?

Sri V. S. PATIL.—The absence of Congress members can be attributed to two things, one is they might have gone to Lunch arranged in connection with the visit of Sri Ashok Mehta or they must feel that this is a matter which can be left out to Mr. Jatti to do as he likes.

This attitude of the Government of disregarding the wishes of the people is contrary to all principles of democracy. We have pointed out on several occasions that Marathi people are suffering at the hands of the present administration. I can say definitely that not less than 500 gazetted appointments have been made during the last five years by the Government and thousands of persons must have been recruited to Class III and IV posts. I challenge to point out a single instance where Marathi speaking person has been appointed or got into the Government service during this period. Secondly those people who had put in many years of service in Mysore State under His Highness the Maharaja, have been put to irreparable loss due to the conduct and harassment made by

this Government. In the Industries our people would not get any facilities nor any licence, which concession as individual as nationals, of this country they are entitled to get. Further more, all other facilities which are expected to be given to the citizens of this country are denied to the marathi people. These are the hardships which we have experienced during the last five years and that is why we are pressing this problem not only for Maharashtra people but for all the people either they speak Marathi or Kannada or Telugu or Tamil, whose areas are laying in the borders of other states.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, in the treasury benches excepting the Finance Minister there is nobody.

Sri G. V. GOWDA.—Sir, does this not mean contempt of this House?

Sri S. SIVAPPA.—Sir, this is the solitary instance in the history of Mysore Legislature when a motion moved by the opposition member is not give due respect by the treasury benches. With deliberate motive they are absent.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—In my humble opinion this is an utter contempt of the House shown by the Congress members.

Sri V. S. PATIL.—In paragraph 208, the members of the Maharashtra Government have stated :

“What was applicable to the case of Kannadigas then who were linguistic minority at the tail-ends of the Provinces of Bombay and Madras and whose case for a United Karanatak opposed in the name of administrative difficulties and similar grounds, is true of the Kannada speaking people left at the tail-end of Maharashtra and of the Marathi speaking people left at the tail-end of the Mysore State on this border. What is rightfully and justly due to them should not now be opposed in the name of administrative difficulties or such other grounds. We feel sure the Kannada people as a whole will come forward to do unto these people of the border what they had asked for being done unto them before the accomplishment of their goal of United Karanatak. They would thereby keep the promise made by their leaders when they first submitted there case for a United Karanatak before the public in 1928. This promise was “The Kannadigas claim whatever is their own and they are ready to concede the same to others. We appeal to the Mysore Government in the name of the logic, fairness and reasons that they readily concede to these people on the border what the Kannda people in the Mysore State themselves have got by the States Reorganisation Act of 1956: They should revise their stand in regarded to border adjustment and agree to this border being adjusted on the same just and proper basis on which the border between Andhra and

(SRI V. S. PATIL) or else the adjustment of the Madras had been adjusted. This would be in the best interest of both the States of Mysore and Maharashtra and in the larger interest of the nation.

This is the last appeal made by those people and we fully support the sentiments expressed by those hon'ble members. I appeal to this Government not to try to see that we are being ruled by them. There is a sort of inferiority complex created by this Government and it is not proper for the integration of our country. Now, our people are beginning to think whether we are really independent and whether we have to respect any more Sri Pandit Jawaharlal Nehru as the leader of our country, who is judged by the conduct and behaviour of this Government. They are creating hatred even against our leader Sri Pandit Jawaharlal Nehru in the minds of our people. This is coming in the way of national integration.

One of the Congress members has sent in an amendment for adjourning this subject in the name of national emergency. May I know whether this is national emergency? They are creating this sort of trouble between different States, between our country and other countries, between different kinds of people and between different sections of the people. They are even stopping production in the production centres. All these things are going on and what is the sin committed by the border people that their voice is shut up in this way? Let me conclude by this appeal to the Government. Allow us to live as independent Indians with self-respect and equal status. We are not prepared to submit to tyranny of any kind, linguistic or otherwise.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೆಟ್ಟಿ (ರೋಣ್).—ಸ್ವಾಮಿ, ಶ್ರೀಮನ್ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲರವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಬಂದು ಪಾದದ ಸಮರ್ಥನೆಗೆ ಆಧಾರಪೂರ್ಣಕವಾಗಿ ಏನೊಂದು ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದರೋ ಅದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನೇಕೆ ಅವರು ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೋ ಅದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯದಿದೆ.

ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಂದು ಮಾತನ್ನು ಬಹಳ ಬತ್ತಿ ಬತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಯಾವುದೆಂದರೆ ಭಾಷಾ ವಿಚಾರ. ಅವರು ಈ ಭಾಷೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಲಾಂಗ್ವೇಜ್ ಎಂತ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಪಾದಕ್ಕೆ ಯಾವುದನ್ನು ಬಂದು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ವರದಿಯನ್ನು ನಾನೂ ಕೂಡ ಆಧಾರ ವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು.

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, there is no quorum.

SRI GOPALA SALENA.—There is no quorum, Sir.

MR. DEPUTY SPEAKER.—There is quorum.

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, members are standing at the entrance to the House and asking members not to get into the House. Is it fair?

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೆಟ್ಟಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಗಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ 1953ನೇ ಇಸವಿಯ 29ನೇ ಮಾರ್ಚ್ 29ನೇಯ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿದರು. ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಪುಟ 286ರಲ್ಲಿ (ಬಿ) ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯ ಕಛೇರಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ—ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ.

ಗಡಣೆಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಗಮನದಲ್ಲಿಡಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳು ಯಾವುವೆಂದರೆ:—“ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲರಕ್ಕೂ ಜನಜೀವನದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವುದರಿಂದ, ಅವು ಆತಿ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಇತರ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳೂ ಇವೆ. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಭಾರತ ದೇಶದ ಒಗ್ಗಟ್ಟನ್ನೂ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನೂ ಬಲಪಡಿಸುವುದು, ಹಣಕಾಸುಗಳಿಗೆ, ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ, ಆದಳತೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಅಂಶಗಳೂ, ಒಂದೊಂದು ರಾಜ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಒಟ್ಟು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ. ಭಾರತ ದೇಶವು, ತನ್ನ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಸಕ್ರಮವಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.”

ಪೀಠರಾಜ್ಯ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಾನು ಒದ್ದು ಫಣೀಕರ ಅವರ ವರದಿಯಿಂದ—ಇದು ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದ, ಪುಟ 286ರಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಅಂದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ಕೇವಲ ಭಾಷೆಯೊಂದನ್ನೇ ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ—ಸ್ವಾಮಿ ಈಗ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೋರಂ ಇಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ಎಣಿಸಿ ನೋಡಬಹುದು.

MR. DEPUTY SPEAKER.—Yes, there is no quorum. The House will now rise and meet at 3-30 P. M.

The House adjourned at Thirty Minutes past Two of the Clock and re-assembled at Thirty Minutes past Three of the Clock.

[MR. SPEAKER in the Chair.]

MR. SPEAKER.—Before I call upon the hon'ble member Sri A. J. Doddameti to speak I am sorry that the House had to be adjourned for want of quorum. Now I suppose there is quorum.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ—ಸ್ವಾಮಿ, ಆಗಲೇ ನಾನು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಏನೆಂದರೆ ಯಾವ ಪಣಕ್ಕೂ ವರದಿಯ ಅಂಕ ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ಆಗಲಿಟ್ಟದೆಯೇ ಆ ಸಮಿತಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿ ಕೊಡುವವನ್ನು ತನ್ನ ಎದುರಿಗೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿತೋ, ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಒದ್ದಿ ಹೇಳಿದೆ.

Chair's ruling Re: the use of the word “wool gathering.”

MR. SPEAKER.—I was just looking out for the hon'ble member Sri Muckannappa in order to give rulings on some points which are pending with me. Tomorrow is the last day and we might be meeting in the morning. I am not going to take a long time over this.

One point is that when Sri Deo was addressing the House he made certain observations to which Sri Muckannappa took objection that personal allegations had been made against him and he said that those allegations were unfounded and that it was absolutely unkind of the other Hon'ble member to have made those allegations and that he was prepared to stand an enquiry and prove that there was no foundation

(MR. SPEAKER)

for that at all, and he never approached any officer or Minister for allotment of quota, etc. Those details I am not repeating here. He further said that the member must either substantiate or do something. I heard Sri Deo also say that the hon'ble member was not interpreting him properly and that he had not said anything of that type. That way it was going on and I ended it by saying that I would look into it. I have gone through it.

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—I have read the last portion of Sri Deo's speech and I think that it goes to show that I did something.

MR. SPEAKER.—Sri Muckannappa knows how Sri Deo speaks and he says that the text of his speech has not been properly interpreted by him.

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—I only just brought it to your notice.

MR. SPEAKER.—Personally I feel there is nothing in it, but if he feels otherwise, I shall take it up.

SRI V. M. DEO.—We shall not allow Sri Muckannappa to resign on socialistic principles. Business is done here on collective wisdom and we shall not permit the elimination or liquidation of Sri Muckannappa. It is a very serious thing. I am saying this with reference to the offer of resignation by Sri Muckannappa.

Another thing that I want to add is that he might explain his action but not by any condition precedent. These are the two things I wanted to say.

MR. SPEAKER.—I do not understand what he says. My difficulty is that his explanation complicates things further and that they are not easily understood.

SRI V. M. DEO.—I will make myself understood.

MR. SPEAKER.—I do not want him to do so because he will say something more which will make me more confused. I may tell Sri Muckannappa and the House that there is not much in what the hon'ble Member Sri Deo has said, but if what the hon'ble member has said has wounded the feelings of the hon'ble member Sri Muckannappa, I really think that he should not feel so. We have to live as members of one family and as brothers.

SRI B. RACHIAH.—They must shake hands.

MR. SPEAKER.—I should think so. I suppose the hon'ble member Sri Deo never meant anything.

SRI V. M. DEO.—No.

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—What I felt I have said and I leave it at that. I do not carry any prejudice or any vengeance against anybody.

MR. SPEAKER.—So I leave the matter at that and I suppose the House agrees with me because the matter was raised in the House. I am very happy and I thank both the hon'ble members for the same.

Then I attempted to get in touch with another Hon'ble member Sri Angadi Channabasappa who used the word "wool-gathering." I sent the English-Kannada dictionary to Sri Muckannappa and he has read the meaning of it. Unless there is any colloquial meaning in any locality I do not think there can be any objection to the use of that word. In the light of the dictionary meaning and in the light of the fact that there is no support for his interpretation, the best thing is to leave it at that. I cannot hold that the word "wool-gathering" is unparliamentary. Then there is the third matter and that matter relates to the leakage of Question Papers. Sri G. V. Gowda and Sri Muckannappa gave me those papers and I passed them on. That also can be treated as closed.

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—Examination is over.

MR. SPEAKER.—Then there is one more thing with which I am dealing tomorrow. Now Sri Dodmeti can go on.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಸ್ವಾಮಿ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯಪುನರಂಗಿಡಣಿ ಮಾಡಿದರು ಎಂದರೆ, ಭಾಷೆಯೇ ಮುಖ್ಯ ಆಧಾರವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದು ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ. ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ನೆರವೇರಿಸಿ ಕಳೆಗೆ ಕಂಡಂತೆ ತಿಳಿಯ ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಅದರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನೂ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನೂ ಆಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂಥಾ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಯಾವ ಸಲಹೆಯನ್ನೇ ಆಗಲೇ ಗಮನಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಕೇವಲ ಭಾಷೆ ಒಂದೇ ಮಾತನ್ನು ನಾವು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡರೆ ಅದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಭಾಷೆಯೊಂದನ್ನೇ ಮುಖ್ಯ ಆಧಾರವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನೂ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಸದಾ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು. ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಸ್ವೀಕೃತವಾಗಿ ಈಗ ಏನೊಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಕಂಡಿರು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೆ. ಅದರ ಇದೇ ಮಾತನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಚವಾನರವರು ಗುಜರಾತ್ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಒಡೆಯುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇಂಥಾ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟಿನ ಪಾಯಿಂಟ್‌ಗಳು ಬಂದು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 18ನೇ ಮಾರ್ಚ್ 1962 ನೇ ಇಸವಿಯ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಆಫ್ ದಿ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಟಿವ್ಸ್ ಆಫ್ ಮೈಸೂರು ಆನ್ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಇದರಲ್ಲಿ ಉದಹರಿಸಿದಂತಹ ಅಧಿಕೃತ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

MR. SPEAKER.—He should read proceedings wholesale.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—Report of the Representatives of Mysore on Maharashtra and Mysore Border Dispute ಸ್ಪಷ್ಟ ಉಪಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ ಅಧಿಕೃತ ವರದಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಮಾತನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೆಗೆದು ಇಲ್ಲಿ ಉದಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ report of the Representatives of the Mysore Border Committee.

SRI B. R. SUNTHANKAR.—That report has not been placed on the table. It is not supplied to us. It is confidential.

MR. SPEAKER.—Confidential or whatever it is if a member refers to any book and that book is in his hands, I can compel him to place it on the table of the House. Placing on the table of the House is unconnected with ownership.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದು ಏನು ಸ್ವಾಮಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಯಾವುದೇ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಓದಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಂಥಾ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಇಡಲಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಇಡಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅದು ಖಾಸಗಿ ಅಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಓದಕೂಡದು. ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೆಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಇಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಇದು ರೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ರೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪುಸ್ತಕ.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—I do not think we are supplied with a copy of that report.

Mr. SPEAKER.—He may say whatever he likes and also say that it is his opinion.

Sri N. O. SAMAJI.—(Marathi).

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚವಾನ್ ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ನನಗೆ ನೆನಪು ಇದ್ದಮಟ್ಟಿಗೆ ಗುಜರಾತ್ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಒಡೆದು ಹೋಗುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಗುಜರಾತ್ ನವರು ವಿರೋಧಯೋಜಿಸಿ ಮೇಲೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿದ್ದರು. ಈ ನೂತನ ಬಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚವಾನ್ ಅವರು ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಇಂಥಾ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ಅದರಿಂದ ಎಂದೆಂದೂ ಬಿಡಿಸಲಾರದಂತಹ ತೊಡಕನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರಿಂದ ಅನೇಕ ಹೊಸ ತೊಂದರೆಗಳು ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತವೆ. ಅದಕಾರಣ ವಿರೋಧಯೋಜಿಸಿ ಮಾತನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಏನು ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆಂದೋ ಆ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಶ್ರೀ ಚವಾನ್‌ರವರು ಹೇಳಿದ್ದು ನನಗೆ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಉದ್ಹರಿಸಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ದಂತಾಂಶವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲವಾದ ಕಾರಣದಿಂದ ಅದನ್ನು ಬಾಯಲ್ಲಿಯೇ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

Sri B. P. KADAM.—It is all opposed to facts. It is not there. He cannot have monopoly.

Mr. SPEAKER.—I have no control over wrong argument and wrong statement of facts.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಅದನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಡಿದ್ದರೆ ನಾನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಫಣೆಕರ್ ಸಮಿತಿಯವರು ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಓದಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಫಣೆಕರ್ ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕದವರೂ ಅಲ್ಲ. ಅವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರ ಮಾತಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆರ ಇದೆ, ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದರೆ.....

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ.—ಈ ರೆಸೊಲ್ಯೂಷನ್ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಲಂಗ್ವಿಜಿಸ್ಟ್ ಶ್ಯಾವಿನ್‌ಸನ್‌ಸಿನ ಮೈನರ್ ಕಮ್ಯುನಿಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಗಡೀ ರೇವೆನ್ಯೂರತಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರೆಸೊಲ್ಯೂಷನ್ನೇ ಹೊರತು ಇದು ಬರೀ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರಿಗೇ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಫಣೆಕರ್ ಸಮಿತಿಯ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಪುಟ 111ನು ಓದಿ ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನ ಜಂವಗಡ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾವಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನ ಉಳಿದ ಹತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಪೈಕಿ ಎರಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಎಂದರೆ ಖಾನಾಪುರ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾಂ (ಬೆಳಗಾಂ ಟೌನ್‌ನ ಸೇರಿ) ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಚಿಕ್ಕೋಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು, ಈಗ ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗಿಂತ ಮರಾಠಿ ಮಾತನಾಡುವ ಬೊಂಬಾಯಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗಳೊಡನೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆಯೆಂದು ವಾದಿಸಲಾಗಿದೆ. ಖಾನಾಪುರ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾಂ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲ, ಎಂದರೆ ಖಾನಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಆವರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಶೇಕಡಾ 53.9 ರಷ್ಟು, ಬೆಳಗಾಂ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಶೇಕಡಾ 51.4 ರಷ್ಟು ಇದೆ. ಉಳಿದ 7 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ 6 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಾಗಿವೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುವ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾಂ ಟೌನ್ ವ್ಯಾಪಾರದ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಏಳನೆಯ ದಾದಿ ಚಿಕ್ಕೋಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ಒಂದೇ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುವವರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ

ಸಂಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಳಗಾಂ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನ ಎರಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳೂ ಮರಾಠಿ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗಳನ್ನಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರವೇಶಗಳೊಡನೆ-ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿ ಮತ್ತು ಎಣ್ಣೆಯ ಬೀಜಗಳ ವ್ಯಾಪಾರವೇ ಹೆಚ್ಚು. ಬೆಳಗಾಂ ಟೌನ್ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ವಿವಾದ ಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಾಗಲಿ, ಬೊಂಬಾಯಿ ರಾಜ್ಯದ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುವ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳೊಡನೆ ಯಾವ ವಿಶೇಷ ರೀತಿಯ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಬೆಳಗಾಂ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಿಂದ ಬಾನಾ ಪುರವನ್ನಾಗಲಿ ಬೆಳಗಾಮನ್ನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಚಿಕ್ಕೋಡಿಯ ಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಕಾರಣವೂ ಇಲ್ಲ.

ಬೆಳಗಾಂ ಟೌನಿನಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುವವರು ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ; ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಗಮನಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವರು ವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಿನ ಜನಗಣತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಟೌನಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುವ ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟಿರುವುದು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಲ್ಲ.

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಬಂಧುಗಳು ಏನು ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಆ ವಾದದಲ್ಲಿ ಏನೇನೂ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಫಣಿಕರ್ ಅಂತಹ ಮಹಾಪುರುಷರು ಈ ರೀತಿ ವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬೇಳಕರ್ ಎಂಬುವವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಒಬ್ಬ ಪೂಜ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು. 1924ರಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ನಡೆಯಿತು. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮರಾಠಿ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಜನರಲ್ಲಿ ನಡೆದಂಥ ವೈಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಮರಾಠಿ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಡದೆಂದು ಒಂದು ಸಾದವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು ಮಾಡಿದರು ! ಆಗ ಮರಾಠಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾಯಿತು. ಆಗ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಬಾಗಿಲು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ ಮುಂತಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ಆಗ್ರಹ ಹೂಡಿದರು. ಅನಂತರ ಮರಾಠಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ನಡೆಸಲು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಆಯಿತು. ಅದು ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಇದೆ. ಈಗ ತಾವು ಆಕ್ಷೇಪ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಕಾರಣ ಅದನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲ ಓದಿ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಇಳುವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೇಳಕರ್, ದಳವಿ, ಗುಂಜಾರ್ ಇಬ್ಬರೂ ಕನ್ನಡಿಗರು ಮತ್ತು ಇಬ್ಬರೂ ಮುರಾಠರು ಸೇರಿ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದರು. ಮರಾಠಿ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧವಾದ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಪಾಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದರು. ಅದು ಡಾ. ಫ್ಲೋರೆನ್ಸಾ ಜವನ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಕರಡು ಗೊತ್ತುವಳಿಯಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ “ಏನು ಇದೆ” ಎಂದರೆ “ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾವು ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ ಹಾಗೂ ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾತ ಜನರ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಎಂಬುದನ್ನೂ ನಾವು ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ” ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕರಡು ಗೊತ್ತುವಳಿಯೊಳಗೆ ಒಂದು ಭಾಗವಿದೆ. ನನ್ನ ಬಳಿ ಇರುವ ಈ ಪುಸ್ತಕದೊಳಗೆ ಇದೆ. ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ನೋಡಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ ಅನೇಕ ಮಾತುಗಳು ನಡೆದಿವೆ.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair.]

ಹಿಂದೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿಗಳಿದ್ದುವು. 1924ರ ನಂತರ ಅಂಥ, ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಹಾಗೂ ಮದ್ರಾಸ್ ಎಂದು ವಿಂಗಡಣೆಯಾಯಿತು. ಆ ವಿಂಗಡಣೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಂಥದೊಳಗೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಆದವಾನಿ, ಆಲೂರು ಮತ್ತು ರಾಯದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಬೇಳಕರ್ ಆವಾರ್ಡ್ ಪ್ರಕಾರ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಆಗ ಇಡೀ ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದೊಳಗೆ ಸೇರಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ಎಂದು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಈ ರೀತಿ ಅನೇಕಾನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಓದಿ ನೋಡಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕದೊಳಗೆ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಅವರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಕೂಡಿಯಾಗಿದೆ. ಅವರನ್ನು ಬಿಡುವ ಮನಸ್ಸು ನಮಗೂ ಇಲ್ಲ, ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಡುವ ಮನಸ್ಸು ಅವರಿಗೂ ಇಲ್ಲ.....

SRI V. S. PATIL.—You want us to be slaves to serve under you!

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಸ್ಪೀಡ್ ಎನ್ನುವ ಮಾತಲ್ಲ. ಅಪ್ರಿಕದಂಧ ರಾಷ್ಟ್ರದೊಳಗೇ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಾಂಗ ಇದರಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವೂ ನೀವೂ ‘ಸ್ಪೀಡ್’ ಅಗುತ್ತೇವೆ ; ಎನ್ನುವುದು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲದ ಮಾತು.

(ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ) :—ಅವರು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಒಂದು ಬಂದು ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವೆಂದರೆ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ನಿರ್ಣಯ ತರಬಾರದಾಗಿತ್ತು.

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಬಾರ್ಡರ್ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಹಳ್ಳಿಗಳು ನಮಗೂ ಬರುವವು, ನೂರಾರು ಹಳ್ಳಿಗಳು ಅತ್ತ ಕಡೆಗೂ ಹೋಗುವವು ಇರಬಹುದು. ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉಂಟು. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮುಟ್ಟಿಗೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ತಮಿಳು ನಾಡು, ಕೇರಳ ಈ ಮೂರು ರಾಜ್ಯಗಳ ಜೊತೆಗೂ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಇದ್ದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಈ ವಿಳಂಬ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡೋಣ. ಈ ಹೊತ್ತಿನೊಳಗೆ ಏನಾದರೂ ಪರಸ್ಪರ ಮಾತುಕತೆಯಾಗಬಹುದಿತ್ತು. ಆದರೆ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಕಾರಣ; ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಪುಟಕೊಟ್ಟರೆ ದೇಶದ ಐಕ್ಯತೆಗೆ ದೇಶದ ಯುದ್ಧ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾದೀತು ಎನ್ನುವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ; ಇವತ್ತು ಇಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಲಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಒಬ್ಬ ದೀರಘಕ್ಕೆ ಇವತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಯ ಭಾರವನ್ನು ಹೊತ್ತು ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ. ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಗೌರವಕ್ಕಾದರೂ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತರಬೇಕೆಂದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಲಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ನಮ್ಮ ಸಂಯುಕ್ತ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಪಕ್ಷದ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ಬಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಎಂದು ಹೆಸರಿಂಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ದೊಡ್ಡ ಜೀವಾಳವು. ಪ್ರಶ್ನೆ :—ಅಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಸಿಕ್ಕಿತು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೊಳಗೆ ಎತ್ತುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ನಮಗೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮತವಿದ್ದರೂ ಮೂರನೇ ಎರಡು ಅಂಶ ಬಹುಮತವಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಏಕೆ ಎತ್ತದೆ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದರೆ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಜನರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲ ಮಾಡಬಾರದು ಎನ್ನುವ ಕಾರಣದಿಂದ. ಈಗ ಅವರು ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮತಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗಿರುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಇಷ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ದೇಶ ಪ್ರೇಮವೇ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ವ್ಯಕ್ತಿಶಃ ಬಹಳ ರೀತಿನಿಂದ, ಆದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗಿದೆ. ಆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೊಳಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಏನು ಮಾಡಲೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಅವರು ಇನ್ನಿಸಿನ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಮಾಡಲಿ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರು ಇಂಥ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವಾಚನು ಪಡೆಯುವುದು ಉತ್ತಮ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನನ್ನ ಉಪನೂಚನೆ ಅಥವಾ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ವಿಶೇಷತಃ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂದು ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಇಡಬೇಕು? ಅದನ್ನು ಇಟ್ಟರೆ ಕದಾಚಿತ್ ಹೀಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಬಾರ್ಡರ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮುಗಿಯಿತು ಎಂದರೆ ಇನ್ನು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥವಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ತಮಿಳು ನಾಡು, ಅಂಧ್ರ, ಕೇರಳ, ಈ ನಾಲ್ಕೂ ನಮಗೆ ನೆರೆಯ ರಾಜ್ಯಗಳು. ಈ ನಾಲ್ಕೂ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಬಾರ್ಡರ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಗೆಹರಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ.

4-00 P.M.

ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಬಾಪುರಾಯರನ್ನು ಇವರು ಒಂದು ದಿವಸ ಕೈಬಿಡುತ್ತಾರೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅವರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ.

Sri B. P. KADAM.—I challenge that statement. What do you mean by it?

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಆ ಕಾರಣವನ್ನು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಭಾವನೆಯಿಂದ, ಸಂಕುಚಿತ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬಾರದು. ಈ ಗೊತ್ತುವಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಚಾರವಲ್ಲದೆ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಾವೂ ನಿನ್ನೂ ಜೊತೆಗೆ ಕೂಡಿ ಬಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. “ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವಷ್ಟೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಮಹತ್ವ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ನಾನು

ನನ್ನ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆಂಬ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಕಾರಣದಿಂದಲ್ಲ. ಅವರು ಭಾಷಾ ಸಂಸ್ಕಾರ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಾಮೀಪ್ಯ, ಗ್ರಾಮವನ್ನೇ ಘಟಕವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವುಗಳ ಅಧಾರವೆಂದು ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ತತ್ಪದವೇ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವರ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು 1948ರಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಗಮನಿಸಿದ್ದರೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಾಮೀಪ್ಯ ಮುಖ್ಯವಿಚಾರವಾದರೂ ಪರಸ್ಪರ ವಿಚಾರ ಎನಿಮೆಯಮಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಯಾವ ತತ್ಪದವನ್ನೇ ಕರಿಸ ಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಈಗಲೇ ಹೇಳುವುದು ಬೇಡ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ಇಬ್ಬರು ಕರ್ಣಾಟಕದಿಂದ ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು, ಅವರು ವರದಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಬ್ಬರ ವರದಿಯೂ ಇದೆ, ಅದರ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲವಾದ ರಿಂದ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ನಮ್ಮಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಹಳ್ಳಿಗಳು ಅವರಿಗೆ, ಅವರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಹಳ್ಳಿಗಳು ನಮಗೆ ಬಂದರೆ ನಾಯಿತು ! ಇದೇನು ಪಾಕಿಸ್ತಾನ-ಹಿಂದೂಸ್ತಾನದ ಅಥವಾ ರಾಷ್ಟ್ರ-ಹಿಂದೂಸ್ತಾನದ ಅಥವಾ ಚೀನ-ಹಿಂದೂಸ್ತಾನದ ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆಯ ! ತಮ್ಮ ಗಂಬೀರವಾಗಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧುವಲ್ಲ. ನಾವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಷ್ಟ್ರದವಲ್ಲ; ಒಂದೇ ರಾಷ್ಟ್ರದವರು. ನಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಒಂದು ಕಡೆ ಕೂಡೋಣ, ಪರಸ್ಪರ ಸಮಾ ರೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರೋಣ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದು ಸುದ್ದೆಯೇ ರಾಜ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದರ ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಸಮಸ್ಯೆ ಗಳಿವೆ; ಮೂರು ರಾಜ್ಯಗಳ ಸರಹದ್ದಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಇದು ಬಿಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ಜನರು ಕಣ್ಣೀರಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಸೊರಾಪುರ, ಅಕ್ಕಲಕೋಟೆ, ಜಿತ್ ಈ ಎಲ್ಲವುಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೆ. ತಕ್ಕದಿಯಿಲ್ಲ ಕರ್ಣಾಟಕ ಕೆಳಗಾಗುತ್ತದೆ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮೇಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರೂ ಕೂಡ ನಾವು ನುಮ್ಮನಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಈಗ ನಾವು ಗಡಿಬಿಡಿ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ನುಮ್ಮನಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಸಂಧಾನಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ, ಇಲ್ಲರಿವೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನಗರಗಳನ್ನೇ ಹಿಡಿದು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಅದಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಬಾರದೆಂದು ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿ ದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಅರ್ಥವನ್ನು ಈ ನಿರ್ಣಯದ ಸೂಚಕರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗೆ ನಾವೂ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರವೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೇ ನಾವು ನಮ್ಮ ಕಡೆಯಿಂದ ಇಬ್ಬರು ಮಹನೀಯರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದೆವು. ಅದರಲ್ಲಿ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರೂ ರಾಜ ಕಾರಣಿಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವರದಿಗಳನ್ನೂ ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ, ಇದನ್ನು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಾರದು. ಚಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ಧೋರಣೆ ಯಾದರೂ ರಾಜೀ ಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಸಾಮರಸ್ಯದಿಂದ, ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಶುರದಿಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಬಂಧುಗಳು ಬೇಟೆಗಾರ ಯಾವ ರೀತಿ ತನ್ನ ಗುರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತಾನು ಬೇಟೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಾಣಿ ಬರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾ ನೋಡುತ್ತಾ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಮ್ಮ ಗುರಿಗೆ ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮ ಬೆರೆಗೆ ನಾವು ಎಂದಿಗೂ ಬೆಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳು ತ್ತೇನೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನೂ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನೂ ಅವರೊಳಗಿನ ಸರಿಯಾಗಿ ಅರೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ರೋಚಮಾನ್ಯ ಬಾಲ್ಯ ಗಂಗಾಧರ ತಿಲಕರು ಹಿಂದೆ ಬೈಲಕೊಂಗಲದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಣಮಾಡುವಾಗ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರು ನೋಡಿರು. ಆಗ ಅವರು ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಆಡಿದ್ದಾರೆ. 1934ನೆಯ ಇಸವಿ ಮಾರ್ಚ್ 7ನೆಯ ತಾರೀಖು ಬೆಳಗಾವಿಗೆ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಬಂದಿದ್ದರು, ಆಗ ಅವರ ಭಾಷಣ ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ತರ್ಜುಮೆಯಾಗಿರಬೇಕೋ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕೋ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂತು; ನಮ್ಮ ಮರಾಠಿ ಬಂಧುಗಳು ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ ಎಂಬ ಅಭಿ ಪ್ರಾಯವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆಗ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಗಂಗಾಧರರಾವ್ ದೇಶಪಾಂಡೆ ಯವರನ್ನು ಕರೆದು, ನಾವು ಕನ್ನಡ ನೆಲದಮೇಲೆ ನಿಂತಿದ್ದೇವೆ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಅನುವಾದ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ರೀತಿಯೇ ಮಾಡಿದರು. 1924ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆಯಿತು, ಅದನ್ನು ಕರ್ಣಾಟಕ ಅಧಿವೇಶನವೆಂದು ಕರೆದರೇ ಹೊರತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನವೆಂದು ಕರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು. ಈ ಹೊತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಫೋಟೋಗ್ರಾಫಿಕ್ ಪ್ರಾಪ್ಸರೇಶನ್ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನ ಬರಬಹುದು, ಎಂದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತ

(ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ)

ದೆಯೇ? ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ಅದು ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ಮಾತಲ್ಲ. ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ನಗರದಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸಿಂಗ್ ಪಾಪ್ಯುಲೇಷನ್ ಎಷ್ಟೋ ಇರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಅವರ ರಾಜಧಾನಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಾರದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವೂ ನೀವೂ ಆರೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಇರುವ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹೊರಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು ನಮಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಬೇಡಿ, ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನೀವು ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿನ್ ಆಫ್ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಜನರು. ಈ ನಮಸ್ಕೆಯನ್ನೆ ದೂರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ನಿಮ್ಮ ಬೆಂಬಲ ಬೇಕು, ಶ್ರೀಮಂತರ ಮತ್ತು ಬಡವರ ಶಾಹಿಗಳ ಆಟುಹಾಸವನ್ನು ಇಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಸಹಾಯ ನಮಗೆ ಬೇಕು ಎಂದು ನಮ್ಮ ಸೋದರರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರು ನೀವು ನಮ್ಮನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಕೂಡ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಬೇಕೆನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾದರೆ ನಾನೂ ಕೂಡ ಆ ಜನರ ಜೊತೆಗಿರುತ್ತೇನೆ. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಕೂಡಿ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದೊಡನೆ ಜಗಳವಾಡೋಣ. ಅವರಿಗೆ ಏನು ಸಾಲಿದ್ದು ಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಸರಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಹೊನ್ನೆ ಒಂದು ಪ್ರಕರಣ ಸೊರಾಪುರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಅಕ್ಕಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕನ್ನಡತಾಲೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳೊಬ್ಬರು ಬಂದಾಗ ಆ ತಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಇದೇನು ಕನ್ನಡರಾಜ್ಯವೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ ವಿಷಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿತ್ತು.

ಇದು ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ ಏನು? ಎಂದು ಅವರು ಕೇಳಿದಂತೆ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಒಬ್ಬ ಉಪಮಂತ್ರಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಹೀನಾಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದಂತೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಮನಸ್ಸು ನೋಯಿಸುವರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದಂತೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಮಂತ್ರಿ ಹಾಗೂ ಉಪಮಂತ್ರಿಯಾಗಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಹೇಳಿ ನೋಡೋಣ. ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಉದಾರ ಭಾವನೆ ಏನೆಯತೀರತೆ ಸೌಜನ್ಯ ಮುಂತಾದ ದೊಡ್ಡ ಗುಣಗಳು ಇದ್ದರೆ ಅವು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಕನ್ನಡಿಗರ ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ದೊಡ್ಡ ಗುಣಗಳ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಕ್ತಿ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇದುವರೆಗಿನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸ ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನೂ ನೋಡಿ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂಬ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಸಮಾಜ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುವವರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಇದ್ದಾರೆ. ಶೈವರು, ವೈಷ್ಣವರು, ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಸೊರಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ವಿಷಯ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಕೊರೆಯ ನಂತರ ಪ್ರಕ್ಷುಬ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಕಪೋಗವಾದಾಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಕಾಯಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಎನಕ್ಕಾಯಿರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ ಸಮಿತಿಯ ನಡವಳಿಕೆಯ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ ನಡೆಸುವಾಗಿದ್ದೆನು. ಅನೇಕ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ನನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಇರುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಗತಿ ಏನು? ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಆಗ್ಗೆ ಉಂಟಾದ ಕೊರೆ ಸುಲಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿ ಸುಟ್ಟುಹಾಕುವುದು ಇವುಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಹಾನಿಗೊಳಗಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಒಣ, ವಠಾಯ ಹಳ್ಳಿ ಸಾಕ್ಷಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಬೇಡಿ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸುರಕ್ಷಿತತೆ ಇದೆ. ಕನ್ನಡಿಗರು ಅತ್ಯಂತ ತಾಳ್ಮೆಯುಳ್ಳವರು, ಸಹನಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರು ನಮ್ಮತ್ತಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಮತಾಪದ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇಂಥ ಕರ್ನಾಟಕ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ದೇವರು ಹೇಗೆಮನಸ್ಸು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ? ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ರೀತಿ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಡಿ. ನಿಮ್ಮ ಸಮತಾಪದ ನಮಗೆ ಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಚರ್ಚಿತ ಚರ್ಚಣೆ ಮಾಡದೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಘರ್ಷಣೆ ಮಾಡದೆ ಈ ಠರಾವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನನ್ನ ತಿರುಪಡಿ ತಾನಾಗಿಯೇ ಬಿಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲರವರಿಗೆ ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ತಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ಸಾಲೆನ್ (ಮೂಡುಬಿದ್ರೆ).—ಈಗ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇರುವ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಗಡಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ಸಮಸ್ಯೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗೊಂದಲವನ್ನೇ ಎಬ್ಬಿಸಿದಂತಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಹೊರಗೂ ಕೂಡ ಜನರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ವಿವಾದ ಎಬ್ಬಿದಂತಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ವಿವಾದ ಬರಲೇಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇವೆ. ಇಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಶ್ರಮ ವಹಿಸುವುದು ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ನಾವು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ. ಇಂಥ ಸಣ್ಣ ಮನೋವೇದನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದು ತಪ್ಪು. ಒಂದು ಕಡೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವಾದ ಇದೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಕೇರಳ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಉಳಿದವರಿಗೆ ತುಂಟಾ ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇವೆ ಎಂಬ ಮನೋವೇದನೆ ಇದೆ. ಈ ವಿಚಾರ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಅವರಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಉದ್ಭವಿಸಿದೆ? ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿವಾರಿಸಬೇಕು; ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಗಮನಿಸಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಗುಲಾಮನ ನೇಮಕ ಒಬ್ಬ ಕಾಂಪೌಂಡರ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಇದರಿಂದ ಮರಾಠಿ ಜನರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅವರು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದರು. ಸರಕಾರ ಇಂಥ ಭಾವನೆ ಉಂಟಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿತು? ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಬಹು ಸುಂದರವಾಗಿದೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲರವರು ಸಹ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅವರು ಸುಖವಾಗಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಕುತೂಹಲ ಅವರಿಗೆ ಉಂಟು? ಇಲ್ಲಿಯೇ ಅವರು ಏಕೆ ಉಳಿಯಬಾರದು? ಸ್ವತಂತ್ರ ಮನೋವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಜೀವನ ಮಾಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹರಡಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಅವರು ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಜನ ಉದ್ದೇಶಗೊಂಡು ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಇನ್ನೂ ಬಿಗಿಯಾಗಬಹುದು. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಕಾಸರಗೋಡಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದೆ. ಕಾಸರಗೋಡ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಸುಲಭವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು. ಈ ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗತಕ್ಕಂಥವರು ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲರೂ ಇರತಕ್ಕಂಥವರು ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾಸರಗೋಡು ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಾನು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಯಾರೂ ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವನೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಾದ ಹೂಡ ತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬದುಕಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಳಿದರೆ ಏಕೆ ಹೆದರಬೇಕು? ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಸಲು ಎಲ್ಲರೂ ಸಹಾಯಕ ರಾಗಬೇಕು. ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದೇ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಡಿಸುವಾಗ್ಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಹೋಗ ಬೇಕು. ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಪಾಡಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳದಲ್ಲಿ 27 ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪೈಕಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಮಂತ್ರಿಯನ್ನಾಗಿ ಏತಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು? ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಯಾದರೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಯುವುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಕದಂ.—ಇಂಥ ಅಧಿಕಾರದ ಹುದ್ದೆ ನಮಗೆ ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ಸಾಲೆನ್.—ಹಾಗಾದರೆ ಗುಲಾಮಗಿರಿ ಮನೋಭಾವನೆ ಏತಕ್ಕೆ ಇರಬೇಕು ಸರಕಾರದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಭಾಗ ಏತಕ್ಕೆ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡಬಾರದು? ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಜನತೆ ಅವರಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಹಾಕಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಅವರನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ? ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಭಾಷೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಬೇರೆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ಗಳಿಸುವುದು ಬಹು ಸುಲಭ. ತುಳುಭಾಷೆಯ ರಾಜ್ಯ ಬೇಕೆಂದು ತುಳು ಭಾಷೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪಕ್ಷದವರನ್ನು ಎದುರಿಸಿದರೂ ನಾವು ಗೆದ್ದು ಬರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಭರವಸೆ ಇದೆ. ತಮಿಳು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ದ್ರಾವಿಡ ಮುನ್ನೇತ್ರ ಕಜಗಂ ಪಕ್ಷದವರು ಇಂಥ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಜಯ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಹ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ.

ಅದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ, ನಮಗೆ ಜನಗಳ ಬೆಂಬಲ ಇದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಹೊಸ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಜನಗಳಲ್ಲಿ ತಂದುಹಾಕಿ, ಅಂದೋಳನ ಹೂಡುವುದು, ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ದುಃಖಾಸ್ಪದವಾದ ವಿಚಾರ. ಅದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ

(ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ಸಾರನ್ನ)

ನಾಯಕರು, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ನಾಯಕರು ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಇದೇ ರೀತಿ ವಾದಿಸಿ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅಂಥೋಳನ ಹೊಡಿ, ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗೊಂದಲ ಎಬ್ಬಿಸಿ, ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ತರಹ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಬೆಳಸಲಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನ ಮೈಸೂರಿನವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಸುಖಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿಯೂ, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕ ಜನ ತಮಿಳರೂ, ತೆಲುಗು ಮಾತನಾಡುವ ಜನರೂ ಸುಖಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಹಳ ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವಾದಿಗಳೂ, ಮೈಸೂರುವಾದಿಗಳೂ ಬಗೆಹರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ—ದೊಡ್ಡ ಮೇಟೆಯವರ ಬಹಳ ಉದ್ದವಾದ ವಿವರವಾದ ಭಾಷಣ, ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ಕರೆಯಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಿದರು. ನಾನಾದರೂ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ—ನಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯಾಗಿ ಬಂದಾಗ, ವಿಶಾಲ ಕರ್ಣಾಟಕವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೂ ಮೈಸೂರು ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಹೆದರಿಕೆ ಇದೆ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ಬದಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಚ್ ಸ್ಟೆಂಚ್ ಇದೆಯೋ? ನಾವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಯಾವ ಗುರಾಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿದ್ದೆವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇವೋ, ಈಗಲೂ ಅದೇ ಗುರಾಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರ ಎಂದು ನಾವು ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ಬಹಳ ದುಃಖಪಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಿಮಗೆ ಆಳುವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಬಹುಮತವಿದೆ; ಎಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಧೈರ್ಯ ಉಂಟೋ? ನೋಡಿ, ನಾವು ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಗುರಾಮರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಗುರಾಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಉಳಿಯಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಇದನ್ನು ಹೋಗರಾಡಿಸಿ. ನೀವು ದೃಢ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಂದು ಕರ್ಣಾಟಕ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತೀರ! ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ಣಾಟಕವೆಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಯಾವಾಗ ತರುತ್ತೀರ? ಕರ್ಣಾಟಕವನ್ನು ಯಾವಾಗ ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತೀರ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಿ. ಇವತ್ತು ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನ ಕೆಲವರ ಸಂಕುಟಿತ ಭಾವನೆಗೆ ಬಾಗಿ, ಗುರಾಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರ. ನಿಮಗೆ ಯಾರ ಅಂಜಿಕೆ? ಈ ಗುರಾಮ ಮನೋವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ವಿಶಾಲ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದಿಟ್ಟು ಕನ್ನಡಿಗರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿ. ಈ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಭಾಷೆ ಯಾವುದಿದೆಯೋ, ಅದಕ್ಕೆ ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೂ ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ, ಭಾಷಾ ಮೈಸೂರಿನ ಪುತ್ರಿವಿದಿಗಳಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಭಾಷಾ ಮೈಸೂರಿನ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಅವರೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶ ಅವರಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎ. ಕರಿಲಂಗಣ್ಣನವರ (ಗೋಕಾಕ-1).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಏನು ನನ್ನ ಮರಾಠಿ ಸ್ನೇಹಿತರು ನಿರ್ಣಯ ತಂದಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಎರೊಂದಿಸುತ್ತಾ, ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೊಡ್ಡ ಮೇಟೆಯವರು, ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಅವೆಂದ್‌ಮೆಂಟು ತಂದಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ ವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ, ನನ್ನ ಮರಾಠಿ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಫಿಕ್ಸೋಪದೇಶದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮರಾಠಿ ಸ್ನೇಹಿತರು ಒಳ್ಳೆಯವರು; ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ನನ್ನ ಸಿಕ್ಕ ಸಂಪರ್ಕ ಕಳೆದ ಸುಮಾರು 7 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದೆ. ಅವರೊಂದಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಠವಾದಿತನ ಇದೆ. ಆ ಹಠವಾದಿತನವನ್ನು ಅವರು ಬಿಟ್ಟರೆ ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಹಠವಾದಿತನವನ್ನು ಬದಲೇಕೆಂದು ಈ 4-5 ಮಂದಿ ಜನರೇನಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಮಗೆ ಮುಂದಿನ ಎರಡ್ಕನ್ನಲ್ಲಿ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯ ಮೆಂಬರಾಗಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆ ಇದ್ದರೆ, ತಾವು ವಿಶಾಲ ಕರ್ಣಾಟಕ ದೊಳಗೆ 1967 ನೇ ಇಸವಿಯೊಳಗೆ ವಿಶಾಲಕರ್ಣಾಟಕ ದೃಷ್ಟಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎರಡ್ಕನ್ನಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿ, ತಮಗೆ ಬಹುಮತ ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪುನಃ ತಾವು ಆರಿಸಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಈ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ವಿಕೇತರಣ ಸಮಿತಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಿ; ಆ ಸಮಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ; ಅದರ ಮೂಲಕವೇ ಮೆಂಬರಾಗಿ ಬರಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲವನ್ನು ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಿ; ಎಂದು ಮತ್ತೆ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಅವರು ಕೇಳುತ್ತಿರುವ ಭಾಗಗಳು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅವು ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಗ ಎಂದು ಪಣಕ್ಕರವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ! ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್.

ಪಾಟೀಲರು 1952ನೇ ಸೆನ್ಸಸ್ ಅಂಕೆ ಸಬೈಂಗನ್ನು ಹೇಳಿದರು, ಆದರೆ ಅವರು ಈಗಿನ ಸೆನ್ಸಸ್ ಫಿಗರ್ಸ್ ನೋಡಿದರೆ, ಬೆಳಗಾಂವ್ಲಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ಎಷ್ಟು ಮೀರಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಬಿಂದುಗಳ ಎದೆ ಗಡಗಡ ನಡುಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಮಾದರಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಮೇಲೆ ಹೋದರೆ ದೇಶದ ಆಡಳಿತ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯಲಾರದು. ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲರು ತಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯ ವಾಪನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಅವರ ಭಾಷಾವ್ಯಾಪೋಹವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ನಾವೆಲ್ಲಾ ಭಾರತೀಯರು, ಮೊದಲ ಭಾರತಾಂಶವು ಮಕ್ಕಳು ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

(Sri B. P. Kadam rose)

ಶ್ರೀ ಕದಂರವರಿಗೆ ಎಳೆ ಪೂ ತಾಳೆ ಇಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸಿನ ಸಮತೋಲನ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. Sri B. P. KADAM.—He says that I have lost balance of mind. On the other had, he has lost his balance.....

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಕರಲಿಂಗಣ್ಣನವರ್.—ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದಾಗ ನಾವು ತಾಳೆಯಿಂದ ಕೇಳಿದೆವು. ನಾವು ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನೂ ಅವರು ತಾಳೆಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಸರದಿ ಬಂದಾಗ ಮಾತನಾಡಿ, ನಾನು ಈಗ ಈಗ ಅಗುವುದಿಲ್ಲ.

(Sri Kadam rose)

ನಾನು ಈಗ ಅಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಈಗ ಅಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕದಂರವರು ಹೇಳಿದರು—ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕದೊಳಗಿದ್ದರೆ ಗುರಾಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆಂದು. ಇಂಥ ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಇಂಥ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಆದಿವರಲ್ಲಾ ಎಂದು ನಮಗೆ ಬಹಳ ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಡಬಲ್ ಗ್ಯಾಬುಲೀಸ್ ಮೆಂದಿ ದಾಸ್ಯತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆಂದರೆ ಹೇಗೆ? (ಶ್ರೀ ಕದಂರವರ ಇಂಟರಪ್ಷನ್) ನಾವು ಭಾರತೀಯರು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಹೀಗೆ ಗೊಂದಲ ಮಾಡಬಾರದು. ಅವರಲ್ಲಾ ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ನಾವು ಇದುವರೆಗೂ ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಕೇಳಿದೆವು. ಅವರು ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರು ನಮ್ಮ ತಮ್ಮಂದಿರು, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರು ಎಂದು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನಿಮ್ಮ ಸಲುವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ; ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರೇಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವು ಜಗಳವಾಡಬಾರದು. ನಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ತಾಳೆಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಶ್ರೀ ಕದಂರವರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವವರು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟುಬಿಡಿರಿ. ಇದು ಎಂದಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲರು ಭಾಗ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಹೋಗಬೇಡಿ. ತಮ್ಮ ಹೃದಯಾಂತರಾಳದಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಉಳಿದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮರಾಠಿ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರನ್ನು ಹೇಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ ನಿಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಸವಲತ್ತು ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಸವಲತ್ತು ನಿಮಗೆ ಇಲ್ಲ ಇದ್ದರೂ ಸಹಿತ ನೀವು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಅಶ್ವರ್ಯಕರ. ನೀವು ಹೋಗಬಾರದು ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಈಗ ವಿಚಾರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ—ಮುಂಬೈನೊಳಗೆ 3 ಲಕ್ಷ ಕನ್ನಡಿಗರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಗತಿ ಏನಾಗಬೇಕು. ಇದರ ದೃಷ್ಟಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—Please quote the reference.

Sri B. P. KADAM.—There are only 50 thousand.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಕರಲಿಂಗಣ್ಣನವರ್.—ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರು ಮರಾಠಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕವರು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇರಬಾರದು ಎಂದರೆ ಅದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ? ಅದೇ ರೀತಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕವರು ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರು ಯಾರೂ ಕೂಡ ಇರಬಾರದು ಎಂದರೆ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಕಳೆಮಟ್ಟದ ವಿಚಾರ. ಹೀಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡದೇ ಇರಲು ನಿಮಗೆ ದೇವರು ಬುದ್ಧಿ ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವಾಪನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀ ಬಿರ್ಲೆ ಮಾನ್ಯರವರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಇಲ್ಲಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದು ಅಲ್ಲಿರುವವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದು ಇದಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮವಲ್ಲ. ಆಡಳಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಅನಾನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಈ ದಿನ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಮಗೆ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎ. ಕರಿಂಗಳನ್ನವರ)

ನಾನು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ತೆಲವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಚಂದಗದದ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಾರ್ಟಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದಮೇಲೆ ನಾವು ಏಕಾದರೂ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದವೋ ನಮಗೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಕಷ್ಟ ನೋಡಿರಿ, ನಮ್ಮನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ ಎಂದು ಅವರು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಈ ರೀತಿ ಚಂದಗದ ತಾಲ್ಲೂಕಿನವರು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ನಾಳೆಯ ದಿನ ನೀವೂ ಕೂಡ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದಮೇಲೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡಬೇಕಾದ ಸನ್ನಿವೇಶ ಒದಗೀತು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಆ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೀವು ಈಗ ತಂದಿರತಕ್ಕ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮ ಬಹಳ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ನೀವು 6-7 ಮಂದಿ ಎಂದಿಲ್ಲೀರಿ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಮತ್ತು ವಿಶಾಲ ಮೈಸೂರಿನೊಳಗೆ ನಿಮಗೆ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಸರ್ಕಾರ ಏನಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ ನೀವು ಬಹಳವಾಗಿ ಉಪಕ್ರಮಗಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೊಡ್ಡ ಮೇಟಿಯವರು ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಬಹಳ ಸಮಂಜಸವಾಗಿದೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ವಿಶಾಲ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ದೇವರು ನಿಮಗೆ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಬಹಳ ಕಟುವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸಿ ದೊಡ್ಡ ಮೇಟಿಯವರು ತಂದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಭೀಮಣ್ಣ (ಭಾಲ್ಕಿ).—ಪೂಜ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತು ಈ ಬಾರ್ಡರ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನು ನಿರ್ಣಯ ಬಂದಿದೆ ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಒಂದು ಕಮಿತೆ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ: ಶಾಸನ ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ, ಆ ವಿಚಾರ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಬಂದಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಯಾರ ವಾನಸ್ತಿಕರೂ ಕೂಡ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಸಮಾಧಾನ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಇಬ್ಬರುಮರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಥವಾ ನಾನಾ-ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ರೂಲಿಂಗ್ ಪಾರ್ಟಿ ಅಥವಾ ಅಪೋಜಿಷ್ ಪಾರ್ಟಿ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಇದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು ಅಲ್ಲ. ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವನ್ನು ಮಾನ್ಯತೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. -ನಾನಾದರೂ ಅಪೋಜಿಷ್ ಮೆಂಬರಾಗಿ ಈಗ ಯಾವ ಒಂದು ವಿಚಾರ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಈ ಯಾವ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಇದೆ ಇದನ್ನು ಪೂರ್ಣತಃ ಬಂಡನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಬಂಡನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಈಗ 4-5 ವರ್ಷದಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ವಿರುದ್ಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನುಸರಿಸಿರತಕ್ಕ ಧೋರಣೆಯಿಂದ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ದೇಶದ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಈ ರೀತಿಯ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಜನರು ಎತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿದೆ. 1955-56ರ ವರೆಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷದ ದಿವಸ ಫಜರ್ ಅಲಿ ಕಮೀಷನ್ ಅವರು ದೇಶವಾದ್ಯಂತ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳವರನ್ನೂ, ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಮಾಜ ಜಾತಿಗಳು, ಪಕ್ಷಗಳು ಯಾವ ಯಾವುವು ಇವೆಯೋ ಅವುಗಳ ನೆರಾ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಮೇಲೆ ಅದು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಮುಂದೆ ಬಂದು ವಿಪುಲವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಯಾದ ನಂತರ ಒಂದು ಆಕ್ಟ್ ಆಯಿತು. ಆಕ್ಟ್ ಅನಂತರ ಮತ್ತೆ ಪುನಃ ಯಾವುದಾದರೂ ಪ್ರದೇಶಗಳವರು ತಮಗೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ್ಯವನ್ನು ಈ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಜೊತೆಗೆ ಅಥವಾ ಆ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಜೊತೆಗೆ ಸೇರಿಸಲು ಇಚ್ಛೆ ಪಟ್ಟರೆ ಅದರಂತೆ ಸೇರಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಆ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಜವಾಬ್ದಾರರು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಒಂದು ಪಾರ್ಟಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಕಾನೂನು ಅಲ್ಲ. ಫಜರ್ ಅಲಿ ಕಮೀಷನ್ ಅವರು ದೇಶವಾದ್ಯಂತ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿದಾಗ ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಕೂಡ ಬಂದಿದ್ದರು. ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಮೂರು ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಜನ ಎಂದರೆ ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ ಮತ್ತು ತೆಲುಗು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಜನರಿದ್ದರು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗಟ್ಟಾಗಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿ ಆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು

ಹೇಳಿದರು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಅದು ಆಗಿನ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಅಂತಿಮ ಯುಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ ನಿರ್ಣಯವಾಯಿತು, ಅದರಂತೆ ಅವಿವಿಧ ಕೂಡ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಈಗ ಇವರು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಇರುವ ಮಾತುಗಳು ಬರೀ ಭಾಷೆಯ ಆಧಾರ ಒಂದೇ ಆಗಿದೆ. ಅದು ಒಂದನ್ನೇ ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಳತ ಸೌಲಭ್ಯ, ಭೌಗೋಳಿಕ ದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸೌಲತ್ತು ಈ ಎಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಿಗಳನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೂ ಕೂಡ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಾದದ್ದಲ್ಲ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗಾಗಲಿ, ಅಂಧ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗಾಗಲಿ, ಕೇರಳ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗಾಗಲಿ ಈ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕೆಂದರೆ ಇವುಗಳು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಜಗ್ಗಿರಿಯೇನು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಕೊಡುವವರೂ ಅಲ್ಲ, ಅವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರೂ ಅಲ್ಲ. ಇದು ಜನತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಒಂದು ಸಲ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಮಾಡಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಅದಲು ಬದಲು ಮಾಡುವುದು ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ತೆಲುಗು, ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ ಮುಂತಾದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುವವರಿಬಹುದು, ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇತರ ಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲೂ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಒಂದು ಭಾಷೆಯವರಿಗಾಗಿ ಈಗ ಕೆಲವರು ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಜಾತಿವಾದ ಮಾಡುವಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ, ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಾರಿ ನಿರ್ಣಯವಾದಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ಮತ್ತೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು, ವಾದ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈಗ ಮಾಡಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾಗಿದೆ, ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಬೇದರ್ ಡಿಲ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಜಾತಿವಾದವಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಗೆ ಫಸರ್ ಅಲಿ ಕಮೀಷನ್ ಬಂದಾಗ ಏನು ಮೆಮೋರಾಂಡಂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಮುಸ್ಲಿಂ ಜನಾಂಗದವರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಬಹುಮಂದಿ ಕನ್ನಡಿಗರೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ತಾವು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೇರಲು ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನರು, ಹರಿಜನರು ಮುಂತಾದವರೂ ಸಹ ಅದೇ ರೀತಿ ಮೆಮೋರಾಂಡಂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿದರೆ ಬೇದರ್ ಡಿಲ್ವಿ ನಾಲ್ಕು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದವರ ಬಹುಮತವಿದೆ, ಶೇಕಡ 80 ರಷ್ಟು ಅವರೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಬಹು ಮಂದಿ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೇರಲು ಒಪ್ಪಿರುವುದರಿಂದ ನಿರ್ಣಯದ ಪರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿಸುವವರು ಹೇಳಿರುವುದಕ್ಕೆ ವಾದ ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥನೆ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ತಾವಿರುವ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಸೇರಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದಲ್ಲದೆ 7 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೋ ಅದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಅವರು ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಸರ್ಕಾರ ಈಗಿನ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದಿ. ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದಿಗಳು ನಮಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಲು ತಯಾರಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಯಾರಿಗೂ ಹೆದರುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಾದ ಇರಲೇಬೇಕು. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಆಕ್ಟ್ ಆಗಿರುವಾಗ, ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೇರಲು ನಾವು ಒಪ್ಪಿರುವಾಗ ಈಗ ಮತ್ತೊಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದು ಖಂಡನೀಯ. ಇದಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಾವು ನಾಲ್ಕು ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿಯೂ ಕೆಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿಯೂ ಹೇಳುವುದು, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡುವುದು ಇದಲ್ಲಾ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರೇನು ಹಕ್ಕನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ? ಅವರಿಗೇನು ಶೇಕಡಾರ ಇಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಇನ್ನೂ ಹತ್ತು ಪಟ್ಟ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಚುನಾವಣೆಯಾದನಂತರ ನಾನು ಪಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ನಾನು ಪಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಈಗಿರುವುದು ಪಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ಅಥವಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬೇರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಇತರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಬೆರಸಬಾರದು. ಒಂದು ಸಲ ನಿರ್ಣಯವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಯಾರು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವರು ಅಲ್ಲೇ ಇರಬೇಕು, ಬದಲಾಯಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ (ಕೋಲಾರ).—ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಗಡಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಹಿತಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಏಕೀಕರಣ ಸಮಿತಿಯವರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ 2-3 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಕೂಡ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಗರಾಜೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಟೇಟ್ಸ್ ರೀ-ಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್ ಕಮೀಷನ್ ವರದಿಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು

(ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ)

ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಜನರು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದೇ ದುಸ್ತರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಪ್ರಬಲವಾದ ಕೂಗನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ವಿಚಾರ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ. ಸ್ಟೇಟ್ ರೀ-ಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ ಕಮಿಷನ್ ವರದಿ ಮತ್ತು ಫ್ಯಾಕ್ಟ್ ಫೈಂಡಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿ ವರದಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ-ಮೈಸೂರು ಬೌಂಡರಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿ ವರದಿ-ಪರವಾಗಿ ಬೊಂಬಾಯಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೊರಡಿಸಿರುವ ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನೂ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ಸ್ಪಷ್ಟ ನಿಲುವೇನು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಆ ಕಮಿಟಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಂತಹ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮುಳಿದುರ್ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯನವರು ಏನು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ಎನ್ನುವ ಪರಿಚಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದು ಆದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ರೈಬರಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ ರಜೆಯಾದ ಪುರೈಕೆಯೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಇದ್ದು ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಭೀಮಣ್ಣನವರು ಸ್ಟೇಟ್ ರೀ-ಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವಾಗ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಾಯಿತೋ ಪುನಃ ಆದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರಿಗೂ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಆ ರೀತಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದು ಮೂಲಭೂತವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ನಾನು ಬಂದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಎರಡು ಭಾಗದಷ್ಟು ಜನ ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುವ ಜನರಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕೋರಾ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಗಳ ವಿನೋಭಾವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ತೆಲುಗು ಜನಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯವಾದ ಸ್ಥಾನ ವಸಾನ ದೊರೆಯದೆ ಹೋದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಹಕ್ಕಿದೆ. ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ ರಚನೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿಗೆ ಇದೆ ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ರೀ-ಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ. Unlike the United States, the Indian Union is not composed of undestructible units but composed of destructible States.

ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿಗೆ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣನವರು ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಮೇಟಿಯವರು ಗಡಿ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಬೆಳಗಾಂ ಪಟ್ಟಣ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರದೇಶಗಳೆಂದು ಹೇಳುವ ಯಾವುದೇ ಭಾಗ ಹಾಗೂ ಬೆಳಗಾಂ ಎಂದೆವಿಗೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರತಕ್ಕದ್ದೇ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಸವಾಲು ಹಾಕಿದರು. ಆದರೆ ನಾನು ಇಂತಹ ವಾದವನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಂಗದ ನಿಯಮದಂತೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಚುನಾವಣೆಯಾದಾಗ ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗೆ ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಏಳು ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೇ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಅವರ ಭಾಗದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೇ 15 ಜನರೂ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಲ್ಲಿ 15 ಜನಕ್ಕೆ 13 ಜನರೂ ಅವರ ಪಕ್ಷದವರೇ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಾ ಏಕೀಕರಣವಾದ ಮೇಲೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಗಡಿ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಹೇಳುವ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗವನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವವನಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳುವ ವಾದದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿದೆ. ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆರೋಪಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕರ್ಣಾಟಕ ಏಕೀಕರಣವಾದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಸವಾಲು ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಈ ಭಾಗಗಳು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ್ದು ಅದರಿಂದ ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಒಂದು ಏಕೀಕರಣ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆ ಭಾಗದಿಂದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳುವ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಸತ್ಯಾಂಶ ಇದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರು ಹೇಳುವ ವಾದವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೊಡ್ಡ ಮೇಟಿಯವರು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಅವರು ಯಾವ ಧೈಯದ ಮೇಲೆ ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗೆ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ದೊಡ್ಡ ಮೇಟಿ.—ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಏನೆಂದರೆ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಈ ಕಡೆಗೆ ಆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಬಹುದು, ಹಾಗೆ ಹೋಗಬೇಡಬಾರದು ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ಧೋರಣೆ ಅಲ್ಲ. ಏನಾದರೂ ಮೈಸೂರ್ ಅಥವಾ ಮೈಸೂರು ಇದ್ದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು

ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡಲು ಇದು ಸಕಾಲವಲ್ಲ. ಈ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಮುಗಿದನಂತರ ಅದನ್ನು ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ.—ಇದು ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲವನ್ನು ಪುರವರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದೇ ಇರುವಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಮೈಸೂರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಅಂಧ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಮದರಾಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಯಾವುದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಸರ್ಕಾರಗಳೇ ಇವೆ. ಆ ಒಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೇ ಅಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರುಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದಾಗಿ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗಗಳು ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಅವರೇ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕ. ಹೀಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಚಳುವಳಿ ನಡೆಯುವುದು, ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ನಡೆಯುವುದು ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಜನ ಅಷ್ಟು ಚಳುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಮದರಾಸು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವ ಹೊಸೂರು ಭಾಗದ ಜನರು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಹೊಸೂರು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕು. ಈಗ ಇದು ಮದರಾಸಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಮಾಲೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲರುವ ನುಮಾರು 20-30 ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವ ಜನರೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲರುವ ಪಾಪ್ಪುಲೇಷನ್ನಿನ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಶೇಕಡಾ 30 ರಷ್ಟು ಜನ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕಾದುದು. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಸರ ಗೋಡು ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವ ಜನ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಆದೋಣಿ, ಕುದ ಕಸಿರಾ, ಅಲೂರು ಮತ್ತು ಸೊಲ್ಲಾಪುರದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ಇವೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಈಗಿನೂ ಅಂತಹ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಪಾರ್ಟಿಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವವರು ಒಂದುಗೂಡಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

NON-OFFICIAL RESOLUTION

Re: Utilization of Potential Resources of Cauvery Waters.

(Debate continued.)

5 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ (ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ನ್ಯಾಯಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರ: ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡರು ಬಹಳ ಯೋಗ್ಯವಾದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನೇ ತಂದಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ನಿರ್ಣಯವೇ; ಇದು ಬಹಳ ಸಾಧುವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯ ಮೂರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯೊಳಗೆ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದರೆ ಇದು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸುತ್ತಿತ್ತೋಯೋನೋ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ನಾಲ್ಕನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲೇ ಎಂತ ಹಾಕಿದೆ ಇದಿದ್ದರೆ ನಾನೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆನೋ ಏನೋ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಈ ನಿರ್ಣಯ ಇರತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಿಡುವುದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟದ್ದು.

ಇನ್ನು ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ನೀರನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆ ನೀರನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾರದೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಯಾರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ನೀರಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ)

1924ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಒಪ್ಪಂದ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಆಗಿತ್ತು. ಈ ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಯತಕ್ಕ ನೀರಿನ ಒಟ್ಟು ಪ್ರಮಾಣ 475 ಟಿ. ಎಂ. ಸಿ. ಎಫ್. ಟಿ. ಆದರೆ ಇದಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಬಚಿತವೋ ಹೇಳಲಾರೆ. ಇದು ನನ್ನ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ನಡಿಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಬಚಿತವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ನೀರು ಸಿಕ್ಕಬೇಕೆಂಬುದು ಬಚಿತವಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಆಧಾರಗಳುಂಟು. ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಾವು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ 1924ರಲ್ಲಿ ಆಗ್ರೀಮೆಂಟ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾಲುವೆಗಳಿದ್ದವು. ಹೇಮಾವತಿ, ಕಾವೇರಿ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಣತೀರ್ಥ ಹೀಗೆ ಮೂರು ನದಿಗಳಿಂದಲೂ ಕಾಲುವೆಗಳಿದ್ದವು. ಆ ಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ನೀರಿನಿಂದ ಕೆಲವು ಭಾಗದ ಜಮೀನು ಸಾಗುವಳಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆ 1924ರ ಆಗ್ರೀಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಐದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರಗಳಿವೆ. ಕಾವೇರಿ, ಹೇಮಾವತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣತೀರ್ಥ ಈ ಮೂರು ನದಿಗಳ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಮೂರನೆ ಒಂದು ಪಾಲಿನ ನೀರಿಗಿಂತಲೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಾಸಿಯಾಗೇ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು ಎಂಬುದು—ಒಂದು ವಿಚಾರ. ಇನ್ನು ಎರಡನೇಯದಾಗಿ ಕೃಷ್ಣ ರಾಜಸಾಗರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು. ಅದಕ್ಕೆ 43 ಟಿ. ಎಂ. ಸಿ. ಎಫ್. ಟಿ. ನೀರನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಇನ್ನೂ 45 ಟಿ. ಎಂ. ಸಿ. ಎಫ್. ಟಿ. ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟನ್ನು ಪೆಡ್ಲೊರ್ಟ್ ಚೈಬ್ಯುಟರಿಗಳಿಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಪೆಡ್ಲೊರ್ಟ್ ರಿವರ್‌ಗಳು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ದೊರೆಯತಕ್ಕ ಈ 45 ಟಿ. ಎಂ. ಸಿ. ಎಫ್. ಟಿ. ನೀರು ಪೆಡ್ಲೊರ್ಟ್ ನದಿಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ಸಿಗಬೇಕು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಭವಾನಿ, ಅಮರಾವತಿ ಮತ್ತು ನವಲ ಈ ಮೂರು ನದಿಗಳ ನೀರಿಗೇನಾದರೂ ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿ ಅದರಿಂದ ಜಮೀನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಅದರಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ಅರವತ್ತರಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ನಾವಿಲ್ಲಿ ಈ ನದಿಯಿಂದ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಆ ನದಿಗಳಿಂದ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು 38—39 ಟಿ. ಎಂ. ಸಿ. ಎಫ್. ಟಿ. ಅಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ನಮಗಿಗೇ ಇಲ್ಲಿನೂ 24—25 ಟಿ. ಎಂ. ಸಿ. ಎಫ್. ಟಿ. ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಇನ್ನು ನಾನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ನಾನಾ ಪೆಡ್ಲೊರ್ಟ್ ನದಿಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟು ನೀರು ಬರುತ್ತದೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ನಾವೇ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಆ ಒಪ್ಪಂದದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರಗಳು. ಆದರೆ ದುರ್ದೈವವಶಾತ್ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸಗಳಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನೂ ಕೂಡ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ಹಿಂದಿದ್ದ ಹಳೆಯ ಮೂರು ಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ನೀರು ಬರುತ್ತಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾವು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಇದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಬೇಕೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೋ ಅಷ್ಟಾಗ್ಗಿಲ್ಲ. ನಾವು ಕೃಷ್ಣ ರಾಜಸಾಗರದ ನೀರನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಆಬಾದಿಗೆ ತರಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರೆಕ್ಕೆದ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಐದು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಮಾತ್ರ ಆಬಾದಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನೀರಿನಿಗೇ ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಬ್ಬನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ಕಡೆ ಬತ್ತ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನೂ ನುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಸಾಗುವಳಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ನೀರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡದಿರುವುದರಿಂದ ಹಾಗಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕತಕ್ಕ ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣ 180 ಟಿ. ಎಂ. ಸಿ. ಎಫ್. ಟಿ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಇದುವರೆಗೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಕೇವಲ 75—76 ಟಿ. ಎಂ. ಸಿ. ಎಫ್. ಟಿ. ಆಗಬಹುದು. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಈ ಕಾವೇರಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ದೊರೆಯತಕ್ಕ ನೀರು ಇಷ್ಟೇ ಸರಿ ಅಥವಾ ಇದು ಸರಿಯಾಗ್ಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾರೂ ಹೋಗಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಳತೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿಲ್ಲ. ಹೀಗೇ ಆ ಕೃಷ್ಣ ನದಿಗೆ ನೀರಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ 1,800 ಟಿ. ಎಂ. ಸಿ. ಎಫ್. ಟಿ. ನೀರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾವು ರೆಕ್ಕಾ ಹಾಕಿದ್ದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಗುರಾಟ ಕಮಿಷನ್ನಿವರು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೀರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದೇ ರೀತಿ ಇಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇನ್ನೂ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ್ದೀರೋನ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಯಾವ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರಗಳೂ ನಡೆದಿರುವಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು

ಇನ್ನೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಸಿದಲ್ಲಿ ನಮಗಿನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೀರು ಸಿಗಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣವೆಂದರೆ—ಆ ಹಳೆಯ ಕಾಲುವೆಗಳಿಂದ 10 ಟಿ. ಎಂ. ಸಿ. ಎಫ್. ಟಿ. ನೀರು ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ 59 ಟಿ. ಎಂ. ಸಿ. ಎಫ್. ಟಿ. ನೀರು, ಮತ್ತು ಈ ನಾನಾ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ರಿವರ್‌ಗಳಿಂದ 7 ಟಿ. ಎಂ. ಸಿ. ಎಫ್. ಟಿ. ನೀರು ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು 76 ಟಿ. ಎಂ. ಸಿ. ಎಫ್. ಟಿ. ಇಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಮತ್ತೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ನುಗ್ಗು, ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿ ಭಾಟೆಹೊಳೆ, ಮುಕ್ತ ಮತ್ತು ಕಣ್ಣಾ ಈ ಟ್ರಿಬ್ಯೂಟರಿಗಳಿಂದ ಸುಮಾರು 7 ಟಿ. ಎಂ. ಸಿ. ಎಫ್. ಟಿ. ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಂತೂ ನಾವು ಒಟ್ಟು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು—76 ಟಿ. ಎಂ. ಸಿ. ಎಫ್. ಟಿ. ನೀರು ಜಾತಾ (ಇನ್ನು ನಮಗೆ 104 ಟಿ. ಎಂ. ಸಿ. ಎಫ್. ಟಿ. ನೀರು ಇಲ್ಲವೇ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ 100 ಟಿ. ಎಂ. ಸಿ. ಎಫ್. ಟಿ. ನೀರನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಹಕ್ಕಿದೆ. ಇನ್ನು ನಾನಾ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ರಿವರ್‌ಗಳ ನೀರನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಲು ಯಾರದೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 31 ಟಿ. ಎಂ. ಸಿ. ಎಫ್. ಟಿ. ನೀರನ್ನು ತಡೆಯತಕ್ಕಂಥ—ಹಾರಂಗಿ, ಅರ್ಕಾವತಿ, ಸಿಂಧ, ತಾರಕ, ಉಡುವಣಿ, ಒಟೆಹಳ್ಳಿ, ಕಿರಾರಿ, ತಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿ, ನಾಗರಹಳ್ಳಿ, ಯಗಚಿ, ಮಂಜಿನಬಿಲ ಇತ್ಯಾದಿ 14 ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿಗಿನ್ನು ಿಯುವುದು 70 ಟಿ. ಎಂ. ಸಿ. ಎಫ್. ಟಿ. ನೀರು. ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ನಾವು ಉಪಯೋಗಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಏನೋ ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂತು. ಹಿಂದೆ ಅಗ್ಗಿಮೆಂಟಾದಾಗ ಏನು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯತ್ತೋ ಅದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಹಾಗೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ, ಇದು ಒಂದು ದುರ್ದೈವದ ಸಂಗತಿಯೆಂದು ನಾನಾಗರೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂತ ಈಗ ನಾವು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ನನಗೆ ಅಷ್ಟು ಸರಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈಗ ನಾವೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಹಿಂದೆ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಅಂದರೆ 1930—31 ರಲ್ಲಿ ಹೇಮಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಲಾಗಿತ್ತು. 32—33 ವರ್ಷಗಳ ಕಳೆಗೇ ಈ ಅರೋಪನೆ ನಡೆದಿತ್ತು. ಆಲ್ವ 18—19 ಟಿ. ಎಂ. ಸಿ. ಎಫ್. ಟಿ. ನೀರನ್ನು ಬಳಿಸಲು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಆಗ ಜನರಿಂದ ಬಹಳ ತಕರಾರುಗಳು ಬಂದವು.

ನಮ್ಮ ನೀರಿನ ಪಾಲು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಬಹಳ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮುಳುಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ, ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳು, ಏಲಕ್ಕಿ ತೋಟಗಳು ಮುಳುಗಿಹೋಗುತ್ತವೆಂದು ವರದಿ ಬಂದಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಯಿತು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಗೌಡರಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಅಭಿಮಾನವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯವರು, ಅವರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಒಳ್ಳೆಯವರಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾದರೂ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ, ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬದಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಾದರೆ ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆನೆಂದು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಿಡಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಇತರರು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ನಾವು 7.2 ಟಿ. ಎಂ. ಸಿ. ಯಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಿರ್ವಾಹ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ 1964ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಕರಾರು ಬಂತು. ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದರಮೇಲೆ 1960ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೆವು. ಸುಮಾರು 4 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ 20 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಹೊಸ ಅಡ್ಡಿಕಟ್ಟನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಜನಗಳು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ 11 ಅಥವಾ 12 ಅಥವಾ 19 ಟಿ. ಎಂ. ಸಿ. ಯಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಈ ಅಡ್ಡಿಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ತಿಪಟೂರು, ಹಾಸನ, ತುಮಕೂರಿನವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಯಾರೋ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಗುಬ್ಬಿ, ತಿಪಟೂರು, ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಮುಂತಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಅಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುವಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲರತಕ್ಕ ಜನಗಳು ಒಪ್ಪಬೇಕು. ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಇದ್ದ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮುಳುಗುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದೇ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಕೆಲವು ಈಗ ಅಂತುಹೋಗಿವೆ. ಸುಮಾರು 32 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದು ಏಕೆ ಅಂತುಹೋಗುತ್ತೋ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಳೆಗಾಡೆಯಾದರೂ ಕೂಡ ಫಸ್ಟ್ ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ತೋಟ 48 ಎಕರೆ, ಬಾಸಗಿ ಜನಗಳ ಜಮೀನು 3, 100 ಎಕರೆ, ತೋ ಜಮೀನು 1,600 ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಆಗಿರಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರಿ ಜಮೀನು ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಅದೇನೂ ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಇವತ್ತು 3 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಎಕರೆ ಮುಳುಗುತ್ತದೆ, ಇನ್ನೂ ಎರಡರಷ್ಟು ಮುಳುಗಿತ್ತು, ಆದರೂ ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಅನಾನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು 1960ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಈ ತರಹ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದರಿಂದ ಇದು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ ತೀರ್ಮಾನವಲ್ಲ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜನಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಹಾನುಭೂತಿ

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಚ್.ಲಂಗಪ್ಪ)

ಯಿಂದ ಆಗಬಹುದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ ಮಾಡೋಣ. ಒಂದು ವೇಳೆ ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಜನತೆಯ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾಗಲೀ ಆಹಾರ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಆಗದೇ ಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ ಆಗ ಆಗದೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಿಷ್ಟು ಹೇಮಾವತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟುದು ಆಯಿತು.

ಇನ್ನು ಹಾರಂಗಿ ನಾನಾ ಪೆಡ್ಕಾರ್ಡ್ ನಡಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೋ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೇವೆ. ಕಂಬದಕಡ ಮತ್ತು ಹಾರಂಗಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳಿಂದ 1947ನೇ ಇಸವಿಯವರೆಗೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಹೇಮಾವತಿ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಬಾಕಿದ್ದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು 1956ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಈ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಬಂದುವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಇದನ್ನು ಕಡೆಗಾಣಿಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಮಾತಿನಲ್ಲೆ ಅರ್ಥವಾಗಿ. ಏನು ಈ ಒಂದು ರಾಜ್ಯ ಬಂತೋ, ದೇಶದಲ್ಲೆಂತಹ ನದಿಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ 1956ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೂಪ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. 1947ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರ ಏರ್ಪಾಡು ಆಯಿತು. ಆಗ ಅವರು 1947ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರಂಗಿ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟು ಹುದಗೂರಿನಲ್ಲಿ 150 ಅಡಿ ಎತ್ತರ ಒಣಕಟ್ಟು, ಇನ್ನೊಂದು 150 ಅಡಿ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಡ್ಯಾಮ್ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಹಣದ ಅಭಾವದಿಂದರೋ ಅಥವಾ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿರೋಧ ಬಂದುದರಿಂದ ರೋ ಆ ಕೆಲಸ ಆಗಿ ನಿಂತಿತು. ಪುನಃ ಪ್ರಾಂತ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯಾದಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ 165 ಅಡಿ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹುದಗೂರು ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಅಣೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಸುಮಾರು ಎರಡುಮುಕ್ಕಾಲು ಟಿ. ಎಂ. ಸಿ.ಯಿಂದ 55 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಸಾಗು ಆಗುತ್ತದೆ ಯೆಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದರು. ಪುನಃ ಅದನ್ನೇ ಮತ್ತೆ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ 1960ನೇ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಸುಮಾರು ಹತ್ತೊಂಕು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರ್ಚುವಾಡಿ 190 ಅಡಿ ಎತ್ತರ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಹಾಗೆ 125 ಅಡಿ ಅಥವಾ 150 ಅಡಿ ಎತ್ತರವಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಕೊಡಗಿನ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ಮೈಸೂರು ಹತ್ತಿರ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಈಗ ಯೋಜನೆಮಾಡಿ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. 1957ನೇ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 19ರಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು 150 ಅಡಿ, ಎತ್ತರ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯಿತು. ಆ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ 2 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಇದು ಯಾವಾಗ ಮಂಜೂರು ಆಗಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಬಂತೋ ಆಗ ಕೊಡಗಿನ ಜನಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಅನಮಾನವಾಯಿತು. ಆಗ ಏಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತೆಂದರೆ ಸುಮಾರು 1,500 ಎಕರೆ ಕಾಫಿ ತೋಟ, 1,400 ಎಕರೆ ಏಲಕ್ಕಿ, 414 ಎಕರೆ ಬತ್ತದ ಜಮೀನು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಜಮೀನು ಸ್ವಲ್ಪ — ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು ಸುಮಾರು 5 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದಾದನಂತರ 1960ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಜನ ಬಹಳ ಗರಾಟೆ ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ನಾನೂ ಇದ್ದೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮ್ಮೇಳನ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರು ಎತ್ತೇಷವಾಗಿ ವಿರೋಧಮಾಡಿದರು. ಕಂಬದಕಡ ಮತ್ತು ಹಾರಂಗಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ, ಕೊಡಗಿನ ಪರ್ವತಗಳು ಗುಡ್ಡಗಳು — ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲ, ಮಣ್ಣಿನ ಗುಡ್ಡಗಳು ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಸರೋವರಗಳು — ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಗುಡ್ಡಗಳು ಕರಗಿಹೋಗಿ ಕಾಫಿ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ಕೈಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಬಹಳ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಅದರಮೇಲೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ, ಬೇರೆ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟರು. 1961ನೇ ಜೂನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ ಬೇರೆ ಏನಾದರೂ ಇದೆಯೋ ಏನೋ ಎಂದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದರು. 1961ನೇ ಜೂನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ ಪುನಃ ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಏನಾದರೂ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂಬುದಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದರು. ಇದು ಹಿಂದೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಮಾತು. ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಏನೇನು ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ

ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. 104 ಟಿ.ಎಂ. ಸಿ.ಯಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡೋಣ. ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಾದಂಥಾದ್ದನ್ನು ಮಾಡೋಣ. ಆ ಒಂದು ತತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಳುವಳಿ ನಡೆಯಿತು. 1961ನೇ ಜೂನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಎರಡು ದರೂ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂಬುದಾಗಿ ಆರೋಪಿಸಿ ಮಾಡಿ ಆಗ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದೆವು. ಹರದೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಪಿಕ್‌ಅಪ್ ಅಣಿ ಹಾಕಿ ಮತ್ತು ಹುದಗೂರಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಅಂದಾಜನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಿದ್ದೂ ಆಯಿತು ಅದನ್ನು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು.

1963ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ನಾನು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡೆ. 1961ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಂದಾಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೊಡನೆ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡುವಾಗ 81 ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹುದು ಗೂರಿನ ಹತ್ತಿರ ಮಾಡಬೇಕು, ಅದರಲ್ಲಿ 19 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ. ನೀರು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. 36 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಸಾಗಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹರದೂರಿನಲ್ಲಿ 120 ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೆ 100 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ 23 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಒಂದು ಕಡೆ, ಮತ್ತೆ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿ 28 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಒಂದು ಕಡೆ, ಅಮೇಲೆ 81 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ 11 ಕಡೆ ಸಾಗು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ಕಾಫಿ ತೋಟ ಮತ್ತು ಬತ್ತವನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬಂತು. ಈಗಿನ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳು 53, ಹರದೂರಿನಲ್ಲಿ ಬತ್ತವನ್ನು ಬೆಳೆಯತಕ್ಕದ್ದು 816 ಎಕರೆ, ಕಾಫಿ 1315 ಎಕರೆ, ಮುಖ್ಯ 138 ಎಕರೆ ಒಂದನೆಯದು, ಎರಡನೆಯದು ಹುದಗೂರಿ ನಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳು 122 ಎಕರೆ ಬತ್ತ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕದ್ದು 133 ಎಕರೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಜಮೀನು 458 ಎಕರೆ, ಮುಖ್ಯ ಜಮೀನು 267 ಎಕರೆ, ಒಟ್ಟು 980 ಎಕರೆ ಒಂದು ಐಟಮ್, 3,302 ಎಕರೆ ಒಂದು ಐಟಮ್, 1,500 ಎಕರೆ, ಒಂದು ಐಟಮ್, 1,600 ಎಕರೆ ಒಂದು ಐಟಮ್. ಕಾಫಿ ತೋಟ ಮತ್ತು ಬತ್ತ ಬೆಳೆಯುವ ಜಮೀನು ಹೋಗುವುದು ತಪ್ಪಿ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗತಕ್ಕದ್ದು ಕಡಿಮೆಯಾಗ ತದೆ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದು. ಯಾವುದೇ ಲೆಕ್ಕಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಹೋದರೂ ಕೆಲವರು ಅದನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೊರಡುತ್ತಾರೆ. ಕಾಫಿ ತೋಟ ಯಾರಿಗೋ ಒಬ್ಬರಿಗೋ ಅಥವಾ ಇಬ್ಬರಿಗೋ ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಉಳಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಕೂಗು ಬಂದಿದೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಆಗಲೇ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಆಗತಕ್ಕದ್ದು ಮುಳುಗಡೆ ಆಗಬಾರದು. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕಾಫಿ ಬೆಳೆಯುವುದು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ಎಕರೆ ಇದೆ. 2½ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಆಗುವ ಅನುಕೂಲ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ಇವೊತ್ತು ಅದರಿಂದ 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಫಾರಿಸ್ ಎಕ್ಸ್‌ಫೇಂಟ್ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಎರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಕಾಫಿ ತೋಟ ಇದ್ದರೆ 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥಾ ಪ್ರದೇಶ ವಿನಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡೋಣ. ಆದರೆ ಆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕಡಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗ ತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವೆಟ್ ರ್ಯಾಂಡ್ ವಿನಿದೆ ಅದು ಬಡವರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು. ಒಟ್ಟ ನಲ್ಲಿ ಅದು ಬಡವರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು ಅಥವಾ ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು ಎಂಬುದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಮುಖ್ಯ, ಅದನ್ನು ಗವ ನದಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚು ಬಡ ವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುವುದು, ಮತ್ತು ಆಹಾರವನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಈ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಿದ್ದು ಆಗಿದೆ. ಹುದಗೂರಿನಲ್ಲಿ ಅಣಿಹಟ್ಟು ಮಾಡಿ ಒಟ್ಟು 18 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ ನೀರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳೂ ಹೇಳು ತ್ತಾರೆ. ಅದು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು. ಅದು ಸಾಧ್ಯ ಆದೀತು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಆದರೆ ಸಂತೋಷ. ಅದನ್ನು ಖಂಡಿತ ಮಾಡೋಣ. ಅದು ಆಗತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರಂಗಿ ಮತ್ತು ಕಂಬದಕಡೆ ಈಚೆಗೆ ಆದದ್ದು. 1960ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಬದಕಡೆ ಯೋಜನೆ ಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ 103 ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೆ 18 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ 40 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ಸಾಗಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಾಡಿದರು. ಅದು 7½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಸ್ಟ್‌ಮೇಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗತಕ್ಕ ಜಮೀನು 1,700 ಎಕರೆ ಕಾಫಿ ತೋಟ, 3,800 ಎಕರೆ ಬತ್ತ ಬೆಳೆಯುವುದು, 2,500 ಎಕರೆ ಮುಖ್ಯ ಜಮೀನು, ಕಾಫಿ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನು. 7,200 ಎಕರೆ 13-14 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಕಾಫಿ ಇರ ತಕ್ಕದ್ದು ಅಥವಾ ಕಾಫಿ ಬೆಳೆಯುವುದು ಮುಳುಗಡೆ ಆಗುವುದು. ಇದು ಮೊದಲನೇ ಯೋಜನೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ)

ಕಾಫಿ-ಬೆಳೆಯತಕ್ಕದ್ದು ಪಾಸ್ತಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನು 1960ನೇ ಇಸವಿ ಯಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದು ಬೇಡ, 5 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ಇಳಿಸೋಣ ಎಂದು ಮಾಡಿದರು. ಸರ್ವೆಮಾರ್ಡ್ ಆಗುವುದನ್ನು 6,600 ಎಕರೆಗೆ ಇಳಿಸಿದರು. ಕಾಫಿ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ 250 ಎಕರೆ, ತರಿ 1,155 ಎಕರೆ, ಪ್ರೈವೇಟ್ ರ್ಯಾಂಡ್ 436 ಎಕರೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ಜಮೀನು ಮತ್ತು ಕಾಡು 4,754 ಎಕರೆ. ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು ಸರ್ವೆಮಾರ್ಡ್ ಆಗುವುದನ್ನು 6,600 ಎಕರೆಗೆ ಇಳಿಸಿದರು. ಅದರ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ 2 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಅದರಿಂದ 2½ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಸಾಗಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಇದೆ. ಕಾವೇರಿ ಛಾನಲ್‌ನಿಂದ ಬೇರೆ ತರಹ 20 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗೆ ನೀರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು 3ನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಡ್ತಿ ಟ್ಟಿ ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದರ 1960ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಬದಕಡ ಮತ್ತು ಹಾರಂಗಿ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಚಳುವಳಿ ಶುರುವಾಯಿತು. ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಅದು ಶುರುವಾದಾಗ ಈ ಗರಾಟೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾರಂಗಿ ಮತ್ತು ಕಂಬದಕಡ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ರೀತಿ ಯಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತಿನ ಪ್ರಕಾರ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು 1961ನೇ ಇಸವಿಯ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಬೇರೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದು, ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮಾಡಬಹುದು ಆಲ್ಟರ್ನೇಟಿವ್ ಪ್ರೋಜೆಕ್ಟ್ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಈಗ ಅದನ್ನು ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಾವೇರಿ ನದಿಗೆ ಒಂದು ಏಕಅಪ್ ಹಾಕಿದರೆ 2,500 ಎಕರೆ ಸಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಕಟ್ಟುವುದರಲ್ಲಿ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಹಾಕಿದರೂ ಅಷ್ಟೇ ಸಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ತರಹ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಕಾವೇರಿಯಿಂದ 20 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಸಾಗಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಅಂದಾಜು ಇದೆ. ಅದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು 1961ನೇ ಇಸವಿ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಆದೇಶ ಬಂತೋ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿದೆ. ಛಾಟಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಕವಾರು ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಿಯಮಿತ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಈಗ ನಾವು ಏನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೋ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು 30 ಸಾವಿರ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ರಿವರ್ಸ್ 70 ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ರಿವರ್ಸ್ ನಮಗೆ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಕ್ಕು ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ರಿವರ್ಸ್ ಹೇಮಾವತಿ, ಯುಗಟಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಣತೀರ್ಥ ಮತ್ತು ಸುವರ್ಣಾವತಿ. ಸುವರ್ಣಾವತಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಿನಗೆ ಯಿ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಷ್ಟೇ ಮಾಡಿ ದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು 5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಕೂಡಲೇ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರೊಬ್ಬರು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಸುವರ್ಣಾವತಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು. ಅದರಿಂದ 100 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ ನೀರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಸಾಗು ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ರಿವರ್ಸ್ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ನಿಯಮಿತ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಹೇಮಾವತಿ, ಕಂಬದಕಡ, ಯುಗಟಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಣ ತೀರ್ಥ, ಸುವರ್ಣಾವತಿ ಇವುಗಳಿಂದ 24 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ ನೀರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಈಗ ಇರತಕ್ಕದ್ದು. ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಂದ ಸಹಕಾರ ಬಂದರೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಿಯಮಿತ ಉಪ ಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಮತ್ತೆ 26 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ ನೀರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಅದರ ಅದರಿಂದ ಸುಮಾರು 49-50 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ ವರೆಗೂ ನೀರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಹಾರಂಗಿ ಮತ್ತು ತಾರಕಕಟ್ಟೆ ಹೊಳೆಯಿಂದ 4 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ. 30 ನೀರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಂಡು ನಾವು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಅದೂ ಕೂಡ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ತೇಕಡಾ 60 ಭಾಗವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಕಪಿನ ನದಿಯಲ್ಲಿ 19 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ ನೀರನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

19 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಇನ್ನೂ ಸುಮಾರು 3-4 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎನ್ನುವುದು ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕಾದ್ದು ಈಗಿರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಅದುದರಿಂದ ಯಾರಾದರೂ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, 1956ನೇ ವರ್ಷದಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವೈಸನೂರು ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದೇ ನಮನೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ, ಸರ್ವೆಕ್ಷ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ವಾದವೇನಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ತಿರುಳಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮತೋಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರು ಹೇಳಿದರು ಕೃಷ್ಣ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾರ್ಗವುಧಕ್ಕೆ ಏನು ಅನಸ್ತೆ ಇದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಇದರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಅಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಅಕ್ಷೇಪಣೆ ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಪ್ಪರಮುಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅಪ್ಪರಮುಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ಕೃಷಿ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರಿಗೆ ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಕಾವೇರಿ ನದಿಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಕ್ಕು ಇದೆಯೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಎಂದರೆ 134 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ. ನೀರನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮುಟ್ಟಿಗೂ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾಲಗೆನೆಯ ಯೋಜನೆ ಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ತಂದಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾರ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಅದಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಬಹುಶಃ ಇನ್ನು ಹತ್ತು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ನಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ ನೀರನ್ನು ಹೇಗೆ ಉಪ ಯೋಗಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕೃಷ್ಣ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟು 1,800 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ 600 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ ನೀರು ಸಿಕ್ಕೇ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ, 800 ಟಿ. ಎಂ. ಸಿ. ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಎಷ್ಟು ನೀರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಏನೇನು ಅವಶ್ಯಕವೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಾರಾಯಣಪುರ ಅಥವಾ ಅಲಮಟ್ಟಿ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಯಾವುದನ್ನು ಹೇಳಿದರೂ ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಜನ ರಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ನಣ್ಣ ನಣ್ಣ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಡಿ, ಅದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಪುನಃ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಅಲಮಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ನಾರಾಯಣಪುರ ಎರಡನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೇ ತೀರಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಿಪ್ಪದರಲ್ಲ, ಕುರುಡರಲ್ಲ, ದಡ್ಡರಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಒತ್ತಾಯದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ನಂಬುಣ್ಣ ನಂಬಿಕೆ ನನಗಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿ ನೀರನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ನಮಗೆ ನೀರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇದೆ. ನಮಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಒಂದು ಕೊರತೆ ಎಂದರೆ ಹಣದ ಕೊರತೆ. ಈ ಹಣದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಬೇಕು. ನಾನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನೀವು ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಫೈನಾನ್ಸಿಂಗ್ ಮಾಡುತ್ತೀರೋ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರೋ ನಮಗೆ ನೆಹಾಯ ಬೇಕು; ಜನರು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಣ್ಣಾ ರಾಯರು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆ ರೀತಿ ಬೆಳೆಯುವುದನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಜನರು ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕು. ಒಂದು ಸಂತೋಷದ ಮಾತು ಎಂದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು, ನಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಮಕ್ಕಳು ಸಾಕು ಎಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿ ದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಂದು ಸಂತೋಷದ ಮಾತು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ಬಿಳಿಚೋಡು ಗ್ರಾಮದ ಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ತನ್ನ ಗಂಡನನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಡಾಕ್ಟರ ಹತ್ತಿರ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅಪರೇಷನ್ ಮಾಡಿಸಿದಳು. ಇದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷಪಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರ. ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಚಾರ ನಡೆದರೆ ಅದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಪೂರ್ತಿ ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹದ್ದುಬಿಸಿನಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ವಿದೆ. ಅದನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡೋಣ.

ನಾವು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಆಹಾರದ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಅನುಕೂಲಗಳು ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಗಳಲ್ಲಿ ರೈತನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಶೇಕಡ 60 ರಷ್ಟು ಇವೆ. ರೈತನು ಆಹಾರವನ್ನು ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬುನಾದಿಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಕಚ್ಚಾವಸ್ತು ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಕೂಡ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ಕಬ್ಬು, ಹತ್ತಿ, ಸಣ್ಣಬು, ಕಾಫಿ, ಟೀ, ಏಲಕ್ಕಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಅಲೂಗಡ್ಡೆ, ಈರುಳ್ಳಿ ಈ ರೀತಿ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನೀರಿನ ಪೂರೈಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಗಬೇಕು. ಬಾಕಿ ವಿಚಾರ ಮೈಸೂರ್ ಇಂಜಿನೀರಿಂಗ್ ವರ್ಗದ ಈಗ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ತತ್ತ್ವ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು, ಅದನ್ನು ರೈತನಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಗಳೇನಿದೆ, ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಅವುಗಳಿಗೆ ಹಣ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೇಕು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ)

ಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ 20-22 ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಸುಮಾರು 50 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಅದನ್ನು ದೊಡ್ಡದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದೆರಡು ಮಾತ್ರ ಹತ್ತು ಕೋಟಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಬಹುದು. ಹತ್ತು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಖರ್ಚಾಗತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಎಂದು ನಾನು ಆ ಹೊತ್ತು ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಾವು ಅವರನ್ನು ಬೇಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ದಾನಧರ್ಮವಾಗಿ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ನಮಗೆ ಸಹಾಯ ಕೊಡಿ, ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ 10-15 ವರ್ಷ ಹಿಡಿಯುವುದಾದರೆ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಜನಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹತ್ತು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆಗುವುದನ್ನು 5 ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಐದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಏಳೆಂಟು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆದರೆಂದೆ ಉತ್ತಮವೆನ್ನು ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ನಿಮ್ಮ ಹಣ ಮತ್ತು ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಆಗ ಯೋಗ್ಯ ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ತೀರಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಆಶಾವಾದಿ. ಇದನ್ನು ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಾರು ಎಂದು ನನಗುಂಟುತ್ತದೆ. ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಅಷ್ಟರ ಕಷ್ಟ ಮತ್ತು ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ಒಂದೆರಡು ಯೋಜನೆಗಳು ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಅವಶ್ಯಕ.

ಮತ್ತೊಂದು ಜನಗಳಿಂದಲೂ ಸಹಾಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ 200 ರೂಪಾಯಿ ಅಥವಾ 250 ರೂಪಾಯಿ ಇಷ್ಟನ್ನು ಯಾರ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅವರು ಕೊಡುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟರೆ ಅದು ಸಿಕ್ಕೀತು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಸುಮಾರು ಅರೇಳು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಒಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಖರ್ಚಾದೀತು ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಆ ಊರಿನ ಜನಗಳು ಸಕ್ಕರೆ ಕಂಪೆನಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಅವರ ಮುಖಾಂತರ ಆರು ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟು ನಮಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು ಜನಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯ ವಾದೀತು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಇದಲ್ಲದೆ ಈಗ ಬೆಂಚರ್‌ಮೆಂಟ್ ಲೆವಿ ಆಕ್ಟ್ ಆಗಿದೆ. ಅದರ ಜನಗಳು ಆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದು ಆ ತಾವಶ್ಯಕ. ಹಾಗೆಯೇ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಸಹ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕಡಿಮೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಕೆಲವು ಕಡೆ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿ ಆಕ್ಟ್ ಆಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಜನಗಳಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಹಣ ಸರಾಗವಾಗಿ ಬಂದರೆ ಬೇರೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜನರ ಸಹಕಾರ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಕಾವೇರಿ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಆದುದರಿಂದ ಸರಕಾರದ ಸರವಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ಪ್ರದೇಶ ದಲ್ಲಿ ಏಷ್ಯ ಉತ್ತಮಾಗಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ಏಷ್ಯಾ ದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿ ಜನರು ಏಷ್ಯ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೂ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ಐದಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸಹಕಾರ ಬೇಕು. ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಸಹಕಾರ ನೀಡಬೇಕು, ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಲ್ಲಿ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ರೈತರಿಂದ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಕೊಡಿಸಬೇಕು. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ನಾವು ಸಾಲ ತರುತ್ತೇವೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ವರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಜನರೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಜರಾಶಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜಮೀನುಗಳು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತವೆ, ಆಗ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸ ಬೇಕು. ಜರಾಶಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವಾಗ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಆ ಜನರಿಗೆ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಲ್ಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಬೇಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ನಿಧಾನಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನನ್ನ ಯಾರೋ ಅಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ, ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿರೇಭಾಸ್ಕರ್ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆ ಜನರಿಗೆ ಸರಿಕಾರ ದೊರಕಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಯಾವ ಜನರು ಅವರು ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದು ತಮ್ಮ ಭೂಮಿ ಎಂದು ಅಲ್ಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳು ವಾಸ

ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹ ಜಾಗವನ್ನು ಅವರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕೆಂದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ದೊಡ್ಡದು ಅಥವಾ ಸಣ್ಣ ಯಾವ ಯೋಜನೆಯಾಗಲೀ ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುವ ಜಮೀನಿನ ಜನರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ದೂರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯ ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಪುನರ್ವಸತಿ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯಕ. ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಗಳ ಮುಖ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಈಗ ಶರಾವತಿ ಮತ್ತು ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ; ಪೂರ್ವಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ; ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, ಜನರು ಸುಖವಾಗಿರಬೇಕು. ಅದುದರಿಂದ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಜಾಗೃತ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಕಾವೇರಿ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಅಭಿಮಾನ ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆಯೋ ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಅಷ್ಟೇ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಸರಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈಗ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪದಿದ್ದರೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನ ಆಶ್ವಾಸವನ್ನು ಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಹೇಮಾವತಿ ಯೋಜನೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಜಾಗೃತವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನಾವೂ ಕೂಡ ಜನರಿಂದ ಕಾಂಚಿ ಬ್ಯೂಷನ್ ಕೊಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಈ ಖಾಸಗಿ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದ ಉದ್ದೇಶವಾದರೂ ಇಷ್ಟೇ: ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದನಂತರ 17 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿ ನೀರು ನಮಗೆ ದೊರಕಿರುವುದನ್ನು ಸರಕಾರ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಶಂಕೆಯಿಂದ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂತು. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸರಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವು ಈ ದಿವಸ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವನ್ನಾಗಲೀ ಹಿಂದಿದ್ದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವನ್ನಾಗಲೀ ಬೇಕೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಒಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಲ್ಲ. ಹಿಂದಿದ್ದ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಆದರೆ ಅವರು ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. 1956 ರಿಂದೀಚೆಗೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯಾದಮೇಲೆ, 1960 ರಿಂದೀಚೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದ್ದೇನೆಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡುವುದಿಷ್ಟೇ: ಇನ್ನು ಕೇವಲ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲಾವಕಾಶವಿರುವಾಗ ಕಾವೇರಿ ಖಾತ್ಯದ ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲು ನಮಗೆ ಚಿಕ್ಕಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಒಂದು ಶಂಕೆಯಿಂದ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾನು ತರಬೇಕಾಯಿತು. ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಮಂಜೂರಾತಿ ದೊರಕದರೂ ಚಿಕ್ಕಕಲ್ ಮಂಜೂರಾತಿ ದೊರಕಿಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಇಷ್ಟತ್ತು ಸದಸ್ಯರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ಕಾವೇರಿಯ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಉತ್ಸಾಹವಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಉಪಯೋಗದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದವರು ಬೇರೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನನ್ನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ, ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗವಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಹೌದು, ನಮಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಹಿಂದೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಆಸಕ್ತಿ ಏನಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮುಂಗಡವಾಗಿ ಕಾಂಚಿಬ್ಯೂಷನ್ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಹಕಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೆಲವರು ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರೈತರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮುಂಗಡವಾಗಿ ಕಾಂಚಿಬ್ಯೂಷನ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಯೋಜನೆಗಳ ನೀರಿನಿಂದ ರಾಭ ಪಡೆಯತಕ್ಕ ಜನರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಮುಂಗಡ ಕಾಂಚಿಬ್ಯೂಷನ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಚಾನರ್ ಅರೈನವಂಚ್ ಎಲ್ಲ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಕೂಡ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಹಾರಂಗಿ, ಕಂಬದಕಡ, ಹೇಮಾವತಿ ಯಾವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಸರಕಾರದ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ಹೇವೇಗೌಡ)

ಯಾವ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಸರಕಾರ ಈ ಹೊತ್ತು ಅನಿರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕಾದಂತಹ ಯಾವುದೇ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾರು ಮುಂಗಡವಾಗಿ ಕಾಂಪ್ಯೂಟರ್ ಕೊಟ್ಟರೂ ತಮಗೆ ಉಪಯೋಗ ದೊರಕುತ್ತದೆಯೇ ಎನ್ನುವ ಸಂದೇಹವಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಯಾವ ರೈತರೂ ಕೂಡು ವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಸ್ವಾಮಿ ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಲಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಹರಂಗಿ ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಇದೆ ಎಂದು ನಂಬಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜಕೀಯ ಹಾಗೂ ಪಕ್ಷ ಪಂಗಡಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಚ್ಛಿಸುವುದಿಲ್ಲ. 20 ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹರದೂರು ಯೋಜನೆ ಅಂದಾಜನ್ನು ಸರಕಾರ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಂಬಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬತ್ತೇಟ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವಾಗ ಶ್ರೀ ದೇವಯ್ಯನವರು ಸಹ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. 120 ಅಡಿ ಎತ್ತರ ಕಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿದರೆ ನಮ್ಮದು ಏನೂ ಅಡ್ಡಿ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಂತ ಹಂತ ದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಚಿಕ್ಕಿ ಕರ್ ಕ್ಲಿಯರ್‌ನನ್ನೆ ಇನ್ನೂ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಪೆಡ್ಲರ್ ಹಾಗೂ ನಾನು-ಪೆಡ್ಲರ್ ವರ್ಕ್ ಇರುವಾಗ ಚಿಕ್ಕಿ ಕರ್ ಕ್ಲಿಯರ್‌ನನ್ನೆ ದೊರೆಯದೇ ಇರುವುದರಿಂದ 120 ಅಡಿ ಕಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಹ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಇದನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ 120 ಅಡಿ ಎತ್ತರ ಕಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹರದೂರು ಹತ್ತಿರ ಕಟ್ಟುವ ಬಗ್ಗೆ ಪುನರ್ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹೇಮಾವತಿ ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸಬೇಕು. ಮೊದಲನೇ ಹಂತಕ್ಕೆ ನಾವು ಅಡ್ಡಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಗೌಡರವರು ಅಕ್ಷೇಪದ ಸದಸ್ಯರು ಇದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಹ ಆಶ್ಚರ್ಯನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅನಾದರ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಹೇಮಾವತಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅದಷ್ಟೆ ಜಾಗೃತ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯಬೇಕು ಹಾಗೂ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಆಶ್ಚರ್ಯನ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳುವುದು ಅಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಶ್ಚರ್ಯನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಾನು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆಯ ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಷ್ಟೇ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಫಲರ ಬೆಂಬಲ ಇದೆ. ಸಭೆಯ ಬೆಂಬಲ ಇದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಮುಖಂಡರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೆಂಬಲ ಅವರಿಗೆ ಇದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನರ ಹಿತ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ಯಾವದೊಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ಆಶ್ಚರ್ಯನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿ ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕದ 19 ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಜನತೆಗೆ ಯಾವ ದ್ರೋಹ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಆಶ್ಚರ್ಯನ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಸರಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಆಶ್ಚರ್ಯನ ಪಾಲನೆಬೇಕು ಎಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿ ಈ ನನ್ನ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಭೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

The Resolution was, by leave of the House, withdrawn.

Mr. SPEAKER.—The House will now adjourn to meet at 8-30 A.M. tomorrow.

The House adjourned at Fifty-five Minutes past Five of the Clock to meet again at Thirty Minutes past Eight of the Clock on Friday, the 3rd April 1964.

ಪ್ರಶ್ನೆ ಕ್ರಮಾಂಕ Accession No.....

ದಿನಾಂಕ Date.....

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

THIRTY-SECOND DAY

Friday, 3rd April 1964.

The House met in the Legislative Assembly Hall, Vidhana Soudha, Bangalore, at Thirty Minutes past Eight of the Clock

MR. SPEAKER (SRI B. VAIKUNTA BALIGA, B.A., B.L.), in the Chair.

STARKED QUESTIONS

(To which oral answers were given.)

Providing of Rural Communication Roads to the Villages in Malur Taluk.

*Q.—29. Sri S. V. RAME GOWDA (Malur).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether they are aware that most of the villages in Malur Taluk have not been provided with Rural Communication Roads;

(b) the mileage of rural communication roads that are formed in the said Taluk from the last Three years (villagewar information may be furnished);

(c) whether they intend to allot sufficient funds to enable the P. W. D. to undertake the construction of 25 miles of road per year for a period of five years in the villages where rural communication facilities donot exist in the above Taluk?

A.—Sri G. S. SHANKARA RAO (Parliamentary Secretary to the Minister for Public Works).—

(a) Yes.

(b) Vide Statement given below :

(c) The target of 50 miles is already exceeded in this Taluk.

(2255)

(SRI G. S. SHANKARA RAO)

Statement showing the list of Rural Communication Roads and missing tackled for the last three years in Malur Taluk, Kolar District

Sl. No.	Name of work	Amount of estimate	Mileage tackled	Mileage completed
1.	2	3	4	5
MALUR TALUK				
RURAL COMMUNICATION ROADS :				
1	Improvement to Chikkathirupathi-Lakkur Road <i>via</i> Jagadenahally.	10,083	2-2	2-2
2	Forming the road from Nutway to Nallanahally.	13,062	2-4	2-4
3	Forming the road from Hara-madanahally to Kadarenahally <i>via</i> Halenaramakanahally.	16,529	2-6	2-6
4	Forming the road from K.M.H. road (Kolar side) to Chikkana hally <i>via</i> Harleri	30,082	5-0	5-0
5	Improving the road upto Appenahally from 5/2 of Malur-Hoskote road	12,441	2-4	2-4
6	Formation of a road to link Chikkathirupathi, Bangalore Main Road to Lakkur Devanahondi road.	7,524	1-2	1-2
7	Improvements to Dinnahally Masthi road from 1/8 to 1/12	12,500	4-0	4-0
8	Improvements to Chikkathirupathi approach road from miles 5/7 of K.M.H. road.	13,500	2-2	2-2

1	2	3	4	5
9	Improving the road from 7/1 to K. M. H. road (Hosur side) Marasandra <i>via</i> Nasa-gere, Kurandahally and Uppasapura.	24,600	4-4	4-4
10	Forming a road from 3/1 of Malur-Masti road to Sonnappanahally <i>via</i> purushanahally and Mangapura.	19,900	3-4	3-4
11	Constructing the road from Chikka Igalur to Baliganahally.	8,650	1-4	1-1
12	Forming a road from K.M.H. road (Hosur side) to Voppachanahally <i>via</i> Siddannahally and Thornahally, Lakur Hobli.	19,900	4-0	3-5
13	Forming a road from Sumalapur boundary to Bargur.	7,700	1-4	1-4
14	Forming a road from Masthi to Obatti Jodi <i>via</i> Hasandhally, Mappur and Denahally, Malur Taluk.	39,000	6-0	6-0
15	Improving the road from Tyakal to Thorlakki.	22,000	4-0	4-0
16	Improving the road from Sivarampatna to Bhavanahally.	10,500	2-0	2-0
17	Improvements to road mile 2/3 of K.M.H. road to Huli-mangala, Lakkur Hobli.	4,500	1-2	0-7
18	Forming a road from K.M.H. road to Purmakanahally <i>via</i> Doddasivara, Kasaba Hobli.	12,900	2-4	1-0
19	Forming a road from Kudiyanur to Dinneri.	15,530	3-0	0-4

(SRI G. S. SHANKARA RAQ)

1	2	3	4	5
20	Road from Masthi to Ganga-sandra.	7,000	1-2	1-2
21	Forming a road from Santhenahally road cross to Seethahally, Settihally and linking to Thorlakki road.	8,000	1-6	1-6
22	Improving the road from Hunsikote Bangarpet link road.	24,700	4-6	2-6
23	Forming a road from Anepura to K. M. H. road via Nambiganahally.	20,400	4-0	4-0
24	Forming a road from 5/7 of K. M. H. road connecting to Vokkaleri Sivarapatna via Mylandahally, Agrahara, Hosahally.	6,700	2-0	1-0
TOTAL		3,61,801	70-0	62-2
MISSING LINKS ROADS.				
1	Construction of Missing link road from Abbenahalli to Kariyanayakanahally via Bhavanahally.	24,500	5-0	5-0
2	Reconditioning the Lakkur-Bangalore Main Road to Eatkodi, Lakkur Hobli.	9,000	3-0	3-0
3	Constructing Malur - Masthi road to Malur - Hosur Road via Talakunte Ramapura and Sonnapurahatti Village.	9,800	4-0	4-0
4	Reconditioning the road from Dadinayakanadoddi to Bantahally.	7,600	2-0	1-6
5	Forming a road from Masthi to Runnasi.	13,300	2-3	2-3
TOTAL		64,200	16-3	16-1

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ತಾವು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ 20 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ದಿಸ್ತ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಕೇಳಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರು 3 ವರ್ಷಗಳಿಂದೀಚೆಗೆ ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—It might not be the responsibility of Government alone. It might belong to the local bodies.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳು ಎಷ್ಟು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ. ಸುಮಾರು 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ದಿಸ್ತ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ರಸ್ತೆಗಳು ಮಾಡಿರುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಏಕೆ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು. ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಾಡಿರುವ ರಸ್ತೆಗಳು ಎಷ್ಟು ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರ ರಾವ್.—ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಮಾಡಿರುವುದು ಸುಮಾರು 70 ಮೈಲಿ ಅಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮೂರು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 16 ಮೈಲಿ 3 ಫಾರ್ವಾಂಗ್ ಮಿಸ್ಸಿಂಗ್ ಲಂಕ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 62 ಮೈಲಿ 2 ಫಾರ್ವಾಂಗ್ ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಆಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು 2 ಲಕ್ಷ 96 ಸಾವಿರದ 795 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಈಗ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ 62 ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆ ವಾಹನ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರ ರಾವ್.—ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಪುರು ಮಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಣಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಅನಂತರ ಮುರಂಕೇಸಿಂಗ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು 6 ರಿಂದ 10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಪ್ರೋಗ್ರಾಂನಲ್ಲಿ ಸಿಲಿಂಗ್ ಲಿಮಿಟ್ ಇದೆ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಎಷ್ಟು ಆಗಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—6 ನೇ ಐಟನ್‌ನಲ್ಲಿ 7,524 ರೂಪಾಯಿನ ಅಂದಾಜಾಗಿದೆ. 1-2 ಫಾರ್ವಾಂಗ್ ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಆ ರಸ್ತೆ ಮೊದಲಿನಿಂದ ಇರುವುದು ಹೇಗೆ ಇದೆಯೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಇದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಕೂಡ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಉತ್ತರವೇನು ?

Mr. SPEAKER.—The hon'ble Member is speaking contrary to the ascertainment made by the Minister. It might be that the Member is correct and the Minister might be wrong. But I am not concerned with it. The Member should only elicit information and not enter into arguments.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಒಟ್ಟು ಖರ್ಚಾಗಿರತಕ್ಕ ದುಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ರಸ್ತೆಗಳು ಆಗ ಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ರಸ್ತೆಗಳು ಆಗಿವೆಯೇ ? ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮೇಗೌಡರು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳುವುದರ ಉದ್ದೇಶ ಎಷ್ಟು ಪಕ್ಕಾ ರೋಡುಗಳು ಆಗಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರ ರಾವ್.—ಈಗಾಗಲೇ ನಾನು ಹೇಳಿವಂತೆ ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಕಳೆದ 3 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿರುವ ರಸ್ತೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿಗೆ ವಹಿಸುತ್ತೀರಾ ? ಅವನ್ನು ಯಾವಾಗ ಪೂರೈಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರ ರಾವ್.—ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿಗೆ ವಹಿಸುವ ವಿಚಾರ ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿದೆ, ಹಣ ಒದಗಿದಂತೆಲ್ಲಾ ಪೂರ್ಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಮುಂದಾದರೂ ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ 25 ಮೈಲಿಗಳ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಸಂಪರ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅನುಕೂಲ ಪಡಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರ ರಾವ್.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ 50 ಮೈಲಿಗಳ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ 75 ಮೈಲಿಗಳ ರಸ್ತೆಯಾಗಿದೆ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ 25 ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಎಂದೆ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಪೂರ್ಣ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಪರಿಷ್ಕೃತ 4 ನೇಯ ಐಟನ್ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಸಂಪರ್ಕ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮೈಲಿ ಟ್ಯಾಕರ್ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ? ಅದು ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರ ರಾವ್.—5 ಮೈಲಿ ಟ್ಯಾಕರ್ ಮಾಡಿದೆ, ನಂಚಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಿ. ರೇವಣ್ಣ ನಿವೃತ್ತ.—ಈಗ ಮಾಡಿರುವ ರಸ್ತೆಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗದಿರುವುದರಿಂದ ಹಣ ದುರ್ವ್ಯಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರ ರಾವ್.—ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

Handing over the maintenance of roadside trees from Revenue Department to P.W.D.

*Q.—113 Sri R. N. LAKSHMIPATHI (Gauribidanur).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) when they have passed orders for handing over the maintenance of roadside trees from Revenue Department to the Public Works Department;

(b) whether the Government have intimated the 'Hukdars (i.e., owners) who have reared and protected the trees while handing over these trees ?

A.— Sri M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue).—

(a) On 3-11-1958.

(b) No.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ.—(ಬಿ). ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದವರಿಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಕೊಡದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಅವರಿಗೆ ನಾವು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಾಲು ಮರಗಳು ಅನೇಕ ಇಲಾಖೆಗಳ ಭಾರ್ಜಿನಲ್ಲಿದ್ದವು. ಅವನ್ನು ಒಂದೇ ಇಲಾಖೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದು ಉತ್ತಮವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ವಹಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ಯಾಂಗ್‌ಮನ್, ವಾಚ್‌ಮನ್ ಮುಂತಾದವರಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಮರಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ಕಡಿಯದೆ ತೊಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ.—ರೆವೆನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯ ವಶವಲ್ಲದ್ದಾಗ ರೆವೆನ್ಯೂ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಪಟ್ಟಿಲ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಮರಗಳು ಪೋರಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ರೆವೆನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆ ಭಾರ್ಜಿ ವಹಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅವರೇ ರಸ್ತೆ ಮೈನ್‌ಟೆನೆನ್ಸ್ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವನ್ನು ಅವರೇ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ.—ಖಾಸಗಿಯವರು ಮರ ಬೆಳೆಸಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರ ಸನ್ನದನ್ನು ರೆವೆನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆ ಕೊಡದಿರುವುದರಿಂದ ಮರಗಳನ್ನು ಹರಾಜು ಮಾಡುವಾಗ ಬೆಳೆಸಿರುವವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡದೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ನನ್ನದಿದ್ದರೆ ಮರ ಬೆಳೆಸುವವರಿಗೆ ಯಾವ ಇಲಾಖೆಗೆ ಅವು ಸೇರಿದ್ದರೂ ಪರಿಹಾರ ಬರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸುಬ್ಬರಾಯಪ್ಪ.—ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಬಳ್ಳಾರಿಗೆ ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಲಮರ ಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ಸಾಲಮರ ಕಡಿಯುವುದು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸ್ವಂತ ಅಸ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಲಮರ ಗಳಿರುವ ಪಕ್ಕದ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆಮರ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ರಕ್ಕಪ್ಪ.—ನನ್ನದಿದ್ದರೂ ನಹ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆ ಅದಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಡದಿರುವುದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ನನ್ನದಿದ್ದರೆ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಬಹುದು, ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ.—ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ವರ್ಗಮಾಡಿದಮೇಲೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಏನು ದಾಖಲೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಸನ್ನದಿನ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಆ ಇಲಾಖೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗಲಾದರೂ ಕೂಡ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಆದೇಶ ನೀಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ನನ್ನದು ರೈತರ ವಶದಲ್ಲಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಯಾವ ಇಲಾಖೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ತಮಗೆ ಬರಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಹಕ್ಕಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನನ್ನದಿರುವವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರು ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಎನ್‌ಕ್ಯೂರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮರಗಳ ಹಕ್ಕು ದಾರರಿಗೆ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಯವರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಆದುದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಾನು ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತರವೆನ್ನೂ ಇಲಾಖೆಯವರು ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಇಲಾಖೆಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದುಬಿಟ್ಟು ಕೂಡಲೆ ಅವರಿಗೆ ಕಾಂಪೆನ್ಸೇಷನ್ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಹಾಗೆ ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ರಕ್ಕಪ್ಪ.—ಬೆಂಗಳೂರು ರಸ್ತೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನದು ಇರುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಚ್ಯುತಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ? ಇಂಥ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಅಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆ ಮರಗಳು ಇವೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಬೆಂಗಳೂರು ಪೂನಾ ನಾಷನಲ್ ಹೈ ವೇ ತಾವರಕೆರೆ ಹತ್ತಿರ ಮರಗಳ ಹಕ್ಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ರವೆನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಗೂ ಪಂಚಾಯತಿಯವರಿಗೂ ವ್ಯಾಜ್ಯ ಬಂದಿದೆ. ಪಂಚಾಯತಿಯವರು ಮರಗಳು ನಮ್ಮದು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಸರಕಾರ ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಪಂಚಾಯತಿ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಅವರ ಹದ್ದಿನಲ್ಲಿರುವ ಮರಗಳು ಅವರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದಾದುದರಿಂದ ರವೆನ್ಯೂ ಮತ್ತು ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಯವರು ಸೇರಿ ಪಂಚಾಯತಿಯವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ತಾವರಕೆರೆ ರಂಗಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತು ದಿನ್ನೆ ವೆಂಕಟರಮಣ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅದರ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಎರಡು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಹುಣಿಸೇಮರದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಕ್ಲೆಶ್ಚನ್ ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ರಸ್ತೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಮರಗಳಿಂದ ದೊರೆಯುವ 5 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬೆರೆದಾಳು;ವ ಹುಣಿಸೇ ಹಣ್ಣನ್ನು ಬೇರೆಯವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವಿರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬರುವಂಥ ಉತ್ಪತ್ತಿ ದೇವರಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ಉತ್ತಮ ಎಂದು ನನ್ನ ಖಚಿತ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

**Number of Qualified Persons Registered for the Post of Peons
in the Employment Exchange Office, Tumkur.**

*Q.—333. Sri K. LAKKAPPA¹(Hebbur).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) the number of qualified persons registered for the post of peons in the Employment Exchange Office, Tumkur District, since 1962 ;

(b) out of them the number of persons who have been employed this year ;

(c) whether it has come to their notice that persons who had registered only two or three months back have been recommended for appointment, ignoring the old applicants ;

(d) whether they would issue instructions to the concerned officers to recommend qualified and suitable candidates according to the date of registration ?

A.—Sri D. DEVARAJ URS (Minister for Labour, Housing and Transport).—

(a) During the year 1962	...	109 Persons
During the year 1963	...	303 Persons

(b) In 1962	...	29 Persons
In 1963	...	18 Persons

(c) The placements have been made as per the requirements of employers.

(d) Rules and existing procedure and the requirements of the employers are being considered and followed. The Director will also be directed to issue suitable instructions to all the Employment Officers in the State.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್‌ನವರು ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸ ಬೇಕಾದರೆ ಜವಾನ ಹುದ್ದೆಗೆ ಏನು ಅರ್ಹತೆ ಇರಬೇಕು ?

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಜವಾನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅರ್ಹತೆ ಇಲ್ಲ. ಏಜ್ ಲಿಮಿಟ್ ಒಂದು ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ರಿಸಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಹಾಗೂ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ತುಮಕೂರು ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜು 30 ಜವಾನರ ಹೆಸರು ಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಂದ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸರ್ವೆ ಆಫೀಸಿ ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ.

Sri G. V. GOWDA.—The answer to (c) is: “The placements have been made as per the requirements of employers. Is it not fact that people who have registered themselves recently have been appointed ignoring the claims of the old applicants ?

Sri D. DEVARAJ URS.—It may be a fact, but that is also according to rules.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಮೊದಲು ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ಮಾಡಿ ಕೊಂಡವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕದೆ ನಂತರ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡದೆ ಮೊದಲು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಿಸುವ ಹಾಗೆ ಏನಾದರೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಇದಕ್ಕೆ ರೂಲ್ಸ್ ಇವೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲು ಹೆಸರು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ ಮಾಡಿದವರ ಹೆಸರು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕಳಿಸಿ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ನೇಮಕವಾಗದೆ ಹಾಗೇ ಇದ್ದರೆ ಇಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಹೆಸರು ಕಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಬರುತ್ತದೆ. ಸಬ್‌ಕ್ಯೆಂಟಾಗಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ಮಾಡಿದ ಹೆಸರು ಕಳಿಸಿದರೆ ಅವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ.—ತುಮಕೂರು ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕ್ಲಾರ್ಕ್ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತನಗೆ ಯಾರು ಬೇಕೋ ಅವರ ಹೆಸರು ಕಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅಂಟಿಕರಪ್‌ಷನ್ ಅವರು ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಕಾರದ ಗಮನ ಬಂದಿದೆಯೇ? ಅವನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ವರ್ಗಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ತಕ್ಷಣ ಇನ್‌ಕ್ವಯರಿ ಮಾಡಿ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಅಪರಾಧ ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಕೆಲವು ಅಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರನ್ನು ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ಮೇಲೆ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜಿನಿಂದ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನೇ ಕಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಉದಾಹರಣೆ ಇದ್ದರೆ ತಿಳಿಸಿ, ನೋಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಹೆಸರು ಸೆರೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುವಾಗ್ಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ನೀತಿ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಕೆಳಗೆ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಆದರೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಹಿಂದೆ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಾಳೆ ಅಂಥವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಒಂದು ನಿಮ್ಯ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅಫಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆರ್ಡರ್ ಕಳಿಸುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ನಮಗೆ ಆ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲ. ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜಿನಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದ್ದರೆ ತನಿಖೆ ನಡೆಸೋಣ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ.—ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ತಿಂಗಳಾನುಗಟ್ಟರೆ ಆದಮೇಲೂ ಆ ಅಫೀಸಿನ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಗಟ್ಟರೆ ಕಾದಿದ್ದು ಉಪವಾಸ ಬಿದ್ದಿದ್ದರೂ ಅಂಥವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕದೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡ ತಕ್ಷಣವೇ ಕೆಲವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದೆಯೆಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿನೋ ಒಂದು ಕುಂಭಕೋಣ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೆಂಬುದಾಗಿ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

Sri D. DEVARAJ URS.—That is as per the rules, as I have already said.

9-00 A.M.

Construction of a Bridge Across Gundlu River near Hemmanagala in Nanjangud Taluk.

*Q.—385. Sri D. M. SIDDAlAH (Biligere).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether a bridge across 'Gundlu River' is proposed near Hemmanagala in Nanjangud Taluk;

L.A.

295

(SRI D. M. SIDDIAIAH)

(b) if so, what is the estimate of the same and when is it prepared;

(c) when the work is proposed to be taken?

A.—SRI G. B. SHANKAR RAO (Parliamentary Secretary to the Minister for Public Works).—

(a) Yes.

(b) No estimate is prepared.

(c) It will be taken up after the plans and estimates are sanctioned.

SRI D. M. SIDDIAIAH.—Is it not a fact that an estimate was prepared and sent to Government?

MR. SPEAKER.—They have said that no estimate is prepared. What is the point in denying the reply? perhaps it must have been received after the answer was furnished.

SRI G. B. SHANKAR RAO.—An estimate was prepared. But it was returned to the Chief Engineer saying that it was not feasible. It was returned with a direction that an alternative site may be investigated and a proposal sent.

SRI D. M. SIDDIAIAH.—Is it not a fact that 4 or 5 bridges in Gundlu pet, Chamarajnagar and Seringapatam taluks are proposed at a cost of Rs. 1,25,00,000?

SRI G. B. SHANKAR RAO.—That information is not with me.

SRI D. M. SIDDIAIAH.—Is it not a fact that the road connected with the proposed bridge across Gundlu River in Nanjangud Taluk, belongs to the Public Works Department?

SRI G. B. SHANKAR RAO.—This is a State Fund Road taken over in 1959. The work is very important; Government have realised its importance, because it connects important villages and also other State Fund Roads.

SRI D. M. SIDDIAIAH.—Is it not a fact that Government have already sanctioned the estimates for other bridges before sanctioning the estimate for the proposed bridge across Gundlu River?

SRI G. B. SHANKAR RAO.—I do not know anything about the other bridges; I only know about this bridge.

SRI D. M. SIDDIAIAH.—If I say that a discrimination is made in sanctioning bridges, will the Government accept it?

SRI G. B. SHANKAR RAO.—The Government will not accept it.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಜನರು ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನೇರಬೇಕೆಂದು ನೋಡನೆ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೋ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಏನು ಅಡಚಣೆಯಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಏಕೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬಾರದು?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರರಾವ್.—ಅಲ್ಪರೇನಟೀವ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆ ಎರಡನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅವುಗಳ ಪಾನ್ ಅಪ್ಪಿಮೇಟು ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊನೆಯ ಡೀಮಾನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

Applications received for Sanction of Irrigation Wells in Tiptur Taluk for the past 3 Years.

*Q.—494. Sri K. P. REVANNA SIDDAPPA (Tiptur).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) the number of applications received by them requesting sanction of amount for irrigation wells in Tiptur Taluk for the past 3 years;

(b) the number of them for which amount has been sanctioned so far?

A.—Sri M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue).—

(a) 1960-61	1961-62	1962-63
278	2	117
(b) 50		91

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—278 ಅರ್ಜಿಗಳಿಗೆ, 50 ಅರ್ಜಿಗಳು ಮಂಜೂರಾಗಿವೆ. ಹೀಗಾದರೆ ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಈ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒದಗಿಸಲು ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಬೇಕಾಗಬಹುದು?

†ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—1961-62ರಲ್ಲಿ 117, ಅರ್ಜಿಗಳಲ್ಲಿ 91 ಜನರಿಗೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಬೇರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನವರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅವರಷ್ಟೋ ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಈ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಕ್ಷಾಮಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತೀರಾ? ಮತ್ತು ಒಂದೇ ಕಂತಿನಲ್ಲಿ ಪಂಪ್‌ಹೆಚ್ಚನ್ನು ಸಾಲದರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಇಡೀ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಅಭಾವ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ತುಮಕೂರು, ಸಿರಾ, ಪಾವಗಡ, ಮಧುಗಿರಿ ಮತ್ತು ತಿಪಟೂರು ಈ ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ, ಇನ್ನು ಇದೇ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಕಡಮೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಮಧುಗಿರಿಯ ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್‌ಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷವಾದರೂ ತಿಪಟೂರು ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಈ ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್‌ಗೂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನೋಡಿ ಈಗ 117 ಕ್ಕೆ 91 ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ.—ಒಬ್ಬ ರೈತನಿಗೆ ಒಂದು ಬಾವಿಯಿದ್ದರೆ, ಆತನಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಬಾವಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜಮೀನು ಜಾಸ್ತಿಯಿದ್ದರೆ ಏಕೆ ಕೊಡಬಾರದು?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಇತರರ ಅಪ್ಪಿಕೇಷನ್‌ಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಂಥವರಿಗೂ ಕೊಡಬಹುದು. ಆದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ.—ಅರ್ಜಿಗಳು ಬರತಕ್ಕ ಕ್ರಮದಲ್ಲೇ ಅವುಗಳನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿ ಆ ಒಂದು ನಿಗತಿ ಪ್ರಕಾರ ಹಂಚಿದ ತಮಗೆ ಮನಸ್ಸು ಬಂದವರಿಗೆ ಹಂಚತಕ್ಕ ನಿತಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವಾರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಇದರ ವಿಚಾರ ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಸದಸ್ಯರ ಸಭೆಸೇರಿ ಇದನ್ನು ಹೋಬಳಿಗಿಷ್ಟೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ವಾಜ್ಯ ಹೊಡೆದಾಟಗಳೂ ಕೂಡ ಆಗಿವೆ. ಇದನ್ನು ಆ ಛೇದನೆಯೂ ಸದಸ್ಯರಾಗಲೂ ಸೇರಿ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಶಿಫಾರಸು ಪ್ರಕಾರ ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್‌ರು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ಮಧುಗಿರಿ ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್ ಒಂದು ಮಾತ್ರ ಅಭಾವಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಹೇಳಿದರು, ನಮ್ಮ ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ, ತುರುವೇಕೆರೆ, ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ, ತಿಪಟೂರು ಇವೆಲ್ಲ ಅಭಾವಪ್ರದೇಶಗಳೆಂದು ಏಕೆ ಸಾರಬಾರದು?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಸಿರಾ, ಪಾವಗಡ, ಮಧುಗಿರಿಯಷ್ಟು ಇವು ಅಭಾವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರುಗಳೂ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು. ಅಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರ ಬಹುಮತದ ಮೇಲೆ ತೀರ್ಮಾನ ಆಗುತ್ತದೋ ಅಥವಾ ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿರತಕ್ಕ ತಾರೀಖುವಾರು ಮೇಲೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಹಾಗೆ ಮೆಜಾರ್ಟಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಹೇಳಿರ ತಕ್ಕದ್ದು ಇನ್ ಕನ್ಸಲ್ಟೇಷನ್ ವಿತ್ ದಿ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಎಂತ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಗಳು ನಮ್ಮ ಹೋಬಳಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಬೇಕು, ನಮ್ಮ ಹೋಬಳಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಬೇಕು ಎಂದು ಎಷ್ಟೋ ಸಾರ್ತಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೊಡೆದಾಟಗಳೂ ಕೂಡ ಆಗಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಂಜೀವನಾಥ ಐತಳ್ಳಿ.—ಮಧುಗಿರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ ಯೆಂದು ಅಲ್ಲಿನ ರೈತರು ಅನೇಕರು ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳಿಗಾಗಿ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಸಲುವಾಗಿ ತಾರೀಖು 21-3-1964ರಲ್ಲಿ ಜನಸಂಘ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಇದು ತಿಪಟೂರಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಮಧುಗಿರಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿ ಗಿಂತಲೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಬೇರೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ 917 ಕೇಳಿದ್ದರೆ 209 ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ತಿಪಟೂರು ಮತ್ತು ಗುಬ್ಬಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ತೆಂಗಿನಮರಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಬಾವಿಗಳಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ತೆಂಗಿನಮರಗಳೂ ಸಹ ಇಲ್ಲವೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳು ಬೇರೆ ಕಡೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ತೆಂಗಿನಮರಗಳು ಇಲ್ಲದಿರುವ ಕಡೆ ಅಂದರೆ ಸಿರಾ, ಮಧುಗಿರಿ, ಪಾವಗಡ, ಮುಂತಾದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಬಾವಿಗಳಿಗಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಹಂಚುವಾಗ ಸಮನಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೂ ಹಂಚುವಂತೆ ಆಯಾ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಆದೇಶ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಸಮನಾಗಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಪಾವಗಡ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಅಗೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವ್ಯಾಲಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅನಿವಾರ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾನು ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ತೆಂಗಿನ ಮರಗಳನ್ನು ಬಾವಿ ನೀರಿ ನಿಂದ ಇರಿಗೇಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ಡಬ್ಬಲ್ ಫಸಲು ಬರುವುದು. ಅದರಿಂದ ದುಡ್ಡು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಜಾಸ್ತಿ ಬಂದರೆ, ಆಗ ನೀರಾವರಿ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನವರು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಟಾಪ್ ಪ್ರೈಯಾರಿಟಿ ಲಿಸ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಮೇಂಟೇನ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಅರಾಟ್ ಮೆಂಟ್ ಬಂದಾಗ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಕಾರ್‌ಫಾರ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 100 ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಾದರೆ 200 ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಆಗ 100 ಜನಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನು ಮಿಕ್ಕ 100 ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಪೆಂಡಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿಟ್ಟು ರಿಕಾರ್ಡ್ಸ್ ಬಿಲ್ಡ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಮುಂದಿನ ಅರಾಟ್ ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಅದಿಷ್ಟನೇ ಫಂಡ್ ಬಂದಾಗ ಉಳಿದವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಅವರು ಪ್ರೈಯಾರಿಟಿ ಲಿಸ್ಟನ್ನು ಮೇಂಟೇನ್ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಆ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿಯೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಅವರು ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಟಿಸಿ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಲಿಸ್ಟನ್ನು ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವ್ಯಾಲಿಡ್ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಇನ್ ವ್ಯಾಲಿಡ್ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದ ಮೇಲೆ ವ್ಯಾಲಿಡ್ ಆಗಿರುವವುಗಳಿಗೆ ಮೊದಲು ಕೊಟ್ಟು ಅಮೇಲೆ ಉಳಿದವು ಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಅರಾಟ್ ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಯೀಕರಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಧುಗಿರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಾವ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವಂತೆ, ತುರವೇಕೆರೆ ಮತ್ತು ಕುಣಗರೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳೂ ಸಹ ಅಷ್ಟೇ ಅಭಾವ ಪ್ರದೇಶಗಳೆಂದು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೂ ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇವೆ.

3RD APRIL 1964

Supply of Irrigation Pumpsets in Tumkur District.

*Q.—57 Sri ANDANAIAH (Kunigal).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the number of applications received by them during 1962-63 (up-to-date) for the supply of irrigation pumpsets (Diesel Engine and Power Engine pumpsets) in Tumkur District (Talukwise information may be given);

(b) the number of applications to whom the pumpsets have been supplied at present (talukwise information may be given);

(c) the amount required for the supply of pumpsets to all the deserving applicants;

(d) the time required to supply pumpsets to all the applicants?

A.—Sri H. C. BORAI AH (Parliamentary Secretary to Minister for Agriculture).—

(a) and (b) *Vide* statement given below.

(c) Rs. 21,20,400 for Electrical pumpsets.

Rs. 4,11,000 for Diesel pumpsets.

Rs. 25,31,400

being the total amount required to supply pumpsets to all the remaining applicants during 1963-64.

(d) It depends upon the availability of funds and supply position and time taken to build up records.

(SRI H. C. BORAIAB)

STATEMENT

Talukwise Distribution of Diesel Oil Engine Pumpsets in
Tumkur District during 1962-63 and 1963-64.

Name of Taluk	No. of Applications received during 1962-63	Number supplied	No. of applications received up to 15th March 1964.	No. of sets supplied from 1st January 1964 to 15th March 1964
Tumkur	24	7	40	18
Turuvekere	1	1	6	1
Kunigal	14	7	37	18
Sira	6	5	19	9
Koratagere	11	5	34	12
Gubbi	17	1	36	15
Pavagada	11	7	13	11
Chicknaikanahalli	...	...	104	...
Tiptur	...	...	27	1
Madhugiri	...	...	1	1
	84	33	223	86

Talukwise Distribution of Electrical Pumpsets in Tumkur
District during 1962-63

Tumkur	1	1	278	152
Kunigal	...	...	49	15
Gubbi	...	...	294	78
Turuvekere	2	2	67	10
Tiptur	...	...	61	23
Chiknaikanahalli	...	...	99	37
Sira	2	2	396	235
Koratagere	1	1	208	93
Madhugiri	4	4	283	160
Pavagada	3	3	276	30
	13	13	2,011	833

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಡೀಸಲ್ ಅಯರ್ ಇಂಜಿನ್ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳಿಗಾಗಿ ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿರುವುದು 1964ನೇ ಮಾರ್ಚ್ 15ರವರೆಗೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದನ್ನು 15-3-1963 ಎಂದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಿರುವುದು 1-4-1963 ಇರುವುದನ್ನು 15-3-1963 ಎಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಅಂದಾನಯ್ಯ.—ಈ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯಾವಾಗಲೂ ಕಂಪೆನಿಗಳಿಗೆ ಪರವಾನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಕೆಲವು ಫರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ಅವನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಯಾವುದು ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹ ಫರ್ಮಿಗೆ ಆರ್ಡರ್ ಪ್ಲೇಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಬಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಿ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಗೌಡ.—ರೈತರು ಇಂತಹ ಫರ್ಮಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೂ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಫರ್ಮಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಅಂಥಾದ್ದು ಯಾವುದೂ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಅಂದಾನಯ್ಯ.—ಹೆಚ್ಚು ಜನ ರೈತರು ಕಿರೋಸ್ಕರ್ ಕಂಪೆನಿಗೆ ಪರವಾನ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಹೆಚ್ಚು ಜನ ರೈತರ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಆ ರೀತಿ ಇದೆಯನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಅಂದಾನಯ್ಯ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಿರೋಸ್ಕರ್ ಕಂಪೆನಿಗೆ ಇಷ್ಟೇ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳು ಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯವರು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೆಯ ಬೇಡಿಕೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಗೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—May I know how many firms are supplying diesel pumps and motors to the Government and the State Electricity Board ?

Mr. SPEAKER.—He said that he would place the list on the Table.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I do not want the names of the firms ; I only want the number of firms.

Sri B. D. JAṬṬI.—Serial Numbers are not put. So we will have to calculate and give the number.

Sri H. C. BORIAH.—The number of firms supplying diesel sets are 27.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಂತಹವರಿಂದಲೇ ಅವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವರು ಆ ರೀತಿ ಕ್ಯಾನ್‌ವಾಸ್ ಮಾಡುವುದು, ಮತ್ತು ಕಂಪೆನಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ಇವರು ಅವರಿಗೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಇವರಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲದೇ ಇರುವುದು ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ತೊಂದರೆಯಾಗಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಅಂತಹ ನ್ಯೂನತೆಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ.—ಕಿರೋಸ್ಕರ್ ಕಂಪೆನಿಯವರು ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಜಿದಾರರು ಅರ್ಜಿಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ ಬೇರೆ ಕಂಪೆನಿಗಳಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದೂ ಉಂಟು. ಅವು ಸರಿಯಾಗಿ ನೂಟ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಯಾವ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ರೈತರು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ ಅವನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಬೇರೆ ಕಂಪೆನಿಗಳಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ನೂಟ್ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಇದುವರೆಗೂ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಅಂದಾನಯ್ಯ.—ಕಿರೋಸ್ಕರ್ ಕಂಪೆನಿಯ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಡಿಮಾಂಡ್ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮಗೆ ಅಷ್ಟು ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳು ಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಆ ಕಂಪೆನಿಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಸದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಆ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳು ಹೊರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಅವರಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ನಾವು ಮೊದಲು ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಪಂಪು ಸೆಟ್ಗಳು ಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅದರಂತೆ ಅವರು ನಮಗೆ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ನಾವು ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ.

Distribution of Sugar to Udupi Taluk in South Kanara District.

* Q.—70. Sri B. BHASKAR SHETTY (Kaup).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the quantity of sugar distributed to Udupi Taluk, South Kanara District, after the promulgation of the Sugar Control Order ;

(b) the basis on which it was distributed ;

(c) the quantity of sugar distributed in Kaup Firka in Udupi Taluk, to the consumer public, and to the merchant organisations since the promulgation of the Control Order ;

(d) whether they have received any representation from the public of Kaup, with regard to inadequate supply and distribution of sugar in the said Taluk ;

(e) if so, the arrangements they have made for the supply and equitable distribution of sugar in the said Taluk ?

A.—Sri M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue).—

(a) 8,870 quintals.

(b) The monthly quota allotted to the District is sub-allocated among the Taluks after taking into account the requirements of each Taluk.

(c) (i) To the public through authorised retailers.—1331 quintals.

(ii) Organisations like hotels, bakeries and fruit canning industries—893 quintals.

(d) Yes.

(e) Arrangements have been made for the distribution of sugar in Udupi Taluk from out of the stocks allotted to the Taluk each month.

Price Fixed for Kilogram of Sugar.

* Q—72. Sri B. BHASKARA SHETTY (Kaup).—

Will the Government be pleased to state :—

the price fixed for kilogram of sugar for supplying to the public in the State ?

A.—Sri M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue).—

Vide Statement given below.

Statement showing the Maximum and Minimum Wholesale and Retail Rate of Sugar D. 29 Grade in the various Districts of the State

District	Wholesale maximum rate		Retail maximum rate		Whole sale minimum rate		Retail minimum rate	
	Rs.	nP.	Rs.	nP.	Rs.	nP.	Rs.	nP.
1 Karwar	120	88	121	15	116	20	118	00
2 Kolar	123	18	126	00	121	28	123	00
3 Bijapur	119	70	122	00	117	80	120	00
4 Chickmagalur	124	46	127	00	121	95	124	00
5 Tumkur	120	71	124	00	118	23	121	00
6 Raichur	118	67	120	67	116	75	118	75
7 Mercara	117	00	119	00	117	00	119	00
8 Hassan	117	38	120	00	114	88	117	00
9 Dharwar	117	79	121	00	—	—	120	00
10 Mandya	119	15	119	00	113	82	—	—
11 Mysore	119	20	122	00	113	90	116	00
12 Bellary	119	00	120	04	117	27	118	27
13 S.K.								
Mangalore	117	16	119	00	115	03	117	00
14 Chitradurga	120	53	123	00	118	68	121	00
15 Bangalore								
City	123	21	126	00	121	19	124	00
16 Belgaum	120	58	123	00	118	45	121	00
17 Shimoga	115	95	119	00	113	50	116	50*
18 Bangalore								
Rural	120	75	123	00	120	25	122	00
19 Bidar	124	00	126	00	122	00	124	00
20 Gulbarga	123	00	126	00	118	00	121	00

*Rates prevailing prior to 18th November 1963, the date of enforcement of the revised ex-factory prices.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ.—ನವರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಕ್ಕರೆನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಹಂಚಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಪು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಮನವಿಗಳು ಬಂದಿವೆಯೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಹಾಗಾದರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ?

‡ ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಅಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ನ್ಯಾಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗದಿದ್ದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ತಹಶೀಲ್ದಾರರಿಗೆ ನಾವು ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸಕ್ಕರೆ ಬಂದಿರುವುದೆಲ್ಲಾ ಕಂಪ್ಲೀಟ್‌ಗೆ ಬ್ಯಾಕ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದು ತಪ್ಪು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ? ಮತ್ತು ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ದೂರುಗಳೇ ಸಾಧರಣ ಬಂದಿವೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ನೌತ್ ಕನರಾ ಜನಗಳು ಬ್ಯಾಕ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾರತಕ್ಕ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಕ್ಕರೆಯ ಅಭಾವ ಇರುವುದರಿಂದ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಪ ಕೆಲವು ದೂರುಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಈಗ ಬೆಲ್ಲದ ಬೆರೆ ಇಳಿದಿರುವುದರಿಂದ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಸಕ್ಕರೆಯ ಪ್ರೇಷ್ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಸಕ್ಕರೆಯ ಕಾಚೋಲರ್ ಇರುವ ಕಡೆ ಜನಗಳಿಗೆ ರೇಷನ್ ಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆ ಪೈಕಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಕ್ಕರೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ದೂರುಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಅಂಥಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೇಸು ಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಅಷ್ಟು ಕಂಪ್ಲೆಂಟ್ಸ್ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಈಗ ಬೆಲ್ಲದ ಬೆರೆ ಬೇರೆ ಇಳಿದಿರುವುದರಿಂದ ಸಕ್ಕರೆಯ ಪ್ರೇಷ್ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ.—ಹೊಟೇಲು, ರೊಟ್ಟಿ ಅಂಗಡಿ (ಬೇಕರಿ), ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೆಡದಂತೆ ಡಬ್ಬಾಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸಿರುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಮುಂತಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ 893 ಕ್ವಿಂಟಾಲು ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಆ ಪೈಕಿ ಫ್ಯೂಟ್ ಕ್ಯಾನಿಂಗ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಗೋಸ್ಕರ ಎಷ್ಟು ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಫ್ಯೂಟ್ ಕ್ಯಾನಿಂಗ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಅದನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಈಗತಾನೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು ಹೋಟೇಲು, ರೊಟ್ಟಿ ಅಂಗಡಿ, ಫ್ಯೂಟ್ ಕ್ಯಾನಿಂಗ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ 893 ಕ್ವಿಂಟಾಲು ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಸಕ್ಕರೆ ಬ್ಯಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ? ಮತ್ತು ಫ್ಯೂಟ್ ಕ್ಯಾನಿಂಗ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ಒಂದಕ್ಕೂ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ 100 ಮೂಟೆ ಸಕ್ಕರೆ ಹೋಗುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಫ್ಯೂಟ್ ಕ್ಯಾನಿಂಗ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ನಡೆಯಲೇಬೇಕು. ಸಕ್ಕರೆ ಬ್ಯಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಆ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ಮತ್ತು ಹೋಟೆಲುಗಳಿಗೆ ಸೇಲ್ಸ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಟರ್ನ್ ಟವರ್ ಬೇಸಿಸ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಹಂಚಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಆದರಿಸಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಸೇಲ್ಸ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಟರ್ನ್ ಟವರ್ ಬೇಸಿಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಂಥವರ ಮೇಲೆ ತಕ್ಷಣ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಂ. ದೇವ್.—ಉಡುಪಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪುಗರ್ ಅನ್ನು ಕನ್‌ಸೂಮರ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿರುವುದು ಕಾಪು ಫಿರ್ಕಾಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ವಿಷಯ.

Sri SANJEEVANATH AIKALA.—Has it come to the notice of Government that the retail sellers are charging exorbitant rates for packing of sugar. They add 10 to 15 np. for each Kilo. Have any representations been made and whether the Government proposes to issue ration cards in panchayat areas?

Sri M. V. KRISHNAPPA.—This is news to me. I did not know that people are charging exorbitant rates in the name of packing. This has been taken into account when we fixed the margin of profit. The price of sugar is 1.15 np. per kilogram and we have allowed a margin of profit for South Kanara which comes 10 to 11 np. per K. G. which includes packing. If anyone is charging anything additional, we will take action and cancel permits.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಸಕ್ಕರೆ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಆದೇಶವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದನಂತರ ಉಡುಪಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ 8,870 ಕ್ವಿಂಟಾಲುಗಳಷ್ಟು ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಹಂಚಲಾಗಿದೆ. ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕಾಪು ಫಿರ್ಕಾಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ 2224 ಕ್ವಿಂಟಾಲುಗಳಷ್ಟು ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಹಂಚಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಉಡುಪಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ

ಕೊಟ್ಟ ಸಕ್ಕರೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಪು ಫಿರ್ಕಾಕ್ಕೆ ಕಾಲುಭಾಗಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಸಕ್ಕರೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕಾದರೂ ಕಾಪುಫಿರ್ಕಾಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಹಂಚಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ದೂರುಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ, ಅದ್ದರಿಂದ ಕಾಪು ಫಿರ್ಕಾಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಹಂಚಬೇಕೆಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ತಹಶೀಲ್ದಾರರಿಗೆ ನಾವು ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ.

Sri D. PARAMESWARAPPA.—Is it not a fact that the inadequate supply of sugar in the country is due to export of sugar to other countries ?

Sri M. V. KRISHNAPPA.—That is one of the reasons. We earn nearly 40 to 50 crores for exchange by exporting sugar. We have therefore to put some restrictions on the distribution of sugar.

Mr. SPEAKER.—Question No. 277. Where is the Hon'ble Minister for Transport ? He was here just now.

(The Minister for Transport then took his seat)

Sri D. DEVARAJ URS.—I had gone to make a study of the likely supplementaries. This question was postponed because the Member concerned was absent.

Boys and Girls below the age of 18 years employed by some private Factory in Bangalore

*Q.—277. **Sri B. NANJAPPA** (Cubbonpet).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether they are aware that boys and girls below the age of 18 years have been employed by some of the Private Factories in Bangalore.

(b) if so the action taken by them for violating the Labour Laws ?

A.—**Sri D. DEVARAJ URS** (Minister for Labour, Housing and Transport).—

(a) Yes.

(b) Cases of violation of the provisions of the Factories Act when detected are suitably dealt with under the provisions of the Act.

Sri G. V. GOWDA.—Has it come to the notice of Government that boys and girls below 18 years have been employed. How many such cases have been reported and what is the action taken ?

† **Sri D. DEVARAJ URS.**—Only two cases have come to the notice of Government ; one in Bangalore and one in Hassan. I think cases have been launched in the court with regard to the Hassan case.

Extending the Railway line up to Sathyamangalam from Chamarajanagar

*Q.—343. Sri M. C. BASAPPA (Chamarajanagar).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether any survey was conducted by the Railway authorities to extend the Railway line upto Sathyamangalam from Chamarajanagar ;

(b) whether they have recommended to the Union Government to take up the work early ?

A.—Sri G. B. SHANKER RAO (Parliamentary Secretary to the Minister for Public Works).—

(a) Yes.

(b) Yes.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ಬಸಪ್ಪ.—ಈ ಮಾರ್ಗದ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರ ಫಲಿತಾಂಶ (ರಿಸಲ್ಟ್) ಏನು ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರರಾವ್.—1948-49 ರಲ್ಲಿ ಚಾಮರಾಜನಗರ-ಸತ್ಯಮಂಗಲ ಮಾರ್ಗದ ಸರ್ವೆ ಆಗಿದೆ. ಚಾಮರಾಜನಗರದಿಂದ ಕೊಯವತ್ತೂರು ವರೆಗೂ 101 ಮೈಲಿ ಉದ್ದದ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ತಾಳವಾಡಿ, ಕೊತ್ತಮಂಗಲ-ಸತ್ಯಮಂಗಲ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ರಚಿಸುವ ಇನ್ನೊಂದು ಸಲಹೆಯೂ ಇದೆ. ಇದರ ಸರ್ವೆ ಆದ ನಂತರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು.

Sri SANJEEVANATH AIKALA.—Was it not a condition of the Government while handing over the line of Chamarajanagar and Mysore that it should be extended from Chamarajanagar to Sathyamangala ?

Sri G. B. SHANKAR RAO.—There was no such condition.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ಬಸಪ್ಪ.—ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಚಾಮರಾಜನಗರ-ಸತ್ಯಮಂಗಲ ಮಾರ್ಗದ ಸರ್ವೆ ಆಗಿದ್ದರೂ ಕೆಲಸ ನಡೆಯದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ಇದನ್ನು ಯಾವಾಗ-ಕ್ಕಿಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ರೈಲ್ವೆ ಇಲಾಖೆಯವರು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ?

Sri G. B. SHANKAR RAO.—In 1951-52 it was conceded by the then Ministry. After that, this line was not found to be economic and so it was not considered then.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ಬಸಪ್ಪ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಾದರೂ ರೈಲ್ವೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಇದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ಬೇಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರರಾವ್.—ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ರೈಲ್ವೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ, ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಹೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಈ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮತ್ತು ವಸ್ತು ಸಾಗಾಣಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ವೆ ನಡೆಸಿ, ಅನಂತರ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

QUESTIONS FOR ANSWER ON THE DAY

(but not taken up)

Supply of Water through taps to Pavagada and Y. N. Hosakote villages.

*Q.—300. Sri R. KENCHAPPA (Pavagada).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the date on which the scheme for the supply of water through taps to Pavagada and Y. N. Hoskote villages was sanctioned ;

(b) the estimated cost thereof ;

(c) when they are going to take up these two works ?

A.—Sri K. PUTTASWAMY (Minister for Municipal Administration).—

(a) (i) The Water Supply Scheme for Pavagada was sanctioned on 30th March 1964.

(ii) The Water Supply Scheme for Y. N. Hoskote has not yet been sanctioned.

(b) (i) Pavagada Water Supply Scheme—Rs. 2.94 lakhs.

(ii) Y. N. Hoskote Water Supply Scheme—Rs. 1.75 lakhs.

(c) The matter is under consideration.

Distribution of wet, dry and garden lands through dharkhast in Hassan district.

*Q.—505. B. H. LAKSHMANAIAH (Belur).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the extent of wet, dry and garden land distributed through dharkhast in each Taluk of Hassan District during the last three years ;

(b) out of the above-mentioned lands, the extent of wet, dry, and garden lands distributed to the Harijans and Girijans in each Taluk ?

A.—Sri M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue).—

Taluk	1960-61			1961-62			1962-63		
	Dry	Wet	Garden	Dry	Wet	Garden	Dry	Wet	Garden
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
(a)—									
Hassan	1914-13	..	..	1680-29	..	..	3723-29	..	..
Arsikere	1161-62	..	86-20	2562-32	..	183-12	1791-17	..	128-16
Arkalgud	4203-11	22-12	23-39	2110-27	5-13	..	997-31	2-02	..
Alur	952-30	68-05	..	952-31	68-05	..	952-30	..	..
Belur	1272-15	21-08	1-18	1272-15	..	..	1272-15	..	..
C. R. Patna	8672-35	..	..	2209-01	..	..	4318-31	..	..
H. N. Pura	3844-11	16-22	8-08	783-04	9-04	4-12	3232-00	31-16	4-33
Sakleshpur	299-09	128-13	2-13	299-07	..	..	299-07	..	..
(b)—									
Hassan	552-14	..	..	1139-14	..	..	1224-38	..	..
Arsikere	290-18	..	21-30	640-10	..	45-18	447-30	..	32-14
Arkalgud	1959-31	..	0-24	838-18	..	..	481-23	..	..
Alur	412-29	..	..	412-29	9-37	..	412-29	..	..
Belur	436-07	..	..	436-00	..	..	436-00	..	..
C. R. Patna	4118-35	..	..	1000-00	..	..	1750-31	..	..
H. N. Pura	1431-19	3-08	0-22	192-28	7-05	..	1274-02	4-03	..
Sakleshpur	94-18	63-25	..	94-17	..	..	94-17	..	..

Roads taken up by the State Government in Chickmagalur and Mudigere Taluks during 1962-63 and 1963-64.

*Q.—382. Sri K. H. RANGANATH (Mudigere).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the new roads that were taken up by the State Government in Chickmagalur and Mudigere Taluks during the years 1962-63 and 1963-64 and the total length of the roads so taken up (in miles);

(b) the roads that were asphalted in Chickmagalur and Mudigere Taluks during the year 1962-63, 1963-64 and the total miles of the roads so asphalted;

(c) if no roads are asphalted, the reasons for the same?

A.—Sri VEERENDRA PATIL (Minister for Public Works).—

(a) *Vide* Statement 'A' appended.(b) *Vide* Statement 'B' appended.

(c) No asphaltting was done during 1963-64 as the roads require improvements.

STATEMENT 'A'

Statement showing the new roads taken up by P.W.D., Chickmagalur and Mudigere Taluks during the year 1962-63 and 1963-64.

Sl. No.	Name of the Road	Length of Road
1962-63.		
	CHICKMAGALUR TALUK	M. F.
1	Chickmagalur-Narasimharajapura Road, Mudigere Taluk	... 12-4 ... Nil
1963-64.		
	CHICKMAGALUR TALUK.	
1	Road from Kelagur (at 165th mile on Kadur Mangalore Road) to Gullonpet.	2-4
2	Basavanahally Road in Chickmagalur Town limits Mudigere Taluk	... 0-6 ... Nil
	TOTAL	... 15-6

STATEMENT 'B'

Length of roads asphalted during the year 1962-63 and 1963-64 in Chickmagalur and Mudigere Taluks.

Sl. No.	Name of the Road.	Length of road asphalted during 1962-63	Length of road asphalted during 1963-64
		M. F.	M. F.
CHICKMAGALUR TALUK:			
1.	Asphalting Vastara-Koppa Road.	... 5-0	...
2.	—do— Handi-Aldur Road.	... 1-5	..
3.	Re-coatins the asphalted surface in Hassan-Chickmagalur Road.	... 3-0	..
MUDIGERE TALUK:			
1.	Kadur Mangalore Road (Charamadi gadi Section)...	5-3	...
	TOTAL	... 15-0	

Sanction of I. P. sets to ryots in Pavagada Taluk.

*Q.—301. Sri R. KENCHAPPA (Pavagada).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the number of applications received from the ryots of Pavagada taluk in 1962-63 requesting them to provide I. P. sets ;

(b) out of them the number of applications sanctioned and the number of applications pending ?

A.—Sri H. C. BORAIAN (Parliamentary Secretary to Minister for Agriculture).—

(a) Electric Pump sets—3

Diesel Engine Pump sets—11

(b) Electric Pump sets—

Sanctioned—3

Pending—Nil

Diesel Engine Pump sets—

Sanctioned—7

Pending—4

9-30 A.M

Mr. SPEAKER.—Calling Attention to a matter of urgent public importance by Sri Kolkebail. The Hon'ble Member is not present.

PAPERS LAID ON THE TABLE.

SECRETARY.—I beg to lay, replies to questions of previous sessions, as follows :—

(1) 3 starred question of 1962 session.

(2) 86 starred questions of 1963 session.

(3) 41 unstarred questions of 1963 session.

Sri B. D. JATTI (Minister for Finance).—Sir, to beg to lay the Audit Report on the Accounts of the Mysore State Financial Corporation for the year ended 31st March, 1963, as required under sub-section (7) of section 37 of the State Financial Corporation Act, 1951.

Member's representation

Re : Notice issued by Supreme Court relating to the question of privilege reported to it by President of India.

†Sri S. M. KRISHNA (Maddur).—Sir, I seek your permission to draw the attention of the House as well as the Chair to the U. P. Legislature crisis to be considered by the Supreme Court.

Mr. SPEAKER.—Why call it a crisis?

Sri S. M. KRISHNA.—Sir, the Supreme Court has been moved by the President of the Republic to give out the position of law as it ought to be. All of us feel deeply about it. Here, more than two points are involved the privileges of the Legislature in relation to the supremacy of the judiciary, the rule of law as it were. We see in the news papers that Supreme Court has issued notices to all Legislature and to all the Chief Justices to make their appearance before the Supreme Court when it takes up the question to give its finding on the reference made by the President.

I would like to place before you, for consideration, that this move has got serious implications. The proposition that I am placing before you is, that all of us feel too strong about this. Before you place your views before the Supreme Court, I request you to give us an opportunity, may be by calling a secret session or an urgent session. The time at our disposal is short and they are also very keen to give their opinion before they adjourn for summer recess. I would therefore earnestly request you to consider the possibility of having an urgent secret session of the Legislature to consider this point because many of us may not be quite well informed about the points involved in this. It will naturally strengthen your hands and you are the embodiment of our rights and privileges, our honour and our dignity.

Mr. SPEAKER.—I am the repository, not the embodiment.

Sri S. M. KRISHNA.—Sir, we want to strengthen your hands. I would like to know specifically from you that if you are not appearing before the Supreme Court, who is to appear on your behalf? I would again stress that we should be given an opportunity to express our views on this vital question which affects certain of our rights guaranteed by our Constitution.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—(Sira) Sir, how does this legislature become a party to a matter that has occurred in the U. P. Assembly? Let us know your reaction to this, Sir.

Mr. SPEAKER.—I do not know whether the Hon. Member Sri S. M. Krishna was right in calling it a crisis. I really do not call it a crisis. So far as the notices that have been issued by the Supreme Court are concerned, it has to be understood in the proper spirit. The notice is that persons who are interested may go there because an order pertaining to anybody should not be issued without hearing him. So, the persons interested are given notice and there is no compulsion that anybody should go at all. It must not be thought that if notice is served, somebody must go. If one feels like that, he can go.

So far as holding a secret session for discussing it on the floor of the House, is concerned it is a bit complicated matter. I cannot say anything about it until I apply my mind. But if the Members want that something should be done and if they want to give their views, their learned Notes, they can give. They can even make their own

(MR. SPEAKER)

arrangements to go to Delhi. I think the Secretary has also received a notice. So, different aspects that are necessary might be presented. So far as constitutional problems are concerned, even if we are not made parties, we may go and intervene, because the principles that are enunciated will bind all parties. That does happen particularly in fiscal matters. With regard to the interpretation of taxation policies in certain cases other States are permitted to intervene, and the reasoning enunciated in the judgement of the Supreme Court might control or condition the approaches that they might have to take. These constitutional problems have to be dealt with in that manner. The Supreme Court has taken a wise step saying, you may appear if you like. But, so far as discussion is concerned, it is a purely constitutional matter to be studied rather than discussed. If any Member is so desirous, I am too happy to sit with him and study. With regard to the other matters, it is difficult, because the time is too short. As I should feel, on account of the urgency perhaps, they want to dispose of it in a short time. So far as I have read in the Papers that date is finalised; I don't think the Supreme Court has said it.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—The Press has reported.

Mr. SPEAKER.—The Press is not Supreme Court. Either a request might have gone from the President or from other persons concerned or the Supreme Court on its own initiative might have thought that that is a matter that should not be delayed long, because the situation requires to be attended to immediately.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—What is the Notice that you have received?

Mr. SPEAKER.—It says that a particular case is going to be heard on the 6th and that the Speaker may appear. It has been sent by a Telegram.

Sri V. M. DEO.—(Gubbi) In view of the fact that the matter has got to be decided in a short time and it not only needs preparation but also a sort of collective wisdom prevails, please consider it either to take it on the floor of the House or in a Secret Session.

Mr. SPEAKER.—Secret Session for what? For studying a case, it is not necessary.

Sri S. SIVAPPA (Shravanabelagola).—We are very much anxious to know the contents of the telegram.

Mr. SPEAKER.—I will show it to the Members; I have sent for it.

Sri S. SIVAPPA.—I also want to know whether the Hon'ble Speaker is going to attend or an alternative delegate will be sent by delegating your views through him.

Mr. SPEAKER.—While the Speaker is to be represented, does he like to have the opinion of the House?

Sri S. SIVAPPA.—Not the opinion of the House; it is not law.

Mr. SPEAKER.—We are considering constitutional problems.

Sri S. SIVAPPA.—This is the first of its kind in the whole of India. It has to be discussed in detail. It relates to the powers of the Legislature. These are all very important things.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—May I know who is going to represent our State Legislature on your behalf?

Mr. SPEAKER.—I have not yet decided. So far as the merits of the case are concerned, what is meant by discussion on the floor of the House? What is the conclusion of the House? Is it the conclusion of the House or is it a decision of the Supreme Court that is to govern? It is more a case to be studied rather than hold a debate. We have to see whether the debate will be helpful or a study or discussion will be helpful. Because it is a complicated subject, let not every Member think that he can become an expert to advise overnight without studying it.

† **Sri M. V. RAMA RAO (Minister for Law).**—The entire question is now before the Supreme Court of India and it would not be proper for any other body, however sovereign in its own sphere, to seek to carry on a debate as to what view should be taken of the question which is now before the Supreme Court. Therefore, I would submit that any views, which the Hon'ble Members may be anxious to express, may be communicated to you for your advantage or benefit if they think that those views are to be known to you.

Sri V. S. PATIL.—(Belgaum) Sir, the question pending before the Supreme Court is a very vital question. It will affect the rights or privileges so far as our Legislature is concerned. Whether our legislature has got the powers of the British Parliament, if not to what particular limits our powers will be extended, all these things will come in the way of our future working in this Body. Since this is a very vital matter, I think, it cannot be treated as a *sub-judice* case as pointed out by the Hon'ble Minister for Law.

Mr. SPEAKER.—He did not say it. I said it. If the matter is pending before the Supreme Court, is it not *sub-judice*?

Sri V. S. PATIL.—I am pointing out a distinction between a matter of *sub-judice* and the matter which is now pending before the Supreme Court. The whole matter is, what are our rights and what are the rights of the judiciary. Democracy mostly depends on these two things. They have issued the notices to us also as to what our interpretation is.

It is not of a nature as we have understood up till now. It is absolutely a new case. It is not in fact a case. It is a reference made by the Hon'ble President for the opinion of the Supreme Court. It is not a case to be decided by the Supreme Court. In this matter the Supreme Court desires to have the opinion of the several legislatures as well as heads of judiciaries in all the States. Under these circumstances, this is a point which is so vital and if we do not place our views properly before the Supreme Court, we will driven to the state of a taluk board or a panchayet. So, I support the point raised by my Hon'ble friend Sri S. M. Krishna. Let there be a free discussion as to the right we have got. Of course, this is constitutional law, parliamentary

(SRI V. S. PATIL)

procedure and those who are familiar with it can take part. The other Members do not participate in the debate. No man can be expected to know everything, because GOD—if there is any—I do not know. So, I would like to suggest to you as Mr. Dev said, let us express our collective opinion here. Let us put our collective wisdom and place it before the Supreme Court, so that the Supreme Court may come to proper conclusions so far as our rights are concerned.

Sri D. PARAMESWARAPPA (Honnali).—Sir, this is a deadlock which is before the Supreme Court for adjudication and you drew our attention that the matter is before the Supreme Court, and Mr. Rama Rao, the Hon'ble Law Minister, also was pleased to say that it will amount to *sub judice*.

Mr. SPEAKER.—Again I should correct him. I used the word *sub judice*.

Sri M. V. RAMA RAO.—He should not seek to put words into my mouth which I did not choose to use.

Sri D. PARAMESWARAPPA.—So, the matter, though it directly relates to U.P., it is an issue involving in that case.

Mr. SPEAKER.—Is he repeating?

Sri D. PARAMESWARAPPA.—I am not repeating, Sir. The point is this: This has to be discussed privately.

Mr. SPEAKER.—He is supporting the idea of discussion.

Sri D. PARAMESWARAPPA.—As was pointed out by Sri S. M. Krishna, this point has to be either discussed privately or publicly. This is the point which now under discussion. One thing, I should like to suggest, why this point has got to be discussed on the floor of the Assembly is, you said you have to communicate your opinion on this matter and you will be representing the Mysore State so far as the legislature is concerned.

Mr. SPEAKER.—No, No. As Speaker, I may be there.

Sri D. PARAMESWARAPPA.—You will be present there as Speaker just to express your views. Therefore, my submission to you is, by having a discussion on the floor of the Assembly you will be expressing your views on this issue and we will be strengthening your hands in expressing your views there. That is my view.

Sri S. SIVAPPA.—I want to make very clear two points. One is, when the Supreme Court has asked the considered views of the Speaker, it is...

Mr. SPEAKER.—The High Court does not ask for the opinion of the Speaker. This is nothing new.

Sri S. SIVAPPA.—Then why have they sent the telegram, Sir.

The very fact that the Supreme Court has sent you a telegram asking you to send your opinion is sufficient. Anyway, the opinion has to be expressed. That opinion should be the embodiment of the opinion of the Legislature. This is a question which is one of judiciary *versus* legislature. Every legislator individually is entitled to give his opinion.

What are its powers, what are the powers of the judiciary. This is a vital question. When the Supreme Court has asked for the opinion of the Speaker, it means the opinion of the legislature of Mysore and what it feels on this matter. If you feel it very delicate to have an open session, this is the first of its kind, no precedent can be found for this, we have to make a precedent for the future now. So, I suggest, have a secret session or an open Session. I do not say that we need be afraid of discussing this publicly. There is no hide and seek. Our Hon'ble Minister seems to feel that the matter is *Sub judice* because the matter is before the court. This is a vital question of deciding the powers of the judiciary and the powers of the Legislature. There is nothing wrong even if we are to discuss it openly in order to empower the Speaker to give the views of the Legislature through you, Sir. So I request, the Mysore Legislature should be allowed to give its view and let a day be fixed for this discussion.

SRI K. LAKKAPPA, (Hebbur).—The Hon'ble Speaker himself is a learned advocate and an expert so far as constitutional points are concerned. We have got a very able advocate General. So, this question should be discussed in a secret session inviting the Advocate General with the guidance of the Speaker. These recommendations would be sufficient for us to break the dead-lock between the judiciary and the Legislature.

SRI SANJEEVANATH AIKALA (Surāthkal).—Sir, apart from the constitutional proprieties and constitutional entanglements involved, there are what is called constitutional niceties and delicacies involved in this question. So, our Hon'ble Member Sri S. M. Krishna said that it should be discussed in this House, so that your views may be fortified by the contributions made in the course of discussions.

MR. SPEAKER.—Now, let me make the position very clear. Hon'ble Members wanted to know and Sri Sivappa built up a mighty big argument that the opinion had been called for. The High Court or the Supreme Court never calls for any opinion. It wants to hear arguments or if it wants to be told what are the viewpoints that they have to consider in arriving at a decision.....

SRI S. SIVAPPA.—Do you go there to witness the hearing or contribute your views.

MR. SPEAKER.—Such of the Members as are very keen must read a little of law, understand what exactly in the scope of the proceedings and what is power and privilege or what are the possibilities for discussion. It was suggested that the House might be convened. Agenda must be issued—to discuss what.

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—Rights and privileges of the House.

MR. SPEAKER.—An identical point which is to be discussed there. Is it going to be decided by a discussion of the matter in this House?

SRI S. M. KRISHNA.—I am sorry, I have been misunderstood, Sir.

MR. SPEAKER.—I am sorry, I have allowed this.

† Sri S. M. KRISHNA.—I did not say when I made my submission, that the Supreme Court is going to be bound by the opinion of this House. All that I submitted was that we should be given an opportunity to air our views on this vital question before you give your judgement. Representing the views of the Legislature is either by way of addressing arguments. I might also to your kind notice that the U.P. Legislature Speaker is thinking in terms of getting a Privy Councillor to present the case of the U.P. Legislature before the Supreme Court. That shows the importance of the matter. I should not be misunderstood that the Supreme Court is going to be bound by our views. Otherwise, why should a notice be sent to you? The very fact that we are in receipt of a telegram which will be followed up by a letter of summons shows that the Supreme Court is anxious to hear our views. Naturally with our limited knowledge, we would like to discuss. I would like to request you to consider this aspect.

† Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, you told us that you are an intervener. Should you not know what is the stand of the Legislature, what objection is raised and how to interpret either the Constitution or the law prevailing and also the Rules of procedure that is prevailing in the Mysore State Legislature. Is it not fair to know the minds of the people. If it is not a session *in camera*, please see what best you can do because we are at the tail end of the day. We are closing and we are going home. I do not know whether you are ready to postpone or summon the Assembly soon. Those who are really well-read, those who have understood the constitution and the law and those who are in position to contribute and shed some light on the subject, may be summoned to your Chamber for the purpose of discussion. Let not this legislature tomorrow say that the Speaker went without asking our opinion? We could have thrown some light. Let not the Speaker be blamed for not having heard this House and he has gone there to represent our case. I am not questioning your capacities to do that. But kindly consider this at the time of TEA interval and just tell us what best can be done in this matter. Sri S. M. Krishna has correctly stated, it is a crisis. The State Legislature is summoning the High Court Judges to answer before the Legislature. The Legislature is converting itself into another Supreme Court. It is a very strange thing that is happening. With the humble knowledge and limitations I have, to express my opinion... I am not a lawyer. What I wanted to say, I have said. It is left to the Chair.

Mr. SPEAKER.—I will read out that telegram that has been received. Then he will understand. Then, I would like to know how many have really understood the problem. I am casting no reflection upon members' intelligence. I do say that so far as this problem is concerned, it is a problem which has remained unsolved for centuries in some other countries and it is not an easy problem for anybody to debate upon. In placing certain ideas which are expressed without knowing the importance or the place in which they are to be heard, if they go on

discussing with sound good intelligence, slightly misplaced argument, it does not solve the problem. The telegram reads like this :..

'X 1950 DA 1281 NEW DELHI 1 STE 145

SECRETARY MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY
BANGALORE THIS COURT HAS TODAY FIXED SIXTH OF
APRIL 1964 FOR FIXING THE DATE OF HEARING OF
SPECIAL REFERENCE NO 1 OF 1964 RELATING *INTER*
ALIA TO THE COMPETENCY OF THE HIGH COURT TO
ENTERTAIN AND DEAL WITH PETITIONS ON BEHALF
OF PERSONS SENTENCED TO IMPRISONMENT BY A
LEGISLATURE FOR ITS CONTEMPT AND HAS FURTHER
DIRECTED THAT NOTICE BE ISSUED TO HON'BLE THE
CHIEF JUSTICE AND JUDGES OF THE HIGH COURT/
SPEAKER TO APPEAR BY COUNSEL BEFORE THE
COURT ON THE SAID SIXTH DAY OF APRIL 1964 AND
ASSIST THE COURT IN FIXING THE DATE OF
HEARING (.) FORMAL NOTICE ISSUED SEPARATELY
(.) ADVANCE INTIMATION IS GIVEN HEREBY (.)
KINDLY PLACE THE TELEGRAM BEFORE THE HONBLE
THE SPEAKER FOR INFORMATION AND NECESSARY
ACTION (.) ACKNOWLEDGE THE RECEIPT OF THIS
TELEGRAM (.)

REGISTRAR SUPREME COURT--"

If a notice is received, there is nothing like intervening. One intervenes if one is not a party. On the sixth the date will be fixed for hearing. On that day, all those who are entitled to hear will be heard. The question is what action should be taken by the Mysore Legislature. One suggestion is that we must discuss this. Notice has been received with regard to particular facts covered by the particular petition before the court. Therefore, it is not to discuss it. I really do not know what exactly is going to be discussed and I do not think we will be discussing the entire field of privileges, nor is the Supreme Court going to lay down the law for all matters that might arise or might be associate matters. So far as I understand it will deal with points covered by the particular reference. The terms of reference have appeared in the Press. I have not seen the original nor have I got a copy. With this knowledge that we have before us, what is it that we are going to discuss? Are we going to discuss the law of privileges or are we going to discuss the Act and Conclusions? One idea was to strengthen my hand: I really do not know where my hand come into the picture. If the Members are desirous, I shall certainly be happy to sit with them and study and see whatever that is possible to be done for protecting the interests or privileges or rights of the House. That can be done—not by everybody participating. It is clear from the observations made by one of the Members that those who

(MR. SPEAKER)

study alone can participate. That necessarily implies that every one will not be permitted and should not be permitted. Then how can I call a meeting of the Assembly?

Sri C. J. MUCKANNAPPA:—My idea is this; please call them to your Chamber.

MR. SPEAKER:—Let him kindly listen. Somehow, it has become the habit with this Hon'ble Member. He is not able to contain himself. I do not think it is correct.

10 A.M.

As can be seen from the proceedings, an open session was suggested. Is an open session possible? An open session means that every member is entitled to speak. I cannot exclude any member. Members know the full implications of an open session. It is not a matter on which the conclusions or decisions of opinion of the House are necessary, nor is it possible to organise it in the manner suggested. Therefore, very wisely, some of the members suggested a secret session. What is a secret session for? For the purpose of studying this particular matter, to see that any decision or conclusion is arrived at, or any opinion expressed by the Supreme Court in answer to the reference made by Hon'ble the President of the Republic is not in any way militating against us so that it may not come on account of any negligence on our part to put forth sufficient study and attention and to see that our rights are protected. For that purpose a session is not necessary. Therefore one of the Hon'ble Members said that such of the members desirous of discussing it can discuss because two heads are better than one and more heads are better than two. Let us have the collective wisdom of all persons. I entirely agree with the idea. I would very much like to know how many are desirous of studying the problem and helping me in this behalf.

(Some Members rose)

Even for experts this is a difficult problem. Mere discussion on our part will not do. I would very much love that a dozen or so members sit with me. I will try to get all the books. Let us prepare notes and let us have it properly presented. As to who should present, how it should be presented, we shall see. We are not the only one to be affected. A similar problem confronts all the Legislative bodies in India. It may be that other concerted measures might be thought of. Could all these be done in a manner which would go into the public records? Do people discuss these things on the floor of the House? I would like the various members, the leaders of the parties and groups, along with the Minister for Law, and the Advocate General, who is a Member of this House, to be invited. Let us do something of that type. We will then have spent our energies for a useful purpose instead of asking every body everything. Under what circumstances are secret sessions to be held?

Sri S. SIVAPPA.—They are delicate matters, though they are not secret in that sense.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member may say something which I think is fallacious and I may think what Sri Sivappa thinks is fallacious. Where does it lead to? I am prepared to constitute a study group on this matter to prepare notes. I will announce the names if necessary of my own accord with powers to co-opt anybody. I will invite friends to my Chamber. I will invite all the members to the study group.

Sri G. V. GOWDA (Palya).—The Chair was pleased to read the notice issued by the Supreme Court to the Speaker. I would like to know whether he himself would represent this House or he would make arrangements to be represented before the Supreme Court.

Mr. SPEAKER.—I will discuss the matter with the Chief Minister, because he is as much a Member as we are. If I say I am going, then I must go. I have to understand the sense of the House. If I am not able to go, I will not go.

Now the Home Minister will make a submission.

Sri R. M. PATIL.—I beg to invite your kind attention to my letter which is purported to have been made under Rule 315 read with Rule 289 of the Rules of Procedure and Conduct of Business. Sri Muckaiahappa made certain statements by way of allegations against certain officers. I submit they deserve to be expunged. The portions are marked in the proceedings.

Chairs' order re: Expunction of certain remarks made by a member.

Mr. SPEAKER.—It has been brought to my notice that during the course of the debate on the Police demands, one of the Hon'ble Members made a specific, explicit reference to individual officers and made allegations against them. So far as such allegations are concerned, certain procedure is prescribed and Rule 289 governs the situation:

"No allegation of a defamatory or incriminatory nature shall be made by a member against any person unless the member has given previous intimation to the Speaker and also to the Minister concerned so that the Minister may be able to make an investigation into the matter for the purpose of reply."

"Provided that the Speaker may at any time prohibit any member from making any such allegation if he is of opinion that such allegation is derogatory to the dignity of the Assembly or that no public interest is served by making such allegation."

(MR. SPEAKER)

I am not concerned with the proviso because that stage is over. A request has been made that these remarks which contravene the rules are liable to be expunged. The relevant Rules 315 and 316 read as follows:

"If the Speaker is of opinion that a word or words has or have been used in debate which is or are defamatory or indecent, or unparliamentary or undignified, he may, in his discretion, order that such word or words be expunged from the proceedings of the Assembly."

There is also a ruling of this House given by my learned predecessor Hon'ble Sri Kanthi. It was given on the 30th April 1958 and it is an exhaustive ruling. I read from the first column two sentences—page 2409.

"The principle is to the effect that the best usage of a legislature is to refrain from making attacks in the House on people who cannot answer back, that is, who are not in the House, and therefore, not in a position to defend themselves."

This is the ruling dealing with officers of Government because this is how it began:

"On the 26th instant when supplementaries were being put with respect to Question No. 1841, one Hon'ble Member tried to ask if Government were aware that a particular officer was corrupt. The Speaker intervening ruled that he would not allow any allegations against individual officers to be made on the floor of the House."

Then he gave that ruling. One more sentence is:

"An officer may be generally good, but in a particular matter may be bad. But all these matters must be brought to the notice of the Minister first, and if even then redress is not obtainable, then of course, this is the last forum for it, and all such things can be brought in."

Then, various instances not only in India but also elsewhere have been referred to. It was presented to me that when the remark was made, when the allegations were made, it was open to the Speaker to have asked the Member to desist from making such allegations; that was not done. I learn that the Hon'ble Deputy Speaker who was in the Chair on that day did say that the Member should not make such allegations. Anyhow, I will presume that such an observation was not made for reasons which need not be discussed. Taking it either way, violation of a rule does not validate something which should not have been done at all.

The further circumstances that were mentioned to me were that it was open to the Hon'ble Minister to have replied to that. That is

certainly not an answer. It was also mentioned that the debate being over, was it open to be taken up now? I have deeply pondered over all these things mentioned to me. I am definitely of the opinion that so far allegations that have been made are concerned, I have read them very carefully, very patiently and also thought about it very deeply. There are a few general observations couched in a rather unhappy language to put it in the least, a language which should not be used normally on the floor of the House. But what is more, I am overlooking that because it has already gone into the proceedings. So far as the allegation made personally against the wife of one of the officers is concerned I find absolutely no justification. It was not at all proper. I find that observations and allegations made against an other officer are of a very serious type; very serious; that should not have been made at all. I find one more observation made with regard to the use of a jeep by some other relative of one of the officers. There is no moral turpitude there. I would not think much of it. But, so far as the allegations against the wife of an officer are concerned, it is improper. I have directed that those observations which I have marked in the proceedings placed before me be expunged. I have brought it to the notice of the House.

Before I go to the next topic, I earnestly appeal to all the Members to adhere to the rules with regard to making allegations not permitted under the rules, without following the principles enunciated in the rules not to make interjections, running commentaries. A stray incident here and there does not matter. But, if it becomes very frequent, it detracts from the dignity and the status of the House. I would appeal to the Members, to all the Members, to please co-operate with me by adhering to the rules; otherwise, I will be compelled much against my will, to observe the rules strictly.

(Sri S. Gopala Gowda rose)

Mr. SPEAKER.—What does Sri Gopala Gowda want to say?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ (ಆರ್ಥಿಕ).—ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಭೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ತಾವೇ...

Mr. SPEAKER.—He may please read the rule.

SRI S. GOPALA GOWDA.—Rule 315 says:

"If the Speaker is of opinion that a word or words has or have been used in debate which is or are defamatory or indecent or unparliamentary or undignified he may, in his discretion, order that such a word or words be expunged from proceedings of the Assembly"

Mr. SPEAKER.—So, the rule is there.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಇದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಒಂದು ಶಂಕೆಯೇನೆಂದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ನಲ್ಲಿರುವ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಎಕ್ಸ್ ಪಂಜ್ ಮಾಡಬಹುದೇ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಗೊತ್ತಾದ ಕ್ರಮವಿದೆಯೇ ಎಂಬುದೇ ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ.

Mr. SPEAKER.—I am not allowing the Member to make a speech.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ನಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೇ? ಅದನ್ನು ತಾವು ನೋಡಿದ್ದೀರಾ? ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಮನಗಂಡು ನಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಭಾಗಗಳನ್ನು ವರದಿಯಿಂದ ಹೊಡೆದುಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆಮಾಡಿದ್ದೇನೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಾನು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕ್ರಮ ಸರಿಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

MR. SPEAKER.—He says that he is not attacking my ruling and still he is saying all this. ಮಂತ್ರಿಗಳವರು, ನೂತನ ಕೊಟ್ಟರು, ಅದನ್ನು ಆರೋಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಅವರು ಆಗ ವಿರೋಧಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಿಸೀಡೆಂಟ್ ತುಂಬಾ ಉಂಟು, ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಡಿಬೇಟ್ ಮುಗಿದನಂತರ ಹೌಸ್ ಅಡ್ಡರ್ಸ್ ಅಧಿನಂತರ ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯೇ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸರಿ, ನಾನು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ, ಇತರ ಶಾಸನಸಭೆಗಳಲ್ಲೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಏನಾದರೂ ಪ್ರಿಸೀಡೆಂಟ್ ಇದ್ದರೆ ಹೇಳಿ. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ?

10-30 A.M.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—You have just read the letter written by the concerned Minister. The Hon'ble Speaker has bestowed his thought on the matter as to whether it has to be expunged or not or what action has to be taken. I have some doubts in mind. I just want to know what exactly is the stand that should be taken by the Chair to decide when a Member makes an allegation, whether they are facts, whether the statement made by a particular Member is supported by facts or whether it is only a baseless allegation. If you can kindly give me two or three minutes after the Tea interval, I will explain.

MR. SPEAKER.—All right. The House will now rise to meet again half-an-hour later.

The House adjourned at Thirty-two Minutes past Ten of the Clock and reassembled at Five Minutes past Eleven of the Clock.

[MR. SPEAKER in the Chair.]

Member's representation.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮೀ, ರೂಲ್ಸ್-ಆಫ್ ಪ್ರೊಸೀಜರು 289ರ ಪ್ರಕಾರ ಯಾರಾದರೂ ಯಾವ ಅಲೇಜೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ತಮ್ಮ ಪರ್ಮಿಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿ ಘಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಹೇಗೆ? ನಾನು ತಮ್ಮ ತೀರ್ಮಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ತಿಂಗಳಾದ ಮೇಲೆ ನಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೇಳಬಹುದೇ? ತಾವು ಆಗ ಇದ್ದೀರಿ ಎಂದು ನನ ಭಾವನೆ.

MR. SPEAKER.—Is he sure that I was present?

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—That is my feeling.

MR. SPEAKER.—I would ask him to verify and then tell me.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ನಾನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದೆ. ಮೇಲೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾತಿನ್ಯವು ಆಗುವ ಹಾಗೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಪುನಃ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ತಾವು ರೂಲಿಂಗು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

MR. SPEAKER.—He wanted a chance to explain. I am giving a chance because I do not want anybody to have a feeling that any representation has been shut-out. Otherwise, I have delivered the Ruling. Is he questioning the Ruling or does he want any clarification?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ನಾನು ತಮ್ಮ ರೂಲಿಂಗನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

MR. SPEAKER.—I do not think that I should ask anybody before I give a ruling. If I have asked anybody, it is more out of desire to satisfy myself that I have not done anything without giving an opportunity.....

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

MR. SPEAKER.—He knows Rule 289. Does he make any allegations? If he has made allegations, did he comply with rule 289? I have not mentioned as to whose proceedings as to be expunged.

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—Though the Rule was there, for the past seven years, several allegations were made against several officers, but no Speaker, no Minister came forward with a plea that such and such a Member on such and such a date, has made personal allegations and they must be expunged. If you can kindly permit me, may I bring one instance to your kind notice?

MR. SPEAKER.—Does he want me to understand that Rule 289 is no longer in operation, or because it has not been followed in the past by somebody he is also entitled not to follow it?

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—The concerned Minister was here. Instead of his telling that I made complaints, he could have requested the Deputy-Speaker, who was in the Chair, to call me to order and could have asked me not to make such statements.

MR. SPEAKER.—Suppose they don't do it.

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—Even without coming before the Hon'ble Speaker, how can he say that such an allegation was made and that he investigated into the matter and the allegations are baseless?

MR. SPEAKER.—Let him justify his conduct.

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—I submit to the Chair, whose duty is that?

MR. SPEAKER.—It is the duty of every Member to comply with the rules.

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—I have got every information as to what allegation I have made. If an enquiry is instituted, I am prepared to face the consequences.

MR. SPEAKER.—Let him do so, if he likes, but not on the floor of the House.

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—If we do not make the Government understand what is going on, why is it that we are here?

Mr. SPEAKER.—Rules are there for making it known to the Government.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—If it is defamatory, suppose the officer is inefficient, suppose the officer is punished.....is it not my duty?

Mr. SPEAKER.—That is a supposition.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I say there is a record in the Government.

Mr. SPEAKER.—He made an allegation against a lady.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Yes, there is an investigation going on by the Government of India police.

Mr. SPEAKER.—Is the investigation over?

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I do not know.

Mr. SPEAKER.—Then how dares he to make it? Making allegations against ladies!

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—A person who is placed highly in position, a person who is holding very high place, who is supposed to protect law and order—suppose the family members of that person behave like that, what can be done? what is the way open to any member?

Mr. SPEAKER.—Should I tell him what he should do? I do not wish that members should get into complications! If he wants, let him go outside and say what he wants, I am trying to protect the Members.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Government is not in a position to know all that is happening in the country. It is the duty of the Members of this House to make them open their eyes.

Mr. SPEAKER.—What is it that he is telling me?

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I am saying that even the concerned Minister has not taken the trouble to investigate.

Mr. SPEAKER.—Does he want me to reverse my ruling? I am not going to do it.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Have I no right to appeal to the Chair, Sir?

Mr. SPEAKER.—He can do it on another occasion. He is making matter worse for himself—not for me.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Before you took a decision regarding expunging this, an opportunity ought to have been given to me to explain my position, Sir.

Mr. SPEAKER.—I have to inform the House that I did send for the Member to acquaint him with this so that he might not be taken by surprise. I did not want to tell all these things on the floor of the House. If he repeats what I wish to expunge, that also will be expunged.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I am not repeating it when a member of the family of an officer does it and supposing an officer is corrupt.

Mr. SPEAKER.—I have already said what procedure has to be adopted under such circumstances. Let him put it in writing and give it to the Government. Let him not take protection under the shelter of the House.

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—Then why should we think of vigilance committees and so on. Sir, the rule says: 'words' not sentences. If the Speaker is of the opinion that any word or words have been used in a debate which is defamatory or indecent. Sir, you have not made me understand what word or words were defamatory or what word is indecent and which word is unparliamentary. I am in the dark because you do not say which word is unparliamentary.

MR. SPEAKER.—He is rolling a dozen things into one. Under what parliamentary practice should I call him and explain and convince him before I expunge a position which is impossible to accept? It is beyond imagination. Am I to explain to him?

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—Out of these 100 or 1,000 words mentioned, which word is defamatory?

MR. SPEAKER.—If he goes on reading the proceedings and if he sees the asterisk, he will understand that it is omitted.

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, I obey and I bow my head to the Chair. One or the other day it becomes very difficult for this House to function if it is not able to make the executive understand what is going on outside. In other State legislatures, the High Court Judges are summoned before the bar of legislature to explain.

SRI V. S. PATIL.—Sir, it appears that Rule 289 has led to some confusion.

MR. SPEAKER.—There is no confusion in my mind.

SRI V. S. PATIL.—I do not say there is confusion in your mind. There is confusion in our mind. The usual practice or convention or even the law as it stands today is that whatever has been said on the floor of this House, the Member concerned or the whole House as such is exempt from criminal liability. This is the basic principle so far as any legislature is concerned. That is why this rule is provided. Here this Rule 289 is curtailing that right which is vested in this body. Sir, you have suggested to me on several occasions that the rules have got to be framed so as to suit the purpose and lawful functioning of this House. I should like to suggest that this is asterisk restriction that is placed upon our independence, our freedom of speech and expression. That is curtailed by this rule, and it ought to be removed, because I tell you a practical difficulty in this: in the whole country, even the highest persons occupying the highest position in our country, have said that the whole administration from the centre at Delhi down to the village panchayet has become corrupt. They have admitted it. That is the reason why the committee was appointed. They have made suggestions and all these things are going on at the Centre and these things are now percolating to the States also. When the whole thing has become corrupt.....

MR. SPEAKER.—If he criticises the Government, I never say anything. Government is here to defend itself. But the point is the member has spoken about a lady; do members support it? Suppose that lady happens to be the wife of an officer—does he support him?

Sri V. S. PATIL.—The difficulty which we are facing is, is it ever possible for any member to comply with this rule?

According to rule 289 :

“No allegation of a defamatory or incriminatory nature shall be made by a member against any person unless the member has given previous intimation to the Speaker and also to the Minister concerned.....”

When we have to make allegations against a number of people, is it possible for any member to give previous intimation to you and also to the Minister concerned and then it is up to the Minister to investigate into the matter for the purpose of reply. The reason given is to enable the Minister to call for the records and investigate into the matter! As to why this provision is made is clear from the subsequent sentence. “... so that the Minister may be able to make an investigation into the matter for the purpose of reply”. Not for improving the administration; we are not concerned with that. Whatever we may say, I do not think the Minister concerned is going to set right matters.

Mr. SPEAKER.—What is the point?

Sri V. S. PATIL.—Why is the provision of notice given? The intention appears to be to enable the Minister to reply to the allegation; that is the thing that is covered by the rule. When a serious allegation is made, does he feel it necessary to reply; why again an opportunity should be given to him after sleeping over the matter for so many days. I do not challenge him; but is it proper on the part of the Minister concerned to sleep over the matter all these days and then write to you to get those remarks expunged. This rule must be interpreted in the spirit which is pervading everywhere that we have got a right to criticise but that criticism should not be centered, according to the previous ruling of the Chair, by mentioning the names. We can criticise the working of a department, etc., and we can mention the officers in their official capacity, but we cannot mention their names because they are not here to defend themselves. In the Parliament recently some allegations were made against Mr. Malaviya and his Personal Assistant about bribery, etc., in relation to some firm called Shirajuddin Company. If this rule is to be interpreted in the sense in which it is sought to be made, then the whole proceedings relating to the case of Shirajuddin firm may have been expunged. We are making the criticism only with the view that they may improve. We bring the thing to the notice of the House not with the view that our names should come in the papers. We are only pointing out the defects so that they may improve. So far as the interpretation of the rule is concerned, the difficulty is there and I think, while framing the new rules, it is to be borne in mind that our right of expression should in no way be curtailed so as to gag our mouths.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಈಗ ತಾವು ಏನೊಂದು ಅರೋಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರೋ ಅದು ಕೆಲವು ಮೂಲಭೂತವಾದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಿನಯೆಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕವರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೋ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಲೇ ಏನಾದರೂ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು

ಮಾಡಬಹುದೇ ಅಥವಾ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಬಹುದೇ ಬೇಡವೇ ಎನ್ನುವುದು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕೆಲವು ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲದೆ ಇರುವವರ ಮೇಲೆ ಮಾಡಬಾರದು ಮತ್ತು ಅಂತಹವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಹೇಳಬಾರದು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರು ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ನ 289 ಅಥವಾ 315 ನೆಯ ರೂಲ್ ಪ್ರಕಾರ ತಾವು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ರೂಲಿಂಗ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅದು ಸದಸ್ಯರ ಪೂರ್ತಿ ಹಕ್ಕನ್ನು ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಕೆಲಸ ಕೊಂಡಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಜ್ ಮಾಡುವ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಒಂದು ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನಾವು ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಈಗ ರೂಲಿಂಗ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಇಲ್ಲ. ತಾವು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡುವಾಗ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್‌ನಿಂದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಅದು ಬಹಳವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡ ಬೇಕಾದ ವಿಷಯ. ಈಗ 2-3-ದಿವಸಗಳಿಂದ ಏನು ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ಇದೆ ಅದರಿಂದ ಕೆಲವು ಅಂಶ ಗಳನ್ನು ತಾವು ತೆಗೆಯಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಲ್ಲ. ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವುದು ನ್ಯಾಯವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಯಾವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕೋ ಅವನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಜ್ ಅದನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು ಈ ಸಭೆಯ ಒಪ್ಪಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ರೂಲ್ ತೋರಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಹಾಗೆ ಒಂದುವೇಳೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ವಿಷಯ ಈ ಸಭೆಯ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗೆ ಅಥವಾ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ವೆಂದು ತಿಳಿದರೂ ಅದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರದೇ ಹೋದರೆ ಅದು ಬೇರೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನೂ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷಿಟಿ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗು ತ್ತದೆ.

MR. SPEAKER.—I will just take a few minutes to clarify the point raised by Sri V. S. Patil. He mentioned the case of Sri Malaviya. The Hon'ble Minister was there at that time. If an allegation is made against one of the Ministers should he not intervene because he is there? Then Sri Patil raised a point about the intention. I do not know what he exactly means by it. The rule is very explicit. But is it the intention or the wording that counts? Whatever may be the intention underlying the rule in the matter of making any allegation against a person, nothing should be done which is in any way inconsistent with the rule.

11-30 P.M.

Even if the rule is not there, convention, the status the dignity and the responsibility of the House is to see that the immunity given is not abused by making all kinds of allegations against persons who are not able to defend themselves in the House. These are the various heads under which restrictions have been placed on every Legislature in every civilised country. These are rules which are binding on the House. That is why Sri Patil very ably suggested that it might be a case for modification. Even there, I am more than doubtful but this is a case for study and may be done at the time the committee is constituted. But I may say that there are cases where such action has been taken

(MR. SPEAKER)

even without the rules. That is because the status of the Assembly deserves it. The very purpose of the rules is found in Article 194, that is, subject to the rules for conduct of business, these are the privileges. So, if the rules are there, the privilege is not taken away. No one should feel that the privileges given to the Members are abused. These are the rules which have been there all along. Apart from the rules, there are also conventions which have been respected. So far as the power of the Speaker is concerned, it is not necessary for anybody to bring to his notice. Sri Gopala Gowda says that it is his duty to explain to the House. It may be his view. I am bound by the rules and not the opinion of Sri Gopala Gowda. If concurrence of the House is necessary I am the first person to come before the House. If the House says 'No', I do not mind. That is my duty. But if I am to exercise a discretion, it should be left to me. But this kind of criticism should not be levelled.

Sri S. M. KRISHNA.—Before we start the debate, I would like to draw the attention of Government to a matter which has a direct bearing on the execution of the Sharavati power project. With your leave I wish to state that the Vikram industries, an industry situated in Bangalore, manufactures steel structures for Sharavathi. For the past one week, on account of labour strike, the factory has ceased to function. I would like to know from Government if by their incapacity to fulfil their obligations with reference to the supply of steel structures for Sharavati, would it not hinder the progress of the project. I would like to draw the attention of the Labour Minister as well as the Chief Minister to this problem.

Sri S. NIJALINGAPPA.—What does the Hon. Member want Government to do?

Sri S. M. KRISHNA.—I want them to solve the labour tangle.

Sri S. NIJALINGAPPA.—So far as Sharavati is concerned, we have made other arrangements.

MR. SPEAKER.—I am more than doubtful if such a matter can come up here for discussion in this manner. If conciliation fails, it is a justiciable matter to be adjudicated by the court. How can we discuss it here?

Sri S. M. KRISHNA.—Even now it is not too late. Government can intervene in the matter.

Sri K. H. RANGANATH.—I know something about the case. Conciliation failed because the employer never appeared in the conciliation proceedings. The matter is before Government for reference to the Industrial Tribunal. Since yesterday the factory is under a lockout.

Sri S. NIJALINGAPPA.—I am only interested in getting the steel structures. If they fail, I will get it from somebody else. I do not know what has happened but I know where to get the materials.

Sri D. DEVARAJ URS.—I do not know what exactly the Hon. Member wants. There is a dispute between the management and the workers. Conciliation has taken place. Conciliation has failed and the matter is before Government as to whether it should be referred for adjudication or not. Government will take an immediate decision in the matter. Of course, subsequently, I think on 5th March 1964, a section of the mill had been closed and some 64 workers had been removed or retrenched, as a result of which, there is a strike going on even now. Conciliation has been fixed for the 4th, that is, tomorrow, because we wanted to make another attempt to settle the dispute amicably.

Sri S. SIVAPPA.—The Speaker had promised today to take the call attention notice regarding the statement of the Railway Minister about the deviation of the Hassan-Mangalore rail. The Chief Minister is also here.

Sri S. NIJALINGAPPA.—It was included in the plan.

Sri S. SIVAPPA.—Only about ten days back the Railway Minister came to Bangalore and he issued a statement to deviate the proposed Hassan-Mangalore line. I request the Chief Minister to take up this matter with the Government of India and make a statement in this House assuring the House that the proposed line will not be deviated.

Sri S. NIJALINGAPPA.—We have already done it.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair.]

NON-OFFICIAL RESOLUTION

Re. making recommendation to Government of India to solve border disputes on the basis of linguistic majority, Contiguity, Village as a unit, and wishes of the people.

† **Sri M. SRINIVASA NAIK (Mangalore-I).**—Sir, I rise to oppose the Resolution moved by my friend Sri V. S. Patil. Sir, I should point out that it is only a game of politics and the people residing in those areas are not very particular to join Maharashtra.

Sir, I speak for the Konkani speaking people in that area who have come from Goa 400 years back and settled in Karwar and other places.

(Interruption by Sri N. O. Samaji)

I catch the point of Sri Samaji but I am not speaking about Goans. Sir, Konkani speaking people migrated from Goa when the Portuguese invaded Goa and they have settled in these places. We have always put our weight with the democratic forces of the country and tried to build this country. We have got our own culture. Though people may say, we have no script, our script is Kannada. We have a paper in Mangalore and the script is Kannada. We have a publication called Bharat Sevak Samaj and the script is written in Kannada. We have got our Konkani Samaj in Madras. We have an Association in Delhi and Bombay. Wherever we have settled, we have nurtured our own

(SRI M. SRINIVASA NAYAK)

culture and even the Portugese domination was not able to mitigate our culture. We have got schools in Goa which are Konkani. In Castle Rock, most of the employees are Konkanis and everybody speak Konkani. In Goa, Muslims, Catholics and others also speak Konkani. We have got our own temples there. Even the Chief Minister of Goa is a devotee of our temple in Korthugoli. So, if political pressure is sought to be brought on this Government, they should not yield. In Bombay Konkani speaking people form a major part. We have got two lakhs of people speaking Konkani in Bombay who have gone there for the purpose of employment and trade. When Bombay was a bilingual area, people of Goa migrated to Bombay for the purpose of employment and trade. If you go to Bombay, you will see that most of the eating houses, restaurants and hotels are run by people of South Kanara. The employees of the steamers that are run on the coast are all Konkani people. In Mysore also there are so many Konkani speaking people. Even in our Guest House 'Sudarsana' there is a Meti from Goa. There is a person in the Electricity Board and the other day when I had been there he could recognise me and he spoke to me in Konkani. So, we are having our own culture in Bombay, Delhi and even in Madras. Why I am saying all this is, we are a force that has to be recognised and counted. Maharastrians are not the only people to decide the fate of these areas. Because Goa was not developed and Bombay had developed, our ancestors went from Goa to Bombay and it does not mean that all the people who went there were Maharastrians.

SRI B. R. SUNTHANKAR (Belgaum City).—Sir, the Hon. Member is all the while discussing about Goa. May I know whether we are discussing Goa or the border problem of Mysore? Goa is not the border problem of Mysore.

MR. DEPUTY SPEAKER.—He is discussing the question of Konkani only incidentally.

SRI M. SRINIVASA NAIK.—We are migrants from Goa and the rich heritage of the Konkani language which we use in the country is a heritage we got from Goa. I do not see people who say that Goa is a place where Marathi is spoken predominantly or the border areas where it touches are predominantly Maharashtrians. There are Konkani speaking people who wish to remain in Mysore. At the time of elections, our Government did not take a lead. If they had taken the lead, we would have topped the results in elections. What I am saying is that we are also a set of people who count though we have not made a concerted agitation. There are a set of people in Bombay, in Karnataka, in Mysore, in North Kanara, Karwar, Belgaum, Dharwar, who speak Konkani and who should be consulted. I would request the Government to take a Census of the Konkani speaking people in Mysore working in various Departments. The Government of Mysore has not taken steps to see that people go to Goa from Mysore and also people from Goa come to Mysore by establishing any industry, though people from Goa have

been migrated to Bombay. People from Maharashtra have taken advantage of this while Mysoreans have failed to take advantage of it. I request the Government of Mysore to have good communication system between Goa and our State. There should be a link by means of communications. There should be a Goa-Belgaum-Bangalore road plan. With reference to that, there should be roads fit for transportation of materials.

Mr. DEPUY SPEAKER.—We have no border problems with Goa. He can speak on this on a different occasion.

Sri M. SRINIVASA NAIK.—Goa is our father-land. Mysore is our home-land. That does not mean that we have no ties with Goa. I request our Mysore Government, to whom we owe allegiance, to kindly provide communications to go to our father-land from our home-land. There are Konkani speaking people who wish to come to Mysore. I am speaking for the Konkani speaking people and I should say that a majority of the people, 100 per cent of the people in Goa are Konkani speaking people.

Sri B. P. KADAM.—I am elected by the Konkani speaking people.

Sri M. SRINIVASA NAIK.—We are clamouring for the Mysore State and we say that we wish to be the citizens of the Mysore State. But, at the same time, we press that our entity should not be forgotten. We are a people worth recognising, as a forceful entity. We should take a plebiscite of the border areas; census may be taken to see as to how many people are there speaking Konkani. We have come to stay in this State. We are proud that we are citizens of the noble State of Mysore. My forceful argument is that we are a set of people who are against the merger of Goa with Maharashtra.

ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ಸಾರನ್.—ನನ್ನದು ಒಂದು ಪ್ರಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಇದೆ. ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ, ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ; ಗೋವೆಯನ್ನು ಕೊಂಕಣಿ ಸ್ಪೆಲ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri M. SRINIVASA NAIK.—My friend wants to know whether I have requested for a Konkanisthan in Mysore State. I am not arguing for a Konkanisthan or plead for a Tulusthan in Mysore State. But, what I am saying is that our language is akin to Marathi. I can understand the speeches of Sri Samaji, Sri Birje and other friends made in Marathi. I make a few remarks in Marathi when I meet them. That does not mean that my language is Marathi. Our language is akin to Marathi. People in Goa and in the border areas, do talk Konkani. All the languages are derived from Sanskrit, which is the mother of languages. Similarly, Konkani is a language that was derived from Sanskrit and Marathi. But, it should not be mistaken at any time that we are speaking Marathi, that our home-language is Marathi and we are willing to go to Maharashtra. I suggest that communications should be improved between Goa and Mysore so that the people who speak Konkani language and claim Goa is a father-land are benefitted. Government should not concede and give any part of our State to Maharashtra State.

I thank you for giving me an opportunity to speak on this occasion.

Sri BAPU RAO ANANDA RAO HULSOORKAR (Hulsur).—

Mr. SPEAKER.—Sir, I rise to support the resolution moved by my friend, Sri V. S. Patil. I will now confine myself to the problems relating to the border re-adjustment of Bidar District only. Formerly Bidar district was a part of Hyderabad State and as a result of the Re-organisation Act, four Taluks of Bidar District were merged with this State and the other three Taluks were merged with Maharashtra. Now we are claiming the contiguous area adjacent to the Taluks of Ahmedpur, Nilanga, Udgir and Omarga. We, the Marathi speaking people of that area are pressing our demands since the beginning; that is to say after the appointment of the Commission for this, that the Marathi speaking area of this region should be merged with the adjoining area of Maharashtra. I will first of all say that there are about 150 villages in the Taluks of Bhalki, Humnabad, Santhpur Aurad of Bidar District which are predominantly Marathi speaking villages. For the information of this Hon'ble House, I would particularly like to bring to their notice that there are about 30 villages in Humnabad Taluk which are purely Marathi speaking villages. And this area is known as Ladwanthipati and the percentage of population of the area we are claiming is more than 63 per cent, whereas Kannada speaking people are only 16 per cent.

Again Sir, in the Bhalki taluk, there are more than 70 villages and here the percentage of the area we are claiming so far as marathi speaking population is concerned, is more than 60 per cent whereas the percentage of kannada speaking is only 30 per cent. In Santhpur Aurad 75 villages are predominantly marathi speaking. There is a negligible percentage of kannada speaking population, the percentage of that area being only 26, whereas marathi speaking population is 60 and more. It is to be noted that there are certain villages in Aland taluk 8-10 villages which are purely marathi speaking and they are contiguous with the adjoining taluka of Oomarga of Maharashtra, where the percentage of Marathi speaking people is 80, whereas kannada speaking percentage will be only 8% or 8.5% on the basis of contiguity; on the basis of majority of population or relative majority or simple majority Sir, we are claiming these areas. Besides this, I suggest that the wishes of the people, should be taken into consideration. Formerly Sir, in the days of the British, the villages had been neglected and the power was concentrated at the top. Now, after the advent of Panchayet raj, in a democracy, we are now putting much importance of the villages. The basic unit in social structure is village from the very beginning and we are now talking much about decentralisation of power without doing anything in this regard in this democracy. Now all powers will come to the village panchayet. Even under the five-year plans, villages have been given much importance because there are 80 per cent of villages in India. So, village should be taken as unit. In the days of the British they were only considering the convenience of administration and the wishes of the people were neglected. In the days of ex-Hyderabad Rulers and in the days of Payaga and Jahgir, the wishes of the people were neglected. So in the democracy, if it has any sense to call it a democracy, the wishes of the people must be respected and due respect should be given

to the wishes of the people residing in that area. The administration is meant for the people and convenience of our people living in that area should be taken into account.

Sir, regarding the wishes of the people, I will say one point: we have shown from the beginning, and from the beginning we have pressed our demand for inclusion of our area with the adjoining Maharashtra State, on the basis of wishes of people. We tried to show to the Government of Mysore as well as to the Government of India that our inclination is to join with Maharashtra and to support this plea, we have won all the village panchayet elections, taluk board elections, the Assembly elections—is it not the way of showing the wishes of the people? Just now my friend Sri Naik said that it is not wishes of the people of the area but it is the view of a few interested people clamouring. If that is true sir, how can our people are expressing their desire from the very beginning? It is the unanimous desire of the people of our area which is expressed through its democratic bodies and they have shown to the Government that their desire is to join Maharashtra.

My friend Sri Bheemanna who is not here said that in Bidar in 1957 elections, the PSP won the election. I want to bring to the notice of the House that the candidate of Samyukta Maharashtra won the election and this Hon'ble friend Sri Bheemanna was defeated by the candidate of the Samyukta Maharashtra who have won by a thumping majority. Sri Balwantrao and Samsundar were elected in 1957 against the PSP candidate Bheemanna. The majority of the Members of this Hon'ble House knows that Sri Madhava Rao worked for Samyukta Maharashtra on the issue of Merger with the Maharashtra. Yesterday I tried to refute but I thought it better to refute the allegation in my speech. He said that Parliament has enacted the Act and there is no necessity to raise the issue of border adjustment.

[MR. SPEAKER in the Chair].

SRI BAPURAO HULSOORKAR—Specially, I want to bring to the notice of this House that in the last Bhalki Taluk Board Election which was fought out on the issue of integration, the Congress and the P.S.P. joined together. I am proud to say that we belonging to the Maharashtra Ekikaran Samithi defeated them and we won the Taluk Board Election. Now I will come to the very important aspect relating to Bidar border disputes. It has been alleged by the Government of Mysore that there had been an agreement regarding the retention of four Taluks in the Bidar district in Mysore State permanently. I may say emphatically that there was no such agreement at all, and it is evident from the amendment moved in the Assembly of the former Hyderabad State that there was no such agreement. I will quote the speech delivered by my friend Sri Veerendra Patil in that Assembly.

* Expunged as ordered by Chair.

Sri B. D. JATTI (Minister for Finance).—That speech was made prior to the agreement which was entered into, before the formation of the new State. Sri Veerendra Patil was a M.L.A. in the former Hyderabad State. It would not help you in any way.

Sri BAPU RAO HULSOORKAR.—“As far as the formation of new border is concerned, some members have desired that a village should be accepted as the unit and borders drawn out from First October. I am of opinion that this issue could be easily solved by First October. Bhalki and Santpur should go to Maharashtra. The speech of Sri Veerendra Patil delivered in the Hyderabad Assembly on the 19th April 1956. No Marathi speaking M. L. A. of that region had committed himself to this agreement. That is not on the record. Even from the speeches delivered in the Bombay Assembly, it is evident that the Marathi speaking representative and the Kannada speaking representative had not come to any terms regarding the settlement of the border district of Bidar. It is evident from the proceedings of the Assembly. Besides that the speech of Sri Devi Chavhan clearly shows that there was such agreement at all. The late Home Minister of the Government of India made an assurance on the floor of the House that the border dispute of Bidar District also would be solved with all other border disputes of the State. Therefore, my humble submission is, there was no agreement at all. I will just read a few sentences from the speech delivered by Sri Devisingh Chavhan.

“.....In the same manner we tried to solve the question of territories and boundaries on the side of Karnataka by discussing an agreement with the Leader of Karnataka. We were not successful.” We held discussions with the Minister. Sir Anna Rao Ganamukhi, Sri Chandrasekhara Patil and Sri Veerendra Patil, but they did not co-operate with us in solving this problem.....

It is clear from this that there was no agreement at all. This is the speech made in the Bombay Assembly in 1960. Apart from the alleged agreement, when there is a contiguous Marathi speaking area, why should that area be not merged in the adjacent Maharashtra State. To achieve this purpose, we can even amend the Constitution or Act!

Mr. SPEAKER.—Amendment to be made by the parliament and not here.

Sri BAPU RAO HUSLOORKAR.—If we have to respect democracy necessary changes should have to be made on the basis of reason, on the basis of public opinion and on the basis of village as the unit, the wishes of the people should be taken into account and our area in Bidar District and ten villages in Aland Taluk in Gulbarga District should be merged in Maharashtra State and this is my request to the Government.

†ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ (ಗಂಡವಿ).—ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಗಡಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ವಿವಾದ, ಇದು ಅಸಂಬಂಧವಾದುದು, ಅನುಚಿತವಾದುದು ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿರುವಾಗ, ನಾವುಗಳು ಮಹಾ ಪರ್ವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ

ವಾಗ, ಇಂಥ ಕ್ಷುಲ್ಲಕವಾದ ವಾದ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ತಂದು, ಈ ಸಭೆಯ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಕಾಲವನ್ನು ವ್ಯರ್ಥ ಕಾಲಕ್ಷೇಪದಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುವುದು ಸಮಂಜಸವೂ ಅಲ್ಲ, ಸಾಧುವಾದುದೂ ಅಲ್ಲ.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—It is a reflection on the Speaker.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ನನಗೆ ಸಂಬಂಧಪಡುವುದಿಲ್ಲ; ಮಾತನಾಡುವವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ.—ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅಡ್‌ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಬ್ಯಾಲೆಟ್ ನಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ಪೀಕರರು ಹೇಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರರು; ತಾವು ಮಾತನಾಡಿದವರು ಊಹಿಸಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬೃಹತ್ತರವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ. ಜೀಣ ದೇಶದವರು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾದು ನೋಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಮತ್ತು ನೆರರಾಷ್ಟ್ರವಾದ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಿಂದ ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ನಿರಾಶ್ರಿತರು ಬಂದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಗಮನ ಕೊಡದಿರುವುದು, ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕಡೆ ಸೆಳೆಯದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ನಮ್ಮ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ. ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ಈಗಲಾದರೂ ಪುನರಾರೋಚಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸೂಕ್ತ ಅಂತ ನೂಡಕರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರತಕ್ಕ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಹೊಸದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವಾಗ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡ ಮೊದಲೇ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 1948 ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ್ ಜಯಪುರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸರ್ದಾರ್ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಪಟೇಲ್ ರವರು, ಪಟ್ಟಾಭಿ ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯನವರು ಮತ್ತು ಪಂಡಿತ್ ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂರವರು ಈ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ವಿಂಗಡಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯವಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಬೇಕಾದರೆ—ಅದು ಹುಟ್ಟಿದ್ದೂ ಕೂಡ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಾಂತ್ಯದವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಅವರದೇ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತ್ಯವಾಗಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿದರು. ಅದೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕೂ ಕೂಡ ಮೂಲ ಕಾರಣವಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಕದಂ.—ಯಾರು ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿದರು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ.—ಈಗ ತಾವು ಹೇಗೆ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಆಗಲೂ ಕೂಡ ಆಯಿತು. ಆ ತರಹ ಗೊಂದಲದಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಶಾಂತಿಯುತ ವಾದ ಒಂದು ವಾತಾವರಣ ಹುಟ್ಟಿ, ಔಗುಪ್ಪೆಯಿಂದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿದ್ದ ಜನರು ದೇಶದ ಶಾಂತಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದರು, ಅದರ ಹಿಂದೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯವೂ ಕೂಡ ಬಂತು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದರಿಂದ ಈ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯರ ಗಲಾಟೆ ಅಥವಾ ಅವರ ಈ ತರಹದ ವಾದ ಹೊಸದೇನೂ ಅಲ್ಲ, ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಇವರು ಗಳು ಹೇಳತಕ್ಕಂತೆ ಆ ಪ್ರಾಂತ್ಯದವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದರೋ ಅದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಇರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಗ್ಯಾರಂಟಿಯನ್ನೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಲ್ಲ; ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನಾರ್ಕರು ಜನರು ಈ ಒಂದು ಭಾಷಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯವಿಂಗಡಣೆ ಅಥವಾ ಭಾಷಾ ವಾದ ವನ್ನು ದೇಶದ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಥವಾ ವಿ. ಎಸ್. ಪಿ.ಯವರನ್ನು ಸೋಲಿಸಬಹುದೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೇನನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಲ್ಲ. ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು, ನವ ದೇಶವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅವರೇನಾದರೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಒಂದು ಸೀಟೂ ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಲ್ಲದೇ ಏನೇ ಆದರೂ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಅವರು ಸುಖವಾಗಿ ಇರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri V. S. PATIL.—I am firm that it is not for the purpose of becoming a Member of this House or the Legislature in Maharashtra or even for occupying the treasury benches, that we want this area to be

(SRI V. S. PATIL)

transferred. We know that when these areas join Maharashtra, Congress people might be elected there. We do not object to it.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—May I submit, Sir, that as soon as our areas go to Maharashtra, we will not be returned. It will go to congress. It will become Chavan's pocket. Still we want these areas to go there.

Mr. SPEAKER.—Sri H. R. Keshavamurthy says that it will all be the P. S. P. (laughter).

I find that we have exhausted 3 hours and 35 minutes. We have some time left. The resolution will be taken up at the next non-official day. Sri Keshavamurthy will resume the debate.

Statistical information re: work transacted during the session.

Mr. SPEAKER.—Now, I like to give the House a little statistical information with regard to the work transacted during these sittings. The debate on the Governor's Address took place on 5 days. The number of bills introduced is 4, the number of bills passed is 4. The budget estimate for the year 1964-65 was presented on 2nd March. The general discussion on the budget lasted 6 days. Discussion on the demands for grants lasted 14 days. The House discussed on the 4th March 1964 demands for additional and supplementary grants for the year 1964-5, III instalment and voted it on the same day. The number of reports presented: Business Advisory Committee 2, Committee on Private Members Bills and resolutions 1. Questions admitted and sent to Government: 563. Number of questions for which replies have been received: 299. Number of questions answered on the floor of the House: 292. Number of questions for which replies are due 264. I trust they will be ready by the time we assemble again. Unstarred questions: Number of questions admitted and sent to Government: 107. Number of questions for which replies have been received: 40. Number of replies laid on the table of the House: 36. Number of questions for which replies are due: 67. Short-notice questions: Number of questions tabled: 19, Number of questions admitted: 6, Number of questions answered: 4. Half-an-hour-discussions: Number of notices given: 6, admitted: 1, disposed of: 1, Adjournment motions: Notices given: 5, admitted: nil. Notices under Rule 59: Number received 3, admitted: nil. Calling Attention: Tabled: 18, admitted 10, disposed of 10. Resolutions Tabled 71, admitted 71, disposed of and withdrawn.

As I said already, we have done very well this time. I must again express my gratitude to the Members for having co-operated with the Chair particularly by sitting in the mornings and evening on some days. Two sittings a day would be taxing enough and that too during the budget session, it would be a strenuous task.

I have also discussed with the Chief Minister the question of fixing a day for the next session. He also agreed that we must as far as possible fix a date. I am happy to State that we will be re-assembling on the 15th June. The House stands adjourned.

The House adjourned Thirty Minutes past Twelve of the Clock to meet again on Monday the 15th June 1964.

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

THIRTY-FOURTH DAY

Tuesday, 16th June 1964

The House met in the Assembly Hall, Vidhana Soudha, Bangalore, at Twelve of the Clock.

Mr. SPEAKER (SRI B. VAIKUNTA BALIGA, B.A., B.L.) in the Chair.

CONDOLENCE REFERENCE

Re : Demise of Sri V. L. Chame Gowda, ex-Member, R. A.

Mr. SPEAKER.—I regret to inform the House of the sad demise of Sri V. L. Chame Gowda on 23.4.1964, who was a member of the Representative Assembly from Kankanhalli.

I desire on behalf of the House to express our sense of the loss we have sustained and our sympathy with the relatives of the deceased.

I request the Hon'ble Members to stand in silence for a minute as a mark of respect.

(The Members stood in silence for a minute)

STARRED QUESTIONS

(to which oral answers were given)

Failure of Cocoon Crops in Kolar Area

*Q.—10. SRI T. MADIAH GOWDA (Ramanagaram).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether it has come to their notice that cocoon production has failed in Kolar area and the people of that area have complained about it?

(b) if so, what is the reason for the same?

A.—Sri B. RACHAIAH (Minister for Forests and Fisheries).—

(a) There were partial failure of cocoon crops to some extent during the months of August and September 1963 in some parts of Kolar Division. Some sericulturists had also brought this to the notice of authorities.

(b) The system of cultivation of mulberry, season of rearing and also the cultural operations for the mulberry are primarily responsible. The conditions of rearing prevalent in the seed area two months earlier will also indirectly be responsible for the failure of crops in the Kolar area where commercial cocoons are produced. The failure of the crop is however not due to any disease.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮಾದಯ್ಯ ಗೌಡ.—ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಲು ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಬೆಳೆ ಕೆಡಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಇಲಾಖೆಯವರು ಏನು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಬೆಳೆ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ನನಗೂ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ರೈತರು ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಗಿಂತ ಮುಂಚೆಯೇ ಬೆಳೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದರಿಂದ ಹುಳುಗಳು ಹಾಳಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಶೀತಲವಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎಳಸಾಡೆ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಪಯೋಗಿಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಬೆಳೆ ಕೆಡಲು ಕಾರಣ ವಾಯಿತು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಕೊಡಲು ಇಲಾಖೆಯವರು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮಾದಯ್ಯ ಗೌಡ.—ಅಲ್ಲ ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆ ಕೆಡಲು ಇಲಾಖೆಯವರು ಸರಿಯಾದ ಬಿತ್ತನೆಯ ಗೂಡುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸದಿರುವುದೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿರುವ ರೈತರು ಮನವಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಇಲಾಖೆಯವರು ಬಿತ್ತನೆಯ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ರೈತರಿಗೆ ಹಂಚುತ್ತಾರೆ. ನಾನೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಸಿಡ್ ಫಾರಂಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅದರ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕೊಟ್ಟ ಮೊಟ್ಟೆಗಳು ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿವೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಬೆಳೆಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಂದಿವೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಬೆಳೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೆಟ್ಟದೆ ಏನುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ರೈತರುಗಳಿಗೂ ಅನೇಕ ತೊಡಕುಗಳು ಬಂದಿದ್ದುವು. ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಯವರು ನೋಡಿ ಬೆಳೆ ಚೆನ್ನಾಗಿಯಾಗಲು ತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಕೋಲಾರದ ಕಡೆಯಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಬಳ್ಯಾಪುರದ ಕಡೆಗೆ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಿರುವ ಬಿತ್ತನೆಯ ಬೀಜವು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಜಪಾನಿನಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆಯು ಆಪ್ತ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ.

Sri G. V. GOWDA.—Is it not a fact that the primary reason for the failure of this production is due to non-availability of adequate seed cocoons and also on account of cost of the seed cocoons having shot up?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಈಗ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೊಂಡರೆ ಇದೆ.

Sri G. V. GOWDA.—Is it not a fact that 100 seed-cocoons cost Rs. 18 while it cost Rs. 3 last year?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಈ ಸಾರಿ ಕಳೆದ ಸಾರಿಗಿಂತ ಮಳೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ರೈತರೂ ಏಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಳೆ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲಾಖೆಯವರು ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮಾದಯ್ಯ ಗೌಡ.—ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆ ಪೋಷಣೆಗೆ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಪರೋಕ್ಷವಾದ ಕಾರಣಗಳನ್ನೂ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಕೂಲವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯಾವುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಕಳೆದ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕಠಿಣತೆಗಳು ರೈತರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕದೆ ಅದರ ಬೆರೆ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಅದರಿಂದ ರೈತರು ಎರಡು, ಎರಡೂವರೆ ತಿಂಗಳು ಕಾಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಒಂದು, ಒಂದೂವರೆ ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ ಬೆಳೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಎಳೆನು ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಹುಳ ಗಳಿಗೆ ತಿನ್ನಿಸುವುದರಿಂದ ಕೆಲವು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಕಡಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಜಪಾನ್ ದೇಶ ದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಫ್ಯಾಟರಿ ಎಂಬ ರೋಗವು ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿ ಹರಡಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೋಧನೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಗೌಡ.—ಬಿತ್ತನೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಬೆರೆ ಏರಲು ಕಾರಣವಾಯಿತಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಕಳೆದ ಸಾಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆಯಾಗಿತ್ತು. ಈ ಸಾಲಿ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲು ಬೇಸಿಕ್ ಸೀಡು ಫಾರಂಗಳಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ನುಗ್ಗನಹಳ್ಳಿ ಕಡೆಯಿಂದ ಗೂಡನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಬಿತ್ತನೆಯು ಭೀಷವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿರುವುದಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ನುಗ್ಗನಹಳ್ಳಿ ಕಡೆಯ ರೈತರೇ ಈಗ ಬಂದು ನಮಗೆ ಬಿತ್ತನೆಯ ಗೂಡನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದರಂತೆ ಈಗ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಪೋಷಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಬೆಳೆ ನೂರಕ್ಕೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಲು ಕಾರಣವಾಯಿತಲ್ಲವೇ? ಇದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—18 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಬೆರೆ ಏರಿತು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಈಗ ಅದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

Basis adopted to form Divisions in the M.S.R.T.C. in the State

*Q.—21. Sri S. P. PHAYADE (Ankola).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) the basis adopted to form Divisions in the Mysore State Road Transport Corporation in the State;

(b) the number of Divisions of Mysore State Road Transport Corporation working in Mysore State and the revenue in each Division for the past 3 years;

(c) the revenue from North Kanara Division during the above period;

(d) the details of the new routes proposed to be opened in the North Kanara District and the details of proposals pending?

A.—Sri D. DEVARAJ URS (Minister for Labour, Housing and Transport).—

(a) Homogeneity of traffic flow, administrative convenience and control, proximity of the operating units to the Division Headquarters and the strength of operating fleet are the basis adopted.

(SRI D. DEVARAJ URS)

(b) At present there are Eight Divisions. The details of Traffic Revenues realised are as below :—

STATEMENT

	1960-61	1961-62	1962-63
	Rs.	Rs.	Rs.
(a) Bangalore ...	1,14,86,195	1,18,06,358	1,13,23,986
(b) B. T. S. ...	90,95,850	95,13,367	1,08,86,762
(c) Hassan ...	...	* 29,55,533	79,44,622
(d) Mysore ...	...	† 5,20,870	70,73,937
(e) Belgaum ...	1,23,49,444	1,25,81,477	1,29,44,181
(f) Hubli ...	1,22,57,703	1,30,08,708	1,11,06,145
(g) Bijapur ...	91,81,954	95,48,284	1,04,28,000
(h) Gulbarga ...	63,59,712	73,43,129	79,07,722
Total ...	6,07,30,858	6,72,77,746	8,26,16,155

* for six months.

† for one month.

(c) There is no exclusive division for North Kanara.

(d) At present there are no proposals pending with the Corporation in this regard.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ಫಾಯದೆ.—ಕಾರವಾರಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಡಿವಿಜನ್ನು ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾದರೂ ಮನವಿಗಳು ಬಂದಿವೆಯೇ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಾನು ಈಚೆಗೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿರುವ ಚೇಂಬರ್ ಆಫ್ ಕಾಮರ್ಸ್‌ನವರು ನನಗೆ ಒಂದು ರಪ್ಪಣಿವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಇದನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀವರ.—ಎಂಟು ಡಿವಿಜನ್ನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಡಿವಿಜನ್ನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಸರ್ವೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾವಿನರೈನು ಮಾಡುವಾಗ ಇದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

SRI SANJEEVANATH AIKALA.—What is the criterion for forming the Divisions? Does it depend on the number of buses or number of routes or mileage?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಇದು ಸಂಚಾರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಡಳಿತದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು ಹೋಮೋಜಿನಿಟಿ ಇದರ ಸಾಧ್ಯಾನಾಧ್ಯತೆಗಳ; ಮೈಲೇಜು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಡಿವಿಜನ್ನುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಂ. ದೇವ್.—ಬೆಂಗಳೂರು ಡಿವಿಜನ್ನಿನ ಆದಾಯ ಈ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕಾವರ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಅದು ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಒಂದೇ ರೂಟಿನಲ್ಲಿ ಮನಾಪಲ ಗಾಡಿಗಳೂ ಖಾಸಗಿಯವರ ಗಾಡಿಗಳು ಓಡುವುದರಿಂದ ಲುಕ್ಸಾನಿಗೆ ಇದೂ ಒಂದು ಕಾರಣ.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Will the Government state the number of buses plying in all these eight divisions and the mileage covered by those buses in each division?

Sri D. DEVARAJ URS.—Notice, Sir.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ರೂಟುಗಳನ್ನೂ ನ್ಯಾಷನಲೈಜ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಯೋಜನೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿದೆಯೇ? ಇದ್ದರೆ ಯಾವಾಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಈ ಉಪಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನೂ ಖಾಸಗಿಯವರ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಒಡಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಲುಕ್ಸಾನಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅದಕ್ಕಾಗಲೇ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಬೆಂಗಳೂರು ಡಿವಿಷನ್ನಿನ ಉತ್ಪತ್ತಿ ತಗ್ಗಲು ಕಾರಣ ಏನು?

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member must have been inattentive all the while. That was the one point covered by three or four supplementaries.

Sri G. V. GOWDA.—May I know whether any new routes have been taken over and if so, how many from 60-61 onwards?

Sri D. DEVARAJ URS.—Notice.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯ ಗೌಡ.—ಬೆಂಗಳೂರು ಡಿವಿಷನ್ನಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದ ಕೆಲವು ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಈಗ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಡಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಲುಕ್ಸಾನಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮನಗಂಡಿದೆಯೇ?

Sri D. DEVARAJ URS.—It is not correct.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಬೆಂಗಳೂರು ಡಿವಿಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಫೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೊಸ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ನ್ಯಾಷನಲೈಜ್ ಮಾಡಲಾಯಿತು?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಈ ಮಾಹಿತಿ ಈಗ ನನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ಈಗ ಸರಾಸರಿ ಮೈಲೇಜ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಂ. ದೇವ್.—ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಜನ ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಪರ್ಮಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಾವು ಹೊಸದಾಗಿ ಯಾರಿಗೂ ಪರ್ಮಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಶಿವಮೊಗ್ಗ-ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಲೈನನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನೂ ಏಕೆ ನ್ಯಾಷನಲೈಜ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಈಗ ಅದನ್ನೂ ನೋಟಿಫೈ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಜನರಿಗೆ ಈಗ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಅನುಕೂಲ ಜಾಸಿಯಾಗಿದೆಯೇ, ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ನಾವೋಷಿ.—ಈಗ ಈ ಬಸ್ ರೂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮನಾಪರೈಜ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ? ಬಾಸಗೀ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ಲೈಸುತ್ತೀರಿ?

Mr. SPEAKER.—How does it arise as a supplementary? In a Debate it may not be irrelevant, but supplementaries must be confined to the points raised in the main question.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ನಾವೋಷಿ.—ಹೀಗಾದರೆ ನಮ್ಮ ರೆವೆನ್ಯೂ ಯಾವಾಗ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುವುದು?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಾಲ್ಕನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಅಂತ್ಯದೊಳಗೆ ಎಲ್ಲಾ ರೂಟುಗಳನ್ನೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮನಾಪರೈಜ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ.

Weaving Co-operative Societies in Mandya District

*Q.—45. Sri N. NANJE GOWDA (Krishnarajpet).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) the number and names of Weaving Co-operative Societies in Mandya District together with the names of places where they are situated (Talukwise information may be furnished);

(b) the number of members and the amount of share capital of each of the above Societies;

(c) the amount invested by them in each of the above Societies by way of cash or kind;

(d) the number of powerlooms provided to those Societies together with the cost thereof;

(e) the number of looms that are working at present?

A.—Sri KONDAJJI BASAPPA (Deputy Minister for Co-operation).—

(a), (b) and (c) Vide statement given below.

(d) 125. Cost—Rs. 3,22,500.

(e) 44.

STATEMENT

Sl. No.	Name of the Society	Where situated	No. of members	The amount of share capital	The amount invested by the members
1	2	3	4	5	6
				Rs. n.p.	Rs. n.p.
1	Cotton Weavers' Co-op. Society.	Mandya.	768	5,734.12	22,326.88
2	Do	B. Gowdagere, Mandya Taluk.	154	886.94	4,490.00
3	Do	Karegodu, Do	220	3,460.00	5,545.86
4	Do	K. K. Halli, Maddur Taluk.	268	640.00	27,072.03
5	Do	Somanahalli Do	156	781.00	23,452.00
6	Do	Kadur Do	129	1,710.00	17,203.79
7	Do	Yaraganahalli Do	100	600.00	3,051.00
8	Do	Maramagere (Koppa) Do	179	826.00	21,313.79
9	Do	Kodavala (Old), S.R. Patna Tq.	218	2,790.20	65,536.47
10	Do	Kodavala (New) Do	250	1,581.25	7,702.18
11	Do	Kikkeri K. R. Pet Taluk.	282	3,500.00	87,704.10
12	Silk Do	Kikkeri Do	95	1,262.50	14,217.55
13	Cotton W. C. S.	Hosaholalu Do	212	4,500.00	30,505.77
14	Do	Ooginaballi Do	144	1,800.00	11,454.00
15	Do	Melkote, Pandavapur Taluk.	383	4,887.97	1,18,166.00
16	Do	Talagawadi, Malavalli Taluk.	194	1,693.00	20,304.43
17	Do	Malavalli Do	105	1,312.50	3,797.10
18	Do	Bellur, Nagamangala Taluk	83	825.00	7,689.52
19	Wool W. C. Society	Satanur, Mandya Taluk	124	620.00	—
20	Do	Basaralu Do	80	400.00	12,869.51
21	Do	Nagamangala, Nagamangala Tq.	165	825.00	4,418.83
22	Do	M. H. Koppalu, Malavalli Tq.	82	820.00	—

ಶ್ರೀ ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—125 ಮಗ್ಗುಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವು 44 ಮಗ್ಗುಗಳು ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರಲು ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಕೊಂಡಜ್ಜಿ ಬಸಪ್ಪ.—ಅವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಬಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಕಾರಣ. ಇದೇ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹ್ಯಾಂಡ್‌ಲೂಂ ಬೋರ್ಡಿನವರೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರಿಗೆ ಕರೆಂಟ್ ಸಿಕ್ಟಿಲ್ಲ, ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಲೂಮುಗಳೆಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಇವುಗಳನ್ನು ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೊಂಡಜ್ಜಿ ಬಸಪ್ಪ.—ಕೆಲವರು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿಯು ಬಹುಬೇಗ ತಮಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆಂಬ ಭಾವನೆಯ ಮೇಲೆ ಲೂಮುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ, ಹೀಗಾಗಿ ಕೆಲವು ಐದರಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಇವುಗಳನ್ನು ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಿದ್ದೀರೋ ಅಥವಾ ಬೇರೆಯವರಿಂದ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಿಸಿದ್ದೀರೋ ?

ಶ್ರೀ ಕೊಂಡಜ್ಜಿ ಬಸಪ್ಪ.—ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮೂಲಕ.

ಶ್ರೀ ಎ. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಕಿಕ್ಕೇರಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯಲ್ಲದೆ ಇದನ್ನು ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಜನರಿಗೆ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೊಂಡಜ್ಜಿ ಬಸಪ್ಪ.—ಅದಕ್ಕೆ ನಾನಾಗಲೇ ಕಾರಣ ಹೇಳಿದೆನು.

Mr. SPEAKER.—Besides the co-operatives, individuals have been given looms but they have not been able to get power. That hardship is there. That is what is suggested.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟಯ್ಯ.—ಈಗ ಅಲ್ಲಿ 44 ಲೂಮುಗಳೂ ರನ್ಯಾಗುತ್ತಿವೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೊಂಡಜ್ಜಿ ಬಸಪ್ಪ.—ಅವು ರನ್ಯಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಚಿ. ಜಿ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ.—ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಲೂಮುಗಳನ್ನು ಹಾಕಲು ಕಟ್ಟಡ ವ್ಯಗ್ರಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸರಬರಾಯಿಗಿಲ್ಲ. ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಕೊಂಡಜ್ಜಿ ಬಸಪ್ಪ.—ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಉತ್ತರ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ನಾಮೋಷಿ.—ಈ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸೊಸೈಟಿಯೂ ರಾಜ ಹೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ತಾವು ನಂಬುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೊಂಡಜ್ಜಿ ಬಸಪ್ಪ.—ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜ ಲುಕ್ಕಾನುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ನಾರ್ಕರು ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆಯಬೇಕು. ಅಷ್ಟು ಬೇಗ ಯಾವುದನ್ನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Sri SANJEEVANATH AIKALA.—Is it a fact that power looms have been supplied in South Kanara District 2½ years back and that the motors required have arrived just a few months back and that current has not been supplied. Consequently motors could not be connected to the power looms in South Kanara District.

Mr. SPEAKER.—The question relates to Mandya District.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—(ಉ)ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ 44 ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಪೈಕಿ ಕೋಡ ವರ್ಷ ಎಷ್ಟು ಅಡಿಟ್ ಆಗಿವೆ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ರಾಫದಾಯಕವಾಗಿವೆ ?

ಶ್ರೀ ಕೊಂಡಜ್ಜಿ ಬಸಪ್ಪ.—ಆ ಮಾಹಿತಿ ಈಗ ನನ್ನಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—(ಈ)ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಮಗ್ಗುಗಳ ಬೆರೆ 3,22,500 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆ ಹಣ ಎಲ್ಲಿದೆ ? ಹೆಗ್ಗಣಗಳಿಂದ ಅದು ಪೋರಾಗಿದೆಯೇ ? ಅದರಿಂದೇನಾದರೂ ಬಡ್ತಿ ಬರುತ್ತಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೊಂಡಜ್ಜಿ ಬಸಪ್ಪ.—ಪರ್ವಲೂಮ್ ಎಷ್ಟು ಬೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಒಣಗಿಸಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ಧಯ್ಯ.—ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಪೇರು ಮೊಬಲಗು ಎಷ್ಟು ?

ಶ್ರೀ ಕೊಂಡಜ್ಜಿ ಬಸಪ್ಪ.—ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸೊಸೈಟಿಗೂ 87 ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು 50 ಪೈಸೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ.—ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಹೆಚ್ಚು ಎಷ್ಟು ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ? ಆಡಿಟ್ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ದುರೂಪಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದೇನಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೊಂಡಜ್ಜಿ ಬಸಪ್ಪ.—ಅದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ನಂದೇಗೌಡ.—ಕಿಕ್ಕೇರಿಗೆ ಮಗ್ಗುಗಳನ್ನು ಸಪ್ಲೈಮಾಡಿ ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳಾಗಿರ ಬಹುದು ?

ಶ್ರೀ ಕೊಂಡಜ್ಜಿ ಬಸಪ್ಪ.—ಈ ಮಾಹಿತಿ ಈಗ ನನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕಿಕ್ಕೇರಿಗೆ 20 ಅರಾಟ್ ಆಗಿವೆ. ಈಗ ಹಾಲಿ 8 ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಆರ್ಟ್ ಸಿರೈ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಿದ್ದಾ ರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೊಂಡಜ್ಜಿ ಬಸಪ್ಪ.—ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೇ ಬಂದು ಸಿರೈ ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

Mr. SPEAKER.—I would invite the attention of the Minister for Health that names have been mentioned in the reply to this question No. 58 though the member concerned has not asked for the same.

Regularisation of Services of Teachers working under the erstwhile District Board High School now under the control of Taluk Boards in South Kanara District.

*Q.—67. Sri B. BHASKAR SHETTY (Kaup).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether they are aware of any cases in South Kanara District where the erstwhile District Board High School teachers, presently under the control of Taluk Boards, who had put in more than two years of continuous service are not made permanent contrary to the Local Body Rules, denying them the benefit of annual increment, teachers provident fund, etc ;

(b) if so, why they have not been made permanent and given the benefit of increment, etc ;

(c) whether the new scale of pay is applicable to those teachers ;

(d) if so, whether they are drawing their salaries at present in the new scale ;

(e) if not, why ?

A.—Sri S. R. KANTHI (Minister for Education).—

(a) Yes.

(b) Their services are to be regularised in the first instance.

(c) Yes.

(d) No.

(e) Vide reply to 'b' above.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ.—ಜಿಲ್ಲಾ ಮಂಡಲಿಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ಖಾಯಂ ಆಗದೆ ಇರುವ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಯೆಷ್ಟು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಈ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತರಹದಲ್ಲಿದೆ. ಗ್ಯಾಜುಯೇಟ್ ಅನಿಸ್ಟಂಟ್—41, ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ಸ್—2, ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಲ್ ಅನಿಸ್ಟಂಟ್—1, ಹಿಂದಿ ಪಂಡಿತರುಗಳು—15, ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತರುಗಳು—12, ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಡಿತರು—1, ಡ್ರಾಯಿಂಗ್ ಮಾಸ್ಟರ್ಸ್—5, ಜಿಕರ್ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ್ಸ್—12, ಲೋಯರ್ ಡಿವಿಷನ್ ಕ್ಲರ್ಕ್ಸ್—7, ರ್ಯಾಬೊ ರೇಲೆರಿ ಅನಿಸ್ಟಂಟ್—4 ಮತ್ತು ಪ್ಯೂನ್—11.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟ ಸರ್ವಿಸ್ ಮಾಡಿರುವವರನ್ನು ಇನ್ನೂ ಬಾಯ್ ಮಾಡದೇ ಇರಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ತೊಂದರೆ ಏನು?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಈಗ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಂಡಲಯ ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಸರ್ವಿಸ್‌ಗಳನ್ನು ರೆಗ್ಯುಲರೈಜ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ರೂಲ್ಸ್ ಏನಿವೆಯೆಂಬುದು ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ರೂಲ್ಸ್‌ನ್ನು ರೆಗ್ಯುಲರೈಜ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪರ್ಫಿಷನ್ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರೂಲ್ಸ್ ಏನಿವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಈ ರೀತಿ ರೆಗ್ಯುಲರೈಜ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಧಾನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸಿಕ್ಕದೆ ಹೋದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಈಗ ಆ ರೀತಿಯೇನೋ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಈ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸದೆ, ಯಾವ ನೀತಿಯಿರುವಾಗಲೂ ಇಲ್ಲದೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ, ಅವರ ಗತಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಅವರು ಎಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ಇದ್ದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲೂ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿವೆ, ಯಾವ ರೀತಿ ರೆಗ್ಯುಲರೈಜ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಜಿಲ್ಲಾ ಮಂಡಲಯ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ನಿಯಮಗಳಿದ್ದವು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಬೇಕೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ನೋಟನೆ ಮೇರೆಗೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸೋಣ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ರೋಡ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಐದಾರು ವರ್ಷಗಳು ಸರ್ವಿಸ್ ಆಗಿರುವವರಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೇನೂ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈವರೆಗೆ ಅನೇಕ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ 20 ಬಾರಿ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ಅವರ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗಲಾದರೂ ಅವರ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅವರ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ವಿಸ್‌ನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಅದನ್ನೇ ನಾವು ಯೋಚನೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವಿ. ಗೌಡ.—ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಈಗಲಾದರೂ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಎಜುಕೇಷನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟುಗಳು ಎರಡೂ ಸೇರಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಡಿ.ಸಿ. ಅವರಿಗೆ ಇವರನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿರ್ಣಯಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ರೂಲ್ಸ್ ರೆಗ್ಯುಲರೈಜ್ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟ ಸರ್ವಿಸ್ ಆದವರನ್ನು ರೆಗ್ಯುಲರೈಜ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ರೂಲ್ಸ್ ಇದೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟು ನಿಧಾನವಾಗಿರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಎರಡು ವರ್ಷಗಳೇ ಎಂಬುದಾಗಿ ಖಚಿತವಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರೀ ರೂಲ್ಸ್ ಏನಿವೆಯೋ ಅವನ್ನೇ ಅವರಿಗೂ ಅಪ್ಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ನೋಟನೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ಸಾರೆನ್.—ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಲವು ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಹುದ್ದೆಗಳು ಮಂಜೂರಾಗಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳ ಪೈಕಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಫಿಲಪ್ ಆಗದೇ ಇರತಕ್ಕ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯೆಷ್ಟು?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಆ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಮಾಹಿತಿ ನನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲ.

Sri G. V. GOWDA.—Which is the agency to regularise the services of teachers? Is it the Taluk Board?

Sri S. R. KANTHI.—Yes.

Sri G. V. GOWDA.—What is the difficulty experienced by the Taluk Boards in regularising services of teachers who have put in more than two years?

Sri S. R. KANTHI.—There are no rules. Rules are going to be framed. The Government rules do not apply.

Sri B. L. GOWDA.—Is the Taluk Board taken as a unit by itself or are several Taluk Boards grouped for purposes of appointment.

Sri S. R. KANTHI.—The Act is very clear. The appointments are to be made by the Taluk Boards themselves.

Sri G. V. GOWDA.—Has it come to the notice of Government that several Deputy Commissioners are insisting that they would appoint the teachers for these boards schools.

Sri S. R. KANTHI.—This question was pending settlement and now it has been settled that the D. C. will not appoint. It would be the Taluk Boards that would appoint.

Sri SANJEEVANATH AIKALA.—Why not the Government copy it from the Rules made by the Madras Government in this respect?

Sri S. R. KANTHI.—The Government cannot do it. It has got its own rules.

Milk Societies formed under the Dairy Project Scheme.

* Q.—91. Sri K. LAKKAPPA (Hebbur).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) the number of Milk Societies formed under the Dairy Project Scheme;

(b) the number of applications pending for such formation of societies at various places under the new schemes;

(c) the total amount grant allotted to the Societies;

(d) what are the principles followed in selecting places for formation of Milk Societies;

(e) will the Government place details of the names of those societies and names of villages together with office bearers selected last year?

A:—Sri M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue).—

(a) Two hundred and Nineteen under the Bangalore Dairy Project. Eight under the Bhadravathi Milk Supply Scheme.

(b) *Animal Husbandry Department*: Nil.

Bangalore Dairy Project: 29 applications.

(c) *Animal Husbandry Department*: Rs. 50,000 for 1963-64.

(SRI M. V. KRISHNAPPA)

Bangalore Dairy Project: No grants have been sanctioned by Government to these Milk Producers, Co-operative Societies. But loans have been sanctioned to the Societies as noted below:—

Year	M.P.C.S.	Members	Amount Rs.
1961—62	10	131	50,000
1962—63	11	144	60,000

A sum of Rs. 8,40,000 has been sanctioned as Retirable share capital under Government Order No. RD 44 VDD 63, dated the 1st August 1963 as per details furnished below:—

- (1) 100 M.P.C.S. at Rs. 5,000 each Rs. 5,00,000.
- (2) State Co-operative Apex Bank, Bangalore Rs. 90,000.
- (3) Bangalore District Co-operative Central Bank Rs. 1,25,000.
- (4) Kolar District Co-operative Central Bank Rs. 1,00,000.
- (5) Tumkur District Co-operative Central Bank Rs. 25,000.

(d) *Animal Husbandry Department*: The milk producers within the milk shed of a milk supply scheme must come forward to form a Co-operative Society.

Bangalore Dairy Project: Within a radius of 40 miles from Bangalore, 10 routes have been selected for collection of milk by vans. Roadside villages and interior villages within about two miles of these routes are generally selected for organising Milk Producers Co-operative Society.

(e) As per statements placed on the Table of the House.*

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ.—ಬೆಂಗಳೂರು ಹಾಲು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ರಚನೆಯಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಸಾಲದ ರೂಪವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡದೇ ಇರಲು ಕಾರಣವೇನು?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—100 ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಪೇರು ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿ ಈಗಾಗಲೇ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಡೈರಿ ಇನ್ನೂ ಪುರುವಾಗಿಲ್ಲ. ಅಗನ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆ ರೀತಿ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ 200 ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಸೆರೆಕ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಡೈರಿ ಪುರುವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಹಣ ಸದ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗಲಾರದೆಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ಬೆಂಗಳೂರು ಹಾಲು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಾಗಿ 29 ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿವೆಯೆಂದು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೇ ಮೇಲೆ ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕೋ-ಆರ್ದಿನೇಟರ್ ಇಂಥಿಂಥ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಶಿಫಾರಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಂಡೀಷನ್ ಹಾಕಿರುವುದು ನಿಜವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಕೋ-ಆರ್ದಿನೇಟರ್ ಮತ್ತು ನಾವು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರನ್ನು ಡೈರಿ ಸರ್ವಿಸ್‌ನಿಂದ ರೆಂಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಮತ್ತು ಕೋ-ಆರ್ದಿನೇಟರ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಡೈರಿಕ್ಟರೊಡನೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಈಗ 40 ಮೈಲಿಗಳ ರೇಡಿಯಸ್ ನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗಿರುವ ಮೂಲಕ ಹಾಲನ್ನು ಶೇಖರಿಸಲು 10 ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಎಲೇಜಿಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವ್ಯಾನ್ ಹೋದರೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಧೂಳು ಸೇರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ನೇಹರ ಅಂತಹ ರಸ್ತೆಗಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅಂತಹ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ ಎರಡು ಮೈಲಿಗಳ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅಂತಹ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—(ಇ)ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಕೆಲವು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶದಂತೆ ಸುಮಾರು 8 ಲಕ್ಷ 40 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಪೇರು ಬಂಡವಾಳವಾಗಿ ಮಂಜೂರುಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಹಾಗಾದರೆ ಅಂತಹ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಹಾಲನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಅವು ನಮ್ಮ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಬೇರೆಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಕೆಲವು ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಸಾಲದ ರೂಪವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅಂತಹ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಡೈರಿ ಪುರುಷವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವ್ಯಾನ್‌ಗಳಿಂದ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಲನ್ನು ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿನವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸೊಸೈಟಿಗಳು ದೊಡ್ಡ ಬಳ್ಳಾಪುರದಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಹಸುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಹಾಲು ಸಪ್ತಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮೇಗೌಡರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಡೈರಿಯೇ ಪುರುಷವಾಗಿಲ್ಲ. ಅವು ನಮ್ಮ ಪೂ ಅಲ್ಲ. ಈಗ 300 ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಪೈಕಿ 100 ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಪುರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವುಗಳಿಗೆ ಪೇರು ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟೀಸ್ ಅಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಅವರವರೇ ಕೆಲವು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ಸಹಕಾರಸಂಘಗಳಿಗೂ ನಮಗೂ ಏನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ.

12-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಈಗ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಹಸುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಉತ್ತಮವಾದ ಹಸುಗಳನ್ನು ತಂದು ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವಿರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದೇನೋ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆ. ಆದರೆ ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಹಸುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾರು ಹಸುಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು ಉತ್ತಮ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ.—ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಾಲ ಪಡೆದಿರುವ ತುಮಕೂರಿನ ಹಾಲಿನ ಸಂಘದ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರನ್ನೂ ಮತ್ತು ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರನ್ನೂ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಘಕ್ಕೂ ಹಣವನ್ನು ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತುಮಕೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ 25 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪೇರು ಬಂಡವಾಳವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಹೋದ ಸಾರಿ ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಸೆಷನ್ನಿನ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಐಸ್‌ಕ್ರೀಮ್ ಮತ್ತು ಮಿಲ್ಕ್ ಬೊತ್‌ಗಳನ್ನು ತರಲು ತೀರ್ಮಾನವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು, ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ದೊಡ್ಡ ಬಳ್ಳಾಪುರದಿಂದ ಹಾಲನ್ನು ತಂದು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಮಾರುತ್ತಾರೋ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾರತಕ್ಕ ಸ್ಥಳಗಳ ಅಡ್ಡೆಸ್ಸನ್ನಾದರೂ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾವು ಎಲ್ಲ ಹಾಲನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಾವಿರುವುದಕ್ಕೆ ಎಂದರೆ ಬಸವನಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲೇಟರ್ ಹಾಲಿಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಸಲವತ್ತು ನಿಯಮಾನುಸಾರ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

MR. SPEAKER.—That is a matter for correspondence.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ನಾನು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದು ನಿಜ. ಈ ನಮ್ಮ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಮಿಲಿಟಿಂಗ್ ದಸರಾದಲ್ಲ ನಡೆಯಬಹುದು ಎಂದು ನಾವು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಈ ಸೆಷನ್ ಬಹಳ ಜಾಗೃತೆಯಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಮಿಲ್ಕಿ ಬೂತನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಯೋಜನೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಅವರು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಹಾಲಿನ ಯೋಜನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಲಿನ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹಾಲಿನ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಅದು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರ ಇಷ್ಟ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ವಿಷಯವೆಲ್ಲವೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸರ್ಕುಲರ್ ಅನ್ನು ಕೂಡ ನಾವು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿಶದವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬೇಕಾದರೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಈಗ ನಾವು ಮೈಸೂರು ಸ್ಟೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಲಿನ ಸೆಂಟರನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ 7.8 ಜಾಗಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಮಂಗಳೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾವಿ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಈ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಹಾಲಿನ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅನಂತರ ಬಾಕಿ ಕಡೆಯೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಜಿ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ.—ಈ ಮಿಲ್ಕಿ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಸಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಫೈನಲ್ ಆಗಿವೆ ಎಂಬುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಎಮ್ಮೆ ಮತ್ತು ಹಸುಗಳ ಹಾಲಿನ ವ್ಯಾಪಾರ ಆಪ್ತ, ಸುಲಭವಾದ ವ್ಯಾಪಾರವಲ್ಲ. ಹಾಲಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಹಾಕದೆ ಇದ್ದರೆ ರಾಭ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ನಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಈಗ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದಿರುವ ಹಾಲಿನ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟು ಹಣ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಮಂಗಳೂರಿನ ಹಾಲಿನ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ-12 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಅಲ್ಲಿ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಕೂಡ ಹಾಕಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಂಜೂರಾಗಿವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ 40 ಮೈಲಿಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾನುಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾಲನ್ನು ಶೇಖರಿಸಲು 10 ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದು, ಅದ್ದರಿಂದ 40 ಮೈಲಿಗಳ ಅಂತರ ಇರತಕ್ಕದ್ದನ್ನು 50 ಮೈಲಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಈಗ ನಡುಕ್ಕೆ 40 ಮೈಲಿಗಳ ಅಂತರವನ್ನು ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಕೋಮನ ಹಳ್ಳಿಯನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ತುಮಕೂರು ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹತ್ತಿರ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಲಿನ ಸರಬರಾಯಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ಹಾಲಿನ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಮಿಶ್ರಜಾತಿಯ ಹಸುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಎಮ್ಮೆಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಎಮ್ಮೆಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ತರಿಸಬಹುದು. ಮಿಶ್ರ ಜಾತಿಯ ಹಸುಗಳೆಲ್ಲಾ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಬೇರೆ ಕಡೆ ಉಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರಜಾತಿಯ ಹಸುಗಳು ಇದ್ದವು, ಈಗ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿವೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲರಂತಹ ಹಸುಗಳೆಲ್ಲಾ ರೋಗ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಹಸುಗಳನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಈಗ ಬರೀ ಎಮ್ಮೆ ಮತ್ತು ಹಸುವಿನ ಹಾಲಿನ ಡೆರಿ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಬೇರೆ ಯಾವ ಹಾಲೂ ಇಲ್ಲ. ಮೇಕೆ ಹಾಲು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅದ್ದರಿಂದ ಈ ಹಾಲಿನ ಸರಬರಾಯಿ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಮೇಕೆಗಳನ್ನೇನಾದರೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಮೇಕೆ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಜಿಡ್ಡು ಜಾಸ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದು ಕೆಲವು ಜನಗಳಿಗೆ ಹಿಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಂದ ಜನಗಳು ಅದನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳದೆ ಇದ್ದರೆ ನಾವು ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಚಿ. ಮಾದಯ್ಯ ಗೌಡ.—ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಲಿನ ಸರಬರಾಯಿಯ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿರುವಂತೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ತರಕಾರಿ ಮತ್ತು ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನೂ ತರಿಸಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಈಗಾಗಲೇ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಈಗ ಕದ್ದುನ್ ಪಾಕಿನಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಬೂತ್ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಈಗ ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ 5 ಸಾವಿರ ಮೊಟ್ಟೆಗಳ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇನ್ನು ತರಕಾರಿಯನ್ನು ತರಿಸಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದೆಂದರೆ ಅದು ಬಹಳ ಚಿಲ್ಲರೆ ಕೆಲಸ. ಅಂಥವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

Extent of Land under Grape Cultivation in the State.

*Q.—97: SRI C. R. RANGE GOWDA (Magadi).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the extent of land under Grape cultivation in the State (Talukwise information may be furnished) ;

(b) whether they would consider to give licence to prepare Grape Wine out of it ?

A.—SRI H. C. BORAIAH (Parliamentary Secretary to the Minister for Agriculture).—

(a) The area under Grape Cultivation in the State is about 9,000 acres. Talukwise information is not readily available.

(b) This will be considered by the competent authority, viz., the Excise Commissioner in Mysore, as per rules.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ ನನ್ನ (ಬಿ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸವನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಪರಪಾನೆಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಂದರೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಅಬ್ಕಾರಿ ಕಮೀಷನರು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸುವರು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಇದರಿಂದ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದು ಡಿಲೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಬೆಳೆ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸದ್ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಏನಾದರೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಹಣ್ಣಿನಿಂದ ವೈನನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಲೈಸೆನ್ಸಿಗೋಸ್ಕರ ಕೆಲವರು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ.—ಈಗ ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸವನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಲೈಸೆನ್ಸಿಗೋಸ್ಕರ ಯಾರು ಯಾರು ಯಾವಾಗ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಏನಾದರೂ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತಹ ರೂಲ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಯಾರು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. 23-1-1964 ರಲ್ಲಿ ರೂಲ್ಸ್ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೂ ಕೆಲವು ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿವೆ, ಆ ನಂತರವೂ ಕೆಲವು ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿವೆ. ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಬಂದಿರುವ ಎಲ್ಲ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Sri G. V. GOWDA.—May I know whether there is any prohibition to issue licence to prepare wines or grape wine ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಜ್ ಕಮೀಷನರು ಕಾಂಪಿಟೆಂಟ್ ಆಧಾರಿಟಿ. ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ. ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಆರ್ಜಿಗಳಿದ್ದರೆ ಅವರು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟಯ್ಯ.—ಒಂಭತ್ತು ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಬೆಳೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕುವಾರು ಅಂಕಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿ ಈ ಅಂಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿ ದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ನಾವು ಸರ್ವೆಮಾಡಿಲ್ಲ. 1960-61ರಲ್ಲಿ ಅಂಕ ಅಂಶಗಳ ಇರಾವೆಯವರು 1,880 ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಬೆಳೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಅಂಕಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಾವು ಕಟಿಂಗ್ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಿರುವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಒಂಭತ್ತು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ.—ದ್ರಾಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಭೂಮಿ ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಆ ರೀತಿ ಸರ್ವೆ ನಡೆಸಿಲ್ಲ.

Sri K. LAKKAPPA.—What are the steps the Government has taken to increase the growing of grape crop in the State ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವವರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಮೂರನೆಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 40 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ರೂಲ್ಸ್ ಮಂಜೂರಾಗಿರತಕ್ಕ ಹಂತದಲ್ಲಿದೆ. ರೂಲ್ಸ್ ಮಂಜೂರಾದ ಕೂಡಲೇ ಬಾವಿ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ, ತೋಟಗಳನ್ನು ಅಡ್ಡುಕಟ್ಟು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಬೇಸಾಯ ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ಈಗಾಗಲೇ ಮೈಸೂರು ಪೂರ್ವ ಪಾಡಕ್ಕೂ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಅವರು ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಬೆಳೆ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಬೇಗ ಕಟ್ಟು ಹೋಗುವ ಪದಾರ್ಥವಾದ್ದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಒಂದು ಕೋಲ್ಡ್ ಸ್ಟೋರೇಜ್ ಕಟ್ಟಿ ಕಾಫಿ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಕಾಫಿಗೆ ರೇಟ್ ಪ್ರೊಟೆಕ್ಷನ್ ಕೊಡುವಂತೆ ಇದಕ್ಕೂ ಆ ವಿರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸವನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಅರ್ಜಿ ಗಳು ಬಂದಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇವನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಎಳೆ ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಇವನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಜ್ ಕಮೀಷನರ ಕಡೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸವನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇತರರಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವೇ ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬಾರದು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಸರ್ಕಾರ ಆ ರೀತಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಟಿ. ರಂಗಪ್ಪ.—ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಜ್ ಕಮೀಷನರಿಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ದಿವಸವಾಯಿತು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ನರಿಯಾದ ತಾರೀಖುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜನವರಿ 23ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ರೂಲ್ಸ್ ಸಬ್‌ಮಿಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳು ಮುಂಚೆ ಕೆಲವರು ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, ಅನಂತರವೂ ಕೆಲವರು ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಹುಡ್ಡೆಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿರುವವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ನಾನಾಗಲೇ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ನಾವು ರೂಲ್ಸ್ ಮಾಡಿರುತ್ತೇವೆ ಅದನ್ನು ಪಬ್ಲಿಷ್ ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ.—ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ದ್ರಾಕ್ಷೆಕಣ್ಣು ಹುಳಿ ಜಾ'ಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಹುಳಿ ಕಡಮೆ ಮಾಡಲು ಏನಾದರೂ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಅಂಥ ಯೋಚನೆ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ.

Extent of land irrigated by Krishnarajasagar Dam and its channels

*Q.—103. Sri S. RUDRAPPA (Kalgı).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the extent of land irrigated by Krishnarajasagar Dam and its channels ;

(b) what is the rate of water rate, betterment levy under the above Project ;

(c) the total amount collected so far ;

(d) the amount outstanding ;

(e) the names of districts in which heavy arrears of water rate and betterment levy are outstanding ?

A.—Sri ALUR HANUMANTHAPPA (Deputy Minister for Minor Irrigation) [on behalf of Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister)] :—

(a) 1,16,617 acres ;

(b) Water rate : Rs. 10 per acre ;

Betterment levy : Rs. 100 to Rs. 150 per acre.

(c) Water rate : Rs. 1,85,15,250-67 ;

Contribution : Rs. 1,21,81,976-95.

(d) Water rate : Rs. 19,74,299-00 ;

Contribution Rs. 6,53,180-62.

(e) Mandya and Mysore Districts.

Sri S. RUDRAPPA.—With reference to (d), may I know since how many years the amount has been outstanding ?

† Sri ALUR HANUMANTHAPPA.—I cannot say off-hand. I have furnished the amount outstanding. If the Hon'ble Member wants more details, I will furnish the details.

Sri S. RUDRAPPA.—What are the special measures taken by the Government to recover the outstanding amount ?

Sri ALUR HANUMANTHAPPA.—The Revenue authorities will take necessary steps to recover the arrears due with regard to the water rate and contribution. Sometimes, they take coercive steps also.

Mr. SPEAKER.—He is not asking for the procedure that might be followed. He wants to know the measures taken by the Government to recover the outstanding amount. If the Government have not taken any steps, they may say so. If the Government have taken any steps they can furnish the details.

Sri ALUR HANUMANTHAPPA.—Full details are not available with me at present.

Sri G. V. GOWDA.—What is the total amount by way of betterment levy due to be recovered from the ryots?

Sri ALUR HANUMANTHAPPA.—The outstanding dues plus the amount collected so far is the total amount of contribution.

Sri S. SIVAPPA.—In view of the fact that the outstanding dues in Mandya District is very meagre, will the Government think of doing away with these dues?

Sri ALUR HANUMANTHAPPA.—How can we think of waiving the dues? There are a number of pick-ups and we have to construct a number of pick-ups at the tail-end and therefore, contribution and levy have to be paid to the Government.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬಾಕಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಏಕೆ ಮನ್ನಾ ಮಾಡಬಾರದು?

Mr. SPEAKER.—It is a continuing process.

Sri V. S. PATIL.—May I know what is the expenditure incurred by the Government for this scheme?

Sri ALUR HANUMANTHAPPA.—For the entire project during 1962-63 the expenditure is Rs. 6,05,18,651.

Sri V. M. DEO.—Is the total irrigation capacity fully utilised with reference to this Dam?

Sri ALUR HANUMANTHAPPA.—It has been fully utilised.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟನ ಜನಗಳಿಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಬಾಕಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರವು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಸಾಲಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾಯಿತು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಬಾಕಿಯನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ನಾಯಕ್.—ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಹಣ ಬಾಕಿ ನಿಂತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

Sri ALUR HANUMANTHAPPA.—Since the time of the construction of the Dam, i.e. 37 years.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಮನಿಯಪ್ಪ.—ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ರೇಷಿಯನ್ನು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ನೂರೈವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೂರು ಮತ್ತು ಯಾವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೂರೈವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ?

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಯಾವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆರೆ ಇರುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಮೊದಲೇ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ, ಅದಕಾರಣ ಅಂತಹ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಾಕಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 150 ರೂಪಾಯಿ ವರೆಗೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಕ್. ಹುಟ್ಟಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ಬಾಕಿ ವಸೂಲಾಗಬೇಕಾಗಿರುವ ಹಣ ಗದ್ದೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಗದ್ದೆಯಿರುವ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಕರಾರು ಇರುವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದೋ ಅಥವಾ ಬೇರೆಯೋ?

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಇದಲ್ಲವೂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಅಬಾಧಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

Sanction of Electric Pumps for wells in Gundlupet Taluk.

*Q.—138. Smt. K. S. NAGARATHNAMMA (Gundlupet).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) the number of ryots in Gundlupet Taluk to whom electric pumps for wells have been sanctioned during the last three years;

(b) the number of electric pumps sanctioned per year;

(c) the number of persons that are still not provided with power after purchasing the electric pumps and the hoblis to which they belong;

(d) out of them, the number of persons to whom notices regarding payment of instalments have been issued?

A.—Sri ALUR HANUMANTHAPPA (Deputy Minister for Minor Irrigation) [on behalf of SRI S. NIJALINGAPPA (Chief Minister)].—

(a) Nil.

(b) Nil.

(c) Does not arise in view of answers to clauses (a) and (b).

(d) Does not arise in view of the answer to clause (a).

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟು ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿವೆ ?
ಶ್ರೀ ಅಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಎದ್ದುಬೈಕ್ಕಿಗಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಅರ್ಜಿಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಪಂಪುಗಳು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಂಜೂರಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ; 1963-64 ಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಅರ್ಜಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಬಂದಿದ್ದವು ?

ಶ್ರೀ ಅಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—1960-61 ರಲ್ಲಿ 18 ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದು 16 ಮಂಜೂರಾಗಿ ಸರ್ವಿಸ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು 8. 1961-62 ರಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದು 12 ಅರ್ಜಿ, 14 ಮಂಜೂರಾಗಿ (ಹಿಂದಿನದೂ ಸೇರಿ), 15 ಸರ್ವಿಸ್ ಆಗಿವೆ. 1962-63 ರಲ್ಲಿ ಬಂದ 24 ಅರ್ಜಿಗಳಲ್ಲಿ 12 ಮಂಜೂರಾಗಿ 15 ಕ್ಕೆ ಸರ್ವಿಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ನಾನು ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟು ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿವೆ ಎಂದು.

Sri ALUR HANUMANTHAPPA.—Applications for power for pump-sets have been received in the year 1960-61, 1961-62 and 1962-63. That information I can furnish to the House and to the Honourable Member.

Applications received in 1960-61	...	18
----------------------------------	-----	----

“ “ 1961-62	...	12
-------------	-----	----

“ “ 1962-63	...	24
-------------	-----	----

“ “ Total	...	54
-----------	-----	----

Applications sanctioned for power in 1960-61	...	14.
--	-----	-----

“ “ “ 1961-62	...	12.
---------------	-----	-----

“ “ “ 1962-63	...	24.
---------------	-----	-----

Pumpsets serviced in the three years respectively ... 8, 15 and 15; 38 in all.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಬಂದೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈಗ 38 ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಇದರ ಅರ್ಥವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಅಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಎಷ್ಟು ಪಂಪ್ ಸೆಟ್‌ಗಳು ಮಂಜೂರಾಗಿವೆ ಎಂದು ಕೇಳಿರುವುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಆ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಲ್ಲ. 1963-64 ನೆಯ ಸಾಲಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಬೇಕಾದರೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಉತ್ತರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Sri ALUR HANUMANTHAPPA.—I will clarify it. Pumpsets sanctioned for the last three years—1960-61, 1961-62 and 1962-63. Nil. Because no pumpsets have been sanctioned for this Taluk; but applications were pending for power. That was the information I have furnished just now.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಹೋದ ವರ್ಷ ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಪವರ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಮೂಲಕವೇ ಅಥವಾ ಯಾವ ಮೂಲಕ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಲ್ಲ; ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲು ಎಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟು ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದುವು, ಎಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಒಟ್ಟು 60 ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿರುವುದರಲ್ಲಿ 23 ಪರಿಶೀಲನೆ ಯಾಗಿವೆ, 10 ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲೂ ಪಂಪ್ ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ 13 ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿಲ್ಲ, ಪರಿಶೀಲ ನೆಯಿಲ್ಲವೆ. ಪಂಡಿಂಗ್ ಇರುವ ಅರ್ಜಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಪಂಪ್ ಸೆಟ್‌ಗಳು ದಾಸ್ತಾನಿ ನಲ್ಲದ ಕಾರಣ, ಅವನ್ನು ಬೇಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಪಂಪ್ ಸೆಟ್‌ಗಳೆಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರಾ ಹಾಗಾದರೆ ಗುಂಡಲುಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಾಕಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಆ ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಅಲ್ಲಿಗೂ ಕೊಡ ರಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಬಂದ 60 ಅರ್ಜಿಗಳ ಹೈಕಿ ಕೇವಲ 10 ಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಕಾರಣವೇನು ? ಆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅಥವಾ ಪ್ರದೇಶ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಇದು ಅನ್ಯಾಯವಲ್ಲವೇ ?

Sri ALUR HANUMANTHAPPA.—Prior to 63-64, 60 applications had been received, out of which 23 applications have been considered and 10 pumpsets have already been issued. With regard to the 10 applications, pumpsets are out of stock and they are going to be issued urgently.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ.—ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಐದಾರು ಸಾವಿರ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಬಾಕಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ.

[No reply]

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಗೌಡ.—ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಕೆಲಸ ನುಗುವಾಗಿ, ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—1962-63 ರಿಂದೀಚೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುರಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹತ್ತಾರು ಸಾವಿರ ಪಂಪ್ ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನೊದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿ, ಅದರಂತೆ 22 ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಈಗಾಗಲೇ ಆದರ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರು ಯಾವ ಪಂಪ್ ಕೇಳುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿರುವುದ ರಿಂದ ಪಂಪ್ ಸೆಟ್ ಸರಬರಾಜು ಮೌಢ್ಯವಾದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ಕಡಮೆ ಕೊಡುವು ದೇಕೆ ? ಗುಂಡಲುಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಕಡಮೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಕಡಮೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಎಲ್ಲ ಡೀಸರ್ ಪಂಪ್ ಬೇಕೋ ಅಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಹಿತದೃಷ್ಟಿ ಯನ್ನೂ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಸರ್ವಿಸ್ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ರೀವೈಂಡ್ ಮಾಡಿರುವ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫಾರ್ಮರ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಅವು ಮೂರು ದಿವಸಕ್ಕೆ ನುಟ್ಟು ಹೋಗಿರುವ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿ ನಲ್ಲಿ ಪಂಪುಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡದೇಯಿರುವುದು ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ನರ್ಕಾರ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿರುವ ಪಂಚಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ಹೊರತು ರೈತರು ಕೇಳುವುದನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಅಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಹಾಗಿಲ್ಲ, ರೈತರು ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುವುದನ್ನೇ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

Mr. SPEAKER.—Question Hour is over.

QUESTIONS FOR ANSWERS ON THE DAY

(but not taken up)

Acquisition of Lands for Extension of Harijan Colonies in Bagepalli, Gudibanda and Gauribidanur Taluks.

*Q.—1. Sri B. SUBBARAYAPPA (Bagepalli).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the number of applications received for acquisition of lands for extension of Harijan Colonies in Bagepalli, Gudibanda and Gauribidanur Taluks, Kolar District ;

(b) out of them, the number of cases disposed of and the number of cases still pending ?

A.—Sri M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue).—

(a) 26 (from 1-1-1961).

(b) 14 cases are finalised.

12 cases are pending.

Attack of Diseases to important crops like Jola, Ragi, Cotton, etc. in the State.

*Q.—41. Sri KUNDUR RUDRAPPA (Channagiri).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether they are aware that important crops like Jola, Ragi, Cotton, Groundnut, Chillies, Banana and Arcea have been subject to the attack of diseases in the State ;

(b) the precautionary measures taken by the Agriculture and N.E.S. Departments to prevent such diseases ?

A.—Sri H. C. BORAIHAH (Parliamentary Secretary to Minister for Agriculture).—

(a) Yes.

(b) The Agricultural Department through the plant protection staff, forewarns, educates and assists the cultivators in undertaking preventive measures against crop pests and diseases. Forewarning is

(SRI H. C. BORAIAN)

done by means of issue of press notes contacting the individual cultivators and groups, distribution of simple literature easy to understand and undertaking demonstrations. Normally, this work is done in collaboration and active association of the N.E.S. agency (through Agricultural Extension Officers and Village Level Workers).

Patients admitted in the Mental Hospital, Bangalore.

*Q.—58. Smt. V. V. MIRJANKAR (Kumta).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the number of patients admitted in the Mental Hospital, Bangalore, from the 20th September to the 24th September 1963 (date with time of admission may be furnished);

(b) the number of patients discharged during the same period with dates of admission of that patient and date of discharge;

(c) the arrangements made for the admission of patients coming from distant places and the number of such admissions per day?

A.—DR. K. NAGAPPA ALVA (Minister for Health).—

(a) *Vide* Statement 'A' given below.

(b) *Vide* Statement 'B' given below.

(c) For the purposes of admission and treatment of cases the distance and locality are not taken into consideration. Since this is a medico legal institution and large number of highly disturbed patients including criminal patients are kept free in the wards, each case is viewed and dealt with by its merits. Nearly 65 per cent to 70 per cent of the daily admission are from outside Bangalore.

STATEMENT 'A'

			TIME
20-9-1963	1	Gl. 12218	Sri Narayana Hoskote
			9-30 A.M.
	2	Gl. 12219	Sri Gundappa (Regular)
			9-50 "
	3	Gl. 12220	Sri D. K. Nagaraja Setty
			10-10 "
	4	Gl. 12221	Smt. Venkatamma
			11-00 "
	5	Gl. 12222	Sri Neelakantappa K.
			11-10 "
	6	Gl. 12223	Sri Natesha
			12-10 P.M.
	7	Gl. 12224	Sri Kamalakara Dasappa
			2-30 "

				TIME
20-9-1963	8	Gl. 12225/obs. 2717	Smt. Rama Bai (obs)	3-40 "
	9	Gl. 12226-2718	Sri Fakruddin (obs)	4-00 "
	10	Gl. 1227/obs. 2719	Sri Anthony (obs)	4-25 "
21-9-1963	1	Gl. 12228	Sri Vivian M. Britto	9-40 A.M.
	2	Gl. 12229	Sri Lakshman	9-50 "
	3	Gl. 12230	" Janakiram (ESIS)	11-00 "
	4	Gl. 12231	Smt. Subbamma	11-10 "
	5	Gl. 12232	Smt. Yashodha	11-45 "
	6	Gl. 12233	Sri Archie Fernandez	7-30 P.M.
22-9-1963	1	Gl. 12234	Sri T. S. Abbas	4-00 "
	2	Gl. 12235	Sri Suryanarayana Rao	7-30 "
23-9-1963	1	Gl. 12236	Smt. Byramma	9-35 A.M.
	2	Gl. 12237	" Javaramma	11-10 "
	3	Gl. 12238	" Kamala Bai	11-20 "
	4	Gl. 12239	" Kempamma	11-40 "
	5	Gl. 12240	Sri Veeranna Gowda	11-50 "
	6	Gl. 12241	Sri S. Govindarajan	12-10 P.M.
	7	Gl. 12242	Smt. Mangamma	12-40 "
	8	Gl. 12243/obs. 2720	Smt. Muthumany (obs)	2-45 "
	9	Gl. 12244/obs. 2721	Smt. Oblamma	4-00 "
	10	Gl. 12245	Abdul Sattar	6-00 "
24-9-1963	1	Gl. 12246	Sri Ramaling	9-40 A.M.
	2	Gl. 12247	Sri Thimmaiah	9-50 "
	3	Gl. 12248-obs. 2722	Sri Venkatappa	6-15 P.M.

STATEMENT 'B'

				Admission date.	Discharge date.
20-9-1963	1	Gl. 12200	Sri Anjanappa	16-9-63	20-9-63
	2	Gl. 11830	Sri Muddu Mallaiah	15-7-63	20-7-63
	3	Gl. 112114	Sri K. V. Subbaiah	4-9-63	20-9-63
	4	Gl. 11456	Sri Masti Gowda	17-5-63	20-9-63
	5	Gl. 12115	Smt. Swayam Prabha	4-9-63	20-9-63
21-9-1963	1	Gl. 12104	Sri Venugopal	2-9-63	21-9-63
	2	Gl. 10651	Sri Sreenivasa	9-1-63	21-9-63
	3	Gl. 12095	Sri B. Boraiah	1-9-63	21-9-63
	4	Gl. 12123	Chi. Sitaram	6-9-63	21-9-63
(Neuro-Ward) ...				6-9-63	21-9-63

(Dr. K. NAGAPPA ALVA)

			Admission date	Discharge date
21-9-1963	5 ¹ Gl. 11831	Smt. Krishna Bai	15-7-63	21-9-63
	6 Gl. 10982	Smt. K. B. Nair	11-3-63	21-9-63
	7 Gl. 12107	Smt. Nanjamma	13-9-63	21-9-63
22-9-1963	1 ¹ Gl. 11990/Oba. 2681			
		Sri B. Mallappa	12-8-63	22-9-63
	2 Gl. 12176	Sri A. Jesudass	13-9-63	22-9-63
23-9-1963	1 Gl. 12205	Sri Chandrasekaraiah	18-9-63	23-9-63
	2 ¹ Gl. 10986	Sri Ramadu	11-3-63	23-9-63
	3 Gl. 11221	Sri Srinivasa, K. R.	16-4-63	23-9-63
	4 Gl. 11709	Sri Nanjudappa	26-6-63	23-9-63
	5 ¹ Gl. 11490	Sri Nagaraja, K. S.	22-5-63	23-9-63
	6 Gl. 12004	Sri D. Madevaiah	13-8-63	23-9-63
24-9-1963	1 Gl. 12129	Sri B. S. Shama Rao	16-2-63	24-2-63
	2 Gl. 12190	Sri Thammanna		
		Muthu	15-9-63	24-9-63
	3 Gl. 12094	Sri Abdul Bashir	1-9-63	24-9-63
	4 ¹ Gl. 12074	Sri Nagarajappa	29-3-63	24-9-63
	5 Gl. 12224	Sri Kamalakara		
		Dasappa	20-9-63	24-9-63
	6 Gl. 10453	Sri Suryanarayana		
		Rao	6-12-62	24-9-63
	7 Gl. 11959	Sri Bopanna	7-8-63	24-9-63
	8 Gl. 11905	Sri K. M. Jayanna	22-7-63	24-9-63
	9 Gl. 12032	Smt. Narayanamma	19-8-63	24-9-63

Extent of land that has become Alkaline and Saline under Thunga Left Bank Channel in Honnali Taluk.

***Q.—145. Sri D. PARMESWARAPPA (Honnali).—**

—Will the Government be pleased to state:—

(a) the extent of land that has become alkaline and saline under Thunga Left Bank Channel in Honnali Taluk, and rendered unfit for cultivation;

(b) whether it is a fact that the soil testing team has examined the soil and submitted a report;

(c) if so, the date of the report;

(d) the measures taken by them so far for the reclamation of these lands?

A.—Sri H. C. BORAI AH (Parliamentary Secretary to Minister for Agriculture).—

(a) About 914 acres.

(b) Yes.

(c) December 1960.

(d) The results of the soil analysis were communicated to all the concerned Block Development Officers and the cultivators, also suggesting remedial measures to reclaim the soil.

1-00 P. M.

MESSAGE FROM THE EX-GOVERNOR.

Mr. SPEAKER.—I have received a letter from Sri Jayachamarajendra Wodeyar, our former Governor, on the eve of his departure to Madras and it reads as follows :—

“My dear Mr. Baliga,

On the eve of my departure from Mysore to assume the Governorship of Madras State, I am writing to convey to you and through you to the Hon'ble Members of the Mysore Legislative Assembly my sincere gratitude for all the help and co-operation extended to me as Governor of Mysore State.

I wish you and the Members of the Legislative Assembly all success in the responsible task of promoting the welfare and prosperity of the people of the State.

With best wishes and kind regards.

JAYA CHAMARAJA WODEYAR

LEAVE OF ABSENCE TO MEMBERS

Mr. SPEAKER.—There are two members requesting for leave of absence. Sri M. Madhva Raj asks for leave of absence from attending all current sittings of the Assembly due to his foreign tour. Is it the pleasure of the House that the leave be granted to him?

HON'BLE MEMBERS.—Yes.

Mr. SPEAKER.—Sri K. S. Sooryanarayana Rao asks for leave of absence from attending all the sittings of the current session due to his foreign tour. Is it the pleasure of the House that leave be granted to him?

HON'BLE MEMBERS.—Yes.

Mr. SPEAKER.—Leave to remain absent from attending the sittings of the current session is granted to both the members.

PAPERS LAID ON THE TABLE

SRI S. R. KANTHI (Minister for Education) [on behalf of **SRI S. NIJALINGAPPA** (Chief Minister)].—I beg to lay the Twelfth Annual Report of the Mysore Public Service Commission for the year 1962-63, together with the Memorandum explaining cases of non-acceptance of the advice of the Commission, as required under clause (2) of Article 323 of the Constitution of India.

(b) **SRI S. R. KANTHI** (Minister for Education) on behalf of **SRI B. D. JATTI** (Minister for Finance) I beg to lay :—

Notification No. FD 18 CAT 62, dated 10th January 1964 (Amendment to the Mysore Sales Tax Rules, 1957); as required under section 39 of the Mysore Sales Tax Act, 1957

Notification No. FD—9—CSL 63, dated 6th June 1963 (The Mysore Buildings Tax Rules, 1963)

as required under sub-section (3) of section 25 of the Mysore Buildings Tax Act, 1962.

SRI M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue) I beg to lay ;—

(i) Order No. RD 3 EST 64, dated 1st April 1964 (Exemption from payment of stamp duty in respect of deeds of transfer of bonds issued by the Mysore Electricity Board);

(ii) Order No. RD 56, GST 63, dated 4th May 1964 (Exemption from the payment of stamp duty)

as required under sub-section (2) of section 9 of the Mysore Stamp Act, 1957.

(iii) Notification No. RD 245 GMD 63, dated 18th April 1964 [The Mysore Land Revenue (Surcharge) Rules, 1961]

as required under sub-section (4) of section 11 of the Mysore Land Revenue (Surcharge) Act, 1961.

SRI M. V. RAMA RAO (Minister for Law) I beg to lay :—

Notification No. HD 11 CCF 63, dated 25th March 1964 (Exemption from affixing court fee stamp to certain applications and petitions presented to officers of the Mysore State Port Department)

as required under sub-section (2) of section 70 of the Mysore Court Fees and Suits Valuation Act, 1958.

SRI R. M. PATIL (Minister for Home) I beg to lay :—

(i) Notification No. HD 36 TMT 64, dated 22nd February 1964 (Reduction of tax payable).

(ii) Notification No. HD 3 TMT 64, dated 24th February 1964 (Reduction of tax payable).

(iii) Notification No. HD 1 TMT 64, dated 24th February 1964 (Reduction of Tax payable).

(iv) Notification No. HD 35 TMT 64, dated 19th March 1964 (Reduction of tax payable).

(v) Notification No. HD 25 TMT 63, dated 25th April 1964 (Reduction of Tax payable).

(vi) Notification No. HD 11 TMT 64, dated 2nd May 1964 (Exemption from the Tax payable)

as required under sub-section (2) of section 16 of the Mysore Motor Vehicles Taxation Act, 1957.

SRI K. MALLAPPA (Minister for Commerce and Industries) I beg to lay :—

(i) Report and Statement of Accounts and Chairman's Speech of the Hutti Gold Mines Co. Ltd., for the year ended 30th September 1963.

(ii) Annual Report on the working of the Mysore Iron and Steel Ltd., Bhadravathi, for the year 1961-62

(iii) Annual Report on the working and affairs of the Mysore Iron and Steel Ltd., for the year 1962-63

as required under sub-section (2) of section 638 of the Companies Act, 1956 (Central Act, 1956)

Sri M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue) [on behalf of Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Development, Panchayat Raj and Co-operation)] I beg to lay :—

Order No. DRL 26 CCS 63, dated 25th February 1964 (The Consumers' Co-operative Societies of industrial workers [Modification of Co-operative Societies Act,] order, 1964]

as required under section 130 of the Mysore Co-operative Societies Act 1959.

SRI D. DEVARAJ URS (Minister for Labour, Housing and Transport) I beg to lay :—

Notification No. PLM 189 LLE 63, dated 14th August 1963 [Exemption of certain clauses of the Mysore Industrial Establishments (National and Festival Holidays) Act, 1963]

as required under section 13 of the Mysore Industrial Establishments (National and Festival Holidays) Act, 1963.

24TH REPORT OF BUSINESS ADVISORY COMMITTEE

Mr. SPEAKER.—I beg to present the Twenty-fourth Report of the Business Advisory Committee.

Sri A. R. PANCHAGAVI.—I beg to move :—

“That the House agrees with the Twenty-fourth Report of the Business Advisory Committee.”

Sri C. J. MUCKANNAPPA (Sira).—We have not received copies of the Report.

Mr. SPEAKER.—I will have it given. I will in the meanwhile read the text.

The Committee considered the allotment of time in respect of the Legislative and other business before the House and recommended allotment of time as shown against each item :

(MR. SPEAKER)

Sl. No.	Subject	Time allotted
1	The Bangalore University Bill, 1964	10 Hours
2	The Mysore Village Defence Parties Bill, 1963.	3 do
3	The Mysore Village Panchayats and Local Boards (Amendment) Bill, 1963.	2 do
4	The Mysore Public Libraries Bill, 1964	5 do
5	Consideration of the Mysore Public Accounts Committee's Reports for 1959-60 and 1960-61.	5 do
6	Consideration of the Reports of the Public Service Commission for 1961-62 and 1962-63.	5 do
7	Official Resolution under Section 65 (3) of the Electricity Supply Act, 1948.	1 do
8	Discussion of White Paper on Sharavathy Valley Project.	9 do

MR. SPEAKER.—The question is :

"That the House agrees with the Twenty-fourth Report of the Business Advisory Committee."

(Motion was adopted.)

Member's Representation

Sri K. LAKKAPPA (Hebbur).—The House is meeting at 12 o' clock and it is causing us great inconvenience. We cannot take our food...

MR. SPEAKER.—I will consider the matter.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, we have to discuss the vagaries of nature and the failure of rains in the State. The situation is becoming very bad.

MR. SPEAKER.—By discussing it here, the Hon'ble Member cannot change nature.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—We might suggest ways of getting over the difficulties created by failure of rains.

MR. SPEAKER.—The Hon'ble Member knows the procedure to raise debate.

Sri S. SIVAPPA (Sravanabelagola).—We want to discuss the proposed enhancement of land revenue.

MR. SPEAKER.—The Hon'ble Member perhaps knows the procedure. I will give him a copy of Rules.

INTRODUCTION OF BILLS

Sri S. R. KANTHI (Minister for Education).—I beg to introduce :
The Bangalore University Bill, 1964.

Mr. SPEAKER.—The Bill is introduced.

Sri R. M. PATIL (Minister for Home).—Sir, I beg to introduce.
“The Mysore Village Defence Parties Bill, 1964.”

Mr. SPEAKER.—The Village Defence Bill, 1964 is introduced.

BANGALORE UNIVERSITY BILL, 1964

(Motion to consider)

Sri S. R. KANTHI.—Sir, I beg to move :

“That the Bangalore University Bill, 1964, be taken into consideration.”

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

“That the Bangalore University Bill, 1964 be taken into consideration.”

Sri S. R. KANTHI.—Sir, I am very happy that the Bangalore University Bill is before this House for the consideration of the Hon'ble Members. The Committee appointed by the University Grants Commission remarked in its interim report that in the case of Bangalore no formal request had been received by the U.G.C. but the Committee observed that it would be one of the most suitable places in the country for the establishment of a University of a Federal type. Bangalore fulfils every condition mentioned in the interim report essential for such an University.

As such, the Government, after the receipt of the interim report, thought that a Committee called the Bangalore University Committee must be appointed and the report of the Committee is for the establishment of a Federal or a Unitary type of University at Bangalore. Sir, the Government appointed the Bangalore University Committee on 22nd August 1962 and by the end of August 1963 the Committee made a report. Before making the report, a sub-committee of the Bangalore University Committee visited places like Delhi, Bombay, etc. Through long discussions about the nature of the Federal University, they came all the more strengthened in the belief that Bangalore was a very fit place for starting a Federal University.

Sir, I only want to inform the House of the recommendations of the Bangalore University Committee. These are the recommendations:

“Government may take steps to establish a University in the next academic year i.e., 1964-65.”

Mr. SPEAKER.—Has a copy of it been made available ?

Sri S. R. KANTHI.—Everybody has been given a copy long back, Sir.

Mr. SPEAKER.—Anyway, one copy may be placed on the Table of the House.

Sri S. R. KANTHI.—I will lay it on the Table, Sir. The Committee also recommends that the Central College may be handed over to the Bangalore University to serve as a nucleus for the establishment of the University for various post-graduate courses in research under the auspices of the University. They also recommend that the ultimate campus of the Bangalore University should be in Nagarbhavi Forest area. They also recommend that for the present the Government may locate the University and the administrative offices in the City itself. The last recommendation is the most important and that is, as a central University of Bangalore, it would be very helpful for bringing out emotional integration amongst the various components. The Committee urge the Government of Mysore to persuade the Union Government to take over the Bangalore University and run it as a Central University as early as possible.

Sir, it is clear that the proposed Bangalore University has been recommended to be a Federal University. In the whole of India there is only one Federal University and that is at Delhi. In foreign countries, especially in U. K., we have got the Federal University. One of the recent Federal Universities is at Durham.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—What is meant by the Federal University, Sir ? We want some clarification.

Sri S. R. KANTHI.—Sir, I will come to that point later on but I would like to quote something here and that is, the Committee are aware of the fact that the Bangalore University, as soon as it is established, could begin to function and discharge all its duties and responsibilities including the development of research and post-graduate development which is the most onerous responsibility of our Universities. They mean to say that with the establishment of the Bangalore University, it is possible that it could work as one of the best established Universities.

Sir, the Bangalore University is going to be national in character. It is thus clear that the Bangalore University is open to any student coming from any part of India and outside. The mobility has been one of the difficult problems of Universities. So far as the Bangalore University is concerned, it is proposed to make it as mobile as possible. Any student coming from any University where there are comparable studies can come over here and study. This is one of the important points and this important point is necessary because, after all, Bangalore City is a cosmopolitan city. Anybody who comes here must easily get admission. Even in our State between the Karnatak University and the Mysore University, mobility has become rather difficult—not impossible, but difficult. Yesterday I received a representation from one of the Hon'ble Members of this House to the effect that a student

had not been admitted in the Mysore University because the courses of study in the Karnataka University are not the same. But, in the Bangalore University there will be no such difficulty. I can assure the Hon'ble Member who has given me the representation that as soon as the Bangalore University is established, there will be no such difficulty. They have also stated what should be the aim of the university. The university should concentrate on science and technology along with humanistic studies, having in view the relative needs of the country in the present context of its development. The university must be open to all students coming from different parts of India and outside. They have further resolved that emphasis should be laid on the cultural unity of India as a whole and the cultural background should be imparted in the university.

When the Bangalore University is formed there will be 27 colleges forming constituent parts of that university. All the colleges that come under this will not be considered as affiliated colleges but they will be constituent part of the university. A constituent college is a part of the university. A college means university and university means college. That means, any course of educational studies is not imposed by a body called university but they are prescribed by them alone. Take for instance the Board of Studies. As a creature of the university the affiliated colleges will have no voice in it. But in a federal university the Board of Studies is representative not only of the university but also of the constituent colleges. Whatever is prescribed by the Board of Studies is prescribed by the entire body and not by any one of the bodies. So, the first and foremost body in the university is.....

SRI ANNA RAO GANAMUKHI (Afzalpur).—May I know what is the strength of the university?

SRI S. R. KANTHI.—It is expected to be between 20,000 to 25,000. It will take away from the Mysore University half the strength. The Mysore University will be left with about 25,000 student population.

The Committee has observed:

“In a federal type of university, the university undertakes the entire responsibility of maintaining the post-graduate laboratories for the benefit of students in all the constituent colleges. This is one of the main features of the federal type and thus would avoid duplication of such expensive laboratories in the several constituent colleges.

In a federal university, apart from the direct appointments to the university teaching staff, the teaching staff in the constituent colleges will have to be recognised by the university and the appointment committee will recommend the teacher for such recognition. Only the recognised teachers can teach in the constituent colleges.

The great advantages in a federal university is that post-graduate work in any subject would form a single unit of students in any branch or subject even though the students

(SRI S. R. KANTHI)

may have registered as students in different constituent colleges so that they undergo a unified and identical course. The university maintains the laboratory in science subjects, where students from all colleges could go and work.

Sir, in an affiliated university what happens is that, there will be two or three colleges where post-graduate study facilities are available. Take, for example physics. There will be three or four colleges having some sort of laboratory equipment, with the result that there would be overlapping. But in a federal university what happens is, that one can join any college for post-graduate studies and he will take instruction from the university and not from the college. The lecturing, practicals, experiments, etc., will all be done at one central place and there will be no duplication. There will be uniformity of standard. This is the most important thing. Besides this, the staff of the college may be required to take part in the teaching of post-graduate studies.

The appointment of teachers is another important thing. In the federal university appointments are made not by the colleges but by an Appointment Board consisting of college authorities as also the university authorities who sit together and make appointments. The teaching staff is the staff of the university and they are recognised by the university. Nobody who is not teaching in university of this type can be recognised as teacher of a university. That means there will be uniform standard and a high standard of recruitment. With the high standard of recruitment the standard of education is expected to increase.

Sir, there are two types of appointments; one is the appointment of staff to the university course, and another post-graduate course and research course. Wherever there are post-graduate courses and research courses, they are under the control of the university. In the affiliated university for instance, if a college is given recognition for post-graduate courses, the responsibility of teaching is entirely that of the Government and not of the university. The university only examines and there is nothing more. Here, since a college is given permission to have post-graduate course, the entire thing goes to the university and the university will be responsible. That is a most important thing. Once the research and post-graduate studies in a college goes to the university, naturally the under-graduate studies in those colleges go to them. For instance even for under-graduate studies no teacher who is not recognised by the university can teach. Recognised by the university means; they are to be taken into service after the recommendation of the Appointment Committee on which the representatives of the university serve. There will be a sort of control throughout in order to improve quality. Everybody has a part to play in the federal set-up. It is not a question of a few principals being members of the Senate; but here the whole body of principals being members of the Senate.

There also, those who are interested in education are members of the Senate like graduates, may be commerce graduates or law graduates or medical graduates or engineering graduates. Not merely that. We have gone further.

1-30 P.M.

I will give the main features of a Federal University.

In a Federal University, there would be no University without the colleges and all the colleges together would almost constitute the university. The entire educational policy would be set by the colleges and the university together. Both the colleges and university set the pattern of education.

In a federal type of university, the university undertakes the entire responsibility of maintaining the post-graduate laboratories for the benefit of students in all the constituent colleges. This is one of the main features of the federal type and this would avoid duplication of such expensive laboratories in the several constituent colleges.

In a federal university, apart from the direct appointments to the university teaching staff, the teaching staff in the constituent colleges will have to be recognised by the university, and the appointment committee will recommend the teacher for such recognition. Only the recognised teacher can teach in the constituent colleges.

The great advantage in a federal university is that post-graduate work in any subject would form a single unit of students in any branch or subject even though the students may have registered as students in different constituent colleges so that they undergo a unified and identical course. The university maintains the laboratory in science subjects where students from all colleges could go and work.

In a Federal University, constituent colleges form an integral part of the university to which they belong. Each college may be an independent body but collectively they provide to the students and almost all the staff of the university. The university would have additional staff consisting of the professors and readers and a few lecturers for pursuing the research programme in the university. But for those few members of the staff of the university almost the entire work of the post-graduate courses would be shared by the members of the staff of the college themselves.

Another important feature in a federal type of university is that the academic bodies like the Boards of Studies are a collective matter, as the teaching programme of the university, is a collective affair, as all the concerned teachers are appointed by the university and also paid partly or fully by the university. It is thus not possible to impose any courses of studies on the constituent colleges. The staff members of the colleges must necessarily be the members of the Boards of Studies. And then the visitorial powers of the Government are there and these are very rarely used.

(SRI S. R. KANTHI)

I will now draw your attention to another side. There is a lot of similarity between the Delhi University and our University, i.e., the Bangalore University, that is going to come. But there is some difference and that is, the Delhi University makes distinction between the constituent colleges and the affiliated colleges. But in the Bangalore University, we have only one set of colleges and they are all constituent colleges. There are no affiliated colleges as they have in the Delhi University. We have thought about the problem very carefully and come to the conclusion that in a developing city like Bangalore, it is not possible to have two types of colleges, one constituent and the other affiliated. We have thought of the colleges, the constituent colleges. They must be separate and independent units, giving part of their independence for the collective benefit of the entire University. I have also seen the composition of the senate and the syndicate and academic council of the Delhi University. We could not have the entire thing. We have made our own changes.

Some people were talking with me just now that the Senate has a big body. But for a Federal University, it cannot be helped. We have 27 colleges. Naturally you cannot help it, but make it big. The graduates there would be different types of graduates. All graduates must be made part and parcel of the University and you have to give them more representation.

We have one advantage in the University. And that is, there will be as little of election as possible. The election arrangement has been eliminated to the extent possible. But, in a few cases we could not help. In the representation of graduates, it could not be done except by election. There only, we have agreed to the election arrangement. Otherwise, we have tried to eliminate elections altogether.

SRI ANNA RAO GANAMUKHI.—Does it mean graduates throughout the State or graduates of only Bangalore area?

SRI S. R. KANTHI.—Only Bangalore area. The second point is, that as all the Hon'ble Members know, we have scrupulously avoided any interference by the Government. In the entire Bill, Hon'ble Members will find that the Government does not appear at all.

SRI G. V. GOWDA (Palya).—It does appear.

SRI S. R. KANTHI.—It does appear in the garb of the Chancellor. There, you cannot help it.

SRI V. S. PATIL (Belgaum-I).—It is practically a Government body.

SRI S. R. KANTHI.—Now the Hon'ble Members feel that the Government enters into the picture through the Chancellor. Since the Governor is the Chancellor, naturally, Government will have some voice. But we have made it purposely so, because it is the pattern in Delhi. There also, in the case of the Chancellor, the powers are such that he will not always interfere with the University. The second point is about the Chancellor.

Sri S. M. KRISHNA (Maddur).—In the Venkateshwara University, the Chief Justice is the Chancellor.

Sri S. R. KANTHI.—But we have taken the Delhi model. There they call him the Visitor. We do not call him Visitor here. He is the Vice-Chancellor here.

Sri G. V. GOWDA.—Pro-chancellor.....

Sri S. R. KANTHI.—Sri Venkate Gowda knows that a Pro-Chancellor is somebody who has no powers. When he attends the University, he will have some responsibility rather than any power at all. The Pro-Chancellor, if he happens to be the Education Minister, will be divided between the University and the Government. When the University takes a decision, the Pro-Chancellor as Education Minister, has to take a decision at the Governmental level. There, there will be some conflict. After due consideration, we have given up the Pro-Chancellor. In the Delhi University, they have the Pro-Chancellor and the Pro-Vice-Chancellor.

The Syndicate is a large body. There will be 75 or 80 members in the entire body of the senate. But there it is more. But we do not want to have such a large number. We wanted that representation first and foremost should be given to the constituent colleges. That is why we have been very careful in not making it so big nor are we interested in making it as small as possible because smallness would mean some body else, and not all the colleges. Then with regard to the election of Vice-Chancellor, we have adopted here the model of the Delhi University. When the Sub-Committee went to Delhi, they had a long talk with the Vice-Chancellor of the Delhi University, U. G. C. Chairman and other important persons. By adopting that model we can avoid direct election. In the Karnatak University, there is a sort of direct election. Of course the Karnatak University has been rather fortunate. But nobody can be always fortunate. There are bound to be troubles here and there. So, we could not have them the model of Karnatak University. Nor were we in favour of nomination of Vice-Chancellor by the Government because, members of this House and also of the Upper House have said that Government has been nominating persons and that they ought to have nominated this man or that man. Here we do not want to enter into a fray. It is for the University Syndicate to appoint two members who are unconnected with the University and the Chancellor will nominate one person. These three persons will sit together and they will recommend a panel of not less than three names. The Chairman has no special powers and there will be no occasion for the Chairman to use his extra powers because the Committee consists of three persons. It has worked very well. I do not know what is working in the mind of my hon'ble friend. Elected element cannot work and nomination also cannot work. Then the alternative is that of Delhi Model. In Delhi it has worked well and I do hope in a cosmopolitan City like Bangalore, it will work very well. I have no hesitation in my mind that the Committee after visiting Delhi and after meeting responsible distinguished people in Delhi had come to the conclusion that we must

(SRI S. R. KANTHI)

adopt the Delhi model. I do not want to say anything more because this University is thinking of introducing new studies.

Sri. C. J. MUCKANNAPPA.—There is a provision for donor members who pay not less than Rs. 50,000. Then politics will get in.

Sri-S. R. KANTHI.—No politics will get in. The committee has recommended the introduction of Geophysics, Nuclear Physics, Biophysics, Communication Engineering, Aeronautics, Astrophysics, Industrial Chemistry, Mining and Metallurgy, Meteorology, Fine Arts, Oriental Learning, Law, Public Administration, Business Administration and Industrial Management, etc., in the new University.

The Committee is of the view that these additional subjects should be started when the finances are adequately forthcoming. So, Sir, in Bangalore City, there are a number of Universities and also very important commercial firms. There is also one University called the Tata University. All these universities will have to co-operate among themselves as also the industries. For instance, Sir, when the Sub-Committee visited Bombay, they visited the research Centre of the Bombay University where they had recently discovered something in the dye-stuff by which the industry today has been benefitted by not less than Rs. 3 to Rs. 4 crores. The most important thing in a University is research. In Bangalore City, there are a large number of industries spread over and it is possible that we can co-operate with them and then establish research centres whereby in course of time we may be able to invent something which will go a long way in our progress towards socialist society. In India, the post-graduates are far less. Of late, most of our brilliant students are going to technical and professional colleges, and those who have been rejected by the technical and professional colleges go to the Arts, Science and Commerce Colleges, with the result there today we find there are very few research scholars in our country. The Committee has recommended that there should be two courses, one called the Honours Course and the other the ordinary course. Such a course was there in the Mysore University formerly. Of late, it has been given up. We have watched during the last few years what has been the effect of that. This has come in the way of the prosecution of studies in respect of pure science and pure humanities. The country cannot progress without research scholars and researches. In England, a professor or a reader of a University is not required to take more than 32-hours in a year. He is expected to do mostly research. In India, we have not as yet reached that stage. Our doctorates are hardly 60 to 65 per year in the entire country. In the United Kingdom, the doctors are far more than what we are producing per year in our universities in the entire country. In view of the agricultural and industrial importance of our country, we should encourage more and more research scholars and post-graduate studies. In Bangalore City, we have got post-graduate studies almost in everything, in Law, Commerce, Engineering, Medical, Science, and so on.

That is why we can do it far better in this beautiful City of Bangalore. There are people who believe that what is wanted is not a university but education at the primary and secondary levels. Both the schools of thought are correct. We want higher education because good higher education means good teachers and good tuition. In foreign countries, even in primary schools you find B.As. and M.As. teaching, but in our country we cannot afford to have even Matriculate-trained as school teachers in an adequate number. Yesterday, the Advisor to the Government of India, who was with us for some time was telling that two things were essential in a developing country. One is strengthening of education in Middle School and the second is strengthening of higher education, especially post-graduate research. If we do that, we can get good teachers and the standard of education will go up. It is said by the foreigners that what we teach in our secondary schools as Science is 70 years old and that the Mathematics we are teaching in high schools is 50 years old. We must very seriously think how this is happening. We have not been able to turn out enough number of post-graduate students who will spread out in the country as teachers and torch-bearers. This University which we are proposing to have in Bangalore City has all the possibilities of quick development. It is also possible that at our request the Government of India may take it over as a Central University. The Bangalore University Committee has recommended that and after this Bill is passed here, a resolution to that effect will be introduced. Nobody can give an assurance in this behalf because it is the Parliament which has to pass the law and after the Bill is passed into law the Government of India can think of taking it over. We have to march ahead. It is true that education is both an investment and a social service. It is not merely that but something more than that; it is just like the flow of the Ganga which you cannot stop. That is why we are here today to discuss the establishment of the Bangalore University. I have no doubt that are the Hon'ble Members, will support it. With these words I commend the Bill for the consideration of the House.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ (ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ).—ಸಭಾಪತಿಯವರೇ: ಮಾನ್ಯ ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದಿರತಕ್ಕ ಫೆಡರಲ್ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ದೀರ್ಘವಾದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಅದರ ಒಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪರಿಚಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕಮಿಷನ್ನವರು ಮೂರನೇ ಪೆಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೊಸ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವರದಿ ಯನ್ನೊಪ್ಪಿಸಲು ರಚಿಸಿರಾಗಿದ್ದ ಸಮಿತಿಯವರು ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಆ ಒಂದು ವರದಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಕಮಿಷಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಈ ಫೆಡರಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೇಮಿಸಿದ್ದ ಕಮಿಷಿಯು ಏನೊಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೊಪ್ಪಿಸಿತೋ ಅದನ್ನೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ಈ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ವರದಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಅದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದು ಅದನ್ನಿಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ ಈ ಸಭೆಯ ಆಮೋಘವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ಪಡೆದ ಅನಂತರ ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲ ಸ್ಥಾಪಿಸತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿರುವುದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ರೋಪ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಫೆಡರಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸತಕ್ಕದ್ದೇನೋ ಬಹಳ ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರವೇ. ಇದೊಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯ. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಬಹಳ ವಾಗಿ ಶ್ಲಾಘಿಸುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಆದರೆ ಇಂಥ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಆಲೋಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸರಕಾರ ತನ್ನ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ, ಆ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ದೇಶಕ್ಕೆಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇವು ಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾರೇಜುಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಸರಕಾರದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲರುತ್ತವೆ. ಇವು ಎಷ್ಟು ನಮೂರ್ತಕ ವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಇವು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಕಾರೇಜುಗಳ ಮಟ್ಟ ಇನ್ನಿತರ ಕಾರೇಜುಗಳ ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ ಕೆಳಗಿದೆ. ಸರಕಾರಿ ಕಾರೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಲ್ಲ, ರಾಜೀ ರೇಟರಿ ಇಲ್ಲ, ಎಕ್ಸಿಪೆಂಟರಿ ಇಲ್ಲ, ಸ್ಟೆಪೆಂಡಿ ಇಲ್ಲ. ಇದು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೇ ಬಹಳ ಅವಹೇಳನಕಾರವಾದಂಥ ವಿಚಾರ. ಇನ್ನಾವ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲೂ ಇಂಥ ನ್ಯೂನತೆಗಳಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈಗ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ ಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಶೆಯಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಫೆಡರಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ವಿಚಾರ. ಇದೊಂದು ಸಾಹಸದ ಕೆಲಸ.

2-00 P.M.

ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವುದೇ ಆಗಿರಲಿ ಅದು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಕಾರೇಜುಗಳ ದುಃಸ್ಥಿತಿ ಯನ್ನು ನಾವು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ವಿಶ್ವನಾಥವರಾ ಇವತ್ತು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಫೆಡರಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಮಾಡತೀರಲು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಈ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಅವಕಾಶ ಮತ್ತು ಅನುಕೂಲಗಳೆಂಬುದು ಬಂಡಿತವಾಗಿ ನಿಜಾಂಶವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹವಾಮಾನ, ಹಾಗೂ ಇತರ ಅನುಕೂಲಗಳು ಇವೆ. ಮೆಡಿಕಲ್, ಸೈನ್ಸ್, ಇವಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬ ತುಳುಕಾಡುತ್ತಿವೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಮಾದರಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ವಿಶ್ವನಾಥವರಾ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ತಂದಿರುವುದು ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾದುದಾಗಿದೆ. ಇಂಥಾದ್ದು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗುವುದೇನೋ ನಿಜ. ಆದರೆಲ್ಲಿ ಲವೇಲೆತವೂ ಅನುಮಾನ ಎಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅನೇಕ ರೋಪದೋಷಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಮನೂಬೆ ಬಂಡಿತ ವಾಗಿಯೂ ಸರಿಯಾಗಿ ರೂಪಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಜಾಗೃತವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಸೆರೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆತುರಾತುರವಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ಆತುರದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಾನು ಅದಕ್ಕೇನೂ ಅಡ್ಡಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಅಧಿವೇಶನ ಇನ್ನೂ 3-4 ವಾರಗಳ ಕಾಲ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೊಳಗೆಯೇ ಒಂದು ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆರೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿ ರಚನೆ ಮಾಡಿ ಆ ಕಮಿಟಿ ಯಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಸಿ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಒಂದು ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆರೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ವಿದ್ಯಾ ಸಚಿವರು ಕಳುಹಿಸಿ ಈ ಅಧಿವೇಶನವು ಮುಗಿಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಪುನಃ ಈ ಸಭೆಗೆ ಬಂದು ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಒಂದು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಮಸೂದೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈ ಮಸೂದೆಯ ಕೆಲವು ಕಲಂಗಳು ಎಂದರೆ, 2, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 32, 62, 63, 64, 65, 66 ಮತ್ತು 71—ಇವು "shall come into force at once" ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಏತಕ್ಕೆ

ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮನೂಬೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಪಾಸ್ ಆದಮೇಲೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಆಡಗಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಕಲಂಗಳು ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಇವರು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಹತ್ತಾರು ಸೆಕ್ಷನ್ನುಗಳು ಕೂಡಲೇ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವುದು, ಇನ್ನು ಉಳಿದವು ಯಾವಾಗ ಸರ್ಕಾರ ಗೆಜಟ್ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಾಡುತ್ತದೋ ಈಗ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವವು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 'ಅದರಿಂದ ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಫೆಡರಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಮನೂಬೆ ಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೂಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಬಹಳ ವಿಷಾದ ಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಮನೂಬೆಯನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಮನೂಬೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಸೆಕ್ಷನ್ನುಗಳೂ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಜಾರಿಗೆ ತರತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಆಗ ಅಂತಹ ಮನೂಬೆಗಳಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೂ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ, ಜನಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಫಲದಾಯಕವಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳಾಗುತ್ತವೆಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿ, ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಇವರು ಈ ಮನೂಬೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಲು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಹಂಗಾಮಿ ಉಪಕುಲಪತಿಯನ್ನು, ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಫೋರ್ಡ್‌ಗಳ ಮತ್ತು ಸಿಂಡಿಕೇಟ್, ಅಕಾಡೆಮಿಕ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಬ್ಬರಿಗೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಇವರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ. ಇವರು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾದೀತೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಇಷ್ಟು ಪೂರ್ಣಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಒಬ್ಬರಿಗೇ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಹಂಗಾಮಿ ಕುಲಪತಿಗಳು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರವಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಕಲಂಗಳು ಬಹಳ ಅಪಾಯ ಕಾರಿ ಮತ್ತು ಅಪಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಈಡಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಅವನ್ನು ಬಂಧಿತವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸು ತೇನೆ. ಇನ್ನು 62, 63 ಮತ್ತು 64ನೆಯ ಕಲಂಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳು ಯಾರು, ಅವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು, ಎಂಬುದನ್ನು ನಮೂದಿಸಿ ದ್ದಾರೆ. 'ವೈಸ್ ಚಾನ್ಸಲರ್ ಅವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವವರು ಯಾರೆಂಬುದನ್ನೂ ಸಹ ನಮೂದಿಸಿದ್ದಾರೆ. 64ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ "to recommend to the Chancellor to make arrangements for constituting the Senate, the Syndicate, the Academic Council and other authorities of the university." ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗತಕ್ಕ ರೀಡರ್ಸ್, ಪ್ರೊಫೆಸರ್ಸ್, ಲೆಕ್ಚರರ್ಸ್, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ಸ್, ಬರ್ಸರ್ಸ್ ಇವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಆ ಹಂಗಾಮಿ ಕುಲಪತಿಗಳು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ವೈಸ್ ಚಾನ್ಸಲರ್ ಅವರನ್ನು ಮತ್ತು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರನ್ನು 3 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನೇಮಕ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದ ಹೊಳೆ ಹರಿಯಬೇಕು. ಅಂದಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇತ್ತರ್ಥವಾಗತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಅಧ್ಯಾಪಕರುಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮತ್ತು ಹೊಣೆಯ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಂತಿದೆ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಮುಖ್ಯ ಅಂಗಗಳು ಎರಡು. ಒಂದನೆಯದು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಪಂಗಡ, ಎರಡನೆಯದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪಂಗಡ, ಇವೆರಡು ಪಂಗಡಗಳು ಸಾಮರಸ್ಯದಿಂದ ಹೋಗಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾವಂತ ರಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಒಂದು ಫೆಡರಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಹೊರಟಿರುವುದು ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾದ ಮತ್ತು ಶ್ರಾಘ್ನೀಯವಾದ ಕೆಲಸ. ಆ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಮಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚಬೇಕು. ಅವರಮೇಲೆ ಇಂದಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಮಟ್ಟ ನಿಂತಿದೆ. ಈ ಆಕ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬೋರ್ಡ್ ಆಫ್ ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮೆಂಟ್ ಶಿಫಾರಸ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸಿಂಡಿಕೇಟ್‌ನವರು ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಎರಡುಮೂರು ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಅಮೇಲೆ ಅಧ್ಯಾಪಕರುಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಹಂಗಾಮಿ ಕುಲಪತಿಗಳಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಆಗಲೇ ಅಥವಾ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಫೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ತಮಗೆ ಯಾರನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ನೇಮಿಸಬಹುದು. ಇದಲ್ಲದೆ ಈಗ ಈ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಫೆಡರಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶ

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ತಿರುಪ್ಪ)

ವನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಫೆಡರಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ದ್ವಾರೋ ಅದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ತಪ್ಪು, ಈ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಒಂದು ಸಿಂಡಿಕೇಟನ್ನು ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡಿ 15 ಜನಗಳಂತಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷನಿಗೆ ಕಮಿಷಿಯನ್ನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನೇಮಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸಿಂಡಿಕೇಟಿಗೆ ಏನು ಪವರ್ ಇವೆಯೋ ಅವನ್ನು ಈ ಕಮಿಟಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅದರ ಸರವಾಗಿ ವೈಸ್-ಚಾನ್ಸಲರ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಗ ಇವರು ಇಷ್ಟ ಬಂದಹಾಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವೈಸ್-ಚಾನ್ಸಲರ್ ಮುಖಾಂತರ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಯಾವೊಂದು ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಫೆಡರಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಆ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶ ಈ ಮನೂವೆಯ ಕೆಲವು ಕಲಂಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು.

ಇದು ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟ ಆಪಾದನೆಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗತಕ್ಕ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಗುರುತರವಾದ ಆಪಾದನೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿವೆ. ಕೆಲವಾರು ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಜಾಗವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಕೆಲವು ಆಗಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಆಪಾದನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಒಂದು ಆಪಾದನೆ ಬಾರದಂತೆ ಅದನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಗುಂಪಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸತಕ್ಕ ಸಂಶಯ/ಜನಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಬರಬಾರದು. ಸಂಶಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿರೋಧ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ವಿದ್ಯಾ ಸಚಿವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಆಪಾದನೆಗೂ ಒಳಗಾಗಬಾರದು. ಹಿಂದೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪಾಪದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ಮಾಡದೆ ಪುಣ್ಯದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನೇನೋ ಗುರ್ ಗುರ್ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಕಂಠಿಯವರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಏನೇನೋ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಒಂದು ತರಹ ಆಪಾದನೆ ಇದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆ ರೀತಿಯ ಉಪಾಪೋಕ್ಷ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗದಂತೆ ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಮನೂವೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕ್ಲಾಸುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಚಾನ್ಸಲರ್ (3) ಸೆಕ್ರೆಟರಿ (9) ರಲ್ಲಿ officers of the university ಯಲ್ಲಿ "Chancellor, Vice-Chancellor, Registrar, Bursar, Deans of Faculties, and such other persons in the service of the university as may be declared by the statutes to be the officers of the university." ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರೋಲರ್ ಆಫ್ ಎಗ್ಜಾಮಿನೇಷನ್ ಇಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕೊಂದರೆ ತಾವು ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉತ್ತಮವಾದಂಥ ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಯಬೇಕು. ಒಬ್ಬರು ಸರಿಯಾದಂಥ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ನಡೆಯಬೇಕಾದದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಂಟ್ರೋಲರ್ ಆಫ್ ಎಗ್ಜಾಮಿನೇಷನ್ ಅನ್ನು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು 10ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಥಾನ್ಸಲರ್ ವಿಷಯ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಬಂದಿವೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಡಿಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಥಾನ್ಸಲರ್‌ನ್ನು ಎರಡು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಗರ್ನರ್ ಅವರೇ ಥಾನ್ಸಲರ್ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅವರ ಮುಖಾಂತರ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮಗೆ ಏನು ಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಭಾವನೆ ಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಗವರ್ನರ್ ಅವರು ಥಾನ್ಸಲರ್

ಅಗತ್ಯ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸದೆ ಒಬ್ಬ ಚುನಾಯಿತ ಧಾನ್ಯಲರ ಅನ್ವೇಷಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದರೆ ಅವರು ಯಾವ ಒಂದು ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೂ ಒಳಗಾಗದೆ ಒಂದು ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥಾ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಧಾನ್ಯಲರ ಅನ್ನು ಸೆನೆಟ್‌ನವರು ಎಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಉಪಕುಲಪತಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ 'The Vice-Chancellor shall be appointed by the Chancellor from out of a panel of not less than three persons selected by a committee constituted under sub-section (3) ಎಂದು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಸ್ಥಳ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ವೈಸ್-ಚಾನ್ಸಲರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಮಾದರಿ ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಅನುಸರಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಉಪಕುಲಪತಿಗಳ ನೇಮಕಕ್ಕೆ ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಮೂವರನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಸೆನೆಟ್ ಆರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ 12 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಯಾವ ಗಲಾಟೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ದಕ್ಷರಾದ ಒಬ್ಬ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳನ್ನು 12 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮನುಷ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿಯೂ ವೈಸ್ ಚಾನ್ಸಲರ್ ಅವರನ್ನು ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕಂಟ್ರೋಲರ್ ಆಫ್ ಎಗ್ಜಾಮಿನೇಷನ್ ಇದ್ದರೆ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರು ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವರು ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಂಟ್ರೋಲರ್ ಆಫ್ ಎಗ್ಜಾಮಿನೇಷನ್ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೆಲವು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಅಧ್ಯಾಪಕವರ್ಗದವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಯಾರಾದರೂ ಐ.ಎ.ಸಿ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟದ್ದು. ದಯವಿಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಡಿ. ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಅಧ್ಯಾಪಕವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತದ ಅನುಭವ ಇರತಕ್ಕವರನ್ನೇ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಮತ್ತು ಕಂಟ್ರೋಲರ್ ಆಫ್ ಎಗ್ಜಾಮಿನೇಷನ್ ಅನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೂ ಇವರಿಗೂ ಒಂದು ನಿಕಟವಾದ ಸಂಪರ್ಕ ಬೆಳೆದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದಂತಹ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಇದೂ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರದ ದಿವಾಳಿಮೆಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಆ ರೀತಿ ಒಬ್ಬರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹಾಕತಕ್ಕ ಸಾಹಸವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಅಧ್ಯಾಪಕ ವರ್ಗದವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಪಾಪವಾದರೂ ಏನು? ಒಬ್ಬ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ತಂದು ಅವರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಆಳತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಅನೇಕ ಜನ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ನ್ನಾಪನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಅಧ್ಯಾಪಕ ವರ್ಗದವರನ್ನು ಆರಿಸುವುದರೂ ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸೆನೆಟ್ ಕಾನ್ಸಿಟಿಯುಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ Senate, nominated, Ex-officio Members and Elected Members ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಲೆಕ್ಟಡ್ ಮೆಂಬರುಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಸದಸ್ಯರನ್ನೂ ಸ್ಲೆಟ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ನಿಂದ ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರನ್ನೂ ಚುನಾಯಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸಾಲದು ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈಗ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಿಂದ ಸೆನೆಟ್ಟಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವುದನ್ನು ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ 8 ಜನಗಳನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ಸಭೆಯವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಉತ್ತಮವಾದ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri S. R. KANTHI.—“Three members of Parliament—two to be elected by the Lok Sabha from among its own members in such manner as the Speaker may direct and one to be elected from the Rajya Sabha from among its own members in such manner as the Chairman may direct.” ಎಂದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ನಾವು ಅವರಿಗಿಂತಲೂ ಉತ್ತಮವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡೋಣ. ಸೆನೆಟ್ ನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ರೇಬರ್ ರೆಸ್ಟ್ರಿಂಟೆಡ್ ಅವು ಹಾಕತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು.

ಡೋನರ್ ಮೆಂಬರ್ ಎಂದು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅರ್ಜಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಇದೆ. ಹಣ ಕೊಟ್ಟವರಿಗೆಲ್ಲ ಮರಾಠೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ದೃಷ್ಟಿ ಇದ್ದರೆ ಅವರು ನಿಂಡಿಕೇಟಿನ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರೂ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಮತ್ತು ಚರಾಯಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಇರಬಾರದು. ಹಾಗೆ ಅವರಿಗೆ ಮತ ಚರಾಯಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಂದೊಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಟ್ಟು 30 ಜನ ಸದಸ್ಯರಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದವರನ್ನು ಚುನಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ, ಉಪಕುಲಪತಿಗಳು ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

ನಿಂಡಿಕೇಟ್ ರಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿಯವರು ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಹ ಅಕಾಡಮಿಕ್ ಕೌನ್ಸಿಲಿಗೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅಕಾಡಮಿಕ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವಿರಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಒಬ್ಬ ರನ್ಯಾದರೂ ಚುನಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನಾನು ನೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ಟಾಡ್ಯೂಟ್ಸ್, ಆರ್ಟಿನೆನ್ಸ್, ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ಸ್ ಮತ್ತು ರೂಲ್ಸ್ ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಅವರು ಆರು ತಿಂಗಳ ಒಳಗೆ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಈಗ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿವೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನೇ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಮೊದಲು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸ್ಟಾಡ್ಯೂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇರುವುದು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ವಿರಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಈಗ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಎನು ಸ್ಟಾಡ್ಯೂಟ್ಸ್ ಇವೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲಿ ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಫೆದರಲ್ ವಾದದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅಷ್ಟೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಪ್ರಥಮ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳಾದವರಿಗೆ ಪ್ರಥಮ ರಿಡೆಕ್ಟಾರ್, ಪ್ರಥಮ ಬರ್ಸಾರ್ ಇಂಥವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಇತರ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಹಳ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ಇದೆ. ನಿಂಡಿಕೇಟ್ ಏನು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತದೆಯೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಉಪಕುಲಪತಿಯವರೇ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಅಪಾಯಕಾರಿ. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ನಿಂಡಿಕೇಟಿನ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಚರಾಯಿಸಲು ಒಂದು ವರ್ಷ ಕಾಲ ಕೊಟ್ಟು ಅಪ್ಪರೊಗಳ ನಿಂಡಿಕೇಟ್ ರಚನೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಎಲ್ಲ ವಿಧದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಮನೋದೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಕಮಾಡಿರುವ ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರವನ್ನೂ ಪಡೆದು ಪೂರ್ಣವಾದ ಒಂದು ಅಂಗವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಮನೋದೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬರಬಹುದು. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲದೆ ಇದನ್ನು ಸೆರೆಕ್ಸ್ ಸಮಿತಿಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾಡಬಹುದು. ಸೆರೆಕ್ಸ್ ಸಮಿತಿ ಯಲ್ಲಿ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶಿತವಾಗಿ ಬರುವ ಮನೋದೆಯನ್ನು ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿಯೇ ಪಾಸ್ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸೆರೆಕ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಕಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕೀರ್ತಿ ಅದನ್ನು ನಾವು ಯಾವರೀತಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಅದರ ಅಂಗರಚನೆಯನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ

ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬೋಧನೆಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಬಹಳ ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾದ ಸಲಹೆ. ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶಕ್ಕೇ ಹೊಸ ಕಳೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಹಳೆಯ ಕಂದಾಚಾರದ ವಿಷಯಗಳನ್ನೇ ಬೋಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬೋಧನೆ ಮಾಡಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಎಲ್ಲೆಯೇ ಇರಲಿ ಇಲ್ಲಗೆ ಅವರನ್ನು ತಂದು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುವುದರ ಮುಖಾಂತರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಬಹಳ ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ ಹೇಳ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರತಕ್ಕವರ ಹಿತವನ್ನು ಕಡೆಗಾಣೆನದೆ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಾತಿ ಸಿದ್ಧವನ್ನು ಇಲ್ಲ ಕೊಡಬೇಕು. ಹೊಸ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಬರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ನೀರು ಹಳೆಯ ನೀರನ್ನು ಒತ್ತರಿಸಿತು ಎನ್ನುವಂತೆ ಹೊಸಬರನ್ನು ತರುವುದರಿಂದ ಬಹಳ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಆಗದಂತೆ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಬಹಳ ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಅಧ್ಯಾಪಕವರ್ಗದವರು ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಕಡಮೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿ ನಿಲೇತನದಲ್ಲಿರುವ ವಿಶ್ವಭಾರತಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವುದು ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದು. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆಗ್ರಹ ಪೂರ್ವಕ ವಾಗಿ ಬಿಸ್ತು ಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು. ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಲಿರುವ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಸಹಕಾರವನ್ನೂ ನೆರವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವಾಗತಕ್ಕ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಥೈನಾನ್‌ಷಿಯರ್ ಮೆಮೊರಾಂಡಂನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಖರ್ಚಿಗಾಗಿ 7 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಒದಗಿಸಿ ದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ದೊಡ್ಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು 7 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ 27 ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನೂ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಯೆಂಟ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಾಗಿ ಮಾಡುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ತಾವು ಯಾವ ಒಂದು ಸ್ಟೆನಿಫಿಕೇಷನ್ ಕೊಡುತ್ತೀರೋ ಅದರಂತೆ ಆ ಕಾಲೇಜುಗಳು ಇರುವಂತೆ ಸಹ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಳ ಕೊಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಬಳ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಸರಕಾರದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರೋಫೆಸ್ಸರ್‌ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್‌ಸ್ ಇರುವ ಕಾಲೇಜು ಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾಳೆ ಪ್ರೋಫೆಸ್ಸರ್‌ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ತೆರೆಯಬಹುದು, ಸೆಂಟ್ ಜೋಸೆಫ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ತೆರೆಯಬಹುದು, ಮುಂಚ್ ಕಾರ್ಮೆಂಟ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ತೆರೆಯಬಹುದು, ಸ್ಪರ್ಥೆ ಬಾರದೇಯಿರುವ ಹಾಗೆ ಖಾಸಗಿ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗಿರತಕ್ಕ ಅಧ್ಯಾಪಕರನ್ನೇ ಅದಕ್ಕೂ ನೇಮಕ ಮಾಡುವಹಾಗಿಲ್ಲ; ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರೊಫೆ ಸರುಗಳನ್ನೂ ರೀಡರುಗಳನ್ನೂ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಳ ಕೊಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹಣದ ನೆರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹಣದ ನೆರವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನನಗೆ ಶಂಕೆಯುಂಟಾಗಿದೆ. ದೊಡ್ಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾ ನಿಲಯವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ, ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಹಣ ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ; 7 ಲಕ್ಷವು 70 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಐಷು ಹಣವನ್ನು ಸರಕಾರ ಯಾವರೀತಿ ಒದಗಿಸುವುದೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಈ ಹಣವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಂತೋಷ, ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣವಿಲ್ಲವೆಂದು ಶಂಕೆಯಿರುವುದರಿಂದ ಕೂಡಲೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಅವರಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಶಾಸನ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದು ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಚೆನ್ನಾಗಿ, ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಮನೋದಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ.

2-30 P.M.

Sri G. V. GOWDA.—Mr. Speaker, Sir I am sorry I am not able to accede to the Minister's fond hope that everyone of this House would welcome the Bill. Sir, in the very recommendations of the U.G.C. they have observed that the Bangalore would be one of the most suitable place for the establishment of University of a federal type. I do not know what the U.G.C. has told the Government and the financial assistance that we get for the purpose of starting this University. The U.G.C. should have taken steps to establish such a University at their own cost. Sir, the Bangalore University Committee has submitted a report and it would have been proper for the Government to have allowed that report to be discussed in this House first, and ascertain the opinion of the Hon'ble members before taking a decision to start a University in Bangalore. In my humble opinion, the decision is hasty, it is premature and uncalled for. It will also mean a strenuous effect on the finances of the State; that aspect has not been taken into consideration. As you are aware, we are passing through critical times and we know the financial position of our State. Though Mysore is known to have so much of natural resources, we are not able to exploit them to the extent possible for want of finances. We are not able to spend money for developing rural economy, and to provide drinking water facilities in rural parts. The Hon'ble Minister knows that he is not able to provide Rs. 20,000 for the construction of a school building. According to the Directive Principle, it is the State's responsibility to give compulsory education. Though we have it all over the State, yet it could not be implemented successfully for want of trained teachers, financial difficulty and so on. Such being the case, is it correct to have taken the initiative to start a University as proposed in the Bill? Sir, so many minor projects have been investigated and they are ready according to the Deputy Minister but they could not be taken up for want of finances. I am aware of a statement made by the Finance Minister that he would not be able to pay the officials—that is the financial position of the State. I request the Hon'ble Minister to reconsider the entire matter and defer this Bill for the time being.

The Minister said that this University would be federal in character and all that. When I went through the provisions of the Bill and the Karnatak University Act and the Mysore University Act, I do not find any difference in the provisions. The only thing is that the University would be confined to the Bangalore Urban district and will not have any college affiliated. The Karnataka University has got 26 purposes while this Bill provides for 20. I do not find the basic difference between this proposed University and the existing Universities in the State.

Sri S. R. KANTHI.—Sir, you will find the same thing when you read the Delhi University Act. It is not in the wording but in the action that the University differs. I have already said that post-graduate and research work is the sole responsibility of the University and that the

different colleges will not be allowed to have their own teachers unless they are screened and approved by the committee and the Syndicate. That means, the teachers will be fully under the control of this University. All these are the main factors.

Sri G. V. GOWDA.—It may be to constitute better management and employ better teachers. But, could it not be done in the existing Universities?

Sri S. R. KANTHI.—The main idea of a Federal University is compactness. In any other place, you cannot have a Federal University, because they are dispersed over a large area. In the City, you can have such a University because you can have the staff appointed. So it is possible only here. In the Mysore University, if you start post-graduate study in the Mangalore College, you cannot exercise control.....

Sri G. V. GOWDA.—If it is the idea of compactness, that could have been done, by bifurcating the Mysore University...

Sri S. R. KANTHI.—The Cambridge and Oxford Universities are all compact.

Sri G. V. GOWDA.—Should it not be possible to make the Mysore University as compact as possible and take away from its jurisdiction the other Colleges and attach it to the University of Karnataka? It could be done. The Mysore University could have been made Federal in nature and the other Colleges could have been attached to the Karnatak University. That could have been done by amending the Karnatak and Mysore University Acts.

Sri S. R. KANTHI.—What he means to say is that instead of the proposed Bangalore Federal University, he wants to have a Mysore Federal University. It is always possible to have as many Federal Universities as possible.

Sri G. V. GOWDA.—That question ought to have been, in my opinion, considered. My only objection to the establishment of this University is that we have not yet been able to procure necessary funds required to carry the activities of such a University. We know how the Universities are functioning. Unless the Government comes to this it rescue by way of giving financial aid, it will be very difficult for the Universities to function. Unless we are sure that we will be able to meet the necessary financial assistance, it may not be possible to see that it functions successfully. Unless it functions successfully, where is the justness or need for establishing such Universities which ultimately do not prove themselves successful? That is my only objection. That could not be a just measure at this juncture when we are passing through critical days.

In respect of powers and other things of this University, as I have observed already, more or less they are akin to the provisions that are found in the Karnatak University Act. Here, the establishment and maintenance of a Hostel is also found in some of the clauses. But, what is a Hostel, has not been defined in the definition clause. In the

(SRI G. V. GOWDA)

Karnatak, Mysore, Madras and Andhra University Acts, that word 'hostel' is defined. Unless that is done, Hostel beyond the University area is likely to be recognised. Therefore, it is desirable to define the word 'hostel' in the definition clause. That is more important. It must be a hostel situated within the Bangalore Urban District to which this Act applies. The Hon'ble Minister gave the reason as to why the Pro-Chancellor has not been given a place in the University. So far as the powers of the University are concerned under clause 4, I wish to invite your attention to item 20, which says:

"to admit educational institutions not maintained by the University to the privileges of the University as Constituent Colleges or to withdraw such privileges;"

It would have been better even to define what a Constituent College is. We find that definition in other University Acts. Should it not be within the University area? University area has been defined as under:

"'University area' means the area of the Bangalore District (Urban) and includes such other area contiguous to such area as the Government may from time to time by notification in the Official Gazette specify."

So, this Constituent College means any College that could be admitted to the privileges of the University and should have been situated within the Bangalore Urban District, and unless that is made clear, it is likely that the University could admit educational institutions situated even outside the limits of Bangalore Urban District. Item (xxi) says:

"to make grants from the funds of the University,

- (a) for extra-mural teaching,
- (b) for physical and military training,
- (c) for students' unions,....."

Should it be within the University or not we do not know. Should it be for the Bangalore University or not, is not clear. There is a vagueness in the phraseology. Is it confined to the University or not, we do not know. Suppose there is a military training school in Mangalore. From Mangalore I can claim that we have given a good physical and military training. Why should not the University of Bangalore make some grants? As for 'Students' Unions', should it mean within the University area or University Colleges or Constituent Colleges, we do not know. There is vagueness with regard to sports and athletic clubs also. We do not know whether the Colleges would come within the area or not. All these things have got to be made specific, because no other institution or association or sports club could be entitled to seek any grant as the basic object is the compactness of the University area that it should confine itself only to a District limit. Item (e) of the clause says:

"for the maintenance, of institutions or associations devoted to educational purposes."

This is the only item that would do more harm and mischief for the maintenance of institutions or associations devoted to educational purposes. Any body can claim that he is running a new institution or association and that he needs some assistance. So, it should be done out of the University funds. Which institution the Hon'ble Minister or the draftsman would mean, I do not know and this particular item has not been found either in the Karnatak University Act or Mysore or Madras or Andhra Act. This is a new item that has been incorporated in item (e). It depends upon the whims and fancies of the University authorities.

Sri S. R. KANTHI.—Clause 49½ says :

“Colleges within the University Area may be admitted to such privileges of the University as Constituent Colleges as the Chancellor may decide on satisfying the conditions specified in this Section.”

So, the University area is defined. It is in respect of all the Colleges which come within the University area. How can the University give money to an outside body? The Hon'ble Member may also read clause 5.

“Save as otherwise provided in this Act, the powers of the University conferred by or under this Act, shall be exercised in the University area and no educational institution beyond the said area shall be associated or admitted to any privileges of the University.”

The powers of the University conferred by this Act or under this Act shall be exercised within the University area. It is quite clear.

Sri G. V. GOWDA.—What is the harm in specifically mentioning that such grants should be given only within the University area?

Sri S. R. KANTHI.—This is covered by clause 5 and clause 49. So any power being used by the University will have to conform itself to clauses 5 and 49.

Sri G. V. GOWDA.—So far as item (xxi) is concerned, when you make grants to the funds of the Colleges, which are those Colleges; are they University Colleges? “for the maintenance of institutions or associations devoted to educational purposes”. Which are those bodies which would maintain institutions or associations? Should it be a part of the University, or even outside institutions and associations that lie within the jurisdiction can claim grants? It is not specific. I request the Minister to see that item (e) is deleted.

Sri S. R. KANTHI.—After all, the University functions are the same everywhere. These powers have been taken not only from the Delhi University Act but also from the Mysore University and the Karnatak University Acts. The wordings are the same. There has been no difficulty all the while.

Sri G. V. GOWDA.—Item (e) has got to be deleted inasmuch as it is not found anywhere in the existing University Acts, either in the Karnatak University Act or in the Mysore University Act.

Proviso to clause 6 reads:

“Provided that nothing in this section shall be deemed to prevent religious instruction being given in the manner prescribed by the Ordinances to those who have consented to receive it.”

I question the wisdom of incorporating this proviso. When we are in the secular State, why should the University offer to give instructions in a particular religion if the students have consented to receive it? This proviso has not been found anywhere in other University Acts. This has been purposely put in. I do not know how it would be proper for a University to do such a thing. It would, if I may say so, contravene the provisions of the Constitution inasmuch as it creates discrimination and also unnecessary complications. I request the Minister to see that this particular thing is deleted.

Coming to the appointment of the Vice-Chancellor, the Minister would say that this is a thing taken from the Delhi University Act. The best thing would be, since the Senate is the supreme governing body of the University, it should have its say in the matter of appointing the Vice-Chancellor. It would be desirable that the Senate should send a panel of three names to the Chancellor and the Chancellor should choose one out of the three. Here what is sought to be done is, that the Syndicate should appoint two persons not connected with the University and the Chancellor should nominate one man. The three would constitute themselves into a committee. Then the Committee has got to send a panel of three names and the Chancellor has to pick up one. If the Chancellor does not approve the list, he should send back for fresh recommendations. In the Madras University, the Senate has got to send a panel of three names and the Chancellor has to pick up one out of them. In the Karnatak University, the Syndicate has to recommend a list of names to the Senate and the Senate would pick up two names and the Chancellor would pick up one out of them.

Sri S. R. KANTHI.—Should we leave it to the University bodies to make a direct selection? Much of the trouble has been on account of direct election. People are likely to be divided between themselves. Some bitterness will ensue. That is why in Delhi they have introduced this method of the Senate having two members being nominated by them and one nominated by the Chancellor and the three would constitute themselves into a Committee who would send a panel of names. There has been no grouse, no rivalry, no bitterness. They strongly recommend this proposal to us. Since we are thinking that the Central Government must take over this University as a Central University, it is better that we have this system. In any case, if we have any other thing, they

will not agree to it, because they have tried it in Delhi and it is going on very well.

Sri G. V. GOWDA.—The Hon'ble Minister must remember that Bangalore is not Delhi. He says that the Members of the senate would be divided. If they are asked to nominate two persons, would they not be divided?

3-00 P.M.

Sri S. R. KANTHI.—These two persons are to be unconnected with the University. There is no likelihood of any trouble.

Sri G. V. GOWDA.—I maintain that because they are unconnected with the University, they might not know anything about University affairs. They might be agriculturists working in the fields or labourers working in factories. Is it possible for such people to give a good Vice-Chancellor? It is the syndicate that is the supreme body. Should the syndicate have no voice in the selection? The procedure suggested in the Bill might have successfully worked in Delhi but it might not work here at all. This is the most objectionable part of the Bill and I hope the Hon'ble Minister for Education would consider its amendment. The clause states that if the Chancellor does not like the names, he may send them back and fresh recommendations are to be made. I feel that the University syndicate must have a voice and finally let the Chancellor select the persons recommended by the senate.

Clause 12 (5) contravenes the basic idea of the jurisdiction and power of the syndicate. In case of an emergency, the Vice-Chancellor might exercise the powers of the bodies of the University and submit the matter to the syndicate. If they do not approve of his action, then it becomes nullified. But why should the Vice-Chancellor refer the matter to the Chancellor for his decision?

In respect of the appointment of the Dean, in the absence of a Professor or Reader, the Vice-Chancellor can designate a teacher as Dean. But he might select a junior man. The clause must state that such a person should be the seniormost man.

To the Senate the Mayor of the Corporation of Bangalore is admitted as Member. I do not know if the Mayor of Delhi is a member of the Senate at Delhi. Then the President of the Kannada Sahitya Parishad and the President of the Chamber of Commerce automatically become members. There are several bodies in Bangalore like the Rotary Club, the Lions Club and recently they have started a Donkeys' Club. Should all of them be given representation on the Senate? Where is the end to this? Tomorrow, the Tamil Sahitya Parishad may claim representation because Bangalore is a cosmopolitan city having so many Sahitya Parishads. Why not consider the case of the Telugu or the Urdu or the English Sahitya Parishads?

In clause 17, Government has the power to nominate two Head Masters to the Senate. I think this nomination might be best left to the Chancellor. Government should not take the responsibility.

(SRI G. V. GOWDA)

For a meeting of the Senate, the approval of the Chancellor has to be obtained. I do not see the relevancy of this provision. We do not find similar provisions in other University Acts.

Under clause 21, the syndicate might recognise hostels not administered by the University and suspend or withdraw recognition. It is not clear whether such a hostel should be situated within the limits of the University area. Under clause 5 only when a college applies to be admitted to the privileges of the University, it would get those privileges. Here also it must be clarified whether the hostel is administered or recognised by the University. Also conditions for grants are to be specified. Otherwise the clause would be misused. I do not know if the clause has been introduced just to favour this or that institution. We find such abuses taking place now. This is a mischievous clause and must go.

The other provisions of the Bill are mere replica of the Karnatak University Act. There is nothing in them that adds any fresh idea. The ordinances and regulations of the Mysore University are automatically applicable to the new University but not its statutes.

So far as the statutes are concerned, it is the Government that must frame the statutes. Sir, the question of finance, as I said already, would be there. It is said that several lakhs by way of recurring charges have got to be incurred. It is not known how much the proposed University would receive by way of grants from the U.G.C. or Government of India or the Donors. Even donors who would pay a certain amount would become a member of the Senate for the life time. On what basis they have arrived at this amount is not known. Therefore, I say that it would not be a federal type but it would turn out to be a political type. It is said that it will be housed in the Central College. Sir, is it possible to do this? Where would be the University office and the Senate Hall, etc.? To begin with, would they start the University in a shed? Are they doing this to the detriment of the Central College students? Therefore, I am inclined to submit that when we are not in a position to see that the existing University functions successfully to think of a thing like this is something absurd and this Bill deserves to be withdrawn.

† SRI GANJI VEERAPPA (Harihar).—Mr. Speaker, Sir, I wholeheartedly welcome this Bill. The U.G.C. sent its sub-committee for an investigation of the place where a University of a federal nature should start and it is that sub-committee which visited this part of the country that made recommendation to the U.G.C. that Bangalore has most suited for the starting of a Federal University. I am glad that the Mysore Government took note of the observations of the sub-committee appointed by the U.G.C. and are now trying to implement this idea of starting a University at Bangalore.

SRI C. J. MUCKANNAPPA (Sira).—Why did they not commit themselves to finance it?

Sri GANJI VEERAPPA.—Sir, being a Member of that Committee that went to Delhi and a Member of the Committee that made this report, I think it is my duty to enlighten the House with regard to a certain aspect of the matter. Sir, we must congratulate the Government because within such a short time, after the observation was made by the U.G.C., they got the report and prepared a Bill which is now before this august House and if all goes well, by the end of the next month, we can have the pleasure of starting the Bangalore University here.

Sir, my friend Sri Venkate Gowda thought why not the existing Universities of Mysore be converted into a Federal University if the idea is to have a Federal University here. Sir, there are different types of Universities. The Mysore type of University is not of a federal nature. It is a teaching and an affiliating University. The Karnataka University started like that. Both of them are teaching and affiliating Universities. The need for a Federal University was felt because, after seeing the working of the Delhi University, the U.G.C. thought it would be necessary to have a similar University in the South. Sir, the difference between the University as it stands now at Mysore the Karnataka University and the proposed Federal University is this. In the case of the Mysore University or Karnataka University or any other teaching and affiliating type of University, the functions will be different. Each college that is affiliated to the University has absolutely no part in the function and the administration of the University. Only for the purpose of examination, the University has got control over the particular affiliated college. *Vice versa* the affiliated college has no control over the administrative University. While in the federal type, each constituent college a part of the University. As the Minister was pleased to say, the working will be on a co-operative basis or a collective basis because the Professor of the University can go to a constituent college and teach. If there is an eminent Reader in a constituent college in a particular subject, he will have the opportunity to go and teach in another University. So, it is a co-operative institution where all these constituent colleges of the University could work. When we visited Delhi, we saw the functioning of several Universities and we also saw how the standards and efficiency in teaching were maintained. That facility is not there in the present affiliating type of University.

In fact, the University Professors cannot go and teach in an affiliate college here. Suppose there is the best Professor in an affiliate college. He cannot go and teach in the University College. The idea of a Federal University and the very nature of it is this; If my Hon'ble friend goes through the provisions of the Bill, he will see all this in the Bill also. Even so in case of appointment of teachers. In this case, they are called not affiliated Colleges, but the status of an individual College is certainly better and such a type of co-operative working to the benefit of everyone concerned in the area within its jurisdiction is a peculiarity of a Federal University proposed when establishment here both in the appointment of teachers and teaching, they can maintain standards. In the matter of teaching, Professors of Colleges join and work together. So

(SRI GANJI VEERAPPA)

this is a family of Colleges with proper understanding, proper control and management of the University. I can say, if a Federal University of this nature comes into being next year in Bangalore, an entirely different atmosphere will be created in the educational institutions. In Bangalore To-day, the Mount Carmel College may be entirely different; we have nothing to do with it. The National College is one of the best Colleges in Bangalore. We have no benefit of teaching of some of the lecturers of that Colleges. As far as the structure of this University is concerned, the benefit is more and it is for the common advantage of the students.

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—The benefit will be to the students of those Colleges which come under this, not all;

SRI GANJI VEERAPPA.—That is why the Committee set up by the University Grants Commission thought that a Federal University was really better and that it had got better advantages over other Universities. I can assure the House that when we studied it working in Delhi, we found that the results were better, the standards were better. On the whole, the educational standards in the Delhi University were found to be good. So, the Committee thought that this type of Federal University would be better—thanks to the U. G. C.

I was explaining to the House the advantages of having a Federal University. Luckily in Bangalore there are a good number of industries and the defence industries are there.

SRI ANNA RAO GANAMUKHI.—I want to know whether the sub-committee's recommendation was accepted by the U. G. C.

SRI GANJI VEERAPPA.—I will come to that. I was explaining that the advantages that were prevailing in Bangalore were many. In Bangalore there are defence industries like the Bharat Electronics, the Hindustan Aircraft, Ltd., the Hindustan Machine Tools, Ltd., and there are very good laboratories in these concerns. There is the Indian Institute of Science that gives specialised training. On account of the existence of the defence industries and the Indian Institute of Science here, it was thought that Bangalore University certainly would be the best place. They might be exploited to the best advantage because a lot of research work had to be made. We are not satisfied with the standards that are prevailing now. It is very difficult to find candidates with suitable qualifications. That is why Bangalore will be affording the best opportunity for specialised subjects and scientific subjects. The representatives of the Indian Institute of Science were also in the Committee. Tomorrow, if luckily, the Centre takes it over, things will be better. The Bangalore University will have the advantage of a very best University with all scientific courses and specialised courses. Sri Anna Rao wanted to know what the reaction of the Centre was to this report. I may explain to this House that when we visited Delhi, we met the Chairman of the U. G. C. Mr. Kothari, the Secretary of the

U. G. C., Dr. K. L. Srimali, who was the Minister for Education then and Dr. Deshmukh. We saw the members of the Planning Commission and all others concerned with this in the Centre. The reaction in the Centre, I am happy to say, was very good and encouraging. If I am to disclose, only on account of the constitutional difficulties, the Centre cannot start a University here because higher education is a State subject. If there is any doubt working in the minds of any of the Hon'ble Members, I do not hold brief for anybody here, but let me assure them that I have got as much interest if not more as my Hon'ble friends have, because in Delhi most of the members of the Planning Commission and members connected with the Government in the Education Ministry, showed their eagerness to start the University. It was examined at length whether they could themselves start a University. The difficulty was a constitutional one higher education being only a State subject. That is why the understanding is that if one State Government starts the University here, I am sure, with the limited knowledge I have, they will take it over immediately and run the University. To that extent the doubts of Sri G. V. Gowda that the State's resources are not sufficient to allow the running of the University will be cleared I may also inform the House that it is their desire to take over as a Central University, because the U. G. C. itself in the report made a recommendation that Bangalore has ideally situated.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—I want to know whether the U. G. C. has communicated to the State Government that the recommendation of the Sub-Committee has been accepted by it.

Sri S. R. KANTHI.—I make it quite clear that there is no firm commitment anywhere. It is a matter for the Parliament to decide because they will have to pass a Bill.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—But as far as the recommendation is concerned ;

Sri S. R. KANTHI.—This is a question more or less pertaining to the Parliament because they will have to pass a law. The Committee's recommendation that Bangalore should have a Federal University has been accepted by the U. G. C. but not as a Central University.

Sri GANJI VEERAPPA.—Anyway this much is certain that on account of some legal difficulties, the Central Government has not thought of starting a Central University here. Then with regard to this University being taken over by the Centre there is no doubt because they have unequivocally expressed it and they showed their eagerness about the starting of the University and taking it over. Even if they do not take it over, let us run it ourselves. When all the Colleges situate in Bangalore come under a federal structure. It is for the benefit of every one. Why not we welcome the setting up of a separate University here ?

3-30 P.M.

Sri S. R. KANTHI.—Some of them do not seem to know that Bangalore is almost a University because it has everything that is found

(SRI S. R. KANTHI)

here—Humanities, Science, Law, Engineering, Medicine and so on. In all respects it is a University by itself. The only thing is that it has to become a *fait accompli*.

Sri GANJI VEERAPPA.—That type of University should confine its attention more to the research work and post-graduate study rather than under graduate teaching which is being done by the University of Mysore. If attention is diverted to under graduate teaching and under graduate examinations, then equal attention cannot be given to post-graduate studies and research work. What is envisaged under the Bangalore University Bill is that this University will confine itself to the encouragement of the post-graduate studies and also the research side of it, which is absolutely necessary to maintain the standards and fulfil the objects of a University. That is the background and that is the way we have to approach this question, namely, the starting of the Bangalore University. Should we not have proper development of research work here? Is not Bangalore ideally situated? There is need for a Federal University wherein all our resources, are the resources of the Colleges that come under the University of Bangalore have to be posted together and they must be utilised for the common good of all and though we have all the best Colleges in the City, we cannot make use of the affiliated College, of any other institution, however best it may be. A common pool of all the Colleges would be for the common benefit. That benefit cannot be had under the present system from the present Mysore University. The present Mysore University is already over-burdened with a number of Colleges. Looking at it from any angle. I feel that there is a very great need for a Federal University at Bangalore and we must wholeheartedly welcome this Bill.

With regard to the provisions of the Bill, certain changes, here and there of a very minor nature can be made. A lot of discussion took place with regard to the provision contained in the Bill relating to the appointment of the Vice-Chancellor. That is contained in clause 11. With regard to the appointment of the Vice-Chancellor, Sri Sivappa, the Leader of the Opposition, made a suggestion that this has not a proper thing to do and as it prevails in the Karnatak University, he suggests that the Syndicate may send up a panel of three names which the Senate may consider and by a process of election out of the three names they may vote for one of them. It is so in the Karnatak University and I cannot say that it has not worked well, because we have been seeing that it is working very well. It may be due to various reasons. We cannot get the same type of Vice-Chancellor perhaps always. It may be personality or individuality that may count, rather than the system. But this point was elaborately considered by the Committee which went to Delhi. They had a two-hour talk with Sri Deshmukh, an eminent educationist and with other educationists in the country the Vice-Chancellor of the Bombay University and others. Much can be said on both sides. It can be said that a man like Dr. Lakshmanaswami

Mudaliar has been continuously there without any trouble. Dr. Pavate has been there. Those are very eminent persons whose personality can overcome other difficulties.

Mr. SPEAKER.—I do not like names of the outsiders being mentioned here. I know the Honourable Member is paying tributes to them, but ultimately when some other remarks come in, it would be a bit embarrassing.

Sri GANJI VEERAPPA.—There may be even a direct election from the Senate. We cannot say that it is bad. As some of the eminent educationists have told us, there would be a lot of politics if elections are to be held in a direct manner. It may lead to creation of certain groups and parties. The suggestion contained in the Bill, I think seems to be meeting half way. It is neither a direct election from the senate, nor nomination. Of course, the system of nomination should be stopped. None of us can agree that the Vice-Chancellor should be a person nominated. To find a *via media* between these two, to avoid direct election and nomination, the Committee made a recommendation similar to the one prevailing in the Delhi University. If a committee consisting of three persons—two nominated by the Syndicate who have nothing to do with the University, who are not employees under the University and one to be nominated by the Chancellor—if this Committee of three people suggests three names and sends up the recommendation to the Chancellor, then there is a safeguard. If the suggestion is made in a hasty manner by the Committee of three persons, the Chancellor can send it back for re-consideration. There is a safeguard to avoid any hasty, arbitrary recommendation being made.

The committee can reconsider the matter. This system has worked very well in the Delhi University and Government have advisedly accepted the recommendation of the sub-committee.

The provisions contained in clause 11 should be accepted as a *via media* between the nomination and direct election of the Vice-Chancellor.

Sri Sivappa wanted that the Chancellor should also be elected. It cannot be accepted. The convention in many Universities is to have the Governor of the State as the Chancellor. He will be a connecting link between the Government and the University. Very rarely it happens that the Governor is not the Chancellor. The provision in the clause is healthy.

The powers given to the Vice-Chancellor in the first instance are really enormous. He enjoys the powers of the syndicate. He can be a dictator. These powers would be exercised by him for 6 months, but it should not exceed one year. The appointments he makes would last three years. Of course, it might take some time to constitute the various bodies of the University and in the meanwhile somebody has to function. It is also provided that the Vice-Chancellor has to consult the Chancellor. I think this is inevitable and we need not be unduly afraid of the wide powers given to the Vice-Chancellor during the initial period of six months.

(SRI GANJI VEERAPPA)

In the list of the officers of the University, I feel that the Controller of Examinations should find a place. In clause 10, the Chancellor should preside over the meeting of the senate and the convocation. The practice in all universities is for the Vice-Chancellor to preside over the senate and for the Chancellor to preside over the convocation. There is no convention by which the chancellor can preside over the senate. This clause therefore needs amendment.

Sri S. R. KANTHI.—In the Karnatak University, it is the Chancellor who presides. Of course in his absence, the Vice-Chancellor presides. In the Delhi University also it is the Chancellor who presides.

Sri S. SIVAPPA.—But the Chancellor there is elected.

Sri S. R. KANTHI.—True but the President of India is the Visitor and there is no question of a visitor in this Bill. After all, no Governor would try to preside unless the matter is so important. It is the Vice-Chancellor who always presides.

Sri GANJI VEERAPPA.—In a routine business meeting of the senate, why should the Chancellor be associated? The executive head of the University should preside.

Sri S. R. KANTHI.—In the absence of the Chancellor, the Vice-Chancellor presides. The Chancellor will not come everytime. The Chancellor, by virtue of his office, should have some powers, not that he is going to preside over the senate. He presides over the convocation.

Sri S. SIVAPPA.—In the Delhi University, the Chancellor is elected. Here the Chancellor is the Governor. The Visitor is the Government here.

Mr. SPEAKER.—If the Chancellor is not going to preside, why mention it here?

Sri GANJI VEERAPPA.—Tomorrow, if the Bangalore University is taken over by the Centre, the President will become the visitor even in respect of the Bangalore University.

Sri S. R. KANTHI.—If it becomes a central university, the President will be the visitor and somebody else will be the Chancellor and he will preside.

Mr. SPEAKER.—I do not know how they can amend the Act unless the matter becomes a concurrent subject. So long as education is a State subject, no amendment can pass through unless it comes before this House. Anyway, Sir, the provision contained here may require some modification because it is the Vice-Chancellor who is to preside over the deliberations of the Senate and not the Chancellor.

With regard to the appointment of the Bursar, the Bursar is the Financial Advisor to the University. The Chancellor may appoint him and not the Government. Then, clause 15 says: "Every Head of a Department of Studies who is a Professor shall, by rotation according to seniority, for a period of one year, act as the Dean of the Faculty."

Mr. SPEAKER.—What the provision contemplates is, when there is more than one Professor, it means, from among the Professors, the senior most person will be the Dean.

Sri GANJI VEERAPPA.—Sir, there will be a number of constituent colleges in a particular area. In every college coming within the jurisdiction of the Bangalore University, there may be 20 to 22 subjects. It means, there may be more than one Head of the Departments. In the case of Syndicate the period for the Dean is two years. So, this period one year must be converted into two years.

Mr. SPEAKER.—Suppose there are four constituent colleges out of which three have got Professors and one has got no Professor for the obvious reason, may be due to death or resignation or may be it has not been possible for it to find one. One is only the Head and not a Professor. How does the Hon'ble Member apply this clause? Who are the persons who stand in rotation?

Sri GANJI VEERAPPA.—I was coming to that point Sir. If there are ten Professors in ten colleges, the seniority in a particular college may be different.

Sri S. SIVAPPA.—It is not like that Sir. There will not be any chance for every college. It will be for a Faculty. For the whole of Bangalore for History, for instance, there will be one Dean.

Sri GANJI VEERAPPA.—What is contemplated here is every Head of the Department of studies. In a particular college the Head of the Department may be a Lecturer. They may designate a man as Professor with lesser quality. He will be the Professor of a University. And there may be several Professors in different colleges.

Sri S. R. KANTHI.—Sir, this is all due to some confusion. This Faculty has always a reference to the post-graduate studies and research. It has no reference to the under-graduate studies. So, the Dean of the Faculty does always means that he is a post-graduate teacher may be a Professor or a Reader as the case may be. But then, Sir, the difficulty which seems to be with my friend is that the Dean of the Faculty is by rotation and for a year, but, in the Syndicate it is two years. He means to say that here also it should be two years.

Mr. SPEAKER.—About the Dean, may I take it that the classification is subjectwise, regardless of the number of colleges?

Sri S. R. KANTHI.—Yes, Sir, it is subjectwise.

Mr. SPEAKER.—Supposing History subject is taught in all the four colleges?

Sri S. R. KANTHI.—No, Sir. It is not history in the under-graduate course. Research pertains to the post-graduate study. Take, for instance, Physics.

Suppose the post-graduate also is included in St. Joseph College, the National College and the Vijaya College and like that. The University will say that Physics has been introduced in these colleges and the student may join any college. It is a Department of Physics in the Faculty of Science.

Mr. SPEAKER.—Who has to become the Dean?

Sri S. R. KANTHI.—The Dean will be in the Faculty of Physics in the University and not in the constituent colleges. In this Faculty of Science there are about seven departments. Out of these seven departments, one would be promoted as Dean and it would be on the basis of seniority.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—We are yet in confusion.

Sri S. R. KANTHI.—Here it is clear. In a Faculty there will be so many departments. For instance in the Faculty of Science there are seven departments, *viz.*, Physics, Chemistry, Zoology, Geology, Botany, Nursing and Home Science. These 7 departments will have, each one of them, a head of the Department. Out of these, one of them becomes a Dean. Every head of a Department of studies, who is a professor shall by rotation according to seniority for a period of one year act as Dean. The senior most man will become the Dean for one year in the University. In the Constituent Colleges even though there are post-graduate classes, it is entirely the concern of the University.

4-00 P.M.

Sri S. SIVAPPA.—No professor of a Constituent College can become a Dean.

Sri S. R. KANTHI.—Take for instance the department of physics. Suppose professor of physics of the National College in the post-graduate study is senior and the others are not senior. If he is a senior professor and a recognised professor of the University, naturally he gets the chance.

Sri GANJI VEERAPPA.—The reason for my raising the point is...

Mr. SPEAKER.—The confusion arises when the terms are adopted that in a Faculty there is a department of physics, chemistry, and so on. Now, in those departments put together, there is going to be rotation; there is not going to be a rotation among the professors of a Department. Clause 15 (1) says :

“ Every Head of a Department of Studies who is a Professor shall, by rotation according to seniority for a period of one year, act as the Dean of the Faculty : ”

A Faculty is broken up into ten Departments and each department becomes a unit. Therefore, it goes to the Physics Department one year, next year it goes to the Chemistry Department, third year it goes to some other department and so on. I was under the impression that it was a rotation among the professors in a Department. Therefore, there is no difficulty. The Senior most person in the department is the head. If the Hon'ble Members reads clause 2 and Clause 15 together, it becomes clear.

Sri GANJI VEERAPPA.—The clarification is right. In a particular Faculty of Science, Commerce or Arts, there will be several departments and there are several departmental heads. What I am anxious to know is.....

Mr. SPEAKER.—If the rotation is specified he who is seniormost, becomes the Dean.

Sri S. R. KANTHI.—The teachers of the Constituent Colleges must be recognised whether they teach under-graduate or post-graduate courses. I hope, I am clear about it. When a subject is being introduced as a post-graduate study, that teacher is not part and parcel of the Constituent College, but of the University. So it is the question of Faculty. This confusion arises on account of the fact that we have got affiliated colleges. In a Constituent College you can enrol post-graduate students if you are allowed by the University, but as soon as students as well as teachers belong to the University.....

Mr. SPEAKER.—Kindly refer to clause 24 (1) which says :

“ The University shall have the Faculties of Arts, Commerce, Education, Engineering, Law, Medicine, Science and Technology.....”

Therefore, the rotation must be between the Departments of Science.

Sri GANJI VEERAPPA.—I want to know whether a professor who is the Head of a College in a Constituent College can come in.

Mr. SPEAKER.—Even if he is to come in there is no difficulty at all. There may be competing claims, but when they are resolved, there can be one man. The rotation is with regard to the Department and if there are more than one, it does not vitiate the wording.

Sri GANJI VEERAPPA.—Suppose the professor of physics is the Dean, and he has got to issue the lectures list to the Chemistry and Biology departments.

Mr. SPEAKER.—That is because the subject head is one.

Sri GANJI VEERAPPA.—How can a professor of Chemistry issue the lecture list for Physics?

Mr. SPEAKER.—The bill provides for one Dean for a Faculty. Faculty is broken up into ten departments. If the hon'ble member says that a Physics man cannot do it, then a Chemistry man too cannot do it for Physics. At that level, if the subject head is one of Science, there is something general and he will give guidance. This is only for administrative purposes. He is not going to be the original founder.

Sri GANJI VEERAPPA.—The departmental head in an integrated College cannot be equated. He cannot have equal chance to become a Dean by rotation. That is why here if it is left as it is, it only means the Head of the Department of studies, who is a professor; it may bring in even professors in the Constituent Colleges which are teaching under-graduate courses on a par with the post graduate professors.

Mr. SPEAKER.—It is not said, “Head of Department,” in a College.

Sri S. R. KANTHI.—He is one of the authors of the Bangalore University Committee Report. There is no question of any under-graduate teacher being the Dean of a Faculty. It is only possible in the case of post-graduate studies.

Mr. SPEAKER.—Now the matters are crystal clear.

Sri GANJI VEERAPPA.—There is no confusion or difference of opinion. A little clarification is necessary. That is all what I wanted.

With regard to the constitution of the Senate, it is observed that it is too unwieldy. I also feel that Principals of the Constituent Colleges—that clause may also be omitted here, because they come in other capacities.

* With regard to the elected members, instead of saying only 4 members from the Assembly, we can have a slightly bigger number.

Sri S. R. KANTHI.—If the Principals are omitted, we can as well give up the idea of a bigger University. The idea is that every Principal should have a say in the University. I have just now looked into the composition of the Senate in Delhi. They have gone to the extent of giving representation to the Professors and Readers.

Sri GANJI VEERAPPA.—It is better the number of representatives from this House and from the Upper House may be increased from 4 to 6. No representation is given to the Academic Council. A representative of Academic Council should be there on the Senate. That is one lacuna which we find here.

With regard to Appointments, there is provision to make appointments to the University and also to make appointments both to the cadres of Professors and Readers as well as Lecturers. There is provision made here for recognising the teachers in a Constituent College as Lecturers or Readers or Professors. That is sub-clause (4) of clause 27. But I suggest that even in the matter of appointment to the Constituent Colleges, the University will have a predominant voice because if the University has a predominant voice in the matter of appointments even to the Constituent Colleges, standards will be maintained and there will be better persons there. Instead of the Chairman of the Governing Body, it is better the Vice-Chancellor is made the Chairman of the Board to select teachers or readers or Professors even for the Constituent Colleges. Government may consider whether a change can be made with regard to that.

With regard to admission as Constituent Colleges, Clause 49 says.

“Colleges within the University Area may be admitted to such privileges of the University as Constituent Colleges as the Chancellor may decide on satisfying the conditions specified in this section.”

Here the Chancellor comes into the picture because he must think which of the Colleges coming under the jurisdiction can be taken as Constituent Colleges and what are the conditions to be fulfilled so as to enable a particular College to become a Constituent College. Of course, provision may be made in the Statutes, Ordinances and other things.

Then the first Vice-Chancellor has to act on the advice of an advisory committee consisting of not more than 15 members nominated

by Government. So far as this is concerned, I think it is only a temporary period for which it functions; perhaps six months and not more than one year. Anyway, instead of saying 'not exceeding one year,' it is better we can confine it to as small a period as possible. Let us say 'six months' so that the newly appointed Vice-Chancellor does not continue because wide powers are given to him. In clause 64, it is said:

"It shall be the duty of the first Vice-Chancellor...(b) to make arrangements for constituting the Senate, the Academic Council and other Authorities of the University, within six months after the date of his appointment or such longer period not exceeding one year..."

Government must see that within six months everything is complete and that the powers do not extend beyond six months because very wide powers are vested in him. I think the period should be restricted to six months.

With regard to clause 67, I wish to make one observation that in the matter of transfer of the Engineering College to the University, here in Bangalore there is one University College of Engineering which belongs to the Mysore University. Automatically it becomes one of the Constituent Colleges under the Bangalore University. Here what is contemplated in item (ii) of sub-clause (2) is:

"The service of every teacher or other employee of the University of Mysore or of the Government employed wholly or mainly in connection with the said college shall be temporarily lent to the University for a period not exceeding one year under the same terms and conditions of service..."

There are certain teachers who are now working in the University College of Engineering in Bangalore. That automatically becomes a part of the Bangalore University, but with regard to the teachers working there, what is provided is that they will be here as lent people for a period of six months.

What should become of those people after six months? Would they revert to the Mysore University or would they be continued by the new University? There must be a safeguard with regard to the personnel working as teachers in the colleges now being taken over.

Sri S. R. KANTHI.—The matter is clear in the Act itself. Nobody can be transferred against his will. When the Engineering College comes into the Bangalore University, the teachers would work there for six months. Then there would be an Allocation Committee. Those who are not allocated to the Bangalore University would go back to the Mysore University. The Committee will have to go through the entire staff pattern. All the present staff in the Engineering College are not B.Es. Some of them are mere graduates like B.Sc.; and they cannot be easily absorbed.

Mr. SPEAKER.—There is nothing wrong in principle. Only those who are qualified would be taken and others would go back.

Sri S. R. KANTHI.—The entire staff of the engineering college would remain where they are for a period of six months. Only the control of the college would go to the Bangalore University.

Sri G. V. GOWDA.—Equity demands that the college should be taken over along with the staff.

Mr. SPEAKER.—That is not the only kind of equity. If the University is constituted and is taken over by the Centre, the intake for engineering in the Mysore University is diminished. Since we are taking away a college from them, why not give them another college?

Sri S. R. KANTHI.—The Chair knows how the Regional College of Engineering at Suratkal works. That will not happen.

Sri GANJI VEERAPPA.—The matter is not so simple as it looks. Let the teachers have a sense of security that they would continue in the new University.

Sri S. R. KANTHI.—A similar provision is contained in the Mysore University Act also and on that basis we have allocated the staff between the Government and the Mysore University, when we took over some of the University colleges. This provision has been copied from the Mysore Act.

Sri GANJI VEERAPPA.—The Minister knows that the allocation of staff between the Mysore University and the Government is not satisfactorily settled even now.

Sri S. R. KANTHI.—No, it has been satisfactorily solved. But the trouble arises because some people want to remain in Bangalore and do not want to go away. Under this Bill, it is possible that they might not be allocated to remain in Bangalore. Government cannot hand over the entire Central College staff to the Bangalore University. In that case, the other Government colleges would suffer if the best staff goes away to the new University. We want to give them to other places.

Sri S. SIVAPPA.—In the case of the engineering college, no question of allocation arises because there is only one Engineering College under the control of the Mysore University.

Sri S. R. KANTHI.—According to the Bill, the two Vice Chancellors will sit and decide about the staff in respect of University colleges. In the case of Government colleges, the two Vice-Chancellors and the representatives of Government would also sit together.

Sri GANJI VEERAPPA.—I feel that in this matter of transfer of staff, some difficulty would arise for the existing staff.

Mr. SPEAKER.—All difficulties would be covered by the clause entitled 'Removal of Difficulties' (laughter).

Sri GANJI VEERAPPA.—Sir, on the whole, I submit that the Bangalore University is a necessity. The sooner we pass this Bill, the better so that the new University may be Established as early as possible.

Sri B. R. SUNTHANKAR (Belgaum City).—Mr. Speaker Sir, I welcome this measure and lend my full support to it, even though I disagree with some of the provisions of the Bill. Sir, with the institution of a University of a federal type, it is expected that this

University will promote higher education, research and dissimination of knowledge in the state. Sir, there are two important features of this University. First, it is a federal University and Secondly, this University will be a national university. Sir, a federal University has got certain definite advantages. There will be uniformity of education, there will be no divergence in standard of education as at present. Secondly there will be corporate system which cannot be found in an affiliating University. The Federal University possesses a corporate life. Thirdly, the federal University can devote attention to the research work, particularly, original research work. Similarly, a federal University can devote more attention to a variety of subjects and it is a matter of satisfaction that this Bangalore University will devote more attention to a variety of subjects and a number of new subjects would be introduced as mentioned in the report of the Bangalore University Committee.

But, as has been pointed out by the Leader of Opposition, there are certain defects in the present system of the colleges at Bangalore. There is no adequate and efficient staff, laboratories are not well equipped and the libraries are also not well equipped. After the institution of this University, all these defects will have to be made up.

Sir, this Bill is based on the recommendations of the Bangalore University Committee and while framing the Bill the model of the Delhi University is kept in view with slight changes here and there. I agree with the Hon'ble Members Sri Venkate Gowda that this report of the Committee should have been discussed in this House, instead of rushing through this Bill directly in this House. Then, this House would have had the opportunity to express its opinion on the different recommendations of the Committee. I, think, sir, that the Hon'ble Minister has done wrong in not giving this House a chance to discuss the Report.

Sir, Universities have to perform a very important task in our national life. In the past the Universities in our country were mere examining machines. In my school days even the Matriculation examination was conducted by the Universities. Conducting examinations was their chief function. But with the advent of freedom, Universities are assuming important functions in the national life. Sir, Dr. Radhakrishnan Committee's Report on University Education has well set out the aims of University Education. According to those aims, the University should be a training ground for intellectual pioneering. Similarly, Sir, the Universities are expected to be sanctuaries of inner life of a nation. Universities should be the home of intellectual adventure. It is expected that this Bangalore University, when instituted, will try to achieve these aims and Government should assist the University for achieving those aims.

Sir, the idea of this Bill seems to be that this University will be converted into a Central University and this is only a stop-gap arrangement till it is handed over to the Centre. But as the Hon'ble Minister has stated there is no definite commitment and it is only a fond hope of the Hon'ble Minister. First, the Central Government must give its

(SRI B. R. SUNTHANKAR)

consent to make it a Central University and secondly, an enactment in the Parliament will have to be passed. Let us wish that the fond hope of the Hon'ble Minister will be fructified.

About the finances, the Government will provide only 7 lakhs by way of recurring grants. I do not think that this would be adequate. I do not think Government have made provision for the non-recurring expenditure. This 7 lakh will not be of much help for efficient function of the University. Government will have to provide larger funds.

For the successful working of a University efficient and competent teaching is required. The University should turn out men of knowledge, learning and wide perspective and vision. More emphasis should be laid on research work, Particularly quality and quantity of output of research.

Sir, as the Committee's report has observed, the Bangalore University Committee feels that the conduct of research should be made a statutory duty of the Professors and Readers as in Delhi and Oxford if research should get importance. While piloting this Bill, the Hon'ble Minister laid emphasis on this aspect of the University, *i.e.*, the research work. As the Report further remarks, "the professors themselves under the Universities in India would do very well to remember the duties and functions which have been defined by the Professors themselves and the general supervision of research. So, it is expected that the statutes that will be enacted by this University will pay due attention to this aspect of research. It is also a matter of satisfaction that this University will lay more emphasis on scientific and technological knowledge and the Hon'ble Minister has also taken note of it." As has been already pointed out by me, the Committee has recommended that it is necessary to start branches of study like nuclear physics and a number of other subjects I would like to add one more subject to this list and that is 'military science'. There is provision in the Bill for military training, but not military science. Military training is quite different from military science. The Poona University has made a beginning in this subject. It has undertaken to impart training in military science. Particularly in view of the Chinese aggression this has become a very important subject and I would like to suggest that the subject of military science should be included in the list of new subjects.

I would like to make a suggestion regarding the examinations. In Dr. Radhakrishnan Committee's Report as well as the Bangalore University Committee's Report they have made some recommendations. A reform in examination is quite essential and necessary. The present system has become out of date. The examinations should be held in parts. Similarly, class work should be taken into consideration.

MR. SPEAKER.—Are not all these small matters?

SRI B. R. SUNTHANKAR.—I would like to suggest that this University should introduce the tutorial system as has been followed at Oxford and Cambridge.

Sri S. R. KANTHI.—That provision is there.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—The Hon'ble Minister said that this University would be quite free from Government interference. At present it may seem so, but actually it will not be so, because Government will have its hand by the back-door, if I am allowed to say so. Government will have a hand in a variety of ways, including the constitution of Senate; as has been pointed out by the Hon'ble member Sri G. V. Gowda. There is permission for nominations—three persons will be nominated by the Government and five persons will be nominated by the Chancellor. Similarly I do not understand why a number of Government Secretaries should be there. There is the Secretary of the Government of Mysore, Education Department. It is quite all right. But what is the necessity of including in the Senate the Secretary to the Government of Mysore Finance Department, the Director of Industries and Commerce in Mysore and the Director of Medical Services in Mysore? These Government Departments can be consulted by the University from time to time. But what is the necessity of inclusion of these Officers in the University Senate? there by the Government will have an upper-hand in the administration of the University. That is our apprehension. I do not understand the necessity of including the Mayor of the Corporation and the President of the Mysore Chamber of Commerce. All these persons can be consulted from time to time and their services would be made available to the University. Similarly, about the post of Vice-Chancellor, the general opinion seems to be against the election of the Vice-Chancellor, because if a Vice-Chancellor is elected a lot of politics will come in and the Vice-Chancellor will not be a free agent. He will have to always depend on the members and his decisions will not be quite free, because he will take into consideration the votes that he will have to obtain at the time of re-election. The Poona University has tried this method of election. The Vice-Chancellor of the Poona University has been elected. The post of Vice-Chancellor of the Poona University is an Honorary job. It has raised a number of difficulties. The first Vice-Chancellor was the late Barrister Jayakar and the second Vice-Chancellor was wrangler Dr. Paranjpe. They worked as Honorary Vice-Chancellors. But, now the Poona University is finding it difficult to get Vice-Chancellor from outside. The idea is to get the best talent from the country. But, as it is an Honorary and electing job, the Poona University is finding it difficult to get the best talent from outside. So, now there is a proposal.....

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—What is the experience about the Karnatak University?

Sri B. R. SUNTHANKAR.—It is a paid job. In Poona, it is not a paid job. Now, there is a move to amend this Poona University Act. So, election, I think, is out of question for proper and efficient administration of the University. But, about his selection as provided in the Bill I do not understand why a Committee of three should be appointed and one member of that Committee should be nominated by the Chancellor. Why the Chancellor should have hand in this? The best way

(SRI B. R. SUNTHANKAR)

is to follow the recommendations of the Radhakrishnan Committee Report. They have said that the Chancellor should appoint the Vice-Chancellor upon the recommendation of the Executive, i.e., the Senate. The Executive should send one name only to the Chancellor. He cannot initiate appointment himself.

This seems to be the best course for selecting the Vice-Chancellor. Because the Vice-Chancellor has to do or is concerned more in his day-to-day work with the executive, that is the Syndicate and it is better for smooth working, his appointment should be recommended by the Syndicate and in case the Chancellor does not approve of it, he may refer it back. So while framing the Bill, the recommendation of the Radhakrishnan Committee Report should have been straightway followed.

As for the tenure of office of the Vice-Chancellor, according to the provisions of the Bill, the Vice-Chancellor is eligible for re-election. The Bangalore University Committee Report has put a limit to his re-election. At the most, the Vice-Chancellor may serve for three terms and not more than that. But here in this Bill, that recommendation is not followed. The Vice-Chancellor may serve any number of years for any number of terms. The Radhakrishnan Committee Report has made this recommendation: "We, therefore, unanimously recommend that all Vice-Chancellors should be appointed for six years and should not be eligible for re-election." This recommendation should have been incorporated in this Bill and that would have been in the best interests of the University. The tenure of office should be six years and the Vice-Chancellor should not be eligible for re-election and the Report has given reason for the recommendation.

One good feature of this measure is about the student welfare. There is a provision for a student welfare board and that is very essential because as education is increasing and poorer sections, students coming from the lower strata are entering in the field of higher education. Formerly, higher education was the monopoly of a few and particularly the rich class, but now with the extension of education, poorer sections and lower sections also are entering in the field of higher education. The welfare of students particularly of the lower income groups and the lower strata will have to be taken care of. There is more need to guard the interests of the students coming from the lower strata. In this respect, I would like to make one suggestion. An Office of the Dean of students as has been in existence in American Universities should be instituted by this University, because this office of Dean of Students will help the students to plan their lives. That is the idea in the American Universities. This office is concerned particularly with the living conditions of the students and also it will render financial and other assistance to the students, particularly the poorer sections by way of making available scholarships and such other facilities. This office of Dean will help the students to guide and

plan their future. So I would like to suggest that this University should institute the office of Dean of Students along with the Student Welfare Board.

As regards the proviso to clause 6, I fully agree with my Hon'ble friend Sri G. V. Gowda that there should be no sort of religious instructions imparted in the University even to those who have consented to receive it. That proviso should be deleted. We are in a secular State and one of the contributions of our great departed leader Shi Jawaharlal Nehru is secularism and if we have to live up to his memory, the imparting of religious instructions should be done away with.

Mr. SPEAKER.—He did not object to religious instructions generally. He had no faith perhaps in any cult. Government should have no religion, not in Education and in a University.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—As far as I know his philosophy, I do not think he would have approved of this proviso. With these observations and with the hope that this University would fulfil its functions well and would be a success and would contribute to the progress and advancement of general and University Education in the State, I conclude.

† Sri ANNARAO GANAMUKHI (Afzalpur).—Mr. Chairman, Sir, when this Bangalore University was envisaged by the Education Minister and in pursuance of a recommendation made by the Sub-Committee of the U.G.C., a committee was constituted by the Government of Mysore, I, thought there was something substantial in it, but I learnt that from that Committee the Vice-Chancellors of Mysore and Karnatak Universities were excluded and I do not know for what purpose they were excluded.

Mr. SPEAKER.—Am I to understand that they were included and then excluded or omitted?

Sri S. R. KANTHI.—I shall give the explanation. The Vice-Chancellor of the Karnatak University is a Member of the U.G.C. and as such, he could not be taken in. When I could not include the Vice-Chancellor of the Karnatak University, I thought it was not wise for me to include the Vice-Chancellor of the Mysore University, because after the Committee Report, after all this is done, this would have to be considered by the U.G.C. and it would have amounted to a member of the U.G.C. serving on this Committee and taking an independent view of the matter; That was the difficulty.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—I do not understand the difficulty. If the Vice-Chancellor of the Karnatak University happened to be a member of U.G.C. he could have helped the Government in the best possible manner; he could have given the advice which the Government wanted. If an invitation had been extended to him and if he had refused to serve on the Committee that would have been a different thing, but he was not invited. I had an occasion to talk with these eminent persons and I learnt that these.....

Mr. SPEAKER.—The Member may please give his ideas:

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—This idea of a Federal University was a failure not only in Delhi but it was also tried in Bombay and there it did not take any shape. If this be the state of affairs, what is the guarantee that this University of a Federal type will serve the best interests of our State? I can understand that since the strength of students is enormous, Government wants another University. That cannot be denied. I saw a statement yesterday of the Hon'ble Minister for Education at the Centre that 25,000 students would be enough for one University. On this score we can concede that an University is required for our State, but not in this pattern. Under the Bill, it is contemplated to bring all the colleges under one pool and make them constituent-colleges. If Bangalore can be a suitable place for establishing a Federal University, why did not the U.G.C. sub-committee make any recommendations for Madras, Bombay and Calcutta?

5-00 P.M.

Mr. SPEAKER.—Should they be made simultaneously? They will come hereafter. They must make a beginning somewhere.

Sri S. R. KANTHI.—They have mentioned that of all the places, Bangalore is the best.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—They might have said so. Even Calcutta is full of colleges and the strength of students in Calcutta is more than in any other big place in India. But that idea has not crept in the minds of the U.G.C. committee. I would ask one question—whether the entire U.G.C. considered the matter and took the decision or it was merely the recommendation of the sub-committee of the U.G.C. I know that even the Members of the U.G.C. are not convinced of this. This kind of University has not succeeded anywhere in India. As soon as the U.G.C. sub-committee's report was out, the idea was caught by our Education Minister and immediately he constituted a committee here. Why did he not wait till the entire U.G.C. gave thought to this matter and give the green light to the proposal? Why was he so hasty? Even the Delhi Act is not embodied in this Bill completely. I do not know whether the Delhi Act was passed when the Delhi State was in existence or the sovereign body of Parliament passed the Delhi University Act.

Sri S. R. KANTHI.—It was passed by Parliament. There was an Act of 1922 which established the Delhi University but Parliament passed another law, took it over and made it a Federal University.

Mr. SPEAKER.—If the Delhi University is a failure, why should it be continued?

Sri S. R. KANTHI.—From that point of view, most of our Universities are failures. There would be some trouble or the other. Life is like that.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—We should follow the Delhi pattern throughout but there are departures at every stage. If we want to

establish autonomous Universities, we should provide for democratic methods. I do not see any democracy at all in the Delhi Act even though it might have been adopted by Parliament. The Vice-Chancellor is not an elected person. The Chancellor is the Governor of the State and he can control the whole University. The Bill vests visitorial powers in Government. When these two safeguards are there, why should we fill all these bodies, the syndicate and the academic council, with *ex-officio* Members and nominees of Government? There should be the elected element. We have not come across any University Act having such nominated element.

Sri S. R. KANTHI.—I will refer the Member to the Karnatak University Act, page “6 Members designated by the Government representing the following departments: a representative of technical education, medical or public health, agriculture, industry, public works and forests”. Not merely that, the Minister for Education, Mysore or an officer of Government nominated in this behalf by the Minister is also a Member.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—If the Hon'ble Education Minister feels that the Karnatak University is the most democratic, I must admire him. But in this Bill he has selected some portions from here and some from there.

Sri S. R. KANTHI.—The Chief Justice of Mysore or any Judge nominated by him is also Member. They are all *ex-officio* Members.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—Sir, here we are not blindly accepting any report and he cannot thrust any report upon us. He says that the Chancellor will nominate Members to the Academic Council, to the Syndicate and the Senate. In the Karnatak University Act, it is stated that on the recommendation of the Vice-Chancellor, they will be appointed. Has the Government followed this procedure here?

Sri S. R. KANTHI.—Sir, nomination is there to the Syndicate and the Senate. If the Hon'ble Member wants it to be done on the advice of Vice-Chancellor, I have no objection to add it.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—Sir, you know well that the Chancellor is the constitutional Head and can act only on the advice of the State Government. So, if it is the Vice-Chancellor, the Government will not come into the picture. Again, all the *ex-officio* people are Government servants, nominated by Government. Even in a smaller body like a Co-operative Marketing Committee we are doing away with nomination and here, in an autonomous body we are introducing nomination.

Sri S. R. KANTHI.—Sir, when the Hon'ble Member was himself the Education Minister, all this was there; I have only copied him. (*laughter.*)

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—Even if there was a mistake, let him not copy it. Sir, we have got two Acts of our two Universities. Why not follow these Acts and make it a perfect Act following the lines of the Karnatak Act itself?

Then, in clause 19 it is said that Senate is the supreme body. But that supreme body has no voice at all in the selection of the Vice-Chancellor. He happens to be an executive head of the University and the Senate has no say whatsoever in his appointment. I want to ask the Minister whether it is democratic.

Mr. SPEAKER.—What is the substitute pattern that the member wants?

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—The same pattern followed by the Karnataka University.

Mr. SPEAKER.—Some Members suggested that election was not good.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—Sir, in these days, I think election is the only democratic method. If you want to deviate from it, then let us have dictatorial methods.

We can manage it efficiently for a period of three or four years if there are efficient persons. Therefore, I would request the Education Minister to give thought to this question, and not simply adhere to the recommendations of the committee, but we should see the precedent established in our State, the traditions which we are following here and then make such of the modifications which are essential. If you have no confidence in the democratic elections, do away with them. Don't bring in three or four persons from the Senate and others from the Academic Council. I would request him to give second thought to the provisions contained in this Bill and I hope he will do it. He has mentioned that there are 27 Colleges here. In these 27 Colleges, there may be about 20 or 25 thousand students. That is the estimate he has made. Out of these, I think hardly one thousand may be in the post-graduate courses or research. The Central College is there where these post-graduate courses are taught. Post-graduate courses are also being taught in the Engineering College, the Home Science College, in the Central College itself and in the Medical College. In clause 49 it is said that all these Colleges will become Constituent Colleges, but for Constituent Colleges there must be efficient staff and they must meet all the requirements if post-graduate courses or research courses are to be introduced. In all these Colleges these conditions have to be fulfilled.

Sri S. R. KANTHI.—Research will be done at the University. There is no question of research being handed over to any Constituent College. It is only the question of enrolment in different Colleges, but tuition, practicals and everything will be done in the University. There will be only one Laboratory and the entire body of students in a subject will be taken there and the same sort of tuition will be given and there, will the same sort of practicals for all.

SRI ANNA RAO GANAMUKHI.—It means that the present pattern will be followed. In the Mysore University also there are post-graduate courses. If the same pattern is to be followed what is the difference between the two ?

SRI S. R. KANTHI.—The Hon'ble Member has not read the report. In affiliating colleges, the post-graduate courses in different subjects are given to different universities. For instance, Mathematics in one University in a College, Chemistry in one University and Physics in another University and so on, and each acts in a different way independently and this has brought in lot of mal-adjustment. The University Campus also does some post-graduate studies. The Central College is carrying on post-graduate studies. All this means that they will be under one unified control, different controls will mean different standards and lowering of educational standards.

SRI ANNA RAO GANAMUKHI.—All the constituent Colleges put together make the University. That is the definition given to me. If the Constituent Colleges cannot teach post-graduate courses, they are only under-graduate studies Colleges.

SRI S. R. KANTHI.—I want to explain it again. All this will be done at the University level. Take the Delhi University pattern. Everything is done for the post-graduate studies in the University. Different Constituent Colleges are enrolling students and sending them to the University for practicals. In the Constituent College they also do some sort of tutorial work and not all things. Some such thing is done and that is allowed, but the entire responsibility for the post-graduate courses and research is that of the University. That is perfectly clear. It is a different type altogether from the affiliating University.

SRI ANNA RAO GANAMUKHI.—If the tutorial work is done in the College and post-graduate study in the University proper, that is a horrible thing.

SRI S. R. KANTHI.—Administration lecturing and tuition, all this is done in the University, but only a small part of tutorial work is done in the Tutorial Colleges.

SRI ANNA RAO GANAMUKHI.—The object of this Bill seems to be to develop and encourage post-graduate courses and research. If this is the object, I think it will not be fulfilled.

MR. SPEAKER.—Does the member want that object in front of him?

SRI ANNA RAO GANAMUKHI.—Yes, that object should be fulfilled. If out of these 25,000 students, one thousand or 1,500 who are to be catered by the professors what about other students where this University becomes a teaching University.

MR. SPEAKER.—Other staff is there.

SRI ANNARAO GANAMUKHI.—You may say that you will appoint best teachers, but you cannot say that all those people will be given post-graduate courses. After B.A., or B.Sc., many leave the Colleges.

Mr. SPEAKER.—The logic of the member seems to be that the young boy whose potentialities have yet to be developed, how can he be judged at that age? If there are 25 thousand students, one thousand may become research students.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—In the Constituent Colleges themselves when students finish B.A., or B.Sc., they leave them. He has perhaps not studied the statistics.

5-30 P.M.

If all the Colleges are taken as Constituent Colleges, then who is to equip them. The present Managements will never take interest henceforward. Therefore, Government have to provide every facility for them—equipment, library, anything that is required. What they say is, if they have no equipment and other things, then the Committee will recommend that it will not be recognised. In other Universities if a College does not fulfil any conditions about equipment, buildings and other things it is disaffiliated after giving sufficient notice. If the College is disaffiliated, it will have to dissolve itself because in the jurisdiction of the Bangalore University, it cannot be affiliated to any other University. We know that the Mysore University has got its own Constituent Colleges for which the Mysore University is responsible.

Mr. SPEAKER.—The idea of Constituent College of Mysore University is different from the idea of Constituent College mentioned in this Bill. The Constituent College of this University is a part of the University. That is where the idea of federal structure comes in.

Sri S. R. KANTHI.—He says there are Constituent College of the Mysore University. Two or three of them are University Colleges they cannot be Constituent Colleges.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—It has to fulfil certain conditions.

Mr. SPEAKER.—There must be a provision in this Bill to this effect that all the Colleges which have no buildings, no equipment, no accommodation, will be provided with funds by this University so that they may come up to the expectations of this University. Otherwise, if you do not recognise them as Constituent Colleges, then what will happen to them? They cannot affiliate themselves to any other University.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—As per the provision in clause 49, if they do not fulfil the conditions, they will not be recognised as Constituent Colleges. Government or the University does not take responsibility in this behalf.

Mr. SPEAKER.—While enforcing this measure, they undertake all the liabilities and all the responsibilities and everything to be done, there will be done.

Sri S. R. KANTHI.—There is absolutely no worry with regard to any College in Bangalore City. All the Colleges here are well equipped, they are up to the mark and on the Act coming into force, they will be constituent colleges.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—In future we have to extend the buildings, increase the equipments the number of students increases. Nothing can remain stationary. If to-day no funds are required, to-morrow funds will be required. How can we say that no funds are required at all times? If the Management is not able to provide fund, what is the alternative for them? They will not become Constituent Colleges. They will be disaffiliated. This is the fear which I entertain.

As for the teachers of the University, whether they teach in P.U.C. or in the post-graduate courses, they all become University teachers. If you go to mofussil places the colleges situate there are very small not only from the view point of strength of students but also from the view point of number of teachers. But Bangalore is a developing city. Now the number of students may be 25,000, but afterwards it may swell to 50,000.

Mr. SPEAKER.—Is there any provision in this Bill which says that there should be no College in this area at all, affiliated to any other University?

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—That cannot be done.

Sri S. R. KANTHI.—I give the instance of Delhi. Delhi is now having another University. If Bangalore becomes so big in course of time, we may have two Universities.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—If we create another University, it would be a different thing. But the object of encouraging and developing post-graduate studies and research will be frustrated if this body is engaged in examining even under-graduate students. The University must extricate itself from such liabilities, like the Indian Institute of Science. If the need of the day is for research, let there be another University but let us not say here that this University will be exclusively for post-graduate studies or research. The teachers would mostly be occupied with examinations.

Mr. SPEAKER.—Is it the idea of the Member, that this University should only admit students who are already graduates?

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—Certainly Sir. Even in the case of the Mysore University, the Government disaffiliated some of the University colleges and took them over to relieve the University of some portion of its burden so that it might devote itself more and more to post-graduate studies and research. They do not engage themselves even in teaching work.

Mr. SPEAKER.—Does the Hon'ble Member want the University to do only research?

Sri S. R. KANTHI.—I have not come across any such University in the world.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—The University can examine post-graduate students but they should not take up even lower courses like P.U.C. Research is being done by the Tata Institute. Let us have an institute of that kind here.

Mr. SPEAKER.—I believe there are graduation courses also in the Tata Institute. Engineering graduation results are published.

Sri S. R. KANTHI.—That is a teaching University whereas this is of a federal type.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—This University will have teaching work upto the level of P.U.C. If that be so, how can we concentrate on technology, science, research in nuclear physics and what not?

Mr. SPEAKER.—In the hypothetical case which the Hon'ble Member has mentioned, how are the students of this area to get education from the lower classes right to the top?

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—I do not think that difficulty would crop up if they take up post-graduate studies and research only, and leave the rest to the Mysore University.

Mr. SPEAKER.—If the University is confined to research how can there be co-ordination? Suppose the need is to integrate research with the needs of industries?

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—The Indian Institute of Science have co-ordination with industries.

Sri S. R. KANTHI.—I am glad that the Hon'ble Member has come to some grip with problems. He started by saying that Bangalore did not deserve an University at all. Now he says that there might be a post-graduate course in such a University. In Bangalore we have the Indian Institute of Science where post-graduate and research is taking place. But we are contemplating a different type of University, wherein the needs of not only post-graduate studies and research, but those of entire field of education, would be satisfied. We are not going to concentrate on under-graduate studies alone but would also concentrate on research and post-graduate courses.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—The Tata Insititute is not enough. If we look to the strength of Mysore students, one such Institute would be inadequate. Students with merit all over India are admitted into that college. That is why both Karnatak and Mysore Universities are doing research. What is it that this proposed University would do which the other two Universities are not doing? We must specialise in something which is different from what the other two Universities are not doing.

Then the question of finances would crop up. If the Government provides finances for the constituent colleges, and the standard is thereby raised, what would happen is that all students from the mofussil places would rush to the Bangalore University colleges because the standard of teaching will be high.

Mr. SPEAKER.—Because a large number of students will apply, does that member ask the Government not to start a University?

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—No, Sir. Here, the Karnataka University and the Mysore University are already functioning. The Minister expressed a fond hope that the Central Government would take over this University. I say that there is no firm commitment. He himself said that it has a fond hope. I think, it is wishful thinking.

Mr. SPEAKER.—Suppose, it turns out to be a reality?

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—It will be good, Sir. But suppose it happens after five years. The money spent for this University will not be worth spending because the other Universities are thirsting for money.

Sri S. R. KANTHI.—Sir, apart from that, there is this advantage for the proposed Bangalore University. There would be accelerated financial help from the U.G.C. Now, the Central College being a Government College, we are not able to get anything at all. Let my friend go and see what is happening in the Venkateshwara University. They get accelerated help.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—Sir, some times if we err, then the whole thing will collapse. If there are more contenders or competitors what will happen? Suppose, Madras will contend; certainly they will carry more. So, we must at least get a firm commitment. If the fond hope of the Hon'ble Minister does not materialise, it would be a great strain on the finances of this State. We are not able to keep up the proper ratio between the students and teachers even at the primary stage. Is it not the first duty of the Government to provide sufficient funds for primary education? When the existing Universities are thirsting for funds, is it wise to start this University?

Sri S. R. KANTHI.—Sir, I want to know whether he supports the Bill or opposes it. *(laughter.)*

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—Sir, certain aspects of the Bill have to be brought on a par with the Karnataka University Act; That was my contention in the first instance. Then, with regard to finances, I said, we must get a firm commitment from the Centre.

Mr. SPEAKER.—The member is only strengthening the hands of the Hon'ble Minister, in which case the idea is very good.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—Though there is a hope, if others contend in the field, I do not think Mysore will get any benefit from all these points of view, I request the Education Minister either to defer this or refer it to a Select Committee so that most of the modifications may be made in to make this Bill most democratic and not of an autocratic attitude.

Sri K. LAKKAPPA.—Sir, it is better that we meet at One o'clock instead of at Twelve noon. Some of us find it difficult to have our food by that time.

Mr. SPEAKER.—If we meet at One o'clock, we will have to continue till 7 P.M.

HON'BLE MEMBERS.—No, no, Sir.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—To meet at Twelve o'clock would be very difficult, Sir.

Mr. SPEAKER.—So, after this illuminating address by Sri Anna-Rao Ganamukhi, I adjourn the House to meet tomorrow at 12-30 P.M.

The House adjourned at Six of the Clock to meet again at Thirty Minutes past Twelve of the Clock on Wednesday, the 17th June 1964.

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

THIRTY-THIRD DAY.

Monday, 15th June 1964.

The House met in the Assembly Hall, Vidhana Soudha, Bangalore, at Twelve of the Clock.

MR. SPEAKER (SRI B. VAIKUNTA BALIGA, B.A., B.L.) in the Chair.

Member sworn.

Sri R. S. HEGDE (Honnavar).

CONDOLENCE REFERENCE Re: THE DEMISE OF PANDIT JAWAHARLAL NEHRU, PRIME MINISTER OF INDIA.

Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—Sir, may I ask your permission today to perform a sorrowful and sacred duty of paying homage of this Assembly to the memory of Pandit Jawaharlal Nehru, Prime Minister of India and Leader of the Nation? He passed away on the 27th of last month; and the reaction all in the world over, not only in India, but outside, to his death, is an indication of the love, reverence, regard, respect and affection with which the world has looked upon him all these years. In fact, Sir, no person in recent history has received that amount of respect from all nations of the world. Even China admitted his greatness and expressed its sorrow over his passing away. We have lost a great leader so far as this country is concerned, a leader politically, socially and economically. As a great leader of thought, he was one of the leaders India has been producing from age to age. He is one of those whose memory will live for centuries and centuries and for thousands of years. It is a great loss to us.

Sir, his services to this great nation have been stupendous. He entered the political arena when he was very young, having come fresh from his college from England. He came under the influence of the greatest thinker of his day, Mahatma Gandhi, and influenced by him, he got into the political struggle. Prior to independence he was one of the most uncompromising fighters and his voice was heard during the struggle period not only in India but outside.

(SRI S. NIJALINGAPPA)

He was an inspiring force for the freedom of not only enslaved India, but of people of other nations, the world over. And we owe, as well as the world, a debt of gratitude to him for the way he whipped up our enthusiasm to realise the greatness of freedom and work for it. After we attained independence, he was naturally elected as our Prime Minister and during the last seventeen years of his office of Prime Ministership, he built up this nation. He believed in planning. I must remember now, though the father of planning was late Sir M. Visvesvaraya, who wrote a book on planning about 35 years ago, it was left to Pandit Nehru's duty and drive to make these plans successful. During the last 12½ years of planning, we have succeeded in putting up foundations for the economic development of this country. He was an indefatigable builder and an uncompromising fighter. Every minute of his life, he devoted himself to the building up of the economy of this country.

I had occasion to often go with him even during the times of election and otherwise, and the love he had for the masses is something unique. If one could watch him, the moment he saw a large number of people gathered anywhere, he could see a flash in his eye. He loved them. He had regard and respect for them. He always felt it his duty to be of service to them. He loved them and they loved him. It was a case of mutual affection for one another. I think there is hardly a leader anywhere today who can have that affection and love of the masses as Pandit Nehru had.

It was an experience to be with him during these many years and to go with him and move with him among the masses and we have lost that great man today. One of the biggest things he did for us is his concentrated effort to bring about unity in this country and national integration. His voice was heard day in and day out that we must unite together, build up this nation, and whatever our differences politically, to work together to bring about emotional integration of this great land, which has petty differences among its members. It was because of his insistence of his drive and of his appeal for unity that we have been able to, immediately after his death, elect a leader unanimously. It is because of the lesson which he taught us to be united that most of the political parties were anxious to see that the ruling party elected a leader without any dissension. It was an eye-opener to us, who were in Delhi to see the insistence of every political party to see a leader elected unanimously and without any difference. I may also submit that the whole world was watching our experiment at this hour of trial with democracy. I may tell you that reactions have been so good. Everybody was most surprised and also satisfied that this Indian nation, which was reputed to be, which was thought to be a nation with differences, even among the political parties could within a week of the death of the great leader elect a leader unanimously and carry on the work which the great man left to us to carry on. It is an indication of the fact that his work during all these years, fifty years

of continuous work of sacrifice and insistence on unity has borne fruit in the election of this leader. Therefore, Sir, by doing this much to the satisfaction of the entire world, we have discharged the debt of gratitude to the departed leader.

I may tell you, Sir, even as a leader, he was a democrat. We have had many occasions when we could see how he felt, how he adjusted himself. I need not give instances or details. But I may tell you there were quite a few occasions when he differed with a large number of members of the party to which he belonged and which he built up. When he found that the common run of opinion was not consistent with what he held to be correct, he said—"I will bow to that opinion because it is a democratic decision". On those occasions he showed himself to be a democrat of the first rank. He believed in democratic socialism. It is because of that, that under his able guidance and inspiration we have accepted democratic socialism as the goal for India. I am sure all democratic parties accept this and will work for this.

I may submit to you, Sir, that during all these years, of nearly thirty to thirty-five years, during which period we had occasion to go to him, there was not a single occasion when he showed any pettiness of mind or narrowness of approach. I remember his welcome to us at Simla when the first British delegation under Cripps visited us. I had led a delegation on behalf of the Mysore Congress to impress upon Gandhiji, the leaders and Working Committee Members that they had been neglecting the interests of the people of the States and that they were only thinking of the establishment of a democratic Government in British India. We went to him and the way in which he and late Maulana Azad welcomed us can never be forgotten. He just came to us, hugged us and asked, "Oh! Mysore what do you want?" and he took us to Maulana Azad and both of them said, "Do not be under the impression that we are neglecting the interests of the Indian States. We are as much interested in you as we are in the rest of India." I remember his saying that there is no line between what is British India and Indian States and that that is all one. He asked us to develop our strength and told us that they are with us and that there could be no independent India without the States being made fully democratic and independent. He told us, 'Be sure that we will stand by you in your struggle for responsible Government'. I can never forget that and we must be grateful to him for that.

One of his most unique features was his love for children. I had occasion to be in Delhi when his body was taken to the burning ghat and you must have seen the children weeping and crying hoarse "Chacha Nehru Amar Rahe" and people cried, "Nehruji Amar Rahe." His love for children was such.

Apart from the great work he did for us before and after Independence, the work he did for the country, for the world and for mankind will be written in letters of gold and he will be remembered as one of those who worked ceaselessly for world peace. I must submit that if any Noble Prize is to be given for peace, it is Panditji that deserves it.

(SRI S. NIJALINGAPPA)

It was he who incessantly tried to bring about mutual respect and mutual understanding between nations. During this century whenever the relations between nations were plagued by mutual jealousy, discord and suspicion, his was the one voice which was raised against these narrow considerations. At all times whenever he met people outside and inside, he pleaded for mutual understanding and world peace. He worked and died for that noble ideal which was left to him as a legacy by his master. I know and the world also knows that on certain occasions when war was almost imminent, it was his voice that prevailed and prevented it. Therefore, the world should be grateful to him for what he did. He was a great force for peace and understanding.

It is very difficult for some of us who have seen him at close quarters to speak what all we know about him. It is a great loss and everyone of us feels that a part of us has gone out of us. The whole nation feels it and the only way in which we can remember him is by working, toiling and sweating for those ideals which he has placed before us. He emancipated this country and built it up and pointed the way for peace and progress. The greatest homage we can pay to him is to live up to those ideals. It is a sacred duty to pay homage to this great son of India. Every Indian is proud that he was born with us and he worked for us and died working for us. Even the previous night he worked till twelve or one o'clock. In fact, that night he dictated several letters. Let us at least try to make his memory great and work along the path he has shown to us.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ (ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪಂಡಿತ ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂರವರ ಸಂತಾಪ ಸೂಚಕ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ನನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂರವರು ಭಾರತದ ಆಧುನಿಕ ನಿರ್ಮಾಪಕರಾಗಿದ್ದರು. ನವಚಿಂತನಾ ಮೂರ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲೇ ಅಲ್ಲ ಪೃಪಂಚದಲ್ಲೇ ಅಗ್ರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಿದಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಅಂತಹವರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಾ ಇವೊತ್ತು ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಅವರ ನಿದನಕ್ಕಾಗಿ ಸಂತಾಪಪಡುತ್ತಾ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೆ ಅದ್ಭುತ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಇವರು ಪರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತಪೂರ್ವಕವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದಂತಹ ಒಂದು ಮಹಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಇವರು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶದಿಂದ ತಮ್ಮ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಮೇಲೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಅಧಿಕತೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಈ ಭಾರತ ದೇಶವನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಆ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಗಳಿಂದ ಬಡಿಸಿದಂತಹ ಮಹಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದಂತಹವರು. ಅವರ ನೀತಿ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲೇ ಅಲ್ಲ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಎಲ್ಲರೂ ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತಹ ನೀತಿಯಾಗಿದ್ದಿತು. ಅವರು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಸಾರ್ವಭೌಮರು ಎಂದೂ ಜನ ಅಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಂತಹವರು. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಸಾರ್ವಭೌಮರಂತೆ ಕಿರೀಟವನ್ನು ಧಾರಣೆ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೂ ಅವರು ಭಾರತ ದೇಶದ ನಲವತ್ತು ಕೋಟಿ ಜನರ ಹೃದಯ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳ ಕಿರೀಟವನ್ನು ಧಾರಣೆ ಮಾಡಿದಂತಹ ಅಸಾಧಾರಣ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಯುವಕರಿಗೆ ನೈತಿಕದಾಯಕರಾದ ಅದ್ಭುತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಶತಮಾನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಜನಿಸುವಂತಹ ಒಬ್ಬ ಅದ್ಭುತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿ ಈ ದೇಶದ ನಲವತ್ತು ಕೋಟಿ ಜನರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಸು ಹೊಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಳೆದಂತಹವರು. ಕೊನೆಯ ತನಕ ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿದಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು. ಇಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಬೇರೆ ಯಾರೂ ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಈಗ ತಾನೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಇವರು ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ದೂತರಾಗಿದ್ದಂತಹವರು. 'One of the noblest sons of the world' ಎನ್ನುವಂತೆ

ಇವರು ಘನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಆಗಿದ್ದರು, ಇಂತಹ ಉನ್ನತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲರ ಹೋಗಿರುವುದು ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯವಾದುದು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ನೆಹರೂರವರೇ ಅವರ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ನಮಾಜಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೊಸ ರೂಪ ಕೊಟ್ಟು ಒಂದು ಹೊಸ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಚನೆಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ಅವರ ಕನಸು ಇಂದು ನನಸಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಜೀವಮಾನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ನೀತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ ಅದು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವಂತೆ ದುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಮಹಾ ನಾಯಕರು ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶದ ನಲವತ್ತು ಕೋಟಿ ಜನರ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿದಂತಹ ಮಹಾ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದರು. ಮಾನ್ಯ ನೆಹರೂರವರು ಒಂದು ಸಾರಿ ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದು ಗ್ರಾಸ್ ಹೌಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದಾಗ ನಾನು ಅವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೇಳುವ ಒಂದು ಸುಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದೆ: ಒಂದು ಸಣ್ಣ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವ ಎಷ್ಟು ಘನವಾದುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಇದರಿಂದ ಅವರ ಗೌರವ ಎಷ್ಟು ಉನ್ನತ ವಾಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅಳಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಅವರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ತತ್ವವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಪಂಚಶೀಲವನ್ನು ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೇ ಸಾರಿಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಹಬಾಳ್ವೆಯ ತತ್ವ ಅವರ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಗುರಿ. ಈ ಒಂದು ತತ್ವವನ್ನು ಅವರು ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೇ ಸಾರಿ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಈ ಒಂದು ತಾಳ್ಮೆಯ ನೀತಿ ಭಾರತ ದೇಶಕ್ಕೇ ಒಂದು ಆದರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಶತ್ರುಗಳೆಂಬವರೇ ಇಲ್ಲ. ನಮಗಲ್ಲರೂ ಮಿತ್ರರೇ. ನಮ್ಮ ಭಾರತದೇಶ ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೇ ಶಾಂತಿಧೂತ, ಶಾಂತಿಮಿತ್ರ, ಶಾಂತಿಸ್ಪೃಹಕ ದೇಶವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಸಾರಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ತಳಹದಿಯಮೇಲೆ ನಮಗಿರುವ ಬಾಳ ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಲು ನಮ್ಮ ದೇಶ ಒಂದು ಮಾದರಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಅವರು ತಮ್ಮ ಕೊನೆಯ ವಾಣಿಯಲ್ಲೂ ಸಾರಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಅವರು ಈ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವರ ಶ್ರಮವೆಷ್ಟು. ನಮಜವಾದದ ಮೇಲೆ ದೇಶವನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂಬ ಯಾವ ಒಂದು ಹೆಬ್ಬಯಕೆಯನ್ನು ಅವರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನು ನಾವೀದಿವನ ಈಡೇರಿಸಿದರೆ ಆದೇ ಅವರಿಗೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಸ್ಮಾರಕ. ಇದೇ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆ. ಅವರು ಹೇಗೆ ಬೇರೆ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ತಲೆಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದೇ ಹಗಲರುಳು ದೇಶದ ವಿಚಾರವೊಂದನ್ನೇ ನೆನೆಯುತ್ತಿದ್ದರೋ, ಅವರು ಯಾವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸದಾ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದರೋ ಆ ಒಂದು ತತ್ವವನ್ನು ನಾವೀಗ ಈಡೇರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದುಗೂಡಿ ದುಡಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ನಾವು ಒಂದು ಹೊಸ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನೇ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಒಂದು ಹೊಸ ಹುರುಪಿನಿಂದ, ಹೊಸ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ಕಟ್ಟಿ ಬಾಳಬೇಕಾಗಿದೆ ನಾವು ಆ ದಿವಸದ ಮಹನೀಯರಿಗೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಮಾರಕವನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾರವು. ಅವರ ಆತ್ಮ ಚಿರಕಾಲ ಶಾಂತಿಯಲ್ಲಿರಲೆಂದೂ, ಅವರ ಆತ್ಮ ಚಿರಾಯಿವಾಗಲೆಂದು ಕೂಡಿ ನಾನು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ (ಶಿರಹಟ್ಟಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಸಭಾ ನಾಯಕರವರು ಪಂಡಿತ ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹ್ರೂ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ತಂದಿರತಕ್ಕ ಸಂತಾಪನಾಚಿಕ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡುತ್ತೇನೆ. ಭಾರತದ ಭಾಸ್ಕರನು ತಾರೀಖು 27-6-1964ರ ಅಪರಾಹ್ನ ಇಕಲೋಕವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಇಡೀ ದೇಶ ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿ, ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚವೇ ಶೋಕಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿತು. ಈ ಮಹನೀಯನ ಪಾರ್ಥಿವ ದೇಹದ ಸ್ಮಶಾನಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚದ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜನಾಂಗವೂ ತನ್ನ ತನ್ನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಿತು. ಈ ಮಹನೀಯ ಸಿರಿವಂತರ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಬೆಳೆದಿದ್ದರೂ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗಾಗಿ ತನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ಧಾರೆಯೆರೆದು ಸ್ಮರಾರ್ಥ ಸ್ಥಾಪನೆಗಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಗಳಿಸಿ, ಬೆಳೆಸಿದಂಥ ವಿಚಾರಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕ ಸಂಗತಿಯೇ ಆಗಿದೆ. ಇವರು ತೀರಿಕೊಂಡ ಸುದ್ದಿ ಇಡೀ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಸಂತಾಪ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ದೂಡಿತು. ಇವರು ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾವ್ಯಾಸಂಗವನ್ನು ಪಾತ್ಯಮಾತ್ರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರು. ಇವರ ವಿದ್ಯಾಪ್ರತಿಭೆಗೆ ಅನೇಕ ಪರರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಮೆಚ್ಚಿ ಇವರಿಗೆ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪದವಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಮಹಾ ನಾಯಕರು ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಶ್ರಮಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಎಂಥ ವಿಷತ್ತು ಬಂದರೂ ಅದನ್ನು ಒಂದು ಶಾಂತಿ ಸಹಕಾರ ಭಾವನೆ

(ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ)

ಯಿಂದಲೇ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ಸಾರಿ ನಾನು ಡೆಲ್ಲಗೆ 400 ರೈತರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಆಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಅವರು, ನೀವು ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ, ಈ ಆರು, ಆರೂವರೆ ಗಂಟೆಯ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಧೈಯದ್ವಾಗ್ಯ ನೀವು ಹೇಗೆ ಬಂದಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಬಡವರು ವಾಸಮಾಡತಕ್ಕ ಮನೆಗಳು ಹೇಗಿರುತ್ತವೆಯೆಂದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ, ಶ್ರೀಮಂತರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನೆಹರೂ ಇರತಕ್ಕ ಮನೆ ಹೇಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನೀವು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಜನರಿಗೆಲ್ಲಾ ಅವರ ಅಡಿಗೆಯ ಮನೆ ಸಹಿತವಾಗಿ ತೋರಿಸಿವರು. ಅಂದರೆ ಅವರು ಅಷ್ಟು ಬಡವರ ಪ್ರೇಮಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಗಿರುವ ಭೌತಿಕ ದೇಹದಿಂದ ಅಗಲಿದ್ದರೂ ಅವರ ಆತ್ಮ ಇಲ್ಲೇ ಶಾಸ್ತ್ರವಾಗಿದೆ. ದೇಶವು ಒಂದು ಸುಭದ್ರವಾದ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆ ಅವರಿಗೆ ಯಾವತ್ತೂ ಇತ್ತು. ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ನಾವಿಗಿರುವ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಮೇಲಾಗಿ ನಮ್ಮ ಈ ಮನೆಯ ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಈ ಮಹನೀಯರ ಭಾವ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನಾವರಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರಿಂದಾದರೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅವರಲ್ಲದ್ದಂಥ ಒಂದು ತಾಳ್ಮೆಯ ಗುಣ ಅಂಕುರಿಸಿ, ದೇಶಕ್ಕೆ ಕರ್ಯಾಣವಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಸಿ, ಅವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಭಗವಂತನು ಚಿರಶಾಂತಿಯನ್ನು ಈಯಲೆಂದು ಹಾರೈಸಿ, ಸಭಾನಾಯಕರು ತಂದಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri V. S. PATIL (Belgaum-I).—Sir, I rise to support the motion moved by our Leader of the House to express our deep sorrow regarding the demise of our greatest leader of the present age. We have the greatest love for him and he loved us all. He never made a distinction so far as his love is concerned between his own partymen or members of the opposite side, males, females, children or anybody. He loved the whole country and the whole Indian people as his own children. I have never heard or read or experienced any human being with such great love for all mankind. He not only loved us who are Indians, but he loved all the human races in the whole world. He tried his level best to emancipate all those countries, both in Asia and Africa, from the clutches of the colonial powers. He tried his level best to see that peace prevailed in the whole world, not only in India. When we were under great provocations, after we obtained independence, from some of our neighbouring countries, he tried to maintain peaceful relations. It is the standing example, Sir, of his efforts for peace, that he tried his level best to see that peace was maintained throughout the whole world. He had to suffer insult, sometimes humiliation, but still he never gave up his principle of peace and love. Even though China attacked us, he never hated the Chinese people. He loved them as our own brothers. That is the greatest thing which we can expect from such great people alone. Our country has achieved independence in the past but our experience is that, it was very difficult to maintain that independence or continue that independence. For that purpose, the greatest thing which Pandit Jawaharlal Nehru has done is to create unity among people. The moment the Chinese attacked our country from the north, he gave his call and the whole country stood as one man. That shows his greatness and his appeal to the people. The whole country including the Communist people stood as one man and such a great influence he had over the whole population in this country. It is no doubt a loss which can never

be made good, but at the same time we have to follow what he taught us and what he expected from us. According to me, his basic ideas were to consolidate our independence and to drive out poverty from our country and for that purpose he had kept one slogan or ideal before him and that is "*Aaram Haram Hai*." So we should, one and all, try to see that the independence of our country is maintained and that the prestige of the country is enhanced in the world, not by conquering other countries but by maintaining peace throughout the whole world and we should see that our country becomes financially and economically strong and equal to other countries of the world. That appears to be the ideal which he has set before us and we must sink all our differences so far as the aims and objects of our nation's greatness are concerned. We must all work wholeheartedly for this great ideal.

With these words, I request you to pay our homage to the soul of our departed leader.

12-30 P.M.

Mr. SPEAKER.—With deep sorrow and grief I rise to associate myself with the sentiments expressed by the Leader of the House, the Leader of the Opposition and the other Hon'ble Members.

The idol of the nation has vanished out of sight. So the nation weeps and mourns more bitterly than ever before. Other countries and people share the loss and also grieve. In brief the whole humanity feels bereft of a strong helping hand. From the land of mortals he has gone into the region of immortals and perhaps celestials to watch us and guide our steps aright from there. How he became the idol of one-seventh of human race and guide for all humanity is a fascinating study. By conscious, determined and dedicated selfless service, sheltering and nourishing the weak and liberating or helping to liberate those that are in shackles of bondage, encouraging the patriotic, marshalling the immense resources of this vast country in well thought-out planning and clear cut schemes, yet unmindful of the severe stress he was undergoing, he served and endeared himself to all collectively and each individually, making us feel that he was our own and that we were his own. A span of biblical longevity, be that of great activity, is a small unit in a nation's life; yet this is good enough to turn the tide of human endeavours to substantial success. The chorus of praise, and the expressions of gratitude from all in our own country and almost all the countries of the world reveal the variegated aspects of his genius and his achievements. But today we are also remembering his services as a legislator and a parliamentarian. He chose for us a republican form of Government, carried on the basis of parliamentary democracy. In this, unlike as in "dictatorships" there is entailed time-lag, workload, patience and humility of big dimensions. Jawaharlal Nehru was a devoted student of parliamentary democracy. He was an extraordinary parliamentarian. His leadership of the House was a model of perfection.

(MR. SPEAKER)

On the 6th May 1953 he said: "All of us are zealous of maintaining the dignity and the authority of this House and of the Speaker who represents this House. Indeed all of us are anxious to maintain the dignity and authority of both Houses which constitute Parliament. My colleague, the Law Minister, is as anxious as any of us to maintain that dignity and authority and it has been a matter of the greatest regret to him that any words of his should have led people to believe otherwise and further led to certain occurrences in both Houses which disturbed for a while the co-operative and friendly atmosphere which must of necessity prevail in both Houses of Parliament." On the 28th March 1957 adverting to the parliamentary democracy he said: "Surely there can be no higher responsibility or greater privilege than to be a member of this sovereign body, which is responsible for the fate of the vast number of human beings who live in this country. All of us, if not always, at any rate from time to time, must have felt this high sense of responsibility and destiny to which we had been called." He also further observed that "the system of parliamentary democracy embodies these principles of change and continuity. And it is up to those who function in this system, Members of the House and the numerous others who are part of this system, to increase the pace of change, to make it as fast as they like, subject to the principle of continuity. If continuity is broken we become rootless and the system of parliamentary democracy breaks down. Parliamentary democracy is a delicate plant and it is a measure of our own success that this plant has become sturdier during these last few years. Parliamentary democracy demands many virtues. It demands of course ability. It demands a certain devotion to work. But it demands also a large measure of co-operation, of self-discipline, of restraint. It is obvious that a House like this cannot perform any functions without a spirit of co-operation, without a large measure of restraint and self-discipline in each group. Our people have the spirit of democracy in them." The basic principle of our Legislatures was enunciated by him thus: "Parliamentary democracy naturally involves peaceful methods of action, peaceful acceptance of decisions taken and attempts to change them through peaceful ways again. It is, no parliamentary democracy otherwise.

By his acts and actions inside the House as well as outside the House, he would demonstrate and inculcate the true conduct of a member of the august House. First and foremost was his sprightly personality permeated fully with robust optimism and complete confidence; this imparted to proceedings, a radiant atmosphere. Being a master of debate with fullness of the study of files he was ready to meet the Opposition in an elegant debate. He gave fullest opportunity to those who differed from the Government, to criticise the government, and having heard them with patience he was devastating in his reply. Of the Opposition in Parliament he said: "I believe in any Government whatever it might be, having stout critics, having an Opposition to face; without criticism,

people and governments become complacent. The whole parliamentary system of government is based on such criticism." Yet he did not wound or insult any member, either of Opposition or ruling party. His forte was persuasion. By a single masterly stroke he placed on a high pedestal of independence the Legislature Secretariat in Parliament enabling it to function free from the trammels of the executive Government. Under his leadership the work of Parliament was brought to the highest level ever achieved in our country. His rigid adherence to the rules and conventions governing the House has made him rush to the nearest seat when the Presiding Officer got on his legs. When the Presiding Officer stood up after he began to leave his seat or after he entered the House and was on his way to the Treasury Bench he adhered obediently to the rule that no member of the House should be on his legs when the Presiding Officer is addressing the House standing. He was ready in the House in right time and co-ordinated his heavy load of work without rendering it necessary for either of the Houses to disturb the even flow of the scheduled work by making them wait for him. His conduct during the debate of no confidence against his Government was a superb example of courtesy and patience. He did not withhold from the House any part of information available for the obvious reason that non-disclosure gives rise to wild surmises and discontent, while even inconvenient information disclosed draws even the opponent nearer and secures some support to mend the position. During his leadership, even during the most tragic circumstances, was there a secret session? With the rulings of the Presiding Officers or the decision of the House, he never grumbled or protested. He accepted the same cheerfully.

In short, in every possible way, he nourished the growth of democracy and enabled the role of parliamentary work.

We, as legislators have much to be thankful to him. As a Leader of the House in Parliament he has left behind a great legacy to his successors. Because he asserted that "we have faced difficult and grave problems and solved many of them but many remain to be solved." It is a sign of growth of this nation that not only do we solve problems but we create new problems to solve. It behoves us, his survivors to rededicate ourselves to continue the work of ruling the country in a true spirit of parliamentary democracy. This will be a fitting tribute to his memory. May his soul rest in peace.

The Hon'ble Chief Minister will now move the formal resolution, which I am sure will be accepted unanimously. After standing up in silence for two minutes as a mark of respect to the memory of our beloved leader, the House will stand adjourned for the day to reassemble at 12.00 noon on the 16th June.

Sri S. NIJALINGAPPA.—Sir, I beg to move :

"That the Mysore Legislative Assembly records its feeling of profound sorrow at the passing away of Sri Jawaharlal Nehru, Prime Minister of India, who dedicated his life to emancipate the enslaved peoples throughout the world and strove to free the human race from the horrors of nuclear war. He was the beloved leader of the people of India whom he led in their

(SRI S. NIJALINGAPPA)

battle for freedom from foreign domination and whose voice was heard with respect by the mightiest nations of the world. His services to the Indian people have no parallel. He strove ceaselessly to rescue the millions from the depths of poverty and ignorance. He was a great parliamentarian who by his own conduct and precept sought to instil in everyone a deep respect for Parliamentary institutions and authorities and the rule of conduct and procedure. His memory will be cherished as that of a great emancipator who employed moral force in solving the problems of the civilised world. This Assembly expresses its firm resolve to strive for the ideals of progress and national unity, solidarity and prosperity to which he dedicated himself throughout his life."

MR. SPEAKER.—The question is:

"That the Mysore Legislative Assembly records its feeling of profound sorrow at the passing away of Sri Jawaharlal Nehru, Prime Minister of India, who dedicated his life to emancipate the enslaved peoples throughout the world and strove to free the human race from the horrors of nuclear war. He was the beloved leader of the people of India whom he led in their battle for freedom from foreign domination and whose voice was heard with respect by mightiest nations of the world. His services to the Indian people have no parallel. He strove ceaselessly to rescue the millions from the depths of poverty and ignorance. He was a great parliamentarian who by his own conduct and precept sought to instil in everyone a deep respect for Parliamentary institutions and authorities and the rule of conduct and procedure. His memory will be cherished as that of a great emancipator who employed moral force in solving the problems of the civilised world. This Assembly expresses its firm resolve to strive for the ideals of progress and national unity, solidarity and prosperity to which he dedicated himself throughout his life."

The Resolution was adopted unanimously.

MR. SPEAKER.—May I now request the Hon'ble Members to stand in silence for two minutes?

(The House stood in silence for two minutes.)

MR. SPEAKER.—The House will now stand adjourned to re-assemble tomorrow at 12 NOON.

The House adjourned at Forty-five Minutes past Twelve of the Clock to meet again at Twelve of the Clock on Tuesday, the 16th June 1964.

V-31N64
N64-4-31-40
(B) 4814

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

THIRTY-FIFTH DAY

Wednesday, 17th June 1964.

The House met in the Assembly Hall, Vidhana Soudha, Bangalore,
at Thirty Minutes past Twelve of the Clock.

MR. SPEAKER (SRI B. VAIKUNTA BALIGA, B.A., B.L.) in the Chair.

STARRED QUESTIONS

(to which oral answers were given)

Graduates working as II Grade Revenue Inspectors in Bangalore and Mysore Divisions.

*Q.—166. Sri E. NARAYANA GOWDA (Bangarpet).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the number of graduates working as II Grade Revenue Inspectors, in Bangalore and Mysore Divisions ;

(b) whether they have made any provisional arrangement to promote such officials as I Grade Revenue Inspectors and to select them as Probationary Tahsildars ;

(c) whether any of them have given representation to the Government stating that injustice has been done to them and that the same be rectified ?

A.—Sri M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue).—

(a) Fourteen

(b) No.

(c) No.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಇಬ್ಬರಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳು 14 ಜನರು ಮೊದಲೇ ಪದವೀಧರರಾಗಿ ಧರ್ಮೋ ಅಥವಾ ಕೆಲವು ಸೇರಿದಮೇಲೆ ಪದವೀಧರರಾದರೂ ?

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಮೊದಲೇ ಪದವೀಧರರಾಗಿದ್ದವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮೇಲೂ ಪದವೀಧರರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರ ವಿಚಾರ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಈ ಪದವೀಧರರು ತಮಗೆ ಪ್ರೊಮೋಷನ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿಗಳನ್ನೇನಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

† Indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ನಾವು ಕೇಳಿರತಕ್ಕ ಕನಿಷ್ಠ ವಿದ್ಯಾ ಅರ್ಹತೆ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಈ ಹುದ್ದೆಗೆ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಕರೆದಾಗ ಪದವೀಧರರು ಅಲ್ಲದವರೂ ಅರ್ಜಿಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪದವೀಧರರನ್ನು ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ.ಯವರ ಸರಿಸಮ ನಾಗಿ ಟ್ರೀಟ್ ಮಾಡುವುದು ಸುಂದಾ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಇವರಿಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಾಗ ನಾಲ್ಕು ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಇನ್‌ಕ್ರಿಮೆಂಟುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಾವೇನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿಗ ಪದವೀಧರರಿಗೇ ಬೇರೊಂದು ಗ್ರೇಡನ್ನು ಮಾಡಿರುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದನೆ ದರ್ಜೆಯ ಆರ್.ಐ.ಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಎರಡನೇ ದರ್ಜೆ ಆರ್.ಐ.ಗಳಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗ್ರೇಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಅದನ್ನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Sri G. V. GOWDA.—Are not these Revenue Inspectors eligible for promotion at all?

Sri M. V. KRISHNAPPA.—Yes, they are. ಇವರಿಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಪಡೆಯಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಒಂದನೆಯ ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ದರ್ಜೆ ಆರ್.ಐ.ಗಳಿಗೆ ನಗಡಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾ ಅರ್ಹತೆಯೇನು?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ಕ್ವಾಲಿಫಿಕೇಷನ್. ಸೀನಿಯಾರಿಟಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಒಂದನೇ ಗ್ರೇಡಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ.

Sri G. V. GOWDA.—Is the Hon'ble Minister aware that in other parts of the State there is no distinction between first grade and second grade Inspectors and, if so, will he take steps to bring about uniformity?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಶಿರಸ್ತೇದಾರ ಎನ್ನುವವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಕಾರೂನ್ ಮತ್ತು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ತಹಸೀಲ್ದಾರ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಇದು ಒಂದೊಂದು ಕಡೆ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಇವರಿಗೆ ಮಿನಿಮಂ ಕ್ವಾಲಿಫಿಕೇಷನ್ ಏನು?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ.

Fixing the Prices of Agricultural Products in the State.

*Q.—203. Sri V. MASİYAPPA (Hiriyur).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether they intend to fix the prices of Agricultural products particularly of foodgrains in the State;

(b) whether they would take into consideration the cost of production of those foodgrains while fixing the maximum or minimum prices?

A.—Sri M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue).—

(a) The question of fixing the maximum and minimum prices of foodgrains is under the consideration of Government. In the meanwhile

the Government of India have fixed the procurement prices for rice and jowar for the crop season 1963-64 as follows :—

Rice.—Procurement prices as further revised and fixed by the Government of India (*naked grain*).

Variety	Per Maund	Per. Quintal
	Rs. nP.	Rs. nP.
Malnad gidda	18-00	48-23
Dabbanasala	18-50	49-57
Other coarse varieties	18-50	49-57
<i>Jowar.</i>		
White variety	9-00	24-12
Yellow "	8-50	22-78

These prices are for fair average qualities of these grains.

(b) Yes.

ಶ್ರೀ ಎ. ಮನಿಯಪ್ಪ.—ಒಂದು ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಭತ್ತ, ರಾಗಿ, ಜೋಳ ಈ ಧಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಖರ್ಚುಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ? ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿವೆಯೇ?

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯವರು ಕ್ಯಾಲಕ್ಯುಲೇಟ್ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿವೆ.

Sri GANJI VEERAPPA.—In view of the fact that the prices of food-grains are rising abnormally, have Government thought of at least purchasing foodgrains and storing them?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

Sri G. V. GOWDA.—This price is fixed for procurement. Is there any control while outsiders make the purchases?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಜೋಳುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಕ್ಕಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಧದಲ್ಲ ಒಂದು ಲಮಿಟ್ಟನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. 100 ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ನಾವು ಅವರಿಗೆ 40 ಪಲ್ಲ ಸರೆಂಡರ್ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ವಿರುತ್ತಿರುವ ಧಾರಣೆವಾಸಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರದವರ ನಿಲುವೇನು?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನದ್ಯದಲ್ಲೇ ಡೆಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೀಟಿಂಗನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೋಗಿಬಂದ ನಂತರ ಆ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು.

Sri G. V. GOWDA.—My question is not answered. This is the procurement price. What about controlling the prices while outsiders make the purchases?

Sri M. V. KRISHNAPPA.—The open market price operates. ಮಿನಿಮಂ ಮತ್ತು ಮೇಗ್ನಿಮಂ ಧಾರಣೆಯನ್ನು ನಿಗದಿಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಜನರಿಗೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದರೆ ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಗ್ಸಿಗೆ ತಿರುಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಆಹಾರ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಈಗ ಕೂಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕುರಪ್ಪಾಗಿದೆ, ರೈತನಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನುಗಳು ಅವನಿಗೆ ಮಲಬ್ಬ ದರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಜನರಲ್ಲಾ ಹಗುರವಾದ ಸಂಪಾದನೆಯ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಬರತಕ್ಕ ಆಳುಗಳು ಕೂಡ ಜಾಸ್ತಿಹೊತ್ತು ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಡೆಲ್ಟಾಯಿಲ್ಲ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಪಡಿತ್ರಪ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೀಟಿಂಗಿಗೆ ಹೋಗುವ ಮುನ್ನ ಅವರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ನಾಯಕರೊಪ್ಪಿದರಾಗಬಹುದು.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—May I know whether the rates fixed will vary from place to place or will they be uniform throughout?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಕೊಳ್ಳುವ ಬೆರೆಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರೈಕ್ಯೂರ್ ಮೆಂಟ್ ರೇಟನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಎರಡೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಿಗದಿಯಾದ ಬೆರೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮರೆನಾದುದಿದ್ದ ರಹಮು ಅಕ್ಕಿ ಮಣಿ ಒಂದಕ್ಕೆ 18 ರೂಪಾಯಿಗಳೆಂದು ನಿಗದಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ರೀಟಿವ್ ಪ್ರೈವಿಸ್ ಬೇರೆ ಕ್ವಾಲಿಟಿಗಳಿಗೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಇರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಆಹಾರೋತ್ಪಾದನೆಯ ಬೆರೆಗೂ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಪ್ರೈಕ್ಯೂರ್ ಮೆಂಟ್ ರೇಟಿಗೂ ವಿನಾದರೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಈಗಿನ ಪ್ರೈಕ್ಯೂರ್ ಮೆಂಟ್ ರೇಟ್ ಜಾನ್ರಿ ಇದೆಯೆಂದು ಜನಗಳ ಬೊಬ್ಬೆ ಇದೆ.

Constitution of Regional Transport Authority Committee in Tumkur District

*Q.—216. Sri K. LAKKAPPA (Hebbur).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) when the Regional Transport Authority Committee was constituted in Tumkur District and who are the Members ;

(b) the principles followed in constituting the Committee and its duration?

A.—Sri R. M. PATIL (Minister for Home).—

(a) The Regional Transport Authority, Tumkur was constituted with effect from 1-1-1958. The members of this Authority as reconstituted on 24-8-1961 are as follows :—

(1) The Deputy Commissioner	...	Chairman
(2) The Supdt. of Police, Tumkur District	...	Official members
(3) The Executive Engineer (P.W.D.)	...	
(4) Sri Madduramaiah	...	Non-Official member

(b) The constitution of the Regional Transport Authority and the principles thereto and its duration, are governed by Section 44 (1) and (2) of the Motor Vehicles Rules, 1939 and Rule 88 of the Mysore Motor Vehicles Rules, 1963.

Sri K. LAKKAPPA.—What is the term of the non-official member ?

† Sri R. M. PATIL.—Three years.

Sri K. LAKKAPPA.—May I know his technical qualifications?

Sri R. M. PATIL.—There is no necessity of prescribing any qualifications as the statute itself does not prescribe any.

Sri K. LAKKAPPA.—Has it come to the notice of Government that this non-official member is encouraging his own kith and kin in getting transport licences?

Sri R. M. PATIL.—No.

Sri S. M. KRISHNA.—If certain allegations are made against this particular non-official member, will the Government go into the question and set things right?

Sri R. M. PATIL.—It is not advisable to say anything now.

Sri S. M. KRISHNA.—According to the Minister, the Act does not prescribe any qualifications to become a member of the Transport Authority. Now I would like to know from the Minister if the Government arrogates to itself the right of nominating Tom, Dick and Harry. On what basis is it done?

Sri R. M. PATIL.—My friend's assumption is wrong and his approach is wrong.

Sri S. M. KRISHNA.—I would like to know from him what is the correct approach to this.

Sri R. M. PATIL.—Arrogating the authority to itself in regard to appointment is not the field of Government.

Sri S. M. KRISHNA.—What exactly is it then? You are nominating a member to a body which has the authority to sanction fresh routes, extension of existing routes, etc. Should there not be uniform policy in regard to nominating a member?

Mr. SPEAKER.—What are the technical qualifications in mind? He may be a Graduate. All that is required is sound common sense and that is the only test.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—24-8-1964ರೊಳಗೆ ಈ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಪುನರ್ರಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ?

Sri R. M. PATIL.—Necessarily Government has to do it, because the term is to expire.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ನಾವ್ಕೆಪ್ಪ.—ಒಬ್ಬ ನಾನಾ ಅಫೀಷಿಯರ್ ಮೆಂಬರನ್ನು ಒಂದು ಸಮಿತಿಗೆ ನೇಮಿಸುವಾಗ ಆ ಮನುಷ್ಯನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಆಯಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಜನಗಳ ಮೂಲಕ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ?

Sri R. M. PATIL.—Not exactly what my friend expects, but the Government assesses its own opinion about the man.

Sri G. V. GOWDA.—Is it not desirable to nominate persons who belong to other districts to that tribunal?

Sri R. M. PATIL.—It is not good.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಯಾರ ಬನ್ನಿಗಳ ಸಾರಿಗೆ ಸಮಿತಿಗೆ ಸದಸ್ಯರಾಗಲು ಅಪ್ಪಣ್ಣಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡದೆ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಸರ್ವಿಸ್ವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

Sri R. M. PATIL.—It is speculative and it has not been brought to the notice of Government.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಪ್ಪಾಸ್ವಾಮಿ ಗೌಡ.—ಈಗ ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಮಾತು ಕುರಿತು ಅಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹೊರತು ಇನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಈ ರೀತಿ ಅಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಜನಗಳಿಂದ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಅಕ್ಷೇಪಣೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲವಾದರೂ ಅವರ ವಿರುದ್ಧ ಯಾವ ತರಹ ಗ್ರೀವೆನ್ಸ್‌ನ ಸಹ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಾನು ಅಫೀಷಿಯಲ್ ಮೆಂಬರಿಗೆ ಯಾವ ಕ್ಯಾಲಿಫಿಕೇಷನ್ ಇರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಫ್ಲೀಟ್ ಓನರ್ಸ್ ಸಂಬಂಧಿಕರನ್ನು ಸಾರಿಗೆ ಸಮಿತಿಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಪುನರ್ರಚನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತದೆಯೇ?

Sri R. M. PATIL.—Certainly, it will be examined.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಈ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಅಫೀಷಿಯಲ್ ಮೆಂಬರ್ ಹೊರಗಿನವರು ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ಇದ್ದರೆ ಅಂಥವರನ್ನು ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಅದೇ ಅಧಿಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದವರು ಇದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಈ ನಾನು ಅಫೀಷಿಯಲ್ ಮೆಂಬರು ಇರುವೆವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕಷ್ಟಗಳೇನು, ಜನರ ಗ್ರೀವ್ಸ್ ಏನೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಹೊರಗಿನವರನ್ನು ಹಾಕುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

Sri S. SIVAPPA.—Will the Government think of the feasibility of doing away with non-official membership and have only a committee consisting of officials.

Sri R. M. PATIL.—That is also one of the points under consideration.

Date of expiry of the present term of each Taluk Development Board in the State.

*Q.—226. Sri B. CHANNABYRE GOWDA (Hoskote).

Will the Government be pleased to state :—

(a) the date of expiry of the present term of each Taluk Development Board in the State (Districtwar information may be furnished);

(b) the action taken to reconstitute them?

A.—Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Development, Panchayat Raj and Co-operation).—

(a) *Vide* list given below.

(b) General Election to Taluk Development Boards will be held between 15-12-1964 and 15-2-1965 and the Taluk Development Boards will be reconstituted thereafter.

BANGALORE DIVISION.

<i>Name of the T.D.B.</i>	<i>Date of expiry of the present term</i>	<i>Name of the T.D.B.</i>	<i>Date of expiry of the present term.</i>
1	2	1	2
1. BANGALORE DISTRICT.			
1. Bangalore North ..	19-8-1964	7. Magadi ..	1-9-1964
2. Bangalore South ..	17-8-1964	8. Channapatna ..	Not Consti- tuted.
3. Hoskote ..	23-9-1964	9. Ramanagaram ..	21-9-1964
4. Devanahalli ..	4-8-1964	10. Kanakapura ..	17-8-1964
5. Doddaballapur ..	20-8-1964	11. Anekal ..	17-8-1964
6. Nelamangala ..	3-8-1964		
2. KOLAR DISTRICT.			
12. Kolar	17-8-1964	18. Gudibanda	17-8-1964
13. Mulbagal		19. Gauribidanur	
14. Srinivasapur		20. Chickballapur	
15. Chintamani		21. Malur	
16. Sidlaghatta		22. Bangarpet	
17. Bagepalli			
3. TUMKUR DISTRICT.			
23. Tumkur	21-7-1964	28. Chiknaikanahalli	4-8-1964
24. Madhugiri		29. Gubbi	
25. Koratagere	14-7-1964	30. Tiptur	14-7-1964
26. Sira ..		31. Turuvekere ..	
27. Pavagada ..		32. Kunigal ..	
4. CHITRADURGA DISTRICT.			
33. Chitradurga ..	3-8-1964	38. Harihar ..	29-8-1964
34. Challakere ..	9-8-1964	39. Holalkere ..	9-8-1964
35. Molakalmuru ..	3-8-1964	40. Hosadurga ..	3-8-1964
36. Jagalur ..	3-8-1964	41. Hiriyur ..	3-8-1964
37. Davangere ..	25-7-1964		
5. BELLARY DISTRICT.			
42. Siruguppa ..	21-12-1964	46. Hadagalli ..	14-12-1964
43. Hospet ..	11-1-1965	47. Harapanahalli ..	14-12-1964
44. Sandur ..	4-1-1964	48. Kudligi ..	28-12-1964
45. Bellary ..	8-2-1965	49. Mallapuram ..	14-12-1964

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

II. MYSORE DIVISION.

1	2	1	2
1. MYSORE DISTRICT.			
50. Mysore	.. 17-11-1964	56. Periapatna	.. 24-11-1964
51. Krishnarajasagar	.. 8-6-1965	57. Heggadadevankote	.. 1-12-1964
52. Hunsur	.. 1-12-1964	58. Gundlupet	.. 17-11-1964
53. Chamarajanagar	.. 12-1-1965	59. Yelandur	.. 1-12-1964
54. Nanjangud	.. 17-11-1964	60. Kollegal	.. 1-12-1964
55. T. Narasipur	.. 8-12-1964		
2. MANDYA DISTRICT.			
61. Mandya	.. 16-9-1964	64. Malavalli	.. 3-9-1964
62. Srirangapatna	.. 16-9-1964	65. Maddur	.. 3-9-1964
63. Krishnarajapet	.. 3-9-1964	66. Pandavapura	.. 3-9-1964
3. HASSAN DISTRICT.			
67. Hassan	} 26-6-1964	71. Manjarabad	} 26-6-1964
68. Alur		72. Arkalgud	
69. Arsikere		73. Holenarasipur	
70. Belur		74. Channarayapatna	
4. CHIKMAGALUR DISTRICT.			
75. Chickmagalur	} 28-6-1964	79. Narasimharajapura	} 28-8-1964
76. Kadur		80. Mudigere	
77. Tarikere		81. Sringeri	
78. Koppa			
5. SHIMOGA DISTRICT.			
82. Shimoga	} 28-10-1964	87. Sorab	
83. Bhadravati		88. Sagar	
84. Channagiri		89. Hosanagar	
85. Honnali		90. Thirthahalli	
86. Shikaripur			
6. SOUTH KANARA DISTRICT.			
91. Belthangadi	.. 30-11-1964	95. Karkal	.. 23-11-1964
92. Coondapur	.. 18-1-1965	96. Mangalore	.. 30-11-1964
93. Udupi	.. 23-11-1964	97. Puttur	.. 23-11-1964
94. Buntwal	.. 30-11-1964		
7. COORG DISTRICT.			
98. Somwarpet	} 31-5-1964	100. Virajpet	.. 31-5-1964
99. Mercara			

III. BELGAUM DIVISION.

1	2	1	2
1. BELGAUM DISTRICT.			
101. Athani	.. 27-11-1964	106. Raibag	.. 26-10-1964
102. Belgaum	.. 27-11-1964	107. Gokak	.. 8-4-1967
103. Chikodi	.. 4-12-1964	108. Hukkeri	.. 7-12-1964
104. Khanapur	.. 9-1-1965	109. Ramdurga	.. 1-4-1967
105. Parasgad	.. 12-5-1967	110. Sampgaon	.. 8-4-1967
2. DHARWAR DISTRICT.			
111. Byadgi	.. 30-11-1964	119. Kundgol	.. 7-12-1964
112. Dharwar	.. 7-12-1964	120. Mundargi	.. 7-12-1964
113. Gadag	.. 7-12-1964	121. Nargund	.. 7-12-1964
114. Hangal	.. 7-12-1964	122. Navalgund	.. 7-12-1964
115. Haveri	.. 18-1-1965	123. Ranabennur	.. 7-12-1964
116. Hirekerur	.. 7-12-1964	124. Ron	.. 30-11-1964
117. Hubli	.. 7-12-1964	125. Shiggaon	.. 30-11-1964
118. Kalghatgi	.. 30-11-1964	126. Shirhatti	.. 4-1-1965

3. BIJAPUR DISTRICT.

127. Badami	} 28-7-1964	133. Indi	..
128. Bagalkot		134. Jamkhandi	.. 28-7-1964
129. Bagewadi		135. Muddebihal	..
130. Bijapur		136. Mudhol	..
131. Bilgi		137. Sindgi	..
132. Hungund			

4. NORTH KANARA DISTRICT.

138. Ankola	.. 8-12-1964	144. Mundgod	.. 1-12-1964
139. Bhatkal	.. 4-12-1964	145. Siddapur	.. 24-11-1964
140. Haliyal	.. 8-12-1964	146. Sirsi	.. 7-7-1965
141. Honnavar	.. 29-12-1964	147. Supa	.. 10-11-1964
142. Karwar	.. 5-1-1965	148. Yellapur	.. 28-12-1964
143. Kumta	.. 3-1-1965		

IV. GULBARGA DIVISION.

1. BIDAR DISTRICT.

149. Bidar	.. 3-12-1964	151. Bhalki	.. 3-12-1964
150. Humnabad	.. 3-12-1964	152. Santapur	.. 2-1-1965

2. RAICHUR DISTRICT.

153. Raichur	.. 22-3-1965	158. Yelburga	.. 18-1-1965
154. Manvi	.. 11-1-1965	159. Kushtagi	.. 18-1-1965
155. Sindhnoor	.. 18-1-1965	160. Lingsugur	.. 11-1-1965
156. Gangavati	.. 27-12-1965	161. Deodurg	.. 11-1-1965
157. Koppal	.. 11-1-1965		

3. GULBARGA DISTRICT.

162. Gulbarga	.. 13-7-1964	167. Jevargi	.. 20-7-1964
163. Chitapur	.. 20-7-1964	168. Afzalpur	.. 13-7-1964
164. Yadgir	.. 20-7-1964	169. Aland	.. 13-7-1964
165. Shahpur	.. 20-7-1964	170. Chincholi	.. 6-7-1964
166. Shorapur	.. 13-7-1964	171. Serum	.. 13-7-1964

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ಒಮ್ಮೆ ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳು ಎಕ್ಸ್‌ಪೈರ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ 15-2-65 ರೊಳಗೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುವುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಅವುಗಳ ಅವಧಿ ಮುಗಿಯುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆ? ಸರಕಾರ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ?

† ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ.—ಅದರ ಅವಧಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಕಳೆದ ಸಾರಿ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಟ್ಟ ಉದ್ದೇಶ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಅಕ್ಕಿಗೆ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದು ಹೊಸದಾಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಆ ಆಕ್ಟ್ ಇನ್ನೂ ಫೈನಲ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅಂದಮೇಲೆ ಇನ್ನೆದಾರು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹೊಸದಾದ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರು ಹೇಳಿದ ತಾರೀಖಿನೊಳಗೆ ಅವುಗಳ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ.—ಈಗಾಗಲೇ ಅಮೆಂಡಿಂಗ್ ಬಿಲ್ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಅದನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗತಾನೇ ಅವಧಿಯನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಂದಮೇಲೆ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವುಗಳ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲಿಲ್ಲ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ.—ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯವಿತ್ತು. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ಅವಧಿ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾಗುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ್.—ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಂಡಲವು ಅವಧಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳ ಅವಧಿಯನ್ನು ಯೂನಿಫಾರಂ ಆಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತೀರೋ ಅಥವಾ ಒಂದೊಂದಕ್ಕೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತೀರೋ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಆರ್ಡರ್ ಇರುತ್ತದೆ!

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ್.—ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಮೆಂಡಿಂಗ್ ಬಿಲ್ ಮಾಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿಯೇ ಅದನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪರ್ಷ ಕಾಲ ಅದರ ಅವಧಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತೇನೆ; ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಯೂನಿಫಾರಂ ಆಗಿ ನಡೆಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಈಗ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆಯೇ ಅಥವಾ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆಯೇ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—The terms of different Taluk Boards expire on different dates. That is because of the different dates of their constitution. So Government take individual cases into consideration and extend the term accordingly to such a time that the general election will take place simultaneously in the State.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—ಈಗಿರತಕ್ಕ ವಿಧೇಯಕದ ಪ್ರಕಾರ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆದು ಅವರಿಗೆ ಈಗ ತರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ.—ನಾವು ಈಗ ತರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಅಧಿಕಾರದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಕಾನೂನು ರಚನೆಯಾಗಬೇಕು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಯಾವ್ಯಾವ ತರಹ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಕಾನೂನಿನುಸಾರವಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದಷ್ಟೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಇರುವುದನ್ನು ಪುನಃ ರಚನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಲು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ.—ಈಗಿರತಕ್ಕ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಆಕ್ಟ್ ಸರಿಯಾಗಿ ರಚನೆ ಯಾಗಿ ಹೊಸದಾದ ಒಂದು ಆಕ್ಟ್ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವವರೆಗೂ ಯಾವ್ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ಅವಧಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪೈರ್ ಆಗುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅಲ್ಲಿನ ಬಿ.ಡಿ.ಒ.ಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ.—ಈಗಿನ ತಾಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ. ಅವರು ತಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಬೇಕು, ದುಡ್ಡು ಹೆಚ್ಚಾಗಿಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಲೋಪದೋಷಗಳಿವೆಯೋ ಅವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅವು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪವರ್‌ಫುಲ್ ಆಗಿರಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಒಬ್ಬ ಬಿ.ಡಿ.ಬಿ. ಆಫೀಸರಿಗೆ ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇ ಗೌಡ.—ಆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಊಹೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ಇದೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಆರು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಮಾಡಿ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ ಲೋಪ ಅಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ.—ಕರ್ತವ್ಯಲೋಪ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಈಗ ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮೊದಲು ಸ್ವಡೀಟೀಮನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು ಅವರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆಯ್ಯಾ ಹೋಗಿ ತಿರುಗಾಡಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಆ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಬಿಲ್ಲು ನಿಧ್ವವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದು ಎರಡು ತಿಂಗಳು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಕೆಲಸವಲ್ಲ.

Sri G. V. GOWDA.—It is stated that the term of Taluk Boards of Sira, Pavagada and Turuvekere will expire on 14th July 1964. In the normal course steps should have been taken by now. I want to know whether they have taken steps to extend the period?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—I have already stated that whenever the term of any Taluk Board expires, action will be taken to extend the period upto a point where general elections would be held.

Sri S. M. KRISHNA.—Does the Hon'ble Minister recall the assurance held out to us, that an opportunity would be given to this House to have its say about the Report of the Study team submitted by Sri Kondajji Basappa?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—I do not remember to have given any assurance like that. I have assured the House that the Bill will be placed before the House for consideration as early as possible and the Bill is based on the recommendation of the Study Team.

Sri G. V. GOWDA.—Is it not desirable to allow the House to discuss that particular Report before the amending Bill is passed?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—It is a matter of opinion.

Percentage of Loss in the Transmission of the Electricity in the State Distribution System.

*Q.—257. Sri GANGADHARA NAMOSHI (Gulbarga).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the percentage of loss in the transmission of electricity in the State Distribution System since the Mysore State Electricity Board (M.S.E.B.) was set up (figures for each one of the years may be furnished);

(b) the monetary loss involved in transmission;

(c) the steps taken to reduce the losses in transmission?

A.—Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—

(a) 1957-58	...	16.2%
1958-59	...	16.4%
1959-60	...	13.4%
1960-61	...	13.6%
1961-62	...	13.2%
1962-63	...	13.3%

(b) About Rs. 60.00 lakhs per annum.

(c) (1) Improving the distribution system by increasing the size of conductors ;

(2) Running duplicate Lines ;

(3) Increasing the voltage of distribution ;

(4) Running new transmission lines to various load centres ;

(5) Installing new high tension sub-stations in the various load centres of the State,

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ನಾಮೋಷಿ.—ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ರವಾನಿಸಿ ಒದಗಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಆರ್ ಇಂಡಿಯಾ ಆವರೆಜ್ ನಷ್ಟ ಎಷ್ಟು ಇದೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ನಾಮೋಷಿ.—ಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ರಾಸ್ ಅಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ 13 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ರಾಸ್ ಅಗುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಎರಡು-ಮೂರು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಎಲ್ಲೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹತ್ತು ಪರ್ಸೆಂಟಿಗಿಂತ ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹತ್ತು ಪರ್ಸೆಂಟಿಗಿಂತ ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಮೈರು ದಪ್ಪ ಅಗುತ್ತದೆ. ಒಂದಕ್ಕೆ ಮೂರರಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ. ಖರ್ಚು ಜಾಸ್ತಿ ಅಗುತ್ತದೆ. ಎರಡು ಮೂರು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಅಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಕನಸು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ನಾಲ್ಕು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮಿನಿಮೈಜ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ಈಗಾರೇ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ, ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

Sri G. V. GOWDA.—May I know the steps taken to see that this loss is reduced to the minimum possible extent ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—It is a method of calculation. That is all. This loss can never be avoided. The loss is notional. At the most we could bring it down to 10 per cent. We cannot lower it less than 10 per cent, because the resistance of the wire is there. We are trying to reduce the loss.

Major Industries run by Government in the State.

*Q.—169. Sri E. NARAYANA GOWDA (Bangarpet).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the names and the location of Major industries run by Government in the State;

(b) the amount of capital invested by them in each of the said industries;

(c) the amount of profits or loss during the last three years in each of these industries?

A.—Sri K. MALLAPPA (Minister for Industries and Commerce).—

(a), (b) & (c) *Vide* Statement appended.

STATEMENT.

Sl. No.	Name of the Major Industry run by Govt. in the State	Location	Capital invested (in lakhs)	Net Profit (+) or Loss (-) (in lakhs)		
			1962-63	1960-61	1961-62	1962-63
			Rs.	Rs.	Rs.	Rs.
1.	Government Electric Factory	.. Bangalore	94.56	+ 1.39	+ 1.75	+ 9.15
2.	Government Porcelain Factory	.. Bangalore	176.67	— 12.90	+ 7.96	+ 9.60
3.	Government Sandalwood Oil Factories	.. 1. Mysore	71.93	+ 22.22	+ 16.01	+ 0.7
		.. 2. Shimoga				
4.	Government Soap Factory	.. Bangalore	62.68	+ 21.02	+ 17.97	+ 20.29
5.	Mysore Implements Factory	.. Hassan	28.01	+ 0.13	+ 2.29	+ 1.84
6.	Government Central Industrial Workshop	.. Bangalore	39.17	— 1.58	+ 1.02	+ 1.36
7.	Government Silk Weaving Factory	.. Mysore	22.81	+ 1.07	+ 0.91	+ 1.19
8.	Government Spun Silk Mills	.. Channapatna	44.31	— 0.90	— 1.54	+ 1.35
9.	Government Silk Filatures	.. 1. Kanakapura	10.96	— 3.94	— 1.34	— 4.03
		.. 2. Mysore	44.71	— 6.14	— 6.73	— 9.42
		.. 3. Kollegal	22.83	— 4.34	— 3.26	— 5.49

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಕಾವು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಲಿಪಿ ನಲ್ಲ ಕನಕಪುರ, ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಿರೈ ಫಿಲೇಚರು ಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಲಕ್ಷಾನುಗಟ್ಟಲೆ ರಾಸ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ವರ್ಷ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ರಾಸ್ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಆ ಸಿರೈ ಫಿಲೇಚರುಗಳನ್ನು ಕ್ಯೋಸ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ, ಅಥವಾ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಕ್ಯೋಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲ ಆ ಒಂದು ಉದ್ಯಮದಿಂದ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಕುಟುಂಬಗಳು ಜೀವನ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲ ಆ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ 12 ಸಾವಿರ ಪೌಂಡ್ ಗೊಡುಗಳು ಪ್ರತಿಸಿಕ್ಕ ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ ಗೊಡುಗಳ ಕ್ರಯ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ಅಲ್ಲ ತಯಾರಾಗತಕ್ಕ ವಸ್ತುಗಳ ಕ್ಯಾಲಿಟಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇಂಪ್ರೂವ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಮೊರಕಿನಲಕ್ಕೆ 12 ಸಾವಿರ ಪೌಂಡ್ ಗೊಡುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಯೋ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಫಿಲೇಚರ್ ಸಿರೈ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಕಕೂನ್ಸ್ ಕ್ರಯಜಾಸ್ತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ರಾಸ್ ಆಗುವುದು ಅಸಿವಾರ್ಥ. ಅವುಗಳನ್ನು ಕ್ಯೋಸ್ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಯಾರು ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

Sri S. RAJAGOPAL.—In respect of Government Sandalwood Oil Factories in Mysore, the profit in 1961-62 is Rs. 16.01 lakhs; in 1962-63 it is only 0.7-lakhs. May I know the reason?

Sri K. MALLAPPA.—There was slump in the sandalwood market. Further, synthetic oil started competing. Their ruling price is Rs. 200 per kilogram. Now it has been brought down to Rs. 145. Sandalwood was purchased at a very high price. Therefore margin of profit was very low.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಈ ಕೆಲವು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಎವೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಪ್ಪುರಾಗಿ ಬರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸದೆ ಅನುಭವ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಅಫೀಸರುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸುವುದರಿಂದ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ವದಂತಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಏಪಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಾ ಇರುವುದು ರೇಷ್ಮೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಒಂದರಲ್ಲೇ ಅಲ್ಲ. ತಜ್ಞರಾದವರನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡದೆ ಬೇರೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ಸಿರೈ ಫಿಲೇಚರ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕ ನಷ್ಟವನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ?

Sri R. DAYANANDA SAGAR (Deputy Minister for Sericultrue).—We had been to Japan recently. We have seen some of the automatic filature machines functioning there. We had a discussion with the experts in Japan. We are purchasing some of the automatic reeling machines which would give 16 times higher production than at present.

Sri SANJEEVANATH AIKALA.—With regard to Mysore Hassan Implements Factory, the profit was more than Rs. 2 lakhs for the last two years. Is it a fact that a certain machinery which was imported at a heavy cost is remaining idle because power was not given to that factory, whereas power was given to a private factory?

Sri K. MALLAPPA.—It is not so. Every machinery is being used.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇ ಗೌಡ.—ಕನಕಪುರ ಸರ್ಕಾರಿ ಫಿಲೇಚರಿನಲ್ಲಿ 1961-62ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 1.34 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅದರ 1962-63ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 3 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಜಾಸ್ತಿ ನಷ್ಟವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?

Sri R. DAYANANDA SAGAR.—The rate of cocoon is varying. The demand for silk has been increasing. Cocoon forms 75 per cent of the raw materials. Therefore losses have been increasing in recent years.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಹುಡ್ಡೆಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ಅಟೋಮ್ಯಾಟಿಕ್ ರೀಲಿಂಗ್ ಮೆಷಿನ್ಸ್ ತರಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಇತರ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದರಿಂದ ನಷ್ಟವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಜಪಾನಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವಿಕೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ, ಏನೇನು ಆರೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ?

Sri R. DAYANANDA SAGAR.—Yes, Sir. We have made a very intensive study of Sericulture. We visited a number of farms in Japan which are being run on modern lines, especially farms which use mulberry mixtures as manure. Japanese cultivation is superior to ours and they use very good fertilisers which are very nutritive. For growing mulberry, they have been conducting research and making experiments and we have studied the same with interest. We would like if possible to try to implement it here. We made a good study of seed organisation which we would like to discuss with our experts. These are all several things which would go a long way in developing our sericulture.

1-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ನಾಮೋಷಿ.—ಜನರನ್ನು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ನಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಅಟೋಮ್ಯಾಟಿಕ್ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ತಂದರೆ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

Sri R. DAYANANDA SAGAR.—Sir, the Hon'ble Member has misunderstood the Hon'ble Minister. The Hon'ble Minister has said that two lakhs of people who produce the cocoons will be put to loss if they have to close. Filatures consume 25 per cent of the cocoons produced in the Mysore State.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಜರ್ಮನಿಗೂ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳು ಜಪಾನಿಗೂ ಹೋಗಿ ಬಂದರು. ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಲಕ್ಕಾನಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಏನಾದರೂ ತೀವ್ರವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

Sri R. DAYANANDA SAGAR.—We had discussion with several experts and we are still in the negotiation stage. We have to discuss with the Hon'ble Chief Minister and arrive at conclusions. That apart, we had discussed in our own way regarding the sending of our experts or training our people through their experts coming here and guiding us. These are all in the negotiation stage. It will take some time to finalise.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಸರ್ಕಾರದ ನೇರ, ಅದೃಶಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಒಂಭತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೆ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅನ್ನುವ ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದ ಮೂರು ಯಾವುವು ಎನ್ನುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುತ್ತದೆಯೇ ?

Sri K. MALLAPPA.—Government Electric Factory, Porcelain Factory, Sandalwood Oil Factory.....

Mr. SPEAKER.—It is printed there. It need not be read.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಚ್. ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ.—ಹಾಸನದಲ್ಲಿರುವ ಇಪ್ಪಿಮೆಂಟ್ಸ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಲ್ಲಿ 1961-62ಕ್ಕೆ 2-29 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ರಾಧ ಬಂದಿದ್ದು 1962-63 ರಲ್ಲಿ ಕಡುಮೆ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ವೇರ್ಜಿಸ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾದುದರಿಂದ ಅ ರೀತಿ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಜಪಾನಿನಿಂದ ಅಟೋಮ್ಯಾಟಿಕ್ ತರಿಸಿದರೆ ಉತ್ತಮವೆಂದು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಎಮ್ಮ ಶ್ರೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮೂರು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಗೂ ತರಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ದಯಾನಂದ ಸಾಗರ್.—ಅದನ್ನೇ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ತರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಕಕೂನ್ಸ್ ಚಿಕ್ಕವು. ಅವರ ಕಕೂನ್ಸ್ 1200 ಗಜ ಎಳೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮವು 450-500 ಗಜ ಎಳೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕಕೂನ್ಸ್‌ಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಯಂತ್ರವನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಅವರ ತಜ್ಞರು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ತಜ್ಞರು ತರ್ಕ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ಆ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ಬೇಗ ತರಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ತೀವ್ರತೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಜರ್ಮನಿಗೂ ಜಪಾನಿಗೂ ಹೋಗಿ ತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ತಜ್ಞರನ್ನೂ ಸಮಾರೋಚನೆಗಾಗಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರಾ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ದಯಾನಂದ ಸಾಗರ್.—ಸರಿಕಲ್ಬರ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅನೇಕರು ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಪಾಲಿಸಿ ಮೇಕರ್ಸ್ ಕೂಡ ಹೋಗಿ ಬಂದರೆ ಅನುಕೂಲವುಂಟು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬಂದೆವು. ಅದರಿಂದ ಬಹಳ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆ ನನಗೆ ಉಂಟು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇ ಗೌಡ.—78 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿರುವ ಈ ಮೂರು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ 47 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ದಯಾನಂದ ಸಾಗರ್.—ಈ ನಷ್ಟ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಮ್ಮ ಫಿರೇಟರುಗಳನ್ನು ನಡೆಸದೆ ಇದ್ದರೆ ಇದನ್ನೇ ನಂಬಿಕೊಂಡು ಇರುವ 2 ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ರೇಷ್ಮೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನೇ ನಂಬಿಕೊಂಡಿರುವ ಜನರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಷ್ಟವಾದರೂ ಈ ಫಿರೇಟರುಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜಪಾನ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಫಿರೇಟರ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ನಾವು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಜಪಾನ್ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬರುವುದೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ವಿಷಯವಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ನಡೆಸ್ಮರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಸರ್ಕಾರಿ ಗಂಧದ ಎಣ್ಣೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರುವ ಬಂಡವಾಳ 72 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ. ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಷ 22 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ರಾಶಿ ಬಂದಿದ್ದು 16 ಲಕ್ಷವಾಗಿ 0.7 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಇಳಿದಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಕಡಮೆಯಾಗಲು ಕಾರಣವೇನು?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಮೊದಲು ಗಂಧದ ಎಣ್ಣೆಯ ಬೆರೆ ಏನಿತ್ತು ಆ ಬೆರೆ ಬಿದ್ದುಹೋಯಿತು. ಸಿಂಥೆಟಿಕ್ ಆಯಿಲ್ ಮತ್ತು ಸ್ಟಂಪ್ ವೆಸೆಯಿಂದ ಪೈಪೋಟಿಯುಂಟಾಗಿ ಗಂಧದ ಎಣ್ಣೆ ಖರ್ಚಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಎಣ್ಣೆಯ ಬೆರೆಯನ್ನು 200 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ 145 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಒಂದು ಕಿಲೋಗ್ರಾಮಿಗೆ ಇಳಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಗಂಧದ ಮರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ರಾಶಿ ಕಡಮೆ ಆಯಿತು. ಈಗ ಮರದ ಬೆರೆ ಸಹ ಇಳಿದಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸಾಕಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ರಾಶಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ.

Sri SANJEEVANATH AIKALA.—In view of the loss in many of the industries and the profit in some of the industries not being in consonance with the investment made, will the Government propose to make any study of the industries in the private sector those identical to the ones run by the Government—as to investment, working cost, profit, etc., so as to get benefit?

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member has confused the Chair.

Sri SANJEEVANATH AIKALA.—Sir, the Hon'ble Minister is not confused.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಯಾವ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಕುರಿತು—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ.

Sri SANJEEVANATH AIKALA.—I am referring to this Soap Industry, Implements Factory, and similar industries run by private parties. I want the Government to make a study of such industries run by private agencies and compare the investment, working cost and loss or profit made by them so that the Government may be benefited by their working.

Mr. SPEAKER.—It is too big a supplementary.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಸೋಪ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಹಾಕಿರುವ ಬಂಡವಾಳ 62 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ. ಅದಕ್ಕೆ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ರಾಶಿ ಬಂದಿದೆ; ಎಂದರೆ ಶೇಕಡ 33 ರಷ್ಟು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಬಾಸಗಿ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಪಿಗ್ ರಾಶಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ನೋಡಬೇಕು.

Sri S. SIVAPPA—Has the Minister or the Deputy Minister who has gone abroad to study the working of the industries in those countries, submitted any Report to the Government, as to how the industries should be revitalised and dynamised in our State? If so, what is that Report?

Sri R. DAYANANDA SAGAR.—I have just submitted a Report and the Hon'ble Chief Minister is considering it.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ ಸಿಲ್ಕ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ರಾಶಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಆಧುನಿಕ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ರಾಶಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಯೋಚನೆ ಇದೆಯೇ, ಸ್ವಾಮಿ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ದಯಾನಂದ ಸಾಗರ.—ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಆಟೊಮ್ಯಾಟಿಕ್ ರೀಲಿಂಗ್ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಯಾಗುತ್ತದೆ. 18 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಯೋಗವೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಎಸ್.ಟಿ.ಸಿ. ಮತ್ತು ಜಪಾನ್ ಸರ್ಕಾರಗಳೊಂದಿಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ನಾವೂ ಕೆಲವು ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಎಸ್.ಟಿ.ಸಿ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೊಡನೆ ನಾವು ತರ್ಕ ಮಾಡುವುದಿದ್ದೇವೆ.

Sri G. V. GOWDA.—While getting these automatic reeling machines, the quantum of production may be increased. But what about the quality? Have any steps been taken to improve the quality of cocoons?

Sri R. DAYANANDA SAGAR.—The quality of the raw silk produced through automatic machines will be very much better than the quality of the raw silk produced by hand-reeling.

Sri G. V. GOWDA.—Will it not depend upon the quality of cocoon?

Sri R. DAYANANDA SAGAR.—To improve the 'cocoon' we have to make use of manure and water facilities. Even with bad cocoons we will be able to reel much better silk if we use automatic machines.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಜಿ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ.—ಕನಕಪುರ, ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲದಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ಕಾರದ ಫಿಲೇಚರುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ, ಇನ್ನಷ್ಟು ದಿವಸ ಈ ನಷ್ಟ ವನ್ನನುಭವಿಸುವುದು?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ದಯಾನಂದ ಸಾಗರ.—ಅದಕ್ಕಾಗಲೇ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಇದುವರೆಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ಇದನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಹೇಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದು ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅದಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕುಂಡಪ್ಪ.—ಸರ್ಕಾರಿ ಗಂಧದ ಎಣ್ಣೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಉತ್ತರಗಳು ಬಂದುವು. ಹೊಸ ಸಾರಿ ಅರಣ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸ್ಪೆಕ್ಟಿಂಗ್, ಎಂದರೆ ಕಳ್ಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯಿಂದ ನಷ್ಟವಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಿದರು, ಈಗ ನಿಂತಿಹಿಟ್ ಎಣ್ಣೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಬಂದುದರಿಂದ ನಷ್ಟವಾಯಿತೆಂದು ಇವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ; ಅವರು ಹೇಳಿದ ಉತ್ತರ ಸರಿಯೆ ಅಥವಾ ಇವರು ಹೇಳಿದುದು ಸರಿಯೆ?

Sri K. MALLAPPA.—There is no contradiction at all. There was slump in the market and there was also the competition of the synthetic oil with natural oil. So, we have incurred loss, and we were forced to bring down the price to Rs. 145.

Sri SANJEEVANATH AIKALA.—Is it not a fact that the expenditure on establishment in all these industries is double the expenditure actually required ?

Sri K. MALLAPPA.—It is not correct.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಕೆ. ಪುಟ್ಟಯ್ಯ.—ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲದ ಫಿಲೇಚರಿನಲ್ಲಿ 1961-62ರಲ್ಲಿ ಕಡಮೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ 1962-63ರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ದಯಾನಂದ ಸಾಗರ್.—1961-62ರಲ್ಲಿ ಕಕೂನುಗಳ ಬೆರೆ ಕಡಮೆ ಇತ್ತು, ಈಚೆಗೆ ಕಕೂನುಗಳ ಬೆರೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ, ಇದರಿಂದ ರೈತನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಕಕೂನುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂದದ್ದರಿಂದ ನಷ್ಟ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಡ್ಕಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ಸಾಬೂನಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ರಾಫ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಆಧುನಿಕ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಕೂಲಿ ಖರ್ಚನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯೂರೋಪ್ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದಾಗ, ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿ, ತಿಳಿದು ಬಂದು ಏನಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಸಾಬೂನು ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಂದಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಈ ನೆಂಪೈಯನ್ನು ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಆಧುನಿಕ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು 1,500 ಟನ್‌ನಿಂದ 5,000ಕ್ಕೆ ಏರಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

Provision made under the Medium and Major Irrigation Projects during the II Plan period and the outlay.

*Q.—105. **Sri S. RUDRAPPA (Kalgı).**—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the provision made under the medium and major irrigation projects during the II Plan period and the outlay ;

(b) the amount spent on each District of the State under the above heads; so far (year:wise information may be furnished) ?

A.—**Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).**—

(a) (i) Plan provision Rs. 3,299.70 lakhs.

(ii) Outlay Rs. 2,672.00 lakhs.

(b) The outlay is not booked District-wise but project-wise as more than one District is benefited by a major or medium irrigation projects. Hence, project-wise information is furnished in the appended Statement.

(SRI S. NIJALINGAPPA)

STATEMENT.

Sl. No.	Name of Project	II F.Y.P. Provision	Name of District	Area benefited in acres	Outlay year-wise				
					1956-57	1957-58	1958-59	1959-60	1960-61
1.	Bhadra Project	1,044.00	Chikmagalur	11,871					
			Shimoga	98,028	230.59	199.33	279.89	274.65	318.74
			Bellary	7,200					1303.20
			Chitradurga	1,25,268					
2.	Tungabhadra Project	501.25	Raichur	5,80,000	144.19	762.44	75.50	64.42	167.61
	Left Bank.								634.16
3.	Do R. B.		Bellary	92,345	8.41	6.62	9.58	6.68	15.06
4.	Rajolibunda		Raichur	5,879	4.98	4.13	4.37	3.06	3.22
5.	Ghataprabha Stage I	33.96	Bijapur	1,86,600	18.16	11.15	4.66	6.20	9.53
6.	Tunga Anicut	17.00	Shomoga	12,560	21.93	11.57	3.27	5.79	6.16
			Dharwar	8,940					48.72
7.	Ambligola Project	40.50	Shimoga	7,300	9.61	9.05	16.92	14.37	16.95
8.	Nugu Reservoir	12.00	Mysore	20,000	25.63	15.96	6.52	4.39	9.97
9.	Narayanapura	3.00	Chitradurga	2,210	3.579	2.519	1.766	4.210	2.310
10.	Kariyala	8.75	do	2,050	5.008	3.430	3.296	2.250	2.180
11.	Areshankar	11.77	Bijapur	3,059	4.22	2.19	0.93	0.61	0.14
12.	Ramana Halli	23.34	do	4,800	8.58	2.42	0.62	0.30	6.34
13.	Kalaskope	9.79	do	2,823	6.19	0.72	0.65	0.25	0.50
14.	Kolchi Weir	6.88	Belgaum	2,905					
			Dharwar	245	2.23	1.43	6.79	0.13	1.19
15.	Improvements to tank at Ganjigatti.	3.51	Dharwar	1,134		0.718	0.654	0.240	0.090
16.	Irrigation tank at Aravatgi.	1.06	Dharwar	740		0.078	0.007	0.001	0.015
17.	Improvements to tank at Homardi.	4.23	Dharwar	1,818		1.472	1.040	0.290	0.690
									3.49

18. Irrigation at Benchi ..	0.56	Dharwar	720	..	0.683	0.323	0.100	0.061	1.17
19. Bhandra at Lakamapur..	1.05	Belgaum	2,612	..	(—)	0.111 (—)	0.030	..	0.07
20. Bhandra at Kolloli ..	0.01	Belgaum	3,300	..	..	..	..	..	..
21. Malaprabha ..	100.00	Belgaum	4,00,000	..	..	..	..	..	..
22. Ghataprabha Stage II ..	805.00	Belgaum	1,11,400	22.70	45.77	42.33	35.61	50.60	197.01
23. Kabini Project ..	250.00	Mysore	30,000	0.04	0.45	3.72	19.01	17.70	40.92
		Mandya	24,000	..	..	..	..	10.86	10.86
24. Hebballa ..	15.00	Mysore	1,570	..	0.25	0.56	4.53	5.40	10.74
25. Dharma Project ..	67.00	Dharwar	13,200	0.39	4.21	5.16	8.19	22.49	40.44
26. Laxmanathirtha Project ..	23-27	Coorg	..	0.25	0.18	4.64	2.69	0.75	8.51
27. Chikhole Project ..	22.00	Mysore	3,238	0.25	0.18	1.30	2.95	4.96	9.60
28. Hagaribommanahalli. ..	36.50	Bellary	7,350	..	..	0.05	0.11	2.35	9.51
29. Mangala ..	12.00	Tumkur	1,950	..	..	..	1.12	1.67	2.79
30. Hathikoni ..	13.28	Gulbarga	5,300	..	..	0.61	2.08	2.33	5.02
31. Kanakanala ..	15.50	Raichur	5,100	..	..	0.20	0.16	8.36	8.72
32. Nagathana ..	12.00	Bijapur	1,600	..	0.57	4.28	2.55	2.48	9.88
33. Jambadahalla ..	40.00	Chikmagalur	5,000	..	0.05	0.01	1.22	3.64	4.92
34. Arkavathi ..	40.00	Bangalore	6,000	..	..	..	..	..	..
35. Tungabhadra High Level Canal.	95.00	Bellary	70,339	..	..	..	0.12	0.20	0.32
36. Investigation of Projects ..	5.48	..	..	..	0.95	1.36	1.65	2.05	0.01
37. Sagar Doddakere ..	3.00	..	..	..	0.005	..	..	..	0.01
38. Kamalavathi ..	11.74	..	..	..	..	..	..	..	..

Grand Total ..

3,299.70

Rs. 2,671.99

of

Rs. 2,672.00

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕಮರಾವತಿ ಯೋಜನೆ ಸೇರಿದೆ, ಆದರೂ ಅದು ಈವರೆಗೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಎರಡನೆಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದರೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ, ಆದರೂ ಈಚೆಗೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ನದಸ್ಯರ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ. ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವಯಾವುದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೋ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಏಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಬೇಕಾದರೆ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಮಾನ್ಯ ನದಸ್ಯರು ನೋಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಕೈಕೊಂಡಿರುವ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ 1964ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶ ಮಾಡಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಇಂಥಂಥ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಿಷ್ಟು ಸಾಧನೆಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪ.—ಆರ್ಕಾವತಿ ಯೋಜನೆಗೆ ವರ್ಷವರ್ಷವೂ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಈ ವರ್ಷ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತೋರಿಸದೇ ಯರಲು ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅದು ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪ.—ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ದೊರೆಯದಿರಲು ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಆ ವಿವರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಇದು ಎರಡನೆಯ ಯೋಜನೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ.—ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ನದಿಗಳ ನೀರು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ, ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಕೊರಟಗೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡದಿರಲು ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅದು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಲ್ಲ, ಎರಡನೆಯ ಯೋಜನೆಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ನದಸ್ಯರು ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಆರ್ಕಾವತಿ ಯೋಜನೆ ಎರಡನೆಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದರೂ ಖರ್ಚು ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಏನು ಕೆಲಸವು ನಡೆದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅರ್ಥವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಇಲ್ಲ, ಹಾಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Sri G. V. GOWDA.—May I know the amount involved for the spill-over programmes from the Second Plan ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—There is a lot of spill-over programme due to want of finance.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ಅಭಾವ ಕೊಳ್ಳಗಾಗುವ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವ ಯೋಜನೆಯೂ ಇಲ್ಲದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅದೊಂದೇ ಅಲ್ಲ ಮೀಡಿಯಮ್ ಮತ್ತು ಮೇಜರ್ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳೂ ಬೇರೆ ಇವೆ. ಕೋಲಾರಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಮೈನರ್ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ, ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

**Inconvenience caused to the candidates while registering their
Names in the Employment Exchange, Mysore.**

*Q.—143. Smt. K. S. NAGARATHNAMMA (Gundlupet).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether it has come to their notice that much inconvenience is being caused to the candidates while registering their names in the Employment Exchange, Mysore or renewing the same and also while sending the list of their names ;

(b) whether it is not a fact that sometimes candidates appointed from out of the list sent by the Employment Exchange will be terminated after having put in three to four years of service ;

(c) whether it is not also a fact that such officials suffer on account of age bar ;

(d) If so, whether they intend to change such a procedure ?

A.—Sri D. DEVARAJ URS (Minister for Labour, Housing and Transport).—

(a) No.

(b) Yes.

(c) Not in all cases.

(d) The possibilities of obviating such hardships is being examined.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿವಸ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜಿನ ಬಾಗಿಲು ಕಾಡಿದ್ದರೂ ಅವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಎನ್ನುವುದು ನಿಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅಂಥಾದ್ದು ಇದ್ದರೆ ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕಾಗದ ಬರೆದು ಹತ್ತು ತಿಂಗಳ ಮೇಲೆ ಆಯಿತು, ಅದರೂ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಬಂದಿಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಜನರಲ್ಲಾಗಿ ಕೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಸ್ಟೆಪಿಫಿಕ್ ಆಗಿ ಕೇಳಿದರೆ ತಕ್ಷಣ ಅದಕ್ಕೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜಿಗೆ ಅಕ್ಕಸಾಲಗರಿಗೆ ನಾಕರಿ ಕೊಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ರೂಲ್ಸ್ ಪರ್ಟಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಂಥವರನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದುಬಿಡುವುದರಿಂದ ಅವರ ಏಜ್ ಬಾರ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಏಜ್ ಬಾರ್ ಅಡಂಥವರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಅನುಕೂಲತೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥವರಿಗೆ ಎಜ್ ಲಿಮಿಟೇಷನ್ ಎಗ್ಜೆಂಪ್ಷನ್ ಕೊಟ್ಟು ಪುನಃ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅನುಕೂಲತೆ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

Sri G. V. GOWDA.—When local candidates are taken, is there any period fixed within which the post should be filled up permanently ?

Sri D. DEVARAJ URS.—I do not think there is any period fixed.

With your permission, Sir, I may give some information with regard to (c). So far as the age question is concerned the Government of India do not give any such concession in their service. If a local candidate serves in the Mysore State Government for 2 or 3 years as a local candidate and if he applies for the Central Government service, they do not take into consideration the number of years of service that he has put in here as a local candidate. The Government of Mysore has taken up the matter with the Central Government to see that this concession is given there also.

Changing the Place of the Government of India Type Health Unit sanctioned to Chitradurga Block II.

***Q.—236. Sri G. DUGGAPPA (Holalkere).**—

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether they intend to change the place of Government of India Type Health Unit sanctioned to Chitradurga Block II, from Hireguntanur to some other place ;

(b) the opinion of the Taluk Development Board, Chitradurga, District Health Officer, Chitradurga, Director of Public Health in Mysore, Bangalore and Divisional Commissioner, Bangalore in respect of locating the Government of India Type Health Unit in Chitradurga Block II ;

(c) whether the opinions of the above authorities were taken into consideration while issuing the Government order fixing up the place for locating the Government of India Pattern Health Unit in Chitradurga Block II ?

A.—Sri K. NAGAPPA ALVA (Minister for Health).—

(a) The Government of India Pattern Health Centre is not located at Hireguntanur.

(b) —

(1) Taluk Development Board, Chitradurga

(2) District Health Officer, Chitradurga

(3) Director for Public Health in Mysore

(4) Divisional Commissioner, Bangalore

Opinion

Hireguntanur

Hireguntanur

Pandrahalli

Hireguntanur

(c) Yes.

Sri G. DUGGAPPA.—May I know whether final orders of Government have been issued in this behalf ?

Sri K. NAGAPPA ALVA.—Yes.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಗೌಡ.—ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲಾ ಆರೋಗ್ಯಾಧಿಕಾರಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಭಾಗಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಿರೇಗುಂಟನೂರಿನಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಜನಾರೋಗ್ಯ ಡೈರೆಕ್ಟರವರು ಪಂಡರಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಕಾರ ಪಂಡರಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ಳ.—ಅದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಯಾವ ಸ್ಥಳ ಸರಿಯಾದುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಆರೋಚನೆಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಗೌಡ.—ಈ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಯಾರು ಇನ್‌ಸೆಕ್ಟ್ ಫಾದಿಡ್ವಾರೆ? ಯಾರ ಸಲಹೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ಳ.—ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ನಾನು ಸ್ವತಃ ಇನ್‌ಸೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪಂಡರಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ವತ್ಥಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿದ್ದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಗೌಡ.—ಹಿರೇಗುಂಟನೂರಿನಲ್ಲಿ ಅಸ್ವತ್ಥ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು 12,000 ರೂಪಾಯಿ ಕೂಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ? ಪಂಡರಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಇಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿಯ ಜನ ಒಂದು ಕಾಸು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಪಂಡರಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಿ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ಳ.—ಅಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹಳ್ಳಿ ಕಟ್ಟಡಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಬಾವಿ ಅಲ್ಲಿದೆ. ಜಾಗ ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ಸಹ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಗೌಡ.—ಆ ಜಮೀನು ಒಬ್ಬ ಸಾಹುಕಾರನದು. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ವಂತ ಕಟ್ಟಡ ಇಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಯವರು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಸರಕಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ಳ.—ಅಂಥಾದ್ದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ.—ಈ ಸ್ಥಳ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡ್, ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಹೆಲ್ತ್ ಆಫೀಸರ್ ಇವರು ಹಿರೇಗುಂಟ ನೂರಿನಲ್ಲಿ ಅಗಬೇಕೆಂದು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯು, ಟೇಬಲ್ ಮೇರೆ ಸದಸ್ಯರ ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ಇಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ಳ.—ಹಾಗೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಇಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಅದಾದರಿಂದ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಹೆಲ್ತ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಹಿರೇಗುಂಟನೂರು ಬಡಲು ಪಂಡರಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಲು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಬಲ ಕಾರಣಗಳೇನು? ಅಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪ್ರಭಾವ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇರುವುದೇ ಪ್ರಬಲ ಕಾರಣವಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ಳ.—ಅದೇನೂ ಇಲ್ಲ.

Sri G. DUGGAPPA.—Is the opinion of the District Health Officer not technical opinion?

Sri K. NAGAPPA ALVA.—It is also technical opinion, but this is higher technical opinion.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವಿ. ಗೌಡ.—ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡಿನಿಂದ ಹಣ ಪಡೆಯಲಾಗುವುದು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡದೇ ಇರುವುದರ ಬಿಚಿತ್ಯವೇನು ಸ್ವಾಮಿ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ಳ.—ಬಿಚಿತ್ಯ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಆರೋಚನೆ ಮಾಡಿ ನ್ಯಾಯವಾದುದನ್ನು ಮಾಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ತಾಲ್ಲೂಕು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡಿನವರು ತಾವು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಮೂರನೆಯ-ಒಂದು ಭಾಗದ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಯಾವ ರೀತಿ ಅವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ?

1-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ಳ.—ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ಅದನ್ನು ಆರೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಟಿ. ರಂಗಪ್ಪ.—ಹೆಲ್ತ್ ಯೂನಿಟನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮೇಲೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ಳ.—ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಇದ್ದಂತೆ ತೀರ್ಮಾನ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣಸಿದ್ಧಪ್ಪ.—ನರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒಂದೊಂದಾಗಿರುತ್ತದೆಯೇ ? ಅಥವಾ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ನೀತಿಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಪ್ಪ.—ನೀತಿ ಒಂದೇ, ಅದರಲ್ಲಿ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಇರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಗೌಡ.—ಈಗರಾದರೂ ಪಂಡರಹಳ್ಳಿಗೆ-ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಹಿರೇಗುಂಟನೂರಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿ ಕೊಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಪ್ಪ.—ಈಗ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಹೆಂ ಯೂನಿಟ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಕ್ಕಕಲ್ ಒಪ್ಪಿನಿಯನ್ ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಒಪ್ಪಿನಿಯನ್ನೇ ಬರುತ್ತಾ ಇರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಪ್ಪ.—ಪಬ್ಲಿಕ್ ಒಪ್ಪಿನಿಯನ್, ಚಿಕ್ಕಕಲ್ ಒಪ್ಪಿನಿಯನ್ ಬರುತ್ತದೆ ಅಷ್ಟೆ. ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಒಪ್ಪಿನಿಯನ್ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಕೊಡುವವರು ಯಾರು ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಪ್ಪ.—ಪಬ್ಲಿಕ್ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಎಂದಿಲ್ಲ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೇ ಅದನ್ನು ನಡೆಸುವುದು.

Sri GANJI VEERAPPA.—Is it not a fact that the decision of Taluk Development Board was more political than in the case of Hireguntanur ?

Sri K. NAGAPPA ALVA.—I do not know whether there was any politics or not. We were fully convinced that the decision was prejudicial to the interest of Pandarahalli area.

Sri G. DUGGAPPA.—May I know whether it is a fact that the dispensary is located at Pandarahalli village proper ?

Sri K. NAGAPPA ALVA.—It is in Pandarahalli.

Sri G. DUGGAPPA.—The Hon'ble Minister is furnishing a wrong answer. The location of dispensary is not in the village proper.

MR. SPEAKER.—If the answer is wrong, the Hon'ble Member knows what the procedure is.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಗೌಡ.—ಹಿತ್ತದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಹಿರೇಗುಂಟನೂರು 15 ಮೈಲಿ ದೂರ ಆಗುತ್ತದೆ, ಪಂಡರಹಳ್ಳಿ 6 ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂಬುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಪ್ಪ.—ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಹಿರೇಗುಂಟನೂರಿಗೆ 7 ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರೈಮರಿ ಹೆಲ್ತ್ ಸೆಂಟರ್ ಇದೆ.

Sri S. SIVAPPA.—The Minister is giving wrong answers. I seek the protection of the chair. It affects the privilege of the House. The Minister cannot go on using his position to supply wrong answers. Does it not take away the privilege of the House ?

Sri K. NAGAPPA ALVA.—I have not given wrong answers. I must reply to the member very correctly. I have given very correct answers.

MR. SPEAKER.—The point raised by the Leader of the Opposition is that the Minister has no right to give wrong answers. The ruling will have to be given on three distinct ideas unconnected with each other; the first point is whether the Minister is entitled to give wrong answers. For that, I have to sit in judgment and find out whether it is right or wrong. The Hon'ble Minister says that the answer given by him is right—but the member says that it is wrong. Whichever way it may lie, I cannot sit in judgment over that. The second point is about protection. In the light of what I have said, there is no question of protection. The Hon'ble Member must know how to protect themselves. The Members must know that if a wrong answer is given, they should follow the usual

Procedure. The member may write to the chair. I will see what can be done. By simply asserting on the Floor of the House and asking for protection, how can I protect any member?

Question Hour is over.

QUESTIONS FOR ANSWERS ON THE DAY

(but not taken up)

Grant of Darakhast lands in S. No. 104 to the Harijans and Bovis of Arakere and Narasagondanahalli Villages.

*Q.—149. Sri D. PARAMESWARAPPA (Honnali).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether they have granted lands under Darkhast Rules S. No. 104 of Arakere Village, Honnali Taluk to the Harijans and Bovis of Arakere and Narasagondanahalli Villages;

(b) whether saguvali chits were issued to them;

(c) whether it is a fact that the said grantees belonging to Harijan and Bovi Communities were forcibly evicted and their houses were set on fire and they are being harassed by some persons of Arakere village;

(d) whether they would take necessary action to see that they are put in position of lands granted to them and every protection being given to them?

A.—Sri M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue).—

(a) Yes.

(b) Yes.

(c) There was accidental fire in the village on 17th January 1964. The matter is under investigation. No further information could therefore be given at this stage.

(d) The grants made by the Deputy Commissioner were questioned by way of an appeal before the Divisional Commissioner. The Divisional Commissioner has remanded the case and it is now pending before the Deputy Commissioner. The possession of the lands will be given to the persons to whom the grants are finally made. Necessary protection will be given to the people concerned.

Allotment of 5,000 acres of cultivable wet land for cultivation in Kadegadde and Nagarbavi in Chickmagalur Taluk.

*Q.—193. Smt. B. L. SUBBAMMA (Chickmagalur).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether they are aware that there are nearly 5,000 acres of fertile cultivable wet land and 40 abandoned tanks in Kadegadde and Nagarbavi in Jagara Hobli, Chickmagalur Taluk;

(SMT. B. L. SUBBAMMA)

(b) if so, whether they have contemplated any scheme to bring this land under cultivation;

(c) whether they intend to allot these lands to the landless people from other parts;

(d) whether they would call for a report in this behalf from the Deputy Commissioner of the district?

A.—Sri M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue).—

(a) Yes.

(b) No.

(c) The land is forest land and is not yet released.

(d) Not necessary in view of the answer to item (c).

Opening of a Medical College at Shimoga.

*Q.—152. Sri D. PARAMESWARAPPA (Honnali).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) Whether there have been representations from the public to open a Medical College at Shimoga;

(b) if so, the steps they have taken?

A.—Sri K. NAGAPPA ALVA (Minister for Health).—

(a) Yes.

(b) Due to National emergency, no new college can be opened at present.

INTRODUCTION OF BILLS.

Sri S. R. KANTHI (Minister for Education).—I beg to introduce the Mysore Public Libraries Bill, 1964:

Mr. SPEAKER.—The Bill is introduced.

BANGALORE UNIVERSITY BILL, 1964.

(Motion to Consider—Debate Continued).

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ (ಮದ್ದೂರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಈ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪರಿಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧೇಯಕ ಒಂದು ಮೈಲಿಗಲ್ಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೂಡ ನಾನು ಭಾವನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಗೊಂದಲವುಂಟಾಗಿದೆ, ಜಿಜ್ಞಾಸೆಕೂಡ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಆಕರ್ಷಣೆ ಕೂಡ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಯಾವ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವೇ ಆಗಲಿ ಅದು ತನ್ನ ಜನತೆಯ ಕರ್ಯಾಣವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತದೆ. ವಿಶ್ವದ ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಡನೆ ನಾವು ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಪೈಪೋಟಿ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಹಿಂದೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಎರಡು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಭೆಯೊಳಗೂ ಹಾಗೂ ಹೊರಗೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು

ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಸ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ವನ್ನು ನಾವು ಈ ದಿವಸ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿರುವಾಗ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಆಗ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕು, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವೇನು ಇದುವರೆಗೆ ಕಳಂಕವಿಡಿಯೆಂದು ತೋರಿಸಿದ್ದೇವೆ ಆ ಕಳಂಕದಿಂದ ವಿಮುಕ್ತರಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಹಿರಿಯ ಆಶೆಯಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಬಹಳ ಪುಣ್ಯನೀಯವಾದಂಥ ಸ್ಥಳಗಳಾಗಿರುವಾಗ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಕಳಂಕವೂ ಕೂಡ ತಟ್ಟಬಾರದು. ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿರುವ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದರೆ ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆ, ಸಂಕಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ರಾಜಕೀಯ ತಾಂಡವವಾಡಿದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಜಾತೀಯತೆ ತುಂಬಿ ತಾಂಡವಾಡುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಜಾತೀಯತೆ ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಸ್ವಜನಪಕ್ಷಪಾತ ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದೇ ನಾವು ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಈ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಇವೆಲ್ಲದರಿಂದಲೂ ದೂರವಾಗಿರಬೇಕು. ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕ ಗೊಂದಲ ದಿಂದ ಬಹಳ ದೂರವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಬಹಳ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಅದೇಕೋ ಗೊಂದಲಕ್ಕೀಡಾಗಿವೆ, ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಸುರಮನೆಯಾಗಿವೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಂಠಿಯವರನ್ನು ನಾವು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಕಟುವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಹಲವಾರು ಸಂದರ್ಭಗಳು ಮುಂದೆ ಕೂಡ ಬರಬಹುದು. ಆದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅವರು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರುವ ಬಿಲ್ಲಿನ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವ ಸ್ವಾಗತ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲವೇ ನಿರರ್ಶನವಾಗಿದೆ.

ಈ ವಿಧೇಯಕದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅಶಿಸುತ್ವೇನೆ. ನಮ್ಮ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಈಗಾಗಲೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಹಿಂದೆ ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷದ ಕೆಳಗೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ರೂಪರೇಖೆ ಹೇಗಿರಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ವರದಿಯ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಉಭಯಸದನಗಳ ಸದಸ್ಯರಿಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಕೊಟ್ಟರು. ಆ ವರದಿಯಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆಂದು ನಾವು ಭಾವಿಸಿದ್ದೆವು. ಹಲವಾರುಸಾರಿ ನಾವು ಮೈಯುಕ್ತಿಕವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿನಂತಿಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಈಗ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ಒಂದು ವಿಚಾರದ ಕಡೆಗೆ ಈ ಸಭೆಯ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾರ್ಪಸ್ ಒಂದು ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯಸ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಈ ವಿಧೇಯಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯಲ್ಲೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಎಲ್ಲರಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಹಳ ನಮ್ಮತೆಯಿಂದ ವಾನಾ ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಏಕೆ ನಡೆಸಬಾರದು ಎಂಬ ಆರೋಪನೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದೆ. 1947ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಅಕ್ವಿಷನ್ ತಯಾರಾಧಾಗ ಬೆಂಗಳೂರು ಅರಮನೆಯು ಸೆಮಿ ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಎಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖ ವಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜಮನೆತನದವರೂ ಕೂಡ ತಾವು ಪ್ರಜೆಗಳ ಸೇವಕರೆಂದು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಇದುವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಜಯಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯ ರವರೂ ಸಹ ಭಾಷಣಮಾಡುತ್ತಾ ಸಂದೇಶ ಕೊಡುವಾಗ ತಾವು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಸೇವಕರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆಂದು ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸ್ಪೀಕಿಟರು ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ತಂದರು. ಇವತ್ತು ನಾನಾದರೂ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಬಹಳ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡು ತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಯಾರಾದರೂ ಬೇಕಾದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಕೂಡ ಸಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜಮನೆತನದ ಗೌರವವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯಲು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ರಾಜಮನೆತನದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸ್ಮಾರಕವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲು ಯೋಚನೆಮಾಡಿದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾ ನಿಲಯವನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ರಮ್ಯವಾದ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ರಾಜಮನೆತನದ ಗೌರವ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲ ಒದುವವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಭಕ್ತಿ ಗೌರವ ಮತ್ತು ಕೃತಜ್ಞತೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನವನ್ನು ಈ ಕಡೆ ಸೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

MR. SPEAKER.—The Hon'ble Member can touch upon the point. But need not develop it.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ರೂಪರೇಖೆಗಳು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ದೆಹಲಿಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲೇ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ನಾನು ದೆಹಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಕಳೆದ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ದೆಹಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ನಮ್ಮ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲೆರುವ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಪೈಕಿ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲೆವು. ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕಂತಹ ಪರಿಣಿತರು ನಮ್ಮ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲೆರುವ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಯಾವ ಯಾವ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಒಳ್ಳೆಯ ಅಂಶಗಳಿವೆ ಎಂದು ಕೇಳತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ದೊರೆತಿದೆ. ಯಾರನ್ನು ಕೇಳಿದರೂ ಅವರು ಯಾವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದರು ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ದೊರತಿರುವ ಗೌರವ ದೊರತರತಕ್ಕ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇಶಮುಖರವರ ನಾಯಕತ್ವ ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶನ ಬಹು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅವರು ಮುಕ್ತಕಂಠದಿಂದ ಹೊಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂತಹ ದೆಹಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ನಾನು ಅಭಿನಂದಿಸಲೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ದೆಹಲಿಗೆ ಏನು ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿದೆಯೋ ಅದಂತೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಂಠಿಯವರು ನನ್ನ ಹೇಳುತ್ತ ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ಆಕಾಡೆಮಿಕ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ನು ಸೆನೆಟ್ನು ಪ್ರೊಫೆಸ್ಸರ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟು ಡಿಗ್ರಿ ಕೋರ್ಸುಗಳಿಗೂ ಆನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಕೆಲವು ರೂಪು ರೇಖೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎನ್ನುವ ಆರೋಚನೆಯನ್ನೇಕೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ? ಕರ್ಣಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮೈನ್-ಚಾನ್ಸಲರನ್ನು ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಚಾನ್ಸಲರು ಮತ್ತು ಸಿಂಡಿಕೇಟಿನವರು ಸೂಚಿಸಿರುವ ಮೂರು ಜನರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸಮಿತಿಯು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಜನರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಚಾನ್ಸಲರು ನೇಮಿಸಬೇಕು. ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಸಿಂಡಿಕೇಟು ಎರಡು ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಚಾನ್ಸಲರು ಒಂದು ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಒಬ್ಬ ಮೂರು ಜನರಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಯಾರು? ಇದನ್ನು ವಿಧೇಯಕದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಚಾನ್ಸಲರವರು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಚಾನ್ಸಲರವರೂ ಒಂದು ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರಿಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಬಂದಮೇಲೆತಾನೇ ಅವರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡುವುದು?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಿಂಡಿಕೇಟಿನವರು ಇಬ್ಬರನ್ನು ನಾಮನಿರ್ದೇಶ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ; ಚಾನ್ಸಲರವರೂ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಮಿತಿಯವರು ಕೊಟ್ಟ ಹೆಸರುಗಳ ಪೈಕಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಚಾನ್ಸಲರ್ ಅವರು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಅದುದರಿಂದ ನಾನು ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಕರ್ಣಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ನಾವೇಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಾರದು? ಅದರಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪಿರಿ ಮೆಂಟು ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತೇನೆ. ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿರುವುದೇ ಬೇರೆ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನುಸರಿಸಿದರೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಫಲಿತಾಂಶಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಯುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಈ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯನ್ನು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲು ಆನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇದನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರು. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದು ನರಕಾರದವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಮುಂತ್ರಿಯವರು ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಇದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲೆಯೇ ಅಥವಾ ಮುಂದಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಒಂದೆರಡು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ತೀವ್ರಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹಲವಾರು ಸಾರಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸತಕ್ಕ ಸಂಸತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶದಲ್ಲೆರುವ ಜನರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅನುಮಾನ ಬಂದಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಏಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕಿಂತಲೂ

ಎಜುಕೇಷನ್ನಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಉತ್ತರ ದೇಶದವರೇ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಅಷ್ಟು ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದರೂ ಏನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಂಠಿಯವರು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನಂತೂ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಾಗುವುದಾದರೆ ನಮಗೂ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂತೋಷದ ಜೊತೆಗೆ ಹಲವಾರು ಪರತ್ತುಗಳನ್ನು ನಾವು ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಚಿಕ್ಕಿಕರ್ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಗಮನ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗು ಕಾಲೇಜು, ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜು ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬೆಂಗಳೂರು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗೆ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಇದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಚಿಕ್ಕಿಕರ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ತೊಂಬತ್ತೈದರಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ನಾಳೆಯದಿನ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಮೇಲೆ ಮೈಸೂರು ಮಕ್ಕಳ ಭವಿಷ್ಯವೇನು? ಮೈಸೂರಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ದೊರಕುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಗ್ಯಾರಂಟಿಯಾದರೂ ಏನು ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಈಗ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾಳೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ನಾವು ಈಗಲೇ ಉತ್ತರವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಒಂದೇ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಂದರು ಗ್ರಾಜುಯೇಟು ಸ್ಟಡೀಸ್‌ಗಾಗಿ ಯಾರೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಪೋಸ್ಟ್-ಗ್ರಾಜುಯೇಟು ಸ್ಟಡೀಸ್‌ಗಾಗಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಪೋಸ್ಟ್-ಗ್ರಾಜುಯೇಟು ಸ್ಟಡೀಸ್‌ಗಾಗಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟಿನವರು ಇನ್ನೂ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜನಕ್ಕೆ ಇದರಿಂದೇನೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಪ್ತೊಂದು ಜನ ಈ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಯಾರೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಭಯ ಇದ್ದರೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈಗ ರೀಜನಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜು ಎಂದು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯೇನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಕೂಡ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಓದಲು ತೊಂದರೆಯೇನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ.

2-00 P.M.

Sri S. SIVAPPA.—As in the Suratkal College if these Medical and Engineering Colleges go to the Centre, the Centre will make it a condition that a certain percentage of the seats should be reserved for non-Mysorean students.

Sri S. R. KANTHI.—On the contrary, there is a possibility of our stipulating that we must get a certain percentage for Mysore students and that will be carried out. Even now we are giving a certain number of seats to students outside the Mysore State and I do not think it is going to make much change. We can stipulate some such condition in our favour.

Sri S. SIVAPPA.—That can be done while framing ordinances and statutes.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ನನ್ನನ್ನು ಅಷ್ಟು ಬಾಧಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ತಾವೇನೂ ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕುಂದಕವೂ ಆಗಬಾರದು. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಈಗಲೇ ಆರೋಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನೆನ್ನೆಯ ದಿನ ಬಹಳ ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು One-way Traffic ಆಗಬಾರದು. ಈಗ ಕರ್ನಾಟಕ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಮಕ್ಕಳು ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮೆಡಿಕಲ್ ಮತ್ತು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ಮೈಸೂರಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರವಿದ್ದರೂ ಹುಡುಕಿ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಹುಡುಗರು ಅಲ್ಲಿಗೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಹುಡುಗರು ಇಲ್ಲಿಗೂ ಬರುವ ಸಾಧ್ಯವೇ? ಈ ವಿಚಾರ ನೆನ್ನೆಯ ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ.

Sri S. R. KANTHI.—The point is that admission of students after the P.U.C., continues in both the universities. In addition to that if they want to admit students after the B.Sc. or P.P. Course they can do that.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಇಲ್ಲಿ ಪಾಸ್‌ಮಾಡಿದ ಅಂದರೆ ಪಿ.ಯು.ಸಿ. ಪಾಸ್‌ಮಾಡಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕರ್ಣಾಟಕ-ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೆಡಿಕಲ್‌ಗಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗಿಗಾಗಲಿ ಸೇರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

Sri S. R. KANTHI.—I have got records with me. I have got the letter of the Vice-Chancellor that admissions to the two universities will continue on the old basis. Students to the engineering and medical colleges after P.U.C. in both the universities. But there is one thing. The trouble in the Karnatak University, according to the Vice-Chancellor, is that he feels that on account of the failure in the P.P. Course many of the seats in the technical and medical colleges are falling vacant. That is why he wants to take those students who pass B.Sc. Part I into technical and medical colleges in addition to those who are being admitted after passing the P.U.C. examination.

Mr. SPEAKER.—So both are eligible.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠ.—ಅಲ್ಲಿ ಪಿ.ಯು.ಸಿ. ಪಾಸ್‌ಮಾಡಿದವರೇ ಪಿ.ಪಿ.ಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ B.Sc. Part I ಗೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಎಗ್ಜಾಮಿನೇಷನ್ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ B.Sc. Part II ಗೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಎಗ್ಜಾಮಿನೇಷನ್ ಇದೆ. ನೀವು ಇಲ್ಲಿ ಪಿ.ಯು.ಸಿ. ಪಾಸ್‌ಮಾಡಿದವರನ್ನು ಹೇಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರೋ ಅಲ್ಲಿ ಅವರೂ ಹಾಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪಿ.ಪಿ.ನಲ್ಲಿ 50 ಪರ್ಸೆಂಟು ಫೇಲಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಅಂತೂ ಈ ಮೊಬಲಟಿಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾತಾಡುವಾಗ ನಾವು ಹೇಳಿದ ತೊಂದರೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಗೌರವರನ್ನು ಧಾನ್ಯಲರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ದೇಯಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಇಲ್ಲರತ್ತ ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರನ್ನು ಧಾನ್ಯಲರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈಗ ಈ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗೂ ಗೌರವರನ್ನೇ, ಧಾನ್ಯಲರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಪಾದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಾಧಾನವಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಾನು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ನಾವೀಗ ಒಂದು ಹೊಸಬೇಕನ್ನು ಚೆಲ್ಲಬೇಕಾಗಿದೆ, ಹೊಸ ಆರೋಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಾಗಿರಲೀ, ಇಲ್ಲದಿರಲಿ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ವಿಚಾರ ಬಂದಾಗ ಇದನ್ನು ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿ ಗತಿಯಲ್ಲದತ್ತ ಬಗ್ಗೆ ಈ ದಿವಸ ಆ ತಿರುಪತಿ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ಕಾರೇಜಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಒಬ್ಬ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ಧಾನ್ಯಲರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಅದೇರೀತಿ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಇದರಿಂದ ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಂಠಿಯವರು ಆರೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಇನ್ನು ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ರೂಪರೇಖೆಗಳನ್ನು ಆರೋಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಕಂಡುಬರತಕ್ಕದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿಯ ಕುಲಪತಿಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವಾಗ ಅಥವಾ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡುವಾಗ ಗೊತ್ತಿರುವ ಅಥವಾ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಅಡಚಣೆಗಳಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮುಖ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವಿರಬೇಕು ಎಂಬುದು ನ್ಯಾಯ ಅದಾಗ್ಯೂ ಇಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತೆಂದೇ ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಈ ದಿವಸ ಇಲ್ಲಿ ನಾವೇನೂ ಹೊಸದಾಗಿ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇರತಕ್ಕ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗೇ ಒಂದು ಹೊಸ ಉದುಪನ್ನು, ಒಂದು ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ವ್ಯವಹಾರ ಮುಂದೆಯೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮದೇನೂ ಅಭ್ಯಂತರವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವರು ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ನೇಮಕಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಧೈರ್ಯ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಉಪಕುಲಪತಿಗಳಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ನ್ಯಾಯವೆಂದು ನಮಗೆ ಅನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಈಗ ಈ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳ ನೇಮಕದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ನಾವು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಸುತ್ತೇವೆ. ಉಪಕುಲಪತಿಗಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪರಿಣತರಾಗಿರಬೇಕು. ಕೇವಲ ಸರ್ಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪರಿಣತರಾಗಿದ್ದರೆ ಸಾಲದು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೀಯಕ್ಕೆ ಬಂಧಿದ್ದಾರೆ.

ಆ ಅರ್ಪಣೆ ಅವರಿಗೆ ಇರಕೂಡದು. ಮುಂದೆಬರತಕ್ಕ ಉಪಕಾಲಪತಿಗಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅರಿತುನುರಿತರಕ್ಕೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಟ್ಟದ ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಮೇಧಾವಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಅಂತಹವರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಕಲ್ಪಾಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಹೊಸ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಸರಾಗವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಕಿವಿಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಭಾವನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಈ ಮಧ್ಯೆ ಈ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕಾನಾಕರೆಂಟ್ ಸಬ್ಬಕ್ಕಾಗಿ ಸೇರಿಸಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿವೆ. ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಅದರಲ್ಲೂ ಈ ಒಂದು ಫೆಡರಲ್ ಸೆಟಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ವಿಷಯ ಯಾವಾಗಲೂ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸಬ್ಬಕ್ಕಾಗಿ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಂತಹ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದೇಕು, ಅಂತಹ ತರಬೇತು ಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ನಮಗೆ ಇರಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ಮಧ್ಯೆ ಪೋಸ್ಟ್-ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್‌ನ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ಣ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಒಂದು ನಿಲುವನ್ನು ಅಥವಾ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆಗೆ ತರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲರತಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಚೌಕಟ್ಟು ಹೇಗೆದೆಯೆಂದರೆ ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರಲಿ, ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಯಾವ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಿಂದಲಿ ಯಾವ ವರ್ಷದಲ್ಲಾದರೂ ಹೋಗಿ ಸೇರಬಹುದು ಎಂಬುದಾಗಿದೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಚೆಕ್ ಚೆಕ್ಸ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾದರೆ ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಎರಡನೆಯ ವರ್ಷದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯಾಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕು ಹೋಗಿ ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ನಮ್ಮ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕರ್ನಾಟಕ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಷದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಎರಡನೆಯ ವರ್ಷದ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕಾಗಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದು ಅಂತಹ ಮರದ ದೃಷ್ಟಿ ಕರವಾದ ವಿಚಾರ. ಇಂಥಾದ್ದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾನಾದರೂ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೋದರೆ ಇದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಂಠಿಯವರು ಬಹಳ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮೊದಲನೆಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಮೊದಲು ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದರೆ ಅಮೇರಿಕಾ ವಹಲ, ಬೊಂಬಾಯಿ ಮುಂತಾದ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಫೆಡರಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಸೆಟಪ್ ಆಗುವುದರಿಂದ ವಿಶೇಷವಾದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು ಇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ನಾನು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ ಬೇಸತ್ತು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಹಾಗಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿಯನ್ನೂ ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಂಠಿಯವರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಮರುಳು ಯತ್ನವ ಮಾಡು ಎನ್ನುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರಿ. ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಅದು ಫಲಿಸುತ್ತದೆ.

Sri S. R. KANTHI.—The Hon'ble Member thinks that I tried to have a uniform pattern in respect of fees only. It is not so. I tried my level best to have the same curricula of studies in both the Universities and I succeeded to certain extent. At the end it went off again.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಇನ್ನು ಈ ಫೆಡರಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಿಂದ ಆಗತಕ್ಕ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಮೇರಿಕಾ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಶನವಾಗಿಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ನೋಡಿದಹಾಗೆ ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಫೆಡರಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ school of humanity, school of science, school of engineering, school of medical, school of business administration—ಈ ರೀತಿ ಯಾವುದೇ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೋ ಅವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಆ ಫೆಡರಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಧೇಯಕದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಇನ್ನೊಂದು ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾದ ಅಂಶವೇನೆಂದರೆ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದು. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಏರೋನಾಟಿಕ್ಸ್ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಇದ್ದರಂತೆ ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಏರ್ ಕ್ರಾಫ್ಟ್, ಏರೋ-ಇಂಡಿಯಾ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ—ಇವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ)

ಕೊಂಡು ಅಲ್ಲರತಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಬೋರ್ಡರಿಂದ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಮೂಲಕ ರಿಸರ್ಚ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಗೆ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರಿಂದ ಬಹಳ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನೆ ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೆಂಕಟೇಗೌಡರು ಈ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಮನೂಬೈಲು ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಈ ಡೋನರ್ ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಇದರಲ್ಲಿ ಬೇಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾವು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮನುಷ್ಯನು ಕೀರ್ತಿಗೆ ಆಸೆಪಡುವುದು ಸಹಜ. ಜನರು ತಾವು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಹಣವನ್ನು ಇಂತಹ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸಲು ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಚಿಂಪ್ಲೇಷ್, ಇನ್‌ಸೆಂಟಿವ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹವರು 1 ಲಕ್ಷ ಅಥವಾ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರನ್ನು ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳು. ನನ್ನ ಒಂದೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಸೆನೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಒಟಿಂಗ್ ರೈಟ್ಸ್ ಕೊಡುವುದು ಬೇಡ. ಅಂತಹವರನ್ನು ಸೆನೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಗ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಗೌರವ ಕೊಟ್ಟು ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಹೆಸರು ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳಿದ್ದವು. ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಚರ್ಚೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆಲವೆಯವರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಖಾತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಮಾದಿರತಕ್ಕೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವೆಂದರೆ ಈ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ವರ್ಧೆಯುಕವನ್ನು ತಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಅಷ್ಟೇ. ಯಾವ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆಲವೆಯವರು ಈ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದಾರೋ ಆ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಾದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಈ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವಿರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ನಾನು ಹತ್ತೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Sri R. S. HEGDE (Honnavar).—I congratulate the Hon'ble Minister for Education on having introduced this excellent piece of legislation, which has well been thought out, well-laid and well-drafted, and it is a much needed Act of the day. There will be no confusion if the Bill is read in a spirit of compromise and in a spirit of reconciliation. To my mind, the Bill has incorporated salient features of the like Acts of other Universities and it is also a compromise between democracy and autocracy. To my mind, I very strongly feel that education should not be a matter of politics. The principles of democracy should not be carried too far. After all, the University is a seat of education, a seat of culture and it is the very foundation of progress of civilization.

Before I bring to the notice of this Hon'ble House the salient features of this Bill, I feel, Sir, that I must reply to some of the apprehensions expressed. The first one is about finance. What I submit is that, no Government will suffer for want of money in the execution of good acts. After all, education is something good, something necessary and something connected with the very life of the citizens of the State. When the Government is spending 20 lakhs of rupees for building the House of the Governor, I feel Government will be able to find ample money to house the University, which is going to produce governors, men of letters, great scientists and so on. There is also a feeling that primary education is in a state of embryo in the State and that when primary education is the prime necessity of the State, why should the Government venture to pass this Act? To my mind, it appears that there must be all-round development. No doubt, primary education is the

need of the hour and it must be attended to. But, at the same time, other education, education which the proposed university is bound to bestow, attention on cannot be neglected. For instance, in India, there are not many comfortable houses for the people to live in. But that does not imply that the Vidhana Soudha should not be built for the Legislature.

Sri G. V. GOWDA (Palya).—It was built long back.

Sri R. S. HEGDE.—Or that Vidhana Soudha which has been built should be destroyed, or that we should postpone building Vidhana Soudha until all the people have comfortable houses. Suppose a father has ten children and if the father is not able to provide enough board for all it does not mean that the eldest member of the family should starve. So it is absolutely necessary, to display an all-round personality that we must give importance to this piece of legislation as we give importance to secondary education, college education and also primary education.

—The second apprehension was expressed by Sri Ganamukhi that the Central Government might not take over the University or help us or that there might be competitors in the way of the Central Government taking over this University and that we might not get a chance. This apprehension also is not cordial in the sense that in order to have emotional integration or to have integration in education—well, Mysore State will be the pioneer in the southern part of India. When this Government has taken the initiative, this initiative will have been copied by others. Even if there are competitors, well, it will be a healthy competition. It is bound to be good. Therefore, even if two such universities come up, we must persuade the Central Government to take over both the universities, and we will have the honour of becoming the pioneer in starting a big university like this.

The third apprehension which is now expressed is that the students of Mysore State may not find place in these colleges or that some of the students may be hard-pressed for prosecuting their studies. But I fail to understand this aspect of the matter. There are certain central colleges managed by the Central Government. How many students of Mysore are admitted there? We may ask for ten per cent of seats to be reserved there and that ten per cent can have entry. Even if certain students are taken from outside, I feel that it will be a healthy sign, for emotional integration, national integration, unity of India, oneness of India, etc. By exchange of students, by welcoming students from outside the State, we will be promoting integration, and this step will be in the right direction so far as educational integration is concerned. Therefore, these apprehensions need not be entertained if we think loudly and largely.

Then, Sir, the Bill envisages a University wherein there are no affiliated colleges, but only constituent colleges. For instance, in Mysore there are no constituent colleges, but there are only affiliated colleges,

(SRI R. S. HEGDE)

and so also is the case with the Karnatak University. This Bill envisages a university with constituent colleges only. What I mean is the University itself will run post-graduate courses and there will be constituent colleges which will be very intensively controlled by the various branches of the University. In affiliated colleges, there is no proper control by the University. Take for instance so many colleges which are affiliated to the Karnatak University. What is the control of that University? The University has no voice in the management. The staff is appointed by the governing body of the society which sponsors the college. Then, when the University has no control over such colleges, they only affiliate themselves for certain purposes, for the purpose of unity of studies, etc. But here, this will be a university where affiliated colleges will have no place at all. When once we understand that difference between a college which is affiliated and a constituent college, then, what I submit is, there will be no difficulty at all in appreciating the Bill in its correct perspective.

As far as constituent colleges are concerned, clause 2 (1) defines what a constituent college is. Clause 2 (i) also speaks of constituent colleges and clause 2 (10) speaks of a university area wherein these constituent colleges are supposed to be situated. Then, we have section 49 which enumerates the condition precedent for becoming a constituent college. Sri Anna Rao Ganamukhi yesterday expressed that there was nothing in the Act which stated that if the conditions were not satisfied, the constituent colleges would not be a part of the University. But section 51 makes it very clear. After having given permission to become a constituent college, if the constituent college does not satisfy or fails to satisfy the conditions, the permission which was once given can be withdrawn. Regarding the appointment of staff, section 24 (7) makes it very clear. There is a board for appointment. Then there are persons in the University who will be responsible for selecting proper personnel. There was some talk that the governing body or the chairman of the governing body should not be there. But, I fail to understand the reasoning behind it. After all when a private society sponsors a college, the private society invests a huge amount, and it is but quite natural that the person at the helm of affairs of the college should be given some respect, some honour and some place as far as the administration of the college is concerned. To my mind, appointment of staff is an important part of administration and it is quite befitting that in section 27 (3) in the Board of Management, the chairman of the Governing body has got a big voice. The chairman of the society is the chairman of persons who select that staff. Then, we have section 25 regarding the Board of Studies. Thus as far as the curricula are concerned, as far as the appointment of professors concerned and as far as the service conditions are concerned, conditions are imposed. When there is such rigorous imposition of these conditions, I am quite sure, the constituent college will be a college which is managed by the university

itself. So, with this approach, we have to appreciate that many of the colleges of Bangalore District are going to be taken over by the proposed university and that the proposed university is bound to maintain itself in the most dignified way. Some of the Opposition members stated that the Government is not managing the colleges properly. If that is so, there is greater justification that the Central University must come to Bangalore and take over these colleges.

2-30 P.M.

Then, Sir, the greatest attack was on the Chancellor and the Vice-Chancellor. To my mind, the Governor who is a non-political body is the fittest person to become the Chancellor of the proposed University. Now, there is a difference of opinion as to whether it should be the Governor or the Chief Justice. If at other places the Governor has been responsible for the success of the University, why should we not give a chance to the Governor in respect of this University also? If the Governor, as the Chancellor of Mysore University, can manage that University properly and successfully, I am quite sure the very same Governor will be able to manage the proposed University as effectively and successfully as he has been managing the Mysore University.

Then, Sir, as far as the Karnatak University is concerned, the Governor is the Chancellor and the Karnatak University is also managed properly, effectively and successfully. When our sister institutions, namely, the Karnatak and Mysore Universities are being managed properly by the Governor as the Chancellor, I fail to understand how he becomes a misfit for the proposed Bangalore University.

Secondly, the consensus of opinion was that the Chancellor should not preside over the meetings of the Senate and that the Vice-Chancellor should preside. That will not be a correct approach. That will amount to a prohibition imposed upon the Chancellor to attend the meetings of the Senate. After all, you know, Sir, that the King of England has got vast powers but by custom and tradition he has none. In the same way, the Governor as the Chancellor will have vast powers but by a healthy precedent it is possible to establish the supremacy of the Vice-Chancellor. Asking the Vice-Chancellor to preside over a meeting when the Chancellor himself is present will amount to an insult to him. It is just like asking a subordinate to preside over a meeting even when his superior is present. Section 10 has advisedly said, 'he shall, do it when he is present'. So, if he is not present, the Vice-Chancellor will preside. After 1947 the appointment of Governors has been effective and they are all men of letters. They are all persons interested in the promotion of education and can contribute much to the success of a University. In view of this, to ask the Vice-Chancellor to preside would mean preventing the Chancellor from attending the meeting and participating in the deliberations of the Senate. Such a contingency should be avoided.

As far as the selection of the Vice-Chancellor is concerned, I submit that the Bill advisedly says that it must not be left to the Senate. That

(SRI R. S. HEGDE)

will give a touch of immunity to the Vice-Chancellor. In my view, this selection by two persons nominated by the Syndicate and one person nominated by the Chancellor will give him a sort of immunity from influence and this is very advisedly done.

As far as the vesting of powers with the Vice-Chancellor is concerned, in this period of transition when the University is to be born, I feel the powers are not so great. They are necessary and it is but natural that some amount of trust and confidence must be placed in him and I am quite sure there will be no occasion to misuse the powers.

Then, under section 67 a certain college is taken over by the University, what about the staff? It is also very advisedly provided that the staff will be taken over on certain conditions. If it is said that the staff should be taken over, with the college then there will be very hasty appointments at the time of the Centre taking over the University. That is what happened after the reorganisation of States. This section 67 (2) is a safeguard against hasty appointment on the eve of University being taken over by the Centre.

There is a cry against Section 70. After all, Government servants cannot be secluded persons. To secure co-ordination in education, the Education Secretary, the Commerce Secretary and other persons are taken. They are taken so that there will be some sort of effective co-ordination as far as the implementation of the various policies and financial aspects is concerned. Therefore, I fully support this Bill because it is advisedly drafted.

MR. SPEAKER.—Before I call upon anybody else I would like to know how many members are desirous of participating in the debate. Notices of amendments have been given and many more are coming in. I have fixed time till 3 o'clock and the time now left is only 20 minutes. I am appealing to the members to keep this aspect in mind and finish the business according to schedule.

†ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ (ಸಿರಾ).—ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈ ಶಾಸನಸಭೆಯ ಅಧಿವೇಶನ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಮೊದಲನೆಯ ದಿವಸವೇ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಹೊಸ ವಿಧೇಯಕದ ಒಂದು ಕರಡು ಪ್ರತಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಅದು ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದು, ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಹೇಗಿರಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಉಪಕುಲಪತಿ, ಕುಲಪತಿ, ಸೆನೇಟ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಇರಬೇಕೇ ಬೇಡವೆ, ಇದರ ಹೇಗಿರಬೇಕು, ಇದಕ್ಕೆ ಸೆನೇಟ್ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ರೂಪ ರೇವಣಗು ಹೇಗಿರಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ವರ್ಣನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಒಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಿ, ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು, ಒಂದು ವಿದ್ಯಾಪೀಠವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡ ಬೇಕಾದರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲ ಸಾಧನಸಲಕರಣೆಗಳು ಇವೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮೊದಲು ನೋಡಬೇಕು. ನನ್ನೆಯಿಂದಲೂ ಕೆಲವು ಸ್ನೇಹಿತರು ಇದೇನೋ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ, ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಸಿದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಅವರು ಕೇಳಿದುದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದಿಂದ ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಸ್ನೇಹಿತರು ಈಗತಾನೆ ಉತ್ತರ ಕನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದವರು. ಇದು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲ, ಯಾವ ಅನುಮಾನವೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದವರು ಇವರೊಬ್ಬರೇ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಗಾಂಜಿ ವೀರಪ್ಪನವರು ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರು. ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಸಂಶಯಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೊರಗೆಡವಿದರು; ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಅವಿಗೂ ವಾದ ವಿವಾದ ನಡೆಯಿತು. ಅಣ್ಣಾರಾಯರಿಗೂ ಅವರಿಗೂ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಗಂಟೆ ಕಾಲ ನಡೆದ ವಾದ

ದಲ್ಲ, ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಕ್ಷರವೂ ಜಟಿಲವಾಗಿದೆ, ಸಂಶಯಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ, ಏನೋ ಒಳ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಅಲ್ಪರಿಯರೆ ವೋಟುಗಳಿಂದ ಇದನ್ನು ತರಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಗಿದೆ, ಕೇಂಬ್ರಿಡ್ಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೀಗಿದೆ, ಡೆಲ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗಿದೆ, ಜಪಾನಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನವಿಲು ಕುಣಿಯು ತೃಪ್ತೆಂದು ಕೆಂಬುಗತ ಪುಕ್ಕ ತೆರೆದುಕೊಂಡಂತೆ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನನ್ನ ಪುಕ್ಕವೂ ನವಿಲು ಗೆರೆಯಂತೆ ಬೆರೆದುತೃಪ್ತೆಂದು ಹೀಗೆಲ್ಲ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮೊಂಡುತನ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೆ ತಾರಾಮನೆ. ಆ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಪೀಠದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದು, ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ತೆರೆಗೆ ಸರಿಯಾಗುವ ಟೋಪಿಯನ್ನು ಹೊಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒದಲು ಟೋಪಿಯನ್ನು ಹೊಲಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತರೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಕೊರಟಿದಾರೆ. ಜಪಾನಿನ ಟೋಕಿಯೊ ನಗರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಗಂಡನಿಗೂ ಹೆಂಡತಿಗೂ ಜಗಳವಾಯಿತು, ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಗಂಡನಿಗೆ ಗಡಿಯಾರಗಳ ಮೇಲೆಲ್ಲ ಪ್ರೀತಿ. ಪ್ರತಿದಿನ ಅವನು ಮಲಗುವಾಗ ತೆರೆದಿರುವ ಹತ್ತಿರ ಮುನ್ನೂರು ಗಡಿಯಾರಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಲಗುತ್ತಿದ್ದ. ರಾತ್ರಿಲೆಲ್ಲ ಆ ಗಡಿಯಾರಗಳ ಟಿಕ್ ಟಿಕ್ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಹೆಂಡತಿಗೆ ನಿದ್ರೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೆಂಡತಿ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆ ಗಡಿಯಾರಗಳ ಶಬ್ದದಿಂದ ತನಗೆ ರಾತ್ರಿ ನಿದ್ರೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ; ಅದುದರಿಂದ ಆ ಗಡಿಯಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವಂತೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಳು. ಕೋರ್ಟಿನ ನವರು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿದಾಗ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗಿಂತಲೂ ತನಗೆ ಗಡಿಯಾರವೇ ಹೆಚ್ಚೆಂದು ಗಂಡ ಹೇಳಿ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಡೈವೋರ್ಸ್ ಮಾಡಿದನಂತೆ. ಹಾಗೆ ಜನರು ತಮ್ಮನ್ನು ಜನು ಬೇಕಾದರೂ ತೆಗಳಲ, ಯಾರು ಯಾವುದೇ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಿದರೂ ನಾನು ನನಗೆ ತೋರಿದುದನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಜನರು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಮನೋಧರ್ಮ ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳದು. ಗಡಿಯಾರದ ನೆಂಟರು ಕೂಲಿ ಸಾಕಬೇರು. ದೇಶದ ಜನತೆ ಯಾವುದನ್ನು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೊರಟರೆ ಇಂತಹ ಮೊಂಡುತನಕ್ಕೇನು ಹೇಳುವುದು? ಇದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಣ್ಣಾರಾಯರು "Primary education is the obligation of the State Government under the Constitution which says that the State Government should endeavour to give free primary education". ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಹೊತ್ತು ಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯಿರಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ, ಇದು ಸಾವಿರ ಉಪಾಧ್ಯಾಯಿರಿದ್ದಾರೆ, ಇಷ್ಟು ಉಪಾಧ್ಯಾಯಿರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರು. ಈಗ ಪ್ರೈಮರಿ, ಸೆಕೆಂಡರಿ ಮತ್ತು ಪ್ರೀ-ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಶರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಪಾಸು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದವರನ್ನು ಸ್ಟೆಪಲ್ಸ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಬರಿಯ ತಿರುಕನ ಕನಸು. ಒಬ್ಬ ತಿರುಕ ತಾನು ತಿರುದು ತಂದಿದ್ದ ಹಿಟ್ಟನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಂದು ಮುರುಕು ಮುಟ್ಟಪದ್ದಿ ಮುಲಗಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಹುಣಿಸೆ ಬೀಜವನ್ನು ಕಂಡು ಅದನ್ನು ನೆಚ್ಚು ಮರ ಬೆಳೆಸಿ, ಅದರಿಂದ ಬಂದ ಹಣ್ಣನ್ನು ಮಾರಿ ಹಣಗಳಿಸಿ, ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ನೆಂಟರು ಇಷ್ಟರನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ, ಆಗ ನನ್ನ ವಗು ಅತ್ತರೆ ಅದನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊ ಎಂದು ಹೆಂಡತಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಅವಳೇನಾದರೂ ತಕ್ಷಣ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಹೀಗೆ ಅವಳನ್ನು ಒದೆಯುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹತ್ತಿರವಿದ್ದ ಹಿಟ್ಟಿನ ಮಡಕೆಗೆ ಒದ್ದಾಗ ಅದು ಒಡೆದು ತಿರುದು ತಂದಿದ್ದ ಹಿಟ್ಟಿಲ್ಲ ಹೋಯಿತಂತೆ. ಬೆಳಿಗೆ ಎದ್ದು ನೋಡಿದರೆ ಕಿಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಕನಸು ಕಾಣುವ ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೈಸೂರಿನ ಜನತೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಅರಸನೆಯ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದು ಒಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಅವರು ನಡೆಸಿದವು ಗೊಂದಲವೇ ಸಾಕು. ಅವರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಮೈಯುಕ್ಕಿಕ ದ್ವೇಷವಿಲ್ಲದೆಯಿದ್ದರೂ ಅವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ, ಪದಮಾತ್ಮ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೇ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಂಥೆಂಥವರನ್ನೋ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಇವರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರು ಸಾಯಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ನಾನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇರಬಾರದೆಂದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇ? ಜಗತ್ತಿನಿಂದ ಏಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಡಿಸುತ್ತಾರೆ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಅವರು ಜಗತ್ತನ್ನು ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರು ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರಬಾರದು. ಮಾಡುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ದುರುದ್ದೇಶವಿರಬಾರದು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿನಿಂದ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬೇಕು. 1916ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ ಶಿಲ್ಪಿ ಸರ್. ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದರು. ಎಲ್ಲರೊಡನೆಯೂ

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ)

ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನೂ, ಉತ್ತಮ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳನ್ನೂ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲು ವಿರ್ವಾಡು ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಸ್ವಾಭಾವ ಮಾಡಿದ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಾರ್ಲೇಜು ಅನೇಕ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನೂ ವಿದ್ಯಾಂಸರನ್ನೂ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿ. ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರಿಯವರು ಆ ಕಾರ್ಲೇಜಿನ ಹಳೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು. ಅವರು 80 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸನ್ನು ದಾಟಿದ ಪಿತಾಮಹರು ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥವರನ್ನು ನೃಪ್ತಿ ಮಾಡಿದ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಒಣ್ಣು ಬಳಿಯ ಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟು, ತಾನು ಮಾಡುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು, ಅದೇ ಸರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಭುಜಕೀರ್ತಿ ಕಟ್ಟಿ ತ್ವೇನ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮೊಂಡುತನಕ್ಕೇನು ಹೇಳಬೇಕು? ಮೊಂಡುತನಕ್ಕೂ ಒಂದು ಮಿತಿ ಇರಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೆಂಕಟೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಒಂದು, ಎರಡು ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲ ಇಷ್ಟು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಜನರಿಗೆ ಅಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿರಿ. ಅದನ್ನು ಪೂರೈಸದೆ ಒಂದು ಹೊಸ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ತೆರೆದು, ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಇಂದಿಯಾ ಸರಕಾರದವರು ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ? ಸುಳ್ಳು ಅಶ್ವಾಸನೆಗಳನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಸರಕಾರ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ಕ್ಷೇಮ. ಈಗ ಇವರು ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ, ಮೈಸೂರು ವಿಶಾಲವಾಗಿದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವಿದೆ, ಕರ್ಣಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವಿದೆ. ಈ ಹೊಸ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಈಗ ಕೈಕೊಂಡಿರುವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೇ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಲು. ಈ ಹಣವನ್ನು ದೇಶದ ಪ್ರೈವೇಟಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ, ಸೆಕೆಂಡರಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲು, ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಪಿಮುಷ್ಟಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕಪಿಮುಷ್ಟಿ ಹಿಡಿತ ಇದೆ. ಅವರ ಕಪಿಮುಷ್ಟಿ ಹಿಡಿತ ಇದ್ದರೂ ಅವರ ಹಣಕಾಸಿನ ಗೋಣಿ ಚೀಲಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ತೂತುಗಳಿವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಹಣ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಏಳು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಲ್ಲಿಂದ ತರುತ್ತಾರೆ? ಏಳು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು, ರೆಕ್ಟರ್‌ನೇ ಬೇಕು, ಪ್ರೊಫೆಸರ್‌ನೇ ಬೇಕು, ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಕಟ್ಟಡ ಬೇಕು, ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕು? ಈ ಮೊದಲು ಮಾತನಾಡಿದ ಮಾನ್ಯ ನವನೈರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಸರಕಾರದವರು 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿ ರಾಜಭವನ ಕಟ್ಟಿಸುವರೆಂತೆ. ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ವಿಧಾನ ಸೌಧ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಲು ಸರಕಾರ ಹಿಂಜರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕೇಳಬೇಕು ಎಂದು ಎನಿಸಿತು. ಬೆಚ್ಚುನಲ್ಲ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಾತೆಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದ ಹಣ ಹಂಚುವುದಕ್ಕೆ ಇವರಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇದೆಯೇ? ಇವರ ಕಚ್ಚಾಟ ಹೇಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದು ದೇಶದ ಹಣಕಾಸಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗಿದೆ. ಸರಕಾರದ ಖಜಾನೆಯಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲದ ಮೂಲಕ ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಯಾವಾಗಲೂ ಹಾಸಿಗೆ ಇದ್ದಷ್ಟು ಕಾಲೂ ಚಾಚಬೇಕು. ರಾಜಭವನ ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಒಂದು ಪ್ರೈವೇಟಿ ಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹಣ ಕೇಳಿದರೆ ದಡ್ಡು ಇರಲ್ಲಾ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈಗಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಜಭವನ ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕಾದ ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿ ಇದೆಯೇ? ಇದು ನ್ಯಾಯವೇ? 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಎಲ್ಲಿಂದ ತರುತ್ತಾರೆ? ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಇದಕ್ಕೆ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನು ಹಣ ಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಿವರವಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿ ಕೇಂದ್ರದವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ರೀತಿ ಸುಳ್ಳು ಅಸತ್ಯ ನುಡಿಯುವುದಕ್ಕಾದರೂ ಒಂದು ಲಮಿಟ್ ಇರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಹಣವಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಹೊಸ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈಗಿನ ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು 1962ರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಭರತನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಿದಾಗಿನಿಂದ ಗೊಂದಲ ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದರೂ ಹಿಂದೆ ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಉಳಿಯಲು ಎಂದು ಈ ಹೊಸ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ತೆರೆದುಬೇಕು ಎಂಬುದು ಅವರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದ್ದರೆ ಆದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದರೆ ರೆಕ್ಟರ್‌ನೇ, ಪ್ರೊಫೆಸರ್‌ನೇ ಅವರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು, ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗುವುದು, ಕಾರ್ಲೇಜ್ ಸ್ವಾಭಾವ ಎಷ್ಟಿರಬೇಕು, ಯಾವುದೂ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಗೊಂದಲ ಅನ್ಯಾಯ ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ

ಅಗದೇ ಇರುವಾಗ್ಗೆ ಹೊಸ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದು ಏತಕ್ಕೆ? ಮೈಸೂರು ಹೈ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಜೆಗಳು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಕಟುವಾಗಿ ಟೀಕಿಸಿದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಇದರೂ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ ಈ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೇಲೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಅಪೀಲ್ ಹೋಗಿ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆರಂಭ ತಿಂಗಳಾದರೂ ಅನ್ಯಾಯ ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕಾಗ್ಲಿಲ್ಲ. ಜನತೆಯ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೊಸ ಮೈಸೂರು, ಹಳೇ ಮೈಸೂರು ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯವು ಇದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಏತಕ್ಕೆ ಎಂದರೆ ಇವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನೋ ಮೈನ್-ಚಾನ್ಸಲರ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದಿದೆ. ಮೈನ್-ಚಾನ್ಸಲರ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಯಾರಿಗೋ ಮಾತು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಸಫಾಯದರೆ ನಾನು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ ನವನನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ, ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯುತ್ತೇನೆ, ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆಯುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಯಾರಿಗೋ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಈ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ತರಬೇತಿ ತಮ್ಮವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಸರಿಯೇ, ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರದವರು ಗ್ರಾಂಟ್ ಏಡ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ? ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು? ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಆಧಾರ ಇಷ್ಟು ಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದೇ? ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಆಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದೇ? ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಿರಿ.—ನುಮ್ಮನೆ ಏನಾದರೂ ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಎಜ್ಯುಕೇಷನ್ ಡಿವಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಇದನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಫೈನಾನ್ಸ್ ಡಿವಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ಇದನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನುಮ್ಮನೆ ವಿಷಯ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ಮಾತನಾಡಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಹೌದು. ನಾನು ನುಮ್ಮನೆ ಮಾತನಾಡಿ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ರೇಖೆ ಇದೆ. ರೇಖೆಯಿಂದ ಬರೆದುಬಿಟ್ಟು ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿ ಹಾಳು ಮಾಡಿ ಬಿಡುತ್ತೀರಿ. ನಾನು ಬರೀ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಫೀಜ್ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಸಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಉಂಟಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಕಾರ್‌ಜ್ ಫೀಜ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶರೀಲನೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಕಮಿಷಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಈವರೆಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕಪಿಮುಖ್ಯ ಬಗಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ವಾಮಿ ಮೊದಲನೆಯವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೂ ಇದನ್ನು ಅವರು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಈಗ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಬಿದ್ದು ನಾರುತ್ತಾ ಇದೆ ಇಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಮನೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಲೆಕ್ಚರರ್ಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೈ ಕೋರ್ಟ್ ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಅಪೀಲು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೊಂಡುತನ ಹಿಡಿದು ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಯೊಂದು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಕಲನಮೇಲೋಗರ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಕಹಿ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾವದೋ ಒಂದು ದುರುದ್ದೇಶ ಇದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಮನಿ ಬಳಿಯುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ. ಇವರು ಹುಳಿ ಹಿಡಿದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಏನಾದರೂ ಅನಾಹುತವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಶಂಕೆ ಬಂದಿದೆ.

ಈಗ ತಾನೆ ಶ್ರೀವಾಣ್ ಕೃಷ್ಣದವರು ಅಲ್ಲ. ಪಿ. ಪಿ. ಇಲ್ಲ. ಪಿ. ಯು. ಸಿ. ಅಲ್ಲ. ಅಡ್ಮಿಷನ್ ಇಲ್ಲ. ಅಡ್ಮಿಷನ್ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ನಿನ್ನೆ ದಿನದ ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಡ್ಮಿನ್‌ಟ್ರಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್‌ಮೆಂಟ್ ಇದೆ. ಯಾರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಇವರು ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಏನು? ಅಲ್ಲಿ ಅಡ್ಮಿನ್‌ಟ್ರಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಂದಿರುವುದು ಏನು?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ನೀವು ದೇಶೀಯರೊಂದಿಗೆ. ಪಿ.ಯು.ಸಿ.ಯ ದಲ್ಲ ಪಾಸ್ ಆದವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಪಿ.ಪಿ.ಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. I Year B.Sc. is equal to that and they will be taken to M. B. B. S. I Year. ಅದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೂ ಇದಕ್ಕೂ ಯಾವ ಅಡಚಣೆಯೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

3-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಅವರು ಹೇಳಿದ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದು ನಿಯಂತ್ರಣ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು, ಅವರ ಹೆತ್ತರ ಕಾಚಾ ಕಟ್ಟಿ ಕುಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ವಿವ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಸ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಪಿ.ಯು.ಸಿ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ 11ನೇ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ವಿವ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದವನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಇನ್ನರತ್ತಕ್ಕೆ ಆರ್ಟ್ ಅಂಡ್ ಸೈನ್ಸ್ ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಆಗುತ್ತಾನೆ. ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಓದಿದವನು ಯಾವ ರೀತಿ ಆಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿರುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಲೈಬ್ರರಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯೋದ್ದೇಶಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಸರಿಯಾದ ಕೋಚಿಂಗ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಸರಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಓದಿದವನು ಫಸ್ಟ್ ಇಯರ್ ಬಿ. ಎಸ್. ಸಿ.ಗೆ ಸೇರುತ್ತಾನೆ, ಅವನು ರಿಸರ್ಚ್ ಸ್ಟಡಿಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಚಿಕ್ಕ ಟ್ಯೂಷನ್ ನೋಡಿದ್ದಾನೇ ಇರಬಹುದು, ಯಾವ ವಿಷಯಗಳ ಪರಿಚಯವೂ ಇಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕವನು, he will be a student of this constituent college. ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು, he has to show his merit. He is expected to become a merited student. ಅವನು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ರಿಸರ್ಚ್ ಸ್ಟಾಲರ್ ಆಗಬೇಕು. ಆಹಾ ಎಂತಹ ಕರ್ಮ ಯೋಗಿ ಅವನು ಅವನು ಅಯ್ಯೋ ಪರಮಾತ್ಮಾ ! ಈ ವಿದ್ಯಾ ವಂತಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬುದ್ಧಿ ಕೊಡಬೇಕು! ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವುದರಿಗೆ ಕ್ಯಾಲಿಫಿಕೇಷನ್ ಬೇಕಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ದಯೆ ಒಂದು ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು. ಒಬ್ಬ ರಿಸರ್ಚ್ ಸ್ಟಾಲರ್ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸ್ವಚ್ಛನಿಕ ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು, ಒಂದು ಇಂಜನ್ ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು, ಆಹಾರವಿಲ್ಲದ ಕಾರಾದಾದ ರಾಕೆಟ್ ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ರಿಸರ್ಚ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಟೆಸ್ಟ್ ಟ್ಯೂಡ್ ಎಂದರೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಸರಿಯಾದ ಟೀಚಿಂಗ್ ಇಲ್ಲಿ ಅಂತಹವನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿ ರಿಸರ್ಚ್ ಮಾಡು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಲ್ಲ ಅವನಿವನ ಧವಾಗುತ್ತದೆಮೇ? ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಧೋಗತಿಗೆ ಇಳಿರತಕ್ಕ ಈ ವಿವ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪದ್ಧತಿ ಇನ್ನು ವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾತೆತ್ತಿದರೆ ಡೆಪ್ಪು, ಮದರಾಸು, ಬೊಂಬಾಯಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಬೊಂಬಾಯಿ ನ್ನು ಅವರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಏನಿದೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ನಾವು ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಇವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ 11ನೇ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ it will not be under the control of the University. It will be under the control of the Director of Public Instruction. ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಇನ್ ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ 11ನೇ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್‌ನ್ನು ಮ್ಯಾನೇಜ್ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. 50-51 ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅದೂ ಎಂತಹಹ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಶ್ರೀರಂಗ ಪಟ್ಟಣ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅರಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ 64 ಜನಕ್ಕೆ ಮೊನ್ನೆ ನವೆಂಬರ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೇ ಒಬ್ಬ ಪಾಸ್ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ಇದನ್ನು ಒಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದರೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟಿರತಕ್ಕ ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಇದು ಮಾರ್ಗದೇಶ ತರತಕ್ಕ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಹಾಸನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪ್ರಿನ್ಸ್ ಪಾಲರ್ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಇವತ್ತೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ 22 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಯಾರು ಏನಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಗೆ ಇರಬಹುದು ಒಂದೇ ಒಂದು ಬಲ. ಅದೇ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇರುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಯಾವ ವಲ ಯಾವ ಒಂದು ಕೋಮಿಗೆ ಅವರು ಸೇರಿವಾರೋ ಅವರು ಇವರು ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಇದಿದ್ದರೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ರಾಯಿಕ್ಕಾ ಅಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಪೂಜಿವನ್ಸ್ ಏನಿದೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒದಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಟೇಟ್ಸ್ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ ಸಿಂಡಿಕೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾರು ಇರಬೇಕು, ಸೆನೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾರು ಇರಬೇಕು, ಯಾರನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಸರಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಅವರು ಇರಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಇವೇ ಹೊರತು- ಮತ್ತೇನೂ.

ಇಲ್ಲ. ಕ್ಲಾಡ್ ಬೈ ಕ್ಲಾಡ್ ಹೇಳುವಾಗ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಅವಕ್ಕೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ವಿಧ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇದು ತರವಲ್ಲ. ವಿಧ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ತಾವು ಈ ಬಾತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಮೈಸೂರು ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಸ್ಥಾನ 5-6 ಸಾಲಿ ಹೇಳಿತು—ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ರಾಯಕ್ಕು ಅಲ್ಲಿ ಎಂದು ಲರ್ಡ್ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ. ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ರೈಲು ಬಿದ್ದು ಹೋಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿ ರಾರ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರು, ನುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ತಮ್ಮ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಂಜೀವ ರೆಡ್ಡಿಯವರು ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಡೆಲ್ಹಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದರು, ಅದೇ ರೀತಿ ನೀವೂ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜತ್ತಿಯವರು ಮತ್ತು ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ನಿಮಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಸ್ಥಾನ ಕೊಡುವಂತೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿ ಏಕೆ ಕಳುಹಿಸದಾರವು ಎಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

At the cost of the State Exchequer, I appeal to the Government to pay him Rs. 3,000 and send him. Let him go round the globe. Let him enjoy. Let him do whatever he wants. I request the State Government to see that no further complications are created. That is my sincere feeling.

ಇದನ್ನು ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದರೆ ಇದು ರಾಜ ಕೈಕುತ್ತು, ಈ ಕುತ್ತನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡ ಬೇಕು. ಈ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಫೆಡರಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಅಲ್ಲ, ಇದು ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ. Sri Hegde said that this was a compromise between democracy and autocracy. I request him to write a book on compromise between democracy and autocracy. His speech was simply overflowing with honey. ಏನಾದರೂ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಲರ್ಡ್ ಇತ್ತೇ? ಈ ಸೆಕ್ಷನ್ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ಆ ಸೆಕ್ಷನ್ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ಆ ಕ್ಲಾಡ್ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ಈ ಕ್ಲಾಡ್ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ವಕೀಲರು ಇದ್ದರು, ಎಲ್ಲಾ ಕೇಸುಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು; ಕಷ್ಟಗಾರರು ಮುಂದೆ ಮೇಜು ಗಡ್ಡಿ ಮಾಡಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು, ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಮುಂದೆ ಕೇಸು ಯಾವುದಾದರೂ ಲೀಯಲ್ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಲಿ, ಆ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟರ ವಾದ ಇತ್ತು. ಏನು ಆಪ್ತಾಯಮಾನವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರು; ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ತಿರುಳಿತ್ತೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ತಾವು ಡೆಮಾಕ್ರಟಿಕ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಫಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ there must be criticism ಎಂದು ಹೇಳಿರಿ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಸರಿ, ಅವರು ಮಾಡು ಕೊಂಡು ನಾಲ್ಕು ಕೊಂಬು ಎಂದರೆ ಒಂದು ಕೊಂಬು ನಾಲ್ಕು ಕೊಂಬು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಒಂದು ತರೆ ಅಲ್ಲ ಶತಕಂಠ ರಾವಣ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಬೇಕು. University is a temple of education. It is a seat of so many things.

ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಸೀಟ್ ಆಫ್ ಎಜುಕೇಷನ್, ಟೆಂಪಲ್ ಆಫ್ ಎಜುಕೇಷನ್, ಸೀಟ್ ಆಫ್ ಕಲ್ಚರ್ ಎಂಥದರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು? A man unbiased ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಅಂಜದೇ ಇರತಕ್ಕವನು, ತನಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ ಎನ ತಕ್ಕವನು ಅಂತಹವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇದ ಕರ್ನಾಟಕ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ, ಇದು ಮೈಸೂರು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾಗದಿಂದ ಬಂದವನು, ಮೈಸೂರು ಭಾಗದಿಂದ ಬಂದವನು, ಈ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದವನು, ಆ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದವನು ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಏನಾಗಿ ತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವೇ ಲರ್ಡ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿಯೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಬಿಲ್ ಈಗ ಪಾರ್ ಆಗಿ ಹೊಸ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಆಕ್ಟ್‌ನಿಗೆ ಬರುವುದು ಅವಶ್ಯಕವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಸ್ವಾಮಿ, ಇವತ್ತು ಪ್ರಶೋತ್ತರಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ 105ನೆಯ ನಂಬಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಎರಡನೆಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಕೆಲಸಗಳು ಯಾವವು ಉಳಿದಿವೆ ಅವು ಮೂರನೆಯ ಯೋಜನೆಗೆ ಸ್ಪಿಲ್-ಓವರ್ ಆಗಿವೆ ಎಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಪ್ಲಾನಿನಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲು ಹಣವಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ, ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಮತ್ತು ಸೆಕೆಂಡರಿ ಶಾಲೆಗಳ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲು ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ ರಿಸರ್ಚ್ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಲರ್ಡ್‌ನಿಂದ ಮಾತು.

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ)

ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ 3 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕೆಂದರೆ ಕೊಡಲು ಶಕಿಯಲ್ಲದಿರುವ ಸರ್ಕಾರ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗಾಗಿ ಭವನವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಂತೆ. ರಾಜ್ಯ ಬಡತನದ ಬೇಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಗುತ್ತಿರುವಾಗ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ವಾಸಕ್ಕಾಗಿ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ. ನಕರೂರವರ ಮನೆಗೆ ರೈತರು ಹೋದಾಗ ತಮ್ಮ ಸ್ವಲ್ಪ ಜೀವನವನ್ನು ತೋರಿಸಲು ರೈತರನ್ನು ಅಡಿಗೆಮನೆ, ಡ್ರಾಯಿಂಗ್ ರೂಂ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ ಎಂದು ಕಾಶೀಮಠ ರವರು ಹೇಳಿದರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜತ್ತಿಯವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಮತ್ತು ಈಗ ಹಣ ಕಾಸಿನ ಸಚಿವರಾಗಿರುವಾಗ ವಾಸಮಾಡುವ ರೀತಿ ನೀತಿಯನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಈ ದಿವಸ 20 ಲಕ್ಷ ಖರ್ಚುಮಾಡಲು ಮನಸ್ಸು ಹೇಗೆ ಬರುತ್ತದೆ? ಯಾವುದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆ? ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ದೋಷವೆನಿಸಿದಂತೆ. ಈ ದಿವಸ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಿಗಳ ಪರವಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಹಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಕೈಬಿಡಿ ಹಾಕಬಹುದು. ಅಂಥವೇ ಬುದ್ಧಿಶೂನ್ಯರಾದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಾಯು ಬಾಲ ಡೋಂಕೆಂದು ಕಟ್ಟಿ ಮತ್ತೆ ಬಿಟ್ಟಿದರೆ ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಡೋಂಕೇ. ಸರ್ಕಾರ ಇಂಥ ಶಾಸನ ಮಾಡಿದೆ. (The Hon'ble Education Minister was entering the House).

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Here comes the devil.

Sri S. R. KANTHI.—The devil is speaking.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಇನ್ನೊಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಕ್ರಿಮಿನೇಟ್ ಮಾಡುವುದು. 25 ಸಾವಿರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಮಂದಿಯನ್ನು ರಿಸರ್ಚ್ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಅಣ್ಣಾರಾಯರು ಹೇಳಿದರು. ಉಳಿದವರ ಗತಿಯೇನು? ಫೆಡರಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೆವರು ಮಾತ್ರ ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದರೆ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಕರ್ಣಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ರಿಸರ್ಚ್ಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಧಡ್ಡರಾಗೇ ಇರಬೇಕೇ? ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು, ಉಳಿದವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕದಾದ್ದು ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇ? ನೀವು ಡಿಸ್ಕ್ರಿಮಿನೇಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮತ್ತು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಮುಂತಾದ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿ ಮೊಟಕಾಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ನಿವಾಸವಾಗಿ ಸುಗಮತೆಗಳಾದರೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು. ಅಣ್ಣಾರಾಯರೂ ಸಹ, ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆತುರವಾಗಿ ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಕೈಹಾಕಿಲ್ಲ. ಒಕ್ಕಾಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, ಮ್ಯಾಜಿಕ್ ವ್ರಾಂಡಿಸಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸೌಜದಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅವರ ವ್ಯಾಂಡು ತುಂಡಾಯಿತು. ಈಗ ಅವರನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಿಂದ ತೆಗೆಯಲು ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಪತ್ರಕರ್ತರಲ್ಲಿ ವರದಿ ಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತಡೆಯಿರಿ, 1967 ರವರೆಗೂ ಅವಕಾಶವಿದೆ, ಇನ್ನೂ ಅವರಿಗೆ 3 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲಾವಕಾಶವಿದೆ. ಮುಂದೆ ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಮಾತಿ, ಈಗತಾನೆ ನೆಹರೂರವರು ಅಮರರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರಾಗಿ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಆಮೆದರಿಂದ ಈ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಪಾಸುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆತುರಪಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ಯಾಮಿ, ಈ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಅಟಾನಮಸ್ ಬಾಡಿ, ಇದರ ಪೇರೇ ನಮ್ಮ ಕೈವಾಡವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. 8ನೆಯ ಕ್ಲಾಸನ್ನು ಓದಿ, ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ನೀವು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಸಿಂಡಿಕೇಟ್, ಅಕೆಡಮಿಕ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್, ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಿ ತರಕೇಕು ಮಾಡಬಹುದು. 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟವನ್ನು ಮೆಂಬರು ಮಾಡಿ ಇನ್‌ಸೆಂಟಿವ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವರನ್ನು ಗೌರವ ಸದಸ್ಯರೆಂದು ಕರೆಯಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಬೆಂಗಳೂರು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಸೆನೇಟ್ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟೆಂದು ಎರಡರೂ ಹೇಳಿದ್ದೀರಾ? ಎಲ್ಲರೂ ಇಲ್ಲ. ಡೋನಾನ್‌ಗೆ ಫಸ್ಟ್ ರಾಂಕು ಸೆಕೆಂಡ್ ರಾಂಕು ಎಂದು ರಾಂಕುಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಸೆನೇಟ್ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ರಾಂಕು ಇದೆ. 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವವರಿಗೆ ನಾಲ್ಕನೆಯ ರಾಂಕು. ನೂರು ಜನ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸೆನೇಟ್ ಸದಸ್ಯರಾಗಬಹುದು. ಹಾಗಾದರೆ ಸೆನೇಟ್ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಜೆನೇಟ್ ರಚನೆ, ವೈಸ್‌ಚಾನ್ಸಲರ್ ನೇಮಕ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಛಾನ್ಸಲರಾಗುವುದು ಈ ಮೂರು ವಿಷಯಗಳೂ ಬಹಳ ಅರ್ಥಗರ್ಹಿತವಾಗಿವೆ.

ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಆ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ಚಾನ್ಸಲರಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಎಲೆಕ್ಟೆಡ್ ವೈಸ್-ಚಾನ್ಸಲರು ಎಂದಿರಬಹುದು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಬಹುದು, ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ತಾವೇನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದರೆ ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಬೀದಿ ಅಡಚಿಡಗಿಯಾಗಿದೆ, ಈ ಕಡೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವೂ ಇಲ್ಲ, ಆ ಕಡೆ ಡಿಶ್ಚೀಟರುತಿಲ್ಲ ಇಲ್ಲ. ನಿಂದಿ ಕೇಟಿನವರು ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡುತ್ತಾರಂತೆ. ಆ ಕಮಿಟಿಗೆ ಚಾನ್ಸಲರು ಒಬ್ಬರನ್ನ ನೂಟಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಸಿಂಡಿಕೇಟಿನವರು ಎರಡು ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನೂಟಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಮೂವರಿಂದ ಕೂಡಿದ ಆ ಸಮಿತಿಯು ಸೂಚಿಸತಕ್ಕ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಚಾನ್ಸಲರ್ ನೋಡಿಸಿರ್ವಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಒಬ್ಬರ ಹೆಸರನ್ನು ನೂಟಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನೆಪದ ಮೇಲೆ ಅವರನ್ನು ವಾಪಸು ಕಳುಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೇನು ಭರವಸೆ ಇದೆ? ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಆಶ್ಚರ್ಯವೆನಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಣ್ಣಾರಾಯರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗೆ ವೈಸ್-ಚಾನ್ಸಲರು ಇಲ್ಲ ಎಂದೂ ಅಥವಾ ಚಾನ್ಸಲರು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದೂ ಗದಲಿಪುಟವಾದಬಹುದು. ಅದುದರಿಂದ ವೈಸ್-ಚಾನ್ಸಲರನ್ನು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ರೆಗುಲೇಟ್ ಮಾಡುವಂತೆ ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಧಾಯಕ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರೇನೋ ಮೆಜಾರಿಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ, ಮೈನಾರಿಟಿಯವರು ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿದರೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಿ, ನಾವು ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಪಾಸುಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ನಾಳೆ ದಿನ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ವೋಟಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಪಾಸುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

Mr. SPEAKER.—The member cannot impose on the Chair that I will put the Bill to vote tomorrow. I may put it even today. The member has no right to presume things on behalf of the Chair.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Suppose the Chair puts this Bill to vote, it will be carried by a majority.

In an elected Assembly an elected Speaker can function well; why not an elected Vice-Chancellor? ಇದರಲ್ಲಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟ್ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲ ಎಲೆಕ್ಟೆಡ್ ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟ್ ಇರುವಂತೆ ಏಕೆ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಎಲೆಕ್ಟೆಡ್ ಮಾಡುವುದು? ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕೊಕ್ಕೆ ಒಂದನ್ನೇಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ? ಇದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ರಿಟೈರ್ಡ್ ಫುನಿಷರ್‌ಗಳು ಹಿಂದೆ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಹವರು ಈಗ ಗವರ್ನರುಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.

Mr. SPEAKER.—Rules do not permit discussion of the conduct of Governors.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—If Governor becomes the Vice-Chancellor, what is it that I have to say?

Mr. SPEAKER.—The member can say that the Governor need not be the Vice-Chancellor.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Then the Chair will ask for what reasons?

Mr. SPEAKER.—The member need not analyse the political complexions which may or may not exist as he suggests.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—That is my impression.

Mr. SPEAKER.—Because the member is expressing his impression. I am trying to correct him according to the Rules.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I am not concerned with the correctness or otherwise of it, but I am concerned with relevancy. There are many Governors who were Ministers of this House and they are today Governors. Is it contended that they are not political minded? I am not referring to any particular Governor. I am saying only about 'Governor' as such because this Bill provides that the Governor shall be the Chancellor.

Mr. SPEAKER.—The member may kindly credit me with that much of commonsense. But we are not discussing political complexions in this Bill.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Because the Congress is now in Power the Congress Governments appoint only such persons who have got political force behind them. That is my contention.

ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವೈಸ್-ಚಾನ್ಸಲರಿಗಾಗಿ ಗವರ್ನರ್‌ಗಳನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ನಾವಾರೂ ಉದ್ದೇಶ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಸಕ್ಷನ್ನು 8ರಲ್ಲೊಂದು 5 ನೇ ಸಬ್-ಕ್ಲಾಜನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಿಸೋಣ.

“(5) Where the Syndicate does not, within a reasonable time take action to the satisfaction of the Government, the Government may after considering any explanation furnished or representation made by the syndicate, issue such directions as it may think fit and the Syndicate shall be bound to comply with such directions.”

ಹೀಗಾದರೆ ಏನು ಇದರ ಅರ್ಥ? ನನಗೇನೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದೇನು ಟೀಕೆಯೋ ಅರಾರಂ ಗಡಿಯಾರವೇ? ಕ್ಲಾಜು 8ನ್ನು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನುಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಂದಿದ್ದೀರಿ? ಇದನ್ನು ಫೆಡರಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಇದನ್ನು ಗವರ್ನರ್‌ವೆಂಚು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಎಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾನ್ಯ ವಂತಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾಣ ಕಂಠಯ್ಯನನ್ನೇ ಚೇರ್ಮನ್‌ರಾಗಿ ಮಾಡುವುದೊಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನನಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು ವೈಸ್ ಚಾನ್ಸಲರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಬಹು ಜಾನ್ಯಾದಾಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು. ನಾನು ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಿಂಡಿಕೇಟ್‌ಗೆ 50 ಸಾವಿರ, ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಇತ್ಯಾದಿ ಡೊನೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟವರನ್ನು ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಮೆಂಬರ್‌ರಾಗಿ ಮಾಡುವಾಗ ಅವರು ಸಭೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಅವರ ಸ್ವಗೃಹವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಅವರ ತೈಲ ಕೃಷಿ ಅಥವಾ ಬೇಕಾದರೆ ಯಾರ ಕೈಯಿಂದಾದರೂ ಅನಾವರಣ ಮಾಡಿಸಿ, ಬೇಡವೆನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರು 50 ಸಾವಿರ ಡೊನೇಷನ್‌ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಡೊನೇಷನ್ ಎಂದು ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ರೈಟ್ ಮೆಂಬರ್‌ಗಳಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ.

Mr. SPEAKER.—Is it a clause peculiar to this Bill?

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Yes, certainly. On one side they say that this is an autonomous body and that the Government has not business to interfere. At the same time, they want to provide here that the Government shall have the power to interfere by saying that if the Syndicate does not comply with the direction of the Government, the Government shall issue a direction and that the Syndicate shall be bound to implement it. What is the meaning of this, Sir? Is it not directly in conflict with what the Government says?

Mr. SPEAKER.—Sub-clause (5) is consequential to sub-clauses (3) and (4).

Sri C.J. MUCKANNAPPA.—Instead of calling this a Federal University they may say a Government University or a Political University under the Chairmanship of the Education Minister Sri Kanthi. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈಗ ಹಣಕಾಸಿನ ತೊಂದರೆ ಇರುವಾಗ ಸರ್ಕಾರ ಇಂತಹ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ವುಡು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೆಂಕಟೇ ಗೌಡರು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ತಡೆದು ಬೇಕಾದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಿಡಿ, ನವ್ಯಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಫೆಲ್ಡ್ ಮಾಡುವುದೊಳ್ಳೆಯದು. ನವಿಲು ಕಾಣೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಕೆಂಪುಕುಣಿ ತೊಡಗಿತು ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಲೋಪ ದೋಷಗಳು ಇವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ 1966 ರಲ್ಲೇ ಅಥವಾ 67 ರಲ್ಲಿ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತರುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಅನುಮತಿಸ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ನನ್ನ ಈ ನಾಯ್ಕ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

3-30 P.M.

†Sri G. DUGGAPPA (Holalkere).—Mr. Speaker, Sir, I welcome the Bangalore University Bill, 1964. Most of the speakers who have spoken till now have welcomed the Bill for obvious reasons. As we have understood the idea of Federal University, Bangalore is the proper place for it. There are about 27 colleges including the Central College which was established in 1858 and the other very good private colleges and also the Indian Institute of Science. In addition to these institutions, there are so many Laboratories like the Aeronautical Laboratory, Defence Establishment Laboratory, the Centrally sponsored industrial concerns, etc. All these things are there to be made use of for establishing a Federal University. I must congratulate the Education Minister on having made use of all these materials available in Bangalore to establish a Federal University. I welcome it because the main object of the Federal University is to concentrate upon post-graduate and research studies in colleges. It is the entire responsibility of a Federal University, but at the same time, the research work is also undertaken in various constituent Colleges. But the responsibility lies with the University. As other Hon'ble Members have said the Education Minister of late is becoming a very interesting personality for good and just cause. I wholeheartedly congratulate him and welcome the Bill.

Speaking on some of the points regarding the Bill, I must say, Sir, there are some lacuna in it. For example, I may bring to the notice of the Minister in charge of the Bill that the Head of the Department must be defined properly. When we are in a secular State and in 1964, a provision has been included in this Bill wherein it envisages that religious institution may be given in the manner prescribed by ordinance to those who have consented to receive it. This is something which we cannot swallow and I hope the Education Minister will do well to delete this portion of the Section which enables the University to give instruction in religious matters. This is most unthinkable. I hope the Education Minister will agree with me when I say this.

(SRI G. DUGGAPPA)

Another thing is that important officers of the University have been mentioned in Clause 9. But there is an omission of the name of 'Controller of Examinations' who is a very important officer and who is responsible for the control of all University Examinations. I think that should be included in the list of Officers of the University. Then I come to the selection of Vice-Chancellor. The Chancellor of course is the Governor who is the Head of the State. The Vice-Chancellor is to be selected and the Education Minister has well-thought of a *via media* between direct election of the Vice-Chancellor and nomination directly by the Governor. The Syndicate has a say in the matter of selecting two names and the Chancellor has also something to do in the appointment of Vice-Chancellor, and three persons will constitute the Committee, and those persons are not at all connected with the administration of the University. They will think over and recommend a panel of not less than three names out of which the Chancellor will choose one. This is a well-thought out procedure. I do not find any fault with this. My friend just spoke much on that. There is no need to be dreadful about it. It is a well thought of idea.

Coming to admission of constituent colleges, I have got my own apprehensions. Some doubts have already been expressed by some of the Hon'ble Members here as to what would happen to the interest of Mysore students in the matter of admission to various technical colleges, if medical colleges, engineering colleges and so many technical colleges which are in Bangalore are taken over by the Bangalore University. There is also this fear that the Education Minister has come out with an assurance that this University would be taken over by the Centre and that in future this would be a Centrally sponsored University. I am sure that the admissions to various constituent Colleges, especially to the technical colleges would be controlled by the Centre in which case I also doubt and fear that it may go against the interests of Mysore students. But anyhow, the Education Minister has come out with an assurance that this would not be so in the case of under-graduate studies. I wish it should be so. Then we have no objection. At this stage, the Government will do well to keep in mind to see that the interests of students especially of Mysore should not be in any way jeopardised. There are so many important features of the Bill to which my hon'ble friends have referred already. I do not want to speak on them for fear of repetition. I only refer to a panel of experts to be suggested by the Board of studies for appointments of professors, readers and lecturers. This is not so in the case of University colleges, but this is also applicable to constituent colleges. The University has a say in the matter of appointment of professors, readers and lecturers even in Constituent colleges because this is the only sure way of making colleges and University responsible for the conduct of research work. Unlike the duplicate establishment of laboratories in other types of universities, here the University is responsible for the establishment of

laboratories for research work and the students are admitted to these laboratories which may be established directly in the university colleges or in the constituent colleges. I welcome this measure and once again congratulate the Hon'ble Minister who has sponsored this good measure of legislation.

Mr. SPEAKER.—Sri R. Muniswamiah may speak.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಮುನಿಸ್ವಾಮಯ್ಯ (ದೇವನಹಳ್ಳಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ವಾಂಛಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ವಿಭಜನೆಯನ್ನು ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ವಹವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಏತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವೂ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿಕಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದುದಾಗಿದೆ. ಕಾರಣಜುಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮೊದಲಿಗಿಂತಲೂ ಈಗ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಹಳವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿರತಕ್ಕ ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವೆಂದರೆ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ. ಅದು ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ಎತ್ತರ ಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಈ ರೀತಿ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಹಳ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಿಕ್ಕದೆ ಹೋದುದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂತು. ಅಲ್ಲದೆ, ಉಪವಾಯುರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂತು. ಒಂದು ರೀತಿ ಕಳವಳ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ-ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದೊದಗಿತು. ಅನಂತರ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ಭಾಗಗಳು ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಾದುವು. ಆದಾಗ್ಯೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಮೂರನೆಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕಾದಿರುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂತೋಷ ಪಡೆಯಬೇಕಾದದ್ದು. ಸಂಭವ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಇದನ್ನು ಈಗ ತರಲು ತಕ್ಕ ಸಮಯವಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಸುಲಭಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧಾರವಾದುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯವಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಸುಮಾರು 50 ಸಾವಿರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪೈಕಿ ಅರ್ಧ ಭಾಗದಷ್ಟು ಜನ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆಯೆಂಬುದಾಗಿ ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಲೆಕ್ಕ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾದಮೇಲೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು, ಮತ್ತು ಶಿಸ್ತನ್ನು ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅದು ಬಹಳ ಕಾಂಪ್ಯೂಕ್ಟಿವಿಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಗ್ರಾಂಟು ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದಂಥ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯವರೂ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ನೇಮಿತವಾದಂಥ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯವರೂ ಇಂತಹ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಎಲ್ಲ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ನೂತ್ನ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಎಂದಿರುವುದು ಹೋಗುವಾಗಿದೆ. ಇದುವರೆಗೂ ಮಾತನಾಡಿದಂಥ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಲ್ಲರೂ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ರಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು, ನೂತ್ನವೆಂಬುದಾಗಿ ತಮ್ಮ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 3 ಲಕ್ಷ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ಇದ್ದು ಈಗ ಬಹಳ ವೇಗವಾಗಿ ಸುಮಾರು 14 ಲಕ್ಷ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದೇನೋ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಈಗ ಮೂರನೆಯ ಪಾಂಡಿತ್ಯವಾಹಿನಿ ಯೋಜನೆ ಮುಗಿಯುವದರೊಳಗೇ ಈ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಆದಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಈ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಮತ್ತೊಂದು ಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಯೆಂಟ್ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಸುಮಾರು 21 ಇವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸುಮಾರು 15 ಕೇಂದ್ರದ ಮತ್ತು 6-7 ರಾಜ್ಯದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಖಾನೆ

(ಶ್ರೀ ಆರ್. ಮುನಿಸ್ವಾಮಯ್ಯ)

ಗಳು ಸಹ ಇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಪರಿಶೋಧನೆ ಕೆಲಸಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಕೆಲಸಗಳು ವ್ಯಾಸಂಗಗಳು ಮತ್ತು ಪದವಿಯೋತ್ತರ ವ್ಯಾಸಂಗಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಮುತ್ತಲ ಇರುವ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ಗಳು ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ಗಳು ಮತ್ತು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸೊಗಸಾದ ರ್ಯಾಬೊರೇಟರಿಗಳು ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಕರಣ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಬೋರ್ಡ್ ಆಫ್ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕೊಡದು. ಏಕೆಂದರೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಹೌದು ಹೆಚ್ಚುವು ದಿಲ್ಲ. ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಾಸಂಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಬರುವುದು ಸಂಭವಿಸುವ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವೈದ್ಯಕೀಕರಣ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೊದಲನೆಯ ದಿವಸ ಈ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಮನೂಬೆ ಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಯಾವ ಭಾಗದ ಯಾವ ವಿವಿಧೀಕರಣವೂ ಬಂದು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಮತ್ತು ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಬಹಳ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾದ ವಿಷಯ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣ ಅವರು ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷ ಒಂದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಒಂದಿವ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಷ ಬೇರೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಒಂದಿವ ವಿವಿಧೀಕರಣಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದಿವ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ತರಹ ಇಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇ ಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಪದವಿಯೋತ್ತರ ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಬಹಳ ದಕ್ಷರಾದ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕು. ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪನವರು ಅನೇಕ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್‌ರುಗಳೇ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಸಹ. ಕಾರಣವೇ ನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದುವರೆಗೆ ಪದವಿಯೋತ್ತರ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಸಾಕಷ್ಟು ವಿವಿಧೀಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರು ಸಿಕ್ಕಿ ಕೋಗಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿರುವರೆಂದು ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಪದವಿಯೋತ್ತರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನು ಕೊರತೆಗಳಿವೆಯೋ ಅವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಅನುಕೂಲತೆಸುವುದ ಕೋಸ್ಕರ ತತಮಾಡದೆ ಕೂಡಲೇ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಅದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನೋಡಿ ಸಂತೋಷ ಪಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಂಠಿಯವರು ಈ ವಿಧೇಯಕ ವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುವಾಗ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರ, ವಿಜ್ಞಾನ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ 50-70 ವರ್ಷಗಳು ಹಿಂದೆಯಿಂದಲೇ ಹೇಳಿದರು. ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಪರಿಶೋಧನೆಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಭಾವಯುತವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯದೆ ಕೇವಲ ಕೆಲವು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಪದವೀಪರರು ಡಬ್ಲ್ ಅಥವಾ ಟ್ರಿಪಲ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್‌ಗಳಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರೂ ಗಣಿತ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾವು ಕುಗ್ಗು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಷಯ, ಗಣಿತ-ವಿಷಯ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯ ಗಳಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವುಗಳ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಹಣಕಾಸಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈ ಮನೂಬೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಹಾಗೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿದ್ದಾರೆ ಆಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹಣಕಾಸಿನ ವೇಲರ ಅದರ ಭಾರ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವಂತಹ ಏನು ಸಚಿ ಯನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದನ್ನು ನಾನು ಸಂಬಂಧಿಸಿ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಸಿದ್ಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ದವರನ್ನು ನಾವು ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಏತಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದೆ ಮೆಂಟರ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಮತ್ತು ಹೆಲ್ಡ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ

ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಹಣ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್‌ಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರು. ಆಗ ಅವುಗಳ ಹಣಕಾಸು ಹೊರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮೇಲೆಯೇ ಬಿದ್ದು ಹೋಯಿತು. ಆ ರೀತಿ ಆಗದೆ ಇರಲಿ ಎಂದು ನನ್ನ ಆಶಯ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ವಿಧ್ಯಾ ಸಚಿವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಜಾಗೃತರಾಗಿ ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಯಾರಾದರೂ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಇದರ ಅವರು ಯಾವ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಆಗಿರಲಿ, ಅವರು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಆಗಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಆಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಮಾನ ಪಡುತ್ತಿರುವ 6ನೇ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ "University open to all classes" ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದನ್ನು ಮತದ ವಿಷಯವನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಜಾತ್ಯಾತೀತವಾದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ಯುಲರಿಜಂ ವಿಷಯವನ್ನು ಎಂತನಾದುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಮತಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವ ಅರ್ಥವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸೆಕ್ಯುಲರ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಮತಗಳಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅರ್ಥ ಬರಬಹುದಾಗಿಲ್ಲ. ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಸೆಕ್ಯುಲರಿಜಂ ಸ್ಟೇಟ್ ಎಂಬುದು ಇದೆ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾವ ಮತವನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಅನುಸರಿಸಬಹುದು. ಇನ್ನೊಂದು ಮತದವರ ವಿರೋಧವಿಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಮತವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ರೀತಿ ಒಂದೆಯೇ ಅದಕ್ಕೆ ಸೆಕ್ಯುಲರಿಜಂ ಎಂದು ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಪಾಕಿಸ್ತಾನವು ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ರಾಜ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಟಿಬೆಟ್ ಬೌದ್ಧ ದೇಶವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸೆಕ್ಯುಲರ್ ಸ್ಟೇಟ್, ಜಾತ್ಯಾತೀತ ರಾಜ್ಯ ಎಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆಯೋ ಅದನ್ನು ಬಹಳ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಆಳವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿ, ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಮತಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂಥ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮತದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಣತರಾಗಿರತಕ್ಕವರನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮತದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ಅರನೆಯ ಕಲಮನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀವರ (ಶಿರಹಟ್ಟಿ).— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ವಿಧ್ಯಾಸಚಿವರು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂಚ್ಚಿರುವ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕಾರ್ಪಣೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಹೊರೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೆಟ್ಟದ್ದರೂ ಮಾನ್ಯ ವಿಧ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹಳ ಸಾಹಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾವು ಸಂತೋಷ ಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಾಗೂ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಅನೇಕ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾ ಬಂದಿವೆ. ಹೋದವರ್ಷ ಒಂದು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಸೈನ್ಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅದರ ಮುಖಾಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಮಾನ್ಯ ವಿಧ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ವಿಧ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮೊದಲ ಮಂಡಿಸುವಾಗ ಯಾವ ಯಾವ ಸೋರ್ಸಸ್ ಮುಖಾಂತರ ಈ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗೆ ರೂಪವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿಶದ ಪಡಿಸಿದ್ದರೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಯಾವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಸ್ತವ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕಮಿಷನ್ ನವರು ನೇಮಕವಾಗಿದ್ದ ಕಮಿಷಿಯವರು ಈ ಬೆಂಗಳೂರು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯನ್ನು 1964-65ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಅನಂತರ ಅದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವಾಗ-ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗತಕ್ಕಂಥ

(ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ)

ರೊಕ್ಕವನ್ನು ಎಲ್ಲದ ತರುತ್ತಾರೆ, ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಈಗ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜು ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್‌ನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರ ಮುಖಾಂತರ ಈ ಕಾಲೇಜನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಫೈನಾನ್ಸಿಯಲ್ ಮೆಮೋರಾಂಡಂನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಇದಕ್ಕೆ ಏಳು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೂ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ, ಎಂದು ಒಂದು ಅನುಮಾನವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯೋಜನೆಯ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕಮಿಷನ್ ನವರು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದ ಕಮಿಷಿಯರು ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಏತಕ್ಕೆ ನೂಡಿಸಿ ಮಾಡಿದರು ಎಂದರೆ ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸ್ವಂತವಾದ ರಿಸರ್ಚ್ ಸ್ಟೇಷನ್, ಎಕ್ಸಿಪಿಮೆಂಟ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಈಗ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜ್ ಮುಖಾಂತರ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನೂಡಿಸಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನೂ ಈ ಮನೂದಯ ಚಾಪರ್ 3ರಲ್ಲಿ "Officers of the University ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ Chancellor, Vice-Chancellor ಅನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ". ಪ್ರೊ-ಛಾನ್ಸಲರ್‌ನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ ಬೇರೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ Officers of the University ಯಲ್ಲಿ Pro-Chancellor ಕೂಡ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಕೂಡ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಇದೇ Officers of the University ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ Registrar, Bursar ಎಂದು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಶಬ್ದಗಳು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ, ಉರ್ದೂ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ, ಅಥವಾ ಕನ್ನಡವೋ ಅದು ನಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. Pay of officers ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ Accounts Officer ಎಂದು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. Bursar ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ Accounts Officer ಎಂದು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ರೋಪನೋ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬರಸಾರ್ ಆಗಿರತಕ್ಕವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಆಕೌಂಟ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಶದಪಡಿಸಬೇಕು. ಬೇರೆ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಚೀಫ್ ಆಕೌಂಟ್ಸ್ ಆಫೀಸರ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬರಸಾರ್ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಆಕೌಂಟ್ಸ್ ಆಫೀಸರ್ ಎಂದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅಡ್ಡಿಯೂ ಇಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಸೆಕ್ಷನ್ 10ರಲ್ಲಿ ಛಾನ್ಸಲರ್ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಇದೆ. ಈ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನ ಚೀಫ್ ಜಸ್ಟೀಸ್ ಅವರನ್ನು ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಛಾನ್ಸಲರ್ ಆಗಿಯೂ ಮತ್ತು ವಿವ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೊ-ಛಾನ್ಸಲರ್ ಆಗಿಯೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ವೈಸ್-ಛಾನ್ಸಲರ್ ಅವರನ್ನು ಮೂರು ಜನರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯು ಆರಿಸಿ ಕಳಿಸುವಂಥ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ಆರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ. ಈ ಸಮಿತಿಗೆ ಇಬ್ಬರನ್ನು ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬರನ್ನು ಛಾನ್ಸಲರ್ ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮೂವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಛಾನ್ಸಲರು ಆ ಸಮಿತಿಯ ಥೀರ್ ಮನ್ ಆಗಿ ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಇದೆ. ಎರಡು ಸಾರಿ ಛಾನ್ಸಲರ್ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿರಬೇಕು ಆಗುತ್ತದೆ. ಮೂರು ಜನರನ್ನು ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಥೀರ್ ಮನ್ ಆಗಿ ವೈಸ್-ಛಾನ್ಸಲರನ್ನು ಆರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕು.

4-00 P.M.

ಸೆನೆಟ್ ರಚನೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸ್ ಆಫೀಷಿಯೋ ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಸರ್ವಿಸಸ್ ಎಂದು ಇದೆ. ಮೆಡಿಕಲ್ ಮತ್ತು ಹೆಲ್ತ್ ಸೆರಾಪಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ಗೂಡಿಸುವ ವಿಚಾರವಿರುವಾಗ ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸೆನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಕೊಲಜಿಯೇಟ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಇದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅವರು ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಸೆನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸೆನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಮುಂದೆ ತೊಂದರೆ ಬರಬಹುದು. ಇದು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಗರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೋ ಆ ರೀತಿ ಬದರಾಯಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಜುಡಿಸಿಯಿರುವುದು ಒಬ್ಬರನ್ನಾದರೂ ಚುನಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದ ಐದು ಜನ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದರೂ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿರಬೇಕು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಡೊನಾರ್ ಮೆಂಬರ್ ಏಕೆ ಬೇಕೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಜೀವ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾಲ್ಕು ಅವಧಿಗೆ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಬಂದಕಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವವರು ಡೋನರ್ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತೆಗೆದುಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರಲಿ, ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾದುದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ನಾಮೋಷಿ (ಗುಲ್ಬರ್ಗ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಎರಡೂವರೆ ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರವರೂ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೆ ಎಂದರೆ ಅದು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದ್ದು; ಇದು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾದುದು. ಇದರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಫೆದರಲ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಆಗಬೇಕು, ಎಂದು ಅಮೆರಿಕ ಮತ್ತು ಇತರ ಪರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಏಳು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಹೇಗೆ ಸೌಕಾಗೃತವೆಲ್ಲೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಇಡೀ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಮಾದರಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವಾಗಿರ. ವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವಾಗ ಇದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ಏಳು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನೆರವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು, ಹಣ ಸಹಾಯವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಧಾನ್ಯಲಕ್ ಅದವರು ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್ ಆಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದು, ನಾನು ಆ ಸಲಹೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರವು ಕೈಬಾಡ ಇದೆ, ಅದರ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯೇ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಎಷ್ಟೋ ಟೀಕೆಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಅಂಥ ಪಾತಮಣಿ ಒರತಕ್ಕೆ ಸಂಭವ ಇರಬಾರದು. ಧಾನ್ಯಲಕ್‌ನು ಸೆನೆಟ್ ಮೆಂಬರುಗಳಿಗೂ ಇತರರಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂಪರ್ಕ ಬಂದು ಇಲ್ಲದ ಟೀಕೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗಬಹುದು. ಅದುದರಿಂದ ಇದುವರೆಗೂ ಇತರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾದವರೇ ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಧಾನ್ಯಲಕ್‌ನಿಗೂ ಇರಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ವಿಚಾರ.

ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಫೆದರಲ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಇನ್ನೂ ನಾಲ್ಕು ಆದರೂ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗು ಸುತ್ತದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವಾದರೆ ರಾಜ್ಯದ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ 2-3 ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಏಕೆ ಆಗಬಾರದು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತೆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನೂ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ 9 ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಿವೆ, ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಇವೆ. ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಎಷ್ಟೋ ಇವೆ. ಮೊದಲು ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕದ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವಿದೆ. ವಿಲೇನಗೊಂಡಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಾದ ಹೈದರಾಬಾದು ಕರ್ಣಾಟಕ, ಕೊಡಗು ಮತ್ತು ಮಂಗಳೂರು ಭಾಗಗಳು ಬಂದು ಸೇರಿದ ನಂತರ ರಾಜ್ಯ ದೊಡ್ಡದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಾರ್ತ್ಯದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಆಗಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಆಸೆ. ನಾರ್ತ್ಯದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಆಗಬೇಕು. ಹೈದರಾಬಾದು ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಆಗಬೇಕು. ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರ್ವ ಋತು ಬಂದಂತೆ ನಂತರ ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಮಂಗಳೂರಿಗೂ ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವಾಗಬೇಕು. ಆಗ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಾಹಸವನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಂ. ದೇವ್ (ಗುಬ್ಬಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಪೆಡರಂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಅಗಬೇಕೆಂದು ಈ ಮನೂವಯನ್ನು ತಂದಿರುವುದು ಬಹಳ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ. ಇದನ್ನು 1964-65ನೇ ವರ್ಷದಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ವೈಸ್-ಚಾನ್ಸಲರನ್ನು ಅರಿಸುವಾಗ ಸಿಂಡಿಕೇಟ್‌ನಿಂದ ಇಬ್ಬರು ಮತ್ತು ಛಾನ್ಸಲರು ಒಬ್ಬರನ್ನು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿ ನಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ. ವೈಸ್-ಚಾನ್ಸಲರನ್ನು ಅರಿಸುವಾಗ ಯಾರ ಇಂಟರ್‌ಫರನ್ಸ್ ನೂ ಇರಬಾರದು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ, ಯಾವ ರೀತಿ ವೈಸ್-ಚಾನ್ಸಲರನ್ನು ಅರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಬಹಳ ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಮನೂವಯನ್ನು ಸೆರೆಕ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಕಳಿಸಿ ಈಗಿನ ಅಧಿವೇಶನ ಆಗುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನನಗು ಸುತ್ತದೆ.

ಫೈನಾನ್ಸಿಯಲ್ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನೇ ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಎಳು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಕನ್‌ಸಾಲಡೇಟೆಡ್ ಫಂಡಿನಿಂದ ಏನೂ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ, ಬೆಂಗಳೂರು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯಸ್ ಆಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಡೆವಲಪ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು ಸಿಕ್ಕಬೇಕು, ಹಣ ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು, ಕಟ್ಟಡಗಳು ಬೇಕು ಎಂದು ವುದು ನಿರ್ವಹದವಾದ ವಿಚಾರ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ, ವೈಸ್‌ಚಾನ್ಸಲರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ರೀತಿಯ ಯೋಜನೆ ಗಳಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಪೋಸ್ಟ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆವರು ಬೇಕಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಜನರು ಸ್ವಯಾವಮು ಬೇಕಾಗು ತ್ತಾರೆಯು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋದರೆ ಇದರ ಪಾಡೇನಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೇನಾಗಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಡೋಲೇಷನ್ ಕೊಡುವರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾ ನಿಲಯದ ಸದಸ್ಯರಾಗಬಹುದೆಂದು ಈ ಮನೂವಯಲ್ಲಿ ನಮೂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾ ವಂತರೂ, ತಜ್ಞರೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಲು ಇದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಸರಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಏನಾಗಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಮೆಕಾರಣ ಯಾವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಅಂಥ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಗಮನಿಸಿ ಅವರು ಬಾಕಿ ಎಂ ಆಗಿ ಇದರ ಬಳಸ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಕೈಗಾರಿಕೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಗೆ ಸುಯಾದ ವಿದ್ಯಾವಂತರು, ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆವರು ಬೇಕೆಂದು ಅವರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಇಷ್ಟು ಹಣವೆಂದು ಇದ್ದುತಾರೆ ಅಥವಾ ತಾವೇ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಸೆನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಚೇಂಬರ್ ಆಫ್ ಕಾಮರ್ಸ್‌ಗೆ ಪ್ರಾ ಸಿನ್ಸಿಡೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಸಮಾಜವಾದದ ಒಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಪ್ರತಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಸ್ಥೆಗೂ ಒಬ್ಬರು ಒಂದು ಒಂದು ಸೆನ್ ಗೊತ್ತಿವಾಡಿ ಇದರಿಂದ ಒಂದು ನಿಧಿಯನ್ನು ಕೂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಈ ಹಣ ಬಂದರೆ ಮಿಡ್ಲ್‌ಸ್ಟೋರ್ ಮತ್ತು ಹೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲಗಳಿಗಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಬಹುದು.

ಪೋಸ್ಟ್-ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅರ್ಥವಿರಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರ್ಷಾಫದ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ವಿಶಿಧ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ಯಾವ ಯಾವ ಕೋರ್ಸ್ ಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕು, ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯಾಗ ತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಎರಡಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧ ವಿದಬೇಕು. ನನಗಿಂತ ಮೊದಲು ಮಾತನಾಡಿದ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಂಠಣಿಕರ್ ಅವರು ಇದರಲ್ಲಿ ಮಿಲಿಟರಿ ಸೈನ್ಸ್ ಕೂಡ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಇದನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸು ತ್ತೇನೆ, ಈಗ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದು ವಾಗ ಅದನ್ನೂ ಸೇರಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನನಗು ಸುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ ಈ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ಸ್ಕೇಲುಗಳಿಗೆ ಬದಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ

ಸಂಬಳ ಸಾಿಗೆ ಸ್ಕೋಲರ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಲ್ಡಿನ್‌ಸೆರೆ ಅವರು ಕೊಡುವ ಶಿಕ್ಷಣ ಸುಸೂಾರ ವುಬ್ಬಿ. ಅವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿ ನಿಗದಿ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಭಾಸ್ಕರೇ ವೈಸ್-ಚಾನ್ಸಲರನ್ನು ಏಕೆ ನಾಮೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕು? ಇಂತಹದನ್ನು ಅವತ್ತು ಬೇಗ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು. ಈ ಮನೂವೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ನೀತಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ, ಅದರ ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ಪ್ರವಿಷ್ಟವನ್ನು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಅದರೂ ಇದು ಕಾರ್ಯಗತ ವಾಗಲೇಬೇಕು ಇದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಆಮಾಯ, ನಿಬ್ಬಂದಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಬೇಕು. ಅದೇ ಏಳು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿನ್ನೂದಗಿಸಿ ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ನಡೆಸು ತ್ತೀವೆಂದರೆ, ನಗರವಾಚಿಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಲು ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕೆ ಅಭ್ಯಕ್ಷನನ್ನು ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

†Sri S. R. KANTHI.—Sir, I am extremely thankful to the Members who have taken part in the debate. I have noticed, Sir, that about 14 Members of the House have taken part of which 11 have wholeheartedly supported the Bill. One of them has not supported the Bill, but two of them have supported it in a halting manner. They would like the University to be postponed if not converted into a Post-graduate Research Institute like the Tata Institute of Post graduate studies and Research. Looking into the entire question, I am glad that the Hon'ble Members are happy that Bangalore University is coming. There have been certain criticisms so far as the content of the Bill is concerned. There has also been a fear expressed by some of the Hon'ble Members that if this becomes a Central University, what will happen to the students hailing from our State. Sir, first of all, we have to get the University going, and after the University gets going, we will make attempts with the Central Government to take it up as a Central University.

I am sure that the interests of the Mysore people will not suffer. On the contrary their interests will be much more helped by the university being a Central University. Hon'ble Members will remember that when it becomes a Central University, it will be a very big university in the entire South, if not in the North. It is going to be one of the premier universities of which anybody will be proud. I had talks with the Chairman, U. G. C. the Union Minister and others. The Chief Minister has also taken the opportunity to discuss the future of the Bangalore University.

I have already said, Sir, that there is no form of commitment anywhere. But the talks we had with them have really encouraged us. It has so much encouraged us that we have a fond hope that something or the other will be done to take it over as a Central University.

Sir, I do not want to give replies to everything that has been said. Because, some of them are such that Government may accept the views of the Hon'ble Members when they are expressed in the form of amendments. I can only refer to my predecessor, the ex-Education Minister Sri Anna Rao Ganamukhi. I was afraid and I am still afraid that he has not thought about the problem. I thought he was just trying to formulate his views while he was speaking. He first said that it was

(SRI S. R. KANTHI)

not necessary to have another university and then went on to say that it should be a post-graduate university. With due respect to his views both as ex-Education Minister and a member of this House, I have to express my complete disagreement with him. He has also said that there is something common between him and me and that both of us are not experts. But there is one thing which is common and that is we have agreed to disagree. I am sure, had he been the Education Minister as he was, now, he would have supported the Bill as much as I have done. But unfortunately for him and for me.....

Sri ANNA RAO GANAMUKHI (Afzalpur).—But not in this form.

Sri S. R. KANTHI.—He is not supporting the Bill. While talking about the democratic nature of the Bill, he says that the present Bill is not so democratic.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—So, his speech was disappointing.

Sri S. R. KANTHI.—This Bill is on a par with any other Bill. In fact it is an improvement, in the sense that we have taken care to see that the election element does not enter and spoil the atmosphere. Secondly we have taken care to see that there is the least interference with the administration of the University. It is said that we cannot run our colleges and that they are not good. I have not hidden the fact that our colleges are not good, because I want our colleges to become much better than they are today. In any case, the university is not an appendage to the Government. It is an independent body. It will not depend on the Government for its functioning except to the extent that the Government will have to foot the Bill. Sir, I have no doubt in my mind that when the Bangalore University is established, it is going to have the pride of place amongst us. It is going to be a cosmopolitan university, a university where the highest intellect possible can be had.

Sri Sivappa said that the report of the committee ought to have been discussed by this House. Sir, I am sorry that there was no opportunity for us to discuss the report of the Bangalore University Committee. I had thought that the report would come before the House and sometime would be spent on the discussion of the Report. But as things would have it, there was a crowded programme and we could not discuss the Bangalore University Committee Report. But the report has been in the hands of the members for a long time; since last August, it has been in the hands of the members.

Sri Sivappa made out a case saying that we required seventy lakhs of rupees as recurring expenditure. After all, we pay to the Mysore University 33 lakhs and to the Karnataka University 18 lakhs. For a university like the Bangalore University, we have calculated that the expenditure would not be more than ten lakhs of rupees at the most. We have calculated it at seven lakhs, but at

the commencement there may be extra expenditure and it will not go beyond ten lakhs of rupees. Sir, we are not going to spend anything on the non-recurring side. The Bangalore University Committee has estimated that we have more than two crores worth of property in Bangalore City in the form of colleges, and even more than two crores of rupees. If that is so, it fulfils all the conditions of a university.

4-30 P.M.

It was also said that the Vice-Chancellor should not be appointed in accordance with the procedure suggested in the Bill. If we look into the different Universities, we find that they have different methods of appointing them. We have copied this procedure from the Delhi University and the Bangalore University Sub-Committee which had a long discussion with illustrious people like Sri C. D. Deshmukh and the U.G.C. Chariman Sri Kothari who have said that they have commended this method. Since the Bangalore University Committee has recommended this procedure and since it is prevalent in the Delhi University, we have adopted it. I do welcome the suggestion, though I cannot accept it, that we should adopt the procedure in this behalf which is adopted by the Karnatak University. It is not the procedure which gives us any fool proof method; it is the working which makes it fool proof. I know that before Dr. Pavate came on the scene the present procedure had counted so much of trouble. Now we find that the procedure of the Karnatak University is good because for the last ten years there has been a prominent man with drive and personality. The procedure adopted in Delhi is good because it had at its helm of affairs illustrious people like C. D. Deshmukh. So, let us try this experiment. In any case, this is an improvement on the method of appointing the Vice-Chancellor that is in vogue in the Mysore University. I would remove it the moment I get a chance. I know the feeling of the entire Cabinet; they are not anxious about the the nomination of the Vice-Chancellor by the Government. We have also discussed the Mysore University Act and the Karnatak University Act and come to some conclusions about the composition of the Senate, Syndicate, the Academic Council and other bodies; but we have not come to any conclusion about the procedure to be adopted in this behalf.

Another point that was made out by the Hon'ble Members was that the advisory committee to be appointed by the Government should have no powers. They feel that the Vice-Chancellor will have dictatorial powers and that he is likely to misuse them. A situation like this did not arise in the case of the Mysore University. As for the Karnatak University, it started from the scratch. We have copied *in toto* the provisions of the Karnatak University regarding the powers of the temporary Vice-Chairman and the powers of the advisory Board. They have worked well. So, why not try them here? After all, what are the powers of the Vice-Chancellor? They are of a limited

(SRI S. R. KANTHI)

nature in the very nature of things. So, the Hon'ble Members will bear with me when I say that the powers of the first Vice-Chancellor are not extraordinary.

Another point which was suggested by one of the Hon'ble Members was that the Education Minister had an ulterior motive in having the Bangalore University. If anybody were to say that I had somebody in view to whom I want to show favouritism, I should say it is absolutely wrong. In fact, today we are groping to find a Vice-Chancellor, a Registrar and such other officers. After all, an Education Minister comes and goes and what will remain is the Bangalore University. We have already taken steps to reserve one thousand acres of land for the University. We have got more than 600 acres of Government land and Government is taking steps to acquire the rest. We do not require so much land immediately. 600 acres are sufficient for the present.

Some members, especially my friend Sri Sunthakar, made some good points. They said the new University should have military science. I welcome the idea. I can assure him that the Bangalore University will keep it in view. Secondly, he suggested a Dean for the students. That is also a nice idea which will be kept in view. He also suggested the tutorial system. I may tell him that the University has ample powers in this respect and it will consider it on its own merits.

Sri G. V. Gowda in his enthusiasm admitted that instead of having the Federal University in Bangalore City we might as well think of having it in Mysore City and rearrange the other areas into the Karnataka and Mysore Universities. It is not possible to think like that. It may be possible in course of time that we might have some more universities of the federal type. But a beginning has to be made with a federal university in this capital of the State. The foreigners who come here ask me whether there is a university in this beautiful city of Bangalore. They are enamoured of everything in this beautiful city and they ask us whether there is a university here, but it has been a painful thing for us to say that we do not have a university as yet. I am sure the capital of the State should have a university, whether you call it a federal university or any other type of university and it must be a university which caters student not only to postgraduate and research studies but also to under-graduate studies as well. We cannot leave under-graduate studies to some other university and start another postgraduate institution. That is not possible.

Then Sri Venkatai Gowda in a hurry said—I do hope he does not sincerely mean it that the new university would do more harm than to the students of Bangalore. I fail to understand how it will do more good harm. The new university will bring definite benefits to the students residing in Bangalore City.

One hon'ble friend said that we must concentrate more on primary education and secondary education as well. Yes; that is exactly what

we are doing. Merely because we are creating a new university called the Bangalore University, it cannot be said that we are neglecting these important sectors, primary education and secondary education. It has been my attempt to see that the children in primary schools are better fed and are given free books and uniforms. I am personally very grateful to you that you have helped me in bringing food to lakhs and lakhs of children of our schools. This year we have increased the mid-day meal scheme from 5 lakhs to 8 lakhs children. That means we are feeding about 25% of our children with mid-day meals. By the end of the 4th plan we are thinking of raising it to 75% of the school going children in the primary sector. Last year we started with distribution of books and we distributed about 8 lakhs of books at a cost of Rs. 4 lakhs. This year we are distributing books costing about Rs. 7.5 lakhs. And still if my friend says that we have not done much in the matter of primary education, I do not know what he means. If he means we should exert ourselves more and more to see that primary education is made as effective as possible, I am in full agreement with him. The field is very wide and every day our officers and myself are trying our level best to see how our children attend schools in more and more numbers, to see that our secondary schools cater to the needs of the secondary school boys. For the very reason that we want to improve primary education and secondary education, we must have the best of the university. For our secondary schools the teachers must come from the university and they must have been well-taught and well disciplined so that they go to the secondary schools with the best of traditions behind them. Now we are thinking that in the primary schools, especially in the middle schools, we should employ trained graduates as headmasters. It was so in old Mysore, but unfortunately it was done away with on account of certain instructions coming from above. Now we have realised the mistake. We now find that our middle schools must be manned by trained graduate headmasters. We are going toward that. We have 30,000 schools of which about 9,000 are middle schools and by the end of the 4th plan we are going to have double this number of middle schools and we would require a large army of trained graduate teachers to become headmasters. All this is possible only when we have a good university. So universities have to develop and universities have to multiply. My friend Sri Namoshi is demanding a university for Hyderabad-Karnatak. I do not know what my friend Sri Anna Rao Ganamukhi says to that, but there is still time when we can think of a university for Hyderabad-Karnatak because Hyderabad-Karnatak has still to develop. As you are, aware Sir, South Kanara is asking for a university. Today, we find that South Kanara is almost ripe for a university though we cannot think of it at present. In that district there are more than 18 colleges and 125 high-schools with the result that we find that it has almost developed in order to have a university. But, Sir, I am not thinking of all those things, nor is it possible for the Government to think in terms of any university immediately. But we do not know what is going to happen.

Sri G. V. GOWDA.—What about the Lake University ?

Sri S. R. KANTHI.—It is a proposal before the Government. Such an experiment has been tried in Gujarat. The Anand University or what they call the Sardar Vallabhai Vidyapeeth was started like that. Today I would request my friend Sri Muckannappa to go and see how it is working.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Please take me.

Sri S. R. KANTHI.—Yes, we will go together.

Sri G. V. GOWDA.—Who will pay for him ?

Sri S. R. KANTHI.—I can pay anything for him.

Mr. SPEAKER.—What is it ?

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I am not a saleable commodity.

Mr. SPEAKER.—But I do not think that he is a negotiable commodity either.

Sri S. R. KANTHI.—I am sure that in course of time, the Hyderabad-Karnatak people will have a University. That will take some time. The idea of having more and more Universities is not new at all. I can give by way of information to my friends here that Maharashtra is going to have one more University. They have six Universities now. In order to give effective instruction, in order to enforce discipline amongst students and in order to see that we advance more and more educationally not only in the field of Post-graduate studies but also in educational research.....

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—When you are not encouraging the existing colleges, how can the University be contemplated in Hyderabad Karnatak ?

Sri S. R. KANTHI.—I am sorry, I am as much encouraging it as the ex-Minister was doing. It is a question of money. I read an article about "Egypt 5,000 years ago." In that article the people were complaining that they had no money and the Government were complaining that they had no money. This complaint of no money or less money has been there always. Still we have carried on and we will carry on. Money comes from below and not from above. Now Vidyaranya is not living and money has to come from the people. In any case post-graduate students are meant to man our factories, our laboratories. The research scholars are there to invent something new, something creative. Today in Mysore, we are not having more than 13 doctorates in Research annually, and we are expected to have 60 in research for each University annually. We have yet to reach that target. Research is something which we have to undertake and this University is meant to carry on research on a very large scale. Doctors and Engineers go out from technical schools; they serve the people; but they do not invent anything. Invention can only be possible in the laboratories of the University. I might also say that as days roll by, our City being a national City because every distinguished foreigner comes over here, it is possible that we might get some help from foreign countries as well, with the help of the Central Government, as in the case of Madras where the Institute of Technology was established with foreign aid. Unless we

go ahead, no help will come. That is why I say 10 lakhs or Rs. 7 lakhs is not much. I may assure my hon'ble friend the Finance Minister that I am not going to ask for more money than what has been allotted to me in the Budget. I am going to adjust with the result that we can have this University, a University of which all of us should be proud. For God's sake, no individual need be associated with it either in favour of it or adversely. Sir, this is an achievement of the entire State. I am sure in course of time, it may not be long time, within 3 or 4 or 5 years, the very persons who have opposed this Bill on the floor of this House will be proud of it. I thank the Hon'ble Chair for giving me an opportunity to reply.

Mr. SPEAKER.—Now I put it to the vote of the House. The question is:

“That the Bangalore University Bill, 1964, be taken into consideration.”

The motion was adopted.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—I beg to move:

“That the Bangalore University Bill 1964 be referred to a Joint Select Committee consisting of a total number of 20 members (15 members from the Legislative Assembly and 5 members from the Legislative Council) that the concurrence of the Legislative Council be obtained therefor and that the following members of this House shall be members of the Joint Select Committee:—

Sriyuths:—

1. M. Rajasekharamurthy
2. S. Shivappa
3. V. S. Patil
4. Anna Rao Ganamukhi
5. Kadidal Manjappa
6. Siddiah Kashimath
7. N. Hutchamasthy Gowda
8. M. V. Rama Rao
9. Gangadhar Namoshi
10. K. Lakkappa
11. Smt. Vijaya Raghavendra Rao
12. G. Duggappa
13. Ganji Veerappa
14. Andanappa Doddameti
15. B. R. Sunthankar.”

Mr. SPEAKER.—There is one difficulty which the Chair is facing. I suppose no name of a Member should be suggested without securing his prior consent before it is submitted to the Speaker. Has the Hon'ble Member Sri Sunthankar got consent of these Members proposed for a Joint

[MR. SPEAKER]

Select Committee? If he has not obtained their consent, it is not fair to make such a motion in the House. If he says he has obtained permission, then the question of legal fiction arises. The Education Minister's name is not included therein. The Minister for Law has been included as an *ex-officio* Member. So, there are so many difficulties. Unless the member clears the difficulties I cannot accept the motion.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—I will then withdraw it.

Mr. SPEAKER.—It is not properly moved at all and so there is no question of withdrawing it.

5-00 P.M.

CLAUSE 2

Mr. SPEAKER.—Now we will take up the Bill for consideration of clauses. There are three amendments to clause 2. I suggest that all the three amendments be moved and then discussed.

Sri G. V. GOWDA.—Sir, I beg to move :

“That after item (3), the following item shall be added:—

“(4) ‘Hostel’ means a unit of residence for students maintained or recognised by the University under this Act.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved.

“That after item (3), the following item shall be added:—

“(4) ‘Hostel’ means a unit of residence for students maintained or recognised by the University under this Act.”

Sri GANJI VEERAPPA.—Sir, I beg to move :

“That in item No. (5) for the words “graduate of the University registered under this Act” the words “graduate registered under this Act” shall be substituted.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved.

“That in item No. (5) for the words “graduate of the University registered under this Act” the words “graduate registered under this Act” shall be substituted.”

Sri B. R. SUNTHANKAR.—Sir, I beg to move :

“That after item (10) the following item shall be added as item (11).—

“(11) ‘Hostel’ means a unit of residence for students of university maintained or recognised by University in accordance with the provisions of this Act.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved.

“That after item (10) the following item shall be added as item (11).—

“(11) ‘Hostel’ means a unit of residence for students of University maintained or recognised by University in accordance with the provisions of this Act.”

The amendments of Sriyuths Gowda and Sunthankar are one and the same with a little difference. They are almost the same.

Sri G. V. GOWDA.—Sir, the University has to maintain the hostel. The word ‘hostel’ unless defined may not be specific. In the enactments of the Mysore, Karnataka and Madras Universities, the word ‘Hostel’ has been defined. It is only a definition and it does not do any harm by incorporating the same. Sri Sunthankar has also sent in an amendment. I have no objection if that is accepted.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—My reasons are the same as those of Sri Gowda in moving this amendment. The word ‘hostel’ requires to be clearly defined. In the definition clause, there is no definition of the word ‘hostel’ and so it is very necessary that the definition of ‘hostel’ should be inserted. That is why I have moved this amendment.

Sri S. R. KANTHI.—Sir, this is a very innocuous amendment. I also find similar definition of Hostel in Karnataka and Mysore Universities Act. I therefore have no objection to accepting it. The amendment moved by Sri Sunthankar is better and I accept it.

Mr. SPEAKER.—What about the amendment moved by Sri Ganji Veerappa?

Sri S. R. KANTHI.—I also accept the second amendment moved by Sri Ganji Veerappa.

Mr. SPEAKER.—What about the amendment moved by Sri G. V. Gowda?

Sri G. V. GOWDA.—As, Sri Sunthankar's amendment is accepted, I seek permission of the House to withdraw the amendment moved by me.

The amendment was by leave of the House withdrawn

Mr. SPEAKER.—I will put the amendments to the vote of the House. The question is :

“That in item No. (5) for the words “graduate of the University registered under this Act”, the words “graduate registered under this Act” shall be substituted?”

The amendment was adopted.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That after item (10) the following item shall be added as item (11).—

“(11) ‘Hostel’ means a unit of residence for students of university maintained or recognised by university in accordance with the provisions of this Act.”

The amendment was adopted.

Mr. **SPEAKER**.—I will put the amended clause to the vote of the House. The question is :

“That clause 2 as amended stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 2, as amended, was added to the Bill.

CLAUSE 3

Mr. **SPEAKER**.—There is no amendment to clause 3. The question is :

“That clause 3 stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 3 was added to the Bill.

CLAUSE 4

Mr. **SPEAKER**.—To clause 4, there are some amendments. Sri G. V. Gowda may move his amendment.

Sri G. V. GOWDA.—Sir, I beg to move.

“That in item (i) between the words “branches of learning” and “as the University may think fit”, the words “and courses of study” shall be inserted.

Mr. **SPEAKER**.—Amendment moved :

“That in item (i) between the words “branches of learning” and “as the University may think fit”, the words “and courses of study” shall be inserted.”

Now Sri Krishna may move his amendment.

Sri S. M. KRISHNA.—Sir, I beg to move :

“That in item (XIX) after sub-item (d) the following sub-item shall be added.

“(e) Student Welfare Bureau”.

Mr. **SPEAKER**.—Amendment moved :

“That in item (XIX) after sub-item (d) the following sub-item shall be added :

“(e) Student Welfare Bureau”.

Sri G. V. GOWDA.—Sir, I beg to move :

“That in item (XX) between the words “educational institutions” and “not maintained” the words “within the University area” shall be inserted”.

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

“That in item (XX) between the words “educational institutions” and “not maintained” the words “within the University area” shall be inserted.

Sri G. V. GOWDA.—Sir I beg to move :

“That in item (XXI) for sub-items (b), (c) and (d), the following sub-items shall be substituted :—

“(b) for physical and military training in the University,
(c) for students’ unions of the University,
(d) for sports and athletic clubs of the University.”

“That sub-item (e) shall be deleted.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

“That in item (XXI) for sub-items (b), (c) and (d), the following sub-items shall be substituted :—

“(b) for physical and military training in the University,
(c) for students’ unions of the University,
(d) for sports and athletic clubs of University.”

“That sub-item (e) shall be deleted.”

Sri G. V. GOWDA.—By amendment No. 4 I seek to insert the words ‘courses of study’. This is found in the Karnatak University Act. In order to make the position clear I have moved this amendment.

Sri R. S. HEGDE.—Sir, I oppose the amendment. There is no difference between branches of learning and courses of study. The very fact that ‘course of study’ has been incorporated in sub-clause (ii) (a) shows that branches of learning include that. It is a distinction without a difference, and so it is superfluous.

Sri S. R. KANTHI.—I do see that there is some difference between the Karnatak University and the Mysore University. The Karnatak University Act uses another word ‘training’. Courses of study, branches of learning, training—all that means the same thing. I do not think the amendment is necessary. Besides, all these things will be made clear by the statutes. However, if the Hon’ble Member wants to incorporate the entire provision in the Karnatak University in this behalf, I have no objection.

Sri G. V. GOWDA.—Accordingly I move my amendment in the amended form as follows.—

“That for sub-clause (i) of clause 4 the following may be substituted.

(i) to provide for instruction, teaching and training in such branches of learning and courses of study as it may think fit and to make provision for research and dissemination of knowledge”.

Mr. SPEAKER.—The question is

“That for sub-clause (i) of clause 4 the following may be substituted.

(i) to provide for instruction, teaching and training in such branches of learning and courses of study as it may think fit and to make provision for research and dissemination of knowledge”.

The amendment was adopted.

Sri S. M. KRISHNA.—Sir, amendment No. 5 is a harmless one.

Sri S. R. KANTHI.—I accept it.

Mr. SPEAKER.—The question is

“That in item (XIX) after sub-item (d) the following sub-item shall be added.—

“(e) Student Welfare Bureau”.

The amendment was adopted.

Sri G. V. GOWDA.—By my amendment No 6, I want to make it expressly clear that only the colleges that lie within the University limits should be admitted to the privileges of the University.

Sri S. R. KANTHI.—Sir, it is not at all necessary because in clause 5 we have defined what University Area is. In clause 2 also we have defined it. The Bangalore University cannot grant privileges to any college which is outside its area. I therefore request the Hon'ble Member to withdraw his amendment.

Sri G. V. GOWDA.—Sir, I beg leave of the House to withdraw my amendment.

The amendment was by leave of the House withdrawn.

Sri G. V. GOWDA.—We are providing for making grants from the funds of the university. Then the objects for which the grants may be made should be made specific. What is mentioned in item (b) is only “for physical and military training” but I have sought to make it specific by saying “for physical and military training in the university”. For items (c) and (d) I have sought to put “for student's unions of the university” and “for sports and athletic clubs of the university.”

Mr. SPEAKER.—In item (b) instead of the word “in” it will be more appropriate to have the word “by” and not limit it because if the university finds it necessary to send certain students for military training outside there may be no bar.

Sri G. V. GOWDA.—I would make that correction.

Mr. SPEAKER.—Even the words “physical and military training” are wide enough.

Sri G. V. GOWDA.—So far as item (e) is concerned, it is a new item not found either in the Karnatak University Act or the Mysore

University Act and the Madras University Act. I am seeking to delete it. We do not know what kind of institution this will be. It may be within the university area. It is likely that people may say that they are running students' institutions, etc., and on that ground they may come and claim grant. Such should not be the case. Only when it is an institution recognised by the university it should be entitled to claim grant. As it stands item (e) can be interpreted in any way and that is why I have sought to delete it.

†Sri S. R. KANTHI.—So far as item (i) is concerned, I oppose it because it is not necessary to include the words "in the university." We find the same wording in the Karnatak University Act also and this has been copied from that and it is very clear and it is not necessary to include the words "in the university" and so on. That will complicate matters and so I oppose it.

So far as item (ii) is concerned, we have to remember that this is a federal type of university. In an affiliating university there is no question of maintaining any institution. Either the institutions are affiliated or they are completely established and maintained by the university. They are either university institutions or institutions maintained by somebody else, affiliated to the university. Here in post-graduate studies we envisage a stage where we allow post-graduate studies in the constituent colleges and still we maintain them. That is why we want this in order to meet the requirements of the federal nature of the university.

Sri G. V. GOWDA.—Then you define what are those institutions.

Sri S. R. KANTHI.—I have already said that a group of colleges might form an association for this purpose and in that case the university will give grants and maintain them.

Sri G. V. GOWDA.—Then you say "in constituent colleges or in the university". Otherwise tomorrow I will argue that it applies to any institution other than institutions attached to the university.

Sri S. R. KANTHI.—We envisage a stage where a number of colleges will combine together and start post-graduate studies. In that case the university will have to maintain it because it is the prime responsibility of the university.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Which are those institutions is not defined here. That is the difficulty. Then it should also be made clear that this grant should be only for higher university educational purposes. Otherwise this may be asked for middle school purposes also.

Sri S. R. KANTHI.—It cannot be for anything other than university educational purposes.

Sri G. V. GOWDA.—I am sure it is likely to be misused. I do not know whether this is to be found in the Delhi Act.

Sri S. R. KANTHI.—I know why it has been put here. If I have to look into the Delhi University Act now it becomes difficult for me. But I can say that this is based on the models of the Delhi, Madras, Mysore and Karnatak University Acts.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕನ್ನಪ್ಪ.—ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಿರುವ ಕಾಲೇಜುಗಳು ಇದು ಇದೆಯೇ ಹೇಳಿ, ಇವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ್ದು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಬೇಡವಾದ್ದು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ.

SRI S. R. KANTHI.—The Hon'ble Member is thinking that it is with the Government. It is not with me. It is with the University.

5:30 P.M.

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—Clause 8 can supersede all the powers of the University.

SRI GANJI VEERAPPA.—The doubt expressed is that it may be used for other purposes, and the University may give away those funds by way of grants and so such powers should not be vested in the University. But there are several bodies like Syndicate and Senate that exercise this power.

SRI S. R. KANTHI.—Shall I suggest a way out? We may say 'for the maintenance of institutions devoted to educational purposes'. You can remove the word 'Association'. I make the point very clear. If there is to be no power with the University for maintaining institutions devoted to educational purposes, we can scrap the entire Bill and then it is going to be an affiliating University. The meaning is that the University will pay grants to such institutions which are devoted to educational purposes.

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—Which is that educational institution that is other than constituent colleges?

SRI S. R. KANTHI.—I make it perfectly clear that I do not want to accept the amendment. It will defeat the very purpose of a Federal nature of the University. I am unable to convince you. I do not want to accept it. I insist that it be put to the vote of the House. It shall remain as it is.

SRI G. V. GOWDA.—Even a hostel for higher secondary schools where there are students is an institution devoted to educational purpose. Would the Minister deny that?

SRI S. R. KANTHI.—I do not want to quarrel. I do not accept it.

MR. SPEAKER.—Who suggested that there were quarrels on the Floor of the House?

SRI S. R. KANTHI.—I am not going to accept it.

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—There is no use in the Minister losing the temper.

SRI S. R. KANTHI.—I can throw the entire Bill away and get out.

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—Then there is an ulterior motive.

SRI S. R. KANTHI.—I am not a person who is going to be the Vice-Chancellor. I must say that the Hon'ble Member must withdraw that word.

MR. SPEAKER.—I will put it to the House. My only duty is to permit Debate. If I am more indulgent, it does not mean creating rights in myself. If Hon'ble Members wanted to make out that in the Delhi University Act, it was not found, then it was for them to show

it; nothing has been shown to me. Even if his contention is correct, my only duty is to put it to the vote of the House.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Before putting it to vote please hear us. ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಟಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ....

Mr. SPEAKER.—I am not concerned with 'ಹಟ'.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯವಿರುತ್ತದೆಂದೂ, ವಿನೋಬಾ ಉದ್ದೇಶವಿರುತ್ತದೆಂದೂ ನಾನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಚರ್ಚೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ನಾಳೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪ ಎನ್ನುವವರೊಬ್ಬರು ಒಂದು ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಈ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ...

She will start an educational institution for advancing educational purposes and then the Hon'ble Minister will ask the University to give money.

Sri S. R. KANTHI.—I seek the protection of the Chair. It is very unfair for the Hon'ble Member to indulge in an attack which is most unfair against a responsible member of this House. I protest. I am not going to accept the amendment.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member Sri Muckannappa wanted that he must be given a chance to meet further arguments. Though he was not entitled to I gave him a chance. But he has added nothing new. I am prepared to give him a chance if he adds anything new.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ಮಂತ್ರಿಗಳೇಕೆ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡಿದರು?

Mr. SPEAKER.—I have given the member permission because he insisted that he had a right.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಭಯವೇನೆಂದರೆ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು.....

Mr. SPEAKER.—The member should please come to the point.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—It is in this House I have to express my apprehension as to how this Bill is going to affect the people.

Mr. SPEAKER.—New point please.

Sri G. V. GOWDA.—Let the Hon'ble Minister not accept my amendment. But I want to know what the intention is.

Sri S. R. KANTHI.—I have said it already.

Sri G. V. GOWDA.—If it is applicable only to the constituent colleges of the University—let him say so.

Mr. SPEAKER.—I will put the amendment to the House. The question is:

“That in clause 4,—

“in item (xvi) for sub-items (b) (c) and (d), the following sub-items shall be substituted.—

“(b) for physical and Military training in the university,

(c) for students' unions of the university,

(d) for sports and athletic clubs of the university.”

“That sub-item (e) shall be deleted.”

The amendment was negatived.

Mr. **SPEAKER**.—I will put the amended clause 4 to the vote of the House. The question is :

“That clause 4, as amended, stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 4, amended, was added to the Bill.

Mr. **SPEAKER**.—To clause 5, there are no amendments. The question is :

“That clause 5 stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 5 was added to the Bill.

CLAUSE 6

Mr. **SPEAKER**.—There are two amendments to clause 6.

Sri G. V. GOWDA.—Sir, I beg to move :

“That the proviso shall be deleted.”

Mr. **SPEAKER**.—Amendment moved :

“That the proviso shall be deleted.”

Sri Ganji Veerappa may move his amendment.

Sri GANJI VEERAPPA.—Sir, I beg to move :

“That in clause 6 the following words shall be omitted :—

“except in respect of any particular benefaction accepted by the University, where such test is made a condition thereof by any testamentary or other instrument created by such benefaction :

Provided that nothing in this section shall be deemed to prevent religious instruction being given to those who have consented to receive it.”

Mr. **SPEAKER**.—Amendment moved :

“That in clause 6 the following words shall be omitted :—

“except in respect of any particular benefaction accepted by the University, where such test is made a condition thereof by any testamentary or other instrument created by such benefaction :

Provided that nothing in this section shall be deemed to prevent religious instruction being given in the manner prescribed by the Ordinances to those who have consented to receive it.”

†Sri G. V. GOWDA.—I have already submitted my views on clause 6. I do not think that it requires any further argument. We have a secular constitution. The University is federal in type and national in character and so many qualifications are made by the Hon'ble Minister. When our State is secular, it is not desirable, it is beyond the comprehension of anybody to say that religious instructions should be given. With that object in view, I have moved this amendment and I will be grateful if the Hon'ble Minister accepts it.

‡ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೆಂಕಟೇಗೌಡರ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಏನು ನೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀವೋ ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿರಬೇಕು. ರಾಜ್ಯಾಂಗವು ಸೆಕ್ಯುಲರ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ರಿಲಿಜಿಯಸ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಪೋಸ್ಟ್‌ಗ್ರಾಜ್ಯುಯೇಟ್ ಅಗುವವರು ಯಾರು? ವೈಷ್ಣವರೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಅಥವಾ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರೆ? ಮೈಸೂರು ಅಥವಾ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಕ್ಲಾಜೆಡೆಯು? ಧರ್ಮದ ಭೇದವೇ ಯಾವವರ್ಗದ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಒಂದು ಕ್ಲಾಜೆಡೆಯು? ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಬಹುಮತ ಎದೆ ಎಂದು ಹೀಗೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ? ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ಒಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು ಒಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆಯಲು ಯಾವ ದಾರಿ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆಬೇರೆಯವರು ಬೇರೆಬೇರೆ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿಗಳು, ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳು ಇವರಲ್ಲಿ ಮಾಧ್ವರು, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮುಂತಾದವರು ಯಾರು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ?

Mr. SPEAKER.—It is a very complicated problem.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ನನಗೆ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ಗುರುಗಳು. ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪೋಸ್ಟ್‌ಗ್ರಾಜ್ಯುಯೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್‌ಮಾಡಿ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಅವರ ತಪಸ್ಸಿಗೇನು ಪ್ರತಿಫಲ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ? ನನಗಂತೂ ಮಠವಿಲ್ಲ, ಗುರುವಿಲ್ಲ, ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—I am getting confused. What are the members further arguments?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ನೀವು ನನಗೆ ಗುರು ಆಗಿದ್ದೀರಿ. ಶ್ರೀ ಕಂಠಿಯವರು ಸಹ ನನಗೆ ಗುರುಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ನನಗೆ ಶ್ರೀ ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪನವರು ಪರಮ ಗುರು.

Mr. SPEAKER.—I am confused as to who is the guru.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಇದರಲ್ಲಿ ಅಪಾಯ ಇದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ರಿಲಿಜಿಯಸ್ ಟೀಚಿಂಗ್ಸ್ ಬೇಕಾಗಿವೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿ, ಮಠಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿ. ಫೆಡರಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ರಿಲಿಜಿಯಸ್ ಟೀಚಿಂಗ್ಸ್ ಒಗ್ಗಿ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನ್ಯಾಪನರ್ ಕಾಲೇಜು ಇದೆ, ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜು ಇದೆ, ರಾಜಕಾಲೇಜು ಇದೆ. ಸೇಂಟ್ ಜೋಸೆಫ್ ಕಾಲೇಜು ಇದೆ. ಸೇಂಟ್ ಜೋಸೆಫ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಮತದ ಬಗ್ಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ತರಹದ ರಿಲಿಜಿಯಸ್ ಟೀಚಿಂಗ್ಸ್ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾ ವಂತ್ರಿಗಳು ದುರ್ಯೋಧನನ ಹಾಗೆ ಕಟ ಕಡಿದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

He has missed the bus. Let him understand the intention of the Government. What is the *malafide* intention of the Minister?

Mr. SPEAKER.—What does he mean by that?

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—What else is it Sir?

Mr. SPEAKER.—There must be restraint on language. Good points are spoiled by bad language.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—How much can I control myself when the arguments advanced by the Minister.....

Mr. SPEAKER.—If any hon'ble Member loses control, he must adhere to the rules in spite of the loss of control.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I request the Minister not to lose his temper hereafter or let him go home.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member must not make that remark.

Sri S. R. KANTHI.—Sir, there are two amendments standing in the names of Sriyuths G. V. Gowda and B. R. Sunthakar and in another standing in the name of Sri Ganji Veerappa I accept the amendment moved by Sri Ganji Veerappa.

Sir, I want to submit to you that I must have some protection. From 3 O' clock onwards one of the Hon'ble Members who is my 'parama guru' has been using against me. God only knows what language it is. The language he has used is not proper. He has attributed to me ulterior motives and what not. I must have a chance to refute it. When allegations are made without substance, it becomes difficult to refute them. If his intention is to dishonour me, he has got ample opportunity to do so. Let him do it in a constitutional and parliamentary manner. I do not mind it. I have been a public worker for over 30 years and I have faced many odds, but I cannot understand an hon'ble member of this House using a language which is not worthy of it.

Coming to the amendment, as I have said, I accept the amendment of Sri Ganji Veerappa for the reason that such matters are the concern of the University. These can be covered by statutes.

Mr. SPEAKER.—The question is.—

"That in clause 6 the following words shall be omitted :—

"except in respect of any particular benefaction accepted by the University, where such test is made a condition thereof by any testamentary or other instrument created by such benefaction :

Provided that nothing in this section shall be deemed to prevent religious instruction being given in the manner prescribed by the ordinances to those who have consented to receive it."

The amendment was adopted.

Sri G. V. GOWDA.—Sir, my amendment should have been put to vote first.

Mr. SPEAKER.—Does the Hon'ble Member know the powers of the Speaker to put any clause or amendment to the vote first ?

Sri G. V. GOWDA.—After having allowed me to move and after having allowed the discussion, it should have been put to vote first.

Mr. SPEAKER.—It is left to the discretion of the chair the question is :

"That clause 6, as amended, stand part of the Bill."

The motion was adopted.

17TH JUNE 1964

2465

Clause 6, as amended was added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—The House will now adjourn to meet tomorrow at 12-30 p.m.

The House adjourned at Six of the Clock to meet again at Thirty Minutes past Twelve of the Clock on Thursday, the 18th June 1964.

WD 3046.—GPB—900—7-8-64

1944

1944

1944

1944

1944

1944

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

THIRTY-SIXTH DAY

Thursday, 18th June 1964

The House met in the Assembly Hall, Vidhana Soudha, Bangalore, at Thirty Minutes past Twelve of the Clock.

MR. SPEAKER (SRI B. VAIKUNTA BALIGA, B.A., B.L.) in the Chair.

STARRED QUESTIONS

(to which oral answers were given)

Staff provided by the Horticulture Department to each taluk in the State to educate people to grow more fruits and vegetables.

*Q.—173. SRI E. NARAYANA GOWDA (Bangarpet).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether the Department of Horticulture has provided necessary staff, etc., to each taluk in the State to educate people to grow more fruits and vegetables ;

(b) if not, the reasons therefor ;

(c) the amount provided in the III Five Year Plan in this regard details as to the amount provided under different heads may be furnished ?

A.—SRI G. NARAYANA GOWDA (Minister for Agriculture).—

(a) Yes. Staff provided to as many taluks as possible as shown in the Statement placed on the Table of the House. [Placed in the Mysore Legislature Library vide No. 2/L.A., dated 18th June 1964.]

(b) For want of Technically trained staff some of the Taluks have not been provided with staff.

(c) The scheme for development of fruit production is being operated in the State under III Five-Year Plan with a plan provision

(SRI G. NARAYANA GOWDA)

of 40 lakhs of rupees as detailed below apart from the provision of Rs. 13,00,000 for short term loan :—

	Rs.
Pay of Officers	84,600
Pay of Establishment	4,16,940
D. A. and T. A.	3,08,340
Contingencies	5,75,000
Non-recurring charges	86,000
	14,70,880
Loans—Long Term	25,30,000
	40,00,880

or 40 Lakhs.

Short term Rs 13 lakhs.

The Scheme for development of vegetables in the State has been sanctioned in G. O. No. AF 31 AHT 60, dated 11th September 1963 with a plan provision of Rs. 2.25 lakhs during the III Five Year Plan as detailed below :—

	Rs.
Pay of Officers	13,500
Pay of Establishment	49,068
D. A. and T. A.	27,790
Contingencies	85,500
Plants and Seeds	38,000
Non-recurring	15,000
	2,28,858

or Rs. 2.25 lakhs.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ. — (ಆ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ನಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರು ಸಾಕಷ್ಟು ದೊರೆಯದಿರುವ ಕಾರಣ, ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ನಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ ವೆಂಬುದಾಗಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ತರಬೇತು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ. — ಬೇರೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಬಂಗಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನೊಳಗೆ ಬಂದು ವೇಳೆ ನಿಬ್ಬಂದಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇದ್ದರೆ ಕೋರಾರದಿಂದ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ್ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ ಅಲ್ಲಿಯೂ ನಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರನ್ನು ತರಬೇತು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಈಗ ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಕೇವಲ 40 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುವುದರಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಷ್ಟು ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಹಣ್ಣಿನ ಉತ್ಪನ್ನದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ಮೊಬಲಗು ಸಾಕಾಗದೆ ಹೋದರೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ಪಡೆಯಲು ನೋಡೋಣ.

Sri G. V. GOWDA.—Out of 40 lakhs, 15 lakhs is for establishment and other charges. The long term loan is 25 lakhs. How is this loan to be operated and who are eligible? How many persons have been given these loans?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಹೊಸದಾಗಿ ತೋಟಗಳನ್ನು ಯಾರು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಎಕರೆಯೊಂದಕ್ಕೆ 300 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಹಣವನ್ನು ಸಾಲದ ರೂಪವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದೆ.

Sri RAJA PID NAIK.—May I know why the technical staff have not been appointed in the remaining places?

Sri G. NARAYANA GOWDA.—It will be done as early as possible.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ.—ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೆಕ್ಟಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣು ಹಾಗೂ ತರಕಾರಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಚಾರ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯದೇ ಇರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಹಾಗೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ.—ಈಗ ಹಣ್ಣಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ 40 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಹಣ್ಣು ಕಡೆದ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೋಲ್ಡ್ ಸ್ಟೋರೇಜ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಯೋಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬ್ಬರೇಗೌಡ.—ಎಕರೆಯೊಂದಕ್ಕೆ 300 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸಾಲವಿದ್ದಲ್ಲಿ ವೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ 300 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸಾಕಾಗುತ್ತವೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಕರೆಗೆ 300 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ರಾಲ್ಸ್ ರೋಸ್ ಫ್ರೇಮ್ ಆಗಿವೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಈ ಯೋಜನೆ ಮೊದಲು ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಈಗ ಆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ತರುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ರೋಲ್ಸ್ ಫ್ರೇಮ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಬೆಳೆಗೆ ಭೂಗುಣ ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಭೂಗುಣ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಯರ್ ಚೆಸ್ಟಿಂಗ್ ರ್ಯಾಬೊರೇಟರಿ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ್.—ಒಂದು ಎಕರೆ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಬರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ? ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ಕೇವಲ 300 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸಾಕೇ ? ಅದರಿಂದ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಆ ಹಣ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ್.—ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 10 ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಮಾಹೆಯಾನ 30 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸ್ವೈಪಂಡ್ ಕೊಟ್ಟು ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ.—ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸಾಲವನ್ನು ಯಾವ ವಿಜ್ಞಾನ ಮೂಲಕ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಅದಕ್ಕೆ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಈಗ ಆಗುತ್ತಿವೆ.

Sri SANJEEVANATH AIKALA.—Who advised the Government to separate the Department of Horticulture from the Department of Agriculture when there are no technical staff for horticulture?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ರೈತನ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನಂದರ್ಭಾಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಇಲ್ಲದೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದರಿಂದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಅನೇಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಹಣ್ಣಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಗೋಸ್ಕರ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖರಾಗದೇ ಇರುವುದರಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡತಕ್ಕ ಜಮೀನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತರಹದಲ್ಲಿ ದುರ್ವಿನಯೋಗವಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಗಲೇ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಕಾಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಈಗ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಫೈಮ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಅದಾದ ತಕ್ಷಣ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಈಗ ಗುಂದು ಪೇಟೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಫೀಲ್ಡ್ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್‌ನನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಈಗಾಗಲೇ 10 ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಪುನಃ ಇನ್ನಷ್ಟು ಜಾಗ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದುವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮೂರು ಕಾನು-ಹಣ ಕೊಡದೆ ನಮ್ಮ ನೆ ಫೀಲ್ಡ್ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್‌ನನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದೇನು ಪ್ರಯೋಜನ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ನಿಬಂಧನೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಆ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ಅದನ್ನು ಜಾಗೃತ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗುತ್ತದೆ.

Sri SANJEEVANATH AIKALA.—What is the progress achieved regarding horticulture gardens in the district of South Kanara? A proposal for acquiring land for vegetable and fruit gardens is pending since the last 2 years.

Sri G. NARAYANA GOWDA.—No information is available.

Sri G. V. GOWDA.—Sir, would the Minister assure the House that the whole amount provided would be spent by the end of the Third Plan?

Sri G. NARAYANA GOWDA.—As far as possible, I will see that it is spent.

Road works sanctioned by the Taluk Development Board, Hoskote, during 1961-62, 1962-63 & 1963-64

*Q.—234. **Sri B. CHANNABYRE GOWDA (Hosakote).**—

Will the Government be pleased to state:—

(a) the number of road works sanctioned by the Taluk Development Board, Hoskote during the years 1961-62, 1962-63 and 1963-64 (Hobli and village ward information may be furnished);

(b) the number of works executed and the number yet to be executed;

(c) the reasons for the delay?

A.—**Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Development, Panchayat Raj & Co-operation).**—

(a) 36. *Vide* Statement given below.

(b) 32 works have been executed and 4 are yet to be executed.

(c) The main reason is due to non-availability of people's contribution. It is, however, expected that the remaining works would be completed by the end of March 1964.

STATEMENT

The number of road works sanctioned during 1961-62, 1962-63 and 1963-64 (Hobli and Villagewar information.)

Name of the road works sanctioned

Kasaba Hobli.—

1. Dandipalya—Injarahalli Road.
2. Hosakote Kodi—Mandur Road.
3. Hosakote—Koralur Road (PWD)

Sulibele Hobli.—

1. Sulibele—Thoranaahalli Road.
2. Hasigala—Thoranaahalli Road.
3. Handigarahalli—Hindiganal Road.

Nandagudi Hobli.—

1. Korati—Siddanahalli Road.
2. Nandagudi loop Road.
3. Hindiganal—Arehalli Road.
4. Nandagudi—Bylunarasapura Banamakanahalli Road.

Jadigenahalli Hobli.—

1. Vagata loop Road.

Bidarahalli Hobli.—

1. Avalahalli—Byrathi Road.
2. Channasandra—Kadugodi Road.
3. Hoskote—Mandur Road to Devanagundi Rly. Stn.

Anugondanahalli Hobli —

1. Anugondanahalli—Samethanahalli Road.
2. Meemallasandra—Arehalli, Thathanur Road.
3. Devanagundi cross to Railway station (PWD).
4. Devanagundi Shandy—Malur Border Road.
5. Muthasandra—Mugalur Road.
(Varthur to Join Madappanahalli Chikkathirupathi Road).
6. Devanagundi Railway station to Village Road.
7. Thirumalasethihalli cross to Doddadunna sandra.
8. Horahalli Road.
9. Gunjur—Chikkathirupathi Road.

Total 23 Roads.

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

23-10-1951

Name of the road works sanctioned

Enclosure to Sl. No. (b).

23-10-1951
I. Jadigenahalli Hobli: Formation of Roads.

1. Forming a new road from Malur Road to Hancharahalli.
2. Do Hoskote—Malur Road to Kattigenahalli.
3. Do Kolar Road to Nidagatta.
4. Do Sulibele—Thorannahalli Road to Kenblianahalli.
5. Do Hoskote—Taluk Boundary to Thorannahalli Jatra
(via) Jadigenahalli.

II. Anugondanahalli Hobli.—

1. Forming a Road to Gujur—Chikkabirupathi Road.
2. Do Varthur Harohalli Road—Varthur—Madappanahalli Road.

III. Bidarahalli Hobli.—

1. Forming a New Road from Kadugodi to Kumbena Agrahara.
2. Do, Mandur Road to Gundur via Kammasandra Kannur.

IV. Sulibele Hobli.—

1. Forming a New Road from Doldakoliga to Shivanapura.
2. Do Esthur to Ralkunte.
3. Devanahalli Road to Byappanahalli.

V. Nandagudi Hobli.—

1. Forming a New Road from Voddahalli to Siddanahalli.
-

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—32 ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಆಗಿಲ್ಲ, ಇನ್-ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಆಗಿವೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ಹಾಗಾದರೆ ಆದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿರುವ ಹಣ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ.—ಇನ್-ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಆಗಿವೆ ಎಂದು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—1964ನೇ ಇಸವಿ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳ ಅಂತ್ಯದೊಳಗಾಗಿ ಬುಳದಿರ ತಕ್ಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲಾಗುವುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗ ಪೂರೈಸುತ್ತೀರಿ. ಆ ರಸ್ತೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಮಳೆ ಬಂದು ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ; ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ, ಅದಕ್ಕಲ್ಲಾ ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ.—ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

Villages that are without drinking water wells for Scheduled Castes and Scheduled Tribes people in Chitradurga District.

*Q.—237. Sri G. DUGGAPPA (Holalkere).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) the names of villages where there are no drinking water wells for the Schedule Castes and Scheduled Tribes people in Chitradurga District (talukwise information may be given);

(b) the steps taken by them to provide drinking water wells to the people of Scheduled Castes and Scheduled Tribes in the above district?

A.—Smt. YASHODHARA DASAPPA (Minister for Social Welfare).—

(a) *Vide* Statement given below.

(b) Provision is made every year from out of the Social Welfare funds also as per the Plan Programme. This is only to supplement the efforts of the Development, Panchayat Raj and Co-operation Department and the general sector.

Karnataka State Archives
(Departmental Library)
ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ
(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)
Accession No. 4814

(SMT. YASHODHARA DASAPPA)

STATEMENT

Showing the villages where 50 Scheduled Caste families are residing and where there are no sources of Drinking Water in Chitradurga District.

Sl. No.	Name of the Taluk	Name of the Village	No. of wells required	Total No. of families
1.	Hiriyur Taluk	1. Adivala	1	66
		2. K. R. Halli	1	70
2.	Jagalur	1. Chikkarakere	1	60
		2. Gurusiddapura	1	65
3.	Davangere	1. Attigere	1	60
		2. Alur Lambani Hatti	1	105
		3. Hulupana Katte	1	50
		4. Kereyagalhalli	1	50
		5. Lingadaballi Lambani hatti.	1	50
		6. Bullapura Lambani hatti	1	50
		7. Chittobanhalli Lambani hatti	1	50
		8. Nagurkatte	1	105
		9. Parasurampura Lambani hatti	1	60
		10. Hebbal A. K. Hatty	1	50
4.	Hosadurga	1. Attimage (Koracha)	1	50
5.	Challakere	1. Haligondanahalli	1	50
		2. Rangavvanahalli	1	50
		3. Kasturithimmanahalli	1	50
		4. Budihalli	1	50
		5. Gudihalli	1	50
		6. Giriyammanahalli	1	50
		7. Kodihalli	1	50
		8. Varavoo	1	50
		9. Obanahalli	1	50
		10. Junjaragunte	1	50
		11. Suracahalli	1	50
		12. Heggere	1	50

Statement showing the villages where less than 50 Scheduled Caste families are residing and where Drinking Water facilities are necessary in Chitradurga District.

Sl No.	Name of the Taluk	Name of the Village	No. of wells required	Total Number of families
1	Hiriyur Taluk	1 Koverabattu	1	21
		2 Chikkasiddavvanahalli	1	24
		3 Palavvanahalli	1	27
		4 Bharampura	1	22
		5 Metikurke	1	23
		6 Yaradakatte	1	38
		7 Chinnammannahalli	1	18
		8 Patrehally	1	31
		9 Nandihally	1	13
		10 Kasavanahally	1	36
		11 Krishnarajapur	1	49
		12 Abbinahole	1	20
		13 Sugoor	1	26
		14 Hosalli	1	18
		15 Yelanadu	1	35
		16 T. Naganahalli	1	25
		17 Gudlahalli	1	25
		18 Ranganathapura	1	26
		19 Samudradahalli	1	30
		20 Uppalagere	1	23
		21 Bovanakunte	1	20
		22 Goralakatte	1	12
2	Holalkere Taluk	1 Dasikatte	1	15
		2 Abradasikatte	1	14
		3 Rangavvanahalli	1	12
		4 Kalagatha	1	16
3	Molabalmuru Taluk	1 Amkundri	1	22
		2 Thalavarahally	1	3
		3 Santhegudda	1	2
		4 Kelagalakanive	1	1
		Melinakanive	1	14
		N. R. Kondapura	1	3
		Bandravi	1	7
		Hanupura	1	2

(SMT. YASHODHARA DASAPPA)

1	2	3	4	5
4 Hosdurg Taluk	1 Mettinahole	...	1	15
	2 Kurubarahalli	...	1	20
	3 Marabaghatta	...	1	18
	4 Bevenahalli	...	1	15
	5 Hullukatte	...	1	20
	6 Bhantanagavi	...	1	40
	7 Mahalaxmipura	...	1	15
	8 Duggavara	...	1	20
	9 Doddakittadahalli	...	1	22
	10 Beekana halli	...	1	15
	11 Haragondanahalli	...	1	15
	12 Badarahalli	...	1	15
	13 Lakshmidēvara-			
	halli	...	1	25
	14 Giriyappa	...	1	45
	15 Tharikere	...	1	15
	16 Gangigere	...	1	40
	17 Doddathekalvatti	...	1	30
	18 Mensasindadu	...	1	12
	19 Harianahalli	...	1	18
	20 Ballalasamudra			
	Bhovies	...	1	40
	21 Audarakere	...	1	18
	22 Ballalasamudra			
	Adikarnatakas	...	1	20
	23 Hatadahalli	...	1	15
5 Jagalur Taluk	1 Gowrammanahalli	...	1	10
	2 Benrehalli	...	1	30
	3 Kasavanhallu	...	1	20
	4 Bistuvalli	...	1	7
	5 Uralakatto	...	1	8
	6 Halavadandi	...	1	8
	7 Muchanur	...	1	10
	8 Chedragola	...	1	9
	9 Tuppadahalli	...	1	15
	10 Rajanahatti	...	1	12
	11 Kelagote	...	1	12
	12 Chikkanmanahatti	...	1	12
	13 Gurusiddapura	...	1	15
	14 Siddanarakote	...	1	18
	15 Magadi colony	...	1	5

16	Marikunte	12
17	Muggidaragihalli	8
18	Kamandalogondi	12
6	Harinar taluk	1
	Kunibelakere	1 Less than 50 families
2	Kadaranaikanahalli	1 Do
3	Sirigere	1 Do
1	Kad halli	20
2	Bharmasagara	20
3	Berinahalli	20
4	Rangavvanahalli	30
5	Hirekabligere	10
6	Basethihalli	10
7	Chikkapura	19
8	Obavvanagathihalli	20
9	Hullur Lambanahatty	44
10	Dyamakkanahalli	25
11	Beeravara	41
12	Ingaladalu Lambanahatty	32
13	Doddapura	8
14	Sultanapura	25
15	Sadaralli	10
16	Obalapura	10

Sri G. DUGGAPPA.—Sir, provision is made every year out of the Social Welfare Fund. May I know the amount allotted for this work at least last year and the number of wells completed?

† ಶ್ರೀಮತಿ ಯಶೋಧರ ದಾಸಪ್ಪ.—1963-64ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 9,200 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

Sri G. DUGGAPPA.—The total number of villages that require drinking water wells is 119. Am I to take it that 95 wells come under this figure of 119?

‡ ಶ್ರೀಮತಿ ಯಶೋಧರ ದಾಸಪ್ಪ.—ಅದರಲ್ಲಿ 95 ಬಾವಿಗಳು ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಆಗಿವೆ.

Sri G. DUGGAPPA.—I want the number of wells and the amount spend?

ಶ್ರೀಮತಿ ಯಶೋಧರ ದಾಸಪ್ಪ.—ಮೂರನೇ ಘಟಪಾಟಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 1961-62ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 6 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. 1962-63ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 9,200 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆಯೇ ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಅದಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. 2,200 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಾವಿಗಳ ರಿಫೇರಿಂಗ್‌ಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಚಿತ್ರ ದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 195 ಬಾವಿಗಳು ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಆಗಿವೆ.

Sri G. DUGGAPPA.—Sir, there are villages with 105 families and there are no drinking water wells. May I ask the Government to take immediate steps to sink these wells at least this year and what is the target fixed?

ಶ್ರೀಮತಿ ಯಶೋಧರ ದಾಸಪ್ಪ.—ಬಾವಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಲಾಗಿದೆ. 200 ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ 95 ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಒಂದು ಜಾತಿಗೆ ಒಂದು ಬಾವಿಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇದೆಯೇ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಯಶೋಧರ ದಾಸಪ್ಪ.—ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇಲ್ಲ, ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಂದೇ ಬಾವಿಗೆ ಬಡದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಬೇರೆ ಬಾವಿಯನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ.—ಎಲ್ಲಾ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳಿಂದಲೂ ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಯಶೋಧರ ದಾಸಪ್ಪ.—ಈಗ ತಾವು ಸೋಷಿಯಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಕೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಬೇರೆ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಈಗ ಕೆಲವು ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಜನಗಳು ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಕೊಡದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದೀರಿ, ತಾವು ಮತ್ತೆ ಮಾನ್ಯ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಹಾಗಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಹರಿಜನರನ್ನು ಬೇರೆಯವರು ಬಟ್ಟಲಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಅವರನ್ನು ಬಡದೆ ಇದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ತಾವು ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ, ಎಷ್ಟು ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರು ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಆ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಏನಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಯಶೋಧರ ದಾಸಪ್ಪ.—ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ. ಮತ್ತು ಕ್ರಾನೊನಿನಿಂದ ಆ ಕೆಲಸ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರನ್ನು ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಡಬೇಕು ಎಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರೇ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲಾ ಜನರೂ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವಂತಾದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ನಂತರವಾದ ವಿಚಾರ ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ.

(The Deputy Minister for Social Welfare was found standing)

Mr. SPEAKER.—Does the Hon. Deputy Minister wants to give any further information on the matter?

Sri K. PRABHAKAR (Deputy Minister for Social Welfare).—No. Sir The Hon'ble Member referred to tours and I want to explain.

Mr. SPEAKER.—If he has any additional information to give, I shall be happy to give a chance to him. If it is a personal explanation it would not be correct to allow it at this stage.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ.—ಪ್ಲಾನ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಪ್ರಕಾರ ಬಾವಿಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ, ಎಷ್ಟು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಯಶೋಧರ ದಾಸಪ್ಪ.—ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೋದವರ್ಷ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬಾವಿಗಳಿಗೋಸ್ಕರ 9,200 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಆಲಾಟ್ ಮಾಡಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆಯೋ ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಹರಿಜನರಿಗೆ ಬೇರೆ ಬಾವಿ, ಸರ್ವಜನಿಕರಿಗೇ ಬೇರೆ ಬಾವಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ತಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಸಫಲವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಾಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಯಶೋಧರ ದಾಸಪ್ಪ.—ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಕಡೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಊರುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ಬಾವಿ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಊರಿನ ಎಲ್ಲಾ ಜನಗಳೂ ಸೇರಿ ಆ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಜನಗಳೂ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದರೆ ಹರಿಜನರನ್ನು ಬೇರೆಯವರ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದರೆ ಹರಿಜನರನ್ನು ಬೇರೆಯವರ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಬಿಡದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೇರೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ.

Permission for Cow Slaughter in K.G.F. City.

*Q.—263. Sri S. RAJAGOPAL (K. G. F.).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether necessary permission and facilities are not provided for Cow Slaughter within the Corporation limits of Bangalore City;

(b) if so, why similar permission is not given in K.G.F. City.

A.—Sri D. DEVARAJ URS (Minister for Labour, Housing and Transport) [on behalf of Sri K. PUTTASWAMY (Minister for Municipal Administration)].—

(a) Yes.

(b) Permission has been given to the K.G.F. Sanitary Board to provide facilities for Cow Slaughter.

Sri S. RAJAGOPAL.—Sir, since how long this concession is given?

A.—Sri D. DEVARAJ URS.—About two months back the Sanitary Board has been informed that they are free to give licences.

Uniform Scales of Pay for the Drawing Teachers in the State.

*Q.—279. Sri S. P. PHAYADE (Ankola).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether they have received any representation from the Drawing Teachers in the State for adequate and uniform pay scale like other Craft Teachers;

(b) the reason for difference in pay scale between Craft Teachers and Drawing Teachers;

(c) whether they are considering the proposal of giving suitable and uniform pay scale to Drawing Teachers;

(d) If so, when it will be given effect to?

A.—Sri S. R. KANTHI (Minister for Education).—

(a) Yes.

(b) Because qualifications prescribed for the posts, duration of the courses and the crafts taught are different.

(c) Yes.

(d) As soon as a decision is taken.

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಮತ್. ಪಿ. ಫಾಯದೆ. — ಡ್ರಾಯಿಂಗ್ ಟೀಚರುಗಳಿಂದ ಮನವಿಗಳು ಬಂದು ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಾದವು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ. — ಮನವಿಗಳು ಅನೇಕ ಬಂದಿವೆ. ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ಆಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಪಿ. ಫಾಯದೆ. — ಈ ಕೌಫ್‌ನಲ್ಲಿ ಕನೂತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಡ್ರಾಯಿಂಗ್ ಟೀಚರುಗಳು ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ. — ಡ್ರಾಯಿಂಗ್ ಟೀಚರ್ ಬೇರೆ, ಕೌಫ್ ಟೀಚರ್ ಬೇರೆ. ಕನೂತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಕೌಫ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾರೆ, ಡ್ರಾಯಿಂಗ್ ಟೀಚರ್ಸ್ ಅದರಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

Sri SANJEEVANATH AIKALA. — Is it not a fact that the diploma or degree given by the J. J. School of Arts, Bombay, is not recognised by the Government of Mysore and consequently many Drawing Teachers in South Kanara District could not get their salary and increment consistent with the service they have put in? May I know whether any representation has been received by the Government in this behalf?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ. — ಜಿ. ಜಿ. ಸ್ಕೂಲ್ ಆಫ್ ಆರ್ಟ್ಸ್ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಪಡೆದಿರುವವರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಪಾವತಿ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮದ್ರಾಸಿನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ. — 1963ನೇ ಇಸವಿ ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ವಿವಾ ನಟವರಿಗೆ ರಾಜ್ಯದ ಕರಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಪರಿಷತ್ತಿನವರು 26 ಠರಾವುಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ. — ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸ್ವಾಮಿ.

Sri SANJEEVANATH AIKALA. — Did the Government receive a representation from one Drawing Instructor from the Board High School, Udipi to the effect that though he possessed the degree of J. J. School of Arts and came from Madras State, he was not given the salary and increment from 1956?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ. — ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಈಗ ಉತ್ತರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಅದನ್ನು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ನಾನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ. — ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಚಿತ್ರ ಕಲಾವಿದರ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅವರ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಬಹಳ ಉದಾರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಈಡೇರಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಬೇಕು, ಸ್ವಾಮಿ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ. — 1961ರಲ್ಲಿ ನಾವು ಅವರ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಅದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ಕೆಲವು ಮನವಿಗಳು ಬಂದಿವೆ. ವಿವಾ ಇಬಾಪೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆಲವು ಪ್ರಪೋಸಲ್ಸ್ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವು ಸರ್ಕಾರದ ಪರ್ಯಾಯೋಚನೆಯಲ್ಲವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ. — ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರಿ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಡ್ರಾಯಿಂಗ್ ಟೀಚರ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ. — ಸರ್ಕಾರಿ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಹುದು. ಆ ಮಾಹಿತಿಯೂ ಈಗ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದಾರೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Appointment of a Full-time Chairman to Pandavapura Co-operative Sugar Factory.

*Q.—289. Sri J. DEVI AH (Mandya).—

Will the Government be pleased to state—

(a) whether it is a fact that the present Chairman of the Pandavapura Co-operative Sugar Factory is not a whole time officer but he is a member of Legislative Assembly;

(b) the amount of remuneration that the present Chairman of the Pandavapura Co-operative Sugar Factory, Ltd., is getting;

(c) whether a car has also been provided to the Chairman in addition to the remuneration for his touring;

(d) the difficulties that are in the way of appointing a permanent full-time Chairman to the above factory?

A.—Sri KONDAJJI BASAPPA (Deputy Minister for Co-operation).—

(a) Yes.

(b) He is paid Rs. 500 per month to meet the cost of petrol charges.

(c) A car has been provided.

(d) There are no difficulties in the existing arrangements.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ದೇವಯ್ಯ.—ಈ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಯಾರು? ಸ್ವಾಮಿ?

ಶ್ರೀ ಕೊಂಡಜ್ಜಿ ಬಸಪ್ಪ.—ಶ್ರೀ ಬಿ. ವೈ. ನೀಲೇ ಗೌಡ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ದೇವಯ್ಯ.—ಎಷ್ಟು ವರ್ಷ ಕಾಲ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ಸ್ವಾಮಿ?

Sri KONDAJJI BASAPPA.—No period is fixed.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಅವರು ನಾಮಿನೇಟ್ ಆಗಿರುವವರೋ? ಅಥವಾ ಬೋರ್ಡ್ ಆಫ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ಸ್‌ನಿಂದ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವವರೋ, ಸ್ವಾಮಿ?

Sri KONDAJJI BASAPPA.—He is nominated as Director and also the Chairman.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ.—ಈ ಸಹಕಾರ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು until further orders ಎಂದು ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಚೆಗೆ ನಡೆದ ಜನರಲ್ ಬಾಡಿ ಮೀಟಿಂಗಿನಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಯ ಮೂಲಕ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಆರಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೈರಾ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದಿರಬಹುದು.

Sri K. LAKKAPPA.—When Government has got a share in the Society, it is not an office of profit?

Mr. SPEAKER.—It is disallowed.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪೇರುಗಳಿವೆ, ಸ್ವಾಮಿ?

Sri KONDAJJI BASAPPA.—That question does not arise. The Hon'ble Member may please put a separate question.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ಧಪ್ಪ.—ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪೇರುಗಳೇನಾದರೂ ಇವೆಯೇ?

Mr. SPEAKER.—Order.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ದೇವಯ್ಯ.—ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ಸಂಬಳವೇನಾದರೂ ಇದೆಯೇ? ಸ್ವಾಮಿ?

ಶ್ರೀ ಕೊಂಡಜ್ಜಿ ಬಸಪ್ಪ.—ಸಂಬಳ ಕೊಡುತ್ತ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಕಾರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಮತ್ತು ಎಣ್ಣೆ ಗಾಗಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ 500 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕಾರನ್ನು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಕೊಂಡಜ್ಜಿ ಬಸಪ್ಪ.—ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಎಲ್ಲ ಬೇಕಾದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಡಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದೇವಯ್ಯ.—ವಿಧಾನಸಭೆಗೆ ಕಾರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುವಾಗ ಅದರ ಬರ್ಡನು ಯಾರು ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ?

Sri KONDAJJI BASAPPA.—I am not aware of it.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದೇವಯ್ಯ.—ಈ ಕಾರಿಗೆ ಡ್ರೈವರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಕೊಂಡಜ್ಜಿ ಬಸಪ್ಪ.—ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದೇವಯ್ಯ.—ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೂ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಕೊಂಡಜ್ಜಿ ಬಸಪ್ಪ.—ಇಲ್ಲ, ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ.—ಡೇರ್ಮನ್ ಅದವರು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದು, ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆ ನಡೆಯುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರ ಮೇಲೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ?

Mr. SPEAKER.—It is purely hypothetical.

Tanks repaired under the Pilot Project Scheme in Bagepalli Taluk.

*Q.—302. Sri B. SUBBARAYAPPA (Bagepalli).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) the number of tanks repaired so far under the pilot project scheme in Bagepalli Taluk;

(b) the amount of grants sanctioned so far, for the same in the said Taluk?

A.—Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Development, Pan-chayatiaj and Co-operation).—

(a). Two.

(b) During 1962-63 :— Rs. 8,000.

During 1963-64 :— Rs. 50,000.

1-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸುಬ್ಬರಾಯಪ್ಪ.—ಈ ಪೈಲಟ್ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಏರಡು ಕೆರೆಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವೇನು?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ನಾದುರಸ್ತಿನಲ್ಲಿರುವ ಕೆರೆಗಳ ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಿ ನೀರಿಲ್ಲದಿರುವ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಕೊಡಿಸಬೇಕೆಂಬುದು. ಅಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 11 ಕೆರೆಗಳ ದುರಸ್ತಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ; ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮತ್ತೊಂದು ಉದ್ದೇಶವೇನೆಂದರೆ, ವ್ಯವಸಾಯ ನಡೆಯದೇ ಯಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು; ಆ ಕೆಲಸ ರಚನಾತ್ಮಕ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕು ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ ಕೆಲಸವಾಗಿರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸುಬ್ಬರಾಯಪ್ಪ.—ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ತೂಟು ಇಡದೆ ರಿಪೇರಿಯಾಗಿರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಅದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸುಬ್ಬರಾಯಪ್ಪ.—ಒಂದು ಕೆರೆಗೂ ತೂಟಲ್ಲದೆ ರಿಪೇರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ.....

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಯಾವ ಕೆರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸುಬ್ಬರಾಯಪ್ಪ.—ಮೂರು ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ತೂಟಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಅಮೇರೆ ಅವುಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರೆ ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಈ ಪೈಲಟ್ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ದುರಸ್ತಿ

ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸುವ ಹಣದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 75 ರಷ್ಟನ್ನು ಮಣ್ಣು ಕಾಮಗಾರಿಗೆ ಮತ್ತು 25 ರಷ್ಟನ್ನು ತೂಟು ಮತ್ತು ರಿವೆಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಆಶಯವಿಲ್ಲದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಹೌದು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ತೂಟಿಲ್ಲದ ಕೆರೆಯ ನೀರನ್ನು ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಗೆ ತರುವುದು ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ತೂಟಿಲ್ಲದಿರುವ ಕೆರೆಗಳೂ ಕೆಲವಿವೆಯೆಂದು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ; ಇಂತಹ ಕೆರೆಗಳ ಕೆಳಗೆ ನೀರ್ವೇಜ್ ನೀರಿನಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ನುಬ್ಬರಾಯಪ್ಪ.—1963-64 ರಲ್ಲಿ 11 ಕೆರೆಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅವುಗಳ ರಿಪೇರಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಏಷ್ಟು ದಿನಗಳಾಗುತ್ತವೆ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೆಡ್ಡಾನದ್ವೈಪ್ಪ.—ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಮೆ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕೊಡದಿರಲು ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ; ಮಾನ್ಯ ನದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

Complaints regarding the unsatisfactory administration of the Mysore State Cotton Apex Weavers' Co-operative Society, Bangalore.

*Q.—306. Sri H. D. DEVE GOWDA (Holenarasipur).

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether they have received any complaints regarding the unsatisfactory administration of the Mysore State Cotton Apex Weavers' Co-operative Society Ltd., Bangalore and if so, the nature of complaints received;

(b) whether it has come to their notice that the Society in its general body meeting held during this year had passed a resolution requesting Government to waive the loss incurred by the Society on account of unsatisfactory administration;

(c) whether they would take suitable steps to supersede the Society and to hold an enquiry by a senior I.A.S. Officer with a view to set right the irregularities existing in the Society?

A.—Sri KONDAJJI BASAPPA (Deputy Minister for Co-operation).—

(a) Yes. The Complaints relate to mismanagement, misuse of funds, shortages, etc.

(b) No.

(c) The complaints are being enquired into by the Registrar of Co-operative Societies. Necessary action will be taken as per Rules.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಆರ್‌ಫಿಷಿಯರ್ ಸಿಲ್ಕನ್ನು ಕಾಳಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ವಾರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

† ಶ್ರೀ ಕೊಂಡಜ್ಜಿ ಬಸಪ್ಪ.—ದೂರು ಬಂದಿದೆ.

Sri G. V. GOWDA.—Has any audit been conducted and has the audit disclosed any misuse of funds, shortages, etc., and if so, what is the quantum of money involved?

Sri KONDAJJI BASAPPA.—The audit of 62-63 discloses some irregularities. It has not disclosed any shortage of funds or misuse of funds.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅಡಿಟ್ ವರದಿಯಲ್ಲಿ 13 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕೆ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲವೆಂದು ಬರೆದಿರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೆ ?

Sri KONDAJJI BASAPPA.—We have appointed the Registrar of Co-operative Societies to hold an enquiry in the matter. His report is awaited.

Sri S. M. KRISHNA.—Has the Government made any assessment as to the amount involved in the misuse of funds and mismanagement?

Sri KONDAJJI BASAPPA.—That is why we have appointed the Registrar of Co-operative Societies to hold an enquiry in the matter and send a report.

Sri S. M. KRISHNA.—The audit report for 61-62 is before Government. Are they not able to assess the amount misused?

Sri KONDAJJI BASAPPA.—The complaint relates to several years. We are examining the complaint. The entire report is awaited from the Registrar and after it is received, we will take necessary action.

Sri S. M. KRISHNA.—Now that the Government is convinced that there is mismanagement and misuse of funds in this particular society, would the Government consider the possibility of superseding the Society till the Registrar makes his report?

Sri KONDAJJI BASAPPA.—Government cannot take a hasty decision unless the report is received. By appointing an enquiry officer, it does not mean conceding the complaint made against the Society?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ದುರಾಡಳಿತ, ಹಣದ ದುರುಪಯೋಗ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಉಣ್ಣೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪಟ್ಟಿನ ದುರಾಡಳಿತ ನಡೆದಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಅಷ್ಟೇ ನಡೆದು ಈ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಪತ್ನಿಯ ಸವಿಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಣವೆಷ್ಟು ?

Sri KONDAJJI BASAPPA.—That does not arise out of this question. ಆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ದುರಾಡಳಿತಕ್ಕೂ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಣಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಆ ಸಂಘದ ದುರಾಡಳಿತದಿಂದ ಬಂದ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

Sri KONDAJJI BASAPPA.—That we are not aware of.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಮೈಸೂರು ನೇಕಾರರ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಪತ್ನಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಆ ಕೇಂದ್ರ ಸಂಘವು ಬಹುಮಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿತು ಮತ್ತು ಆ ಹಣ ಇವರಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆಯೆ ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಅದೆಷ್ಟು ?

Sri KONDAJJI BASAPPA.—All that is contained in the petition presented to Government which is being enquired into. Some allegations are made. The Registrar is holding an enquiry and immediately a report is received from him we will certainly take necessary action under the Rules.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಬಂದಿರುವ ದೂರಿನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ 60 ನೆಯ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬದ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಚಂದಾ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೆ ?

Mr. SPEAKER.—How does this point arise out of the main question? It does not relate to anything collected outside the Society by way of what he calls 'cess'. A separate Question may be put for it.

Sri S. M. KRISHNA.—Would the Government assure this House that as soon as the report is received from the Registrar, it will be placed before this House?

SRI KONDAJJI BASAPPA.—It need not be placed before this House. Whatever action has to be taken under the Co-operative Societies Act and the Rules, will be taken.

SRI S. M. KRISHNA.—What is the difficulty for the Government to place the report before this House?

MR. SPEAKER.—The report has not yet been written. After it is received, a separate question may be put.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ.—ನಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ನೀತಿ ವಿಫಲವಾಗಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಹಣದ ದುರುಪಯೋಗ ಮುಂತಾದುವು ಆಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಜ್ಯೂಡಿಸಿಯಲ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದವರು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಯೇ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದು ಬಹಳ ಜನರಲ್ ಆಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣನಿದ್ದಪ್ಪ.—ಅಲ್ಲಿ ಸಂಘದ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆಯೆ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಬರ್ತರಾಫ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ?

SRI KONDAJJI BASAPPA.—The President or any Directors cannot be suspended in that way. We will have to enquire and find out if the entire body can be superseded.

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—Is it not a fact that there is a specific complaint that the said President of this Co-operative Society has received a presentation worth about one lakh of rupees from the said Society?

MR. SPEAKER.—How does it arise?

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—It is misuse of funds.

MR. SPEAKER.—Which funds? The supplementary seeking information regarding the Presentation given is outside the scope of this question.

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—There is a complaint that the moneys of the society are misused and funds are given away as presentation to the President.

SRI KONDAJJI BASAPPA.—I am not aware of any such thing. Whatever in the nature of the complaints, they are being referred to the Registrar for enquiry and immediately after his report is received, action will be taken.

SRI SANJEEVANATH AIKALA.—Has it come to the notice of Government that the Directors of the Society belong to one political party?

SRI KONDAJJI BASAPPA.—I am not aware of it.

SRI G. V. GOWDA.—In view of all these complaints, will the Government ask the Registrar to expedite the enquiry and submit his report?

SRI KONDAJJI BASAPPA.—Certainly.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅಗಿರುವ ನಷ್ಟವನ್ನು ಮನ್ನಾ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ನಹಕಾರ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮನವಿ ಬಂದಿದೆಯೇ?

SRI KONDAJJI BASAPPA.—The General Body is competent to pass a resolution empowering themselves to write off certain of the losses. They have passed a resolution in the general body to write off the losses and they have not made any such recommendation to Government. That was not necessary.

Sri S. RAJAGOPAL.—Will the Government refer the case to the officers for enquiry?

Sri KONDAJJI BASAPPA.—It has been referred on 27-2-61.

Sri S. SIVAPPA.—Is the Government satisfied that there is a *prima facie* case of mismanagement of funds in the society?

Sri KONDAJJI BASAPPA.—How can we say that because complaints have been received, there is a case. We have referred the matter to the Registrar for enquiry.

Sri S. SIVAPPA.—Unless there is a *prima facie* case, how can Government appoint an officer of the status of I.A.S. to enquire into the matter?

Mr. SPEAKER.—I would like to know what exactly is meant by a *prima facie* case. It is not conclusive proof and no man can be held responsible on that ground.

Sri S. SIVAPPA.—In view of the fact that an enquiry has been ordered, is it not fair that the man who is at the helm of affairs of the society should be kept in suspension? Will the Government think of the possibility of keeping the Chairman under suspension till the enquiry is over?

Sri KONDAJJI BASAPPA.—There is no provision in law for such an action.

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—I would like to add one or two words to what the Deputy Minister has said. Whenever any complaint has been made about the administration of any co-operative institution regarding misuse or misapplication of funds, we cannot take it for granted that there is such misuse or defalcation. It has to be enquired into. The Leader of the Opposition said that there was a *prima facie* case. That is only a pre-supposition, with which we do not agree. Whether there is a *prima facie* case or not can be made out only after a preliminary enquiry is held. If such an enquiry reveals that there is a *prima facie* case and that there is substance in the allegation, we can take further steps. The question of suspension of the Chairman or any other Director of the Society does not arise and we have no such powers. It is an elected, democratic institution.

Sri G. V. GOWDA.—The audit report discloses serious irregularities and shortages. Does it not show that there is a *prima facie* case? In the case of the Kunigal society, it was suspended even without an enquiry.

Sri KONDAJJI BASAPPA.—In the case of supersession after enquiries are made and if a case is made a show-cause notice will be issued to the concerned management to explain their case. After receiving the explanation, the concerned authority would take further action to supersede if he is not satisfied with the explanation.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—1962-63 ನೆಯ ಸಾಲಿನ ಆಡು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಕೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಸೊಸೈಟಿ ನೂಪರ್‌ಸೀಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ಏಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ?

Sri KONDAJJI BASAPPA.—It was brought to the notice of the House only in the last budget session. There was no sufficient audit staff there and the audit report was delayed. Immediately after the audit was received and as there were certain complaints, the matter has been referred to the Registrar for enquiry.

Portions covered in S.S.L.C. Classes in Government High Schools in Coorg District.

*Q.—25. Sri A. P. APPANNA (Virajpet).—

Will the Government be pleased to state :—

- (a) how much of the portions have been covered so far in S.S.L.C. Classes in Government High Schools in Coorg District ;
- (b) whether there is shortage of staff in these High Schools ;
- (c) if so, how much ;
- (d) whether they intend taking any action against those teachers who have not covered their portions in S.S.L.C. Classes within time ?

A.—Sri S. R. KANTHI (Minister for Education).—

(a) All the prescribed portions have been covered in all subjects of the S.S.L.C. Classes.

(b) Yes.

(c) (i) Two Physical Education Teachers in Government High School, Virajpet.

(ii) One Graduate Assistant in Government High School, Somwarpet.

(d) Does not arise.

Sri A. P. APPANNA.—Has the information at (a) been collected from the teachers or the students ?

†Sri S. R. KANTHI.—It has been collected from the Department.

Sri A. P. APPANNA.—Has it come to the notice of Government that the percentage of passes in the Government high-schools has been the lowest in that district, for the last 3 years ?

Sri S. R. KANTHI.—I cannot say that so far as Coorg is concerned, but that is the case everywhere.

Sri G. V. GOWDA.—Is it a fact that in the Government high-schools, the percentage of passes is only 20 to 25 ?

Sri S. R. KANTHI.—The percentage was low last year. It is stated by the officers that this year also it has been very low but in so many private high schools, it has been lower than in the Government high schools.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಮುನಿಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಪಾಠಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬರೀ ಓದಿದ್ದಾರೆಂದು ಇಲ್ಲವೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಪಾಠಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

SHORT NOTICE QUESTION AND ANSWER
Construction of 'Raj Bhavan' in Bangalore.

Q.—24. Sri S. M. KRISHNA (Maddur).—

Will the Government be pleased to state :—

- (a) whether they have the intention of constructing a 'Raj Bhavan' in Bangalore ;
- (b) if so, what is the estimated cost of the proposed building ;
- (c) when does the Government intend starting the building ?

Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—

(a) Yes.

(b) About Rs. 20 lakhs including staff quarters, etc.

(c) As early as possible.

Sri S. M. KRISHNA.—We were given to understand that Kumara Krupa was going to be converted as the Raj Bhavan. What are the reasons for giving up this idea?

Sri S. NIJALINGAPPA.—The idea has not been given up. We thought that Kumara Krupa was not sufficiently commodious or convenient enough for a Governor. Some addition to it is necessary.

Sri S. M. KRISHNA.—Sir, you say about 20 lakhs is going to be involved for the construction of 'Raj Bhavan' in Bangalore. I would like to know from the Chief Minister if the Government thinks that in view of the existing circumstances, namely there is emergency, and that we do not have the finances to work our five year plans, they can afford this luxury of constructing a Raj Bhavan?

Sri S. NIJALINGAPPA.—Sir, Government does not consider it as a luxury but a necessity.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಈ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತಾವು ನಮ್ಮ ಬಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತೀರೋ ಅಥವಾ ತಮಗೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಹಣ ಬಂದು ಅದರಿಂದ ರಾಜಭವನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆಯೋ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನೋಡೋಣ, ಎಲ್ಲಿಂದ ಬೇಕೂ ಅಲ್ಲದೆ ತರಿಸೋಣ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ.—ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸೆರೆಕ್ಸ್ ಮಾಡಿರುವ ಜಾಗ ಯಾವುದು?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಕುಮಾರಕೃಷ್ಣ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಮಾದಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ.

Sri S. SIVAPPA.—Is this spending of 20 lakhs for the construction of Raj Bhavan in conformity with the austerity measures that this Government wants to adopt after the enunciation of a policy of democratic socialism? Is this the policy of a socialist Government?

Sri S. NIJALINGAPPA.—I do not think out of 20 lakhs we can build a palace at all. And I do not think spending of Rs. 20 lakhs for this purpose will go against the democratic socialism because it is to accommodate the Governor, his office, his staff quarters, etc.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ರೇವಣ್ಣ ನಿರ್ದೇಶ. — ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರತ್ನಂಥ ಒಡತನ ದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಗವರ್ನರ್‌ಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಮನೆ ಬೇಕೋ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಬೇಕು.

Sri S. SIVAPPA.—Is it not a fact that buildings which could accommodate the Governor are available in Mysore City and could not those buildings be made use of?

Sri S. NIJALINGAPPA.—The Governor being in Mysore and all the administrative departments being here, we cannot have 90 miles separating the Government and the administrative offices.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಮೇನ್ಮೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಜನಗಳ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ದು ಹೇಳಿದರು. ಈ “ರಾಜಭವನ” ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಲ ಎತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಸ್ಪೀಕರ್ ಬಡ್ತಿ ನಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾವೀಶನ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ಟೇಟಿಕ್ಸ್ ಕರ್ ಇದರ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಕಡೆಯಿಂದ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ, ಸ್ಪಲ್ಪ ಸುತ್ತಿ ಸುತ್ತಿ ಹೇಳಿದರು. ಡೆಫಿಎಟ್ ಆಗಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಸರಕಾರ ತಮ್ಮ ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ? ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಪಡೆದು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಸರಿ ಎಂದು ನಮಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ.

Sri S. RAJAGOPAL.—Will the Government consider dropping this idea for the time being because we are in emergency?

Sri S. NIJALINGAPPA.—That is a suggestion for action.

ಶ್ರೀ ಐ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಈಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಕುಮಾರಕೃಷ್ಣ ಸಂಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಹೆಚ್ಚು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಗವರ್ನರವರು ತಿಳಿಸಿದರೊ ಅಥವಾ ಸರಕಾರವು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿತೋ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅವರ ಅಫೀಸಿಗೆ, ಸ್ಟಾಫ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್ ಗೆ, ಅವರು ಇರುವುದಕ್ಕೆ, ಅವರ ಗೆಮ್ಮಗಳಿಗೆ ಈಗಿರುವುದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ಬಿಂದು ನೋಡಿದರೆ ಕೊಠರಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri S. SIVAPPA.—Will the Government request the ex-Governor of Mysore Sri Jayachamaraja Wodeyar, to lend his Palace at Bangalore for the temporary occupation of the present Governor?

Mr. SPEAKER.—Supplementaries must have some sort of reasonable connection. I do not say it is irrelevant but it certainly does not arise as a supplementary.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, in view of the emergency and the austerity that is adopted by the Centre and the State Government, do Government consider the question of deferring the construction of a Raj Bhavan and construction of a decent suite?

Sri S. NIJALINGAPPA.—I request the Hon'ble Member to come and advise me as to how to do it.

Sri S. SIVAPPA.—May I know how the famous Kumara Krupa which was once the abode of Mahatmaji cannot suit the Governor?

Sri S. NIJALINGAPPA.—Mahatmaji was a poor man, he was not a Governor.

Sri S. SIVAPPA.—If such a fine place in Bangalore cannot suit a Governor, I want to know what luxury the Governor wants?

Sri S. NIJALINGAPPA.—I said that it was not sufficiently commodious.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—This sum of Rs. 20 lakhs has not got the sanction of this House in the Budget. How can the Government spend it without the sanction of the House?

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member knows it; if it is not sanctioned, they cannot spend it. I read something about this matter in the papers this morning and I hope Members might also have read it. Question hour is over.

QUESTIONS FOR ANSWERS ON THE DAY

(but not taken up). —

Constitution of a Committee to report on Pre-primary Education in the State.

*Q.—201. Sri V. MASIVAPPA (Hiriyur).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether a committee has been constituted under the Chairmanship of Sri J. B. Mallaradhya to report on Pre-Primary Education in the State;

(b) whether the committee have submitted their recommendations to Government;

(c) the action taken by them to implement all or any of the recommendations of the Committee?

A.—Sri S. R. KANTHI (Minister for Education).—

(a) Yes.

(b) Yes.

(c) It is under the active consideration of the Government.

Value of finished Products of Government Industries exported during the years 1960-61, 1961-62 and 1962-63.

*Q.—282. Sri B. BYRAPPAJI (Turuvekere).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) the total value of finished products of Government Industries that were exported in the years 1960-61, 1961-62 and 1962-63;

(b) whether there is any programme to increase the exportable goods in III Plan period;

(c) If so, the targets proposed by the end of the Third Plan?

A.—Sri K. MALLAPPA (Minister for Industries and Commerce).—

(a) —

Rs.

1960-61	89,46,154
1961-62	94,95,709
1962-63	61,41,139

(b) Yes.

(c) No targets have been fixed.

The total State Income during the years 1960-61,
1961-62 and 1962-63

*Q.—397 Sri ANNARAO GANAMUKHI (Afzalpur).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the total State income for the years 1960—61, 1961—62 and 1962—63 ;

(b) the income from the Agricultural Sector and from Non-agricultural Sector separately ;

(c) how does it compare with the National average ?

A.—Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—

(Rs. in crores)

(a) Year	At current prices	At constant prices
1960-61	671.08	558.82
1961-62	Under compilation	
1962-63	do	

(Rs. in crores)

(b) Year	Agricultural income	Non-Agricultural income
1960—61	396.28	274.80
1961—62	403.09	Not yet compiled (rough estimate under revision)
1962—63		Not available

(c) During the Second Plan period the National income increased at the rate of 4 per cent per year, while the State income went up at the rate of 3 per cent per annum. The figures for the current Plan period are still to be compiled.

Business of the House

Mr. SPEAKER.—Now I want to know from Sri G. V. Gowda about the point raised by him yesterday with regard to putting the amendment to the vote of the House. Has he looked into it? I will give him all the relevant books to him if he wants.

Sri G. V. GOWDA (Palya).—The Chair was pleased to say that it was done on merits.

Mr. SPEAKER.—Does he want me to give a ruling on that point?

Sri G. V. GOWDA.—It was done yesterday itself, Sir. The Chair said something.

1.30 P.M.

PAPERS LAID ON THE TABLE

Sri R. DAYANANDA SAGAR (Deputy Minister for Sericulture).—Sir, I beg to lay on the Table of the House, Notification No. CI-22 SAD '63, dated 20th March, 1964 (Further amendment to the Mysore Silk Worm Seed and Cocoon (Regulation of Production, Supply and Distribution) Rules, 1960; as required under sub-section (3) of section 18 of the Mysore Silk Worm Seed and Cocoon (Regulation of Production, Supply and Distribution) Act, 1959.

BANGALORE UNIVERSITY BILL, 1964.

(Clause by clause consideration contd.)

Mr. SPEAKER.—The time fixed for the Bill was over yesterday itself. May I extend it till 3 o' clock today?

HON'BLE MEMBERS.—Yes.

Mr. SPEAKER.—Time is extended till 3 o' clock.

CLAUSE 7

Mr. SPEAKER.—The question is:

“That clause 7 stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 7 was added to the Bill.

CLAUSE 8

Sri S. SIVAPPA (Sravanabelagola).— I move:

“That sub-clause (5) shall be deleted and sub-clauses and (7) shall be re-numbered as sub-clauses (5) and (6).”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved

“That Sub-clause (5) shall be deleted and sub-clauses (6) and (7) shall be re-numbered as sub-clauses (5) and (6).”

† Sri S. SIVAPPA.—My amendment is very simple in the sense that sub-clause (5) is unnecessary, because in sub-clause 4 the purpose of inspection by Government will be served, which says:

“The Syndicate shall communicate through the Vice-Chancellor to the Government such action, if any, as it has taken or it proposes to take upon the result of such inspection or inquiry.”

That means the Syndicate will inform the Government of the action they have taken on the report of inspection that the Government has sent to the University. So, sub-clause (5) will be unnecessary.

Sri S. R. KANTHI (Minister for Education).—Sir, I am sorry, I am not accepting the amendment. This sub-clause (5) gives power to the Government to make inspection. If the Government sends some body to inspect, the report substituted by him will be sent to the Syndicate first for taking such action as is necessary. In case, the Syndicate does not take action or does not take satisfactory action, the inspection report will have no value if this sub-clause (5) is deleted. That is why this has been put in. If the Syndicate does not take any action, Government must have some power. In every case, it is expected that the Syndicate will comply and take necessary action.

Sri S. SIVAPPA.—This means that you will be giving abundant power to the Government. It is almost commanding the Syndicate. That means taking away of autonomy.

Mr. SPEAKER.—The question is:

“That Sub-clause (5) shall be deleted and sub-clauses (6) and (7) shall be re-numbered as sub-clauses (5) and (6).”

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is:

“That clause 8 stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 8 was added to the Bill.

CLAUSe 9

Sri GANJI VEERAPPA (Harihar).—Sir, I move

“That in clause 9 items (d), (e) and (f) shall be re-lettered as items (e), (f) and (g) respectively and after item (c) the following item shall be inserted, viz.—

“(d) The Controller of examinations.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

“That in clause 9 items (d), (e) and (f) shall be re-lettered as items (e), (f) and (g) respectively and after item (c) the following item shall be inserted, viz.—

“(d) The Controller of Examinations.”

Sri GANJI VEERAPPA.—The Controller is a very important officer of the University.

Sri G. V. GOWDA.—Sir, I oppose the amendment. Item (f) says :

“such other persons in the service of the University as may be declared by the Statutes to be the officers of the University.”

Under a Statute the Controller of Examinations could come in. There is no reason why it should be inserted in the Act itself. My friend's intention could be covered by item (f).

Sri S. R. KANTHI.—Sir, I accept the amendment. It is also enumerated in section 6 of the Mysore University Act. So, there is no harm in accepting it.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That in clause 9 items (d), (e) and (f) shall be re-lettered as items (e), (f) and (g) respectively and after item (c) the following item shall be inserted, viz.—

“(d) The Controller of Examinations.”

The amendment was adopted.

Mr. SPEAKER.—The other amendments become redundant. question is :

“That clause 9, as amended, stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 9 was added to the Bill.

CLAUSE 10

Sri S. SIVAPPA.—Sir, I move :

“That in sub-clause (1) for the words “The Governor of Mysore” the words “The Chief Justice of the High Court of Judicature of Mysore” shall be substituted.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

“That in sub-clause (1) for the words “The Governor of Mysore” the words “The Chief Justice of the High Court of Judicature of Mysore,” shall be substituted.”

† Sri S. SIVAPPA.—The purpose of my amendment is this: In the Delhi University, from which we are copying the provisions the Chancellor is a person, elected by the Court and that Chancellor presides over the meetings of the Senate and other authorities of the University. Here, we have only the Chancellor, the Vice-Chancellor and so on. We have also made a provision that the Chancellor shall be the Head of the University and he presides over the meetings of the Senate, whenever he is present. Government have copied almost all the powers of the Chancellor which have been enumerated in the Delhi University Act. There the Chancellor is an elected person, but here the Chancellor is not an elected man. In making the Governor Chancellor, you are only copying the other University Acts. If the Governor is there as Chancellor, he cannot come and preside over the Senate meetings. You cannot equate this with the Universities of Mysore and Karnataka, where the Chancellor does not preside over the meetings. The Governor is already the Chancellor for both the Universities in the Mysore State. By making the Chief Justice of the High Court of Mysore as the Chancellor, you will be only relieving the Governor from becoming the Chancellor of the third University in the Mysore State. There are other Universities where the Chief Justice is the Chancellor. For example, the Chancellor of the neighbouring University, viz, Sri Venkateswara University is the Chief Justice of Andhra Pradesh. So I request the Minister for Education to accept this simple amendment and make the Chief Justice of Mysore the Chancellor of the Federal University of Bangalore. The seat of the Chief Justice is in Bangalore; so he can be very easily accommodated. The amendment can be accepted and the Minister would find no difficulty in accepting it.

† Sri S. R. KANTHI.—I am sorry I cannot accept it. Everywhere, except in one or two places, the Governor of the State is the Chancellor. In Maharashtra they have got six Universities and everywhere the Governor of Maharashtra is the Chancellor and they are going to have the seventh one also. So there is no difficulty so far as the appointment of the Governor as Chancellor is concerned. After all, the post of the Governor is the highest post and he should naturally occupy the office of high academic distinction.

Mr. SPEAKER.—I will put the amendment to the vote of the House. The question is :

“That in sub-clause (1) for the words ‘The Governor of Mysore’ the words ‘The Chief Justice of the High Court of the Judicature of Mysore’ shall be substituted.”

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—Amendment No. 14.

Sri GANJI VEERAPPA.—Sir, I move :

“That in sub-clause (1) for the word ‘Mysore’ the words ‘The State of Mysore’ shall be substituted.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

“That in sub-clause (1) for the word ‘Mysore’ the words ‘The State of Mysore’ shall be substituted.”

Sri S. R. KANTHI.—I am accepting it.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That in sub-clause (1) for the word ‘Mysore’ the words ‘The State of Mysore’ shall be substituted.”

The amendment was adopted.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That clause 10, as amended, stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 10, as amended was added to the Bill:

CLAUSE 11.

Mr. SPEAKER.—all the Amendments to this clause may be taken together.

Sri B. R. SUNTHANKAR (Belgaum City).—I am not moving my amendment.

Sri GANJI VEERAPPA.—Sir, I move :

“That in sub-clause (2) for the word ‘selected’ the word ‘recommended’ shall be substituted.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

“That in sub-clause (2) for the word ‘selected’ the word ‘recommended’ shall be substituted.”

Sri B. R. SUNTHANKAR.—Sir, I beg to move :

“That for sub-clauses (2) the following shall be substituted :

“(2) The Vice-Chancellor shall be appointed by the Chancellor upon the recommendation of the Syndicate, provided that if the Chancellor does not approve the person so recommended, he may call for fresh recommendation from the Syndicate.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

“That for sub-clauses (2) the following shall be substituted :

“(2) The Vice-Chancellor shall be appointed by the Chancellor upon the recommendation of the Syndicate, provided that if the Chancellor does not approve the person so recommended, he may call for fresh recommendation from the Syndicate.”

Sri G. V. GOWDA.—Sir, I move :

“That for sub-clauses (2) and (3) the following shall be substituted :

“(2) The Vice-Chancellor shall be appointed by the Chancellor from among three persons, recommended by the Senate.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

“That for sub-clauses (2) and (3) the following shall be substituted :

“(2) The Vice-Chancellor shall be appointed by the Chancellor from among three persons, recommended by the Senate.”

Sri S. SIVAPPA.—Sir, I move :

“That for sub-clauses (2) and (3) the following shall be substituted and other sub-clauses shall be renumbered suitably.

“(2) the Vice-Chancellor shall be elected by the Senate from out of a panel of not less than three persons selected by the Syndicate.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

“That for sub-clauses (2) and (3) the following shall be substituted and other sub-clauses shall be renumbered suitably.

“(2) the Vice-Chancellor shall be elected by the Senate from out of a panel of not less than three persons selected by the Syndicate.”

All the Amendments are before the House.

Sri GANJI VEERAPPA.—My amendment is a very simple amendment. Here it is worded that the Vice-Chancellor is to be selected from the list, but the recommendation made by the Committee is not selection; they only make a recommendation. Just to explain the meaning of the provision correctly, instead of ‘selected’, the word ‘recommended’ is introduced.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—The appointment of the Vice-Chancellor has been a matter of controversy. During the debate in the last two days, divergent views were expressed by Honourable Members as to how the Vice-Chancellor should be appointed. In the appointment of a Vice-Chancellor, great caution will have to be taken because we see in the working of the Universities there is special politics called University Politics and that politics is not played by politicians but that politics is played by the University men, particularly the representatives of various institutions forming the University. So while deciding as to how a Vice-Chancellor shall be appointed, great caution has to be taken. The appointment or election or selection of a Vice-Chancellor becomes at times

(SRI B. R. SUNTHANKAR)

a matter of intrigue for power. So in order to avoid such intrigues, a suitable method of appointing the Vice-Chancellor will have to be chosen. A Vice-Chancellor should be selected in such a manner as would avoid all such intrigues and safeguard the interests of the University. Here the method that is suggested is that a Committee of three is to be appointed and one member of that Committee is to be nominated by the Chancellor and 2 members are to be appointed by the Syndicate. I do not understand, when the final approval lies with the Chancellor, why a nominee of the Chancellor should be on that Committee. That will result in having a Vice-Chancellor of the choice of the Chancellor. I want to avoid such a situation. The Vice-Chancellor is the Chief Executive Officer of the University and he should be a man who gains the respect and the confidence of the University, particularly the syndicate which is the executive body of the University. The choice of the Vice-Chancellor should be left entirely to the University. The Chancellor should have no hand in it. The Chancellor may approve the appointment or may refer back any recommendation sent by the Syndicate. The Radhakrishnan Committee's report discussed this matter and my amendment incorporates the procedure suggested by them. The Committee say: "The Vice-Chancellor, for whose appointment the University is responsible, will, as of duty strive to gain the respect and confidence of his colleagues and secondly it is part of the University's duty to learn how to choose its own Vice-Chancellor, wisely and that therefore to deprive it of this duty, would be a counsel of despair. But we recommend that certain safeguards in the method of choosing the Vice-Chancellor should be laid down by each University and the method we have suggested is that the Chancellor should appoint the Vice-Chancellor upon the recommendation of the Syndicate". According to this method, the Vice-Chancellor will be a man who gains the full confidence of the syndicate and secondly the University should have independence in the selection of the Vice-Chancellor. The University should have its own independence and it will be better in all respects if the Vice-Chancellor is recommended by the Syndicate. For these reasons, I have moved this amendment.

† Sri G. V. GOWDA.—While replying to the debate, the Hon'ble Education Minister has been pleased to observe that the proposed University will be federal in type, national in character, broader in outlook and democratic in approach. But when we see the procedure adopted for appointing the Vice-Chancellor, none of these noble sentiments are reflected. Simply because such a procedure prevails in the Delhi University, it cannot mean that it is so sound that we must adopt it as of compulsion, even though it is undemocratic. Under the clause in the Bill, the Chancellor not only makes the appointment but he would also have a hand in getting his own man appointed. It is the Chancellor who appoints one Member to that Committee and it is he who nominates the Chairman of the committee. Naturally the person who is appointed

by the Chancellor as a Member of the Committee is likely to be appointed a Chairman also. That Chairman is also likely to recommend atleast one name. There is a possibility that 3 names might be suggested to the Chancellor and out of it, it is likely that the person recommended by the Chairman would be accepted by the Chancellor as his choice for the Vice-Chancellor. Such a possibility could not be ruled out. When we want to create a democratic set-up, it is desirable that the senate, which is the supreme governing body, should have a say in the matter. In Madras, the Chancellor has got to appoint one of the persons recommended by the Senate. I submit that the procedure suggested in the Bill involves complications. It says that the person recommended should not be connected with University affairs. It is likely that a person not having any experience in matters of education, is appointed a member of this committee which suggests the panel of names for Vice-Chancellorship. How can we be sure that only a suitable person would be chosen for this committee? I am submitting that there is a possibility of serious suspicion in the matter. Why should we adopt a procedure whereby a committee is appointed and that committee suggests names and the Chancellor accepts one of them. Why should we not be direct and frank in these matters? We want a good Vice-Chancellor. The syndicate or the senate must have a say in the matter. According to the procedure in clause 11, both will have no voice. The syndicate can only nominate 2 persons to the committee which would give a panel of names. If the procedure prevailing in Madras is not to be adopted as suggested by me, I would be glad if the Minister accepts the amendments of Sri Sunthakar or even that of Sri Sivappa. The Vice-Chancellor would be purely responsible to the syndicate and senate if Sri Sivappa's amendment is accepted. I hope the Education Minister wants the University to function well and that it should have the right type of person as its executive head.

These members may do more harm than good for they do not know any affairs of the University. Therefore, let the Hon'ble Minister be magnanimous to accept any of these amendments.

2.00 P.M.

† Sri S. SIVAPPA.—Sir, my amendment reads like this:

"the Vice-Chancellor shall be elected by the Senate from out of a panel of not less than three persons selected by the Syndicate."

The post of the Vice-Chancellor in the University is the most important one. The Vice-Chancellor, whoever that may be, must command the confidence of the authorities of the University. The sovereign body, that is the Senate is the Supreme Body of the University and the constitution of the Senate consists of very learned people of the Bangalore University area. It is constituted in such a way that it includes all the intelligentsia in the University area. So, in all respects the Senate represents the true opinion of the University area.

(SRI S. SIVAPPA)

Now, as has been provided in the Bill, the Vice-Chancellor is nominated by the Chancellor. The Chancellor as we have already accepted, is the Governor of the State. That means, the Government wants to have a person of their own choice and put him as the Vice-Chancellor over the administration of the University. Thereby the Government wants to rule the University through back door by appointing the Vice-Chancellor of their own choice. During the general discussion yesterday, we have seen some members expressing their views as to how the Government have handled the two Universities of this State and how they are interfering with the administration of the Mysore University. Of course, they cannot do so in respect of the Karnataka University where the Vice-Chancellor is an elected man. An elected Vice-Chancellor has been there for the last twelve years and he commands the confidence of the Senate and of the Syndicate. Here, the Government can bring in any person they like, whether he is an educationalist or whether he is a politician and impose him on the University and take away the autonomy. That autonomy becomes useless. We have seen how political interference has affected the administration of the University in our State. To avoid all this, it is very necessary that the Vice-Chancellor should be an elected man, elected not by all the people but by the sovereign body of the University—the Senate. By this, we can achieve the laudable ideas we have in mind. In the Delhi University the Chancellor is elected and the Government is copying the Delhi University Act. Here, at least why not have the Vice-Chancellor elected? Yesterday, suspicions were expressed by some Members that Government might have had certain persons in mind to put them as the Vice-Chancellor and that was why this power was sought under the Bill. To remove this fear that was expressed by several members and also to make it more democratic, I only request the Education Minister to accept this amendment and make the Bangalore University a truly autonomous and democratic institution.

† SRI GANJI VEERAPPA.—So far as this is concerned, I can tell Sri Sivappa that much can be said in respect of all methods. So far, there is no method which is found to be all satisfactory. In fact, much can be said against the method of direct election of the Vice-Chancellor from the Senate. In fact, argument may be advanced that he will be a controversial figure in the Syndicate. Even against that method of direct election much argument can be advanced that it is not satisfactory. So, also the question of nomination is not desirable. There cannot be two opinions on that. In fact, what is attempted to be made by this Committee or by the Government through this Bill is to find a sort of uniformity. We cannot say that it is all satisfactory. Anyway that is the system that is working satisfactorily in the Delhi University. It is not an experiment that we have made. I think, there is no harm in taking up this and trying here so that if this is not satisfactory this House is at liberty to bring in an amendment. With

the experience so far gained elsewhere, there are various systems that are working. The Committee that was appointed by the Government have recommended this and Government, of course, have accepted the recommendations of the Committee and adopted the same in this Bill. I think that this is a good suggestion and it can be accepted and tried; so that if we are not satisfied we can make any changes later on.

† ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ (ಸಿರಾ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಉಪಕುಲಪತಿಗಳನ್ನು ಚುನಾವಣೆಯ ಮೂಲಕ ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ತಂದಿರುವ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ನಾನು ಬೆಂಬಲ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಾದ ನಡೆದಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇದು ಮೊದಲನೆಯ ಸಾರಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಾದರಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾದರಿಯಾಗತಕ್ಕ ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ನಾವು ಬ್ಯಾಕ-ಡೂರ್ ಮೆಥಡ್ ನಿಂದ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿ ತಂದು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯೇ? ಅವರ ಮೆಜಾರಿಟಿ ಒಪ್ಪಿನಿಂದ ಬರಬೇಕು ಮತ್ತು ಬಹುಮತದಿಂದ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಪ್ರಥಮತಃ ಇವರ ತತ್ವಕ್ಕೇ ವಿರೋಧವಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗಾಂಜಿ ವಿರಪ್ಪನವರು ಪೂರ್ವ-ಪೂರ್ವ ಆಗಿದೆ ಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಯಾವ ಪೂರ್ವ ಇದೆಯೋ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೂ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಪೂರ್ವ. ಚಾನ್ಸಲರಿಗೆ 3 ಜನ ಹೆಸರನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವುದು, ಚಾನ್ಸಲರು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರನ್ನು ಚುನಾಯಿಸುವುದು. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಮೂರು ಜನ ಹೆಸರುಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕಂಡಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು.

Mr. SPEAKER.—Did the member not say all these things while speaking on the Bill?

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—This is one of its first kind of University that is going to be established in South India. During the course of the debate, I expressed something else other than this.

Mr. SPEAKER.—Let me know the time the member would require so that I can fix the time limit.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—How can I say, Sir? If the Chair does not allow me to speak, I will resume my seat because the Chair is the supreme authority.

Mr. SPEAKER.—Do I ask for any information? If he does not answer that, he is at liberty to do it. I know how to fix the time limit.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—It all depends upon the circumstances and the way in which the argument is advanced. I may take two minutes or I may take 10 minutes.

Mr. SPEAKER.—If the Hon'ble Member does not know how much time he intends to take, I shall not allow him.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, I am not a 'yogi'. If I had been a 'yogi' I would not have come here, and I would have gone to the Nandi Hills.

Mr. SPEAKER.—The member may kindly answer my question.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—When I begin to speak and offer my remarks.....

Mr. SPEAKER.—Am I to ask the member after his speech is over? I must ask before a member begins, and not after his speech is closed.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I want about 10 to 15 minutes.

Mr. SPEAKER.—I cannot give 15 minutes. I can only give him 10 minutes.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—All right, Sir.

Mr. SPEAKER.—The satisfaction expressed by the member in that fashion will be wrong.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—What is the word that has to be used?

Mr. SPEAKER.—Do I want the member's approbation for the decision I have taken? Let him kindly continue quietly.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—All right, Sir.

Mr. SPEAKER.—He should discontinue that habit.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, when you were an Advocate, every time you used to address 'Your Lord', 'Your Lord.'

Mr. SPEAKER.—It is a wrong practice which deserves to be discontinued hereafter.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—All right.

Mr. SPEAKER.—I would call upon the Member to apologize.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Yes, Sir. I apologize.

ಸ್ವಾಮಿ, ನಾವು ಇಷ್ಟಲ್ಲಾ ತರಪೇತನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾದಮೇಲೆ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ನಾನು ಏನು ಹೇಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು 10 ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಇಂಡಿಯಾದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಸಾರಿ ಬಹಳ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದಂಥ ರೂಪು ರೇಖೆಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಈ ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳನ್ನಾರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೂ ಬರೀ ರಾಜಕೀಯ ವಾಸನೆ, ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ನೋಡಿದರೂ ಬರೀ ಜಾತೀಯ ವಾಸನೆ. ಕೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಾಸನೆಗಳೇ, ಕಂಡುಬರುತ್ತಿವೆ. ಅವು ಸೂಜಿಗಲ್ಲಿನಂತೆ ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿವೆ. ಆ ರೀತಿ ನೇಮಕವಾಗತಕ್ಕ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಾಹಣೆ ಮಾಡಬಲ್ಲರು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದ ಜನ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದರ ಅಧಿಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ಬಲ್ಲರೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರ ಈ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿರುಳಿದೆ, ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದಕ್ಕೆ ಜನ ಮರಾಢಿ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಜನ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಆಜಿಚೇಷಣೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ತುಂಬಾ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯವೇನೇ ಇರಲಿ ನಾವು ಇರುವವರೆಗೂ ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದೇ ಸರಿಯೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಇವರ ಈ ಒಂದು ಮೊಂಡು ವಾದ ಏನಿದೆ ಅದು ಗೌರವಾನ್ವಿತವಾದುದಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಇವರು ಮನಗಾಣಬೇಕು. ಮೂವರು ಜನರಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಮಿತಿಯು ಹೆಸರುಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಚಾನ್ಸಲರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಅವರು ಅವರೊಳಗೊಬ್ಬರನ್ನು ಉಪಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿ ಚುನಾಯಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವರಿಗೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಾಧಾನವಿಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಆ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಕಳುಹಿಸುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್‌ಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸುವಾಗಲೂ ತಮಗೆ ಬಂದ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಇದೇ ರೀತಿ ಸಮಾಧಾನವಾಗದಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಾಪಸ್ಸು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಿಂಥ ಕಾರಣಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಕಳುಹಿಸಲಾಗಿದೆ ಯೆಂಬುದಾಗಿ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಅಸೈನ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಚಾನ್ಸಲರ್ ಯಾವ ಕಾರಣಗಳನ್ನೂ ಕೊಡದೆ ನುಮ್ಮನೆ ಆ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿನ ಹೆಸರುಗಳು ನಮಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಆಗ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಲುವೇನು? ಮೂರು ಜನರೂ ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಚಾನ್ಸಲರ್ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಮೂರು ಜನರನ್ನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದಂತಹ ಕಮಿಷನರಿ ತೀರ್ಮಾನ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಛಾನ್ಸಲರ್ ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ? ದೈರೆಕ್ಕಾಗಿ ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಿತ್ತಲ ಕಡೆಯಿಂದ ಒಬ್ಬ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದರೆ, ಇದು ನನಗಾದರೂ ಅನಿಸುತ್ತದೆ, ಇದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಕುಠಾರ ಪ್ರಾಯವಾದದ್ದು, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಗದಾಪ್ರಹಾರ ಮಾಡಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ

ಮಾಡತಕ್ಕ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ದೇಶವಾಗಲೀ ಇಂಥಾ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಶಾಸನಕಡತಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದಾದರೆ ಇದು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ದುರ್ಬೋಧ, ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ 12 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಇಲ್ಲ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಸ್ನಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರತಕ್ಕ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗೆ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳನ್ನು ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ರಾಜಕೀಯ ಬರುತ್ತದೆಯೇ? ನುರಿತರತಕ್ಕ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗಾಂಜಿ ವಿರಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪುನಃ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಅವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಕರ್ನಾಟಕ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯು ಯಾರದೋ ಒಬ್ಬರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮಾಡತಕ್ಕ ಬೆಂಗಳೂರು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಗುಂಪನ್ನು ರೆಪ್ರೆಜೆಂಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಮತ್ತು ನೆಟ್ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇಲ್ಲಿ ಅಂಥಾ ಪಾಲಿಟಿಕ್ಸ್ ಬರುತ್ತದೆ, ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಟಿಕ್ಸ್ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗುಂಪಿನವರು ಆಡಳಿತವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಾ ಜನಾಂಗದವರೂ ಬರುತ್ತಾರೆ, ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗಾಂಜಿ ವಿರಪ್ಪನವರು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊರಗಡೆ ಒಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಇವೊತ್ತು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ವಿದ್ಯಾಭಾತೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಈ ವಿದ್ಯಾಭಾತೆಯಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನವರನ್ನು ತುಳಿದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ಜನ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ ನಿನ್ನ ನಡೆದಂಥಾದ್ದು ಮೊದಲನೆಯ ಸಾಕ್ಷಿ. ಇಲ್ಲಿ ಇವೊತ್ತು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಎರಡನೆಯ ಸಾಕ್ಷಿ. ಇವರು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ವಿಪದ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯೇ? ನೀವು ಮಾಡುವುದು ಸರಿ ಎಂದು ನೀವು ಹೇಳಬಹುದು.

Mr. SPEAKER.—Let not the Hon'ble Member impute motives to others.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—It is only a general observation that I am making. I am not making any remarks against any individual.

Mr. SPEAKER.—Is the Hon'ble Member entitled to attribute motives to the whole class?

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I am only expressing the feelings of the people who have elected me.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member has no right to attribute motives to the members generally.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I am not saying anything against my friend Sri Ganji Veerappa.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member said that he was talking with mental reservations, having something in his mind.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—It is my contention that my friend did not come out in his true colours.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member has no business to say that any member did not come in true colours. It may be his opinion. He is entitled to have it, but let him keep it within himself. Let him not make any remark against any particular member that he is not coming in his true colours, that he is hiding something and all that.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I have said that something is working in his mind, but he is not coming out with that.

Sri GANJI VEERAPPA.—I have come out with what I feel.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ಇವರು ಈತಿದ್ದು ಪಡೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಇವರಿಗೆ ಇಕ್ಕಟ್ಟು ಬರಬಹುದು, ಇವರಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಇವರಿಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಸ್ಥಾನ ಸಿಕ್ಕುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇದು ಹಾಗೆಯೇ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಪಾದ ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಬಹಳ ವಿನಯದಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗಾಂಜಿ ವಿರಪ್ಪನವರು ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

Mr. SPEAKER.—In the absence of the member, how does he say it? Let not the Hon'ble Member develop the point?

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I request my friend that if he wants, he may try to become an Education Minister or Speaker or something else, but not for the office of Vice-Chancellor, because he is not suited for it. That is my intention. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗಾಂಜಿ ವಿರಪ್ಪನವರು ಮೈಸೂರು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೆನೆಟ್‌ಗೆ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಿದರು ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಇವರು ಅಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಪೋಟಿವಲ್ ಗೆದ್ದು ಒಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಇದೆ. ಯಾರೇ ಆಗಲೇ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತರೆ ಆಗ ಅವರ ಗುಣಗಳು ಪರೀಕ್ಷೆ ಆಗುತ್ತವೆ. ಮೈಸೂರು ಲರನ್ನು ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಆಗ ಯಾರು ಚುನಾಯಿತರಾಗುತ್ತಾರೆಯೋ ಎಂದು ಇವರಿಗೆ ಭಯ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಏನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಇದು ಒಂದು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಬರುತ್ತದೆ; ಈ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯನ್ನು ಒಂದು ಗುಂಪಿನ ಜನ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಜನ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಬಿಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಹೇಳಿದಂತಹ ಮಾತುಗಳು ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ ನಲ್ಲಿ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಈಗ ನಾನು ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತೇನೆ. “ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊನೆಯ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ಎಂಬ ವಿಷದ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ” ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ನಾನು ಇದನ್ನು ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ ಎಂದರೆ ಎಮೋಷನಲ್ ಇಂಟೆಲಿಜೆನ್ಸ್ ಅನ್ನು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವ ಸದಸ್ಯರನ್ನೇಕರು ಹೇಳಿ ಮೈಸೂರು, ಕೊನೆಯ ಮೈಸೂರು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಕೊನೆಯ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ಎನ್ನುವ ವಿಷದ ಬೀಜವನ್ನು ಯಾರು ಬಿತ್ತಿದ್ದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ ಇವರು ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ವಿಷದ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ವ್ಯವಹಾರ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಇದರ ಜಾತಕಫಲವನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಪ್ಪನವರು ತಂದಿರತಕ್ಕ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಏನಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಸರ್ವ ಸಮಂಜಸವಾಗಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಕಂಡೋಲೆನ್ಸ್ ರೆಸಲ್ಯೂಷನ್ ಅನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತಾ ಏನು ಹೇಳಿದರೆಂದರೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ರಾಜಕೀಯಗಳಿವೆ ಅಂಥವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸರಿಯಾದಂತಹ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಯಬೇಕು. ದಿವಂಗತ ಪಂಡಿತ ಜವಾಹರ್‌ಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಅವರು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡವರು.

Mr. SPEAKER.—The last two sentences of the speech may be expunged.

2-30 P. M.

†Sri S. R. KANTHI.—So far as amendment Numbers 16, 17 and 18 are concerned, I am extremely sorry I am not in a position to accept them. So far as amendment Number 15 is concerned, I accept it because, it is in consonance with the whole tenor of clause 11.

The amendment moved by Sri Sunthankar is that the syndicate should recommend and that the Chancellor shall appoint. The amendment of Sri Venkatai Gowda is that the recommendation should come from the senate instead of the syndicate and the Chancellor shall

appoint that person. Sri Sivappa's amendment is to the effect that there should be an election to the Vice-Chancellorship by the Senate. All this shows that there are different methods of appointing the Vice-Chancellor. All these methods have been tried one way or the other. The method suggested in the Bill is that of the Delhi University. In the morning I heard from one of the highest authorities that the same would be the procedure or the method to be adopted in the Udaipur University. It has been of late the model for all to copy. No procedure or method is foolproof. There are bound to be difficulties in every procedure. Even in the method followed by the Karnatak University I know there were certain difficulties before Dr. Pavate came on the scene. He has been a very powerful personality and that is the reason why the Karnatak University method has worked. Hon'ble Members might also remember what I said sometime back that I may try to have a common method for the election of the Vice-Chancellor for the two Universities. I have had discussions with the Vice-Chancellors in the small sub-committee appointed in this behalf but I have not succeeded. We are still in the stage of negotiations and understanding each other. I can only recommend that the provision in the Bill is best.

The motives imputed against the Government are not fair. The method of appointing the Vice-Chancellor by the Chancellor comes into operation 3 years after the establishment of the University. The first Vice-Chancellor will be appointed by the Government on a tentative basis for a period of 3 years. That being so, all the charges made that the Government is trying to manoeuvre things is not fair. At any rate this Government will not be in office when the first Vice-Chancellor will be appointed according to the procedure in clause 11. I do not want Hon. Members to be under any misapprehension about this. I can only say that it is difficult for the Government to get a Vice-Chancellor. It is not so easy and we have been trying our level best to get the best man. If any member is under the impression that we have made up our mind so far as the Vice-Chancellor is concerned, I can only say that he can wipe out his impression. We are still trying to find out the Vice-Chancellor for the University.

One Hon. Member made the remark that the Karnatak University Senate was packed up with members of one community. The Hon. Member does not care to look into the position. The Senate of Karnatak University consists of not less than 120 persons and the community to which he refers is not even one-third of the entire Senate. If the Hon. Member wants to verify, he can just get the list and he will find out that his impression is incorrect. This University of Bangalore is not going to be the sole monopoly of any community. After all in Bangalore City we have people coming from every community and everyone will behave as independently as he can. That is why levelling of charges against the Government that it is trying to manoeuvre things is not correct. If the Hon. Member still persists in saying that sort of a thing, I can only say that nobody except himself is to be blamed. That is a

(SRI S. R. KANTHI)

wrong impression. I am sorry I cannot accept amendments Number 16, 17 and 18. But I would accept Amendment Number 15.

Sri S. SIVAPPA.—I seek a clarification. The Hon. Minister was pleased to say that it was difficult for the Government to select a Vice-Chancellor. Then why not leave the matter to the Senate in their collective wisdom to choose the best man? The Minister has come out with the truth when he said that it was not easy to select the Vice-Chancellor. If that be so, why should the Chancellor take the responsibility?

Sri S. R. KANTHI.—The Hon. Member has misunderstood the tenor of my reply. When I said that it was not easy for the Government to get a Vice-Chancellor, I was not referring to clause 11 but to the subsequent clause where a temporary Vice-Chancellor has to be appointed by Government. This matter does not come under the procedure under clause 11.

Mr. SPEAKER.—The question is:

“That for sub-clause (2) the following shall be substituted:

“(2) The Vice-Chancellor shall be appointed by the Chancellor upon the recommendation of the Syndicate. Provided that if the Chancellor does not approve the person so recommended, he may call for fresh recommendation from the syndicate.”

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is:—

“That for sub-clauses (2) and (3) the following shall be substituted:

“(2), the Vice-Chancellor, shall be appointed by the Chancellor from among three persons, recommended by the Senate.”

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is:

“That for sub-clauses (2) and (3) the following shall be substituted and other sub-clauses shall be renumbered suitably.”

“(2) the Vice-Chancellor shall be elected by the Senate from out of a panel of not less than three persons selected by the Syndicate.”

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is:

“That in sub-clause (2) for the word “selected” the word “recommended” shall be substituted.”

The amendment was adopted.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—I beg to move :

“That for sub-clause (4) the following proviso shall be added :—

“provided that he shall not hold office for more than three terms.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

“That for sub-clause (4) the following proviso shall be added :

“provided that he shall not hold office for more than three terms.”

Sri B. R. SUNTHANKAR.—Sir, according to this sub-clause the Vice-Chancellor shall hold office for a term of three years. He can be re-appointed also. If a Vice-Chancellor is re-appointed again and again for a number of times, then it becomes a monopoly of one person. I do not want this to happen. The Bangalore University Committee has recommended that he could be there for three terms and not more than three terms, i.e., nine years. The Radhakrishnan Committee Report has recommended that it should be six years and he should not be allowed for re-election. So, there should be some time-limit. My amendment seeks to make it nine years following the recommendation of the Bangalore University Committee report. I request the Minister to accept the amendment.

Sri S. R. KANTHI.—Sir, this question was considered at the Government level and we found that it was not possible to accept the amendment. The reason is that, a competent Vice-Chancellor can be repeatedly appointed. In the case of Sri Lakshmanaswamy Mudaliar, he has been elected for many times.

Sri G. V. GOWDA.—It is a selection.

Sri S. R. KANTHI.—It is a matter of opinion. Even in the Karnataka University and Mysore University, they are eligible for any length of time provided their appointment at a time is for three years. Therefore, I am not in a position to accept the amendment.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That for sub-clause (4) of clause 11 the following shall be added :—

“provided that he shall not hold office for more than three terms.”

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—Amendment of—Sri G. V. Gowda.

Sri G. V. GOWDA.—Sir, I move :

“That for sub-clause (5) the following shall be substituted:—

“when any temporary vacancy occurs in the office of the Vice-Chancellor by reason of leave, illness, or other causes, the

(SRI G. V. GOWDA)

Syndicate shall as soon as possible, subject to the approval of the Chancellor make such arrangements for carrying on the duties of the Vice-Chancellor as it may think fit. Until such arrangements are made, the Dean nominated by the Chancellor for that purpose shall carry on the current duties of the office of the Vice-Chancellor."

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

"That for sub-clause (5) the following shall be substituted :—
"when any temporary vacancy occurs in the office of the Vice-Chancellor by reason of leave, illness or other causes, the Syndicate shall as soon as possible, subject to the approval of the Chancellor make such arrangements for carrying on the duties of the Vice-Chancellor as it may think fit. Until such arrangements are made, the Dean nominated by the Chancellor for that purpose shall carry on the current duties of the Office of the Vice-Chancellor."

Sri G. V. GOWDA.—Sir, sub-clause (5) of clause 11 says that when any temporary vacancy occurs of the office of the Vice-Chancellor, the Chancellor shall make arrangement to carry on that administration. I propose that that right should be given to the Syndicate. I have drafted this amendment by copying from the Karnatak University enactment. So, the Hon'ble Minister can safely accept this.

Sri S. R. KANTHI.—Sir, we have followed the Mysore University Act in this regard and I cannot accept it because it is not in consonance with the Mysore University Act.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That for sub-clause (5) the following shall be substituted :
"When any temporary vacancy occurs in the office of the Vice-Chancellor by reason of leave, illness, or other causes, the Syndicate shall as soon as possible, subject to the approval of the Chancellor make such arrangements for carrying on the duties of the Vice Chancellor as it may think fit. Until such arrangements are made, the Dean nominated by the Chancellor for that purpose shall carry on the current duties of the Office of the Vice-Chancellor."

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That Clause 11, as amended stand part of the Bill."

The amendment was adopted.

Clause 11, as amended, was added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—I would like to know the sense of the House as to the extension of time. Shall we extend it till that evening?

HON'BLE MEMBERS.—Yes, Sir.

Mr. SPEAKER.—The time allotted for this Bill is extended till the evening.

CLAUSE 12.

Sri G. V. GOWDA.—I beg to move:

“That in sub-clause (5) for the first and second provisos, the following shall be substituted:—

“(2) When action taken by the Vice-Chancellor under this sub-section affects any person in the services of the University, such person shall be entitled to prefer an appeal to the Syndicate within thirty days from the date on which he has notice of such action.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

“That in sub-clause (5) for the first and second provisos, the following shall be substituted:—

“(2) When action taken by the Vice-Chancellor under this sub-section affects any person in the services of the University, such person shall be entitled to prefer an appeal to the Syndicate within thirty days from the date on which he has notice of such action.”

† Sri G. V. GOWDA.—Sir, this is an act done by the Vice-Chancellor in any case of emergency. Otherwise, in the normal course, the Syndicate would have dealt with that act. When the Vice-Chancellor stands in the shoes of the Syndicate in emergency, that has got to be ratified by the Syndicate. If the Syndicate does not agree with the action taken by the Vice-Chancellor, what is to happen? Here it is said that if the Vice-Chancellor has got to prefer an appeal, he may refer the matter to the Chancellor. The proviso says:

“Provided that if the action taken by the Vice-Chancellor is not approved by the authority concerned, he may refer the matter to the Chancellor whose decision shall be final:

The question of Chancellor giving any decision does not arise at all. In the normal course, the other body, i.e., the Syndicate or the University authorities would have dealt with the matter. There is no point in saying that the Vice-Chancellor has to refer the matter to the Chancellor. The *status quo* should be maintained.

Sri S. R. KANTHI.—I am sorry, I cannot accept the amendment. I will read for the benefit of the Hon'ble Member the Mysore University Act:

“An appeal shall lie to the Chancellor against any action taken by the Vice-Chancellor.”

(SRI S. R. KANTHI)

In the Mysore Act, It is like that. Such appeals shall be filed within 30 days from the date on which the notice of the action is issued. So, I cannot accept the amendment.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“ That in sub-clause (5) for the first and second provisos, the following shall be substituted :—

“(-) When action taken by the Vice-Chancellor under this sub-section affects any person in the services of the University, such person shall be entitled to prefer an appeal to the Syndicate within thirty days from the date on which he has notice of such action.”

The amendment was negatived.

Sri G. V. GOWDA.—Sir, I beg to move :

“ That after sub-clause (5) the following sub-clause shall be added :—

“(6) The Vice-Chancellor shall give effect to the orders of the Syndicate regarding the appointment, dismissal and suspension of the teachers of the University and its servants and shall exercise general control over the affairs of the University.

“ That sub-clause (6) shall be re-numbered as sub-clause (7).”

Mr. SPEAKER.—Amendments moved :

“ That after sub-clause (5) the following sub-clause shall be added :—

“(6) The Vice-Chancellor shall give effect to the orders of the Syndicate regarding the appointment, dismissal and suspension of the teachers of the University and its servants and shall exercise general control over the affairs of the University.”

“ That sub-clause (6) shall be re-numbered as sub-clause (7).”

Sri G. V. GOWDA.—In one of the provisions here under clause 11, there is nothing to show that the Vice-Chancellor has got to implement the decisions or orders of the Syndicate. I have copied this from the Madras Act. So, there is no harm in accepting this amendment. It is virtually safe that the Vice-Chancellor is required to implement the decisions of the Syndicate. There is nothing to show what is to happen to the orders of the Syndicate.

Sri S. R. KANTHI.—These matters will be covered by the statutes. We cannot have these minor details in the Act. After all the Syndicate is an Executive body of which the Vice-Chancellor is an important member. After all, he is bound to carry out the wishes of the Syndicate. These have to be provided for in the Statute.

Mr. SPEAKER.—The question is :—

“That after sub-clause (5) the following sub-clause shall be added :—

“(6) The Vice-Chancellor shall give effect to the orders of the Syndicate regarding the appointment, dismissal and suspension of the teachers of the University and its servants and shall exercise general control over the affairs of the University.”

“That sub-clause (6) shall be re-numbered as sub-clause (7).”

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is :—

“That Clause 12 stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 12 was added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—Now the House will rise and meet again half-an-hour later.

The House adjourned for recess at Three of the Clock and re-assembled at Thirty-five Minutes past Three of the Clock.

[Mr. SPEAKER in the Chair.]

CLAUSE 13.

Sri GANJI VEERAPPA.—Sir, I move :

“That in sub-clause (8) item (d) shall be omitted and item (e) shall be re-lettered as item (d).”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

“That in Clause 13, in sub-clause (8) item (d) shall be omitted and item (e) shall be re-lettered as item (d).”

Mr. SPEAKER.—Next Amendment.

Sri GANJI VEERAPPA.—I move :

“That after Clause 13 the following Clause shall be inserted, viz.—

“13-A The Controller of Examinations.—

“(1) The Controller of Examinations shall be a whole-time salaried officer of the University appointed by the Syndicate in accordance with such terms and conditions as are prescribed by the Statutes.

(SRI GANJI VEERAPPA)

“(2) He shall be in charge of the conduct of examinations of the University and matters relating thereto and shall perform such other duties as may be prescribed by the Statutes or Ordinances or as required by the Vice-Chancellor.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

“That after Clause 13 the following Clause shall be inserted,
viz.—

“(13)—A The Controller of Examinations.—

“(1) The Controller of Examinations shall be a whole-time salaried officer of the University appointed by the Syndicate in accordance with such terms and conditions as are prescribed by the Statutes.

“(2) He shall be in charge of the conduct of examinations of the University and matters relating thereto and shall perform such other duties as may be prescribed by the Statutes or Ordinances or as required by the Vice-Chancellor.”

† Sri GANJI VEERAPPA.—We have accepted when we took up clause 9 that the Controller of Examinations should be one of the officers of the University as the Registrar and Bursar. Then we have to define the functions of the Controller. The functions of the Controller of Examinations are defined like this by moving this amendment. Because, the Bill is silent with regard to the functions of the Controller of Examinations. In fact, this is practically copied from the Mysore University Act. So I do not think there is any controversy with regard to the functions of the Controller of Examinations. So Clause-13-A is necessary as a consequence of this, and amendment to clause 13 is also necessary because we have to re-number it. So amendment No. 25 is the consequence of amendment No. 26. So I think they may be accepted by the House.

Sri S. R. KANTHI.—I accept the amendments. I only request the Chair that amendment No. 26 may be put first.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That after Clause 13, the following Clause shall be inserted,
viz.

“(13)—A. The Controller of Examinations.—

“The Controller of Examinations shall be a whole time salaried officer of the University appointed by the Syndicate in accordance with such terms and conditions as are prescribed by the Statutes.

“(2) He shall be in charge of the conduct of examinations of the University and matters relating thereto and shall perform such other duties as may be prescribed by the Statutes or Ordinances or as required by the Vice-Chancellor.”

The amendment was adopted.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That in clause 13 in sub-clause (8) item (d) shall be omitted and item (e) shall be re-lettered as item (d).”

The amendment was adopted.

Mr. SPEAKER.—I will put clause 13 as amended: The question is :

“That clause 13, as amended, stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 13, as amended, was added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—Clause 14. There is no amendment. The question is :

“That clause 14 stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 14 was added to the Bill.

CLAUSE 15

Mr. SPEAKER.—There are two amendments.

Sri GANJI VEERAPPA.—Sir, I move :

“That in sub-clause (1) for the words ‘one year’ the words ‘two years’ shall be substituted.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

“That in sub-clause (1) for the words ‘one year’, the words ‘two years’ shall be substituted.”

† Sri GANJI VEERAPPA.—This is a simple amendment. According to the clause, Deans shall rotate once a year. I have suggested that the period might be extended to 2 years. In a subsequent clause, two of the Deans are to be in the Syndicate for a period of 2 years. That being so, I thought it would be inconsistent if the life of a particular Dean was to be only one year. Hence the amendment. I hope the Hon'ble Minister would accept this reasonable amendment.

Sri S. R. KANTHI.—I accept the amendment.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That in sub-clause (1) for the words ‘one year’ the words ‘two years’ shall be substituted.”

The amendment was adopted.

Sri G. V. GOWDA.—I beg to move :

“That in proviso to sub-clause (1); line 3 for the words ‘such teacher’ the words ‘Seniormost teacher’ shall be substituted.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

“That in the proviso to sub-clause (1), line 3 for the words “such teacher” the words “Seniormost teacher” shall be substituted.”

† Sri G. V. GOWDA.—The appointment of a teacher as Dean would arise only in the absence of a Professor and Reader. When such a contingency arises, the Vice-Chancellor may designate a teacher as Dean. Clause 15 (1) would make it clear that seniority is the criterion in respect of Professors and Readers. In the absence of such Professors or Readers, my amendment says that the Vice-Chancellor shall be obliged to choose the seniormost teacher. That would be in keeping with the spirit of clause.

† Sri S. R. KANTHI.—I am sorry I cannot, the amendment accept the reason being that so far as the Professor is concerned, we must take the seniormost person because Professors are tried persons and their competence cannot be in question. Readers are promoted from the Lecturers and it would not be wrong to appoint the seniormost among them as Dean, if no Professor is available. But when it comes to the question of choosing a Lecturer or a teacher as the head of the faculty, he must be a brilliant and capable man. An element of selection becomes inevitable and seniority alone cannot be the consideration because the post of Dean is a responsible one and to get that post, the Lecturer concerned should deserve it.

Sri G. V. GOWDA.—Supposing there is a bad Professor or a bad Reader, there is no objection to his becoming Dean because he is senior. Moreover, if a teacher is bad, he would in course of time become a Reader and then a professor and in his own right he can become a Dean, in spite of his having been bad as a teacher. How does the Minister reconcile this inconsistency? Moreover, there is no yardstick to measure merit.

Sri S. R. KANTHI.—If a Lecturer should become a Dean all of a sudden, overstepping the posts of Readers and Professors, then he must be a brilliant and capable man. Mere seniority alone cannot count. The seniormost teacher is not debarred.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That in the proviso to sub-clause (1), line 3 for the words “such teacher” the words “Seniormost teacher” shall be substituted.”

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That clause 15, as amended, stand part of the Bill.”

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I demand a division.

Mr. SPEAKER.—I will put the question again. The question is :

“That clause 15, as amended, stand part of the Bill.”

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—I press for a division.

The House divided.

MR. SPEAKER.—The result is that 36 Members are in favour and that 25 Members are against it.

The motion is therefore adopted.

"Clause 15, as amended was added to the Bill"

† SRI G. V. GOWDA.—On a point of order, Sir. When the particular point was debated upon, there were only 20 members on the other side and 22 on this side. These members have heard the arguments for and against the amendment. Now, after the bell was rung many of the members on the other side entered. If they had been here at the time of the debate, I would believe that they might have been convinced and some of them would have voted with us. Now, without understanding what the arguments were, they have come here and voted against my amendment. Is it proper to seek support either this way or that way without knowing what has happened and without knowing the reasons offered by members who sponsored the amendment and the reply? I wish the Hon'ble Chair would consider this matter and give a ruling on this point.

SRI R. S. HEGDE (Honnavar).—I am raising a point or order on the point of order. The Hon'ble Member assumes the powers of the Speaker. This should not be allowed.

SRI V. M. DEO (Gubbi).—Sir, this is a very imperfect Assembly, we all agree. (laughter).

MR. SPEAKER.—Sri Deo may please wait; he need not rush like that. Am I to preside over an imperfect Assembly? I am presiding over a perfect Assembly. (laughter).

Now, I will deal with the point. First, there is no substance in the point of order raised by Sri Hegde, because a point of order may be accepted or rejected, or may be accepted partly. Most of the points of order are raised on assumptions and presumptions; what can I do? Parliamentary procedure permits it.

Coming to the point of Sri G. V. Gowda, he forgets that there is no rule which enables me to say that after the bell is rung and after new entrants have come, they should not be permitted to participate in the voting. The rule distinctly says that bell has to be rung so that members who were not present may come in. So, there is no substance in the point of order raised by Sri G. V. Gowda.

Now, Amendment of Sri Sivappa/Sri S. M. Krishna will go.

CLAUSE 16

SRI S. SIVAPPA.—Sir, I move:

"That after item (G) the following item shall be added.—

"(H) Board of appointments"

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

“That after item (G) the following item shall be added :—

“(H) Board of appointments”

Sri S. SIVAPPA.—Sir, the Board of Appointments is one of the most important authorities in the University. That has been omitted. So, I request the Hon'ble Minister for Education to include this in the list of Authorities of the University.

4-00 P.M.

Sri GANJI VEERAPPA.—I believe, Sri Sivappa knows the provision in the Mysore University Act.

Mr. SPEAKER.—Let him not believe like that.

Sri GANJI VEERAPPA.—In fact, this Board of Appointment is advisably not included here as an authority because it is not a permanent authority. When the appointments are over, the Board is not in existence. It is not a permanent authority under the University to exist. It comes into being only when the question of appointments is there. I may add.....

Sri S. SIVAPPA.—The Board of Appointment is a permanent authority.

Sri GANJI VEERAPPA.—In the Mysore University, both of us know, in fact there is no permanent body as Board of Appointments. Recently, we constituted a Board of Appointment here because some appointments had to be made. The matter went up to the High Court with regard to the provision of the Mysore University Act and some appointments made were also challenged. Since it is not a permanent authority, it is not included here.

Sri S. SIVAPPA.—I invite his attention to clause 27 which says :

“There shall be Boards of Appointments, for the purpose of making selections for appointment as Professors, Readers and Lecturers in the University Service,....”

That means there shall be Boards of Appointments. Those Boards are the authorities constituted for the selection of Professors, Readers and Lecturers. So, it is an authority which is duly constituted under clause 27. When you have constituted that, that Board of Appointments must find a place.

† Sri S.-R. KANTHI.—The Hon'ble Member has quoted the Mysore University Act. There the idea of having a Board of Appointments in the Mysore University was to have a permanent Board of Appointments. It was found out by experience, even in the Mysore University, that it was not possible to have permanent bodies, because the Board of Appointments may have two outsiders, who may be required to recruit a Professor in Physics and that body will be of no use so far as

Chemistry or Mathematics is concerned. We came to know from the Vice-Chancellor of the Mysore University in 1962 that these permanent bodies could not work. So, we have now made an amendment to the Mysore University Act to the effect that these bodies can be *ad-hoc* bodies. In the present Act, these are *ad-hoc* bodies. If you want to have a Board for every appointment, there will have to be a number of Boards. It is not the intention to have so many bodies. As soon as the work is done that body is dissolved.

Mr. SPEAKER.—The question is:—

“That after item (G) the following item shall be added:

“(H) Board of Appointments.”

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is:—

“That Clause 16 stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

“Clause 16 was added to the Bill.”

CLAUSE 17.

Mr. SPEAKER.—I may draw the attention of the Hon'ble Members to the list of amendments to clause 17. Though they come numerically later, they relate to Clause 17. Therefore, they may be borne in mind.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—I beg to move:

“That in sub-clause (1) Class I (B) items (ii), (iii), (iv), (v) and (viii) shall be deleted.”

Sri G. V. GOWDA.—Sir, I beg to move:

“That in sub-clause (1) Class I (B), items (vii) and (viii) shall be deleted.”

Sri GANJI VEERAPPA.—I beg to move:

“That under the heading “Class I-*Ex-Officio* Members” in item (D) the word “Constituent” shall be deleted.”

Mr. SPEAKER.—Amendments moved.

“That in sub-clause (1) Class I (B) items (ii), (iii), (iv), (v) and (viii) shall be deleted.”

“That in sub-clause (1) Class I (B), items (vii) and (viii) shall be deleted.”

“That under the heading “Class I-*Ex-Officio* Members” in item (D) the word “Constituent” shall be Deleted.”

All these amendments are open for discussion.

SRI B. R. SUNTHANKAR.—Sir, by this amendment I wish the deletion of items (ii), (iii), (iv), (v) and (viii), the Secretary to the Government of Mysore, Finance Department, the Director of Industries and Commerce in Mysore, the Director of Medical Services in Mysore, The Mayor, Municipal Corporation of the City of Bangalore and the President, Mysore Chamber of Commerce, Bangalore, need not be made members of that body. This Clause 17 deals with the constitution of the Senate and various classes of Members of Senate are there. This particular amendment deals with Class I—*Ex-Officio* Members. While considering the constitution of the Senate, two important things will have to be taken into consideration; first is its size and the second thing is representation. The size should not be unwieldy. It then should be a sizeable court of the University. Dr. Radhakrishnan Committee's report has recommended that the total number of the Senate should not exceed 100.

MR. SPEAKER.—On this point there was detailed discussion in the course of the general discussion.

SRI B. R. SUNTHANKAR.—My point is that the Senate should be sizeable and should not be unwieldy. The Senate as constituted according to the clause will be very unwieldy. All class of persons are represented there. The University is an academic field. It is a field of learning and research. Only such elements as will promote learning, research and academic field should be there. The representation as enumerated here will not be appropriate and will not suit the very purpose of the University. Coming to Section (B), why should the Secretary to Government, Finance Department be there? A representative of the Finance Department will be in the Finance Committee. Under clause 26, a finance committee will be constituted and on that Committee one officer of the Department of Finance will be there, nominated by the Chancellor. So a representative of the Finance Department will be there in the University. Similarly, The Director of Industries and Commerce the Director of Medical Services. At the time of the consideration of the Bill, the Hon'ble Minister said that the University would be perfectly an autonomous body and that Government would not interfere with the University. If we look at the constitution of the Senate, Government will have a sort of upper hand in the Senate. All these officers will be nominated members. Why should all these officers be there, I do not understand. These departments may be consulted. About the President, Kannada Sahitya Parishat I have no objection, because this University will have to take into consideration research in Kannada language, literature and culture. So a representative of the Kannada Parishat should be there. That is my opinion. The President, Mysore Chamber, of Commerce is proposed to be included. What business has he there in the University? All these institutions or departments may be consulted. Their advice can be sought and they will be willingly giving their advice. There is no necessity of including their representatives in the Senate. That is why I move this amendment and I request the Minister to accept the same.

† Sri G. V. GOWDA.—My amendment simply seeks to delete items (vii) and (viii); that is, the President, Kannada Sahitya Parishat and the President, Mysore Chamber of Commerce. We have got to remember that the proposed University confines itself only to the Bangalore urban district. I have no objection to the Mayor becoming a member because he has also got some interest in Bangalore City. But this Kannada Sahitya Parishat extends to the entire State. Such being the case, there is no reason why the President of this Parishat should be an *ex-officio* member. My friend Sri Sunthankar has argued that there is need to conduct research in Kannada, and Literature and therefore, there is need to have a representative of the Kannada Sahitya Parishat. We will be having in the Senate Kannada Professors who would do that business and if we allow the Kannada Sahitya Parishat representative to become an *ex-officio* member, then we will be creating complications. The other language Parishats—Telugu Parishat, Tamil Parishat and Urdu Parishat can claim representation on the Senate. In Bangalore other languages have more percentage than Kannada. The Parishats of other languages also will claim that they must be given equal representation in view of the fact that the University is confined to Bangalore urban district. If it is throughout the State, then the matter will be different. It is not desirable to give representation to the President, Kannada Sahitya Parishat and also to the President of Mysore Chamber of Commerce. Even in the Madras University Act, we do not find such a provision. Introducing of element of nomination in respect of these persons; would, I submit, create more complications and also would invite claims being made by similar institutions. The Rotary Club of Bangalore, the Lions Club and other associations also may claim representation. Therefore, I request the Government to have this matter deeply considered and see that it is brought uniformly in accordance with other enactments in vogue in the State of Mysore.

† Sri GANJI VEERAPPA.—As it is, the Principals of Constituent Colleges are to be the members of the Senate. My amendment is to delete the word 'Constituent' in item (D) and as amended, it would read "The Principals of Colleges." The word 'College' is defined in Clause 2 as;

"College" means an institution maintained by the University as such and includes an institution admitted to the privileges of the University as a Constituent College of the University in accordance with the provisions of this Act and the Statutes and Ordinances."

As it is, the University institutions will not get any right. Only the Constituent Colleges will get the right. My object is to see that the Principals of the institutions maintained by the University also come in here. After all, the very essential thing is omitted—the University College. If there are more Colleges of the University, those Principals will not get a chance. There are University Colleges as well as Constituent Colleges. As it is, it will deprive the University Colleges of

(SRI GANJI VEERAPPA)

an opportunity to get themselves represented here. My amendment seeks to bring in Principals of the University Colleges also here so that they may become members of the Senate. It can be accepted without any controversy.

Sri S. SIVAPPA.—I support the amendments moved by my friends Sriyuths B. R. Sunthankar and Venktai Gowda. The Senate as constituted here has got about 8 members from the Departments of Government—Secretaries to Government. I cannot understand why the Secretary to Government, finance Department should find a place in the Senate, why the Director of Medical Services and the Director of Industries should be included here. These are all officers of Government that are included in the constitution of the Senate. They should have absolutely no place in an academic body like the Senate. The Senate is a body which should be constituted to comprise members from various academic bodies. Perhaps Government has thought it necessary to increase the strength by including Secretaries and Heads of Departments so that they can count upon their support. This would mean Government entering into the University academic bodies by the back door. Government Secretaries and Directors have no place in the Senate and it is absolutely a retrograde measure.

Regarding the amendment moved by Sri Ganji Veerappa, I am sorry I have to oppose it for the simple reason that the Principals of the Constituent Colleges have been specifically included because the Constituent Colleges will not be having any representation in the Senate.

The University colleges will be having their representatives in the shape of the Deans. The Deans are professors of University colleges because they are the centres of post-graduate studies. Every faculty in the University college will be represented by a Dean in the Senate. In addition to this, the Principals of colleges are not necessary.

Sri V. S. PATIL.—Sir, the present clause is very important from any point of view. The amendments suggested by Sri Sunthankar and Sri G. V. Gowda deserve to be given serious consideration. If the Government really intend to have the University as an autonomous body then they must accept the amendments. If they want to create a body which would carry out their behest, to implement the wishes of Ministers or the Members of the Treasury benches, then the provision of the Bill is good enough. But let not the Minister go about claiming from housetops that he is going to create an autonomous body. If he wants to create a body of henchmen who would obey his and his party's dictates, then by all means let him retain the present clause but let us be clear about the intentions.

The University is being created with a view to promote higher learning and research. It has nothing to do with politics. If we vitiate the atmosphere with politics, then it would go to the dogs and ultimately the nation would suffer. Let this body, the Senate, consist of persons who are concerned with learning, education and research in the various

fields and not of hirelings and servants of the Government. Government must cut off their connections with the University except by way of giving money required by the University. Then alone the University would thrive; otherwise all the money and energy would have been wasted in political squabbles and influences. I would request the Hon'ble Minister not to make this a point of prestige. Let him not think in terms of employing his own men, whatever be their worth, for these posts. The amendment would do away with the heterogeneous elements in the senate which will definitely create troubles of all sorts and hamper the work of honest men who want to do something in the field of education and research. We see today that our politicians are spoiling everything and I would only hope they would not enter the portals of education and convert it into a battleground of politics. Those in the treasury benches should not think that they are competent to do everything. They are not so omnipotent as to fill up any and every office. It is politics that is vitiating all honest endeavours in this country and let not this evil find its way into the lecture halls and research laboratories. Academic matters should be left to persons connected with education. I hope the Minister would consider the matter seriously and do the right thing.

† Sri S. R. KANTHI.—I have already said that I cannot accept the amendments except the one moved by Sri Ganji Veerappa. Sri Sunthakar argued that the senate should not be an unwieldy body and that it should not exceed 100 in membership. If he calculates, he will come to the conclusion that it would be less than 85.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—What about the donors?

Sri S. R. KANTHI.—The donors would be only one or two. Let not the Hon. Member think that people will give Rs. 50,000 or one lakh just to become members of a senate. On the whole the entire body would not exceed 85. Out of that, I have calculated the number of nominations and those who are *ex-officio* members. Both put together, it may not exceed 18. It may be just 20. In a body of 80 or 85, if there are 20 who are nominated or *ex-officio* members, I do not think it can be argued that the entire body of the senate is going to be swayed or influenced by them.

I would ask the Hon. Members to refer to the statutes of the Delhi University. There the total membership comes to 200. Hon. Members forget that this is not an affiliating University but a Federal University. Everyone should feel that they are part and parcel of the University. It should be as broad as possible. It is a City University. It is not going to cost much by way of T.A. At the most the Members may get some sitting fees but the atmosphere would be conducive to creating the feeling that the University belongs to one and all. Section 15 of the Mysore University Act provides that the Director of Medical Services, the Director of Agriculture, the Director of Industries and Commerce and the Secretary to Education Department, shall be members of the senate. We have added the Finance Secretary, for a good reason because he must know what is happening. He should have a soft corner towards the University. Sitting in Vidhāna Soudha, it is possible for the Secretary not to understand the problems of the University. Sir, in the Karnāṭaka

(SRI S. R. KANTHI)

University six members designated by the State Government represent various departments like Technical Education, Agriculture, Public Health, Industries, Public Works and Forest. They go a step further and say 'the Heads of the University Departments are also included'. We have not included them here. Objection was taken to the inclusion of President, Kannada Sahitya Parishad. In the constitution of the Karnataka University Senate it is mentioned that two members of such literary associations of the University or representatives of writers and authors may be designated which means the Kannada Sahitya Parishad should have two. The Karnatak University have gone a step further and say, one member of the Co-operative Banks and one member of the Co-operative Societies. Sir, it was also argued that the Mayor of the Bangalore City Corporation should be a member. The Mayor is the first citizen of Bangalore City and therefore, he must get a seat in the Senate. There, two members from the Chamber of Commerce get seats, and here we have one representative from the Mysore Chamber of Commerce. I think, what we have done is very modest and we ought to have been a little more liberal and included many more persons that we have done.

4-30 P.M.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That in clause 17 sub-clause 1, class I (B) items (ii) (iii) (iv) (v) and (viii) shall be deleted."

The amendment was negitived.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That in sub-clause (1) Class I (B), items (vii) and (viii) shall be deleted."

The amendment was negitived.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That under the heading "Class I Ex-Office Members" in item (d) the word "Constituent" shall be deleted."

The amendment was adopted.

Sri G. V. GOWDA.—Sir, I beg to move:

"That under the heading 'Class II-Elected Members' in item (i) for the word 'Four' the word 'Six' shall be substituted."

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

"That under the heading 'Class II-Elected Members' in item (i) for the word 'Four' the word 'Six' shall be substituted."

Sri GANJI VEERAPPA.—Sir, I beg to move:

“That under the heading “Class II-Elected Members” in item (ii) for the word “Two” the word “Three” shall be substituted.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

“That under the heading “Class II-Elected Members” in item (ii) for the word “Two” the word “Three” shall be substituted.”

Sri S. R. KANTHI.—Sir, I accept Six for the Assembly and Three for the Council.

Sri G. V. GOWDA.—Sir, I oppose Sri Ganji Veerappa's amendment. If we consider the strength of the Council, they deserve only two seats and this House deserves Six. Therefore, I oppose his amendment.

† Sri GANJI VEERAPPA.—Sir, the Bill provides for the representation of four Members from the Assembly and two from the Council. The number was inadequate and I thought by an amendment that number could be increased to Six and Three respectively. When we have increased the number in this House it is not fair not to increase in the other House. Let the elders have the benefit of sending three members.

Mr. SPEAKER.—The question is:

“That under the heading “Class II-Elected Members” in item (i) for the word “Four” the word “Six” shall be substituted.”

The amendment was adopted.

Mr. SPEAKER.—The question is:

“That under the heading “Class II-Elected Members” in item (ii) for the word “Two” the word “Three” shall be substituted.”

The amendment was adopted.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—Sir, I beg to move:

“That under the Heading “Class III-Nominated Members” item A shall be deleted.”

Sri G. V. GOWDA.—Sir, I beg to move:

“That under the Heading “Class III-Nominated Members” for items A and B the following shall be substituted:—

“Five members nominated by the Chancellor as specified below:

- (i) Two members who shall be Head Masters of High Schools or Higher Secondary Schools within the University area;
- (ii) Three members who shall be persons interested in higher education, and representatives of special interest.”

Sri B. R. SUNTHANKAR.—Sir, I beg to move:—
 “That under the heading ‘Class III-Nominated Members’ in item (B) for the words ‘Five members’ the words ‘Three members’ shall be substituted.”

Sri N. HUCHMASTHY GOWDA.—Sir, I do not want to move my amendments.

MR. SPEAKER.—Amendments moved.

“That under the heading ‘Class III-Nominated Members’ in item A shall be deleted.”

“That under the heading ‘Class III-Nominated Members’ for items A and B the following shall be substituted:—

“Five members nominated by the Chancellor as specified below:

(i) Two members who shall be Head Masters of High Schools or Higher Secondary Schools within the University area;

(ii) Three members who shall be persons interested in higher education, and representatives of special interest.”

“That under the heading ‘Class III-Nominated members’ in item (B) for the words ‘Five members’ the words ‘Three members’ shall be substituted.”

All the above amendments are open for discussion.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—As regards Class III, I have moved two amendments. One is that the nomination by the Government should be altogether done away with and that there should be no nomination by the Government. In every class, the Government has got its representatives there. Why Government should have special nomination, I do not understand. The second point is that the Chancellor will nominate five persons. My amendment proposes three and the members should be appointed by the Chancellor for special interests of linguistic minorities and such other interests. The representatives of special interests should be there and three members would be sufficient. My intention is to reduce the number of nominated members to a minimum. The Chancellor should not nominate more than three persons.

Sri G. V. GOWDA.—When the Government would not interfere with the constitution or administration of the University, I do not understand why the Government should take the responsibility of nominating persons to the Senate. Even if there is an element of nomination, let the Chancellor be empowered to make the nomination. Clause (a) says:

“Three persons nominated by the Government.....”

This is not found even in the Karnatak University Act or the Madras University Act or the Mysore University Act. This is a new thing added here, which is undesirable. Government should not enter this arena of the Senate much less it should interfere in the day-to-day administration of the University. Therefore, I suggest that the nomination be

made by the Chencellor himself, two from High Schools, or Higher Secondary Schools within the University area and the other three shall be persons interested in higher education and representatives of special interests. I have copied this from the other statutes, and therefore, if the Hon'ble Minister were to agree to my amendment, that would be in consonance with the other enactments.

† Sri S. R. KANTHI.—Sir, I cannot accept the amendments. There are provisions for nominations everywhere. I can show that there is provision for ten nominations in the Karnatak University area, and even under the Mysore University Act, nine Members are nominated by the Chancellor. It means the same thing and I agree that it has been split into two, the Chancellor or Government. Of course, Government feels that the Industry should have representation and also the Head Masters of High Schools or Higher Secondary Schools.

Mr. SPEAKER.—The question is:—
“That under the Heading ‘Class III-Nominated Members’ item A shall be deleted.”

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is:—
That under the Heading ‘Class III-Nominated Members’ for items A and B the following shall be substituted:

“Five members nominated by the Chancellor as specified below:

- (i) Two members who shall be Head Masters of High Schools or Higher Secondary Schools within the University area;
- (ii) Three members who shall be persons interested in higher education, and representatives of special interest.”

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is:—
“That under the heading ‘Class III-Nominated Members’ in item B for the words ‘Five members’ the words ‘three members’ shall be substituted.”

The amendment was negatived.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—Sir, I beg to move—
“That ‘Class IV-Donor Members’ shall be deleted.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved—
“That ‘Class IV-Donor Members’ shall be deleted.”

Sri S. SIVAPPA.—Sir, I beg to move :

—“That after sub-clause (2) the following sub-clause shall be added :—

“(3) The Donor Members shall not have the right to vote in the election of the Vice-Chancellor.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

“That after sub-clause (2) the following sub-clause shall be added :—

“(3) The Donor Members shall not have the right to vote in the election of the Vice-Chancellor.”

Sri S. R. KANTHI.—It does not survive.

Mr. SPEAKER.—Why ?

Sri S. R. KANTHI.—Because the Senate has no right at all. We have already accepted the procedure in respect of the Vice-Chancellor. The Syndicate will nominate two and the Chancellor will nominate one. This body will recommend a panel of three. So, this question does not arise here.

Sri S. SIVAPPA.—Sir, I have moved this amendment expecting that the Vice-Chancellor would be an elected Vice-Chancellor. I beg leave of the House to withdraw my amendment.

The Amendment was by leave of the House withdrawn.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—My object in moving this amendment is that the Donor should not be represented on the Senate. Just because they give some charity to the University, that does not mean that they must be represented on the University, and that they must get a representation on the Senate. Under Class IV-Donor Member item (1) says :

“Donors to the University of not less than one lakh of rupees shall be life members.....”

Donors will be life members and they will be there life-long on the Senate. I do not understand the necessity of having these Donors on the Senate.

Mr. SPEAKER.—To attract donations.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—It does not mean that donation should be rewarded in this manner. If donors are given representation, there is the likelihood of many donors governing the University. Again, if we give representation to the donors, the number will be very large. In case we get a large number of donors, the Senate will be very unwieldy. So I request Government to accept my amendment.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ನನ್ನೆಯದಿವನ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಸೆನೇಟ್ ಒಂದು ಫಿಷ್ ಮಾರ್ಕಟ್ ಆಗಿವಾರದೊಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಮನೋದಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ಹಣ ಕೊಡುವವರಲ್ಲಿ ಸೆನೇಟಿಗೆ ನದಸ್ಯರಾಗಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥವರನ್ನು ಸೆನೇಟಿಗೆ

ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಆನಂದಿ ದಿಗ್ಗಿ ಕೊಡಬಹುದು: ಹೀಗೆ ದಿಗ್ಗಿ ಕೊಡಲು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ದಾನ ಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ ಮಹಾರಾಜರು ಧರ್ಮ ರತ್ನಾಕರ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಬೇಕಾದರೆ ಇಂಥವರಿಗೆ ಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾಶ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಕೊಡಲಿ. ಹಿಂದೆ ಮಹಾರಾಜರು ಒಂದು ಚಿನ್ನದ ಪದಕ ಮತ್ತು ಶಾಲನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹಾರ ಹಾಕಿಸಿ ಕಳಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಆ ಜನರು ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗೆ ಒಂದು ಕಾನಾಪೊಕೇಷನ್ ಮಾಡಿ ಇವರಿಗೆ ದಿಗ್ಗಿ ಕೊಡಿ. ಯಾರಾದರೂ ಎ ಐ ಪಿ ಗಳು ಬಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ನಾನವಿರಬೇಕೆಂದಿದೆ, ಹಾಗೆಯೇ, ಐದತ್ತು ಸಾವಿರ, ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ ಅವರು ಜೀವಂತರಾಗಿರುವವರೆಗೆ ಯೂನಿ ವರ್ಸಿಟಿ ಕಾನಾಪೊಕೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಇಂತಹ ಸ್ನಾನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಬಹುದು. ಎಲ್ಲೋ ಒಬ್ಬ ಬಿರು ದಾನ ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು, ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ತಕ್ಷಣವೇ ನಾವೂ ಸೆನೇಟ್ ಮೆಂಬರಾಗುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಕಾಳಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ಹಣೆ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವವರೆಲ್ಲರೂ ದಾನ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಅಲ್ಲಿನ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ 85 ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು 350 ಆಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಸೆನೇಟ್ ಮೀಟಿಂಗ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸಭಾಂಗಣವನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಪಲ್ಲಟ ಮಾಡಿ ಈ ಸಭಾಂಗಣ ವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ಬಸ್ಸು ಎಂದರೆ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಅಮೃತಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಸಿ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾ ನಿಲಯದ ಮುಂದಿಡಬಹುದು. ಅಥವಾ ಕಂಚಿನ ವಿಗ್ರಹ ಮಾಡಿಸಿ ಇಡಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಕಬ್ಬಿನ್ ಪಾರ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸ್‌ಟ್ರಿಯ ರಾಣಿ, ಎಡ್‌ವರ್ಡ್ ಮುಂತಾದವರ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರುವಂತೆ ಇಡ ಬಹುದು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೇಳಲಿ ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಡೋನಾರ್ ಮೆಂಬರ್ ಇರುವುದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು. ಯಾವುದಾದರೂ ಕಾರ್‌ಜನ್ನು ಖಾಸಗಿಯವರು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿಗಾಗಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬೇಕಾದರೆ ಇಂತಹ ಹದಿನೈದು ಇಪ್ಪತ್ತು ಜನಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮುಂದೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಇಂತಹ ಜನರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಸೆನೇಟ್‌ನಿಂದ ಸಿಂಡಿಕೇಟ್‌ಗೆ ಚುನಾವಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಡೋನಾರ್ ಮೆಂಬರುಗಳಿದ್ದರೆ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬರಲು ಕೆಲವರಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಡೋನಾರ್ ಮೆಂಬರುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದರೆ ಅವರು ಒಟ್ಟು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಪಕ್ಷದ ಜನರಿಂದಲೇ ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಿ ಎರೋಧಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಜಾಗವೇ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಒನ್‌ವೇ, ಟ್ರಾಫಿಕ್, ತೆರ ಹಜಾರ್ ಬಾರಾ ಹಜಾರ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ಪಕ್ಷದವರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ಫೆಡರಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಸೆನೇಟ್ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಪದವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸುಂಠಣಕರ್ ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹಣಕಾಸಿನಿಂದ ಜನರ ಪ್ರಭಾವ ಹೆಚ್ಚಿರ ಬಾರದೆಂದು ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅವರು ಆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಡೋನರುಗಳು ಸೆನೇಟ್‌ಗೆ ಬರಲೇಬಾರದು.

5-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ನಾಮೋಶಿ (ಗುಲಬರ್ಗ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಡೋನರ್‌ರನ್ನು ಸೆನೇಟ್ ಸದಸ್ಯ ರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಮಾಜ ರಚನೆಯ ತತ್ವಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ರಿಪ್ರೆಸೆಂಟೇಟಿವ್ ಆದವರನ್ನು ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಹ ಸರಿಯಾಗ ರಾರದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕ್ಯಾಪಿಟಾಲಿಸ್ಟ್ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಚೇಂಬರ್ ಆಫ್ ಕಾಮರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಹ ಬಂಡವಾಳದಾರರೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಬಂಡವಾಳದಾರರನ್ನು ಸೆನೇಟ್ ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಸಮಾಜವಾದ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಪದವೀವು ಉಪ ಯೋಗ್ಯ ಮಾಡಬಾರದು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸುಂಠಣಕರ್ ಅವರು ಹೇಳುವುದು ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸೋಷಾ ಲಿಸ್ಟಿಕ್ ವ್ಯಾಜರ್ಸ್ ಆಫ್ ಸೊಸೈಟಿ ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ಧ್ಯೇಯವೆಂದು ಹೇಳಿದಮೇಲೆ ಡೋನರ್‌ರನ್ನು ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಬಂಡವಾಳದಾರರು ಸೇರಿಕೊಂಡರೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂಲು ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಜ್ ಮುಂತಾದ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳದಾರರು ಸೇರಿ ಕೊಂಡು ಪ್ರಾಪ್ತರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗು ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸಂಬಳ ಸಹ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಡೋನರ್‌ರ ಆದವರು ಬಂಡವಾಳಗಾರರೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥವರು ಕರೆತು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ

(ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ನಾಮೋಶಿ).

ನೀಟ್ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬಹುದು. ಲೆಕ್ಕರಸ್ತೆ ಫೋನ್ಮುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬಹುದು. ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ್ಗೆ ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡಬಹುದು. ಇದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಈಗ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಮಂಡಿಸಿರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ದಯವಿಟ್ಟು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

† Sri GANJI VEERAPPA.—With regard to the donor members, I have a word to say. Very uncharitable remarks and very imaginary fears and objections have been raised. Our experience in the Mysore University shows that for endowments worth 2 or 3 thousands, for the last 10 years it has not increased by 5 or 10. For becoming a Member of the Senate, which meets twice a year, I do not think there would be many who will rush in great haste with a lakh of rupees each to capture the market. Such an argument is baseless. Let us not be uncharitable to those who make liberal donations with large heartedness. There is no power to capture here. I might incidentally suggest that the powers of nomination here, might best be vested with the Chancellor instead of the Government.

Sri S. SIVAPPA.—Sir, I support the amendment. The Education Minister has made it a point to incorporate in this Bill such portions of the Delhi University Act which are convenient to him in total disregard of those portions which are inconvenient. This is a peculiar characteristic of our Education Minister. I strongly and unequivocally oppose the provision for making donors members of the senate. The syndicate has been given abundant powers. The senate selects 3 members to the syndicate and as very well pointed out by Sri Muckannappa this provision of making a donor a member of the senate and providing a vote for him will ultimately mean that the moneybags would play a role in the elections. I am afraid, Sri Ganji Veerappa has, in supporting the Minister, spoiled the case. He referred to the Mysore University where, he said philanthropists have not been coming forward. But there is no provision in the Mysore University Act for a donor becoming a member of the senate. A philanthropist gives donation voluntarily without expecting any reward in return. By providing this attraction of making the donor a member of the senate, we are putting a price for membership. In that case, may I ask why we should not put a price for becoming a Member of the Assembly also? This kind of practice is quite meaningless. There is no provision for representation of labour, though such a thing is provided under the Delhi Act. But there is abundant provision for the Chamber of Commerce, industrialists and money barons. Our proclamation of socialism should not be reduced to such a mockery. The senate should not consist solely of rich men, who can buy membership for a sum of money. If that is allowed so much of filth will enter into the portals of the University and vitiate its atmosphere. I know what the Minister has in his mind. He has something bad in his mind. I am greatly concerned about this University. I want this University to be such as anyone would be proud of it but its various organs should not consist of filthy lucre which money can purchase. If the Education

Minister is adamant and feels 'he can win' the day, with his brute majority, let him have his day but that 'would not improve the University.' It is our duty to ventilate our grievances whether he likes it or not. I want that the purity of the educational system should be maintained. I request the Education Minister to rise to the occasion, to show some reason, and accept this amendment so that rich persons may not become full-fledge members of the senate.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ (ನಾಗಮಂಗಲ).—ಸ್ಪೀಕರ್, ಬಲಗೈ ದಾನ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಎದಕ್ಕೆ ಕಾಣಿಕೊಡದು ಎಂದು ಒಂದು ನಾಣ್ಯದಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಡೋನರ್ ಆದವರಿಗೆ ಏನೋ ಒಂದು ಆತೆ ತೋರಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಸೆನೆಟ್ ನಡವಳಿಸುತ್ತಾ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಪ್ರೊಪೊಸಿಷನ್ ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ. ನಾನು ಒಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಡೋನರ್‌ಗಳಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಒಂದೆರಡು ಸೀಟುಗಳಿಗೆ ಎರೆಕ್ಷನ್ ನಡೆಯುವ ಹಾಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಕ್ಲಾಜನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಕ್ಲಾಜನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

†Sri S. R. KANTHI.—Sir, I oppose the amendment. Such a provision is made even in the Karnataka University Act. After all, how many people would come forward with such donations? On the other hand, if the opposition members are of the opinion that there should be made any donations in regard to this University, then that is a different matter. Those who give money must be respected and given a seat in the Senate. After all, in a body of 80 or 85 members what does it matter if give one or two seats?

My friend put forth another argument that there has no representation for the labour. If he reads that the five nominations to be made by the Chancellor will be not only for the interest of higher education but also representation for special interest, the labour can come in there. Sri Sivappa, the Opposition Leader is thinking that he is a better socialist than myself. If he wants to credit himself with it, that is all right. But, I may tell him that I do not possess even one-tenth of the property that he possesses.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member Sri Sivappa must share all that with the Education Minister. (loud laughter)

Sri S. R. KANTHI.—Sir, I am as much a socialist if not better, as my friend Sri Sivappa is, I do not yield on that point. Members are very critical about the Government nominating three members. If they say Government should not nominate but the Chancellor should; I quite agree. We may delete the words "by the Government" and substitute the words "by the Governor". The clause as such has not been accepted and so instead of three members nominated by the Government, we may say, three members nominated by the Governor.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—May I know whether the Minister will agree to put a limit to the donor clause to be only five and not more than five?

Sri S. R. KANTHI.—Sir, my friend does not know that we will not get even five. In the Karnataka University, there is none.

Mr. SPEAKER.—What was that agreement that was spoken of about class III? It has been once rejected.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, how can the chair go back?

Sri S. R. KANTHI.—I am not insisting. Because such an amendment might come up in the upper House and then we will have to come again before this House, which means delay, I made the suggestion. If the rules permit, it may be done.

Mr. SPEAKER.—If there are any rules, the Hon. Minister may kindly point out to me.

Sri S. R. KANTHI.—Sir, what has been rejected by the House is (A). They wanted entire (A) to be dropped, and that has been rejected.

Mr. SPEAKER.—Anyway, I will have the position examined. The Secretary will examine it in the meanwhile.

Sri S. R. KANTHI.—Sir, I want to make it still clear. I am sorry I am disturbing the Hon. Chair. I want Hon. Members to read amendment No. 36.

“Under the heading “Class III Nominated Members” item A shall be deleted.”

Mr. SPEAKER.—What the Hon. Minister means is, that the whole unit as such has been rejected; and that a portion of it can be changed by way of a fresh amendment. Anyhow, the position will be examined. I will put the amendment of Sri Sunthankar to vote.

The question is.

“That class IV Donor Members” shall be deleted”

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—Now, coming back, I think there should be some amendment.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, amendment to the amendment should have been moved at the time of accepting or rejecting it. At no time in the history of the Mysore Legislature, an amendment which had been put vote rejected, has been reopened.

Mr. SPEAKER.—I have put the amendment to the vote of House and not the clause.

Sri S. R. KANTHI.—Sir, one amendment was for deletion of A, the second one was for substitution of A and B and the third was for substitution of B.

Mr. SPEAKER.—What is his proposed amendment?

Sri GANJI VEERAPPA.—My amendment is that in class III for the word, ‘Government’ there word ‘Chancellor’ be substituted. It is very appropriate that the Chancellor should nominate and not, the Government. I do not think any of us would disagree.

Mr. SPEAKER.—He can give it in writing.

Sri GANJI VEERAPPA.—It is with me, Sir.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I think it is a new procedure that the chair wants to allow in this case. I cannot understand how an amendment to amendment is allowed after the main amendment is

rejected. Sir, till now, the chair has been guiding us on correct lines (laughter)

Sri G. V. GOWDA.—There is no need for parts (A) and (B). So, the entire clause has got to be changed.

Mr. SPEAKER.—What is the position? Should these nominations be made by the Government or the Chancellor? Which is better?

Sri. G. V. GOWDA.—We pleaded for the Chancellor; but that was opposed. If it is acceptable, there is no need for parts (A) and (B) because the entire body will be nominated by the Chancellor.

Mr. SPEAKER.—What did we do? We took up the amendment No. 36 and then it is a lengthy amendment which says:

“Five members nominated by the Chancellor as specified below.

(i) Two members who shall be Head Master of High Schools or Higher Secondary Schools within the University area;

(ii) Three members who shall be persons interested in higher education, and representatives of special interest.”

That entire unit was rejected. Now, the paper before me, if it is acceptable under the rules, does not convey the idea contained there. Keeping the whole sub-clause as such, the suggestion is to delete the word ‘Government’ and substitute the word ‘Chancellor’. These three amendments are not in conflict with one another. An amendment which has once been dealt with cannot be reproduced. It is not an amendment which has been rejected. It is only to delete the word ‘Government’ and substitute the word ‘Chancellor’ Keeping the entire clauses (A) and (B) as such.

Sri G. V. GOWDA.—Then there is no need for (A) and (B).

Mr. SPEAKER.—But, is there any bar to entertain it? If there is no bar, it is perfectly usual to allow it. But, it is for the House to decide. I cannot say ‘I accept it’. Amendments from the Government even at late stages have been allowed.

I will allow for discussion of this amendment. I believe, I have already given a Ruling that amendments moved by the Government stand on a different footing for the reason that the whole Bill is sponsored by them.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—The previous ruling has given by the chair on a different footing, because the Government, at an appropriate time moved the amendment. Now, the circumstances are different.

Mr. SPEAKER.—Whether it is appropriate or not, the test is whether the Clause has been passed by the House? If it has been passed, I have no right. This has not been passed. Amendments have been rejected, but the Clause has not been put to the vote of the House. Therefore, there is no bar to this amendment being entertained. If, on the other hand, members say that there is a bar, and that Government is therefore

2531 (MR. SPEAKER) gaining need and wish edit nor lit it. (1949)

not entitled to move it then the chair cannot help. The general argument was that instead of the Government the Chancellor should have that right.

Sri G. V. GOWDA.—Please see the intention of the Amendments Nos. 36 and 37.

(B) Mr. SPEAKER.—That is exactly what is being done now. Sri G. V. GOWDA.—That is rejected. The intention is that no nomination.

Mr. SPEAKER.—Does the member want all these things to go into the proceedings? If he wants, I have no objection.

Sri G. V. GOWDA.—My submission is that when once the intention of empowering the Chancellor to make nominations is rejected, could it be re-opened? Amendments Nos. 36 and 37 mainly.

Mr. SPEAKER.—The member may kindly omit the word 'mainly' and mention the particular procedure, that is three plus two or whatever it is.

Sri G. V. GOWDA.—That is a different matter. Here items (A) and (B) says, Three persons nominated by the Government, Five persons nominated by the Chancellor.

Mr. SPEAKER.—How will the Hon. members amendment No. 36 cover it?

Sri G. V. GOWDA.—Under item (B) five members are nominated by the Chancellor. Here the intention to have the Chancellor to nominate is clear.

Mr. SPEAKER.—Let us not mix up the idea.

Sri G. V. GOWDA.—Her it is five it is small.

Mr. SPEAKER.—However small, it may be that makes all the difference. What has been rejected by the House is Amendment No. 37. The idea of amendment No. 37 is three fold, one is with regard to nomination, the other is with regard to the nomination by the Chancellor and the third is in respect of the number.

What are the components? The components are not the same as are found here.

Sri G. V. GOWDA.—The first component, namely nomination by the Chancellor, is the same.

Mr. SPEAKER.—The rejection might have been on account of the other components. Therefore legally there is no bar.

Sri G. V. GOWDA.—If we entertain the amendment as proposed, the clause will look very bad. This House will take the blame for that, because it is responsible for enacting the law. In my opinion, when it has been rejected in its entirety involving two portions, one portion cannot be entertained.

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—How does the Speaker go back in permitting an amendment to an amendment which has already been rejected by the House? The entire clause is not to be voted. The amendment has been put to vote and lost. Now just to console the Opposition, the Government comes forward with an amendment to the amendment which has been rejected.

MR. SPEAKER.—The further point that has been raised by Sri Muckannappa is that an amendment to an amendment which has been rejected can not be permitted. If the amendment is rejected it is dead and gone; it is *functus officio*; it is inoperative. Therefore, if what he says is correct, an amendment to an amendment which has been rejected cannot be sustained, because there must be an amendment and the amendment must be to an amendment which is subsisting before the House. To that extent he is right. But he goes further and says that this is an amendment to an amendment. This is an amendment to the main clause. Is this to be rejected because the previous amendment is rejected? I am saying that the passing or rejecting of amendment No. 37 does not control the life of this amendment.

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—After the train has left the Station, my friend Sri Ganji Veerappa has purchased the ticket to catch the train. This is how that thing has happened. Because we have discussed class III and the matter was put to the vote of the House and the House rejected the amendment. It is after that my friend is going in a Buick car to catch the train in Yeswantpur, just to travel further.

SRI GANJI VEERAPPA.—The train is still here.

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—We have already discussed class III and expressed our views.

MR. SPEAKER.—Who has expressed?

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—The House. The amendment whether the power should be with the Vice-Chancellor or with the Government was discussed and rejected.

MR. SPEAKER.—The clause has not been discussed. The amendment has been discussed.

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—Before discussing this amendment now moved by Sri Ganji Veerappa, why should we go to amendment No. 39? After discussing amendments Nos. 33 and 39, we went further. It is a very strange procedure that we are coming across. The Chair has given a ruling that Government can move an amendment in appropriate time just to make the law perfect. In this case it is a new thing. In the last 73 years I have not come across such a procedure at any time. I would, therefore, request the Speaker that before he takes a decision, sufficient thought is bestowed on it. Because it is a procedural matter which will guide the Legislature in coming years.

MR. SPEAKER.—I have taken so much time for the purpose of convincing the members.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—The Speaker allowed the House some time to discuss even trivial matters. When we are at class IV, my friend is now moving an amendment to Class III. Government cannot bring an amendment now through my friend Sri Ganji Veerappa. Let it go to the Legislative Council; let them move an amendment there; let the Bill come back. They want to have time and bring the enactment at once. Let them go in the right royal way. Even the Chair cannot exercise its jurisdiction under the Rules of Procedure.

Even the Speaker has no right to allow the amendment at this stage. There is no such precedent or convention in this House. I request the chair to think over the matter before he decides to entertain this amendment at this late stage. Our procedure does not allow the grant of such permission. I suggest that this might be taken up tomorrow so that we can also study the matter.

Mr. SPEAKER.—Shall we hold over this clause and proceed to the rest of the Bill?

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I request the Chair to adjourn the proceedings now so that we might have some time to think about it. It is already 5.45 P. M. now.

Mr. SPEAKER.—At the request of hon. Members we are meeting from 12.30 P.M. daily again at his request, we had recess for half-an-hour today. If I go on conceding in this manner, we may not be able to finish the business.

Sri G. V. GOWDA.—The amendment has two portions which have been rejected in its entirety.

Mr. SPEAKER.—Is there anything like a portion of an amendment? If an amendment had been disposed of, it cannot be taken up again. Suppose the hon. Member had given two amendments separately; one being exactly the same as given by him and the other which is being debated upon. I would have admitted both. If the wordings of the amendments are slightly different, then they should be treated as separate amendments and voted separately.

Sri G. V. GOWDA.—Government rejected my amendment substituting the word "Chancellor" for Government. The House cannot accept the same amendment moved by somebody else.

Mr. SPEAKER.—That is not what has happened. What is rejected is a unit of something bigger. The bigger thing might still be accepted by the House. There is nothing like a portion of an amendment being accepted or not. We should take note of the identity of the amendment as a whole and not a few parts or words here and there.

Sri G. V. GOWDA.—The Government could have accepted my proposal for appointment by chancellor and rejected that portion about the numerical strength. It consisted of two parts; one could have been accepted and the other rejected.

Mr. SPEAKER.—That cannot be done. It should be moved separately. Government cannot accept a portion of the amendment unless the amendment itself is split and put separately to the vote of the House.

Sri G. V. GOWDA.—Several instances have taken place in this House itself where portions of amendments have been accepted by Government. To clause 4 itself I moved an amendment and the Education Minister said that I had not included two words. I readily agreed and moved the amendment.

Mr. SPEAKER.—That was incorporated and the amendment as amended was put to vote. How can this amendment be split and put to vote as for that clause? I have put the whole clause to the vote of the House. All amendments have been accepted or rejected. I put the clause as amended to the vote of the House. The hon'ble Member is mixing up reasons and ideas.

Sri G. V. GOWDA.—I wanted that nomination should be made by the Chancellor and not by the Government. That has been rejected.

Sri R. M. PATIL (Minister for Home)—Sir, I wish to draw the attention of my Hon'ble friend to amendments Nos. 31 to 39. They referred to sub-clause (1) Clause 17. All of them are disposed of either by accepting or by rejecting. Then remains the main clause *i.e.*, sub-clause (1) to Clause 17 to be considered. Before that, another amendment is pushed in and that amendment is for consideration now. This is a new amendment to the main clause for a different purpose. If that amendment is to be considered as an amendment to the amendment, then, it has no place because all the amendments are disposed of. This is the main amendment to the main clause, *i.e.*, sub-clause (1) of Clause 17. Therefore, it is not inconsistent nor is it out of order. It is perfectly in order and it may be taken into consideration.

So far as amendment No. 37 is concerned, it says:

“Five members nominated by the Chancellor as specified below”.

This has been rejected. It has been rejected by the House in respect of the entire amendment as such, *i.e.*, Five members and also ‘by the Chancellor’. The substance of it is entirely rejected. Now, a new amendment is to be considered in a different way. While the same authority remains, the number of nominations differ. The sum and substance of the amendment is: instead of five, should be three and instead of Government—the Chancellor should nominate. So, it is a different amendment to the main clause.

Sri S. SIVAPPA.—Sir, we shall adjourn now. This is a procedural matter and I request the Hon'ble Speaker to go through various procedures. To my mind, it is perfectly clear that it is not provided for in the Rules of Procedure.

Mr. SPEAKER.—Let me clarify the position; there are only five minutes now.

Sri S. R. KANTHI.—Sir, let me say a word. So far as the amendment given just now is concerned, sufficient arguments have been advanced. The Hon'ble Speaker may just say whether he accepts it or rejects it.

Mr. SPEAKER.—My decision now will not take us further because there are only five minutes to Six.

Sri S. R. KANTHI.—I can say in one word that the clause has not been voted. The Chair has made it abundently clear that this is not an amendment to the amendment. What is rejected is the amendment. This is an amendment to the main clause and it is simple and it is perfectly clear. If the Hon'ble Members want to argue in the same manner, they can do it.

Mr. SPEAKER.—We have also to take them with us.

Sri S. R. KANTHI.—If they appreciate the Chair's stand, it is all right; otherwise, it would be impossible for the Chair to take a decision.

Mr. SPEAKER.—I want to know by what time we may finish this business will it be by 3 O'clock tomorrow?

Sri S. SIVAPPA.—Sir, we shall see how it goes on.

Mr. SPEAKER.—The House now stands adjourned to meet tomorrow at 12-30 p.m.

The House adjourned at Six of the Clock to meet again at Thirty Minutes past Twelve of the Clock on Friday, the 19th June 1964.

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

THIRTY-SEVENTH DAY.

Friday, 19th June 1964.

The House met in the Assembly Hall, Vidhana Soudha, Bangalore, at Thirty Minutes past Twelve of the Clock.

MR. SPEAKER (SRI B. VAIKUNTA BALIGA, B.A., B.L.) in the Chair.

STARRED QUESTIONS

(to which oral answers were given)

Ponds in Hoskote Taluk.

*Q.—232. Sri B. CHANNABYREGOWDA (Hoskote).

Will the Government be pleased to state:—

(a) the number of ponds in Hoskote taluk;

(b) the number of ponds that are in disrepairs and for which estimates have been prepared for repairs;

(c) whether the pond at Gondarahalli Village, Nandagudi Hobli, Hoskote Taluk has been repaired;

(d) if so, the amount spent?

A.—SRI M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue).—

(a) No information is available in this regard. Neither the P.W.D. nor the Revenue Department maintains particulars about ponds.

(b) Does not arise in view of reply to clause (a).

(c) There is no pond; but if the Hon'ble Member were to mean a tank, information would be that there is a major tank at Kondarahalli (not Gondarahalli). The tank was repaired during 1961-62. Further repairs to the tank are being executed.

(d) A sum of Rs. 13,310 has been spent. Subsequently repairs to the wastewear are being taken up for execution at an estimated cost of Rs. 3,000.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಪ್ಪರೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಕತ್ತಂಬಂಧವಲ್ಲ ಯಾವ ವಾಹಿನಿಯೂ ದೊರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ, ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕುಂಟೆ, ಕಟ್ಟೆ, ಕೊಳವಾವುದೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿವರಗಳನ್ನು ಇಡುವ ಯಾವ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರನ್ನೂ ಮೇಂಟೆನ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ರೆಸ್ಟ್ರೋಷನ್ ಆಗಿದೆ, 13 ಕುಂಟೆಗಳು ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆಗಿವೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಫಾರ್ಟ್‌ಪೇಮೆಂಟ್ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಾಹಿನಿಯೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಕೊಳವೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಲೆಕ್ಕ ಇಲ್ಲ. ಈ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯವರೂ ಇಡುವುದಿಲ್ಲ. ಪೂರ್ವದಿಂದಲೂ ಈ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇದು ಹೊಸ ವಿಷಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರಾದರೂ ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಕೊಳವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ್ದರೆ ಅವು ಬೇರೆ ವಿಷಯ. ನಾವು ರಿಲೀಫ್ ವರ್ಕಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟೆ, ಗೋಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿರುವಂತಹ ಕೊಳವೆಗಳು ಅನೇಕ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾವು ಅಂಥವುಗಳ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಪ್ಪರೇಗೌಡ.—ಅಂಥಾ ಕುಂಟೆಗಳನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಮಾಡಿಸಿ, ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪಾರ್ಟ್ ಪೇಮೆಂಟ್ ಆಗಿರುವ 7 ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಅಂಥಾ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯವರೂ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ, ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯವರೂ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಲೇಜ್ ಮ್ಯಾಪಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಗೋಕಟ್ಟೆಯ ಸರ್ಕಾಜ್ ಇರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಇಲ್ಲ, ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ವಿಲೇಜ್ ಮ್ಯಾಪಿಂಗ್ ಪ್ರಧಾನ ವಾದಂತಹ ಕಟ್ಟೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಹೂತುಹೋಗಿರುವುದು ಹೊಸದಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಆಗುತ್ತವೆ. ಸರ್ವೆ ನಡೆದಾಗ ಮ್ಯಾಪ್ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಇರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ.—ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಪಾಂಡುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈಗರಾದರೂ ಅವುಗಳ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಅವುಗಳ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಇದತ್ತಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲ. ಅವು ಚೆಂಪರ ನೇಚರ್. ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಪಾಂಡುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ತಾವರೆ ಕೊಳವೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅಗಸರೆ ಕೊಳವೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವು ಮುಳುಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ, ಬರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಇಡುವುದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Sri D. PARAMESWARAPPA.—Is it not obligatory on the Revenue Department to maintain the list of ponds and tanks in the respective taluks?

Sri M. V. KRISHNAPPA.—If it had been obligatory they would certainly have kept a record of the ponds. It is not obligatory.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಗೋಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಮಾಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮಳೆ ಇಲ್ಲದ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಮಾಡಿ ಮೇಂಟೆನ್ ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮವಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ರಿಲೀಫ್ ವರ್ಕಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಗೋಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತೇವೆ, ಆದರೆ ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಗೋಕಟ್ಟೆಗಳು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಇವೆ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಇಟ್ಟು ಅವುಗಳನ್ನು ಮೇಂಟೆನ್ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಕ್ಕಿಂತ ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳು ಅನೇಕ ಇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—1961-62ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ 13 ಕೆಲಸಗಳ ಪೈಕಿ 4 ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಆದರೆ ಕೊಳವೆಗಳ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಈ ಲೆಕ್ಕ ಇಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ನಾವು ಕೊಳವೆಗಳ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಅದಕ್ಕೆ ಎರೋಸ್ ಸ್ಟ್ರಿಕ್ ದುಡ್ಡನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರಬಹುದು ಆದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ

ಕೊಳಗರ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ನಾವು ಇಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರೂ ಇಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹಣ ಇದ್ದಾಗ ಜನಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೊಳಗರ ರಿಪೇರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಬಹುದು. ಅದರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಎರಡು ಕೊಳಗರ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲೂ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ.

Irrigation wells allotted to Chitradurga District during 1962-63 and 1963-64 under liberalised scheme.

*Q.—238. Sri G. DUGGAPPA (Holalkere).—

Will the Government be pleased to state :—

- (a) the number of irrigation wells allotted to Chitradurga District during 1962-63 and 1963-64 under liberalised scheme ;
- (b) the number of applications received for the sanction of irrigation wells from Chitradurga District during the above period (talukwise figures may be given) ;
- (c) the number of irrigation wells sanctioned in the above District during 1962-63 and 1963-64 (talukwise figures may be given) ?

A.—Sri M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue).—

(a) 1962-63	1963-64
1,192	234

(b) and (c) The appended statement contains the required information.

STATEMENT

Taluk	Number of applications received for sanction of irrigation wells from Chitradurga District (talukwise figures)			
	1962-63	1963-64	1962-63	1963-64
1 Chitradurga	425	604	301	42
2 Challakere	345	380	210	35
3 Hiriyur	450	180	303	5
4 Molakalmuru	247	202	158	13
5 Davanagere	84	116	29	5
6 Harihar	87	121	84	5
7 Hosadurga	45	30	20	12
8 Holalkere	140	120	82	15
9 Jagalur	18	75	16	Nil

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ.—1962-63ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮಂಜೂರಾಗಿರುವ ನಿರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 1,192 ಆದರೆ 1963-64ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಿರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳ ಗೋಸ್ಕರ ಜನಗಳಿಂದ 1,824 ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಕೇವಲ 234 ಬಾವಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಮಂಜೂರಾಗಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಮೊದಲನೇ ವರ್ಷ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕಾದರೆ 18 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಿಂದಿನ ಸಾರಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ, ಹೊಸದಾಗಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಿನ ಸಾರಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳು ಪೂರ್ತಿ ಆಗದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎರಡು ಮತ್ತು ಮೂರನೇ ಕಂತಿನ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡದೆ ಇರುವುದು ಎಂಬುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಅದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. "ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ" ಅಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳು ಪಕ್ಕದಲ್ಲರುತ್ತವೆ. ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕ ಕಡೆ 3 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಬಾವಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಕೊಡುವ ಹಣ ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಕಡೆ ಅವರಿಗೆ ಸಾಲ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಆ ಕೆಲಸಗಳು ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಂದೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೂ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ 3-4 ವರ್ಷ ಎಕ್ಸ್ಟೆಂಡ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ 2-3 ಕಂತುಗಳನ್ನು ಕೊಡದೆ ಇರುವುದು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವರ್ಷ 2-3 ಕಂತುಗಳಿಗೆ 18 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೊಸ ಬಾವಿಯನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

Sri GANJI -VEERAPPA:—Is it not a fact that 15,000 applications asking for loans for new wells are pending with the Deputy Commissioner of Chitradurga District?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಬೆಂಗಳೂರು ಡಿವಿಜನ್‌ನಲ್ಲಿ 5 ಜಿಲ್ಲೆಗಳೂ ಬಹಳ ಬಾವಿಗಳು ಇರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು. ಬಳ್ಳಾರಿ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ತುಮಕೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಈ 5 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಕೊಡುವ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಬಾವಿಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಕೊಡತಕ್ಕ ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈ ಒಂದು ಡಿವಿಜನ್‌ನಲ್ಲಿಯೇ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಕೆಲವರು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಾವಿಗಳು ಇರುವುದು ಈ 5 ಡಿವಿಜನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸಾವಿರ ಅರ್ಜಿಗಳು ಉಳಿದಿರುತ್ತವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಈ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯ ಅಭಾವ ಇರುವುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಾವ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈಗ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇರುವ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೂ ಉತ್ತಾಹವಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಇರಬೇಕು. ಹೋದ ವರ್ಷ ಒಂದೂ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅದೂ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಬಾವಿಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೆ ಬರ್ಚಾಯಿತು. ಈ ವರ್ಷ 95 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅದೂ ಒಟ್ಟು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋದ ವರ್ಷ ಪುರು ಮಾಡಿರುವ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ದುಡ್ಡು ಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೊಸ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ಈಗ ಕೊಡತಕ್ಕ ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ ಸ್ವಾಮಿ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಬಾವಿಗಳಿಗಾಗಿ ಹಣ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬರತಕ್ಕದ್ದು ನಾವು ಅವುರನ್ನು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಮೊದಲು ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿವರೆಗೂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. 1961ರಿಂದ ಅದನ್ನು ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಇದನ್ನು ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಕೂಡ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವಿ. ಗೌಡ.—ಈಗ ಒದಗಿಸಿರುವ 95 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಹಳೆಯ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಕೂಡ ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಎಷ್ಟು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಪುರು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಷ್ಟು ಕೆಂಪುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಈಗ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದಲೂ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೂ ವಿವರಗಳು ನಮಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಂದ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬರುವುದನ್ನು ಕಾದು 60 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿವರೆಗೂ ಆಡ್‌ಹಾಕ್ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡುವುದರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ರೂಫ್ ಅನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಡಿಲ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಬಾವಿ ತೋಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಾವವಿರುವುದರಿಂದ, ಅಲ್ಲಿಯ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ, ಇದನ್ನು ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ, ಸ್ವಾಮಿ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ಬಹಳ ಉದಾರವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ. ಈಚೆಗೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ ಪಂಪು ಸೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಸಹ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣನಿದ್ದಪ್ಪ.—ಹಣದ ಅಭಾವವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದರ ಬದಲು ಸಾಮಾನ್ಯ ರೈತನಿಗೆ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ತಕ್ಕ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದೇ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎನ್. ಮಾದಪ್ಪ ಗೌಡ.—ಬೆಂಗಳೂರು ಡಿವಿಜನ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಹೊಳೆ ಇಲ್ಲ, ಅದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ರಾಜ್ಯದ ಬಾಕಿ ಕಡೆಯೂ ಆ ರೀತಿ ಹೊಳೆ ಇಲ್ಲದೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಗೂ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಅವರ ಗತಿ ಏನು?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿ ನದಿ ಹರಿದು ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡರೂ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೆರಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಾಗಮಂಗಲ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಅಥವಾ ಕೋರಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಕಡಮೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ಆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆಯೇ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

Opening of a Feeder channel from Jinigehalla to Naikanahatti

Hirekere.

*Q.—330. Sri B. L. GOWDA (Challakere).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether there is a demand by the ryots of Naikanahatti and surrounding villages for opening a feeder channel from Jinigehalla to Naikanahatti Hirekere;

(b) whether plans and estimates have been prepared in this behalf;

(c) at what stage this project is pending now?

A.—Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—

(a) Yes.

(b) No.

(c) The project is under investigation.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಗೌಡ.—ಈ ವಿಷಯ ಯಾವಾಗ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂತು, ತಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗಿನಿಂದಲೂ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನನ್ನ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಾರಂಭವಾದದ್ದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಎಂದರೆ 10-12 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಗೌಡ.—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಿಲಮಿನರಿ ಸರ್ವೆ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅಭಾವ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದೇ ಹಣದಿಂದ ಈ ನಾಲೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಆ ರಿಫೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರು ಒದಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇದರ ಮಂಜೂರು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಇನ್ನೂ ರಿಫೋರ್ಟ್ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರಲಿ, ಹೇಗೆ ಇರಲಿ, ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Mr. SPEAKER.—Question No. 331 and 332 will be taken up together.

Grant of Land for Cashew cultivation in Tumkur Taluk.

*Q.—331. Sri K. LAKKAPPA (Hebbur).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether it has come to their notice, that applications received in Tumkur Taluk for the grant of land for cashew cultivation, are being rejected by Local Officers on the ground that the applicants are outsiders even though sufficient lands are available in the taluk for the said purpose;

(b) whether they would instruct the concerned officers to consider such applications sympathetically?

A.—Sri M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue).—

(a) No.

(b) Does not arise in view of reply to clause (a).

Land available for Distribution as per Darkhast Rules in Tumkur Taluk.

*Q.—332. Sri K. LAKKAPPA (Hebbur).—

Will the Government be pleased to state:

(a) the number of acres of suitable land now available in Tumkur Taluk for distribution as per darkhast rules;

(b) the number of persons who have applied for darkhast since 1962 (detailed information may be furnished);

(c) of these, the number of applications, if any, that are pending disposal;

(d) whether records containing the names of applicants and the date of receipt of such applications have been properly maintained in the Taluk Office?

A.—Sri M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue).—

(a) 270 Acres.

(b) 2,632 persons (from 1962 to end of February 1964).

(c) 175 applications.

(d) Yes.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ.—ಗೇರು ಬೀಜದ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ದರಬಾನ್ತು ಮೇಲೆ ಜಮೀನು ಎರೇವಾರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೂನಿಫಾರಂ ರೂಲ್ಸ್ ಅನ್ನು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ರಾ್ಯಾಂಡ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂಟೀಷನ್ ಬೆಳೆಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ರೂಲ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕಾಪಿ ಬೆಳೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಭೂಮಿ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು ಕಂಡಿಷನ್ ಹಾಕುವ ಹಾಗೆ ಗೇರು ಬೀಜದ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೂ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಭೂಮಿ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು ರೂಲ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ.—ಅದೇ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ಅಪ್ಪಿಕೇಷನ್ ಹಾಕಿದರೂ ಬೇರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನವರು ಎಂದು ಅಪ್ಪಿಕೇಷನ್ ರಿಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ತುಮಕೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 12 ಜನ ಗೇರು ಬೀಜ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದ್ದರು. ಹತ್ತು ಜನಗಳದು ರಿಜೆಕ್ಟ್ ಆಯಿತು. ಗೋಮಾಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಹೊರಗಿನವರು ಎಂದು ಅವರ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ರಿಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಸ್ಥಳದವರ ಅಪ್ಪಿಕೇಷನ್ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಹೊರಗಿನವರು ಎಂದು ರಿಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣನಿದ್ದಪ್ಪ.—ಎಷ್ಟು ಮೈಲಿ ಒಳಗೆ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರೆ ಸ್ಥಳದವರು ಆಗು ತ್ತಾರೆ, ಸ್ವಾಮಿ? ಬೇರೆ ಕಡೆ ಇರುವವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಮಂಜೂರಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ವಜಾ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಸ್ವಾಮಿ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಅಮರಾಂತಿ ಅವರು ರಾ್ಯಾಂಡ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಅನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಗ್ರಾಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮೀರಿ ಮಾಡಿದರೆ ತಕ್ಷಣ ಅಪೀಲು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ರೆವಿನ್ಯೂ ಆಫೀಸರ್ ಟ್ರಬ್ಬುನರ್ ಗೆ ಅಪೀಲು ಹಾಕುವುದು ಮತ್ತು ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿ ಯನ್ನು ಹಾಕುವುದು ಇವೆಲ್ಲ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಏನಾದರೂ ನ್ಯೂನತೆಗಳಿದ್ದರೆ ಅಪೀಲು ಹೋಗಿ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಗೌಡ.—ಗೇರು ಬೀಜದ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಅಪ್ಪಿಕೇಷನ್ ರಾ್ಯಾಂಡ್ ರಾಡ್ಸ್ ಗೆ ಜಮೀನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಆ ಊರಿನವರೇ ಇದ್ದರೆ ಹೊರಗಿನವರಿಗೆ ಪ್ರಿಫರೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೊರಗಿನವರು ಎಂದು ಅವರ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ರಿಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಊರಿನವರು ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಆಗ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ.—ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ವಾಸವಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ 40 ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಷುನಟ್ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಜಮೀನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತನ್ನಿ; ವಿಚಾರ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ.—332ನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ತುಮಕೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 270 ಎಕರೆ ಜಮೀನಿದೆ, 2,632 ಜನರು ಅರ್ಜಿಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, 175 ಅರ್ಜಿಗಳು ಶೆಂಡಿಂಗ್ ಆಗಿವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ, ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ತುಮಕೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಉಳಿದಿರುವುದು ಕೇವಲ 270 ಎಕರೆ ಜಮೀನು, ಇದುವರೆಗೆ 333 ಅರ್ಜಿದಾರರಿಗೆ ಆರುನೂರು ಚಿಲ್ಲರೆ ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಎಂದರೆ ಸರಾಸರಿ 2 ಎಕರೆಯಂತೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—175 ಜನರ ಅರ್ಜಿಗಳು ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಿಂದ ಪಂದಿಗ್ ಅಗಿವೆ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—1962 ರಿಂದೀಚೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅರ್ಜಿಗಳೇ ಇರುವುದು, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದಿನವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಉಳಿದವರಿಗೆ ಬೇಗ ಸಾಗುವಳಿ ಚೀಟಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಉಳಿದಿರುವುದು ಕೇವಲ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಮೀನು, ಅದನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಯೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು.

Grant of two advance increments to Teachers in Ex-Bombay State who obtained M.Ed. degree.

*Q.—336. Sri B. P. KADAM (Karwar).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether it is a fact that in the Ex-Bombay State, two advance increments were given to those who obtained M.Ed. degree at their own cost as an incentive and in recognition of higher education;

(b) whether it is a fact that after the reorganisation of States, Government while revising pay scales of all Government employees have deleted the provision for advance increments for those holding the M.Ed. degrees in the Education Department;

(c) whether it is not a fact that during the second revision of pay scales also the matter was not considered and as a result those holding the M.Ed. degrees are treated on par with the B.Ed. degree holders;

(d) whether it is not a fact that almost all the M.Ed. degree holders promoted to class I and II higher grade graduate teachers cadre, have enjoyed this benefit of two advance increments;

(e) whether it is not a fact that the M.Ed. degree holders in the Lower Grade Graduate Teachers' Cadre had represented to Government to sanction the two increments?

A.—Sri S. R. KANTHI (Minister for Education).—

(a) Yes.

(b) Yes.

(c) Yes.

(d) Only those who passed the M.Ed. degree in Ex-Bombay area, before reorganisation were granted two advance increments by erstwhile Bombay Government.

(e) Yes.

Sri B. P. KADAM.—With reference to supplementary to (e) may I know what is the decision taken on the representations?

Sri S. R. KANTHI.—The Government is still considering the entire question.

Sri B. P. KADAM.—May I know how long it will take to come to a decision?

Sri S. R. KANTHI.—There is not one representation but many. So it is not possible to give the exact date on which a decision could be taken. This question is being considered by the Government for some time past and I hope we will be able to come to some decision soon.

Sri G. V. GOWDA.—May I know how long the Government is going to delay this matter?

Sri S. R. KANTHI.—The hon'ble member is looking at this from the point of view of Bombay Karnatak only. But this has to be looked into from the view point of the entire State. We cannot give promotions to one set of persons in Bombay Karnatak and deny the same to others. So, the question has to be looked at from the point of view of the entire State.

Sri G. V. GOWDA.—Were not these M.Ed. degree holders enjoying the benefit of two increments in the Bombay Government? If so, by stopping it, are not the Government contravening the protection given to them under the S.R.C. Act?

Sri S. R. KANTHI.—That is a matter of opinion. This question has been examined by the Government. They can stop the increment because it is only a question relating to Bombay-Karnatak.

Mr. SPEAKER.—Is it the opinion of the hon'ble member that stopping of increments contravenes the provisions of the S. R. Act?

Sri G. V. GOWDA.—Sir, the S. R. Act protects the salaries of the officers and nothing can be done to stop those benefits.

Sri S. R. KANTHI.—Sir, those persons who graduated themselves as M.Ed. at their own cost got two increments and they are now enjoying them because they come from the Bombay Karnatak area. What the hon'ble member wants to know is whether those persons who get M.Ed. after the States Reorganisation would also get it. This point is being pressed. That is not possible.

Sri G. V. GOWDA.—May I know whether the increments that were sanctioned prior to reorganisation have been absorbed?

Sri S. R. KANTHI.—Those persons who got increments in the ex-Bombay State are continuing to get them.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—May I know why the provision for advance increment for qualifying in M.Ed. was deleted while revising the scales of pay? If it continues it would certainly help to improve the teachings?

Sri S. R. KANTHI.—The point is clear. It is not correct that. One set of M.Eds. can have the benefit and another cannot have it.

Sri B. P. KADAM.—Is not this principle accepted as good in the Maharashtra State. Is it not good for this State also?

Sri S. R. KANTHI.—That is a matter of opinion.

Borewell Units purchased by Government.

*Q.—345. Sri R. S. PATIL (Ramdurg) [on behalf of Sri M. C. BASAPPA, (Chamarajanagar)]—

Will the Government be pleased to state :—

- (a) when the Government purchased bore well units ;
- (b) how many sets are purchased ;
- (c) whether rules are finalised to give it on hire to the ryots ;
- (d) the rate fixed for soft and rocky soil ;—
- (e) where the machines are working at present ?

A.—Sri G. NARAYANA GOWDA (Minister for Agriculture).—

- (a) 1963.
- (b) 12 Sets.
- (c) Yes.
- (d) Vide Statement appended. The rates are not based on soft and rocky soil.

(e) :—

- (a) Agricultural Research Station, Naganahalli.
- (b) St. Philomena Hospital, Bangalore.
- (c) White-field, Bangalore.
- (d) Lingadahalli, Shimoga District.
- (e) Chamarajanagar, Mysore District.
- (f) At Sandur, Bellary District.

STATEMENT

showing the fixation of rates for drilling charges for sinking borewells for agricultural purposes.

Depth of Bore from Ground Level		Rate of drilling charges per Rft.		
From	To	4" diam. bores	6" diam. bores	8" diam. bores
0 ft.—100 ft.	...	5—00	7—00	12—00
100 ft.—150 ft.	...	8—00	10—00	16—00
150 ft.—200 ft.	...	12—00	15—00	24—00
200 ft.—250 ft.	...	15—00	20—00	30—00
250 ft.—300 ft.	...	22—50	30—00	50—00

†Sri G. NARAYANA GOWDA.—Sir, the answer to clause (c) is "no".

Sri G. V. GOWDA.—Without finalising the rules, may I know how the Department gave the machines on hire?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಅನೇಕರು ಈ ಯಂತ್ರಗಳು ನಮಗೆ ಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ದರವನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡುತ್ತೀರೋ ಅದನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಹಣವನ್ನು ಡಿಪಾಸಿಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು, ಅದುದರಿಂದ ಕೊಟ್ಟೆವು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗ ಏನು ದರವನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅದೇ ಆಪ್ತರು ದರವೆ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಹೌದು, ಈಗ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿರುವುದು ಫೈನರ್.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ಈ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಪರೇಟರುಗಳಲ್ಲದೆ ನಿಂತಿರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೆ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಆಪರೇಟರುಗಳು ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಾಡಿದವು, ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜನ್ನು ಕೇಳಿದವು, ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೂ ಅರ್ಜಿ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಆದಕಾರಣ ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಹೆಲ್ಪರುಗಳೇ ಟೈಪಿಂಗ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಈಗ ಇರುವ 12 ಸೆಟ್‌ಗಳೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆಯೆ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಎಂಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ನೀರಾವರಿಗೆ ದರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಈಗಾಗಲೇ ತೆಗೆಸಿರುವ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕೆಳಗೆ ತೆಗೆಸಿದರೆ, ಅಂತಹ ಸುಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ಬಾವಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅಥವಾ ತೆಗೆದಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಡಬೇಕೋ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಎಲ್ಲರಿಂದ ಡ್ರಿಲ್ಲಿಂಗ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೇವೋ ಅಲ್ಲದೆ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಫೇಲ್ ಆದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಮಾಫಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕೋ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಇದುವರೆಗೆ ರೂಲ್ಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇದ್ದ ಅಡಚಣೆ ಏನು ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ರೈತನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ರೈತರಿಂದ ಫೆಂಬೋರ್ ಯೂನಿಟ್ ಸೆಟ್‌ಗಳು ಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿವೆ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಜನರಿಂದ ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿವೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರ ನನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲ, ಚಾಮರಾಜನಗರದಿಂದ ಐದು ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿವೆ, ಅವು ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲವೆ.

1-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಈ ಬೋರ್‌ವೆರ್ ಯೂನಿಟ್ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅಫೀಸಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಕೊಡಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್ ಅಫೀಸಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ಕಳಿಸ ರಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಆರು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸೆಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಹಾಗಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಸೆಟ್ಟುಗಳು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿವೆ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಎಂಟು ಸೆಟ್ಟುಗಳು ಸದಕ್ಕೆ ಕೆಲಸದಲ್ಲವೆ. ಉಳಿದ ನಾಲ್ಕು ಸೆಟ್ಟುಗಳು ಖಾಲಿ ಇವೆ. ಆಪರೇಟರ್ಸ್ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಹೆಲ್ಪರ್‌ಗಳಿಗೆ ಆಪರೇಟರ್ ಟೈಪಿಂಗ್ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಗೌಡ.—ಮೈದು ಮತ್ತು ಗಟ್ಟಿ ಭೂಮಿಗೆ ಒಂದೇ ರೇಟ್ ಇದೆ ಎಂದು ಉತ್ತರ ದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ರಾಕೀ ಸಾಯಿರ್ ಇದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ ಮೈದು ಭೂಮಿಗೆ ಅಷ್ಟೇ ರೇಟ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುನೇಷನ್ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಇದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುನೇಷನ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ್.—ನಾಲ್ಕು ಯೂನಿಟ್‌ಗಳು ಖಾಲಿ ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ಬೋರ್‌ವೆರ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಕೊಡದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಪರೇಟಿಂಗ್ಸ್ ಇಲ್ಲ. ಅಡ್ವರ್ಟೈಜ್ ಮಾಡಿದರೂ ಯಾರೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇರುವ ಹೆಲ್ಪರ್ಸ್ಗೆ ಆಪರೇಟರ್ ಚೈರಿಂಗ್ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದು ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ.

Amount provided in the III Five-Year Plan for the Major Irrigation Works in the State.

*Q.—346. Sri GANJI VEERAPPA (Harihar).—

Will the Government be pleased to state.—

(a) the total amount provided in the III Five Year Plan for the Major Irrigation Works in the State ;

(b) the progress made so far giving details of schemes undertaken, completed and also tackled ;

(c) the amount spent so far on these works ;

(d) whether they would complete the works, already undertaken within the plan period ;

(e) if not, the reasons for not taking up the works, completing the same in time ;

A.— Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—

(a) Rs. 4,065.78 lakhs.

(b) *Vide* Statement placed on the Table of the House [placed in the Mysore Legislature Library *Vide* No. 3/L.A. June-July 64.]

(c) —

(i) Rs. 1,715.81 lakhs during III Five-Year Plan upto end of December 1963 ;

(ii) Rs. 8,111.92 lakhs is the cumulative expenditure till 12/63.

(d) 2 Major and 11 medium Irrigation Schemes are expected to be completed within the plan period ;

(e) All the works included in the III Five Year Plan are being taken up before the end of III Five Year Plan itself. The principal reasons for short-fall in progress against programme is due to inadequate finance, short supply of cement explosives when the works were in full swing; non-procurement of heavy machineries, spares; etc., for want of Foreign Exchange.

Sri GANJI VEERAPPA.— Supplementary to (d) : When do Government hope to complete the rest of the projects ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—The difficulties in carrying out the works are enumerated in reply to (e). Quick solution will certainly facilitate matters.

Sri GANJI VEERAPPA.—Has the Government made any effort to ask the Central Government to finance completely some of the schemes like the Upper Krishna Project which is of a very essential nature for the scarcity-affected areas?

Sri S. NIJALINGAPPA.—This Government and other Governments are pressing the Central Government to finance major schemes which are estimated to cost more than Rs. 10 crores so that we can take them up and finish them as early as possible.

Sri GANJI VEERAPPA.—When can the Bhadra Project be expected to be complete?

Sri S. NIJALINGAPPA.—It is practically complete and water is being let out. It is only digging of some channels which remains to be completed.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಇಂದು ಬೆಳಗಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಬಂದಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ವರದಿ ಬಂದಿದೆ. ತಾವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದೊಡನೆ ನಡೆಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಮಾತುಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಸಹಾನುಭೂತಿ ದೊರೆತಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅವರ ಸಹಾನುಭೂತಿ ದೊರಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ.

Sri D. M. SIDDIAH.—May I know at what stage each of these 11 schemes is?

Sri S. NIJALINGAPPA.—It is difficult to say that.

Sri G. V. GOWDA.—Have the Government received any communication from the Centre about the reported decision of the Centre to meet 50 per cent of the cost?

Sri S. NIJALINGAPPA.—We have received no such assurance or reply.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಮೂರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕೊರತೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅಂದಾಜು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊರತೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಷ್ಟು ಹೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಇದನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನಾದರೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ತ್ವರೆ ಹಾಗೂ ಕಷ್ಟ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ.—ಹಣದ ಅಭಾವ ಇರುವುದರಿಂದ ಮೀಡಿಯಂ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಪ್ಲಾನ್ ಮತ್ತು ಎಕ್ಸಿಮೇಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾನ್ಸೈಡ್ ಮಾಡಬಹುದು. ಮೀಡಿಯಂ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕಾರ್ಯಾಗತ ಮಾಡಿ ಎಕ್ಸಿಮೇಟು ರಿವೈಜ್ ಮಾಡಬಹುದಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಏನೋ ಇಚ್ಛಿಸ್ತೆಂದು ಇದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಆಗರೇ ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಮಲಪ್ರಭ ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯ ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ನಡೆದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಹೌದು.

Sri S. SIVAPPA.—Had not the Government contemplated these difficulties when they provided Rs. 40 crores in the Third Plan?

Sri S. NIJALINGAPPA.—We knew it and we also hope to get help.

Construction of a Bridge across Kapila River near Suttur in Nanjangud Taluk.

*Q.—336. Sri D. M. SIDDIAH (Biligere).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether there is any proposal to construct a bridge across Kapila near Suttur in Nanjangud Taluk ;

(b) if so, the cost of the estimate prepared and when the work is to be started ;

(c) whether it is a fact that a lakh of rupees is allotted in the year 1962 towards the construction of the bridges ;

(d) if so, why no work has been done so far ;

(e) whether they intend to undertake at least now to construct the said bridge in view of its importance in linking up two Hoblies of Nanjangud Taluk, Biligere and Chatra Hoblies ?

—A.—Sri G. B. SHANKAR RAO (Parliamentary Secretary to the Minister for Public Works).—

(a) Yes.

(b) The estimated cost is about Rs. 12,00,000 and the work can be started after it is provided in the Budget and sanctioned.

(c) Yes, subject to financial clearance.

(d) On account of the demand for a regular bridge, the original proposal for a submersible bridge is changed and an alternative site is being surveyed and the estimate is under preparation.

(e) This will be considered.

Sri D. M. SIDDIAH.—Supplementary to (b) : May I know whether the estimate of Rs. 12 lakhs is for a submersible bridge or for a regular bridge ?

Sri G. B. SHANKAR RAO.—It is for a submergible bridge and not for a regular bridge.

Sri D. M. SIDDIAH.—In spite of allotting Rs. 1 lakh, why is the work not taken up ?

Sri G. B. SHANKAR RAO.—Meanwhile the people demanded a regular bridge and so we had to change it.

Sri D. M. SIDDIAH.—Who are the persons who appealed to the Government to have a regular bridge ?

Sri G. B. SHANKAR RAO.—I cannot give the names.

Post of Marathi Assistant Deputy Educational Inspector in North Kanara District.

*Q.—337. Sri B. P. KADAM (Karwar).—

Will the Government be pleased to state :—

whether it is a fact that the post of Marathi Assistant Deputy Educational Inspector in the North Kanara District is lying vacant since three and a half years ?

A.—Sri S. R. KANTHI (Minister for Education).—

No.

* Sri B. P. KADAM.—Who is that person who is holding that post?

† Sri S. R. KANTHI.—One V. B. Anwekar.

Sri B. P. KADAM.—Is it a fact that formerly the post for the Marathi area was held by a person who could read, write and who had education in Marathi only?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಾಂತ್.—ಅನ್ವೇಕರ್‌ರವರಗೆ ಮರಾಠಿ ಓದುವುದಕ್ಕೂ ಬರುತ್ತದೆ, ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಮರಾಠಿ ಪರಿಚ್ಛೆಯೂ ಆಗಿದೆ.

Sri B. P. KADAM.—Is it not a fact that for the last so many years till Miss Nayak was working there and that the post was held exclusively by a person who had Education in Marathi only?

Sri S. R. KANTHI.—It is not exclusively true. Of Course, we tried to post those persons who knew Marathi.

Sri B. P. KADAM.—Why that practice has been given up?

Sri S. R. KANTHI.—No practice has been given up.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—May I know how many Marathi schools are there in North Kanara District?

Sri S. R. KANTHI.—I cannot give that information.

Sri B. P. KADAM.—Why that particular principle of appointing an A.E.I. who had education in Marathi was given up?

Sri S. R. KANTHI.—Sri Anwekar is from that District. He knows Marathi quite well.

Sri B. P. KADAM.—Had he education in Marathi?

Sri S. R. KANTHI.—I have information that he knows Marathi quite well.

Sri B. P. KADAM.—Can he read and write Marathi?

(No reply)

Sri B. R. SUNTHANKAR.—According to my information, there are three hundred Marathi schools in North Karnara District scattered throughout the District? May I know whether one A.E.I. would suffice for all the Marathi schools scattered throughout the District?

Sri S. R. KANTHI.—There are in all in the Bombay Karnatak area 450 primary schools in Marathi. How can there be 300 in one District alone?

Sri B. R. SUNTHANKAR.—The Hon'ble Minister is not giving a correct answer. In Belgaum itself, there are more than 500 Marathi schools.

Mr. SPEAKER.—The grievance is that he does not know Marathi. The Minister says that he knows Marathi.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—My point is one A.E.I. is not sufficient for the whole District.

Mr. SPEAKER.—I entirely agree that it is quite correct. But it does not arise out of the main question.

SRI B. R. SUNTHANKAR.—May I know whether the Government is aware of the fact that this particular person Anwekar is anti-Marathi? We have received complaints that he has been discouraging students from attending Marathi classes?

SRI S. R. KANTHI.—He knows Marathi quite well and he knows Kannada also.

SRI B. P. KADAM.—This particular person is particularly spotted out with some ulterior motive.

MR. SPEAKER.—It has been answered.

Acreage of Land irrigated Under the Dam at Vani Vilas Sagar.

***Q.—349. SRI GANJI VEERAPPA (Harihar).**—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the acreage of land capable of irrigation under the Dam at Vani Vilas Sagar ;

(b) the actual acreage of land irrigated under it at present ;

(c) whether they are examining the scheme for the diversion of flood waters of Yagachi River in Hassan District to Vedavathi River in Hiriyr Taluk to augment the resources for the above dam ;

(d) whether they are aware that if the above scheme is implemented, it will bring in a large extent of land both in Belur Taluk in Hassan District and Hiriyr Taluk in Chitradurga District under irrigation ?

A.—SRI S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—

(a) 25,000 acres.

(b) About 21,500 acres.

(c) Yes.

(d) Yes.

SRI GANJI VEERAPPA.—May I know whether any concrete steps have been taken by the Government and whether any estimates have been prepared and if so, how much?

SRI S. NIJALINGAPPA.—This is rather and complicated business and thorough investigation is being undertaken and it is practically coming to an end. Other alternative places are being mentioned. That is also examined.

SRI GANJI VEERAPPA.—Is it not a fact that by this scheme, Belur Taluk and Hiriyr Taluk will be benefited?

SRI S. NIJALINGAPPA.—Yes.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ರೇವಣ್ಣ ನಿರ್ದೇಶ.—ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ, ಚಳ್ಳಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ನೀರು ಬದಗು ತುದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಚಳ್ಳಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಒದಗಲಾರದು. ಹಿರಿಯೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹುಶಃ ಚೇಲ್ ಎಂದಿನಲ್ಲಿ ಚಳ್ಳಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಹಾಯ ಮಾಡೀತು.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Will the Government consider diverting a channel at the point where they take diversion to Vani Vilas Sagar so as to allow some water to Sira Taluk for the benefit of dry areas?

Sri S. NIJALINGAPPA.—I do not think it is possible because physical features of the place do not lend themselves to this.

Sri GANJI VEERAPPA.—May I know whether the Government has appointed any special Division to carry an investigation of this aspect?

Sri S. NIJALINGAPPA.—Yes, Sir.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣನಿದ್ದಪ್ಪ.—ಈಗ ಏನಾದರೂ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿಸಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ನೀರು ತರುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ತುಮಕೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಆಗಬಹುದು.

Sri S. SIVAPPA.—Diverting water of Yagachi to Vedavathi means diverting water from Cauvery basin to Krishna Basin. Have the Government consulted the adequacy of water available in the Cauvery Basin?

Sri S. NIJALINGAPPA.—In fact what is contemplated is, that a tank will be constructed in Hassan District just Belur and that is expected to irrigate 53,000 acres in Belur and other areas. If there is any excess of water it will go to Vedavathi Basin.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—3ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಮಾವತಿ ಯಿಂದ 191 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ. ಸ್ಟೋರ್ ಮಾಡಿ 42 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಇರ್ರಿಗೇಟ್ ಮಾಡುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ 53 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಬೇಲೂರು ಹತ್ತಿರ ಚ್ಯಾಂಕು ಕಟ್ಟಿ ಕೊಡುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರ. ಯುಗಚಿ ಹೇಮಾವತಿ ಟ್ರಬ್ಯುಟರಿ. 191 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ. ಸ್ಟೋರ್ ಮಾಡಿ ಇರ್ರಿಗೇಟ್ ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ಈಗ 53 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಇರ್ರಿಗೇಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ? ಹಾಗಾದರೆ ಹೇಮಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಅಂಚೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿಯೇ ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದಿರುವುದು ಅದಕ್ಕೆ ಅಂಚೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವಿ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ.—ಬೇಲೂರು ಮೇಲ್ದಾಳದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಪರಾನೇಟೀವ್ ಸ್ಕೀಮು ಯಾವುದು?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—If it is possible to bring the Yagachi water, I think half of Chickna Kanhalli and Sira is going to be benefited. Will the Government consider the possibility of getting this water for these two taluks and help the poor ryots who are suffering from want of rain?

Sri S. NIJALINGAPPA.—The suggestion will be examined.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಿ. ಎಸ್. ನುಬ್ಬಮ್ಮ.—ಬೇಲೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹತ್ತಿರ ಯುಗಚಿ ನದಿಗೆ ಅಣೆ ಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜಮೀನುಗಳು ಮುಳುಗತೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಅದನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಕಟ್ಟಲು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಬಂದಿವೆ, ಅದನ್ನೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಗಾಂಜಿ ವೀರಪ್ಪ.—ಯಗಚಿ ವಾಟರ್ಸ್ ಡೈವರ್ಷ್ ಆದರೆ ಅನುಕೂಲ ಎಂದು ವಾಣಿವಿರಾಸ ಸಾಗರ ಕಟ್ಟುವಾಗಲೇ ಎಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಪ್ರಪೋಜರ್ ಮಾಡಿದ್ದರಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಹೌದು, ಆ ರೀತಿ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎನ್. ಮಾದಪ್ಪಗೌಡ.—ಈ ಯಗಚಿ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ, ನಾಗಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ನೀರು ಬರಲು ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಏನೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ.—ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹೇಮಾವತಿ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗತಕ್ಕ ಜನರನ್ನು ರೀಹ್ಯಾಬಿಲಿಟೇಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಹೌದು.

Construction of Railway Line from Chamarajanagar to Coimbatore.

*Q.—390. Sri D. M. SIDDIAH (Biligere).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether any survey has been made to construct the railway line from Chamarajanagar to Coimbatore;

(b) if so, when?

A.—Sri G. B. SHANKAR RAO (Parliamentary Secretary to the Minister for Public Works).—

(a) Yes.

(b) 1948-49.

Sri D. M. SIDDIAH.—What is the action taken after the survey was over?

Sri G. B. SHANKAR RAO.—The whole matter is under correspondence. We have recommended this to the Government of India.

Sri D. M. SIDDIAH.—Has it come to the notice of the Government that it is a very important railway line linking.....

Sri G. B. SHANKAR RAO.—I do not contradict the Hon'ble Member.

Sri SANJEEVANATH AIKALA.—By whom was the survey conducted? Was it by the Mysore Government or the ex-Mysore District Board or the ex-Mandya District Board or the Central Government?

Sri G. B. SHANKAR RAO.—By the Central Government.

Sri G. V. GOWDA.—What is the estimated cost?

Sri G. B. SHANKAR RAO.—It was estimated to cost Rs. 4.18 crores. But at the present day cost, it would come to Rs. 12 crores.

Sri D. M. SIDDIAH.—Will the Government move the Central Government to take up this railway line as early as possible?

Sri G. B. SHANKAR RAO.—I have already replied to that question.

Sri GANJI VEERAPPA.—Have not Government felt that Mysore has been neglected in the matters of giving fresh railway lines and if so should we not take strong and effective measures to see that these schemes are taken up?

Sri G. B. SHANKAR RAO.—I have already said that we have been sincerely and seriously requesting the Central Government for taking up important railway lines.

Sri G. V. GOWDA.—Have any concrete steps been taken to include this in the Fourth Plan?

Sri G. B. SHANKAR RAO.—We have been trying to impress the need on the Government of India to include it in the Fourth Plan.

Sri SANJEEVANATH AIKALA.—When was this railway line from Chamarajanagar to Mysore handed over to the Southern Railways?

Sri G. B. SHANKAR RAO.—On 1st April 1964.

ಶ್ರೀ ಎ. ಶರಣಪ್ಪ.—ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಯೋಗವೇ ಒದ್ದಿತ್ತಲ್ಲವೇ?

Sri G. B. SHANKAR RAO.—It has not been included in the Third Five-Year Plan.

Sri A. SHARANAPPA.—May I know whether it is proposed to be included in the Fourth Plan?

Sri G. B. SHANKAR RAO.—We have requested the Central Government to include it in the Fourth Plan and we have to hope for its inclusion.

Sri G. V. GOWDA.—I wish to know whether any compensation was paid.

Sri G. B. SHANKAR RAO.—An amount of 4,88,000 has been paid as compensation.

Mr. SPEAKER.—Question hour is over.

Business of the House.

Mr. SPEAKER.—Now, there is one question relating to sittings of the Assembly. I have been receiving conflicting requests which are embarrassing to me. One thing we must admit is that the time allotted for the Bills is invariably found to be not sufficient. I am not appealing or persuading Hon'ble Members to sit for longer hours. The time utilised is six hours.

Sri S. NIJALINGAPPA (Chif Minister).—Six hours is alright.

Mr. SPEAKER.—We are behind the schedule so far as this Bill is concerned. We have lost one day. Of course, I do not want to call it a loss. But we have utilised it usefully.

Sri S. NIJALINGAPPA.—Six hours must be found.

Mr. SPEAKER.—Instead of discussing it on the floor of the House, some of the Hon'ble Members can meet and come to some conclusion and inform the Chair accordingly. I mention it so that all members may be apprised of the same.

Member's Representation.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ನಾನು ಒಂದು ನಿಲುವಳಿ ನೋಚನೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇ. ಆ ವಿಷಯ ಏನಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿರಿ.

Mr. SPEAKER.—I have received it and am dealing with it with sympathy.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ (ಚಳ್ಳಕೆರೆ).—ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒದಗಿರುವುದರಿಂದ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೀನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೀರಿ?

Mr. SPEAKER.—I have understood it.

PAPERS LAID ON THE TABLE.

Sri S. R. KANTHI (Minister for Education).—Sir, on behalf of the Minister for Finance I beg to lay on the Table, Notification No. FD. 44 CPC 63, dated 16th April 1964 (Exemption from the Provisions of Section 12 of the Mysore Lotteries and Prize Competitions Control and Tax Act, 1951 in respect of the lottery conducted under Licence No. 2 of 1963 by Ladies Club, 515, Central EME Workshop, Bangalore-8, in aid of the Jawans and their families); as required under sub-section (2) of Section 30 of the Mysore Lotteries and Prize Competitions Control and Tax Act, 1951.

1-30 P.M.

Statement by Minister correcting replies to Starred Question No. 777.

Sri S. R. KANTHI.—Sir, with your permission I should like to correct the replies given to starred question No. 777 by Sri S. Kariappa, regarding acquisition proceedings in respect of playgrounds for Rural High School of Harohalli, Kanakapura Taluk, laid on the Table of the Assembly on the 27th September 1963. I furnish the original reply to the question and the revised reply. The error has arisen as a result of wrong reply furnished by the Revenue Department and I regret for it.

Question	Original Reply	Revised Reply
(a) whether it is a fact that the acquisition proceedings in respect of playgrounds for Rural High School, Harohalli, Kanakapura Taluk have been ordered by Government to lie over;	(a) No.	(a) Yes.
(b) the specific Government of India Circular or order which has been made basis for such an order (the copy of this circular or order may be furnished);	(b) Does not arise in view of Reply to close (a) above.	(b) <i>Vide</i> copies of Government of India letter and circulars placed below.

Copy of Government of India letter No. 4-16/62—C (G) dated the 7th November 1962 addressed to Secretary, Revenue Department, Mysore Government, Bangalore.

"Kindly refer to my D. O. No. 4-16/62—C (G), dated 22-9-1962 mentioning that Rules under Part VII of the Land Acquisition Act as amended would be framed by the Central Government. The Rules are likely to be ready very shortly and will then be forwarded for the State Government's comments. In view of the assurances given by the Minister for Food and Agriculture during the recent Parliament debate on the Amendment Bill, it is desirable that further proceedings for acquisition of land for a company should be in accordance with these assurances which will be incorporated in the Rules. It is therefore, suggested that further proceedings for acquisition of land for companies may be taken after the Rules have been framed."

CIRCULAR.

No. RD 44/LAF 63, dated the 4th October, 1963.

Subject: Acquisition of lands on behalf of Companies and Societies.

"Instructions have been issued to all the Deputy Commissioners and Land Acquisition Officers in Government Circular No. RD 55 LAF 62 dated 14-12-1962 that acquisition of lands on behalf of Companies might be stayed till the rules are framed by the Government of India. The rules have since been issued by the Government of India and they have republished in the *Mysore Gazette* under Government Notification No. LAW 233/LCR 63, dated 29-7-1963. Copies of the rules have also been sent to all the Deputy Commissioners/ Additional Deputy Commissioners."

(SRI S. R. KANTHI)

The following instructions are issued in the matter of acquisition of lands for Companies in the light of the instructions contained in these Rules :—

- (1) The acquisition of lands on behalf of Companies to be initiated hereafter may be taken up in accordance with the provision of Chapter VII of the Land Acquisition Act as amended by the Parliament.
- (2) In all cases wherein the preliminary notification under Section 4 of the Land Acquisition Act has already been issued and also in cases wherein enquiry under Section-5A has been completed, further action may be taken in accordance with rule 4 of the Land Acquisition (Companies) Rules, 1963.
- (3) In cases wherein the final notification under Section-6 is issued, the cases may be finalised if the possession of the land has already been handed over to the acquiring bodies. If the possession of the land has not been handed over to the acquiring bodies, each case will have to be decided on its own merits, and such cases will have to be referred to Government for orders.

By Order and in the name of the Governor of Mysore.

Under Secretary to Government, Revenue Department.

CIRCULAR.

No. RD 55/LAF 62, dated 14th December 1962.

Subject : Acquisition of lands on behalf of Companies and Societies.

“Reference is invited to the provisions of Sections 38 to 44 of Part VII of the Land Acquisition Act prescribing certain procedure to be followed before initiating the acquisition proceedings for and on behalf of Companies. The term ‘Company’ as defined in the Land Acquisition Act includes among others, a Co-operative Society and a Society, registered under the Societies Registration Act.

The Land Acquisition (Amendment) Act, 1962 (Central Act No. XXXI of 1962) further amends the provisions of the Land Acquisition Act in so far as acquisition of land for companies is concerned. Section 55 of the amended Act empowers the Central Government to make rules for carrying out the purposes of Part VII of the Land Acquisition Act for the guidance of the State Governments and the officers of the Central and State Governments.

The Deputy Commissioners of Districts and the Land Acquisition Officers are therefore requested to stay further proceedings for acquisition of lands on behalf of Companies (Companies, Co-operative Societies or Societies registered under the Societies Registration Act. etc.), till such time as the rules are framed by the Government of India and communicated to officers concerned by the State Government.

.....
Under Secretary to Government, Revenue Department."

Introduction of Bills.

Sri S.R. KANTHI.—Sir, on behalf of the Minister for Finance, I beg to introduce the Mysore Sales Tax (Amendment) Bill, 1964.

Mr. SPEAKER.—The Mysore Sales Tax (Amendment) Bill, 1964 is introduced.

Sri S.R. KANTHI.—Sir on behalf of the Minister for Finance, I beg to introduce the Mysore Agricultural Income-Tax (Amendment) Bill, 1964.

Mr. SPEAKER.—The Mysore Agricultural Income-tax (Amendment) Bill, 1964 is introduced.

Member's Representations.

Sri C. J. MUCKANNAPPA (Sira).—Sir, with the permission of the Chair, I want to raise the question of scarcity conditions. According to the Chair's direction, I have given notice regarding the failure of rains and scarcity conditions. Today we have read in the newspapers that the Chief Minister is going to Delhi on the 24th instant. I also understand that the Business Advisory Committee is meeting today. I request the Chief Minister and the Chair to fix a day, after the return of the Chief Minister, so that he will be in a position to collect information and furnish us. It will also facilitate us in gathering some material information in the mean time

Mr. SPEAKER.—I will consider the suggestion. Has the Hon'ble member. Sri G. V. Gowda got anything to say with regard to the discussion held yesterday?

BANGALORE UNIVERSITY BILL, 1964.

Clause by Clause Consideration.

(Debate continued.)

Sri G. V. GOWDA (Palya).—Sir, I am surprised to find that there is another amendment similar to the one moved by Sri G. Ganji-Veerappa. Yesterday we were under the impression that the amendment was rejected.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, there is no provision in the Rules of Procedure for the Speaker asking the Government or the Government bringing an amendment when once a similar amendment is rejected.

I have read these books. They say that even if the Speaker feels that the law is going to be defective he can ask the mover of the bill to move the amendment.

Mr. SPEAKER.—I want to correct the impression that the Chair asked the Minister to move an amendment.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, even under Rules of Procedure and Conduct of Business, at the time of second reading, time can be given for moving amendments and that is also within the discretion of the Chair. He can ask the Minister or a member to move an amendment. In the three books that the Chair has given me, I find nowhere it is stated that after passing a sub clause, the Government can bring in an amendment after a second thought. If the Government wants to rectify it at this stage that means they were not vigilant. Even in the Rules of the House of Commons it is nowhere stated. I was not able to find out any instance where the Government could bring in an amendment in this manner. I went to some of the ex-Speakers and ex-Chairmen just to know whether such a thing had happened. They were surprised to know this. If the Government want to make any amendments, they can do it in the other House. Here, for the sake of an amendment, the Bill should not be killed.

Mr. SPEAKER.—May I know from the hon'ble member how the Bill is killed by this amendment?

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, I am only placing before the House what I have read and understood. Even in our Rules of Procedure the powers of the Chair are limited. The Chair can of course allow a member or a Minister to move an amendment at the appropriate stage. After an amendment is put to vote or rejected nowhere it is found that to the same clause after it is read and put to vote, a fresh amendment can be moved.

I request the Chair to ask the Government to go to the other House, get an amendment passed there and then move the same for the consideration of this House. I also request the Government not to allow the Government to move this amendment.

† **SRI S. SIVAPPA** (Sravanabelagola).—Sir, after accepting or rejecting an amendment, can we go back? Whatever interpretation we may put, it is a question of testing the vigilance of the Government. Giving an amendment so late as this, after the consideration of the sub-clause is over, shows that Government is not vigilant. By accepting any amendment like this, we are allowing the Government to be indolent. They should have been vigilant enough to suggest an amendment at the proper time. I quite agree that the Government can move an amendment even at the last minute but not after the consideration of the sub-clause is over. It is only an afterthought. To set the position right, I suggest that the Hon'ble Education Minister might move an amendment in the upper House and after it is passed there, let him bring it here. I request the Hon'ble Speaker to uphold the dignity of the House so that Government may be vigilant in the future.

SRI G. V. GOWDA.—When I moved an amendment suggesting the substitution of the word 'Chancellor' for 'Government' the Hon'ble Minister said in his reply that after all the Chancellor was not a different person and that there was no need for it. Now to come with an amendment which is contrary to the reply given by the Minister is not tenable.

SRI GANJI VEERAPPA.—Sir, the only point before the House is that when the stage at which this amendment was brought was a stage when we were considering several other amendments. Whether we have rejected some amendments or not, does not come in the way of our taking up this amendment. The point is that clause 2 was not put to the House and that it is still before the House. It is not an afterthought. If the clause had been put to vote and decided and we had proceeded to the next clause, the arguments advanced by my friends might have been valid. There is no question of reopening because the clause has not been put to vote. Under the Rules, Government can move amendments before a clause is put to vote. It is within the discretion of the Chair. We are not going out of the way and establishing a wrong precedent.

Chair's ruling re: admissibility of an amendment.

MR. SPEAKER.—The facts of the matter are not in dispute. A question has been raised that an amendment that has been given by the Hon'ble Minister for Education is not admissible firstly on the ground that it has been tabled late. In my ruling I do not propose to deal with the suggestions that have been made or with the request that has been made to direct the Government to go to the Council, get an amendment passed and then bring it here. When an amendment has been given, my duty is either to accept or reject it. There are definite legal principles so far as this matter is concerned. I shall refer to those principles which have been enunciated not only in the precedents of our own legislature but also in authoritative text books. The whole concept is that so far

(MR. SPEAKER)

as an amendment is concerned, it is on a par with a Bill itself. It is more or less a small measure or a Bill. An amendment to a Bill or to a clause in a Bill is a miniature Bill. When a Bill is introduced by a member or a Minister, it is open to any member to give notice of amendments. It is the inherent right of a member to move amendments; it is an incident ancillary to the Bill before the House. I will refer to a book styled 'Inter-Parliamentary Union,' an authoritative book compiled and now put up for sale. It says :

"The right to submit amendments is universally recognised as one of the prerogatives of the Members of the Parliament and not because the Speaker likes it or the Minister in charge desires it. On the principle that the greater includes the less, an amendment is regarded as a restricted form of enunciation of legislation."

This prerogative or the right of a member to move amendments is to be regulated by the rules. The rules are there and those rules and the precedents show that till I put a clause to vote every member has the prerogative to give notice of an amendment. But in order to co-ordinate the work it is provided in the rules that if an amendment is to be circulated to all the members, it must be given sufficiently early.

That is why the rules say that if these are to be circulated to Members, they have to be given 24 hours in advance. That is the rule in the Lok Sabha and if it is given sufficiently early, the duty is cast on the Secretary according to our rules to have it cyclostyled and circulated to all the members. That does not at all control the prerogative or inherent right of a Member to give notice. When such a situation arises, when it has been given so late that it is not possible for the Secretary to comply with the requirement for circulation, then it is open to any Member to get up and say that it has not been circulated. Then the Speaker can say that under the circumstances having regard to the content of the amendment, he can waive this rule of circulation. Then, again it does not impinge or diminish the right of a Member. The right is there. He is entitled to give notice of it. If it is not given sufficiently early to the Secretary for circulation, even in such cases, the right of the Speaker is to permit it. A convention is established in such cases that if it is brought by the Government, then the Speaker has no right to refuse. As I have already stated yesterday, the responsibility will be that of the Government for the entire Bill sponsored by it. So far as granting of leave to the Government is concerned, there are precedents and principles that the Government have got the right at any time before the clause is passed to give notice of an amendment. I will come to the question, namely, if in the main clause there are sub-clauses, what is the position? If you will remember, no sub-clause is ever put to the vote of the House, but the entire clause as it stands if it is not amended, or as amended, if it is amended, is put to the House.

So, the last minute is the crucial minute. Till the clause is put to the vote of the House, there is a right for every member as well as for the Government to give notice of an amendment in which case the Speaker has no right to exercise any discretion. If a Member gives notice of an amendment, the convention is that consent should be given and that the Member should be afforded an opportunity, because the member has a right to move an amendment. In the light of this, if it is said that this clause has not been put to the vote of the House, *prima facie* it remains there. If any sub-clause has been passed rightly or wrongly, then there is finality. What have we been doing? The clause is before the House. I called the members to move the amendments. After the consideration of the amendments, they have been put one by one and the amendments have been accepted in some cases and in some other cases they have been accepted partially or rejected. We are not concerned with regard to the reasoning but only with regard to the result. But the fact remains that the main clause has not been put to the vote of the House. In such a case, it is said that because amendments to sub-clause (3), have been disposed of sub-clause (3) has been disposed of. No doubt amendments to sub-clause (3) have been disposed of. Does it amount to coming to the conclusion that the sub-clause has been disposed of?

Sri G. V. GOWDA.—Nobody says that.

Mr. SPEAKER.—I am glad about it. The next point is that time for giving notice of an amendment has not expired. Therefore, we have to come to the position, namely, the amendment has been rejected and therefore it shall be treated as the opinion of the House. The opinion of the House having been ascertained on the point it cannot be put not on account of the delay but on account of the bar. Let me deal with this question of bar. My good friend Sri G. V. Gowda is well aware that a bar should be proved conclusively.

Sri G. V. GOWDA.—Something similar cannot be admitted is the bar.

Mr. SPEAKER.—It is *Res judicata*. Section 11 of C.P.C.; it is a peculiar thing; so far as Civil Procedure Code is concerned, there is the identity of the party and the identity of the subject-matter. The subject-matter may relate to four survey numbers and not one. If members take the analogy, they will be floundering and they will make me also flounder. Bar implies that once a decision of the House is taken in respect of a matter it should not be put again. What is the decision of the House in this regard? The amendment is put and it is rejected. The amendment is put in all its entirety. If there are four sub-divisions and four ideas in the amendment, they are not put separately. This amendment is not the same as the other. This amendment is a separate one. Suppose this amendment had been presented before Sri G. V. Gowda's amendment had been put to the House or discussed, was I able to reject it? All that is said is about the ground of delay. If it has come to me before I put the amendment to the vote of the House, I cannot possibly refuse it because the House has said no to

(MR. SPEAKER)

that amendment in all its entirety. but not with respect to its parts. If it is put in a modified manner, I cannot say that the House has already rejected it. If I had to admit before putting Sri G. V. Gowda's amendment to the House, I am bound to admit it because here also there is no bar. An amendment may contain parts X, Y and Z. X may be most important and Y may be most unimportant and Z may be neither. Still all the parts namely X, Y and Z put together are rejected. That is what has now happened; But does it follow that X has been rejected separately? It may be rejected. I am not concerned with it. In a ruling which I have given on a prior occasion, I have indicated the period during which the notice of an amendment can be given before the clause is passed. It is not with regard to any sub-clause. That is why my friend Sri Muckannappa was not able to lay his hands on any text book on this point namely, that if a portion of an amendment which has been rejected is represented, that has to be rejected. No such contention has ever been raised till now. With regard to Sri G. V. Gowda's contention I do not think there is any authority for it. Are not members aware what happened when the 17th Constitution Amendment Bill was not accepted because there was not requisite majority. It was permitted to be brought again in ways known to law.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—It can be brought in by other doors.

MR. SPEAKER.—On legal and technical matters, I wanted to hear the Hon'ble Members. I have heard and I am definite in my opinion without any hesitation in my mind that there were valid reasons for rejecting the amendment of Sri G. V. Gowda. It is an inherent right of the members and the entire gamut of procedure has to be adopted. Now the precedent also I will mention. Here are some of the rulings. I do not think that I should take the time of the House by reading them.

2-00 P.M.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Amendments must be put in their order, Sir, under Rule 84. "Amendments shall...be considered in the order of the clauses of the Bill to which they respectively relate..." But this amendment is not in order. This has been thought of only later.

MR. SPEAKER.—The rule says "ordinarily" which the Honourable Member omitted. Therefore, in my opinion this amendment is admissible and I permit the Hon'ble Minister to move it.

Sri S. R. KANTHI (Minister for Education).—Sir, I beg to move:

'That in 'Clause 17 under the heading Class III—Nominated Members' in item (a), for the word "Government", the word "Chancellor" shall be substituted.'

MR. SPEAKER.—Amendment moved:

'That in Clause 17 under the heading 'Class III—Nominated Members' in item (a), for the word "Government", the word "Chancellor" shall be substituted.'

Sri G. V. GOWDA.—Sir, at least at a later stage Government have realised that they should not have this power...

Mr. SPEAKER. So, does the hon'ble member support this amendment?

Sri G. V. GOWDA.—Definitely, Sir. But I think that these two clauses (A) and (B) may be combined in view of the fact that it is the Chancellor who makes the nomination. In order to make the clause more proper, I suggest that the various sub-clauses may be combined and we may have only sub-clauses, 1, 2 and 3

Sri S. R. KANTHI.—Sir, there is nothing inconsistent in all that. Sub-clause (A) gives the Chancellor power to nominate in a particular way. So far as sub-clause (B) is concerned, it gives a general form. There is nothing wrong in all this.

Sri S. SIVAPPA.—Sir, the Hon'ble Minister is not correct. Sub-clause (A) refers to the members to be nominated by Government. Sub-clause (B) refers to the nomination to be made by Chancellor. Now the Hon'ble Minister has moved an amendment that the word 'Government' be replaced by the word 'Chancellor'. That means sub-clauses (A) and (B) deal with the nomination to be made by the Chancellor.

Mr. SPEAKER.—If the wording does not look nice we can change it. I can do it myself.

Sri G. V. GOWDA.—We can recast this as "eight persons to be nominated by the Chancellor."

Sri S. R. KANTHI.—The power of the Chancellor in one particular case is specific. In the other, it is general. There is nothing wrong. Otherwise, It will have to be changed as eight persons to be nominated by Government...

Mr. SPEAKER.—Suppose we retain sub-clauses (A) and (B) and change the word Government into "Chancellor" and change it as "five persons also nominated by the Chancellor." If it is worded as, "also nominated by the Chancellor," it would convey the meaning intended.

Sri S. SIVAPPA.—Sir, let us have it as eight members—one to be from industries, two members from the higher secondary schools and five members representing higher education.

Mr. SPEAKER.—It only requires to be recast and nothing to be changed.

Sri S. R. KANTHI.—If the hon'ble members are going to be satisfied, the whole thing could be recast. I will move an amendment. If they are going to accept my suggestion, I can make it as follows:

"Eight persons nominated by the Chancellor as specified below:—

(i) One member representing the Industries in the university area;

(SRI S. R. KANTHI)

(ii) Two members who shall be Headmasters of high schools or Higher Secondary Schools in the university area ;

(iii) Five persons who shall include persons interested in Higher Education and representatives of special interests.

Mr. SPEAKER.—I think the Members accept it.

HON'BLE MEMBERS —Yes.

Mr. SPEAKER.—I will put the amendment :

The question is :

‘That in clause 17 under the heading “Class III—Nominated Members” in item (a) for the word “Government,” the word “Chancellor” shall be substituted.’

The amendment was adopted.

Mr. SPEAKER.—As for recasting its wording, I will do it under the inherent powers vested in the Chair and it will be on the lines mentioned by the Minister.

The question is :

“That clause 17, as amended, stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 17, as amended, was added to the Bill.

CLAUSE 18.

SRI G. V. GOWDA.—I move :

“That in sub-clause (1), lines 2 and 3, the words ‘with the approval of the Chancellor’ shall be deleted.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

“That in sub-clause (1), lines 2 and 3, the words ‘with the approval of the Chancellor’ shall be deleted.”

† SRI G. V. GOWDA.—It is suggested that even to convene a meeting of the Senate the approval of the Chancellor has to be taken. This particular item is not found in the Karnatak University Act or the Mysore University Act. I fail to understand why the Chancellor's consent should be taken to fix a meeting. The meeting has to be fixed at least twice in a year and the Vice-Chancellor fixes the date and sends notices in the normal course. Therefore, I request the Hon'ble Minister to withdraw those words.

† SRI S. R. KANTHI.—The Hon'ble Member is correct in saying that the Mysore University Act and the Karnatak University Act do not provide for that. The first annual meeting will have to be called by the

Chancellor and the other meetings will have to be called by the Vice-Chancellor. It differs from place to place. That is why we have put it "with the approval of the Chancellor." The amendment can be accepted. I have no objection.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That in sub-clause (1) lines 2 and 3, the words 'with the approval of the Chancellor' shall be deleted."

The amendment was adopted.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That clause 18, as amended, stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 18, as amended, was added to the Bill.

CLAUSE 19.

Mr. SPEAKER.—There is no amendment. The question is :
'That clause 19 stand part of the Bill.'

The motion was adopted.

Clause 19 was added to the Bill.

CLAUSE 20.

Sri GANJI VEERAPPA.—I move :

"That in item (vi), for the words 'according to seniority' the words 'as may be prescribed by the statutes' shall be substituted."

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

"That in item (vi), for the words 'according to seniority' the words 'as may be prescribed by the statutes' shall be substituted."

† Sri GANJI VEERAPPA.—This relates to the constitution of the syndicate. So, it is the Principals of four colleges who ought to be *ex-officio* members of the syndicate. Why I want deletion of the words according to seniority is that among the Principals, it may be a big complicated list and it may be difficult to know who is senior because there is no basis for fixing seniority among the colleges. So, it is better to omit them and if it is worded "as may be prescribed by the Statutes" there will be no difficulty to accept it.

Sri G. V. GOWDA.—It cannot be prescribed by statutes. We do not know what is in the mind of the Hon'ble Member. It should be only according to seniority. It is not difficult to determine the seniority.

Sri S. R. KANTHI.—Sir, I accept the amendment. There need not be any confusion about it. It is true that it can be fixed by statutes.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That in clause 20 in item (vi), for the words ‘according to seniority,’ the words ‘as may be prescribed by the statutes’ shall be substituted.”

The amendment was adopted.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That clause 20, as amended, stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 20, as amended, was added to the Bill.

CLAUSE 21.

Sri G. V. GOWDA.—I move :

“That in sub-clause (2) of item (n), the following shall be substituted:—

‘(n) to recognise Hostels not administered or maintained by the University, being within its area and to suspend or withdraw recognition’.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

“That in sub-clause (2) of item (n)’ the following shall be substituted:—

‘(n) to recognise Hostels not administered or maintained by the University, being within its area and to suspend or withdraw recognition’.”

Sri G. V. GOWDA.—Sir, the only intention is to add the words “within the University area”. Otherwise, it may lead to recognising hostels lying outside the University Area.

Sri S. R. KANTHI.—The present provision is on a par with the Mysore University Act. I cannot accept the amendment.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That in sub-clause (2) for item (n), the following shall be substituted:—

‘(n) to recognise Hostels not administered or maintained by the University, being within its area and to suspend or withdraw recognition’.”

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That clause 21 stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 21 was added to the Bill.

CLAUSE 22.

Sri G. V. GOWDA.—Sir, I beg to move:

“That in item (viii) line 3, for the words ‘nominated by the Chancellor’ the words ‘elected from among themselves by the Headmasters’ shall be substituted.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved.

“That in item (viii) line 3 for the words ‘nominated by the Chancellor’ the words ‘elected from among themselves by the Headmasters’ shall be substituted.”

† Sri G. V. GOWDA.—Here, the Chancellor is to nominate three Headmasters of High Schools or Higher Secondary Schools within the University Area. If you see the previous item, it is provided that the Teachers are to be elected from among themselves. When that is the case, why should not the Headmasters also be allowed to elect from among themselves? I have suggested a democratic procedure which can be safely accepted.

Sri S. R. KANTHI.—I cannot accept the amendment because the number of Headmasters is going to be quite large. We have copied the entire item from the Mysore University Act.

Mr. SPEAKER.—The question is:

“That in item (viii) line 3, for the words ‘nominated by the Chancellor’ the words ‘elected from among themselves by the Headmasters’ shall be substituted.”

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is:

“That Clause 22 stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 22 was added to the Bill.

CLAUSE 23.

Mr. SPEAKER.—The question is:

“That clause 23 stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 23 was added to the Bill.

CLAUSE 24.

Sri GANJI VEERAPPA.—Sir, I beg to move :

“That in sub-clause (2) in the first proviso to item (d) for the word “Reader” the word “Readers” shall be substituted.”

Sri S. R. KANTHI.—I accept the amendment.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That in sub-clause (2) in the first proviso to item (d) for the word “Reader” the word “Readers” shall be substituted.”

The amendment was adopted.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That clause 24, as amended, stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 24, as amended, was added to the Bill.

CLAUSES 25 AND 26.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That clauses 25 and 26 stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clauses 25 and 26 were added to the Bill.

CLAUSE 27.

Sri GANJI VEERAPPA.—Sir, I beg to move :

“That in sub-clause (2) in item (ii) for the words “Department of Studies” the words “Board of Studies” shall be substituted.”

“That in sub-clause (3) in item (iii), for the words “Department of Studies” the words “Board of Studies” shall be substituted.”

“That in sub-clause (4) for item (i), the following item shall be substituted :—

“(i) The Chairman of the Governing Body of the College or a person nominated by such Governing Body, shall be the Chairman of the Board.”

Sri S. R. KANTHI.—I accept the amendments.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That in sub-clause (2) in item (ii) for the words “Department of Studies” the words “Board of Studies” shall be substituted.”

“That in sub-clause (3) in item (iii) for the words “Department of Studies” the words “Board of Studies” shall be substituted.”

“That in sub-clause (4) for item (i), the following item shall be substituted :—

“(i) The Chairman of the Governing Body of the College or a person nominated by such Governing Body, shall be the Chairman of the Board.”

The amendment was adopted.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That clause 27, as amended stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 27, as amended, was added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That clauses 28 to 48, both inclusive, stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clauses 28 to 48, both inclusive, were added to the Bill.

CLAUSE 49.

Sri GANJI VEERAPPA.—Sir, I beg to move :

“That for sub-clause (1) the following sub-clause shall be substituted :—

“Colleges within the University Area may, on satisfying the conditions specified in this section, be admitted to such privileges of the University as constituent Colleges as the Chancellor may decide.”

Sri S. R. KANTHI.—I accept the amendment.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That for sub-clause (1) the following sub-clause shall be substituted:—”

“Colleges within the University Area may, on satisfying the conditions specified in this section, be admitted to such privileges of the University as Constituent Colleges as the Chancellor may decide.”

The amendment was adopted.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That clause 49, as amended stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 49, as amended, was added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That clauses 50 to 61, both inclusive, stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clauses 50 to 61, both inclusive, were added to the Bill.

CLAUSE 62:

Mr. SPEAKER.—Sri Sivappa is not here. So, his amendment to clause 62 cannot be moved.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That clause 62 stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 62 was added to the Bill.

CLAUSE 63.

Sri G. V. GOWDA.—Sir, I beg to move :

“That in line 4, for the word “Government” the word “Chancellor” shall be substituted.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

“That in line 4, for the word “Government” the word “Chancellor” shall be substituted.”

† Sri G. V. GOWDA.—Sir, this relates to the appointment of the first Registrar and the first Bursar. Clause 62 provides for the appointment of the first Vice-Chancellor by the Chancellor. When that is so, why should not the Chancellor be given the right to appoint the first Registrar and the first Bursar and why should the Government take that power?

Sri S. SIVAPPA.—I beg to move :

“That in line 5, for the words ‘three years’ the words ‘one year’ shall be substituted.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

“That in line 5, for the words ‘three years’ the words ‘one year’ shall be substituted.”

2-30 P.M.

Sri S. SIVAPPA.—Sir, the words ‘three years’ should be substituted by one year because even according to this Act, we have authorised the Vice-Chancellor to constitute various authorities within 6 months or at the latest one year. So, any powers given to the Vice-Chancellor should be limited to 6 months or at the latest one year. So, by authorising the Vice-Chancellor to make any appointments up to 3 years will be contrary to the provisions which we have already made. That is for the constitution of the various authorities within 6 months or one year. If the present Vice-Chancellor is given the powers to make any appointments till 3 years, then the authorities which are so constituted under the provisions of this Act will be powerless because according to the present Act, the power of appointment is given to the Syndicate. Now, that power has been given to a single man but that is the temporary Vice-Chancellor. If you allow this Temporary Vice-Chancellor to make appointments for 3 years, then the power of the Syndicate which will be constituted within six months or one year will be mitigated. That Syndicate will have nothing to do because all the appointments will have been made for 3 years. They cannot curtail the period of the appointments made by the Vice-Chancellor. This Vice-Chancellor will be taking away the powers of the Syndicate which will be constituted later on. So, with this in view I suggest that the Vice-Chancellor must be authorised to make any appointments at the most for six months or one year. It is in existence even in Mysore University Act. So, I request the Hon’ble Education Minister to consider this amendment in the interest of the powers that are conferred on the Senate and other authorities and restrict it to one year. It is in consonance with your Act.

† Sri S. R. KANTHI.—So far as Sri G. V. Gowda’s amendment is concerned, to replace the word ‘Government’ by the word ‘Chancellor’, I accept it. So far as the period is concerned, the Karnatak University

(SRI S. R. KANTHI)

Act also provides for a period not exceeding 3 years in the case of the Vice-Chancellor and in the case of Registrar, there is the same provision. So, we have copied it from the Karnatak University and any University must have such a provision. It does not mean that it should go to the extent of 3 years.

Mr. SPEAKER.—Now I put Sri G. V. Gowda's amendment which appears to be acceptable to the Hon'ble Minister. The question is :

“That in lines 4 and 6, for the words ‘Government’, the word ‘Chancellor’ shall be substituted.”

The amendment was adopted.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That in line 5, for the words ‘three years’, the word ‘one year’ shall be substituted.”

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That clause 63, as amended, stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 63, as amended, was added to the Bill.

CLAUSE 64.

Mr. SPEAKER.—There is no amendment. The question is :

“That clause 64 stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 64 was added to the Bill.

CLAUSE 65.

Mr. SPEAKER.—There is an amendment by Sri S. Sivappa.

Sri S. SIVAPPA.—I move :

“That in sub-clause (2), line 2, for the words ‘three years’ the words ‘one year’ shall be substituted.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

“That in sub-clause (2), line 2, for the words ‘three years’ the words ‘one year’ shall be substituted.”

†Sri S. SIVAPPA.—The last amendment which was not accepted was with regard to Registrar and Bursar. But here in sub-clause (2) it is said that any appointment made under sub-section (1) shall be for such period not exceeding three years and on such conditions as the appointing authority thinks fit to specify. That relates to appointment of teachers and appointments made by the Vice-Chancellor. As I have already stated, this authority conferred on the Vice-Chancellor is too extravagant. This provision makes the honest purpose of the Act null and void because the purpose of this Act is to make appointments by duly constituted Boards of Appointments. They will include experts in the Boards and make selections keeping in view the academic qualifications of the teachers. If the Vice-Chancellor makes appointments for 3 years, these Boards of Appointments which will be constituted after 6 months or one year cannot do anything, because the Vice-Chancellor can appoint a Reader, a Teacher or a Professor according to his choice. So, the purpose of making these appointments through a duly constituted Board of Appointment by each faculty is defeated by this power. Then what is the use of the Board of Appointments? The Government cannot take away that position. Sir, nowhere an appointment is made temporarily for three years. Temporary appointment in any University will be for 6 months or at the most till the end of an academic year. Here, the Government propose to empower the Vice-Chancellor to make temporary appointments for 3 years. That means for 3 years, he can appoint all the readers, all the professors and even if this Federal University is concerned into a Central University, they cannot send them home. So, these temporary powers must be limited to the period of 6 months or one year.

Government may say that the maximum is three years. When they give ample power, he will necessarily appoint them for three years. One Chancellor can appoint all the Readers, Professors, Assistant Professors and Lecturers for all the three years and then go. They have made this provision, because, it seems, they want to be there for three years.

Mr. SPEAKER.—It is not good arithmetic.

Sri S. SIVAPPA.—The maximum period he will be there is three years. After three months also he may go.

Mr. SPEAKER.—The term of the Legislative Assembly is five years. Out of that $2\frac{1}{2}$ or $2\frac{1}{4}$ years are gone. Unless it is extended to $5\frac{1}{2}$ years how can he say three years?

(Laughter.)

†Sri S. SIVAPPA.—However, this is an arbitrary power given to the Vice-Chancellor. It is too much. Through Mr. Speaker, I request that these powers should be curtailed. The Vice-Chancellor may appoint for three months or at the most for one year. The purpose of the Bill is that the University should come into existence as early as possible and that appointments should be made by the Vice-Chancellor. But by this section, we are allowing the Vice-Chancellor to appoint for three years. This is a federal type of a University

(SRI S. SIVAPPA)

and it is an all-India Model, for which we have to get the best qualified people. They have to call for applications and the applicants' worth should be judged by a body of experts. If that power is given to the Vice-Chancellor, the whole purpose of this great University will be defeated. He may make temporary appointments, which may be continued for six months or one year. In the interests of this University, I hope the Hon'ble Minister will accept this amendment.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ (ನಿರಾ): ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂದೇಹ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟಿ ದೊರೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. The first Chancellor is the Governor and the first Vice-Chancellor is nominated by the Government. ವೈಸ್ ಛಾನ್ಸಲರ್ ಅವರ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಈ ಕ್ಯಾಂಪಸ್ನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಸರ್ವಾಧಿಕಾರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಇಷ್ಟ ಬಂದವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಈ ನನ್ನ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಪ್ರಬಲ ಕಾರಣವಿದೆ. ವೈಸ್-ಛಾನ್ಸಲರ್ ಅವರು ಸರ್ಕಾರ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು, ಕೇಳಬೇಕು. ಇಂಥವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡು ಅಂದರೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥವರು ಬೇಡ ಎಂದರೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹೊಸದಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವಂಥ ಕೂಸಿಗೆ ಬಾಲಗ್ರಹ ಕ್ಷಿಪ್ರದಂಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದು ಆಗಿದೆ. ಈ ಹೊಸ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಜನ್ಮ ತಾಳುವಾಗಲೇ ಕೂಸಿಗೆ ಬಾಲಗ್ರಹ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಆದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ಶಿವಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಅನುಭವದಿಂದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಭಯ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಒಡಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ಮೇಲೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಮೇಲೆ ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಅನೇಕ ರೀತಿ ಅರ್ಜಿಗಳು ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿವೆ. ಅನೇಕ ರೀತಿ ಅಧಿಕಾರ ದುರ್ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡುವುದು ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಒಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮೂರು ವರ್ಷ ಕೆಲಸ ಕೊಡಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಇದರಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

MR. SPEAKER.—I have to judge about its relevancy. Is all that he has said relevant? He must confine himself to directly relevant points. These details must be avoided.

SRI C. J. MUKKANNAPPA.—The House may kindly think over for a moment. After three years of service, when his services are to be terminated, the person will approach the Vice-Chancellor and say: "Sir I have served this University for three years and for some reason or the other, because there is a clause that the appointment is made for three years, they are going to terminate my services. Please come to my rescue." Then, won't you continue him? People like our Education Minister will certainly continue him. Because, those people were appointed under the direction of the Government. ಮೊದಲು ಒಂದು ವರ್ಷ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರೂ ಸರ್ವಿಸ್ ಒರ್ಮಿನೇಟ್ ಮಾಡಬೇಡಿ, ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಹತೆ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮುಂದುವರಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ. ಹಿತ್ತಲಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಜ್ಞೆಹವಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಸಲ ನೇಮಕವಾದ ಮೇಲೆ ಅವರೇ ಮುಂದುವರಿಯುವುದರಿಂದ ಹೊಸ ನೇಮಕ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕಾರ್ಡ್ ಡ್ರಾಶ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

MR. SPEAKER.—The Hon'ble Member has caught the point like the German philosopher.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಅದುದರಿಂದ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಹಾಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ಎಂದುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವರ್ಷ ಎಂದು ಇರುವ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ.

† Sri S. R. KANTHI.—I cannot accept the amendment. This clause is taken in toto from the Karnatak University Act. The period mentioned 'not exceeding three years' may not exactly mean three years; it may be six months, one year or two years or three years. This is the maximum period and it does not mean that the period will be the condition of service. It is not the Vice-Chancellor who appoints the teachers. It is the Chancellor. The Vice-Chancellor only appoints any other officer of the university. When it is "any other officers" it means that it is not the Vice-Chancellor, it is not the Registrar or Bursar. Some other small officers will be appointed by the Vice-Chancellor. When it is the question of teachers, it is the Chancellor who will appoint them.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That in sub-clause (2), line 2, for the words "three years" the words "one year" shall be substituted."

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That clause 65 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

(Clause 65 was added to the Bill).

CLAUSE 66.

Sri S. SIVAPPA.—I move :

"That in item (d), line 2 for the words "three years" the words "one year" shall be substituted."

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

"That in item (d), line 2 for the words "three years" the words "one year" shall be substituted."

Sri S. SIVAPPA.—The whole idea underlying the amendment is to enable the Vice-Chancellor to see that the provisions of this Act are implemented. We have provided that the authorities like the Board of Appointments, the Syndicate, etc., should come into force six months or at the latest one year. Till one year we have to empower the Vice-Chancellor to function effectively even if there is no Board of Appointments. So up to that period we have to empower the Vice-Chancellor to make appointments or any such thing so that he can see that the provisions of this Act are implemented. By giving three years you are taking away the powers of the Syndicate or the Board of Appointments. It affects the very spirit of the Act. The Act provides

(SRI S. SIVAPPA)

for the constitution of Board of Appointments. The Board of Appointment has to select experienced and proper men for the university. We all know that this federal university is to be of the type of the Delhi University. By introducing this clause you will be taking away the characteristic of the Delhi University. You are pleased to adopt the provisions of the University Act whenever it is convenient to you. I want to know where you can find an identical provision like this.

SRI S. R. KANTHI.—There is no question of having the same provision as in the Delhi University Act. It was formed long back. In the case of Mysore University Act, it is an old university.

SRI S. SIVAPPA.—Even in these universities decades back temporary powers given to the Vice-Chancellor were not so unlimited as it is here. In the interest of university these wide and wild powers cannot be given to the individuals. The Bangalore University should be on the proper lines; One person cannot make appointments to the posts of Professors. To appoint a Professor is not an easy job. Even with all experience it is difficult to select proper men. So, I prevail upon the Government not to be adamant in these things. I request the Government to accept it. So, with the good intention of maintaining a high standard of education in the university, best men must be selected. With this end in view I request the Hon'ble Minister to empower the Vice-Chancellor to make appointments for one year at the most.

† SRI S. R. KANTHI.—I am sorry I cannot accept the amendment. The hon'ble Leader of the Opposition is under a wrong impression altogether. The Delhi University was established in 1922. No such powers can be prescribed in the amending Act. The same thing holds good in the case of Mysore University also. It is an old university. I can tell for the information of the hon'ble member that in our time three universities were established in Bombay and all of them had similar powers. This Bill gives power to the Government to make statutes. This is on by temporary power and will be replaced by statutes. Those statutes which are prevailing in the Mysore University are going to be accepted by the Government. I cannot accept the amendment.

3-00 P. M.

MR. SPEAKER.—The question is :

“That in item (d), line 2 for the words “three years” the words “one year” shall be substituted.”

The amendment was negatived.

MR. SPEAKER.—The question is :

That clause 66 stand part of the Bill.

The motion was adopted.

Clause 66 was added to the Bill.

CLAUSE 67.

Sri G. V. GOWDA.—Sir, I beg to move :

“That in sub-clause (3) (a), at the end of the sentence, for the full stop, a comma shall be substituted and the following shall be added.”

“and such of the teachers or other employees not absorbed in the services of the Bangalore University would continue to remain in the services of the Mysore University or the Government as the case may be.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

“That in sub-clause (3) (a), at the end of the sentence, for the full stop, a comma shall be substituted and the following shall be added :—

“and such of the teachers or other employees not absorbed in the services of the Bangalore University would continue to remain in the service of the Mysore University or the Government as the case may be.”

† Sri G. V. GOWDA.—Sir, in case the teachers or other employees are not absorbed in the Bangalore University, the only alternative for them is to go back to the University Service or Government Service as the case may be. In order to make it clear I have moved this amendment. Besides, the provisions of clauses 65 and 67 are inconsistent.

Sri S. R. KANTHI.—I cannot accept it. There is no inconsistency at all. The services of Government employees or of the teachers will only be lent to the Bangalore University.

Sri G. V. GOWDA.—Sir, I beg leave of the House to withdraw my amendment.

The amendment has by leave of the House withdrawn.

Mr. SPEAKER.—The question is :

That clause 67 stand part of the Bill.

The motion was adopted.

Clause 67 was added to the Bill.

CLAUSE 68.

Sri S. M. KRISHNA (Maddur).—Sir, I beg to move :

“That in sub-clause (1), line 2, for the words “the Vice-Chancellor”, the words “the Syndicate” shall be substituted.

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

“That in sub-clause (1), line 2, for the words “the Vice-Chancellor”, the words “the Syndicate” shall be substituted.

Sri G. V. GOWDA.—I do not wish to move my amendment No. 51. But I seek a clarification whether the Allocation Committee will consider only the case of those teachers that are lent to the Bangalore University or of the teachers that are not lent also.

Sri S. R. KANTHI.—The allocation is between the Mysore University and the Bangalore University. There is no complication at all.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair.]

Sri S. M. KRISHNA.—All that I seek by this amendment is that the Syndicate may be made a party to the agreement that may be arrived at between the Government and the Vice-Chancellor. Instead of the Vice-Chancellor taking the entire responsibility of taking over a particular college to the University, it would be better that the Syndicate in its collective wisdom arrives at a satisfactory decision. The Education Minister need not have any difficulty in accepting this amendment. Thereby, we will be enhancing the powers of the Syndicate which is as it ought to be.

Sri S. R. KANTHI.—Sir, the Vice-Chancellor has been included advisedly because the transfer of a Government College to the University is not merely a question pertaining to the Syndicate alone but to the entire University. The Senate will have to agree to such a proposal. When the Vice-Chancellor takes a step in taking over a Government College, he takes the consent not only of the Syndicate but also of the Senate.

Sri S. M. KRISHNA.—Why should it not be mentioned in the Act itself that the Vice-Chancellor should consult? No where it is said that the Vice-Chancellor has to consult the Senate.

Sri S. R. KANTHI.—It is not necessary to mention that. It is obvious. He will have to take the consent and sanction of both the Syndicate and Senate. Otherwise he won't stay there for a day.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is:

“That in sub-clause (1), line 2, for the words ‘the Vice-Chancellor’, the words ‘the Syndicate’ shall be substituted.”

The amendment was negatived.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is:

“That clause 68 stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 68 was added to the Bill.

CLAUSE 69

Mr. DEPUTY SPEAKER.—There is an amendment by Sri G. V. Gowda.

Sri G. V. GOWDA.—I move:—

“That the words ‘or with the approval of the Government’ occurring at the end shall be deleted.”

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Amendment moved:

“That the words ‘or with the approval of the Government’ occurring at the end shall be deleted.”

†Sri G. V. GOWDA. This clause relates to allocated employees. If a person is allocated under section 67 or 68 to serve in Bangalore University, he is entitled to the same conditions of service as were applicable to him before such allocation. That will satisfy the principle of natural justice and nothing should be done to affect the conditions of service as were applicable to them before they are allocated to the University unless they consent to such conditions or terms being altered. Here what the clause says is with the approval of the Government, conditions of services can be altered. Where is justification for such a thing? Why should the Government seek to alter the conditions of service of a particular teacher who is allocated to this Bangalore University? If he consents, you can alter the conditions of service; but if he does not consent to it, the Government will be altering his conditions to his detrimental and it will affect the rights that he was enjoying before he was allocated to the new University. So, just to emphasise that point, I have suggested you can alter the conditions provided the consents to it. *Suo moto* the Government cannot do it. If the Government does it, it is an infringement of the rights he is enjoying. It contravenes the provisions of fundamental rights. You must therefore delete the words ‘or with the approval of the Government.’

Sri S. R. KANTHI.—I cannot accept the amendment. The amendment is to the effect that the University will not be allowed to alter the conditions of service of any Government servant with the approval of the Government. After all, even though a Government servant is transferred to University Service, still the responsibility lies with the Government. So, any change in the conditions of service should be made with the consent of the Government.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I will put the amendment to the vote of the House. The question is:

“That the words ‘or with the approval of the Government’ occurring at the end shall be deleted.”

The amendment was negatived.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is:

“That clause 69 stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 69 was added to the Bill.

CLAUSE 70.

Sri G. V. GOWDA.—I beg to move :

“That in sub-clause (1), the words ‘and where any college does not comply with the provisions...to have any privileges of the University’ occurring at the end shall be deleted.”

“That in sub-clause (3), the words ‘any such teacher shall not be entitled to any damages...by him till the date of retirement’ occurring at the end shall be deleted.”

Mr. DEPUTY SPEAKER —Amendments moved :—

“That in sub-clause (1), the words ‘and where any college does not comply with the provisions...to have any privileges of the University’ occurring at the end shall be deleted.”

“That in sub-clause (3), the words ‘any such teacher shall not be entitled to any damages...by him till the date of retirement’ occurring at the end shall be deleted.”

†Sri G. V. GOWDA.—Under clause 49, Colleges within the University area may be admitted to such privileges of the University as constituent colleges as the Chancellor may decide on satisfying the conditions specified in that section. Colleges that are situated within the University area can seek to be admitted to the privileges of the University under clause 49 and I wish to ask the Hon'ble Minister whether it is open to the University to compel any college situated within the University area to get itself admitted to the privileges of the University.

Sri S. R. KANTHI.—That is right.

Sri G. V. GOWDA.—But in clause 49, you say if it satisfies the conditions, it may be admitted.

Sri S. R. KANTHI.—Do you thing that you can work here ?

Sri G. V. GOWDA.—That is a different matter. The University cannot compel any college to satisfy conditions to get itself admitted to the privileges of the University.

Sri S. R. KANTHI.—The idea is that every one of the colleges in Bangalore City should be affiliated and admitted to the privileges of the Bangalore University. They will be temporarily admitted for one year and after the Commission goes round and finds out what is the position, certain conditions will be put on the colleges to fulfil and they must fulfil those conditions within a period of one year. In case they do not fulfil them, it naturally lies with the Chancellor to disaffiliate them.

Sri G. V. GOWDA.—In case they do not fulfil the conditions, they will not be affiliated to the University. In that case, would they cease to have affiliation to the University of Mysore ?

Sri S. R. KANTHI.—Let me read clause 5 as passed. Here the entire jurisdiction vests with the Bangalore University and nobody can step in here.

Sri G. V. GOWDA.—".....the said college shall, on the expiry of the period of one year notwithstanding anything contained in any order of affiliation made under the Mysore University Act, 1956, or section 5, will cease to have any privileges of the University." I want to know if it refers to the Mysore University or the Bangalore University.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Naturally, it refers to the Bangalore University only.

Sri G. V. GOWDA.—But, in my opinion, it refers to the Mysore University. Which University does the Hon'ble Minister mean? Would it affect the privileges of a particular college?

Sri S. R. KANTHI.—When a certain area comes under one University, no other university can come into that area. Suppose the Mysore University disaffiliates certain colleges. Does it mean that that college can take advantage and seek affiliation with the Karnatak University?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—In the definition clause University means only the Bangalore University. If it refers to another University that should be specifically mentioned.

Sri G. V. GOWDA.—There is a right given to the colleges under 5 (2). Supposing they do not fulfil all the conditions, what happens?

†Sri S. R. KANTHI.—The are two types—a fresh college applying to the university to get affiliation to be admitted to the privileges of a constituent college. This comes under clause 49. In the case of those colleges which are now subsisting, naturally the university will give temporary affiliation and within one year they should fulfil all the conditions. In case they do not fulfil the conditions, they will be disaffiliated. After disaffiliation, if my friend wants affiliation to the Mysore or Karnatak University, let him try in the High Court.

Sri G. V. GOWDA.—If the college is already affiliated to the Mysore University, and if now they do not fulfil all the conditions of the Bangalore University, what should happen?

Sri S. R. KANTHI.—They will lose the privilege of the Bangalore University.

Sri G. V. GOWDA.—But what about their affiliation with the Mysore University?

Sri S. R. KANTHI.—That also goes.

Sri G. V. GOWDA.—It refers to the new colleges and not to the existing colleges affiliated to the Mysore University. That is what I think. Suppose there is an intermediate college within the university area. It is not meant for post-graduate course or research. Is it open to the university to compel even such colleges?

Sri S. R. KANTHI.—A constituent college is mostly an under-degree college. It is not a post-graduate college.

Sri G. V. GOWDA.—I had an impression that the intention of the Bill was that the university would admit as constituent college only such colleges which started these post-graduate courses.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—All colleges in the area,

Sri G. V. GOWDA.—If that is the intention of the legislation, I do not press this amendment.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Then does the member seek leave of the House to withdraw his amendment to clause 70 of the Bill?

Sri G. V. GOWDA.—Yes, Sir.

The amendment was by leave of the House withdrawn.

† Sri G. V. GOWDA.—As regards my next amendment to clause 70, if any college is admitted as a constituent college, then the teacher working there is continued in that particular college. But when a teacher is not approved by the University and if that teacher does not possess the qualification or other terms, then such a teacher is removed. In fact, they are removed and they are not entitled to claim damages. This I would question. Because, they are working as permanent teachers and now the college is admitted to the university. The university prescribes certain conditions or qualifications for teachers to be in the service of a constituent college. In case these teachers do not have those qualifications, they would be removed. Would you not be leaving them in the wilderness? Therefore, I submit that the words that "he is not entitled to damages" may be removed. If he is not entitled to it, he will not be given even if he claims. But to say that he has no right to claim is not correct. There is no other remedy open to him. One teacher would have worked for ten years, say, in the National College. Now the National College gets admitted into the Bangalore University. If that teacher has not got the particular qualifications, he will be driven out practically. Had there been no university in Bangalore, he would have continued for another 15 years.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—He would be entitled to all the benefits.

Sri G. V. GOWDA.—But to say that he is not even entitled to damages in my opinion, is not justified.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Time for consideration of this Bill is extended by 15 minutes more.

3-30 P.M.

† Sri S. R. KANTHI.—I cannot accept the amendment. The fears of my Hon'ble friend are not correct. After all he will get benefits of retirement and I do not think there is such an occasion when this sub-clause will be called into question. As far as my knowledge goes most of the teachers in Bangalore City are fully qualified. If there are one or two they will be quite juniors who might be working as temporary hands. Those who have been working in the Mysore University in Bangalore during the last 10 or 15 years have been found to be fit teachers. There is no fear at all. This clause is there in order to weed out incapable persons. I do not think there is any such person. I request the hon'ble member not to press his amendment.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I put the amendment to the vote of the House:

The question is :

"That in sub-clause (3) the words "any such teacher shall not be entitled to any damages... by him till the date of retirement" occurring at the end shall be deleted."

The amendment was negatived.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is :

"That clause 70 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

"Clause 70 was added to the Bill."

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is :

"That clauses 71 and 72 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

"Clauses 71 and 72 were added to the Bill."

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is :

"That clause 1; the title and the preamble stand part of the Bill."

The motion was adopted.

"Clause 1, the title and the preamble were added to the Bill."

Motion to pass.

Sri S. R. KANTHI.—I beg to move :

"That the Bangalore University Bill, 1964, as amended, be passed."

Sri C. J. MUKKANNAPPA.—Sir, I rise to a point of order. The Chair was to put the Schedule to the vote of the House.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The schedule is part of clause 72.

The question is :

"That the Bangalore City University Bill, 1964, as amended, be passed."

Those who are in favour of the motion will say "Aye."

Sri GANGADHARA NAMOSHI (Gulbarga).—Sir, I press for a division.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is :

"That the Bangalore City University Bill, 1964; as amended, be passed."

Those in favour of the motion will say "Aye" I think the "Ayes" have it.....

Sri GANGADHARA NAMOSHI.—I press for a division.

The House divided :

yes: 41: Nos 26.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The motion is adopted.

THE MYSORE VILLAGE DEFENCE PARTIES BILL, 1964.

Motion to consider.

Sri R. M. PATIL (Minister for Home).—Sir, I beg to move :

“That the Mysore Village Defence Parties Bill, 1964 be taken into consideration.”

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Motion moved :

“That the Mysore Village Defence Parties Bill, 1964 be taken into consideration.”

The House will now adjourn for recess till 4-05 p.m.

The House adjourned for recess at Thirty-five Minutes past Three of the Clock and reassembled at five Minutes past Four of the Clock.

Sri R. M. PATIL.

Mr. SPEAKER.—Sir,.....

[DEPUTY SPEAKER in the Chair.]

Member's Representation

Sri C. J. MUKKANNAPPA.—Sir, we make a mistake between the Deputy Speaker and the Speaker. We should not repeatedly commit mistakes in this matter.

Sri S. R. KANTHI.—In the Bombay Legislative Assembly, when I was the Deputy Speaker, every time I entered the House I was announced as the Speaker. When the Deputy Speaker acts as the Speaker, he is in the position of the Speaker. I go a step further and say that whenever I presided as Deputy Speaker in the Bombay Legislative Assembly, the members there used to address me as Mr. Speaker.

Sri C. J. MUKKANNAPPA.—Sir, I can address you only as Deputy Speaker and not as a Speaker. When one of the members of the panel of Chairman occupies the Chair, we can only address him as Chairman. The procedure we are following may be wrong. I request the Hon'ble Deputy Speaker to go into this matter and decide it.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Let us see.

† **Sri R. M. PATIL.**—Sir, this Bill is meant for the protection of villages and for the maintenance of law and order in the villages. This Bill contemplates the organisation of a village defence force. It is a voluntary organisation, but the machinery that is to be set up under the provisions of this Bill is a voluntary machinery charged with the task of preserving peace, protecting property and maintaining law and order in the villages. These provisions are in vogue in the districts of Belgaum, Bijapur, Dharwar and Karwar. These provisions are contained in section 63B of the Bombay Police Act, 1951 and in Rules 416 to 424 of the Police Manual. Similarly during the Second World War, a force was created in the Cities and also in the villages in old Mysore area under caption 'Watch and Ward', the object being as enunciated in the statement of objects and reasons in the Bill. The village defence parties existing in the four districts of the Bombay area are voluntary organisations of able bodied villagers meant for the defence of villages against the depredations of dacoits and other types of criminals. These parties are constituted under the Bombay Police Act, 1951. In the present national emergency when the police are engaged in important duties, it is considered necessary to organise village defence parties throughout the State for the defence of villages, protection of persons and property and preservation of public order and tranquillity. Similarly, in respect of protection of property and preservation of public order and tranquillity, the Home Guards Act of 1962 was passed and it is in force. The home guards are normally meant for urban areas whereas the village defence parties will be organised in the villages more or less for the same object, one more or less for the same purpose. Sir, now I will deal with the important clauses so far as this Bill is concerned. Clause 3 relates to the constitution of village defence parties. The machinery that is to organise them is the Police machinery. The Inspector General of Police is the head of the organisation. Similarly in the areas wherever there are Deputy Inspectors General of Police, they will have the same functions and exercise the same powers which the Inspector General of Police would exercise. The District unit will be under the control of the Superintendent of Police and the taluk organisations are constituted according to police station jurisdiction. So, the Sub-Inspector is the organising agency for the purpose of this force. The point at issue is to pick and choose key men in the villages who are between the ages of 20 and 50 and they will be educated and trained. So, how to select these persons is a question. That is also a point for consideration and that will be decided according to the character, merit and good background of the persons concerned. It was stated that the superintendence of the village defence parties will

(SRI R. M. PATIL)

vest in Government. So, for the actions of the organisation which is to be organised under the provisions of this Bill, the Government is responsible. Whatever lacuna that is likely to occur will be set right by the Government in order to see that the objects of the Bill and the provisions of the Bill are kept in tact and carried out in the interests of the villagers. The powers of Inspector-General of Police are given in clause 5. So far as clause 6 is concerned, the Superintendent is empowered to constitute village defence parties in the District. Clause 7 refers to qualifications so far as members of the village defence parties are concerned. Clause 8 refers to appointment of Members. The headman of the Village Defence Parties is named as Kotwal. For every village defence party, the Superintendent shall appoint one of its members as Kotwal whose powers and duties shall be such as may be prescribed. Clause 10 refers to appointment of Station and District Village Defence Officers. Clause 11 refers to control and training of members and officers. Clause 12 deals with the functions and duties of members. Then there is a safety clause, clause 13 which says :

“(1) Every member of the Village Defence Party shall, when called out for duty have the same powers, liabilities, privileges and protection as Police Officers appointed under the Mysore Police Act, 1908, the Madras District Police Act, 1859, the Police Act, 1861, the Hyderabad District Police Act, 1329 Fasli or the Bombay Police Act, 1951, as the case may be.

(2) No prosecution shall be instituted against a member of the Village Defence Party in respect of anything done or purporting to be done in the exercise of his power or the discharge of his functions or duties as such member, except with the previous sanction of the Government.”

Under clause 16, they are deemed to be public servants within the meaning of section 21 of the Indian Penal Code. So, this will be an auxiliary force to help the police in times of need and the necessity has arisen because of the emergency and as such, this Bill has been contemplated and it has been introduced and I crave the indulgence of this House for its consideration.

Sri V. S. PATIL (Belgaum I).—This is a measure in which we have some experience in our area. Of course, every Bill that is brought before this august House by the Government—only the bright side of it is shown or displayed before us. But the darker side or hindrances are never exposed or brought to the notice of the House.

Village Defence was necessitated in 1950 in the Bombay area due to the disturbed conditions that were prevalent at that time in that area. It was very difficult for the Police Department to protect life and property of the villagers in that area. That was why a move was made to see that the Government departments, especially the Police Department, were helped in maintaining not only law and order, but also in

protecting the lives and property of the people residing in villages. To some extent it was successful in the initial stages. Just like our Prohibition Law,—at the initial stage, people would not dare to do anything against the law, but as time passes on and as people become habituated, in the working of these various Acts, some people of extraordinary ability try to find out ways to get out of the clutches of the law and to make capital out of it. That is the tendency which we have seen in recent days. So, initially, this village defence organisation was good. They have done some good work. But, subsequently, a lot of useless people so far as law-abiding nature is concerned, entered into this organisation; especially boot-leggers and persons who were habitual offenders or who habitually committed a breach of law, practically got hold of this organisation and unfortunately for us, the Police Department became practically share-holders of the spoils. We have got so many examples of this organisation and the workers in this organisation in the Bombay area. Our State cannot be a separate entity so far as human nature is concerned. Here also there are Police Officers who are practically supporting, managing and controlling illicit distillation in our part. I can point out to the Hon'ble Minister if he comes with me the illicit distillation and sale of illicit liquor under the control of police officers. They keep a guard on the front side of the house and people go and have their drink and come out. Nobody questions this. I can point out to my friend Sri Patil if he accompanies me and comes to Belgaum of course, secretly. We have seen it with our own eyes. It is going on in open day light.

There is another side also. We are paying 80 to 85 rupees per month to the Police Constable. In these days, it is impossible for any honest person to live on 85 rupees and to maintain his family. There is a case of a Police Constable, attached to the Central Jail at Belgaum. He is getting Rs. 85. He has got six or seven children. These small children have no cloths. His wife delivered, 15 or 20 days back and she had to go out for work, washing utensils of others. This is the condition because of the rise in prices and Government is unable to check it or to help their own Government servants in any way. That is why I feel it is no use simply blaming them or individuals. We must blame the Government for not checking the soaring prices are not supporting their own servants by giving them articles at controlled prices for daily use. That is why I should like to say that even though the intention of this Bill is good, it is likely to be misused in the future. And, the worst use that is being made is that these village defence parties are used by the ruling party for their election. This is the worst thing that I have seen. Even though the intention as disclosed in the Bill is good, still the manner in which it is being made use of by the officers and the party men in power is a danger to democracy in our country. That is why I should like to say that some of these provisions require to be overhauled in order to defend the people and democracy in our country. Otherwise, the misuse that is being made of these organisations in the Bombay area will repeat here also and spoil the name of democracy.

(SRI V. S. PATIL)

I wish to deal with the various provisions in the Bill. About functions and duties, Government have taken the power to themselves. I think the powers and duties must be specifically mentioned in the Act itself. We have passed several Acts, the Police Act and other Acts, wherein we have specifically mentioned duties, functions, rights and liabilities of these various bodies, which have been created on the floor of this House. So, it is quite essential that the duties of these village police or defence parties are clearly defined so that there may be no lacunae or no defect in the working of this Act.

Then there is one more thing, a new thing, that has come to my knowledge. In clause 9, Kothwal has been mentioned. This word has not been defined at all. Who is a Kothwal? What are his function and duties? Who is to appoint him? What are his qualifications? There is no mention of any of these things at all. This unlimited discretion should not be there. There must be some limitation; his experience may be of such a degree and there must be other qualifications. If we go on giving power to appoint anybody it will be difficult. So far as this question is concerned I would like to suggest one thing if it is acceptable to the Government. Now we have abolished village officers, i.e., patels, police patels, etc. Why not that person be appointed as head of the Village Defence Party? Instead of having a separate Kothwal, why not the Government appoint police patel? Police patel is practically the head of the village not only for reporting the occurrence of crime but in some other matters also.

4-30 P.M.

There is another thing in clause 3. When we intend implementing this Act throughout the State, why should we give power to the Government under clause 3 to the effect that Government may, by notification, direct any Superintendent to constitute such a Police party. When the Bill comes into effect every Police Superintendent is bound to do that and where is the necessity of issuing a notification? So, I submit that to my mind this clause is not necessary as it will be the duty of every Superintendent to see that the provisions of this Act are implemented. Why should we again impose a duty on our Government which is overworked?

Clause 7 refers to qualification of member of the village defence party—Here the wordings used are "fit" and "capable." What do we understand by the use of words "fit and capable". In what way the person has to be fit? Is it physically or educationally or mentally or morally? This is all too vague. Taking advantage of such vagueness the boot-leggers and miscreants or what we call them in modern words Goondas, have entered into that organisation. That is why there must be a very strict qualification. We are going to give them protection just as in the Police Act. If that is the case, it is quite important that a person

who is to be recruited must have some qualifications so far as moral side is concerned. We should see at least that there is no rumour that the person is a goonda. There are instances when some persons were appointed in 1952-53 as Grama Sevaks. Who were those persons? They had no business; no credit and they had been practically wandering from street to street, and had absolutely no prestige in any village. Such people were recruited and when they went to the villages, the villagers used to scorn them. It created adverse effect. That should not be the case here; people must have faith in the organisation, must co-operate with the organisation. That is why the qualifications must be there. Otherwise all these unhealthy elements will come into the picture and spoil the name not only of the Government but also of the administration and the party in power.

In clause 13, they have proposed that no prosecution would be instituted against a member of the village defence party in spite of any action done or purported to be done in the exercise of his powers except with the previous sanction of the Government. It is rather too much. The previous sanction of the Government is obtainable at a huge cost and tremendous delay. We know that when a paper comes to the Government or Secretariat, it goes down and disappears. It is impossible to trace it. That is why I would like to suggest that the working "with the previous sanction of the Superintendent of Police" would be sufficient. Otherwise the application will have to come to the Police Inspector, I.G., I.G. and then the Government, which will take years together. That should not be the case. That is why I suggest that the Superintendent of Police would be more than sufficient for this purpose.

The important duties are mentioned in the Statement of Objects and Reasons. In the present national emergency what are the important duties in which the police are engaged? As stated when the Police Bill was discussed in this metropolitan City of Bangalore when you were not in power at the helm of affairs, every street was guarded by the police at night. Now when our friends have come to power, though they have increased the strength of the police three to four times, still not a single policeman is patrolling in the streets at all. It is so because they have been entrusted with such other duties. The Government have to send them to the outskirts of the city, to check the vehicles under the Motor Vehicles Act, smuggling, prohibition, and all other things.

Naturally, as a consequence house thefts have increased enormously. So far as controlling of the traffic in the city is concerned, there are sign boards and recently they have fixed up lights also and the police simply stand and watch. The duties of the police are practically nothing in this city except watching. There are so many things which could be said, but I do not want to take much time of the House by going into such details. There is no question of national emergency at present. So, under the guise of national emergency please do not bring in this Bill. Practically everything is going on smoothly except the working of the Congress Party. If at all there is any national emergency, it is with

(SRI V. S. PATIL)

regard to rising prices and scarcity of foodgrains and not due to the Chinese Aggression. Though the intention of the Bill is to benefit the villages, such powers are misused by the Ruling Party.

†Sri SANJEEVANATH AIKALA (Suratkal).—Sir, I cannot welcome this piece of legislation. The object of this Bill is to take the help of able bodied villagers to protect the property of the public and to make peace prevail every where. If I could add the words, it is 'to promote prosperity every where'. But I am afraid the provisions of this Bill would bring in results exactly opposite to this.

In the first place, I do not feel there is any necessity to bring in such a measure at this stage at all because there are so many voluntary institutions in the country such as Bharat Sevak Samaj, Bharat Scouts and Guides, Watch and Ward, and Yuvak Mandal and these organisations are enough to fulfil the objects aimed at by this Bill. I do not think any useful purpose will be served by this force. There is the police force and there are the Home Guards also. The Home Guards are functioning at present in the towns and their activities may be extended to the villages wherever there is necessity. I do not know why this Bill is at all introduced. I am afraid that ultimately the village defence party would become an allied organisation of the Ruling Party. As a matter of fact, section 17 aims at it. According to this provision, they must get themselves affiliated to one or the other of the political parties and they can contest elections.

Coming to clause 7, certain qualifications have been prescribed and as ably put by my friend Sri Patil, the words used are 'fit and capable'. This is an organisation which is expected to defend the property of the people and to maintain peace during emergencies. How can we expect such an organisation to maintain peace, or protect the property of the people when they are not trained for the task which they are expected to do? There is no training nor is there educational qualification.

Sri R. M. PATIL.—There is mention about training.

Sri SANJEEVANATH AIKALA.—Then, as to the quantum of training they are expected to receive it should have been clearly mentioned. The Head Constable is the head of the force within the local limits of a Police Station. The Police men every where have become so corrupt that they cannot discharge their duties without accepting some gratification. So, we cannot expect such men to guide the members of the Village Defence Force on correct moral standards. So, it is not in consonance with the object of this Bill to make the State Head constables as the head of the Village Defence parties, wherever such defence parties are formed. Sir, then clause 13, makes the member of the Village Defence Party a Privileged class. He is not to be punished and no suit should be filed against him without obtaining the previous permission of the Government. This is an extraordinary privilege which is given to these Members. Even the Members of the Legislature are

not endowed with such privileges. As pointed out by the previous Member, to get permission from the Government to institute prosecutions against members of village defence parties, it will be practically an uphill task, because it is a question of time when any punishment will not be effective. So, this should be suitably amended. At one place, it is suggested that they are treated as public servants. In another place, the Hon'ble Minister tells us that it will be purely a voluntary organisation. How will it not clash with one another? How can the members of a voluntary organisation be public servants? It is quite contrary, in my opinion to the wish expressed by the Hon'ble Minister. When it is under the control of certain Government Officers, when they are expected to do certain duties at the instance of the Government, it cannot be called a voluntary organisation. Sir, on the whole, I find there is absolutely no necessity of bringing in this measure at this stage. There were days when miscreants and goondas had their way in the villages. In these days of easy communication when police help is available every where, I do not feel the necessity of having these defence parties at all. I maintain that there is absolutely no necessity of bringing this Bill at all. I wish that the Home Guards could be created in the villages wherever there is necessity and the functions to be discharged by village defence party members could be as well turned out by the members of the Home Guards. I wish the Hon'ble Home Minister should withdraw this Bill and see that the Home Guards are appointed wherever such necessity arises.

†ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮಾದಯ್ಯ ಗೌಡ (ರಾಮನಗರಂ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಗ್ರಾಮ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮನೋದಯನ್ನು ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೇ ಶತಮಾನದಿಂದಲೂ ಹಾಗೆಯೇ, ಹಳ್ಳಿಯ ಜನಗಳೂ ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವ ಗೊಂದಲಗಳಿಗೂ ಅಸ್ಪದವಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ, ಅಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳು ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಿಂದ, ಜನಗಳು ಸುರಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕಾಪಾಡಲ್ಪಡುವ ನಿರ್ವಹಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು, ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಏರ್ಪಟ್ಟು, ಜನಜೀವನ ಸುಖವಾಗಿರಬೇಕು ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು, ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ತಾರೆ. ಅದು ಎಲ್ಲ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ; ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ನಮ್ಮ ಹಳೆ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲೆಜ್ ಪೋಲಿಸ್ ಎಂಬ ಪದ್ಧತಿ ಜಾರಿಯಾಗಿತ್ತು; ಇನ್ನೂ ಅದು ಇದೆಯೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯೂ ಕಳೆದ ಕಾರ್ತಿಕ ಭೀತಿ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೆ, ಜನಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಗಳು ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೆ, ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲೂ ಗ್ರಾಮಸ್ಥನೂ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಗ್ರಾಮದ ಪೋಲಿಸ್ ಏಜೆಂಟು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ಧೃಢಕಾಯರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅದಕ್ಕೆ ಪೋಲಿಸಿನವರ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು, ಪ್ರತಿದಿನವೂ ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದು ರಾತ್ರಿ 3-4 ಜನರ ಹಾಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿ, ಆ ಜನಗಳು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಉನ್ನುವಾರಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು; ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಮಲಗುತ್ತಿದ್ದರು; ಊರು ಸುತ್ತಲೂ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಮೇರಿಕಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಪೋಲಿಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಗಸ್ತು ಹೋಗಿ, ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕಾವಲು ಏರ್ಪಟ್ಟದ್ದೋ, ಜನಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ನೇಮಕವಾಗಿದ್ದರೋ, ಉನ್ನುವಾರಿ ಇದ್ದೋ ಎಂದು ಚೆಕ್ ಮಾಡಿ, ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಯಾರಾದರೂ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅಂಥವರನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಗುರಿ ಮಾಡಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವೆಂದು ಇದ್ದಾರೆ. ಇದು ಎಲ್ಲಾ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಗೆ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಪೋಲಿಸಿನವರ ಬಂದೋಬಸ್ತು, ಈಜೆಂಟು ಹೋಗಿರಬೇಕು ಒಂದು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಲಭ್ಯವಾಗಿದೆಯೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಿಗೂ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಪಾರ್ಟಿಯೊಂದು (ಎಲೆಜ್ ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಪಾರ್ಟಿ) ನೇಮಕವಾಗಬೇಕಾದ್ದು ಅಗತ್ಯ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಹಾಗೆ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ನೇಮಕ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ, ಇದು ಒಂದು ಲೋಪಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನಾದರೂ ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿರಬೇಕು ಇದ್ದಾರೆ, ಪೋಲಿಸ್

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡ)

ನನು ಇದ್ದಾರೆ, ತಕ್ಕ ಬಂಡೋಬನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಬಂಡೋಬವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸರ್ಕಾರ ಮನೂಬೆ ತಂದಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ನುಸ್ತಾ ತವಾಗಿದೆ. ಇದು ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಬೇರೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಇದೆ. ಅದೇ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಗ್ರಾಮ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಪಾರ್ಟಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಅಗತ್ಯ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಕೆಲವು ಸ್ನೇಹಿತರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ, ಅದನ್ನು ಒಂದು ಬಣ್ಣದ ಗ್ಲಾಸ್ ಮೂಲಕ ನೋಡುತ್ತಾರೆ.

ನೇರವಾಗಿ ಒಂದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡತಕ್ಕ ಅಭ್ಯಾಸ ಅವರಿಗೆ ತಪ್ಪಿಹೋಗಿದೆ. ಎಷ್ಟೇ ಒಳ್ಳೆಯದು ಆಗಿರಲಿ, ಎಷ್ಟೇ ಅಗತ್ಯವಾಗಿರಲಿ ಏನೋ ಹುಳುಕು, ಕೊಳಕು ಇದೆ ಎಂದು ನೋಡುವ ದೃಷ್ಟಿ ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಏಕೆ ಇದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾವುದಾದರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಮನುಷ್ಯ ಸ್ವಭಾವ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಏನೇ ಮಾಡಲಿ-ಸಂಜೀವ ನಾಥರವರು, ನಿಷ್ಕರುಷರ ಜನರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕವರು ಅವರೂ ಕೂಡ ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಿದುದನ್ನು ಕಂಡು ನನಗಂತೂ ಬಹಳ ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ದಳವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ಏನೋ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೂ ಏನು ಉದ್ದೇಶ? ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ನಾವೇ ಗೆದ್ದುಕೊಂಡು ಬಂದೇಕೆಂದು ಇದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದೇನೋ.

5-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಸಂಜೀವನಾಥ ಐಕಳ.—ಅದಕ್ಕೆ ಅದೂ ಒಂದು ಸೋಲ್ಯು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡ.—ಅದು ಒಂದು ಹುಚ್ಚು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣನಿದ್ದಪ್ಪ.—ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಸ್ವಾಮಿ. ಒಬ್ಬ ಮಾನ ಸದಸ್ಯರು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹುಚ್ಚು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದೇ? ಹುಚ್ಚರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ? ಯಾರು ಹುಚ್ಚರು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕು ಮತ್ತು ತಾವು ಒಂದು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು ಸ್ವಾಮಿ. (ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಗು.)

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಯಾವುದನ್ನು ಸೀರಿಯಸ್ ಆಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವೆವೋ ಅದನ್ನು ಸೀರಿಯಸ್ ಆಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ, ಯಾವುದನ್ನು ಸೀರಿಯಸ್ ಆಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದೋ ಅದನ್ನು ಸೀರಿಯಸ್ ಆಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಾದಯ್ಯಗೌಡರು ಅವರಿಗೆ ಹುಚ್ಚು ಎಂದರೋ ಅವರ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಹುಚ್ಚು ಎಂದರೋ?

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡ.—ಅವರು ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳು ಹುಚ್ಚು ಎಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ಈ ಮನೂಬೆ ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲೂ ಈ ಒಂದು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪಾರ್ಟಿ ಏರ್ಪಾಡಾದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ಮನೂಬೆಯಲ್ಲಿ ನನಗಾದರೂ ಕೆಲವು ಸಂಶಯಗಳು ಇವೆ, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವನು ಕೆಳ ತಿಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಹೋಗಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನೀನು ಧೃಢಕಾಯನಾದ ಮನುಷ್ಯ ಎಂದು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಂತಹವನು ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕೇ? ಅಥವಾ ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ನಾನು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಿದೆಯೇ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ. ನನಗಾದರೂ ಅನಿಸುತ್ತದೆ, ಸರ್ವೆಸೂಚಾರಣವಾಗಿ ಇದು ವರಿಂಟಿಯರ್ ಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ ಆದರೂ ಯಾರು ಶಕ್ತರಾಗಿರುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಗ್ರಾಮಸೇವೆಗೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೆ ಸೇರಬಹುದು ಬೇಡದಿದ್ದರೆ ಬಿಡಬಹುದು, ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಸೇರಿ ಇಷ್ಟು ದೀರ್ಘ ರೀತ್ಯೆನು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿರುವುದು ಸರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇನೋ ಎಂದು ನನಗಾದರೂ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಎರೇಜ್ ಫೋರಿಸ್ ಆಕ್ಟನ್ಸ್ ಯಾರ್ಯಾರು ಇದ್ದಾರೋ ಅವರಲ್ಲರೂ ಗ್ರಾಮ ಸೇವೆ ಮಾಡಲೇಬೇಕು, ಗ್ರಾಮದ ಕಾವಲು

ಕಾಯಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಒತ್ತಾಯ ಇದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಆದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದು. ಅದರಿಂದ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸೂರಿಂಟೆಂಡೆಂಟರಿಗೆ ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಬಿಡಬಹುದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನನಗಾದರೂ ಅನಿಸುತ್ತದೆ, ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲೂ ಈ ಒಂದು ದಳವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೇ ಒಂದೊಂದು ಗ್ರೂಪ್ ಆಫ್ ಎಲಿಟಸ್‌ಗೆ ಈ ದಳ ಏರ್ಪಾಡಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ತೊಡಕು ಉಂಟಾಗುವ ಸಂಭವ ಇದೆ. ಅದರಿಂದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಸಣ್ಣ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಒಳಪಡಿಸಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲೂ ಈ ತರಹದ ಒಂದು ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಪಾರ್ಟ್ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ಭಾವನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ರವರಿಗೆ ವಹಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಸರ್ವೆಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಜಿಲ್ಲಾ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟರಿಗೆ ಸಾವಿರಾರು ಗ್ರಾಮಗಳು ಸೇರಿರುತ್ತವೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವರು ಈ ದಳವನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿರಲಾರದು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಅವರಿಗೆ-ಪೊಲೀಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರಿಗೆ ಡೆಲೆಗೇಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರವನ್ನೂ ಕೂಡ ಕೊಡುವುದು ಸಾಧ್ಯ, ನ್ಯಾಯ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸೇರತಕ್ಕ ಶಕ್ತರಾದಂಥ ಒಂದು ಊರಿನ ಜನಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಟ್ರೈನಿಂಗ್‌ಗೂ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಇದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕೆಲಸ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಯೊಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲೂ ಶಕ್ತರಾಗಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಕೆಲವರು ಸರಿಯಾದವರು ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಅವರಲ್ಲೂ ಸದ್ಯದ್ದಿರುವಂತೆಯೇ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಪಾತಾವರಣ ಇದರಿಂದ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿ ಗ್ರಾಮ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ಭಾವನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅದರಿಂದ ಸರ್ವೆಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಈ ಮೂಲಕ ಒಂದು ತರಹೇತು ಲಭ್ಯವಾಗಿರುವುದು ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರ. ನನಗಾದರೂ ಅನಿಸುತ್ತದೆ, 20 ರಿಂದ 50 ವಯಸ್ಸಿನ ಜನರು ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ 20 ನ್ನೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸು-ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಪೊಲೀಸ್ ಈ ವಯಸ್ಸು ಸಾಲದು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು 50 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನವರನ್ನೂ ಈ ದಳದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿರುವುದು ಅಷ್ಟು ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ) 25 ರಿಂದ 45 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನವರಿಗೆ ಮುನ್ಸಾಗಿರತಕ್ಕವರನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೆ ಬಹುಶಃ ಈ ದಳ ಬಹಳ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಇದು ಆಫೀಸ್ ಆಫ್ ಪ್ರಾಫಿಟ್ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಅಡಚಣೆ ಬಂದಿತ್ತು ಎಂದು 18ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದ್ದ ಅನರ್ಹತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕಾಕಿದ್ದಾರೆ, ಅಂದರೆ ಯಾವ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್, ಅಥವಾ ಲೋಕಲ್ ಬಾಡೀಸ್ ಸೇರಿದ್ದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಬೊಂಬಾಯಿ ಆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶಾಸನಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು, ಅನಿಂಬಲ್ ಮತ್ತು ಕೌನ್ಸಿಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವವರು ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಪೊಲೀಸ್‌ಗೆ ಸೇರಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಈ ಮಸೂದೆಯ 11ನೆಯ ಪ್ರಬದ್ಧರವಂತೆ ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ರೇಜಿ ಸ್ಟ್ರೇಟಿಜ್ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೌನ್ಸಿಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವವರಿಗೆ ಅನರ್ಹತೆಯಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪ್ರಾಪಿಟನ್ ಅನ್ನು ಸಹ ಈ ವಿಧೇಯಕದಲ್ಲಿ ಸೇರಬಹುದು. ಅದರಿಂದ ಏನೊಂದು ಸ್ಟ್ರೇಜಿಕ್ ಲಭಿಸುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಕೂಡ ಊಹಿಸಬಹುದು. ಕೌನ್ಸಿಲ್, ಅಸೆಂಬ್ಲಿ, ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಬರುವ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೌನ್ಸಿಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿರುವವರು ಸಹ ಗ್ರಾಮ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿರಲು ಅವಕಾಶ ಇದೆಯೆಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ದಳದವರು ಏನು ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ರೂಲ್ ಮಾಡಿ ತಿಳಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸರಿಯೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಸರ್ವೆಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಏನೊಂದು ದಳವೇರ್ಪಾಡಾಗುತ್ತದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷರಾಗಿರುವವರನ್ನು ಕಮ್ಯಾಂಡರಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಾಲ್ ಎಂದು ಆತನನ್ನು ಕರೆಯುವರೆಂದು ವಿಧೇಯಕದಲ್ಲಿ ನಮೂದಾಗಿದೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸ್ ಪಟೀಲ್ ದಕ್ಷನಾಗಿದ್ದರೆ ಸರಿಯಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದರೆ ಅಂಥವನನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾಲ್‌ನನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಕೊಟ್ಟಾಲ್‌ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಂಥವರಾಗಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧೇಯಕ ದೇಶದ ಒಂದು ಸುರಕ್ಷತೆಗೆ, ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಂದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸಕಲರೂ ಸ್ವಾಗತಿಸುವುದು ಅವಾರ್ಯ, ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ನೊಟಿಸ್ ಇದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾರ್ತೀಮಠ (ಶಿರಹಟ್ಟಿ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಹಿಂದೆ ಮುಂಬಾಯಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಗ್ರಾಮರಕ್ಷಣಾದಳದ ಕಾನೂನನ್ನು ನುಸರಿಸಿ ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂಡಿಟ್ಟಿರುವ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಜನರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಗೃಹರಕ್ಷಣಾದಳ ಯುನಿಟ ಮಂಡಲ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಗ್ರಾಮಸೇವಕರು ಮುಂತಾದವರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮರಕ್ಷಕ ದಳ ಯಾವರೀತಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಪರ್‌ವಿಷನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದೂ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಗಳ ಮುಂತಾದವು ನಡೆದಾಗ ಈ ದಳ ಸಹಾಯ ಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಪಾನನಿರೋಧವಿರುವ ಕಡೆ ಸ್ಪೋರಿಸರಿಗೆ ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಈಗ ಅಷ್ಟು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ವಿಷಾದ ಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಈ ದಳಕ್ಕೆ ಕೇರಳ 16 ರಿಂದ 40 ವರ್ಷಗಳೊಳಗಿರುವವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತ, 20 ರಿಂದ 50 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನೊಳಗಿರುವವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈಗಾಗಲೇ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ 16 ರಿಂದ 40 ವರ್ಷಗಳೊಳಗಿರುವವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ಇಲ್ಲೂ ಸಹ ಆ ವಯಸ್ಸಿನವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಮೆಂಟಾಲಿಟಿ ಇರುವವರಿಗೆ ಸೇರಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದು ಬಹಳ ಅನುಚಿತ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಯಾದವರು, ಕುಡುಕರು ಮುಂತಾದವರಿಗೆ ಸ್ಥಾನವಿಲ್ಲ ಎಂದು ವಿಶದವಾಗಿ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅವಿವೇಕವೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ!

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ—ಈ ಬಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿನಲ್ಲಿರುವ ಪೊಲೀಸ್ ಅಕ್ಟಿನ್ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅವಿವೇಕವೆಂದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕೊಠ್ಠಾಲನೆ ನೇಮಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮುಂಬಯಿ ಕಾನೂನಿನ ವಿಧಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನೇ ಇಲ್ಲೂ ಪೇರಿಸುವುದು ಉತ್ತಮ. ಮುಂಬಯಿ ಕಾನೂನಿನ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟಿರುವುದು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆನರೆ ಕಮ್ಯಾಂಡೆಂಟ್‌ಗೆ ಸಂಭಾವನೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಸಂಬಳ ನಿಗದಿ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕೊಠ್ಠಾಲನನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಆನರೆ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಪೊಲೀಸ್ ಪರ್ಸನಲ್ ಕೊಠ್ಠಾಲನಾಗಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಪೊಲೀಸ್‌ಹ ಕೊಟ್ಟುಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ.

ಸ್ಟೇಷನ್ ಮತ್ತು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ವಿಲೇಜ್ ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಅಫೀಸರುಗಳ ನೇಮಕದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿ ಅಕ್ಟಿನ್ ಈ ವಿಧೇಯಕದಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಏರಿಯಾ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ನನ್ನ ಸೂಚನೆ ಏನೆಂದರೆ ಹೆಡ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್ ಒಬ್ಬನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತ್ರಾಲ್ಟಾಕು ಯೂನಿಟಿನಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಮೇಲೆ ಸರಿಯಾದ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಮಾಡಲನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಒಬ್ಬ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಇವರ ಮೇಲೆ ಸೂಪರ್‌ವೈಸು ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು 11ನೇ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ 'ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಅಂಡ್ ಟ್ರೇನಿಂಗ್ ಆಫ್ ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಅಫೀಸರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೋಂ ಗಾರ್ಡ್ಸ್ ಬಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದೇ ರೀತಿ ಟ್ರೇನಿಂಗು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ರೈಫಲ್ ಟ್ರೇನಿಂಗು ಮತ್ತು ಫಸ್ತ್ ಏದು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಇದರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇದರಿಂದ ಈ ಗೃಹರಕ್ಷಕ ದಳಕ್ಕೆ ಸೇರುವವರಿಗೂ ಒಂದು ತರಹದ ಪೊಲೀಸ್‌ಹ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಯೂನಿಫಾರಂ ಗಿ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. 12ನೇ ಕಲಾನಿನಲ್ಲಿ ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಯಾವ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದರ ಗೆ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್ ಆಫ್ ಪೊಲೀಸ್ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ರಾಜ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್ ಆಫ್ ಪೊಲೀಸ್ ಎನ್ನುವವರೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್ ಅವರ ಬದಲು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ-ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಆಫ್ ಪೊಲೀಸ್ ಎನ್ನುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಇದನ್ನು ವಹಿಸಿದರೆ ಸರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ ಜನರಲ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಾದ ರಿಂದ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್‌ವರಿಗೇ ಎಲ್ಲ ಪದರಗಳನ್ನೂ ಡೆಲೆಗೇಟು ಮಾಡಿ ನೇಮಿಸಿದರೆ ಅವರೇ ಎಲ್ಲ ಸೂಪರ್‌ವಿಷನ್ನು ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

13ನೇ ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ :—

“POWERS, PROTECTION AND CONTROL : (2) No prosecution shall be instituted against a member of the Village Defence Party in respect of anything done or purporting to be done in the exercise of his power or the discharge of his functions or duties as such member, except with the previous sanction of the Government.”

ಈ ಸಭೆಯ ಮೆಂಬರನ್ನು ಅರೆಸುತ್ತ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆನ್ನುವ ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಇದೆ. ಅದರ ವಾಲಂಟರಿ ಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ನುಗಳಿಗೂ ಇದೇ ರೀತಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ.

“(2) No prosecution shall be instituted against a member of the Village Defence Party in respect of anything done or purporting to be done in the exercise of his power or the discharge of his functions or duties as such member except with the previous sanction of the Government.”

ಇಂತಹ ಪರ್ಮಿಷನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಕು ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಈ ವಾಲಂಟರಿ ಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ನುಗಳ ಮೆಂಬರಗಳು ವರ್ಟಿಕೇಟ್ ಆಫ್ ಅಪಾಯಿಂಟುಮೆಂಟ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ವಾಪಸು ಕೊಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಶಿಕ್ಷೆ ಅಥವಾ ಒಂದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಜುರ್ಮಾನೆ ವಿಧಿಸಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಶಿಕ್ಷೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಿ ಬಿರೀ ಒಂದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಜುರ್ಮಾನೆ ವಿಧಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ನಾನು ನೊಟಿಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು 17ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್ನಿನ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಹೀಗಿದೆ :

“Members of the Village Defence Parties not disqualified from being members of local authorities :—

EXPLANATION ನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದೆ :

“For the purpose of this section, ‘local authority’ includes a Municipal Corporation, Municipal Council, Borough, Municipality, Sanitary Board a Notified Area Committee, Taluk Development Board and Village Panchayats.”

ಎಂದಿದೆ ; ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಪೊಸ್ಟೆಟಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪೊಸ್ಟೆಟಿಗಳು ಆಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಪೊಸ್ಟೆಟಿಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಳ್ಳೆ ನಲ್ಲಿ ಈಗ ತಂದಿರತಕ್ಕ ಮನೂವೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಗ್ರಾಮ ರಕ್ಷಕ ದಳಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದು. ಇಂತಹ ವಾಲಂಟರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಸಂರಕ್ಷಿತವಾಗಿರುವ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದೆ. ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಈ ನಾಯ್ಕ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri R. S. HEGDE (Honnavar).—Sir, I welcome this Bill and wholeheartedly support it and commend it to the House for its wholehearted support. This is based, in my opinion, on the analogous provisions of the Bombay Act, as well as on the directive of the Central Government after the China affair. In many of the villages, the village volunteer force has been established after the Chinese invasion. Then, what is called the defence labour bank is also established where contribution to the development of the village has been through labour and not through cash. So, what is there as a moral obligation on every adult of the village has now been given a legal shape. That is all. Nobody should

(SRI R. S. HEGDE)

have any apprehension about this Bill because safety of property, security as well as economic uplift of the villages is sought to be secured through this Bill. Though the words 'economic uplift' have not been used, preservation of property implies it. Nobody should apprehend that this Village Defence Parties Bill is going to encroach upon the rights of the people. Suppose the police party is increased in a particular village. We bear with it because we feel that it is necessary for safeguarding the property and security of the people in the village. In the same way, this will only supplement the contribution by the police. If we can bear with the police, I see absolutely no reason why we should not bear with this Bill which is going to be enacted into law. From this point of view this Bill has to be viewed. If everything is good, no police is necessary. If everything is good, no law courts no lawyers, no legislators are necessary and even this legislation would, become superfluous in an idealistic State like 'Rama Raj'. Because something is lacking, something is wrong somewhere, all these Acts are necessary with a view to change the human heart. Human hearts are not changed even by the preaching of morals; legislation has to intervene to change the human heart.

AN HON'BLE MEMBER.—It has been there in vogue in the Bombay Area since 1951 and what is the good work turned out by it?

SRI G. V. GOWDA.—I am reading from the statement of objects and reasons.

5-30 P.M.

SRI R. S. HEGDE.—It has been there in the Bombay Police Act and the Superintendent has to take certain action after the Act is passed. In Bombay Karnatak, speaking about North Canara District, there is no such thing contemplated.

SRI C. J. MUKKANNAPPA.—The experience of my friend Sri Hegde and Sri Patil creates great doubts in our minds.

SRI R. S. HEGDE.—Under Section 3, some action has been taken by the Government to constitute village voluntary force and in all such cases where an emergency exists and where the people desire and police also desire that defence parties should be established, then only it should be established. Nobody should apprehend that this Bill which is going to be enacted is encroaching upon the rights or curtailing the liberty of the people. Section 7 of this Bill regarding qualifications has been criticised. After all, village heads are not going to be appointed by the Public Service Commission. 'Fit and capable' as ordinarily understood has got a dictionary meaning. If he is mentally fit, physically fit and morally fit, such adults will constitute the village voluntary force. So, the phrase 'fit and capable' has a clear meaning and I do not think any other definition of fit and capable is necessary under section 7. Then Sir, another attack has been made about against the control and training of members and officers. Under Clause 11, control of training of members

and officers has been provided for proper rules will have to be made for this training. It is not correct to say that there is no provision for training. Then Sir, another important attack has been that this force is going to become a political force. There is no monetary consideration so far as village forces are concerned. As far as village defence parties are concerned, they are not getting any salary. They might get some T. A. or D. A. which cannot be said to be salary. So, he is not actually under the mercenary hold of the Government at all. Then, if he is not under the mercenary hold of the Government, I fail to understand how the Government can influence them. Then, there is another complaint that they belong to a particular party. The country has accepted the principle of democracy. If some other party rules, the same party members are going to be there. It cannot be said that it becomes part and parcel of a political party. After all, we have Government servants with some intelligence, some individuality and some originality and some freedom and I do not think that by enlisting members for a defence party, they will become part and parcel of the Congress Organisation or P. S. P., or Swatantra Organisation. Therefore such a meaning and such a motive cannot be attributed at all to defence parties.

Sri C. J. MUKKANNAPPA.—Do these village defence parties consist of girls and women of age between 20 and 50? May I know whether Bombay had any experience about it?

Sri R. S. HEGDE.—I have no such experience of co-education in this party.

Sri G. V. GOWDA.—The wording "Every person" includes both men and women.

Sri R. S. HEGDE.—I have no experience. As far as powers of village defence parties are concerned, they have got police duties only when they are called out for duty.

Sri C. J. MUKKANNAPPA.—Even in N. C. C. there are women. Kithoor Chennamma and Jansi Lakshmi Bai fought battles. Girls above 20 years of age and women within 50 years are also eligible to become members of Village Defence Parties.

Sri R. M. PATIL.—My friend has misunderstood the clause. A member of the village defence party means a person appointed under Section 8. If that person is male or female, it does not matter. It all depends upon the necessity of the village and physical fitness and capability to manage the affairs.

Sri C. J. MUKKANNAPPA.—The clause is very silent. The Superintendent may by a written order appoint any person eligible as a member of the Village Defence Party. I want to know definitely whether ladies are included.

Sri R. S. HEGDE.—I have no experience. As far as Home Guards and N. C. C. are concerned, they are only in urban areas. The very name of this Bill suggests that this is meant for villages. As a person especially coming from Malnad tract, I say this defence force is absolutely necessary because our villages are so sparsely situated that there will be 3 or 4 houses in one village and after another 3 or 4 miles, there will be another 3 or 4 houses. It is absolutely impossible for the present strength of police to Prevent successfully and effectively all the crimes that occur there.

Sri R. S. HEGDE.—As far as the duties are concerned, when they are not on duty, they will never be Police Officers. If they are not called out for duty, I do not think they will be having police powers. Finally, as far as representations from these persons to the various elective posts are concerned, they must be given a chance. Under this Act, they are not having an office of profit. But the very fact of their public service should not disqualify them from becoming members. I, therefore, hope that this House will give its whole hearted support to this Bill.

†ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ (ತಿಪಟೂರು).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿನ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಗ್ರಾಮ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧರ್ಮ ಬಿಲ್ನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಗ್ರಾಮರಕ್ಷಣಾಧರ್ಮವೇನೆಂದು ಮುಂದೆ ಗ್ರಾಮ ಭಕ್ಷಣಾಧರ್ಮವಾಗಿದ್ದರೆ ಇದ್ದರೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ನಂತರೋಷ. ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಖರ್ಚು ಏನಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಉದ್ಯೋಗಗಳು ಎಂದು ನಮೂದು ಮಾಡಿ, ಅಂತಹವರಿಗೆ ಜೇಕಾದರೆ 200-300 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ರಾತ್ರಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸರು ಕಾವಲು ಇರುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಕೆಲವು ಕಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ಕಾಡು ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಪೊಲೀಸಿನವರು ಸಂಚಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅರಿಸಿ ನರಗಾಗಿ 3-4 ಜನರನ್ನು ನೇಮಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಂದಲೇ ಕಳ್ಳತನ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಂದು ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದ್ದರು. ಇವರಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಇವರಿಂದ ಆಗತಕ್ಕ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ಜನ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಪೊಲೀಸಿನವರಿಂದ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ರಕ್ಷಣೆಯೂ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಗೃಹ ಸಚಿವರನ್ನು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಪೊಲೀಸಿನವರಿಂದ ಏಷ್ಯರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಾಗುತ್ತಿವೆಯೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ತರಹದ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲದೆ ಸಾಲದ ಹೊರೆಯನ್ನು ರೈತನ ಮೇಲೆ ಏಸಲು ಹೊರಬಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಏನು ಅವರಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೋ ನನಗೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದುದನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಇವರು ಹೊಸದಾಗಿ ಒಂದು ರಾಜ ಭವನವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೊರಬಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ದನಕರುಗಳಿಗೇ ಮೇವು ಇಲ್ಲ. ಜನಗಳಿಗೆ ಆನೆ ಏಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕೂಡ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಮತ್ತು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಪಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ಅಥವಾ ಕಮ್ಯುನಿಕ್ಸ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ; ಉಪಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ಅವರು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಬಡ್ತಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ನೀವು ಓರುತ್ತೀರಲ್ಲಾ ನಿಮಗೆ ಉಪಕಾರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ನಾವು ಬಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನೋಡೋಣ.

ಇನ್ನು ಗ್ರಾಮ ರಕ್ಷಣಾ ಮಂಡಲಿಯ ಸದಸ್ಯನಾಗಲು ವಯೋಮಿತಿ 20 ರಿಂದ 50 ರೊಳಗೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ 20 ರೊಳಗೆ ಇರಬೇಕು ಹಾಗೂ 50 ರ ಮೇಲೆ ಆಗದಾರದು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಮನೆ ಮಠ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. 50 ಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟವರನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದರೆ, ಕೆಲಸಗಳು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. 20 ರೊಳಗೆ ಇರುವವರನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೆ ಅವರು ಉತ್ಸಾಹ ಶಾಲಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮುತುವರ್ಜಿ ಯಿಂದ ಕೆಲಸುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ವಯಸ್ಸಿನವರನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಹಾಕಬಾರದು.

ಗ್ರಾಮ ರಕ್ಷಣಾ ಮಂಡಳಿಯೆಂದು ಹೆಸರು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಬೋರ್ಡುಗಳು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇವೆಯೇ ಹೊರತು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳೇನೋ ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವು ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇವೆಯೆಂದು ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ಮಂಡಲಿಯೂ ಹಾಗೆಯೇ ಆಗುತ್ತದೋ ಎನ್ನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಮನೂಬೆಗಳನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡುವಂತಹ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂತಹವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಎರಡ್ಡು ನಲ್ಲ ಚೆನ್ನಾಗಿ contest ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಇವರು ತರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗುವಷ್ಟು ಖೂನಿ ಕೇಸುಗಳು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬೇಕಾದರೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ನಿಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಆಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಅಂದ ಮೇಲೆ ಇಂತಹ ಮನೂಬೆಗಳಿಗಾಗಿ ಏತಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯಬೇಕು? ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದೂರುಗಳು ಬರುವಾಗ ಈ ಮನೆಯ ಕಾಲ ವ್ಯಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಚ್ಛಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಪೊಲೀಸಿನವರಿಂದಲೇ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಖೂನಿ ಕೇಸುಗಳು ದರೋಡೆ, ಸುಲಿಗೆ, ಇತ್ಯಾದಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಇಂತಹ ಕಾನೂನು ಇದ್ದರೂ ಅಂತಹ ಕೇಸುಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರುತ್ತವೆ, ಹಿಂದೆ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಒಂದೊಂದು ಊರಿಗೆ ಐದೈದು ಜನರಂತೆ ಆರಿಸಿ ಅವರೇ ಚಾವಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಕೊಂಡು ಗ್ರಾಮ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೋಗಿ ಅವರೇ ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪುರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಜನಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕೂಲಿ ವೃತ್ತಿ ಎಂದು ಬಾಯಿಂದ ಹೇಳಿ ಹುಲ್ಲು ಕದಿಯುವುದು, ಅನೇಕರ ಅಸ್ತಿ ಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ದೋಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಯಾರು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹವರಲ್ಲಿ ವೈಷಮ್ಯ ಬೆಳೆಸುವುದು, ಇವೆಲ್ಲ ಬಹಳವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗಲೂ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ತರುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಿಲ್ಲ. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾಮೂಲು ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರೇ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಇವರ ಮೂಲಕ ಆ ಮಾಮೂಲನ್ನು ತೆರಿಕೆಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೊಂದು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಿನ ಗೃಹ ಸಚಿವರು ಎರಡು ಸಾರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಮನೂಬೆಗಳ ಕಡೆ ಇವರು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್ (ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಈ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಇದರ ಒಕ್ಕಣಿಕೆಯನ್ನು ಓದಿದರೆ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿಗೆ ಬರೆದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನಿರಾಶೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ statement of objects and reasons ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

“In the present National emergency when the police are engaged in important duties, it is considered necessary to organise Village defence parties throughout the State for the defence of the villages, protection of persons and property and preservation of public order and tranquility.”

ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದೆ ಫೈನಾನ್ಸಿಯಲ್ ಮೆಮೊರಾಂಡಂನಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಮಂಡಲಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 25 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇಡೀ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಒಕ್ಕಣಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಅನಂದವೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಬೇವನ್ನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದೇನೆಂದು ಅದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಂತಹ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುವಾಗ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಕೇವಲ ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಬಾಬಿಗೆ 25 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಗ್ರಾಮಸಂರಕ್ಷಣಾ ಮಂಡಲಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಖೂನಿ, ದರೋಡೆ, ಕಳ್ಳತನ, ಮನೆಗಳಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚುವುದು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರುವುದು

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್)

ರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಫೋರ್ಸ್‌ನನ್ನು ಆರ್ಗನೈಜ್ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪೋಲೀಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಅವು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟು ವಿವರವಾಗಿ ಅವಕಾಶಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಫೋರ್ಸ್‌ನನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ರಚಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯರಾದವರನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಸಂಘಟನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಈಗಿನ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಅದರ ಈಗಿನ ಮನೋದೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಚಿಂಪೊರಿಯಾಗಿ ಇಡೀ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕೇವಲ 25 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಾರದು. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಈ ಗ್ರಾಮ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಮಂಡಲಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಬಹುದೇ ಹೊರತು ಏರಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ರಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಸದಸ್ಯರು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದರೆ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅವರ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮಂಡಲಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕೆಲವರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಪರಿಣಾಮವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

Sri M. Y. GHORPADE.--Where does it say that it is meant only for the period of emergency?

Sri M. R. PATIL.--In the Statement of Objects and Reasons, it is stated "In the present national emergency....."

Sri M. Y. GHORPADE.--It does not mean to say that it is confined to the period of emergency.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್.--ಅದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇವೊತ್ತು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯೊಳಗಾಗಲೀ, ತಾಲ್ಲೂಕಿನೊಳಗಾಗಲೀ, ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಾಗಲೀ ಎಲೇಜ್ ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಫೋರ್ಸ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅದು ಒಳ್ಳೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಾಗಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಿಲ್ಲಿನ ಕೆಲವೊಂದು ಕಲಮುಗಳನ್ನು ಓದಿದರೆ ಔಟ್‌ಲೈನ್ ಆಫ್ ಫೋರ್ಗ್ಯಾಂ ಆಫ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಈ ಮನೋದೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ರಕ್ಷಣಾ ಮಂಡಲಗಳ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಇರಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳು ಮತ್ತು ಅರ್ಹತೆಗಳು ಯಾವುವು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿಲ್ಲ. ಅವರು ರೈಫಲ್ ಟ್ರೈನಿಂಗಿಗೆ ಹಾಜರಾಗತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾವುದನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿವರಿಸಿಲ್ಲ. ಫೋಲಿಸ್ ನೂಪ ರಿಂಕೆಂಡೆಂಟರು ಗ್ರಾಮ ರಕ್ಷಣಾ ಮಂಡಲಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದು ಎಂದು ಈ ಮನೋದೆಯಲ್ಲಿ ತೇಲಿ ದ್ದಾರೆ. ಇದು ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಮಾರ್ಪಾಡಾದ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗುತ್ತದೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಈ ಎಲೇಜ್ ಡಿಫೆನ್ಸ್ ವಿಸ್ತರಿಸುವುದು ಎರಡು ಅಲಗಿನ ಕತ್ತಿ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಸದುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಇದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೇ ಇದ್ದರೆ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುವ ಸಂಭವವೂ ಉಂಟು. ಹಿಂದೆ ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಮ್‌ಗಾರ್ಡ್‌ಅನ್ನು ಆರ್ಗನೈಜ್ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಫೋಲಿಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೂ ಹೋಮ್‌ಗಾರ್ಡ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೂ ನಡುವೆ ಗಲಾಟೆ ಹತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ಈ ಹೋಮ್‌ಗಾರ್ಡ್‌ನವರಿಗೆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಹು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಹೆಡ್‌ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್‌ಅನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದರು. ಇವನು ನೌಕರ ಮತ್ತು ಪಗಾರ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವ ನೌಕರ ಎನ್ನುವಂತಹ ಒಂದು ಟ್ರೀಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮುಟ್ಟಿಗೆ ಡಿಸ್ ಸ್ಯಾಟಿಸ್‌ಫ್ಯಾಕ್ಷನ್ ಇತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವಂತಹ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡುವಾಗ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನೂ ಆಡದೆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಇರುವಂತಹ ಮತ್ತು ಸಕಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡುವಂತಹ ಯೋಗ್ಯನಾದ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್ ಅನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಹಿಂದೆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಇಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕ ಫೋಲಿಸ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್‌ಅನ್ನು ಈ ಹೋಮ್‌ಗಾರ್ಡ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಅದರಿಂದ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದೆ ಇದರಿಂದ ಕೆಲವರಿಗೆ ಡಿಸ್‌ಕರೆಡ್ ಆಗಿದೆ. ಈ ಹೋಮ್‌ಗಾರ್ಡ್ ನಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಪಾಟಿ-ಪಂಗಡಗಳಾಗಿವೆ. ಆದಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಾಮ ರಕ್ಷಣಾ

ಮಂಡಲಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಜನ ಉತ್ತಾಹದಿಂದ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೆಯೋ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಅಲ್ಲ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಕೊನೆಗೆ ಇಡೀ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 10 ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲ, 10 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲ ಈ ಗೃಹ ರಕ್ಷಣಾ ಮಂಡಲಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಯೋಗ್ಯನಾದ ಪೊಲೀಸ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್‌ನಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡಿಸಬೇಕು. ಆ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್‌ನು ಟ್ರೈನಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಂಘಟಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜನಗಳು ಮೆಚ್ಚುವಂತೆ ವಿಲೇಜ್ ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಫೋರ್ಸ್‌ನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕರ್ಯಾಣ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಅದರ ಹಿಂದೆ ಹೋಮ್‌ಗಾರ್ಡ್‌ನವರಿಗೆ ಏನೊಂದು ಟ್ರೇನಿಂಗ್‌ನಿಕ್ಕಿತ್ತೋ ಅದು ಬಹಳ ದುರ್ದೈವ. ಅವರು ಲಡಾಯ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ನಿಕ್ಕಬೇಕಾದ ಭತ್ಯೆ ನಿಕ್ಕದೆ ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನವರೆಗೂ ಒಂದು ಅರ್ಜಿಮಾಡಿ ಹೋದರು. ಅದರ ಯಾರೂ ಆ ಕಡೆ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಲಡಾಯ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಫೋರ್ಸ್‌ಅನ್ನು ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡದೇ ಇರುವುದು ನಷ್ಟಗಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಫೋರ್ಸ್ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಉಳಿಯಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇದರಿಂದ ಜನರ ಕರ್ಯಾಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಈಗ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಬೆಳೆ ಇರುವ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ದನಗಳನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಆ ರೀತಿ ದನಗಳನ್ನು ಬೆಳೆ ಇರತಕ್ಕ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಾಗ ಆ ದನಗಳನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಅವುಗಳ ಮಾಲೀಕರು ಬಂದು ಆ ದನಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದವರನ್ನು ಮರ್ಡರ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಒಂದು ವಿಲೇಜ್ ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಫೋರ್ಸ್‌ನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವಂತಹ ಸಂಘಟನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಈ ಸಭೆಯ ವೇಳೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಎರಡು ನೂಡಿಸೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಲೇಜ್ ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಫೋರ್ಸ್‌ನ್ನು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಲು 25 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವಂತಹ ಸಂಶಯ ಬರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಈ ವಿಲೇಜ್ ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಫೋರ್ಸ್ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವಂಥಾ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಈ ವಿಲೇಜ್ ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಫೋರ್ಸ್ ಖಾಯಂ ಆದ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಉಳಿಯುವಂತೆ, ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಈ ವಿಲೇಜ್ ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಫೋರ್ಸ್‌ಗೆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡುವಂತಹ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಜನರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಬರುವಂತೆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಮತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಹಣ ಮತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಉತ್ತಮವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರನ್ನು ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಬಾರದು. ಈ ವಿಲೇಜ್ ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಫೋರ್ಸ್ ಜನಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಬರುವಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri B. P. KADAM (Karwar).—Mr. Speaker, the Mysore Village Defence Parties Bill, 1964 is before the Assembly. At the outset I would like to wholeheartedly welcome the spirit of the Bill, the intentions of the Bill. But when I say so I have my own observations to make. I personally want a very clean healthy society, a good society, a peace-loving society, a society in which people would exercise their rights and enjoy privileges. In the statement of objects and reasons the Minister has stated "during the period of emergency". Even before the emergency was there, long back, this sort of village parties have been resorted to various parts of this country and also by Hitler in Germany. Immediately he came to power he had a second army. On the same lines Sri Morarji Desai had Home Guards. When the State police was in distress, the Homeguards used to be sent along with them. What was the work of the Homeguards—to carry on the Congress party work, to

(SRI B. P. KADAM)

carry on election propaganda. In peace times to be moving with all pomp like *bada Army sepoy*s, guarding and aiding and almost giving entire guidance to their great village industry—the industry of bootleggers which is the only organised industry admitted by all honest people.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The House will now rise and reassemble tomorrow at 8.30 a. m.

The House adjourned at Six of the Clock to meet again at Thirty Minutes past Eight of the Clock on Saturday, the 20th June 1964.

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

THIRTY-EIGHTH DAY.

Saturday, 20th June 1964.

The House met in the Assembly Hall, Vidhana Soudha, Bangalore, at Thirty Minutes past Eight of the Clock.

MR. SPEAKER (SRI B. VAIKUNTA BALIGA, B.A., B.L.) in the Chair.

STARRED QUESTIONS

(to which oral answers were given.)

Compensation to Land Owners in respect of Garden Lands acquired by the P. W. D. for widening the Jog-Bhatkal Road in Sagar Taluk.

*Q.—224. Sri V. S. LAKSHMIKANTAPPA (Sagar).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the amount of compensation paid to the land owners in respect of garden lands acquired by the Public Works Department for widening the Jog-Bhatkal Road in Sagar Taluk ;

(b) the extent of land acquired for the said purpose ?

A.—Sri G. B. SHANKARA RAO (Parliamentary Secretary to the Minister for Public Works).—

(a) and (b) No private land was acquired by Public Works Department and hence no compensation amount paid.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ಲಕ್ಷ್ಮಿಕಾಂತಪ್ಪ.—ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಜಮೀನನ್ನೂ ಆಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಅಗಲ ಮಾಡುವಾಗ ಆಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳದೆಯೇ ಒತ್ತುವರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದಿಲ್ಲವೇ ?

Sri G. B. SHANKARA RAO.—We have not acquired ; we have not received any such report.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ಲಕ್ಷ್ಮಿಕಾಂತಪ್ಪ.—ಹಾಗೇನಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜಮೀನನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಈಗ ಸ್ಥಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಿಸತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಈಗಲಾದರೂ ನಿಶ್ಚಯವಿದೆಯೇ ?

Mr. SPEAKER.—It is a Hypothetical question.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ಲಕ್ಷ್ಮಿಕಾಂತಪ್ಪ.—ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ರೀತಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೇ ?

Mr. SPEAKER.—Government do not admit that they have encouraged it.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಮೊದಲು ರಸ್ತೆಯ ಅಗಲ ಎಷ್ಟಿತ್ತು ಮತ್ತು ಈಗ ಎಷ್ಟಿದೆ ಸ್ವಾಮಿ ?

Sri G. B. SHANKARA RAO.—I want notice.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಇಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದ ಮೇರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ನಾನು ಹೋಗಿ ಹೇಗೆ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಲಿ, ಸ್ವಾಮಿ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ರಸ್ತೆಯ ಉದ್ದ, ಅಗಲ ಇವೆಲ್ಲ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ತಾವು ನೋಡುವಾರದವರೆಗೂ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ, ಸ್ವಾಮಿ, ಅಷ್ಟರೊಳಗಾಗಿ ನಾನು ಬೇಕಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member may give me a fresh Question and I will admit the same.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತಪ್ಪ.—ಜೋಗ-ಭಟ್ಕಳ ರಸ್ತೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡ್ ರಸ್ತೆಯೇ ಅಥವಾ ಸ್ಟೇಟ್ ಫಂಡ್ ರಸ್ತೆಯೇ ?

Sri G. B. SHANKARA RAO.—This has been converted into a State-Fund Road. It was originally a District Board Road.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಸ್ಟೇಟ್ ಫಂಡ್ ರಸ್ತೆಯು ಎಷ್ಟು ಅಗಲ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ ?

Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—The Hon'ble Member is aware of the standard. Why should he put that question ?

Mr. SPEAKER.—Question Nos. 245, 391, 353; 310 and 401 relate to the same subject matter. They may be taken up together.

Taking up of Almatti or Narayanapura Project.

*Q.—245. Sri G. DUGGAPPA (Holalkere).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether Narayanapur Project would be taken up first for construction or Almatti Project ;

(b) whether they would give preference to Alamatti Project in view of its strategic importance in making use of Krishna waters ?

A.—Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—

(a) Both Narayanapur and Almatti Projects are being taken up simultaneously.

(b) In view of above reply to (a) the question of preference does not arise.

Taking up of Almatti or Narayanapura Project.

*Q.—391. Sri D. M. SIDDAI AH (Biligere).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) which project they intend taking up first whether it is Almatti or Narayanapura of Krishna River ;

- (b) the number of acres that come under catchment and the respective areas that cover by both the Projects;
- (c) the cost of each Project in Almatti and Narayanapura and the number of years required to complete the Projects?

A.—SRI S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—

(a) Government intend to take both Almatti and Narayanapur Projects in the first stage.

(b) Area irrigated by—

(i) Almatti	...	5.5 lakhs acres
(ii) Narayanapur	...	6.5 "

Total ... 12.0

(c) Cost :

Rs. in Crores.

(i) Almatti Project	61.4
(ii) Narayanapur Project (for 6½ lakhs acres).	58.6

Total ... 120.0

Period of Construction could be about 7 to 8 years, provided enough grants are made available.

Construction of Dams at Almatti and Narayanapura of the Upper Krishna Project.

*Q.—353. Sri GANJI VEERAPPA (Harihar).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether the Planning Commission has approved the construction of dams both at Almatti and Narayanapura of the Upper Krishna Project;

(b) the amount approved for each of the dams, separately;

(c) the total amount required for the completion of the entire Project;

(d) when the above projects will be commenced?

A.—SRI S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—

(a) Government of India have approved construction of Narayanapura Dam and Canals and taking up foundations, etc., of Almatti Dam.

(SRI S. NIJALINGAPPA)

that are likely to be affected by waters of Narayanapura Reservoir to come.

	Rs. in crores
(b) (1) Narayanapura Dam	26.80
(2) Narayanapura Canals (Left and Right)	31.10
(3) Almatti Dam (foundations only)	00.30
Total ...	58.20

(c) Rs. 120 crores.

(d) The preliminary work is already commenced.

Construction of a Major Reservoir at Almatti.

*Q.—310. Sri S. M. GURADDI (Muddebihal).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether it is a fact that they had contemplated to construct a Major Reservoir at Almatti;

(b) the capacity of the said Reservoir, (in TMC FT) and the extent of land that would be irrigated in Bijapur District?

A.—Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—

(a) Yes.

(b) —

(i) Capacity	52. 8 TMC. Ft.
(ii) Area irrigated in Bijapur District	2.72 lakhs acres.
(iii) Area irrigated in Gulbarga District	2.80 lakhs acres.
(iv) Area to be irrigated.	5.52 lakhs acres.

Construction of Irrigation Project to the Krishna River near Almatti in Bijapur District.

*Q.—401. Sri J. L. KABADI (Baradol).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether they have received any representation requesting to give priority for the construction of Irrigation Project to the Krishna River near Almatti in Bijapur District and then to take up the construction of the Narayanapura Project;

(b) whether they have received any direction from the Central Government to give priority to the Narayanapura Project and to take up the Almatti Project later on ;

(c) the amounts proposed to be spent in connection with the Narayanapura Project and the Almatti Project which have been sanctioned and the authority that has proposed the same ;

(d) the steps they have taken on the representations received by them from time to time urging to take up the construction of Almatti Project first and then to take up the Narayanapura Project later on ?

A.—Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—

(a) Yes.

(b) Yes.

(c) The following amounts have been proposed :—

	Rs. in Crores
(i) Narayanapura Dam and Canals	57. 9
(ii) Almatti Dam and Canal	0.30
Total	58. 2

(d) This Government are (a) taking up work on both the dams simultaneously and (b) persuading Government of India to approve providing irrigation facilities available under both dams even in the very first stage.

Sri S. NIJALINGAPPA.—Sir, there is a slight correction regarding Q. No. 353 and 401. In the answer Rs. 30 lakhs have been mentioned as provided for the Almatti Dam. Later, the whole scheme has been given the green signal and accepted. So, we have provided Rupees One Crore each for these two projects.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ನಾರಾಯಣಪುರ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಡಾಕ್ಟರ್. ಕೆ. ಎಲ್. ರಾವ್ ಅವರು ಬಂದಾಗ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು ಎಂದು ವರದಿ ಯಲ್ಲ ನೋಡಿದ್ದೆ. ಅದರ ವಿಚಾರವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಅದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಬಹುದು. ಕೆಲಸ ನಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಹಿಂದು ಮುಂದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

Sri D. M. SIDDIAH.—Has Dr. K. L. Rao, Minister of State in the Union Ministry of Irrigation and Power said that this Almatti Dam has to be increased by 20 feet ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—He just expressed his opinion that it would be even increased by twenty feet.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಲ್. ಕಬಾಡಿ.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಎತ್ತರ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಿರ್ದೇಶನ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

— ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅವರು ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರಡ್ಡಿ.—ನಾರಾಯಣಪುರ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಶ್ರೀ ರಾವ್ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲ ಈಗ ಕೆಲಸ ಹೇಗೆ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ ? ಈಗಾಗಲೇ ಐದಾರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅವರು ಬಂದು ನೋಡಿ ಒಂದೂವರೆ ತಿಂಗಳಾಯಿತು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬದಲಾಯಿಸಿದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Sri SIDDIAH KASHIMATH.—May I know whether any land has been acquired for the Narayanapura Project and compensation paid to land owners?

Sri S. NIJALINGAPPA.—It is too early to give a reply to that question.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ನಾಕಾದಷ್ಟು ಅನುದಾನಗಳು ದೊರಕಿದರೂ ಎರಡು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನೂ ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ 7-8 ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಗ್ರಾಂಟ್ ಎಷ್ಟು? ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಹಣವೆಷ್ಟು? ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಸ್ವಾಮಿ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆಯೇ ಇದೆ. ಈ ಎರಡು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ 120 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ನಾರಾಯಣಪುರದ ಸ್ವೆಚ್ಚನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಮೊದಲಿನ ಅಂದಾಜು ಎಷ್ಟು ಇತ್ತೋ ಅಷ್ಟಾಗದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಮೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಬದಲಾಯಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕೋ ಏನೋ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆಯಾಗಬಹುದು. ಖರ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಂ. ಕಬಾಡಿ.—ನಾರಾಯಣಪುರ ಯೋಜನೆಗೆ ಅಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆಲಮಟ್ಟಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಡೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆದೇಶ ಬಂದಿದೆಯೇ ಎಂದರೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಹಾಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಏಂದು ಬಂದಿದೆ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಈ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲ. ಈಚೆಗೆ ಬಹಳ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿವೆ. ಡಾಕ್ಟರ್ ಕೆ. ಎಂ. ರಾವ್ ಅವರು ಬಂದು ನೋಡಿದರು. ಹಿಂದೆ ಪೂರ್ಣಪೂರ್ಣವೋ ಹೊಂದದೆ ಇದ್ದ, ಈಗ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳೂ ಬಂದು ಒಟ್ಟಿ ಭಾರ ಶಿಲೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯ ಈಗ ಉದ್ಭವವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಕುರಪ್ಪ.—ನಾರಾಯಣಪುರ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನಾರಾಯಣಪುರ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 37.5 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗಳೂ ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ 2.70 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗಳೂ ಸಾಗುವಳಿಯಾಗುತ್ತವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಆಲಮಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ನಾರಾಯಣಪುರ ಯೋಜನೆಗಳ ಶಂಕು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಈಗಾಗಲೇ ಕೇಂದ್ರದ ನೀರಾವರಿ ಖಾತೆಯವರು ಅವಕ್ಕೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಇವಕ್ಕೆ ಹಣ ಕಾನೂನುಬಾಹಿರವಾಗಿ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಅಥವಾ ಇವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಾತ್ರ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತ ನಾಕಷ್ಟು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ; ಈಗ ಇರುವುದು ಹಣಕಾಸಿನ ಶ್ರತ್ಯು ಒಂದೇ, ಅದನ್ನು ಅವರು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ, ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ.

Sri S. SIVAPPA.—May I know the total capacity of the two dams—Narayanapura and Alamatti?

Sri S. NIJALINGAPPA.—I believe it is about 120 t.m.c.

Sri S. SIVAPPA.—Are the Government satisfied that 120 t. m. c. will be available according to the Krishna—Godavari water agreement after all the projects are built up?

Sri S. NIJALINGAPPA.—It is 120 t.m.c. for the first stage only. When the second stage is taken up, it will be 220 t. m. c. We have got that quantity of water available in the Krishna.

ಶ್ರೀ ಅಂದಾನಯ್ಯ.—ಈ ಎರಡು ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟು ಎಕರೆ ಮುಳುಗತೆಯಾಗಬಹುದು?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಒಂದರಲ್ಲಿ 60 ಸಾವಿರ-ಇನ್ನೊಂದರಲ್ಲಿ 40 ಸಾವಿರ-ಆಗಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರದ್ಡಿ.—ಆಲಮಟ್ಟಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಈಗ ಇರುವಂತೆ ಕೈಕೊಂಡರೆ, ಅದರಿಂದ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ನೀರಾವರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಆಗುವಂತೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿದ್ದೀರ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಇಷ್ಟತ್ತು ಅಡಿ ಎತ್ತರ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಗೆಹರಿಯುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರದ್ಡಿ.—ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಅದೇ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಬರಬೇಕಾದ ಭಾಗವೆಲ್ಲ ಈ ಎರಡು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆಯೆ, ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಇನ್ನೂ ಯಾವುದಾದರೂ ಅಣೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಪೂರ್ತಿ ನಮ್ಮ ಭಾಗವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ನಮಗೆ ಬರಬೇಕಾದ ಭಾಗ ಬರಬೇಕು; ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಈಚೆಗೆ ಕೇಂದ್ರದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಇತ್ತಾಗ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸಾಕಷ್ಟಿಲ್ಲದೆ ನಿಂತು ಹೋಗಿವೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರೆ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಸಾಕಷ್ಟು ಆಗಿಲ್ಲ, ಇನ್ನೂ ಆಗಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಎರಡೂ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ 120 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳೆಂದು ಅಂದಾಜಾಗಿದೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಈ ಎರಡನ್ನೂ ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸಬಹುದೆಂಬ ಅಂದಾಜಿದೆ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನಾವೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ತಡವಾಗುತ್ತದೆಂದೇ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವನ್ನು ಮುಂಗಡವಾಗಿ ನಮಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿರುವುದು. ಭದ್ರಾ ಯೋಜನೆಯಂತೆ ಇದೂ ತಡವಾಗಬಾರದು, 16 ವರ್ಷಗಳ ಬಾರದು, ನಮ್ಮ ಆಕಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬೇಕು ಆಗಬೇಕು, ಇದಕ್ಕೆ ನೀವು ಹಣ ಸಹಾಯ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ, ಬಹುಶಃ ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರದ್ಡಿ.—ಈಗ ಪ್ರಧಾನಿಗಳಾಗಿರುವ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ನಾರಾಯಣಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂಬ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆ? ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೆಕಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅವರು ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಬಂದು ನಾಲ್ಕೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಾದರೆ ಸಂತೋಷ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು; ಹಣದ ವಿಚಾರ ಅವರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಸರಕಾರ ಸತತವಾಗಿ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

Sri S. RUDRAPPA.—May I know whether the Naryanapura Dam is going to be a diversion dam or main dam?

Sri S. NIJALINGAPPA.—It is a diversion dam.

Sri S. RUDRAPPA.—May I know the names of the talukas which are going to be benefited by the Narayanapura Dam?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ (ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪೊರಾಪುರ, ಪಹಾಪುರ, ಜೀವರ್ಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದೇವದುರ್ಗ ಮತ್ತು ಲಿಂಗನುಗುರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ.—ಆಲಮಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ 5.5 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಇದು ಯಾವ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—280 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಗುಲ್ಮರ್ಗ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು 270 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಈ ಎರಡನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಎಕರೆ ಮತ್ತು ಅಂಥ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ನಾಮೋಷಿ.—ನಾರಾಯಣಪುರದ ಕಟ್ಟಿಯ ಸೈಟನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು, ಅಷ್ಟೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಅಂಥ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಅವರು ಕೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ, ಆಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಅಂಥ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆಯೋ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆಯೋ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—400 ಟಿ. ಎಂ. ಸಿ. ಎಫ್.ಟಿ.—ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ 800 ಅಂಥಕ್ಕೆ ಮತ್ತು 640 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ. ಎಫ್.ಟಿ. ನಮಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನೀರಾವರಿ ಗಾಗಿ; ಇನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗೋದಾವರಿಯ ನೀರು ಅಂಥಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈಗ ನಮಗೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೂ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಬೇಕು; ಇದು ಎಷ್ಟು ನೀರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಲಂಬಿಸಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೇಂದ್ರ ನೀರಾವರಿ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದಿತು, ಆ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಯಾವಾಗ ಕರೆಯುವುದು?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಈ ಹೊತ್ತು ಅದು ನಡೆಯಬೇಕಿತ್ತು, ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ, ಆಮೇಲೆ ನಡೆಯಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಅವಲರಡ್ಡಿ.—ನಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಸಿಕ್ಕುವ ಸಂಭವವಿದೆಯೋ ಅಥವಾ ಈಗ ಒದಗಿಸಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಸಿಕ್ಕುವ ಸಂಭವವಿಲ್ಲವೋ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದು ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಉತ್ತರವಲ್ಲದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ಧಯ್ಯ.—ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಏಳೆಂಟು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದೂ, ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಪೂರ್ತಿ ಹಣವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಕೊಡಬೇಂದು ಮನವಿ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಮೂರೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ, ಅವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಗಳು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಅಲಮಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ನಾರಾಯಣಪುರ ಯೋಜನೆಗಳ ಉದ್ದೇಶ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಬರಿಯ ಕಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತೀರೋ ಅಥವಾ ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನೂ ಕಟ್ಟುತ್ತೀರೋ ಏಕೆಂದರೆ, ಒಂದು ಕಡೆ ಕಾಲುವೆ ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಚರ್ಚೆ ಮತ್ತು ಚೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು, ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಅಣೆಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಒಂದೇನಾರಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಕಟ್ಟಿದ ನೀರು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಮಾರನೆಯ ದಿವಸವೇ ಆ ನೀರನ್ನು ರೈತ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

New Hospitals opened in the State during the Third Five-Year Plan.

*Q.—384. SRI K. H. RANGANATH (Mudigere).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the number of new hospitals that were opened in the State during the Third-Five-Year Plan (including the Health Centres and Maternity Hospitals);

(b) whether the target of providing Hospitals under Second Five-Year Plan was reached in the State at the end of the plan and if so the total number of Hospitals that were opened during the Second Five-Year Plan?

A.—Sri K. NAGAPPA ALVA (Minister for Health).—

(a) 86 Public Health Centres.

33 Health Unit Type Dispensaries.

2 Cottage Hospitals.

1 Hospital attached to the Karnatak Medical College, Hubli.

122

(b) No.

2 Cottage Hospitals.

1 Hospital attached to the Karnatak Medical College.

149 Public Health Centres.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಸ್ವಾಮಿ ಉತ್ತರ (ಎ) ನಲ್ಲಿ 86 ಪಬ್ಲಿಕ್ ಹೆಲ್ತ್ ಸೆಂಟರ್ಸ್ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ತೆರೆಯಲಾಗಿದೆ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಲ್ವಾ.—ನದಕ್ಕೆ ಆ ವಿವರ ಇಲ್ಲ.

Sri K. H. RANGANATH.—What was the target fixed?

Sri K. NAGAPPA ALVA.—The target was 178 institutions. Out of them, 152 have been completed.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಮೂರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 122 ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಪಾರಂಭ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಲ್ವಾ.—ಎರಡು ಕಾಲೇಜ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಎಂಟು ಹೆಲ್ತ್ ಯುನಿಟ್ ಟೈಪ್ ಡಿಸ್ಪೆನ್ಸರಿಗಳು ಆಗಿವೆ.

Sri K. H. RANGANATH.—Out of the 187 institutions, the work regarding 122 institutions has been done. Out of the 122, what was the number left over from the second plan?

Mr. SPEAKER.—If supplementaries relate to statistics, I would suggest that the hon'ble Members should include them in the main Question itself instead of reserving them for supplementaries.

Sri K. NAGAPPA ALVA.—Out of 178, 152 institutions were started. Out of them, 2 cottage hospitals and 8 health unit type dispensaries were spill-overs from the 2nd plan.

Sri K. H. RANGANATH.—What is the target fixed under the third plan?

Sri K. NAGAPPA ALVA.—116 primary health centre and 50 health units.

Sri GANJI VEERAPPA.—For the public health centres and health unit dispensaries, does the Government receive any aid from the Centre and if so what is the difference between the aid given to the public health centres and health unit dispensaries?

SRI K. NAGAPPA ALVA.—Primary health centres are schemes by themselves for which we get two-thirds of the expenditure from the Centre. The rest we have to meet. "Regarding health unit dispensaries, 50 per cent of the recurring and non-recurring expenditure is met by Taluk Boards.

SRI J. P. SARWESH.—May I know the reasons for not sanctioning more health units to backward areas where medical facilities are poor?

SRI K. NAGAPPA ALVA.—There is a programme and according to it we are taking into consideration the backwardness of areas in respect of medical facilities.

SRI B. P. KADAM.—In sanctioning public health centres, are the recommendations of the lower authorities respected?

SRI K. NAGAPPA ALVA.—Yes, but we have to look into so many other factors also.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಈ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು fully equipped ಆಗಿವೆಯೇ ಆಗದೆ ಇದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ಹಾಗೆ ಆಗಿಲ್ಲ? ಅಲ್ಲದೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಏನು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ಳ.—ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಎಕ್ಸಿಜೆನ್ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವ್ಯಾನ್ ಫೋವೆಡ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಡಾಕ್ಟರರ ಅಭಾವ ಕೂಡ ಇದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಹೆಲ್ಪ್ ಸ್ಟೆಂಜರ್‌ಗಳಲ್ಲೂ ಡಾಕ್ಟರರು ಇಲ್ಲ. ವ್ಯಾನ್‌ಗಳನ್ನು ಪ್ರಯಾಂಟಿ ಬೇಸಿಸ್ ಮೇಲೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಡಾಕ್ಟರ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಈಗ 122 ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಆಗಿವೆ. ಕೆಲವು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಎರಡನೇ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಮೂರನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತೇ? ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ? ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗದೇ ಉಳಿದಿದೆ? ಮೂರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗೆ ಗುರಿ ಮುಟ್ಟಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ಳ.—ಗುರಿ ಮುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಹತ್ತು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಷ್ಟ ಬಂದಿದೆ. ಈಗ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಲ್ಟಿಂಗ್ ಮುಟ್ಟಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ ಯೋಜನೆಯ ಗುರಿ ಮುಟ್ಟುವ ಆಶೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಮತ್ತಿನುಸೇರಾಬಾಯಿ. ಹೀರಾಚಂದ್ರ, ಪಾ.—ಎರಡನೇ ಯೋಜನೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೆರಿಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ಳ.—ಈ ವಿವರ ಈಗ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರವಿಲ್ಲ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದರೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ.—ಕುಟೀರ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಅಂದರೆ ಏನು?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ಳ.—ಕುಟೀರ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಎಂದು ಬೊಂಬಾಯಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ 60 ರಿಂದ 75 ಬೆಡ್ಸ್ ಉಳ್ಳಂಥ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

9-00 A.M.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ತಾಪ್ತ 2 ಮತ್ತು 3ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ತೆರದಂಥ ಜನಾರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಡಾಕ್ಟರುಗಳ ಅಭಾವ ಇದೆಯೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದಿರಿ. ಬೆಂಗಳೂರು, ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದಂಥ ಮೆಡಿಕಲ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೋ ಅಥವಾ ಅವರೇ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೋ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ಳ.—ಬಂದವರನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

Sri S. M. KRISHNA.—The Minister said that apart from the recommendations of the local officials so many other things would be considered. I would like to know whether in that category, would the recommendations of the local Congress leaders also come?

Sri K. NAGAPPA ALVA.—The question of Congress or non-Congress does not arise at all.

ಶ್ರೀ ಮತಿ: ಸುಶೀಲಾಬಾಯಿ ಹೀರಾಚಂದ್ ಪಾ. — ಡಾಕ್ಟರ್ ಅಭಾವವಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಬೇರೆ ಸ್ವಲ್ಪುಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಸಂಬಳ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಂದು ಅಲ್ಲಗೆ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಸಂಬಳವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ಳ. — ಅವರ ಸಂಬಳವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಾ ಇದೆ. ಬೇಗನೆ ಅವರ ಸಂಬಳವನ್ನು ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ. — ರೆಕಮೆಂಡೇಷನ್ನೇ ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅಥವಾ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಕಡೆ ಹಾಸ್ಟಿಟರಗಳನ್ನು ಆರ್ಗನೈಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ಳ. — ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹಾಗಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಗೌಡ. — ಇಂದಿಯಾ ಸರಕಾರದವರು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೋಸ್ಕರ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕಟ್ಟಡ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೆ ಮುಗಿಸುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ಳ. — ಹೌದು, ಮುಗಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ. — ಈಗ ಬಂದವರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಮೆಡಿಕರ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟಿಗೆ ಗ್ರಾಜುಯೇಷನ್ ಆಗುವಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಕಾರ 30 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬರ್ಚು ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. Is it not advisable to compel these graduates to work at least for two years in these hospitals, Sir?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ಳ. — 30 ಸಾವಿರ ಬರ್ಚಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ 10 ಸಾವಿರ ಬರ್ಚಾಗಬಹುದೆಂದು ರೆಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದೆ. ತಾವು ಹೇಳಿದ ಕಂಡಿಷನ್ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ. — ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಡಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಫೋನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರು ಚಾರ್ಜ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಫೆಸಿಲಿಟಿಗಳು ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ನೆಪದ ಮೇಲೆ. ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಲ್ಲದೆ ಜನಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಸರಕಾರದವರು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಡಾಕ್ಟರೂ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ವರ್ಷ ಸರ್ವ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಧಿಯನ್ನು ಹಾಕಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ಳ. — ಆ ಕಂಡಿಷನ್ ನಾವು ಈಗ ಇಂಪೋಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಶರಣಪ್ಪ. — ಪಬ್ಲಿಕ್ ಹೆಲ್ತ್ ಸೆಂಟರುಗಳನ್ನು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಏರಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರೋ ಅಥವಾ ಬೇಡಿಕೆ ಬಂದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆಯೋ? ಸ್ವಲ್ಪ ವಿವರ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ಳ. — ಬೇಡಿಕೆ ಬಂದದ್ದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆಮೇಲೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಇಷ್ಟಿಷ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ, ಏರಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಯೂನಿಟ್ ಎಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ: ಮಲೆನಾಡು ಏರಿಯ ಅಥವಾ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯ ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ ಈಗ 15 ಸಾವಿರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಯೂನಿಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನು 7-8 ಸಾವಿರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ. — ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಕೆಲವುಕಡೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿ, ಇನ್ನು ಕೆಲವುಕಡೆ ಅವರ ಅಭಾವ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಸರಿಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸರ್ ಸರ್ವಿಸ್‌ನನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ? ಆ ಮುಖಾಂತರ ಡಾಕ್ಟರ ಅಭಾವವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಡಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಹಂಚುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ? ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ಳ. — ಈ ಸೂಚನೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ್ದು. ಆದರೆ ಸದ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ನೋಡಿ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳ ಅನುಭವದಿಂದ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ್ದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅವರು)

ನರುಗಳು ಆಗಿ, ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಡಾಕ್ಟರು ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಷನಲ್ಸ್ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಪ್ರಶ್ನೆ 413ನೆಯ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಹೈ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಒಂದು ರಿಟ್ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಸಭೆಯು ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಗೌಡ.—ಯಾರೂ ಮೆರಿಟ್ ಮೇರೆ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾವು ಜುಡಿಸ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I will hold it over. I do not know the contents of the petition.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಅಡ್ವಿಟ್ ಆದಮೇಲೆ ರಿಟ್ ಹೋದರೋ ಅಥವಾ ಮುಂಚೆಯೋ ?

Mr. SPEAKER.—I have held it over. If I go on ascertaining all that, there will be no time for taking up the other question.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಭೀಮಣ್ಣ.—ಪ್ರಶ್ನೆ 415. ಇದನ್ನು ಸೋಮವಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪರವಾನಗಿ ಕೊಡಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—Yes; the question is held over.

Constitution of an Evaluation Committee.

*Q.—428. Sri S. SIVAPPA (Sravanabelagola).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether they have constituted any Evaluation Committee to evaluate the progress achieved in various projects during the plan period in the State ;

(b) if so, when it was constituted ?

A.—Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—

(a) No.

(b) Does not arise.

Sri S. SIVAPPA.—May I know the machinery through which the progress achieved in the various projects under the Plan has been evaluated and what is the result ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—The Chief Minister calls for a conference very often and ascertains as to what has been done. We have found that this is not sufficient and a committee is proposed in this connection and we are going to set it up very soon and sufficient amount is also set apart for this purpose.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಈಗ ಮುಖ್ಯವಾದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ರೋಡ್‌ಕೋಪ್‌ಮೋಗಿ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರತಕ್ಕಂಥ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ, ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದ್ದರೂ ಸೇತುವೆಗಳು ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಮೋರಿಗಳು ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಕಟ್ಟಡಗಳು ಬಿದ್ದು ಹೋಗಿರುತ್ತವೆ. ಇಂಥವನ್ನು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಗುರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಹೊಣೆ, ಯಾರು ಭಾಧ್ಯರ, ಎಷ್ಟು ಹಣ ಯಾರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಯಿತು ಎಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ತಜ್ಞರ ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಇದು ಬಹಳ ಜನರಂ ಕೊಡ್ತೆ. ಅದರೂ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಯಲ್ಲಿ ಕಂಪ್ಲೇಂಟುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸೆಲ್ ಇದೆ. ಅದು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ನಮೀಕ್ಷಾ ಸಮಿತಿ ವರದಿ ಬಂದಮೇಲೆ ಅಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಯೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ.

Sri G. V. GOWDA.—Sir, whether there is any machinery to find out what physical targets have been achieved for the money spent ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—I have already answered that question, Sir.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಈಗ ಕೇಂದ್ರದವರು ಯೋಜನೆಗಳ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಈಗಾಗಲೇ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಇತ್ತು. ರಾಜ್ಯದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷೆಮಾಡಿ ಆ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನೂ ಅಡಕಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೋ ಅಥವಾ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಈಗ ನೀವು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಸರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕಳುಹಿಸಿರುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಅದು ನಮಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—Question hour is over.

QUESTIONS FOR ANSWERS ON THE DAY

(but not taken up)

Bills pending for disposal in Kolar P.W.D. Division.

*Q.—435. Sri P. VENKATAGIRIYAPPA (Kolar).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether they are aware that though number of P.W.D. Works have been completed in Kolar Division final bills for them are still pending in Kolar Division ;

(b) if so, the number of final bills that are pending at present in the said Division and the number of contractors to whom payments are due ;

(c) the reasons for the delay in disposing of these final bills ?

A.—Sri VEERENDRA PATIL (Minister for Public Works).—

(a) Yes.

(b) 30 bills are pending pertaining to 22 Contractors.

(c) Delay in disposing of these bills are due to the death of contractor, want of provision, approval to the revised estimate, or pending replies to audit observations, etc.

Construction of a Project near Nagalamadike in Pavagada.

*Q.—438. Sri R. KENCHAPPA (Pavagada).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether the estimate for the construction of a project near Nagalamadike in Pavagada Taluk has been completed ;

(SRI R. KENCHAPPA)

(b) if not, the reasons for the same and when it would be completed ;

(c) the irrigable area coming under this project ;

(d) whether the people have not been demanding the construction of this project since a very long time ;

(e) whether they would give priority to this work and expedite the construction of this project on account of this being a famine stricken area ;

(f) whether it is a fact that they have given instructions to the concerned officers to prepare an estimate for the construction of Project excluding the area belonging to Andhra Pradesh which would be submerged under this Project ?

A.—SRI S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—

(a) No.

(b) The Project is under investigation.

(c) About 2,100 acres.

(d) Representations have been made for the project.

(e) The Project is included in the draft IV Five Year Plan.

(f) Yes.

TWENTY-FIFTH 'REPORT OF THE BUSINESS ADVISORY COMMITTEE.

Presentation

Mr. SPEAKER.—I present the 25th Report of the Business Advisory Committee.

SRI A. R. PANCHAGAVI (Deputy Speaker).—Sir, I beg to move :
“That this House agrees with the 25th Report of the Business Advisory Committee.”

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That this House agrees with the 25th Report of the Business Advisory Committee.”

The motion was adopted.

Business of the House.

Mr. SPEAKER.—Before we take up the Non-official Business, I want to inform the House that the Hon'ble Member, Sri Neele Gowda, wanted to make a personal statement with regard to certain matters that were alleged against him in the course of a question put by Sri J. Devaiah. It was suggested that the Motor Car that was given to the particular President of the Co-operative Society was misused or that it was used for other purposes, etc., I therefore give him an opportunity to make a statement.

Statement by Sri B. Y. Neele Gowda clarifying certain matters raised by another Member.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ವೈ. ನೀಲೇಗೌಡ (ಪಾಂಡವಪುರ).—18ನೆಯ ತಾರೀಖು 1989ನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ ಪೂರ್ಣ ವಿವರಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಒದಗಿಸದೇ ಇರುವ ಪ್ರಯುಕ್ತ ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಮಾನ ಉಂಟಾಗಬಹುದು ಎಂದು ನನಗೆ ಕಂಡು ಬಂದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷನ್‌ನ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ತಾವು ಉದಾರ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ತಮಗೆ ತುಂಬಾ ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಪಾಂಡವಪುರ ಸಹಕಾರ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಸದಸ್ಯರು 6000 ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವಯ್ಯನವರೂ ಒಬ್ಬರು. ಅದಕ್ಕೆ ಬೈರಾ ಪ್ರಕಾರ ಛೇರ್ಮನ್‌ರು, ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಏನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಜನರರ ಬಾಡೀ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಹುಕುಂನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜನರರ ಬಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಚೇರ್ಮನ್‌ರಿಗೆ ಏನು ಸೌಲಭ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು 1963ನೇ ಮಾರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಜನರರ ಬಾಡೀ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವಯ್ಯನವರಿಗೂ ಆ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿತ್ತು—ಅವರ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಗಿ 1963ನೇ ಜನರರ ಬಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಚೇರ್ಮನ್‌ರಿಗೆ ಒಂದು ಕಾರು ಕೊಡುವುದು; ಸ್ವಂತಕ್ಕೆ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಇಲ್ಲದೆ ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ಡ್ರೈವರ್ ಕೊಡುವುದು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ 500 ರೂಪಾಯಿ ಪೆಟ್ರೋಲ್‌ಗೆ ಕೊಡುವುದು ಎಂದೂ ಆಗಿತ್ತು. ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಬರ್ಚುಮೆಂಟ್ ಎಂದರೆ ಮಂಡ್ಯದಿಂದ ಪಾಂಡವಪುರಕ್ಕೆ ಅಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ 18 ಮೈಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ 4 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಇವೆ; ಅಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಆ ನಾಲ್ಕು ತಾಲ್ಲೂಕು ಸ್ವಲ್ಪ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯದಿಂದ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ 500 ರೂಪಾಯಿ ಪೆಟ್ರೋಲ್‌ಗೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಹೊರತು ಬೇರೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಟಿ.ಎ., ಡಿ.ಎ. ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಆ ಕಂಡೀಷನ್ ಮೇರೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಜನರರ ಬಾಡೀ ಒಂದು ಸಾವರಿನ್ ಬಾಡೀ, ಈ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ವಂತಕ್ಕೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಮೇರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಂತಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಹಕ್ಕು ಇದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇದು ಒಂದನೆಯದು. ಕಾರನ್ನು ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ, ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗೆ ತರುವಾಗ ಕಾರ್ ಡ್ರೈವರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ, ಆ ಬರ್ಚುಮೆಂಟ್ ನಾನೇ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಎರಡನೆಯದು ಚೇರ್ಮನ್‌ರಾಗಿದ್ದವರು ಆ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಒಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅನುಮಾನ ಬರಬಹುದು. ಸ್ವಾಮಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ನಡೆಸುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸ. ಕಬ್ಬನ್ನು ನೆಡಸುವುದು, ಕಬ್ಬನ್ನು ಸತ್ತ್ಯ ಮಾಡುವುದು ಯಾವ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಚೆನ್ನಾಗಿರುವ ಆರೈಕೆ ಸೇಷನ್ ಇರುತ್ತದೆ ಅಂತಹ ಕಡೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಅದು ಬದ್ಧ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹಾನಿ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡೆ ಸರಿಯಾದ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದೂ ಆಯಿತು, ಸರಿಯಾದವರು ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಅದರ ಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಾನೇ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಫಲವಾಗಿ, ಈ ದಿವಸ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯೂ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ—ಸಕ್ಕರೆ ಅಭಾವ ಇರುವ ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಪಾಂಡವಪುರದ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಒಂದೇ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರುವುದು.....

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೊಡುವ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಮುಂದಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಉಚಿತವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

MR. SPEAKER.—Does Sri S. Gopala Gowda suggest that every Member is bound to submit his statement?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಹಾಗೆ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏಕೆಂದರೆ. ಎರಡು ಮೂರು ವಾಕ್ಯ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ, ಅದು ಸೆರ್ಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷನ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ; ಅದು ಬೇರೆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಭಾಷಣವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು. ಇದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇದನ್ನು ತಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

Mr. SPEAKER.—I will decide the Point of Order. There is no merit in the Point of Order, because I cannot compel anybody when he make a personal statement to [give it to me in advance. I may have the discretion, but there is nothing that compels me to ask for a copy of the statement in advance so that I may scrutinize it. For the purpose of co-ordinating the work, I may do it in delicate cases. So far as his objection to the personal matters mentioned by Sri B. Y. Neele Gowda is concerned, I do not think it is irrelevant. If there is anything that transgresses the limit, I will see that it is not done. I do not know what exactly the Hon'ble Member Sri Gopala Gowda means. I am not concerned with the opinion of the Member. He may raise a Point of Order. He know that I have given Sri Neele Gowda permission, to make a statement. I rule out the Point of Order raised by Sri Gopala Gowda.

Sri S. SIVAPPA (Sravanabelagola).—On a Point of Order, Sir. Is the Hon'ble Member Sri Neele Gowda making a speech under the cover of a statement relating to what services he has rendered? In case he goes one point away from the subject matter, i.e., the point raised by Sri J. Devaiah, the chair must allow Sri Devaiah also to make a statement here as was done in the case of Sri B. J. Linge Gowda.

Mr. SPEAKER.—If the member wants to say anything specific, he must raise it under some specific rule and seek permission to speak. Sri Neele Gowda may continue his speech.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವೈ. ನೀಲೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನನ್ನ ಅಪಾದನೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವಯ್ಯನವರ ಮೇಲೆ ಆಗಿತ್ತು. ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ವಿವರವಿಲ್ಲದ ಹತ್ತಿರ-ಇರಲಿಲ್ಲವೇನೋ ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದನೇ ಹೊರತು ದೇವಯ್ಯನವರ ಮೇಲೆ ಅಪಾದನೆ ಹೊರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ನಿಂತುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿವರ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಕ್ರಮವಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಏಕೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ? ಅವರಿಗೆ ಏಕೆ ವಿವರಗಳು ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ?

Mr. SPEAKER.—Is Sri S. Gopala Gowda raising a point of order?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಹೌದು ಸ್ವಾಮಿ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಯಾವ ಸದಸ್ಯರ ಮೇಲೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಅಥವಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ ಅದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಇರುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಪೂರ್ಣ ವಿವರ ಇದೆ, ನಾನು ಆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ತಾವು ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಅವರು ಕೇಳಿದರೆ ತಾವು ಅದಕ್ಕೆ ಅಪಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೀವೆಂದು ನಾನೂ ಬಹಳ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನನಗೂ ಇಂತಹ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ತಾವು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನೇಕ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಾಗಿ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಇದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ಇಂತಹ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member seems to be greatly confused, If a question hurts any particular Member, there is a provision for it. The point raised by Sri S. Gopala Gowda is something totally different.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವೈ. ನೀಲೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುವಾಗ ನಾನೇನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. 500 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚೋಲಿಗಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಬೈರಾ ಪ್ರಕಾರ ಮತ್ತು

ಸರ್ಕಾರಿ ಆದಳರಿನ ಪ್ರಕಾರ ಮತ್ತು ಜನರಲ್ ಬಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಜನರಲ್ ಬಾಡಿಯವರು ಮಾಡಿರುವುದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೇಳಲಿ. ಇದು ನನ್ನ ಸ್ವಂತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸ್ವಂತ ಅಂದರೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವೈ. ನೀಲೇಗೌಡ.—ಪರ್ಸನಲ್ ಯೂಸ್.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ಧಪ್ಪ (ತಿಪಟೂರು).—ನಾನೊಂದು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವನ್ನು ನೂಟಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದಹಾಗೆ ಕಂಪೆನಿಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಸರಿ. ಸ್ವಂತಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಹೇಗೆ ?

MR. SPEAKER.—The Hon'ble Member is deliberately putting something wrong by saying 'for personal use'.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವೈ. ನೀಲೇಗೌಡ.—ಆ ರೀತಿ ನಿರ್ಣಯವಾಗಿದೆ. ಜನರಲ್ ಬಾಡಿ-ಒಂದು ಸುಖ್ಯರ ಬಾಡಿ ಮಾಡಿರುವ ನಿರ್ಣಯ ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕಿದೆ. ನಿರ್ಣಯವಿರುವವರಿಗೆ ಪರ್ಸನಲ್ ಯೂಸ್‌ಗೆ, ಅಪೆಂಟಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಕ್ಕಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಇದೊಂದು ಬಹಳ ಸಣ್ಣ ವಿಷಯ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನ ಚೀಠ್‌ನನ್ನಿರ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ವಿಷಯವನ್ನು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಟೀಕಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಅನೇಕರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕೈದಾದ ಕೂಡ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಸಹ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವಯ್ಯನವರು. ಆ ಸಭೆಯ ನಡವಳಿಕೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—289ನೆಯ ರೂಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ: “ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೂ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಒಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು, ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಆ ವಿಚಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಲು ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ದೊರೆತಿದ್ದ ಹೊರತು, ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿಯಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಅವಮಾನವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಅಥವಾ ಅವನಮೇಲೆ ತಕ್ಷಣವೇ ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೊರಿಸುವ ಸ್ವಭಾವದ ಯಾವ ಆಪಾದನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

ಪರಂತು, ಅಂಥ ಆಪಾದನೆಯು ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಘನತೆಗೆ ಕುಂದುಕೊಂಡುಂಟುಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ ಯೆಂದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅಂಥ ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತವೂ ಸಾಧಿತವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದಾಗಲಿ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸದಸ್ಯರಾಗಲಿ ಅಂಥ ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಾಗಲಿ ನಿರೋಧಿಸಬಹುದು.” ಈಗ ಸಭೆಯ ಕುಂದುಕೊರತೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುವುದಾಗಿದೆ ಎಂದು ಪರ್ಸನಲ್ ಯೂಸ್ ಪ್ಲಾನೇಷನ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಪ್ಪು ಪರ್ವಿಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ವಿಷಯ ಮುಂತಾದ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದೆ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

MR. SPEAKER.—Rule 293 is the proper Rule. The Hon'ble Member is misquoting the rule, and misinterpreting it.

SRI C.J. MUCKANNAPPA (Sira).—We must read rule 293 along with rule 289. ಈ ರೂಲ್ ಪ್ರಕಾರ ತಮಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಾದರೂ ನಿರೋಧಿಸಬಹುದು ಅಂದರೆ ಒಂದು ದಿನವೆಲ್ಲಾ ಬೇಕಾದರೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಹುದೇ ಸತ್ಯವು ? ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—293ನೆಯ ವಿಧಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಪರ್ಸನಲ್ ಯೂಸ್‌ನೇಷನ್ ಕೊಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಿದೆ: ‘In this case no debatable matter may be brought forward and no debate shall arise.’

MR. SPEAKER.—He does not make it debatable. The Hon'ble Member is making it debatable.

ಅವರು ಹೇಳುವ ವಿಷಯ ಚರ್ಚಾಸ್ಪದವಾದ ವಿಷಯವೇ ? ನನಗಿನ್ನಿತು ಎಂದು

SRI G.V. GOWDA (Palya).—What we have understood, Rule 289 and 293 would be, when a person makes a statement in a debate or when the matter is under discussion and when he makes an allegation.....

MR. SPEAKER.—He may tell me how does the Hon'ble Member make any statement on the point raised during the question hour.

Sri G. V. GOWDA.—It is to be decided whether the question put by my friend amounts to a statement. Is it not a fact that such and such a Chairman has misused something would it amount to a statement?

Mr. SPEAKER.—Please read rule 293.

Sri G. V. GOWDA.—Rule 293 says:

“A member may, with the permission of the Speaker, make a personal explanation although there is no question before the Assembly...”

Would not the allegation made by him, amount to a statement which calls for self explanation? That is my point.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಅವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಹೇಳಬಾರದೆಂದು ತಾವು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ತಾವು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೀರಿ.

9-30 A.M.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವೈ. ನೀರೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಇದು ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದ ವಿಚಾರ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಜನರಲ್ ಬಾಡಿಗೆ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ನಾನು ಯಾರ ಮೇಲೂ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಇಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸರ ಬ್ಯಾಕ್‌ಗ್ರೌಂಡು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಜನರಲ್ ಬಾಡಿಯವರು ನುಮಾರು ಆರುಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಒಂದು ಕಾರನ್ನು ನನ್ನ ಕಂಪ್ಲೋಲಿಗಂದು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಕಟ್ಟಿನ ಬೆಳೆಯ ಮೇಲೆ ಸರಿಯಾದ ಕಂಪ್ಲೋಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪೆಟ್ರೋಲಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಖರ್ಚಿಗಾಗಿ 500 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಜನರಲ್ ಬಾಡಿಯವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿನಾದರೂ ಸಂದೇಹಗಳಿದ್ದರೆ ಜನರಲ್ ಬಾಡಿಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬಹುದು, ಇದರಲ್ಲಿ ನಾನೇನೂ ದುರುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ದುರುಪಯೋಗ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಜನರಲ್ ಬಾಡಿಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅವರೇ ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

Mr. SPEAKER.—I have to bring it to the notice of the House that there was an undercurrent of grievance that the Report of the Debates are not published early enough. I find now that it is the other way about. Copies have been furnished and they are lying in the pigeon holes without being picked up by Members. It is not unlikely that if they are kept long enough, somebody else might pick them up. I would earnestly appeal to the Members to take them. If they do not want them, let them tell me and I will have them stored. The difficulty is that further instalments cannot be kept in the pigeon holes unless the papers already kept there are collected. The pigeon holes are small.

Sri SANJEEVANATH AIKALA (Suratkal).—Opposition members have taken the proceedings. The pigeon holes are empty, but the Congress Members are indifferent.

Mr. SPEAKER.—Did I make any distinction between Congress and non-Congress members? I am appealing to all the members.

Now Sri Keshava Murthy will continue the debate on the non-official resolution.

Members' Representation

Mr. SPEAKER.—Since Sri Keshava Murthy is not present

Sri K. LAKKAPPA.—I rise to a point of order.

ಹಿಂದೆ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಆಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಲಿಂಗೇಗೌಡರು ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪನವರಿಗೆ ತಾವು ಸ್ಪಷ್ಟಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ.

Mr. SPEAKER.—Order, order.

Sri K. LAKKAPPA (Hebbur).—I will substantiate my point.

Mr. SPEAKER.—If the Hon. Member does not substantiate his point I will take it that he is deliberately taking up the time of the House.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಲಿಂಗೇಗೌಡರಿಗೆ ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟಂತೆ ಈಗ ಮಾತನಾಡಲು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜಿ. ದೇವಯ್ಯನವರಿಗೂ ಅವಕಾಶಕೊಡಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—Let the Member state his point of order first and then come to the reasoning.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಲಿಂಗೇಗೌಡರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವಯ್ಯನವರಿಗೂ ಈಗ ಅವರ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Order, order. If the Member is not prepared to listen to the Chair, the Chair will be forced to ask him to resume his seat. He must first state his point of order.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಈ ಹಿಂದೆ ಇದೇ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಲಿಂಗೇಗೌಡರಿಗೆ ಅವರ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅದರಂತೆ ಈಗ ದೇವಯ್ಯನವರಿಗೂ ಅವಕಾಶಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Is that a point of order?

Sri K. LAKKAPPA.—To substantiate the point of order, I will explain what happened in this House on the occasion when Sri B. J. Lingegowda was allowed to give a personal explanation. The Chair allowed it.

Mr. SPEAKER.—Order, order. When I asked the Hon. Member to state his point of order, he says that facts are points of orders.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—The Hon. Member is confused, Sir. He wanted to request the Chair to allow Mr. Deviah to give his explanation.

Mr. SPEAKER.—They should not be made in this manner.

Sri S. SIVAPPA.—He is referring to point of procedure.

Mr. SPEAKER.—I am not allowing any point of procedure now.

Sri G. V. GOWDA.—But this point would have to be settled, Sir.

Mr. SPEAKER.—I will have the point of order discussed if the Members so want. Next Saturday, is a non-Official day and on that day I will take it up.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಶ್ರೀ ದೇವಯ್ಯನವರಿಗೂ ಈಗ ಪುನಃ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—It is not correct on the part of a member to request the Chair to permit another member to make a counter statement or whatever it is. Sri Deviah knows that I have refused him permission to do so. The Hon. Member Sri K. Lakkappa is not adhering to my rulings.

ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ಸಾಲೆನ್ಸ್.—ಮೂಡುಬಿದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತರಹದ ಅಂಕೃತಿ ಇದೆ. ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬರುವ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇದೆ, ಅದರಿಂದ.

Mr. SPEAKER.—Order, order. Does not the Member know that he cannot speak unless I call upon him? Is this a classroom? That is absolutely improper.

Since Sri Keshava Murthy is not present, I will call upon another member who is desirous of speaking.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದೇವಯ್ಯ (ಮದ್ದೂರು).—ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷಗಳಷ್ಟು ಕಾಲ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಮಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—He may put his request in writing and I will deal with it.

[Mr. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

NON-OFFICIAL RESOLUTION

Re: Making Recommendations to Government of India to solve Border Disputes on the basis of Linguistic Majority, Contiguity, Village as a Unit and Wishes of the People.

(Debate continued)

†Sri B. P. KADAM (Karwar).—Sir, the resolution moved by Hon. V. S. Patil is before the Assembly. The resolution wants that border disputes between Mysore State and adjoining States should be settled on certain well recognised principles. Unfortunately, a large number of members, who opposed the resolution, did not even care to read the resolution nor hear the arguments advanced by Sri V. S. Patil. This is a funny way of dealing with things when we are pledged to parliamentary democracy. A large section—virtually everyone in the Congress benches boycotted the House when Mr. V. S. Patil was speaking. In fact if the Hon. Members were present to hear the arguments, their stand would have been different.

When Sri V. S. Patil was making his speech, all the members of the Congress Party in this House started attacking the Hon. Members this side. I do not understand what sort of Pancha Shila is here. Sri Doddameti and Sri Karalingannawar who participated in the debate waved their hands so vehemently and used a language of the master to the slave and a language of a conqueror to the vanquished. With due respect to you and to the Hon. Members, I have to say this. A more decent language on their part would have been more welcome. Let me say with all humility that we have the highest respect to Kannada language and we wish well and pray for the prosperity of this State in all fields. We look upon them as brother and good neighbours. Let it not be said by any one here that we have no love for Kannada Language. Let it not be forgotten that we belong to a great country with a great culture and we must have national integration. We have great respect for the Chief Minister of this State. He is a person with lofty ideals and lofty heart.

Sir, I come from the area of North Kanara district i. e., Karwar, Supa and Haliyal. These are predominantly Konkani speaking areas. Konkani has about 75 per cent of Marathi. Dr. Pearson and Saldhana and others have all agreed that Konkani is a dialect of Marathi. In the Mysore Gazetteer, page 252 Vol. I it is said that Konkani is a dialect of Marathi. The Fact Finding Report Published by this Government in the year 1954, quotes Pearson, that Konkani is a dialect of Marathi. Sir, all these experts on the language have said that Konkani is a dialect of Marathi. This is said by experts like Katre, S. K. Chatterjee who was the Chairman of the Bengal Legislative Council. This Government when appeared before the Pataskar Committee quoted one opinion of Silva and made out a case that Konkani was an independent language. I had the fortune of going through the arguments of the case that they had made out. If they had quoted the other things in all fairness it would have done justice. Grant Duff says that the Konkani is that part of Maharashtra which lies between the Ghats and the sea and extends along the coast. Sir the South Kanara district was formerly Sadasivgarh district. As a matter of fact, the Karwar Municipality was started in 1862 as Sadasivgarh Municipality. After two years it was named as Karwar municipality. Even today the fort of Kodibad is known as part of Sadasivgarh. Sir, the actual line which Mr. Silva used and which this Government took while making a case is this.

“The only language that is most closely allied to Konkani in the whole of India is Marathi and no other.”

Apart from this, the Government of Bombay had two resolutions which said that Konkani is a dialect of Marathi and Konkani speaking people can only have Marathi culture. The other resolution said that since Konkani people have a large percent in the area of Karwar, Supa and Haliyal, Marathi was declared as the language. This was in 1949 when Hon. Sri M. P. Patil who was a Minister here and also many of these Members who were Parliamentary Secretaries and Deputy Ministers in Bombay were all participants to that resolution. The elections to the Local Bodies were contested in 1959 on the specific issue. In Karwar Taluk, out of 15 seats, we the M. E. S. Members won 13 seats, in Supa 15, out of 15 and in Haliyal 13 out of 15. In all the three Taluk Boards resolutions were passed that Konkani is a dialect of Marathi. Even the Kannada speaking Members of the Karwar Taluk Board supported our resolution stating that we must solve our problems amicably and peacefully. Further, all the Village Panchayats in these areas, 19 in Karwar Taluk, all from Supa and predominantly a very large majority from Haliyal, passed similar resolutions. Even when Pandit Jawaharalal Nehru referred to the case of Punjab, he said that if the Punjabi Suba was to be formed, it will have to take the full support from the people. In our case, all the people have decided and there is admission even from the Mysore Government itself that Konkani is a dialect of Marathi.

(SRI B. P. KADAM)

It is said that Goa is also predominantly a Konkani speaking area. Here also, but for the interference from the Mysore Government or Congress Leaders, the elections would have been different. The Congress Leaders had a fair chance to get at least one or two elected. One or two days earlier, the Hon'ble Chief Minister of this State issued a statement that Goa must be a State by itself, which put Goa Congress in confusion. Konkani can never have an independent status, it is only a dialect of Marathi and only Marathi. There were a large section of Congress Leaders in Goa territorial election propaganda also. But, what was the fate? In the very constituency where the Congress Leaders were roaming about, the other candidates got elected with the highest majority—72 per cent. The present Chief Minister of Goa, Sri Bandodkar has a percentage of 193, that is a different thing. In the constituency where the Mysore Congress leaders were roaming about, the other candidates got elected.

SRI S. NIJALINGAPPA.—Will you please mention one name?

SRI B. P. KADAM.—The District Congress Committee of the North Kanara District with the Congress Chief himself. Please go and verify. I have great respect for you.

Why did it happen? The Congress leaders here were very eager to become Home Ministers, Chief Ministers and so on. But, during the elections, they were sent to the bottom of the river. Generally a drowning man comes up seven times, but the Goa Congress Members never came up.

Sir, in a democratic set-up, when we have to live as a country like ours, that great and rich traditions will not be befitting to see that these territories which have dominated the merger with Maharashtra are taken away. I have the highest respect for our Chief Minister. He is the only man who has known the general interests of people. Therefore, I request him to bear in mind the assurance which he has given during the Assembly speeches of December 1956. He said that he is in correspondence with the Chief Ministers of the adjoining States and he will not come in the way. Let him pursue the matter and win the affection of all people. If we have to decide on some principles of equity, we have to gain or lose. Konkani is already recognised as Marathi. Even the figures for the Census Report till 1911 were collected under the head 'Marathi' only and Konkani was never mentioned in the Report. Some arguments were advanced by the Hon'ble Members against us saying that we are interfering and all that. We respect others and we wish that we should also be respected. We are a people very quiet by nature and we will be never violent even if we are enraged. That is our attitude all along. They say that there was an agreement between Kelkar and the Congress leaders about the future of Belgaum and some agreement was there between the Hon'ble Minister for Public Works and some leaders there. Take the case of Bidar District. What have we to do with this agreement? Mr. Kelkar

is very well known as Hero Kelker. But whether Mr. Kelker had any authority in writing from anybody which you could barter away? Without any authority this Kelker comes in agreement with somebody. The whole argument is falacious to the Court.

The Hon'ble Members have spoken against us, and particularly Sri Doddameti for whom I have high respect, said that during the emergency this question had been raised. I come from an area where if taluk-wise figures are taken the highest percentage of people have entered the military. Even the Deputy Commissioner of North Kanara District has said that if taluk-wise figures are taken we will find that Karwar Taluk has contributed the highest percentage for the defence forces. I do not understand if Mr. Doddameti has his relations there. Even to-day I have got my own kith and kin in high and low positions in the military, a large section of them braving the cold and storm of the Himalayas.

MR. DEPUTY SPEAKER.—We will now rise and meet at 10-30 A.M.

The House adjourned for recess at Ten of the Clock and re-assembled at Thirty-seven Minutes past Ten of the Clock.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair.]

SRI B. P. KADAM.—The Hon'ble Members without studying the resolution said a lot about emergency. Where does the question of emergency come in? There is no emergency at least so far as Mysore is concerned. The size of Ministers has not been reduced; on the contrary it has gone up. At Belgaum a meeting was called as a protest against the atrocities of the Mysore Government for our demanding merger with Maharashtra, but during the meeting itself it was felt that we should not have agitation during the critical days and during the meeting itself about Rs. 40,000 was collected and contributed to the National Defence Fund. May I also tell the Hon'ble Members who are preaching us emergency that from our area, from our taluk of Karwar if Taluk-wise figures are taken, the largest percentage have entered the defence forces. The Deputy Commissioner of the District said so in one of the meetings. My kith and kin have lost their lives on the Front and I am one of those people whose nearest relatives immediately on the call of emergency have responded and to-day they are in high and low positions in the military, braving the cold and storm of Himalayas. May I know how many of those Hon'ble Members have near or distant relations who have entered the military? Let the Hon'ble Members who oppose the resolution, who have used the language of a master to the slave, the language of the conqueror to the conquered, not preach to us the cause of emergency. We have been contributing one mite in the humblest possible manner to meet the situation arising out of the emergency.

(SRI B. P. KADAM)

It was stated that the Maharashtra Eki Karna Samithi Members interfered here. We never interfere. When we are provoked, we rise in protest. Otherwise we will be good all the time. But when we are insulted, we shall oppose valiantly. Otherwise, we will be failing in our duty.

One Hon. Member said that Bombay City had about 3 lakhs Kannada-speaking population. Actually, they are only 50,000. We are not sorry for this, we are proud. Even if their population goes up, we would be happy. Bombay City had so many non-Marathi speaking Mayors. Mr. Pupala, who was a Mayor of Bombay in 1959, was an Andhra and he responded to the call of Maharashtra and resigned his Mayorship stating that Bombay City should go to Maharashtra. A large number of non-Marathi speaking people have occupied very high offices in Maharashtra. Mr. Sailam, who was an Andhra, was the Speaker of the Maharashtra Assembly. In the Maharashtra State, people who belong to microscopically small communities, have become Chief Ministers. Mr. Kannamwar, who was the Chief Minister, belong to the Woddar community. Even Mr. Naik belongs to the Vanjari caste, which is not Maharashtrian. I am proud of all of them. If tomorrow, the kith and kin of Sri Nijalingappa or Mr. M. V. Krishnappa knowing a smattering of Marathi becomes the Chief Minister of Maharashtra, I will not be sorry. They have an inherent right to be Chief Ministers of any State. Hon. Members who want to carry on a vituperative campaign against Maharashtra would do well not to carry it forward. Maharashtra has done no wrong to Mysore State. The Maharatas who came here in the ancient days did not come for mere conquest but to save the area from foreign domination and slavery. History speaks that they sacrificed a lot to save the Hindu culture, the Vedas and Upanishads, the Ramayana and Mahabharata. Let the Hon. Members here have no ill-will against Maharashtrians.

Sir, the Hon. Member Sri Doddameti, for whose age I have high respect, said the other day that he will give us all protection. What is the protection we have in this State? I have been repeatedly saying in this Assembly from 1956 that even the elementary rights due to us are totally denied to us. It has been the accepted policy of Government to deny us Marathi schools, to keep as many Kannada officers and non-Marathi knowing officers in our area. Even the Executive Officer of the Taluk Board issued in 1959 a notification under the orders of Government that the names of all village panchayats, co-operative societies and offices should be in Kannada. People who were singing Keertans in Marathi under the Prohibition policy, for which they were paid by Government, were asked soon after Reorganisation to sing Keertans in Kannada. One Narayana Kunde said he cannot speak Kannada and the people do not understand Kannada. Then the Government asked him to stop Keertans forthwith. I represented the matter but nothing was done. A number of demands are there from the Supa and Karwar areas but they

are not even giving them a Marathi knowing officer and they will not give them. People want Marathi schools. Even the Tahsildar has recommended Marathi schools but the School Board turned it down and the Government authorities are taking sides with the Board. Non-Marathi-knowing inspectors are asked to inspect Marathi schools. Thus, consistent steps have been taken to wipe out Marathi schools. In Kodibag a licence has been given to a big contractor to open a saw mill by the side of the school. Leading Congressmen have supported the contractor. We protested but the mill is still there. This tendency is going on. I can speak for hours and hours on the ill-treatment we are getting here. I can only say with due humility that the treatment given to the Marathi-speaking people is nothing less than that given to the slaves. I am saying this with deep anguish and regret. Yet, hon. Sri Dodmetti said they are giving us protection. What is the position of employment to Marathi-speaking people? Is Marathi recognised as a State language? How many of them have been appointed as Clerks or Officers in the last 6 years? What kind of treatment is this? I said in 1959 and I repeat it again, that the treatment given to the Marathi people is the protection which a cat gives to the rat. The cat plays with the rat for sometime but ultimately would eat it up. That is our position today. When Kakasaheb Kalelkar's effigy was burnt up after a demonstration, what was done? What protest was raised? When during the debate here, the Finance Minister, Mr. Jatti, lost his balance and flared out angrily by saying "You get out of the Assembly." What was the protection given to us. After all, we are ventilating our grievances in all humility. Where was Sri Doddameti then? The Finance Minister who held a lofty position in Bombay and who also holds a lofty position now here says to a humble member like myself who wants to profound my case to resign and get out. When this is the treatment to a Member of this House, what about to others? There are Hon. Members who condemn the Marathi people and some have said that Marathi people have come here to wash the utensils. Sir, Marathi extended far beyond than it is today. Grant Duff says:

"Marathi, in its various dialects, extends today nearly across the peninsula of India. In the Bombay Presidency it covers the north of the Deccan plateau and a strip of country between the Ghats and the Arabian Sea, extending to about a hundred miles south of Goa".

So, Marathi extended 100 miles south of Goa about 75 to 100 years back. There are eminent authorities who say Marathi extended to Ankola and Kumta. After all, Mysore State is an integral part of this great country. We have to live with them. But justice must be done to us on democratic principles. We do not want an inch more. Sir, in the Encyclopædia of Britannica, Vol. 14, it is said:

"Marathi occupies an irregular triangular area of a lakh sq. miles having its apex about the district of Balaghat in C. P. and far its base the Western Coast of the Peninsula from Daman on

(SRI. B. P. KADAM)

the Gulf of Cambay in the North to Karwar on the open Arabian Sea in the South."

These are not Marathi speaking people that have said this. Sir, I was quoting Sumati Kumar Chatterji who is a Congress man of Bengal and who was the Chairman of the Legislative Council, Bengal. On 10th August 1956, he has said :

"The people who speak Konkani however have generally given their allegiance to Marathi, even in Goa. Konkani and Marathi therefore are to be regarded as closely allied speeches, and for practical purposes the Konkani speech, which is split up in numerous dialects, can be regarded as being within the orbit of Marathi".

I shall quote Katre from his book "Formation of Konkani", page 310.:

"There can therefore be little doubt that judged by its early innovations Konkani belongs to the same group to which Marathi belongs".

Sir, I have referred to Mr. Silva, Mysore Government would have done well by giving all the quotations by him either favourable or not favourable to them because in democracy we must be fair. The particular quotation which says that Konkani belongs to Marathi is omitted by this Government. Earlier I referred to the two resolutions by Bombay Government. I will quote them here :

"Bombay Government on the insistent demand of the people by their Resolution No. 2026/48 P. and S. Dept., dated 1st April 1950 gave recognition to Marathi as the regional language of this contiguous area of Karwar, Haliyal, Supa along with Kannada".

"Bombay Government in their letter No. S/28/19535-F Education Department, dated 9th July 1948 said, "Konkani is not an independent language. Obviously, therefore, the main language of the Konkani people is Marathi" in reply to a demand for starting Konkani schools here".

To these resolutions of the then Bombay Government, Sri M. P. Patil as a Minister and some others who were holding positions like Parliamentary Secretary and Deputy Ministers were parties. Let the other side argue for argument's sake in a futile manner.

11-00 A.M.

Sir, the Mysore Government, before the coming in of Karnataka of Mysore State, struggled hard, we appreciate that struggle and we have

great sympathy for them. In their Memorandum 'United Karanatak' published in 1928, at page 19 of the introduction they say :

"People speaking dialects and different languages should, in the interest of the Nation, first love for their mother language and try to develop it rather than their own dialect."

When those people who prepared this Memorandum for the United Karanataka in the introduction itself say that people speaking on dialects must first love for the mother-tongue, does it not mean that Konkani being the dialect of Marathi should be aligned with Marathi? The talk of the Konkani State is as impracticable as it can be, because if there were to be a Konkani State large areas of the State from the coast will have to go to the Konkani State. Therefore, the idea of the Konkani State even though free to some people in Mysore State, let them be warned because it is more fertile to them only. The people of Goa very clearly have given a clean burial to those leaders who were agitating for Konkani language and State. The elections in Goa have given a clean verdict that Konkani is a dialect of Marathi. I do not wish to take much time. I only wish to say that these difficulties concerning the whole State of Mysore must be solved in a very amicable manner considering, of course, certain well recognised principles. In the Governor's Speech in 1956 in this Assembly, the Governor has referred to Kasaragod, Madakasira, Adoni, South Sholapur and some other areas. It is said by some people that we are unnecessarily raising problems. We are making a demand and we are making reasonable demand. May I ask the Hon'ble Members whether it is not a fact that all these things were referred to in the first Governor's speech in 1956? Is it not a fact that the Hon'ble Chief Minister, Sri S. Nijalingappa then said that he wants a solution to all these areas? It is not that we raised the question, but it was raised from the right quarter. Therefore, all that I suggest is that the question raised by the Governor in 1956 and the assurance given by the Chief Minister must be reasonably dealt with like that of the areas of Kasaragod, Akkalkote, Madak, Adoni. All the areas must come, and what we are now suffering must also be the sufferings of those areas. In due justice and fairness even small areas should not be allowed to suffer in democracy. On principles, justice must be done to all of them.

Hon'ble Member, Sri A. J. Doddametti, tried to read out some portions from the Four-man Boundary Committee Report on which Sri S. Channaiah and Sri Malimath were there. I have also a copy of the same kindly supplied to me by the Hon'ble Chief Minister. In the covering letter, the Chief Minister has said that it should be used for private purpose only. I do not like to quote from that Report because I want to stick to the assurance I have given to the Chief Minister. But, I can say that if I quote from that Report that will create innumerable protests from the border areas. Therefore, let Sri A. J. Doddametti confess that it is an error that he did. I do not want to go into the details because I want to stick to the assurance I have given to the Chief Minister.

(SRI B. P. KADAM)

Some Hon'ble Members said that in case this area goes to Maharashtra, none of us would be elected. They do not know the portion of the M. E. S. there. Let me tell them that the Congress records in Karwar Taluk till 1951 were maintained in Marathi only, and in the Samithi three permanent Congress Members were there. It is a party consisting of all people irrespective of the party, who cherished the idea of being merged in Maharashtra on definite principles. Even if we are defeated in the elections, we shall not be sorry. I can only tell the Hon'ble Members that even if we are defeated, we shall be more powerful outside the Assembly than inside the Assembly, and we serve the people faithfully and humbly. People who will be elected will be people not against the Maharashtra cause. Let them be warned about it. Let them not abuse us in an insulting manner.

Hon'ble Member Sri-Bhimanna said that this issue must not be opened. I do not know whether he has the basic knowledge of jurisprudence and whether he knows the manner in which the amendments are coming to various legislations. The Constitution itself is undergoing so many amendments. Once there is a law we are bound by it. In a democratic set-up, they are subjected to change and Government and Legislature enactments are amended and re-amended several times. The argument of the Hon'ble Member, is a hard argument which no Lawyer can accept.

Some members have said that Mr. Yeswantrao Chavan is a Defence Minister in charge of defence and that in the name of Mr. Yeswantrao Chavan we should not have agitation. We are a people who do not respect any personality. If Mr. Chavan is there as Defence Minister, we are proud and we wish him all success in the name of India. We will help him. If Mr. Yeswantrao helps us to get justice, we wish him well. If any leaders of Maharashtra are not inclined to help us, we will never fail to pull them. If our issue is not solved, there will be large-scale agitation throughout the Maharashtra. It was said that there are Konkani people. The late Prime Minister in his letter to his friend Mr. Nane said that about 3 lakhs, about 6 per cent of the people are speaking Konkani in Bombay City. That itself shows that Pandit Nehru acknowledged that Konkani is a dialect of Marathi and these people come under the category of Marathi section. We from Karwar have got several people in Bombay City. We have paid our allegiance to the Maharashtra State and economically, culturally and in other ways we are linked with Bombay City. Large sections of people from our side are going for employment and residing there. We are linked with Bombay City and Maharashtra linguistically, traditionally, religiously, culturally and historically. These arguments have already been advanced in the Memorandum which we sent to the representatives of the both States. I can only say with respect to everybody; love for everybody, goodwill to everybody and ill-will towards none that this question must be solved gracefully without hurting the mind of anybody in a very dignified way. We take into consideration the

national integration, the great culture and the philosophy of this country. After all, we belong to the country which Mr. Mackmillan said is Heaven on Earth. He said 'If I were to point out Heaven on Earth, I would like to point out India. 'Great philosophers of the world have admired our philosophy, have admired our poetry. We should have better cohesion and that can be only done by having solution to linguistic problems. Force of language has militantly stood up in history. Language had played an important part during the invasions of Napoleon. There were nationalities in Europe, people who wanted their own nations to be carved in the form of States. The Persian Empire was there. The Ottoman Empire was there. These Empires engulfed many of the nationalities and languages. Napoleon fought innumerable wars. He lowered the mountains and raised the hills. It is good he lowered the mountains and raised the hills. He helped in giving a fillip to the innumerable nationalities which came in the long run. Only after the fall of Napoleon, after the crumbling of the Empire, nationality developed. Bismarck said that English language would influence the life the history of Britain. I can only say that there is no factor in the history of mankind which has a more prominent role than the factor of language. If at all cohesion should be there in the country of ours, it can be only be had by solving our border issues on just and fair grounds. We have often said that we are suffering so much.

Sri D. DEVARAJ URS (Minister for Labour, Housing and Transport).—Does the Hon'ble Member mean to say that he is claiming a different nationality from those who talk the Marathi language?

Sri B. P. KADAM.—I want the Maharashtra State and all the States in this great country of ours as federal States. I only fear that the cohesion which we are desiring will be broken. What happened in Goa? Because some provocative speeches were made, some unwarranted sentiments were expressed by the Congress leaders, the Congress was wiped out there. The same cancer which wiped out the Congress in Goa may help in wiping out the Congress here as well as in Maharashtra. In order to have the highest cohesion, we should solve these problems. Mr. Devaraj Urs said that we want to be an independent State of Maharashtra. I never said that. I said we must join one of the States in our country. India is one from Cape Comorin to the Himalayas. It is said to be a land of seven mountains, seven rivers and seven Holy Places, as per our Shastras. Therefore we want to be a State in this great country. That is the integration for which every Indian must strive all his life.

In conclusion, I submit that unless this problem is solved, there is bound to be ill-will. I would urge this Government to solve the problem as early as possible. I did not wish to use strong words but if I have done, I can only say that my intention was not to hurt anyone.

ಶ್ರೀ ವಾಲಿ ಚನ್ನಪ್ಪ (ನಂಪಗಾವ್-1).—ನಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈ ಗಡಿಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಲುವಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಈ ಕಾರಣವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೈ ಪವರ್ ಕಮಿಟಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಗಡಿಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಆಯಾಯಾ ಭಾಗಗಳ ಜನರು ಆಯಾಯಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಬೆಳಗಾಂವ್ನಲ್ಲಿ ಸಹ ಕನ್ನಡ ಜನರು ಹೋಗಿ ಬೆಳಗಾಂ ಮತ್ತು (ಚಂದಗಡ್ ಒಂದು ಬಿಟ್ಟು) ಉಳಿದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಭಾಗೀಕರಣವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ತರಹದಲ್ಲಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳ ಉತ್ಪನ್ನ ಮತ್ತು ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ ಬೆಳಗಾಂವಿ ಮತ್ತು ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳೂ ನಮಗೇ ಸೇರಿದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ಕನ್ನಡ ಜನರು ಮರಾಠಿ ಜನರು ಒಪ್ಪಿದ ಮೇಲೆ ಹೈ ಪವರ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಅವರು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ ಆಯಿತು. ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತವಾದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಳುವಳಿ ನಡೆಯಿತು ಮರಾಠಿ ಜನರದ್ದು. ಯಾವ ವ್ಯಾಳ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾಂವಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೋ ಆ ವ್ಯಾಳ್ಯಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಲೂಟಿ ನಡೆಯಿತು. ಅನೇಕ ಕಡೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿದರು. ಇದು ಅದಿದ್ದು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಉದಯವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ. ಯಾವಾಗ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾಂವಿ ಕೂಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಿತೋ ಆಗ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿ ಸುಟ್ಟರು. ಆಗ ಇದ್ದು ಮುಂಬೈ ಸರ್ಕಾರ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರವೇ ಇತ್ತು. ಅವರೇ ಗೋಳಿಲೆಬಾರು ಮಾಡಿದರು. ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಆಗ ಸತ್ತರು, ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಹೊಡೆತ ತಿಂದರು ಅಂದರೆ ಇದು ಬರೇ—

Sri V. S. PATIL (Belgaum City).—On a point of order. The Hon'ble Member said that even during the regime of the Bombay Government, the Marathi people have resorted to arson and hence there was firing. May I know whether a member can make these allegations without any facts and findings of the Government or some public authority or does he want to rely upon his personal knowledge and inference in making these allegations. Can such wild and sweeping allegations be made in this House, absolutely without any basis.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ತಮಗೇ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸರಿಯೇ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೀವು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

Sri V. S. PATIL.—He said that the Marathi people resorted to arson and that is why firing took place. This fact of arson is not corroborated by any facts. On the contrary I can say that it is a baseless allegation made here. My point is whether a Member can make such wild allegations without any basis.

ಶ್ರೀ ವಾಲಿ ಚನ್ನಪ್ಪ.—ಯಾವ ವ್ಯಾಳ್ಯದೊಳಗೆ ಮರಾಠಿ ಜನರು ಗೊಂದಲ ಮಾಡಿದರು ಮತ್ತು ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರು ಆ ವ್ಯಾಳ್ಯಕ್ಕೆ ಗೋಳಿಲೆಬಾರು ಆಯಿತು, ಇದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಾನೂ ಅಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಜೋಷಿ ಅನ್ನುವವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ನಾನು ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದೆ. ಗೋಳಿಲೆಬಾರು ಆಗಿ ಜನರು ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಮುಂಬೈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಶಾಂತ ಮಾಡಿದರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅವರೇ ಹೇಳಲಿ. ಅಂತಹ ಗೋಳಿಲೆಬಾರು ಆಗಲಿ, ರಾಠಿ ಚಾರ್ಜ್ ಆಗಲಿ, ಅಶ್ರುಪಾಯು ಪ್ರಯೋಗವಾಗಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಕಾಲದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಜತ್ತಿಯವರ ಕಾಲದಲ್ಲಾಗಲಿ ಎಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಸಲವೂ ನಡೆದಿಲ್ಲ.

Sri V. S. PATIL.—Hon'ble Mr. Wali Channappa said that during the regime of Nijalingappa and Jatti, there were no police firings or lathi charges. It is beside the point. It is completely false because there was firing and lathi charges. There were numerous cases of rioting taking place. If he does not know the facts my request to the Chair is that the Member should be warned not to make false allegations or make false statements on the floor of the House.

SRI D. DEVARAJ URS.—If the Member who is making the speech speaks of facts which another Member feels is not correct, it is open to him to refute it. Where is the question of point of order?

ಶ್ರೀ ವಾಲ ಚನ್ನಪ್ಪ.—ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಬಂದಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಜತ್ತಿ ಮವರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಬಂದಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಸಾರಿ ಗೋಳೇಬಾರು ಆಗಿ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಸತ್ತರು ಎಂಬುದನ್ನು ಈಗ ಅವರೇ ಹೇಳಲಿ. ಮುಂಬೈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಆ ಜನರು ದಂಗೆ ಮಾಡಿ ಎಷ್ಟು ಜನರು ಸತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಿನ ಮರಾಠಿ ಜನರು ಮಾಡಿದರೇ ಅಥವಾ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಮಾಡಿದರೇ ಎಂಬುದು ಅವರಿಗೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ಈ ದಿನ ನಾವು ಇಷ್ಟು ಜನ ಇಲ್ಲ ಇರುವ ವ್ಯಾಳ್ಯಾದಾಗಲೂ ಆ ಮೂರು ಜನರು ಏನೋ ಆಗಿ ಹೋಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೊಬ್ಬಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಬೊಬ್ಬಾಟ ಹೋಳಿ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ಬೊಬ್ಬಾಟ ಆಗಿದೆ.

11-30 A.M.

ಯಾವಾಗ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ ವಿಭಜನೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವಾಯಿತೋ ಅಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯೋದಯ ದಿವಸವನ್ನು ಆಚರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ನಮ್ಮ ಆನಂದವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಟೀಕೆ ಚೌಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಿಷಿಂಗ್ ಕರೆದವು. ಆಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಮರಾಠಿ ಜನರ ಜೋಡುಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದವು. ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಹೊಡೆದರು. ಪೊಲೀಸರು ಬಂದು ಗಲಾಟೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿ ರಾಜ್ಯೋದಯ ಉತ್ಸವವನ್ನು ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ನೀವು ಮಾಡಿ, ಮರಾಠಿ ಜನರು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಸಮಾರಂಭ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯಿತು. ಮತ್ತೊಂದು ಸಲ ಒಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲಿನ ಬಳಿ ಒಂದು ಪೆಂಡಾರ್ ಹಾಕಿ ರಾಜ್ಯೋದಯದ ದಿವಸ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ದಿವಸ ನಡೆದ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ ಜನರು ಬಂದು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲೆಸೆದರು. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಒಬ್ಬನ ಕೈಗೆ ಪಿಸ್ತೂಲನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆತ ಪಿಸ್ತೂಲು ತನ್ನ ಬಳಿ ಇದ್ದರೂ ತಲೆ ಒಡೆಸಿಕೊಂಡು ನಾನೇನೂ ಮಾಡಲಾರೆ ಎಂದು ವಾಪಸು ಬಂದ. ಆಗ ನೆರೆದಿದ್ದವರ ರಕ್ತಾಂಶವಾಗಿ ಲಾಠಿ ಭಾಜೂ ನಡೆದಿರಬಹುದು, ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಘಟನೆಯೇನಾದರೂ ಆಗಿರಬಹುದು. ಬೆಳಗಾಂವಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿರಲು ಚಪ್ಪವಾಗಿರುವವರು ಬೇಕಾದ ಬೇಕಾದ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಭೂಮಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಹೈ ಪವರ್ ಕಮಿಟಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಮರಾಠಿ ಜನರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಭಾಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರಿಸಿ ಉಳಿದ ಕನ್ನಡ ಭಾಗಗಳು ಕೆಲವನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸೊಲ್ವಾಪುರ, ಅಕ್ಕಲಿಕ್ಕೋಟಿ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೋ ಅದೇ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಗಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಸೊಲ್ವಾಪುರ ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಲಿಕ್ಕೋಟಿ ಯಿಲ್ಲೂ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹಿರಿಯರು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಕೈಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಚಳುವಳಿ ಹೂಡಲಿಲ್ಲ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೈ ಪವರ್ ಕಮಿಟಿ ನಿರ್ಣಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ನಾವು ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಿದೆವು. ಬರೀ ಭಾಷೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ? ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಣಯಿಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಸಿರಗುಪ್ಪ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಹೊಸಪೇಟೆ ನಮಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು 16 ನೂರು ಮಂದಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದವು. ಆದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಹಿಂಸೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. 15 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾದ ಮೇಲೆ ನುಮ್ಮನಾದೆವು. ಕಾನರಗೋಡಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಇದೆ. ಗೋವಾ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಎದ್ದಿದೆ; ಅಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ, ಮರಾಠಿ ಮಾತನಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂಬಯಿ, ಕಾರವಾರ, ಮಂಗಳೂರು ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೊಂಕಣಿ ಮಾತನಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅನೇಕ ಸಲ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಗೋವಾದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವಾದಾಗ ನಾನೂ ಹೋಗಿದ್ದೆ, ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಕೆಲವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಗೋವಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿ ನಡೆಯುವಾಗ ನೂರು ಮಂದಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಮೊದಲನೆಯ ಬ್ಯಾಚ್ ಹೋದೆವು. ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ತಮಿಳು, ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ನರೂ ಬಂದಿರಬೇಕು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳ ಅನೇಕರು ಬಂದು ಸೇರಿರುವ ಹಾಗೆ ಈ ದಿವಸ ಗೋವಾಕ್ಕೂ ಅನೇಕರು ಬಂದಿರಬಹುದು. ಗೋವ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಮೇಲೆ ಮುಂಬಯಿ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾಂವಿ ಯಿಂದ ಅನೇಕರು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದಾಗ ಕೆಲವರು ತಮಗೆ ಒಟ್ಟು ಕೊಡದಿದ್ದವರನ್ನು ಜಾಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ. ಗೋವಾ ಜನರು ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದನ್ನು ನಮಗೆ ಹೇಳಿ

(ಶ್ರೀ ವಾಲ ಚನ್ನಪ್ಪ)

ತ್ತಾರೆ. ಗೋವಾದವರು ತಾವು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೇರುವುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಬೆಳಗಾವಿ ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಕೇಂದ್ರವೆಂದೂ, ಅಲ್ಲಂದ ಅವರು ಕಾಯಿಪಲ್ಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದಾಗಿಯೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಬೇಡ. ಇವರುಗಳು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅನೇಕ ವಾದಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿರಬಹುದು. ಒಂದು ಸಲ ಇಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಯಾಗಿ ಬಂದಮೇಲೆ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಐದು ವರ್ಷ ಕಾಲದಷ್ಟು ಅವಧಿ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಪ್ರತಿ ಸಾರಿಯೂ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ ಅಗುವುದಂತೂ ಅಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲರಲು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಅವರು ಈ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಯಾರ ಅಡ್ಡಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಬರಕೂಡದು ಯಾವ ಭಾಗಗಳೂ ಹೋಗಕೂಡದು ಎಂದಲ್ಲ. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಕೆಲವು ಇಲ್ಲಂದ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಹುದು ಅಥವಾ ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರೂ ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜತ್ತಿಯವರೂ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು, ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿಲ್ಲ, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನವರು, ಹೈಕವರು ಕಮಿಟಿಯವರು ಮಾಡಿದಮೇಲೂ ಅದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ನಮಗೆ ಬಹಳ ದುಃಖವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇಂತಹ ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೇಳುವಂತಹ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಸಲ ಬಂದ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಪುನಃ ಪುನಃ ಇಲ್ಲಿಗೆ ತರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri V. S. PATIL.—One point for clarification, Sir. My resolution is restricted to the boundaries of Mysore State. I was expecting the Hon'ble Member to say what he has to say. But, he has said nothing. He has simply referred to our disputes. I am not concerned with that so far as the resolution is concerned. I would like to know from the Hon'ble Member whether he wants.....

ಲಿಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ನಮೋಶಿ (ಗುಲ್ಬರ್ಗ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಈ ಠರಾವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಭಾಷಾವಾರು ತತ್ವದ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತಗಳಾಗಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರೂ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಇತರ ಪಕ್ಷಗಳವರೂ ಕೂಡ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತಗಳೇನೋ ಆದವು. ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಎಕನಾಮಿಕ್ ವಯಬಲಿಟಿ, ವ್ಯಾಪಾರದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು ಮತ್ತು ಭಾಷಾವಾರು ತತ್ವದಮೇಲೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇತ್ತು. ಆಂಧ್ರ ಪ್ರಾಂತವಾಗಬೇಕೆಂದು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿ ನಡೆಸಿದರೂ ಪೂತಿ ಶ್ರೀರಾಮಲೀಲರವರು ನಿಧನರಾದಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರಾಂತವಾಯಿತು. ಹಾಗೇ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತವಾದಾಗ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ನಮಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಹೋದವು. ಇದರ ಸಲುವಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಯಾವ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದುಃಖದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ತಾನೇ ಮಾತನಾಡಿದ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕದರವರು ಎಲೆಜು ಯೂನಿಟಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮ್ಯಾಪ್ ಇದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಕಾರ ಆದರೆ ಕಂಟಿಗ್ಯೂಯಿಟಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿರುವ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ಗಳು ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಂಡು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಅವರು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ ಇತಿಹಾಸಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗೆ ಇತಿಹಾಸದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈಗ ಮುಂಬಯಿ ರಾಜ್ಯದೊಳಗಿರುವ ಅಜಂತ ಹಾಗೂ ಎಲೋರ ಗುಹಾಂತರ್ದೇವಾಲಯಗಳು ಇವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದವರು ಕರ್ನಾಟಕದವರು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ 100-150

ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ವಾದವನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಔರಂಗಾಬಾದ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಎಂದು ಹೆಸರು ಇದೆ, ಅದು ನಮಗೆ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆಯೇ? ಯಾವಾಗ ಒಂದು ಬಾರಿ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತಗಳೆಂದು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಆ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಇಂತಹ ಭಾಗಗಳು ನಮಗೇ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಹಿಸ್ಸಾರಿಕ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಈಗ ಸಾಂಗ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿದರೆ ಅದು ನಮ್ಮ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಮಂಗಳೂರಿನ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿವೆ, ಇವರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯ ಒಂದು ಉಪಭಾಷೆ ಎಂದು ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬಂದಿವೆ, ಹಿಂದೆ ಉತ್ತರ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಆಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಆಡಳಿತ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತು. ಆಗಿರುವ ಶಾಲೆಗಳೇ ಒಂದು ತರಹದವಾಗಿದ್ದುವು, ನಮಗೆ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳು ಪಾಠ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟವರು ಎಂದು ಹೇಗೆ ಗೌರವ ಇರುತ್ತದೋ ಅದರಿಂದ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಆಡಳಿತ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಬ್ರಿಟಿಷರಲ್ಲಿ ಒಂದು ತರಹದ ಗೌರವದಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕರ್ಣಾಟಕದವರು ಅರ್ಥದಷ್ಟು ಬರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಅರ್ಥ ಭಾಗದಷ್ಟು ಬರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಏಕೆಂದರೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವ ಜನ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನೂರು ನೂರೈವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಆಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಮಾಡಿದುದನ್ನು ಈಗಲೂ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವ ವಾದವನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿ ಸಾರಿಯೂ ಇಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ತಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನೂ ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಾಲ ಜೆನ್ನಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ತರಹ ಹೋರಾಡುವುದು ಬೇಡ, ಇಷ್ಟಾದ್ದರೆ ಈ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು ಇಲ್ಲದ ಇದ್ದರೆ ಈ ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬಹುದು. ಅದರ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀ ವಾಲ ಜೆನ್ನಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಖಾಯಂ ಆಗಿರಲಿ. ಈ ದಿವಸ ನಾನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಇಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಈ ದಿವಸ ಇಲ್ಲಿ ಘುಂಟಿಗಳಾಗಿರಬಹುದು, ಇಲ್ಲಿವೇ ಉಪಮುಂತಿಗಳಾಗಿರಬಹುದು, ಮತ್ತು ಈ ಹಿಂದೆ ಮುಂಬೈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಕನ್ನಡಿಗರು ಶ್ರೀ ದೊಡ್ಡಮೇಟಿಯವರು ಸಹಿತ ಆ ನಮ್ಮ ಸೋಲಾರಪುರವನ್ನು ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯಾರೇನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಈ ದಿವಸ ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದ ಮುಖ್ಯವಾದ 4 ಜಿಲ್ಲೆಗಳೇ? ಕರ್ಣಾಟಕವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮುಂಬೈಗೆ ಸೇರಿವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಕನ್ನಡಿಗರೇನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಅವುಗಳನ್ನೇ ಹಾಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟರು? ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ ಕಳೆದ ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ತರುವಾಯ, 5-10 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರಷ್ಟು ದುಡಿಯಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ದುಡಿದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಖಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಕರ್ಣಾಟಕದ ವಿರೋಧಿಗಳು ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಕನ್ನಡ ನಾಡನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ತುಂಡರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗೆ ಹೀಗೆ ತುಂಬಾ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಅನ್ಯಾಯ ಸುಮಾರು ಇಲ್ಲಿಗೆ 300 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗೆ ಬಂದೇ ಸಮನೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೂ ಕನ್ನಡಿಗರು ಅಷ್ಟು ಉಗ್ರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮಿತ್ರರು ಇಷ್ಟು ಘನಾಟಕಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಾರ. ಯಾವ ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಜನರು 20 ಇದ್ದರೂ ಸಾಕು, ಅಂಥವರಿಗೆ ಆಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ವಿದ್ಯಾ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲೇಬೇಕು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮಿತ್ರರು ಆ ಬಾರರ ರಿನ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯರಿಗೆ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳಾಗುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ನಿಜವಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ದಯೆಯಿಟ್ಟು ಸರ್ವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಯಾವ ತೊಂದರೆಗಳೂ ಆವರಿಗುಂಟಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೂ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇವರು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಂತೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವಿರೇಜ್ ಯೂನಿಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಬಂಡಿತ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಮಾತು. ಇದನ್ನೂ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಯೂನಿಟಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ನಾಳೆ ಹೇಗೂ ಡೆಲ್ಲಿಗೆ

(ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ನಮೋಶಿ)

ಹೋಗತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಈ ಲಿಂಗ್ವಿಸ್ಟಿಕ್ ಬೇಸಿಸ್‌ಮೇಲೆ ಹಳ್ಳಿಗಳ ವರ್ಗಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಬುದನ್ನಾದರೂ ಖಚಿತ ಮಾಡಿ. ಇಲ್ಲವೇ ಯಾವ ಮುಟ್ಟದವರೆಗೆ ಇದನ್ನು ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೀರೋ ಆ ಮುಟ್ಟದವರೆಗಾದರೂ ಮಾಡಿ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನಾದರೊಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುವುದುತ್ತಮ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನಮ್ಮ ನಾವು ಇಂತಿಂಥಾ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಿಷ್ಟು ಬರಬೇಕೆಂದು ನಾವೂ ಇತರರು ನಮಗೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂತಿಂಥ ಭಾಗಗಳು ಬರಬೇಕೆಂದು ಅವರೂ ಕಿತ್ತಾಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಇನ್ನು ಮುಂಠಕ್ಕೆ ಇನ್ನಾರೂ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೇ ಎತ್ತ ಕೂಡದು ಎಂತಲಾದರೂ ಒಂದು ಕೊನೆಯ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆಸಿಬಿಡುವುದುತ್ತಮ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹಾಗೇ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೀರೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಈ ತೆರನೋವು ಇದ್ದುದೇ. ಈ ಸಾರ್ತಿಯಾದರೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಡೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡೇ ಬರಬೇಕೆಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಸ್ನೇಹಿತರು ಕೆಳುತ್ತಿರುವಂತೆ ಆ ಕಾನೂನುಗೋಡಿನ ಜನರೂ ಮತ್ತು ಆಲೂರು, ಆದೋನಿ, ರಾಯದುರ್ಗ, ಆಲಂಪೂರ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಜನರು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಭರಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮಿತ್ರರು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಆಶೆ. ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಫೆಸಿಲಿಟೀಸನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿಕೊಡದಿದ್ದರೆ ನಾನೂ ಸಹಾ ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮಿತ್ರರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧನಿರುವೆನು. ಆದರೆ ಈ ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ಇಷ್ಟು ಫೆಸಿಲಿಟಿಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬಾರದು. ಸರ್ಕಾರ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಬರುವುದು ನಮಗೆ ಬರಲಿ, ಅವರಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದು ಅವರಿಗೆ ಹೋಗಲಿ. ಹೇಗಾದರೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ, ನನಗಿಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

† Sri R. S. HEGDE (Honnavar).—I oppose the resolution. This resolution is not so simple as it is and by canvassing the support to include Karwar, Belgaum and other places, the resolution aims at taking Goa to Maharashtra. That is the only intention.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—On a point of order. Is there anything in the resolution to that effect? Why should he bring in unnecessarily Goa here?

Sri R. S. HEGDE.—That is my opinion. By re-opening the question of the Reorganisation of States, it is their intention to take Goa to Maharashtra and demand that from the Centre. So, I oppose this resolution tooth and nail. There are certain grievances expressed by my friend Mr. Kadam regarding Karwar and the very basis of his stand has been that he has been elected on the question of this language issue and therefore it is his duty to uphold the cause of his people and that they all want to go to Maharashtra. It is very important to note that the election was not fought on that issue at all and if the election was fought on that issue, what about the election of 1957? Why was a congress candidate elected from this very constituency in 1957? So it is not a language issue but it is the economic development of the people that has been responsible as far as the election is concerned. North Kanara District was the tail end of the former State of Bombay and North Kanara was completely neglected. It is on account of the under-development of the people this time perhaps a little more votes might have been secured by this candidate. It does not mean that by electing

Mr. Kadam they have once for all opted themselves to Maharashtra. If I remember aright, my friend got elected on the plea of the exploitation of the economically underdeveloped people and now he should not say that he has been elected on the question of language.

12-00 NOON

The fact remains that Konkani is not Marathi. Hindi is not the same as Urdu. Urdu is a different language. If Konkani is similar to Marathi, it never means that it is Marathi. The Hon'ble Member has quoted extensive authorities without basis. Konkani has no script as such. If Konkani is a recognised language or a language part and parcel of Marathi, I do not think the Maharashtra Government would have kept silent and not give a script to this language. My learned friend says that the Bombay Government has passed a resolution saying that Konkani should be considered as Marathi. It is just like saying that Kadam should be changed to a woman by a resolution of Parliament or the taluk board.....

Sri B. P. KADAM.—Has the member no head to use such an insulting and indecent language?

Sri R. S. HEGDE.—By a resolution of Government or of the Taluk Board one language cannot be converted into another. After all, there is no script for Konkani. A dictionary has to be found for it. A panel of experts has to see the possibility of changing this language into Marathi. That does not however mean that Konkani has become Marathi, therefore they have opted for Maharashtra and they must be sent to that State.

The Hon'ble Member said that the people had allegiance to Marathi. I fail to understand the force of his argument. The States Re-organisation Act has once for all decided that they are a part and parcel of greater Mysore. The Hon'ble Member quoted Napoleon and Bernard Shaw. No leader should have behaved in the manner he has done. However he speaks of the oneness of India and that there should be emotional integration. If that be so, this agitation should stop at once because your argument will be held against you alone. If you people believe in the unity of India, you should stop this agitation because you are trying to create a Pakistan for yourself.

Sri V. S. PATIL.—On a point of order. He is addressing an Hon'ble Member of this House. We always speak here addressing the Chair and not across the table. My friend is now addressing Mr. Kadam, which is not allowed under the Rules of Procedure. I request that a ruling be given that no member should address another and that everything must be addressed to the Chair.

Sri D. DEVARAJ URS.—There is no ruling required. He is addressing the Members through the Chair.

Sri V. S. PATIL.—We must go by the procedure prescribed. Hon'ble Minister must not have gone through the rules of procedure. Every word must be addressed to the Chair.

Sri D. DEVARAJ URS.—Let me tell my friend that I am as old a Member to the Assembly as himself, or even more.

Sri V. S. PATIL.—All that is irrelevant. The Hon'ble Member must be brought on the line just to see that he addresses the Chair and not the other Members.

Sri R. S. HEGDE.—My expression of opinion is bound to have an unhealthy effect on them. I still maintain that by introducing such agitation we are bound to create a Pakistan for each language and for each community. An argument has been advanced that in Bombay there are 3 lakhs of Kannadigas. If these 3 lakhs are making an agitation that our language is Kannada, we have got territories here and there and that a separate State should be carved out for us and it should be called a part of Karnataka. The Reorganisation of States have taken all these things into consideration. The very same arguments must have been advanced and they have given a decree and that decree we are bound to adhere. It is no use saying at the time of execution of the decree that 'I had opposed it at the time of its sanction and therefore I would not obey it now.' The States Reorganisation Act has said that they are a part and parcel of greater Mysore.

Sri B. P. KADAM.—May I know whether you are accepting the decree of the States Reorganisation Act which has given Bellary to Andhra? Will you accept it?

Sri R. S. HEGDE.—He should address the Chair and not ask me. He should not point out fingers at me. The Hon'ble Member was speaking about the cosmopolitan nature of Bomby. I was in Bombay for several years. But the Hon'ble Member must appreciate the cosmopolitan atmosphere of Bangalore also. Is not the Bangalore a city of culture and education and natural beauty, which Bombay does not possess. They are part and parcel of greater Mysore. They owe allegiance to Mysore and to India as a whole but being in Mysore, let them not say that they owe allegiance to Bombay. It is the same thing as the Muslims saying: We are Indians, we take all the benefits that India could give us, but we owe our allegiance to Pakistan. Let not my friends sow the seeds of dissension, by introducing this poison of provincialism. This provincial approach is bound to be detrimental to the interests of India.

Suppose the Muslims of India say: We are 6 crores of Muslims in India. We are a big population. Divide India and give us another Pakistan. This sort of agitation, I submit, must end.

Even if we study dispassionately and impartially the question whether Karwar should be a part and parcel of Mysore or Maharashtra on the basis of language, I maintain and maintain very vehemently that from long years past Kannada was the official language in Karwar. History will show what the word 'Kanara' means. In 1861 Kanara was divided into South and North Kanara for the purpose of administration. Honnavar was the headquarters of the district. It belongs to people who speak Kannada. Sri Kadam quoted from the booklet published by Silva who is a native of Karwar and who has studied in all details about Karwar. To these people of Maharashtra

it is no good. Instead, they rely on quotations of people from Bombay, Bengal and all that. Silva says that even prior Kannada language was known in Kanara, Kadambas and Banavasees ruled over this place when Kannada was spoken. Even if we take history into consideration, the argument of the opposition falls to the ground. Kannada was the official language. Now, they are saying that till 1911 Konkani people were not recognised at all. They are now trying to say that Konkani people are part and parcel of Maharashtra. Supposing these people are going to Maharashtra; after they go there, they will say that they are not Maharashtrians and they are Konkanees, and they want a place of their own. If a part of North Kanara and part of Belgaum is given to Bombay, the next argument would be that the whole of Mysore State belongs to Konkanees and therefore it must be given to Konkanees. So, this seed of cancer is there. From the point of view of culture also they are linked with greater Mysore. In what way their culture is different from Mysoreans, I want to know. As a matter of fact, culture from Kashmir to Cape Camorin is one and that one culture is Indian culture. So, culturally you are one; historically, you are one, and economically and geographically you are one with us. You satisfy all the conditions to remain as part and parcel of Mysore. Sir, it is not correct to say that Marathi schools are not established. We have got the District Boards Council. I want to know how many times agitation is made for a Marathi school. In the taluk boards Maharashtrians are predominant and when that is so, I fail to understand this argument. My friend is a member and I am also a member. In this power organisation, nothing is suggested and it is only here they say that nothing is done there. Sri Kadam referred to the starting of a mill near a Marathi School in Karwar and he abused the Congress people. Let him abuse; our power will grow greater. Sir, there, Marathi is recognised and Marathi is one of the optional language. Maharashtra Government has recognised Kannada as an optional language. We cannot say that Kannada should be made the official language in Bombay because three lakhs of Kannada people live in Dadar. I do not believe when they say that this Government is showing a step-motherly treatment to Marathi. It is only an argument and not a reality.

I oppose this resolution. They want to ascertain the wish of the people. Is it Kashmir problem here? They want to hold referendum in every village to know the wishes of the people. After all, referendum is not the system available in this sub-continent for ascertaining the wishes of the people. It is suggesting something which is not acceptable constitutionally. Therefore, I oppose this resolution.

Sri D. PARAMESWARAPPA (Honnali).—Mr. Speaker, Sir, with due deference to the sentiments expressed by my Marathi brothers, I would like to submit that we have closely followed the arguments put forth by one of my friends, Sri Kadam, who was vehement and emotional in making out a case that the border areas are to merge with Maharashtra. In this connection, I would like to draw the attention of the Hon'ble Members who have always argued repeatedly often raising

(SRI D. PARAMESWARAPPA)

this issue before this House, that the Government should allow them to go to their parent Province, *i.e.*, Maharashtra. Unfortunately, the History of India is set with complexities. Here, in India, we have got various languages, Tamil, Marathi, Konkani, Telugu, Kannada and various other languages. In India, we have got various cases speaking various languages. That is the situation in India. History speaks of those facts. In this diversity, we are trying to attain unitism established after we have attained independence. The States Reorganisation Commission, I think, went into all these questions before coming to a final conclusion, and it was the opinion of the Commission—because there was agitation in the country after independence—that the Provinces should be reorganised on linguistic basis for the simple reason that language would create unity in the minds, would create harmony and would facilitate the administration in the country. That was the only criterion that was predominant. While coming to the final decision they also took into consideration, as far as possible, the administrative convenience of the respective provinces. I do not deny that the Commission must have overlooked some of these aspects in coming to their final conclusion. But the question is, whether at this stage, we are entitled to reopen this issue which has already been finally decided by the Commission. My friend, Mr. Kadam, while arguing his case quoted many authorities to show that Konkani is the dialect of Marathi and therefore he wants to stay with the Marathi friends and wants that those areas should be merged in Maharashtra. That is not the issue in dispute. We concede that Konkani is the dialect of Marathi for the sake of argument. In this connection, I would like to refer also to this aspect, that so far as this issue is concerned, I think my friend Mr. Kadam is the only solitary friend from Karwar who has been agitating this issue before this House.

Sri B. P. KADAM.—My constituency extends over 1,200 miles.

Sri D. PARAMESWARAPPA.—My friend must understand my argument. I am saying that he is the solitary Member of the Legislature who has been agitating this issue. He quoted many authorities also. In my opinion, all those are irrelevant for the purpose of this issue. To-day, we will have to judge whether this issue could be re-opened in this manner as we are now discussing the demands of a resolution. He was also pleased to refer that we could amend the Constitution because our Constitution is not rigid but is a flexible constitution which can be amended from time to time. That is true. But, while conceding to this that our Constitution is a flexible one, not a rigid one, we could have thought of resorting to constitutional method of resolving this issue. In my opinion, we are a stop in the way from raising this issue before the Legislature. That is my opinion. If this issue has got to be resolved in a constitutional manner, there is every procedure prescribed and let them resort to it. This is my appeal to my friends who have been raising this issue in this Assembly. If the argument of my friend,

Mr. Kadam is to the logical conclusion that the people speaking certain languages should be allowed to merge with the towns where that language is predominant, I might say, here in Bangalore itself there are so many languages and all are treated in a brotherly manner and so far no complaints have been received from them that the treatment meted out by our Government is rather unfair. On this score, it means that these people also in our Province, who speak Tamil and Telugu, must be allowed to merge into the provinces where this language is predominant. We have to consider the interests of the nation.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I think the Hon'ble Member requires some more time.

Sri D. PARAMESWARAPPA.—I will continue to-morrow.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The House will now rise to re-assemble at 12-30 P.M. on Monday, the 22nd June 1964.

The House adjourned at Thirty Minutes past Twelve of the Clock to meet again at Thirty Minutes past Twelve of the Clock on Monday, the 22nd June 1964.

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

THIRTY-NINTH DAY

Monday, 22nd June 1964.

The House met in the Assembly Hall, Vidhana Soudha, Bangalore, at Thirty Minutes past Twelve of the Clock.

MR. SPEAKER (SRI B. VAIKUNTA BALIGA, B.A., B.L.) in the chair.

STARRED QUESTIONS

(to which oral answers were given)

Restoration of Tanks in Bidar District.

*Q.—419. Sri S. BHIMANNA (Bhalki).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the number and names of the tanks in Bidar district that require restoration;

(b) the names of the tanks that are restored during the past 3 years in the district (talukwise information may be given)?

A.—Sri ALUR HANUMANTHAPPA (Deputy Minister for Minor Irrigation).—

(a) 23 tanks as per the list (A) given below.

(b) *Vide* list (B) given below.

LIST 'A'

Names of Minor Irrigation Works which require restoration :

1 Halliperga tank	13 Sonakera tank
2 Andur Wadi tank	14 Hallikhed tank
3 Vilaspur tank	15 Markhal tank
4 Chor Talab Mudhole (B)	16 Kodembal tank
5 Sikandrapur Wadi tank	17 Ambesangvi tank
6 Janawāda East tank	18 Nawbad tank
7 Chatnalli tank	19 Bannahalli tank
8 Chinkera tank	20 Jalasingi tank
9 Sindhanakeri tank	21 Chikli Janawāda tank
10 Kamalnagar tank	22 Dhumansur tank
11 Aliabad anicut	23 Malsapur tank
12 Babji Nagoor tank	

(SRI ALUR HANUMANTHAPPA)

LIST 'B'

Names of tanks restored since 1960-61 in Bidar Division.

Name of Taluka

Bidar Taluka :

- 1 Malkapur tank 2 Andur tank

Humnabad Taluka :

- 1 Gaon Talab Talbhog 2 Tiprant tank Kalyani

Aurad Taluka :

- 1 Deshmukh tank, Aurad village.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಭೀಮಣ್ಣ.—ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರವಾಗಬೇಕಾಗಿರುವ ಕೆರೆಗಳ ಕೆಲಸ ಯಾವ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ?

† ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ನುಮಾರು 23 ಕೆರೆಗಳೆಂದು ಅಂದಾಜಾಗಿದೆ, ಬೇರೆಬೇರೆ ಘಟ್ಟದಲ್ಲವೆ, ಕೆಲವು ಅಂದಾಜಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಅಂದಾಜುಗಳು ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿವೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಮಂಜೂರಾಗುವ ಘಟ್ಟದಲ್ಲವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಭೀಮಣ್ಣ.—ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರವಾಗಬೇಕಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಭೀಮಣ್ಣ.—ಭಾಲ್ಕಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟಾಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಬೇರೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ವಿವರ ಇಲ್ಲ. ಬೀದರ್, ಹುಮ್ಮಾಬಾದು ಮತ್ತು ಬಿರಾದ್ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ವಿವರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಭೀಮಣ್ಣ.—ಭಾಲ್ಕಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೆರೆಗಳ ಅಂದಾಜಾಗಿದೆಯೇ ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅಂದಾಜಾಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಅದೂ ಬರಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ, ತಾಲ್ಲೂಕುಪ್ರಕಾರ ವಿವರಗಳು ನನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಭೀಮಣ್ಣ.—ಬೇರೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ ಒಂದು ಕೆರೆ ಕೂಡ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರವಾಗಿಲ್ಲದಿರಲು ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಇನ್ನೂ 23 ಕೆರೆಗಳ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ ; ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಭೀಮಣ್ಣ.—ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರಿಗೆ ಜನರು ಮತ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಮಾಡಬಾರದೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದಿಷ್ಟವೇ ?

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಹಾಗಲ್ಲ ಕೆಲವು ಒಡೆದು ಹೋಗಿರುವ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಆಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ತಡವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ್.—ಈ 23 ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ಎಷ್ಟು ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಹೊಸ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ, ಅದು ಬರುತ್ತದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ, ಅದಷ್ಟು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಡ್ಕೆಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಯಾವ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನೋಡಿದೆ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ತಯಾರುಮಾಡಿ, ಇಷ್ಟು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಅಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಇದೆ. ಬೀದರ್ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 32 ಕೆರೆಗಳಿವೆ, ಅವು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರವಾಗಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ರ್-ಪ್ಲಾನ್ ಪ್ರಕಾರ ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಕೆರೆಗಳನ್ನೂ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸುಮಾರು 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಮಾನ್ಯ ರ್-ಪ್ಲಾನ್ ಮುದ್ರಣವಾಗುತ್ತಿದೆ; ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಹಾರೋತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಈ ಕೆರೆಗಳು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕ, ತುರ್ತಾಗಿ ಇವುಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಕೂಡಿ ಎಂದು ಕೇಂದ್ರದವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಅವರಿಂದ ಸಹಾಯ ಬರುವ ಆಶೆಯೂ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣನಿದ್ದಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ರ್-ಪ್ಲಾನನ್ನು ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅಥವಾ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನಕ್ಷೆ ನೋಡಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ? ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅದು ಹೇಗೆ ಮಾನ್ಯ ರ್-ಪ್ಲಾನ್ ಆಗುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ (ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಯಾರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಾದರೂ ಆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆಯೆ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

Misappropriation of Funds in Kanchanahally, Mallahally and Kallanakoppa Group Panchayats.

*Q.—440. Sri S. KARIYAPPA (Kanakapura).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) to what extent the funds of (i) Kanchanahally, (ii) Mallahally and (iii) Kallanakoppa Group Panchayats have been misappropriated by the Chairman of the respective Panchayats;

(b) whether assurance was not given by them on the floor of the House when a like question was put that they would take necessary action against the Chairman of those Panchayats;

(c) the action taken according to this assurance;

(d) whether they or any concerned officer or officers have received any complaint from the villagers of Kanchanahally to the effect that the Chairman has again misappropriated the Panchayat Funds?

A.—Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Development, Panchayat Raj and Co-operation).—

(a) Misappropriation to the extent of Rs. 1,030-13 nP. is reported in respect of the funds of the Kanchanahally Village Panchayat only.

(b) Yes.

(c) Misappropriation case has been referred to the Police.

(d) Yes.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪ.—ಕಂಚನಹಳ್ಳಿಯ ಪಂಚಾಯಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ 1,030.13 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಯಾರು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ.—ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪ.—ಹೀಗೆ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ ತಂದವರು ಯಾರು?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ.—ಜನರಿಂದ ಆಪಾದನೆ ಬಂತು, ತನಿಖೆ ಮತ್ತು ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪ.—ಜನರು ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದುದು ಯಾವಾಗ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ.—18-12-63ರಲ್ಲಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ನಂಬಂಧವಾಗಿ ಚಾರ್ಜ್‌ಶೀಟ್ ಹಾಕಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ; ಅದು ಸಬ್‌ಜುಡಿಸ್ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪ.—ದುರುಪಯೋಗದ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಪೊಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಪೊಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಇದನ್ನು ಯಾವಾಗ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡಿದೆ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—I cannot give the exact date; I can only say it was recent.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪ.—ಈಗ ಈ ಕೇಸು ಯಾವ ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—The police are investigating and taking further action.

Sri V. M. DEO.—On a point of order, Sir. Can a Minister come to this Assembly without any preparation at all? I have requested time and again that they should come to this House after acquainting themselves with the questions that will come up here.

Mr. SPEAKER.—It is not a point of order.

Sri V. M. DEO.—Could you kindly hold it over?

Mr. SPEAKER.—Order, order.

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಕಂಚನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಉತ್ತರ ಇದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಮಲ್ಲಹಳ್ಳಿ ಹಾಗೂ ಕಲ್ಲನಕೋಪ್ಪ ಗ್ರೂಪ್ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗ ಆಗಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ.—ಈ ಎರಡು ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ಆಡಿಟ್ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದಿದೆ.

Sri R. N. LAKSHMIPATHI.—Does the same person still continue as the Chairman of that particular panchayat?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—He still continues and we cannot take any action unless it is proved.

Nationalisation of Bus Services in Bellary District.

*Q.—452. Sri SIDDIAIAH KASHIMATH (Shirahatti).—

Will the Government be pleased to state :—

what is the final decision taken in respect of the Nationalisation of bus services in Bellary District?

A.—Sri D. DEVARAJ URS (Minister for Labour, Housing and Transport).—

The objections to the scheme of nationalisation as proposed under Section 68C of the Motor Vehicles Act, 1939 by the State Transport Undertaking have been heard by the Chief Minister under Section 68D (2) of the Act, and orders have been passed by him approving the scheme of nationalisation with certain modifications; the final notification embodying the decision is yet to be published as required under Section 68D (3) of the Act.

Sri SIDDIAIAH KASHIMATH.—What force was brought to bear on the Minister not to implement this scheme?

[No reply]

Sri SIDDIAIAH KASHIMATH.—How many Controllors, Drivers and Conductors are required for the proposed Bellary Division?

Sri D. DEVARAJ URS.—He may give a separate question and I will answer it.

Sri SANJEEVANATH AIKALA.—Can we expect the Government to give better facilities than the private operators?

Sri D. DEVARAJ URS.—That is the object with which nationalisation is done.

Sri SIDDIAH KASHIMATH.—How many routes are to be nationalised in the Bellary District?

Sri D. DEVARAJ URS.—It is already published in the Gazette Notification.

Sri SANJEEVANATH AIKALA.—What is the progress achieved in the nationalisation of routes from Mangalore to Chickmagalore?

Mr. SPEAKER.—It does not arise.

Sri R. PIDNAIK.—How many buses are allotted to this division?

Sri D. DEVARAJ URS.—I do not exactly remember it. The whole thing is contained in the scheme. The scheme involves the minimum and maximum number of buses to be plied along the routes. It was already published on the 16th. June. There were some printing errors and to correct them a corrigendum is under issue.

Sri R. N. LAKSHMIPATHI.—Nationalisation is a definite policy of Government and while carrying it out, should there not be a definite programme of nationalising the routes of particular districts in particular years?

Sri D. DEVARAJ URS.—I entirely agree with the Hon'ble Member and that is why we have already published the schemes and we have already announced through this House the manner in which we are going to phase the whole programme in the Third and Fourth Plans.

Sri SANJEEVANATH AIKALA.—Is it not a fact that the buses meant for Bellary are now lying idle at the Hassan shed and consequently they get rusted by being exposed to the rain and sun?

Sri D. DEVARAJ URS.—He is relying on wrong information or report.

Sri V. M. DEO.—Can we know the main features of the modifications in the scheme?

Sri D. DEVARAJ URS.—The original rule did require that the maximum and minimum number of buses to be put on the route had to be specified. At the time of first notification, it was however pointed out that this rule did not require it. Subsequently, this rule itself has been modified and the Chief Minister while ordering has made certain modifications to the effect that the maximum and minimum number of buses to be put on the route should be notified.

Sri R. K. PRASAD.—For how long was this matter pending with the Chief Minister?

Sri D. DEVARAJ URS.—Over a year.

Sri S. RAJAGOPAL.—How long will Government take to implement it?

Sri D. DEVARAJ URS.—I have already said that it has been published on the 16th June.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶಿಮಠ.—ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಡಿವಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬಸ್ಸುಗಳಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಡಿವಿಷನ್‌ಗಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ರಿಜರ್ವ್ ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ?

Sri D. DEVARAJ URS.—We have got buses; if we do not have, we will get and put them on the road.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ನ್ಯಾಷನಲೈಜ್ ಮಾಡಿ ಬಸ್ ಸಾರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ಬಸ್ಸು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಉತ್ತಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆಯೇ? ಸೌಲಭ್ಯ ಉಂಟಾಗಿದೆಯೇ?

Mr. SPEAKER.—It is disallowed.

Sri R. N. LAKSHMIPATHI.—When the entire district bus routes are nationalised, what about the Inter-State Service?

[No Answer]

Construction of a Dam to Lokapavani near Doddagangavadi in Nagamangala Taluk.

* Q.—471. **Sri J. DEVAIAH (Mandya).**—

Will the Government be pleased to state :—

(a) when the construction of a Dam to Lokapavani near Doddagangavadi in Nagamangala Taluk, Mandya District, for the supply of water to Basaral and other tanks in Mandya District was started as per the sanctioned estimate;

(b) when the work was scheduled to be completed;

(c) the reason for not completing the work so far?

A.—Sri ALUR HANUMANTHAPPA (Deputy Minister for Minor Irrigation)—

(a) January, 1960.

(b) 30th April 1961.

(c) Owing to technical difficulties and inability of the contractor to execute the work as per the old rates.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದೇವಯ್ಯ.—ದೊಡ್ಡಗಂಗವಾಡಿ ಹತ್ತಿರ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಹಾಕಿದ್ದು ಯಾವ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ? **ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.**—ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದು 1960ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ, ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಒರಿಜಿನಲ್ ಸ್ಟ್ರಕ್ಚರ್ ಜೇಂಟ್ ಅಗಬೇಕಾದುದರಿಂದ, ಕೆಲಸ ನಿಧಾನವಾಯಿತು. ಈಗ ಮುಗಿಯುತ್ತಾ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದೇವಯ್ಯ.—ಶ್ರೀ ವಿರಣ್ಣ ಗೌಡರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಹಾಕಲಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಫೌಂಡೇಷನ್ ಹಾಕಿದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭದ ತಾರೀಖು ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದೇವಯ್ಯ.—1957ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಹಾಕಿ, 1960ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಕಾರಣವೇನು?

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—1958ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಅಪ್ರೊವರ್ ಆಗಿದೆ, 1959-60ರಲ್ಲಿ ವರ್ಕ್ ಎಂಟ್ರಿಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಟೆಂಡರ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದ ಮೇರೆಗೆ ಒಂದು 800 ಅಡಿ ಮೇಲುಗಡೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ಟ್ರಕ್ಚರ್ ಸರ್ಟ್ಕನ್ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ತಡವಾಯಿತು. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರು ಕೋಟು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ರೇಟುಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ, ಕೆಲಸ ಸ್ವಲ್ಪ ತಡವಾಗಿ ಈಗ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಈ ಕೆಲಸ ನುಮಾರು ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯಬಹುದು?

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಈಗಾಗಲೇ ಮುಕ್ತಾಯ ಭಾಗದಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮುಗಿದಿದೆ. ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ ಮುಗಿಯಬಹುದು ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ದೇವಯ್ಯ.—ಇದರ ಅಂದಾಜು ಎಷ್ಟು?

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಮೊದಲನೆಯ ಅಂದಾಜು ರೂ. 5,86,000. ಈಗ ಸ್ಟೆಟ್ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿ, ಪೀಸ್‌ಮಿಲರ್ ಮೇಲೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟು ಕಡಮೆ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಕಡಮೆ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಸ್ಟೆಟ್ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಹಾಕಿದ ಉದ್ದೇಶವೇನು?

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಫೌಂಡೇಷನ್ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ. ಸ್ಟೆಟ್ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಕಾನೂನು ಕಡಮೆಯಾಗಿಬಿಡು ಎಂದು ಉದ್ದೇಶದಿಂದ. ಈಗ ಸೆರೆಕ್ಟ್‌ಡ್ ಸ್ಟೆಟಿನಲ್ಲಿ ರೂ. 1,29,000 ಸೆಟ್ ಆಗಿದೆ.....

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಸ್ಟೆಟ್ ಸೆರೆಕ್ಟ್ ಆಗಿದೆ.....

MR. SPEAKER.—Let the Hon'ble Minister complete his reply and then the member can put a supplementary.

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಸ್ಟೆಟ್ ಸೆರೆಕ್ಟ್ ಆಗಿದೆ, ಕೆಲಸ ಈಗ ಮುಗಿಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ನಡೆದದ್ದೆಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯಬಿಡು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಫೌಂಡೇಷನ್ ಹಾಕಿದ ಉದ್ದೇಶವೇನು?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಫೌಂಡೇಷನ್ ಹಾಕಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—1957ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಹಾಕಿದ್ದರೂ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಹಾಕಿದರು ಎಂದು ಯಾರು ಹೇಳಿದರು? ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವಯ್ಯನವರು ಕೇಳಿದರು, ಅಷ್ಟೆ.

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಫೌಂಡೇಷನ್ ಹಾಕಿದುದನ್ನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. 1960ರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. 800 ಅಡಿ ಮೇಲ್ಬಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ಟೆಟ್ ಸೆರೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದು ದರಿಂದ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟುದಾರರು ಕೋಟ್ ಮಾಡಿದ ರೇಟುಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದರಿಂದ ಎರಡು ವರ್ಷಕಾಲ ಕರೆನ್ಯಾಂಡೆನ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆಯಿತು. ಈಗ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯುತ್ತಾ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ದೇವಯ್ಯ.—ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರು ಆ ರೇಟಿಗೆ ಮೊದಲು ಏಕೆ ಒಪ್ಪಿದರು, ಆಮೇಲೆ ಆ ರೇಟಿಗೆ ಏಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು? ಸರಕಾರದವರು ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಏಕೆ ಒಪ್ಪಿದರು?

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಮೊದಲು ಟೆಂಡರು ಹಾಕಿದರು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎನ್. ಮಾದಪ್ಪ ಗೌಡ.—ಈ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಕೆಳಗೆ 290 ಎಕರೆ ಫೈಫ್ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ!

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಬಸರಾಳು ಮತ್ತು ಉದ್ದಿಗರೆ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಫೀಡರ್ ಚಾನಲ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಾ ಇರುವುದು. ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳು ಫೈಫ್ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಿಗೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆಯೆ ಎಕ್ಸಾಮಿನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

SRI K. H. RANGANATH.—What was the reason that the contractor pleaded his inability to take up the work?

SRI ALUR HANUMANTHAPPA.—Because there was some delay for 6 months and then the contractor was not ready to take up the work because he had quoted lower rates. Then correspondence took place between the contractor and the Engineer and after some time the contractor agreed to take up the work and the work was resumed.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಂ. ದೇವ್.—ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರು ಲೋಯರ್ ರೇಟು ಕೋಟ್ ಮಾಡಿದ್ದರು ಎಂದು ಕ್ಲಿಯರಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಟೆಂಡರ್ ಕಾರ್ ಫಾರ್ ಮಾಡಿ ಇನ್ಯಾರಾದರೂ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ?

SRI ALUR HANUMANTHAPPA.—15 per cent less. The Chief Engineer had powers and he had done that.

ಶ್ರೀ ನಂಜೀವನಾಥ ಐಕಳ.—ಈ ಕೆಲಸ 30ನೆಯ ಏಪ್ರಿಲ್ 1961 ರಲ್ಲಿ ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ಬದಲಾವಣೆ ಫಲಿತಾಂಶದಿಂದ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಅಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಉಹಾಪೋಹಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಚುನಾವಣೆಗೂ, ನೀರಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಗೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ನೀರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಬೇಕು! ಅದನ್ನು ಬೇಗ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೇವೆ.

1-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದೇವಯ್ಯ.—ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ದಾರರಿಗೂ ತಮಗೂ ಅಗ್ಗಿಮೆಂಟ್ ಅದ ಎಷ್ಟು ದಿವಸದಲ್ಲ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು?

ಶ್ರೀ ಅಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಅಗ್ಗಿಮೆಂಟ್ ಅದನ್ನು 3-1-1958ರಲ್ಲಿ; 1-12-1958ರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಗ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಒಂದು ಡೈರೆಕ್ಷನ್ ಹೋಯಿತು. ಕಾರಣ ರೇ-ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಆಗಬೇಕೆಂದು. ಎರಡನೆಯ ಸಾರಿ ಅಗ್ಗಿಮೆಂಟ್ ಅದನ್ನು 1-1-61ರಲ್ಲಿ—at the tendered rate and the work to be completed by 30-4-1961.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಂ. ದೇವ್.—15 ಪರ್ಟೆಂಟ್ ಜಾಸ್ತಿ ಅದೇ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ದಾರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರ. ಇದು ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರವಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಅಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

Sri SIDDIAIAH KASHIMATH.—With reference to answer (c) may I know what are those technical difficulties?

Sri ALUR HANUMANTHAPPA.—Government wanted to re-investigate the supply position of Lokapavani. The Chief Engineer inspected the spot and suggested that the Ane may be constructed 800 feet above the previous one. These are the technical difficulties.

Administrative and Teaching posts sanctioned in the various Polytechnics of Technical Education Department.

*Q.—473. Sri S. RAJAGOPAL (K. G. F.).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) the number of administrative and teaching posts (Gazetted and Non-Gazetted) sanctioned in the various Polytechnics of Technical Education Department;

(b) the number of Lecturers and Demonstrators in these Polytechnics recruited by Public Service Commission;

(c) the number of lent officers working as Principals, Heads of Sections, Lecturers and Demonstrators?

A.—Sri S. R. KANTHI (Minister for Education).—

(a) 532;

(b) 84 (After the re-organisation of States)

(c) 82;

Sri S. RAJAGOPAL.—Since how long these 82 lecturers and demonstrators have been lent to the Education Department?

† Sri S. R. KANTHI.—As the dates are different, it is not possible to state since how long they have been in the Department.

Sri S. RAJAGOPAL.—How long Government intend retaining them in the Department like this?

Sri S. R. KANTHI.—The Public Works Department have sent them here on a lean basis. Normally they will be here for 5 years. Afterwards they will be taken back. Sometimes, the period is also extended.

ಶ್ರೀ ನಿಧಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ.—ಎರವರಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 82 ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ಡೈರೆಕ್ಟರಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ?

Sri S. R. KANTHI.—The question of direct appointment has to be decided now. We have now finalised the Cadre and Recruitment Rules. We have also accepted the All India Technical Education Council's scheme of pay scales. We have also notified that they will be getting the pay scales of A.I.C.T.E.

Sri GANJI VEERAPPA.—The total number of persons working is 532 out of which only 84 have been appointed through the Public Service Commission. May I know why others have not been considered for the regularisation?

Sri S. R. KANTHI.—This is in respect of those who have been recruited by the Public Service Commission after the Reorganisation. Many of them had been recruited by the Public Service Commission before re-organisation.

Sri GANJI VEERAPPA.—Is it a fact that there are a number of posts vacant and that no steps have been taken to fill them through the Public Service Commission?

Sri S. R. KANTHI.—Out of 532 posts, I will inform the Hon'ble House 17 class II posts are vacant, in the cadre Class III lecturers, 18 posts are vacant and 4 posts of Assistant Lecturers are vacant.

Sri GANJI VEERAPPA.—Why steps are not taken to fill them up regularly?

Sri S. R. KANTHI.—I have already stated that we were awaiting the Cadre and Recruitment Rules. The Government have just now approved the Cadre and Recruitment Rules. Steps will be taken now.

ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲರಾವ್ ಮುಡು.—ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಗ್ರಾಜ್ಯುಯೇಟ್ಸ್ ಎಷ್ಟು ಜನ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು? ಈಗ ಎಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ?

Sri S. R. KANTHI.—It is not possible to give all the information. There are Graduates in Engineering as also Demonstrators who are from the Diploma courses from polytechnics.

Sri S. RAJAGOPAL.—Is it true that because of inadequate staff, our standard of education is not appreciable?

Sri S. R. KANTHI.—To a certain extent, there is lack of staff. We have accepted the All India Council for Technical Education Pay Scales. Now we hope everything will be all right. So far people were not willing to take up the job in the Education Department. Now they are willing to take up the job.

Sri GANJI VEERAPPA.—Are you giving effect to the revised scales of pay and bring them to the same level as that of All India Technical Education Council?

Sri S. R. KANTHI.—We are implementing it. We have taken up the scheme.

Sri S. SIVAPPA.—Has it come to the notice of the Government that the Director of Technical Education is a part-time man?

Sri S. R. KANTHI.—He is holding the charge of the Director of Technical Education. He is the Chief Engineer who is holding charge of this post.

Sri S. SIVAPPA.—May I know why a full-time Director for Technical Education is not appointed for this big Department?

Sri S. R. KANTHI.—The Hon'ble Member is perfectly right in asking it. Now that the Cadre and Recruitment Rules have been accepted by the Government, we are taking action.

Publishing the Mysore Commercial Tax Service (Recruitment) Rules.

***Q.—489. Smt. RATNAMMA MADHAVA RAO (Shimoga).**—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether they have published Mysore Commercial Tax Service (Recruitment) Rules, 1964;

(b) whether a provision is made in the said Rules for deputation of I.A.S. and M.A.S. Officers (Class I) for appointment as Deputy Commissioners of Commercial Taxes;

(c) whether they are aware that such a provision has affected the regular Officers of the Department who have put in long periods of service in the matter of promotion for higher grade;

(d) whether they would consider the amending of rules limiting the scope of promotion only to the officers of the Department?

A.—Sri B. D. JATTI (Minister for Finance).—

(a) Yes.

(b) Yes. Deputation quota for I. A. S. and M. A. S. Officers together does not exceed 50 per cent of the strength of the cadre or 4 posts, whichever is less.

(c) No.

(d) Does not arise.

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್.—ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇಲ್ಲವೇ?

Sri B. D. JATTI.—There are experienced officers.

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್.—ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬಡ್ತಿ ಕೊಡುವಾಗ ಅವರು ಕೆಲವು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಅಲ್ಲವೇ?

Sri B. D. JATTI.—There are Tests.

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್.—ಆ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ರೆವೆನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಸುತ್ತೀರ್ಣರಾಗಿದ್ದಾರೆಯೇ?

Sri B. D. JATTI.—In the group of Deputy Commissioners, there are four from the Revenue Department.

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್.—ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅನುದಾನ ಇಲ್ಲದವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತೆರಿಗೆದಾರರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

Sri B. D. JATTI.—The presumption that the officers coming from the Revenue Department have no experience is wrong.

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್.—ರವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶವು ಸಿಕ್ಕಲು ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

Sri B. D. JATTI.—No, Sir. The promotions depend upon Cadre and Recruitment Rules which have been approved by the Government and we have taken the approval of the Public Service Commission also.

Grant of S. S. L. C. Scale to V. T. C. passed Teachers in ex-Mysore Area.

*Q.—500. Sri R. N. LAKSHMIPATHI (Gouribidanur).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether the teachers of Ex-Mysore area who had passed V. T. C. of three years and who had later passed in English only were deemed to have passed the S.S.L.C. ;

(b) if so, whether they have been given the grade of S.S.L.C. passed teachers ?

A.—Sri S. R. KANTHI (Minister for Education).—

(a) No.

(b) Does not arise.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ.—ವಿ. ಟಿ. ಸಿ. ಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದಿ ನಂತರ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದಿದವರಿಗೆ ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಆಗಿರುವವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಗ್ರೇಡನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೇ ?

† ಶ್ರೀ ಎನ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗ್ರೇಡುಗಳಿವೆ. ಈಗ ಒಂದೇ ಮಾದರಿ ಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ.—ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಮಾಡಲು ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶಕ್ತವಾದರೆ ಅದನ್ನು ತೀವ್ರ ಮಾಡೋಣ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿದೆ, ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Mr. SPEAKER.—I put Question No. 513.

Sanction of Estimate for the Supply of Water to Gandasi Shandy.

*Q.—513. Sri H. R. KESHA MURTHY (Gandasi).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether an estimate has been sanctioned to supply water to Gandasi Shandy ;

(b) if so, when the estimate was sanctioned ;

(c) the reasons for the delay in execution of the work ;

(d) time required for the completion of the work ?

4.—Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Development, Panchayati Raj and Co-operation).—

(a) Yes.

(b) On 28-3-1961.

(c) 1. Want of response to tenders called for.

2. Non-availability of cement and steel.

3. Want of power supply.

(d) About six months from now, provided the necessary machinery is received in time.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಎಷ್ಟು ಸಲ ಚಿಂಡರ್ ಕರೆಯಾಯಿತು ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ.—ಒಂದು ಸಲ.

Sri D. PARAMESWARAPPA.—When were the tenders called for in this case ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—The date is not available with me.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಚಿಂಡರ್ ಒಂದು ಸಾರಿ ಕರೆದು ಯಾರೂ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಮೇಕರ್ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ ಚಿಂಡರ್ ಕರೆಯಬಾರದೆ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ.—ಕರೆಯಬಹುದು.

Sri S. RAJAGOPAL.—May I know the estimated amount ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—I am afraid that is not available here because the question put is only with regard to delay.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜನರು ಇದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ.—1961ರಲ್ಲಿ ಅಂದಾಜು ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷ ಮೊದಲಿನಿಂದ.

Sri SANJEEVANATH AIKALA.—When there was shortage of steel and cement, how can the Government expect tenderers to take up work ?

[No answer].

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಿಮೆಂಟು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಅದಿ ಕಾರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೇ ಇದೆ. ಅದರ ಅದು ದೊರೆತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟೊಂದು ಅಭಾವ ಇದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ.—ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಭಾವ ಇರುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಕೋಟಾ ಬೇರೆಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಹಂಚುವಾಗ ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಹಂಚುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Sri D. PARAMESWARAPPA.—May I know what is the total amount of cement and steel required to complete the work ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—It may not be a huge quantity.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಆ ಸಂತಯಲ್ಲಿ 20-30 ಸಾವಿರ ಜನಗಳೇನು ಸೇರುತ್ತಾರೆ ಅವರಿಗೆ ನೀರು ದೊರೆಯದೆ ಮೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ತಂದು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಬೇಗ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ.—ಅದನ್ನು ಬೇಗ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ.

Appointment of Assistant Government Public Prosecutors in the Districts of Dharwar, Bijapur, Belgaum and North Kanara.

*Q.—352. Sri GANJI VEERAPPA (Harihar).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether they have appointed Assistant Government Public Prosecutors in the Districts of Dharwar, Bijapur, Belgaum and North Kanara from among the members of the Bar ;

(b) whether they are contemplating to adopt the same procedure in other parts of the State in order to bring about uniformity ?

A.—Sri M. V. RAMA RAO (Minister for Law).—

(a) Yes.

(b) No.

Sri GANJI VEERAPPA.—May I know whether the chief reason for the failure of police cases is the bad prosecution of the staff, the Government has engaged for the prosecution work ?

Sri M. V. RAMA RAO.—It does not arise out of it.

Sri GANJI VEERAPPA.—May I know whether those appointed to carry on the prosecution works are given any special training before they are appointed ?

Sri M. V. RAMA RAO.—When a Public Prosecutor is appointed from among the members of the Bar, due care is taken to see that he discharges the work efficiently, when appointed.

Sri GANJI VEERAPPA.—The system prevailing for appointing Public Prosecutors from amongst the members of the Bar is contemplated to be introduced here. May I know whether the system has not worked properly ?

Sri M. V. RAMA RAO.—The position is that the system which prevails in the districts mentioned in the question is there because of the heavy criminal work in those districts. It is because of the large number of sessions trials that have to be conducted by the Public Prosecutor that Assistant Public Prosecutors are appointed in the District of Belgaum, Dharwar, Bijapur and North Kanara.

Sri ANGADI CHANNABASAPPA.—Is it not a fact that only most incompetent people are appointed as Assistant Public Prosecutors and therefore there is heavy loss ?

Sri M. V. RAMA RAO.—I emphatically say 'no' but the member is entitled to hold his own opinion.

Sri SIDDIAH KASHIMATH.—May I know the considerations that prevail while appointing them ?

Sri M. V. RAMA RAO.—The Public Prosecutor is appointed to prosecute the cases before the Sessions Courts.

Sri ANGADI CHANNABASAPPA.—Is it not a fact that the State had to lose two lakhs on account of appointing a Public Prosecutor and the Government Pleader at Bellary as they were inefficient ?

Sri M. V. RAMA RAO.—The Hon'ble member seems to know more than the Government. If he puts a separate question I will be able to answer it.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಅನಿಶ್ಚಯ! ಸಬ್ಜಕ್ಟ್ ಪಾಸ್‌ನಿಕ್ಕೋಕ್ಕರ್ ಅಗಿ ನೇಮಕವಾಗ ಬೇಕಾದರೆ ಬಾರನ್‌ಲ್ಯ ಇಷ್ಟು ವರ್ಷ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಮಾಡಿರಬೇಕೆಂದು ಏನಾದರೂ ಏತಿ ಇದೆಯೇ?

Sri M. V. RAMA RAO.—The same standards which are required for the Public Prosecutor are required for the Assistant Public Prosecutor.

Sri S. SIVAPPA.—Are there any rules approved by the Government for the recruitment of Public Prosecutors and Assistant Prosecutors in our State?

Sri M. V. RAMA RAO.—There are rules regarding the appointment of Public Prosecutors.

Sri ANGADI CHANNABASAPPA.—May I know whether you have not violated the rules in appointing Assistant Public Prosecutor for Harpanahalli?

Sri M. V. RAMA RAO.—Firstly I object to the manner in which the question is put in the second person. The questions have to be put in the third person and have to be answered in the third person. Secondly I wish to say that it is a separate question and he may put it separately and I will answer.

Sri ANGADI CHANNABASAPPA.—Is it not a fact that a person who has not put in even 3 years of practice has been appointed as Assistant Public Prosecutor?

Mr. SPEAKER.—It is a general question.

Sri M. V. RAMA RAO.—In Bellary there is no Assistant Public Prosecutor. Except Bangalore, there is no Assistant Public Prosecutor appointed in other districts.

Sri ANGADI CHANNABASAPPA.—The Hon'ble Minister is telling a lie.

Sri M. V. RAMA RAO.—Sir, I demand that the Hon'ble Member should withdraw the expression that he has used. He does not know what he is talking about.

Mr. SPEAKER.—The word 'lie' is not parliamentary. Why use such a language and invite all this trouble? It is unparliamentary and therefore he should not use such words.

Sri M. V. RAMA RAO.—I make a request that the Hon'ble Member be requested to withdraw the expression.

Sri ANGADI CHANNABASAPPA.—If I accuse any member of the Hon'ble House that he is telling a lie, it is not unparliamentary.

Mr. SPEAKER.—Can the member show me any authority?

Sri ANGADI CHANNABASAPPA.—I will submit the authority day after tomorrow. Further, I submit that I come from that place and I am a practising advocate.

Mr. SPEAKER.—I have the highest respect for him but the rules must be observed.

Sri ANGADI CHANNABASAPPA.—The Hon'ble Minister said that he had not appointed any Assistant Public Prosecutor for Bellary? It is a false answer.

Mr. SPEAKER.—The Member must not make his position worse. He has already said that he would cite the authority.

Sri M. V. RAMA RAO.—Sir, whether the word 'lie' is parliamentary or not may be looked up but the point is whether he will withdraw that expression or not.

Mr. SPEAKER.—I will decide it on its merits later on. Question hour is over.

QUESTIONS FOR ANSWERS ON THE DAY

(but not taken up).

Starting of new Industries in Kolar and adjoining Taluks.

*Q.—433. Sri P. VENKATAGIRIYAPPA (Kolar).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether they are aware that Kolar and adjoining taluks are subject to frequent draught conditions and existence of large scale unemployment in the area;

(b) if so, whether they intend starting some new Industries in this area to improve the economic conditions of the people;

(c) whether they intend to expand the Woollen Centre in the area and to start any new industries at Kolar?

A.—Sri K. MALLAPPA (Minister for Industries and Commerce).—

(a) Yes.

(b) Yes.

(c) It is under examination.

Providing suitable Market Yards to Cocoon Markets in Chamarajanagar Division.

*Q.—467. Sri M. C. BASAPPA (Chamarajanagar).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether it is not a fact that most of the cocoon markets established under the Mysore Silkworm Seed and Cocoon (Regulation of Production, Supply and Distribution) Act, 1959, are housed in private buildings in Chamarajanagar Division;

(b) whether they have any programme of providing suitable market yards with all the facilities for the buyer and seller who go there;

(c) if there is such a programme what is the amount of money earmarked for 1964-65 and the number of market yards that are going to be started in this year?

A.—Sri B. RACHAIAH (Minister for Forest and Fisheries).—

(a) Yes. Markets located in private buildings.

(b) and (c) The matter is under consideration.

Conversion of Dodderi, Nalkur, etc., Agricultural Colonies as Farming Societies.

*Q.—481. Sri S. SUBBAYYA NAIK (Sullia).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether there is a proposal to treat or convert Dodderi (Ajjavara village), Nalkur, Subrahmanya, Koila and Jalsur Agricultural colonies as farming societies in order to increase agricultural output;

(b) if not, the difficulties in considering and implementing such a proposal;

(c) whether the said colonies are under the jurisdiction of Social Welfare Department at present;

(d) whether they intend to give assistance to these colonies through agriculture and co-operative departments;

(e) if not, whether they would consider such a proposal?

A.—Smt. YASHODARA DASAPPA (Minister for Social Welfare).—

(a) Joint Farming Co-operative Societies have been formed in Dodderi and Nalkur villages. Action is also being taken for the formation of a Joint Farming Co-operative Society at Subrahmanya Agricultural Colony. At Jalsur only a housing colony is set up and the colonists are not assigned lands yet. Koila is a land colonisation society and no joint farming Co-operative Society has been formed there.

(b) Does not arise in the case of Dodderi, Nalkur and Subrahmanya agricultural colonies, where Joint Farming Co-operative Societies are formed or are being formed; In respect of Koila, the colonists are not agreeable for the formation of Joint Farming Co-operative Society. At Jalsur, there is only a housing colony.

(c) Yes.

(d) The colonists at Koila have asked for assistance to form a Multipurpose Co-operative Society and pumpsets for irrigation. It is proposed to meet this from next year's budget provision for Scheduled Tribes. In Jalsur colony a Craft Co-operative Society is organised.

(e) Does not arise in view of the reply to clause (d) above.

PAPERS LAID ON THE TABLE

SECRETARY.—Sir, as required by rule 105 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly, I beg to lay on the table, The Mysore (Registration of Documents) Validation Bill, 1964 as passed by the Legislative Council.

CALLING ATTENTION TO A MATTER OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE.

**Re : Enhancement of Land Revenue as per re-classification under
Survey Settlement.**

Mr. SPEAKER.—With regard to the calling attention motion, whether this kind of authority can be given is a very doubtful point. For the present, I am putting it myself.

Sri S. SIVAPPA (Sravanabelagola).—In this connection, I wish to bring to the notice of the Chair that I had tabled a resolution on the same subject. Though the mover is not here, since it is a matter affecting millions of ryots in the State, I request that a special day may be allotted for its discussion.

Mr. SPEAKER.—A Calling Attention Motion and a Resolution are two different matters and each has to be dealt with on its own merits.

1-30 P.M.

Sri M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue).—Sir, it is a fairly long statement and I would like to place it on the Table of the House, if the Chair permits.

Mr. SPEAKER.—If it is a long one, it is better to get it cyclostyled and distributed to members.

Sri ANGADI CHANNABASAPPA (Hadagalli).—Let him first make a brief statement and then let it be printed and circulated.

Sri M. V. KRISHNAPPA.—This statement itself is only a gist.

Mr. SPEAKER.—If members do not want it, I can very well allow it to stand over because the member also is not here.

Sri M. V. KRISHNAPPA.—I am going to Delhi and returning only after a week.

Mr. SPEAKER.—Then if the Government places it on the Table, I will have it cyclostyled by 4 o'clock. It can be taken up at 4 o'clock and the Hon'ble Minister may also be present at that time.

Sri M. V. KRISHNAPPA.—Yes, Sir.

Sri ANGADI CHANNABASAPPA.—The Hon'ble Minister has to make a small statement.

Mr. SPEAKER.—Placing a statement on the Table and circulating, is as good as making a statement.

Sri C. J. MUCKANNAPPA (Sira).—When the Minister is expected to make a statement, he has to make the statement and then copies of the statement may be made and distributed. Mere cyclostyling and distributing the statement amongst members does not amount to making a statement.

Mr. SPEAKER.—When an answer to a question is too long containing tabular statements, is it not placed on the Table of the House?

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—He has to make the statement whatever may be the length of it.

Mr. SPEAKER.—He is making the statement by placing it on the Table with my permission and it goes into the proceedings and becomes the property of the House.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—The practice adopted in this House is that whenever a Minister was called upon to make a statement he made the statement on the floor of the House. There were rulings running to 8 or 10 pages and even then the Speaker took pains to read them standing all the time. It might take only 15 or 20 minutes for the Minister to read it. Even the rule also says that the Minister shall make a statement.

Mr. SPEAKER.—What else is he doing? He is placing it on the Table and that is as good as making a statement.

Sri ANGADI CHANNABASAPPA.—An oral statement is necessary.

Sri M. R. PATIL.—It seems to be the desire of the House that it should be read in this case and I think he may read it.

Mr. SPEAKER.—He may read it, but then it will not be cyclostyled and distributed.

Sri M. V. KRISHNAPPA.—Prior to the Reorganisation of States, the system of Land Revenue Settlement differed from one area to another. Generally, the unit of Settlement was a taluk and groups were formed in each such taluk and group maximum rates of assessment were fixed in respect of Dry, Wet and Garden lands in each of the groups. The basis of Settlement was mainly empirical depending upon the statistical data collected by the Settlement Officers and the subjective impressions gathered by them during their enquiries. The accepted principle was that in the case of a Taluk or group of villages brought under the same maximum, dry crop rate should not exceed the assessment fixed at the previous Settlement by more than 33 per cent for a taluk or group of villages, 6 per cent for village and 100 per cent for an individual holding.

For the purposes of the present resettlement, the State was divided into 38 Zones based on the basis of homogeneity in respect of.—

- (a) Physical configuration,
- (b) Climate and rainfall,
- (c) Principal crops grown in the area, and
- (d) Soil characteristics.

These 38 zones were again divided into 130 groups which were generally formed on a consideration of the following factors:—

- (a) Physical configuration,
- (b) Climate and rainfall, and
- (c) Yield of principal crops and their prices.

The revision of settlement enquiries in all the 38 zones were completed by the end of February 1964. The Settlement Officer to begin with undertakes a cursory tour for purpose of study of the tract in each zone by collecting statistics regarding rainfall, soil, cultivation of crops, yields and prices of principal crops. After preliminary enquiry, Settlement Officer submits a preliminary report containing his proposals in respect of formation of groups, selection of principal crops and selection of representative villages. The Settlement Officer on approval

of the preliminary report, takes up intensive enquiries and collect information relating to the zones in respect of the following matters:—

- (a) Physical configuration,
- (b) Climate and rainfall,
- (c) Yield of principal crops, and
- (d) Prices of principal crops.

For purposes of arriving at the yield of crops, he divides the lands into good, medium and inferior based on the classification value, as found in the Survey Records, and then determines the average yield of crops in those lands by collecting information regarding the results of, crop-cutting experiments recorded by the Department of Agriculture, Department of Statistics and also by conducting crop-cutting experiments on each of the principal crops. The principal crops means those crops which are grown in not less than 20 per cent of the gross cropped area in a group, and cash crops grown in not less than 5 per cent of the gross cropped area.

The average yield of good, medium and inferior lands is determined and the cash value of these crops is calculated on the price fixed for a base period of 5 to 10 years immediately preceding the settlement and then 1/16th of the cash value of the average gross yield per acre is reckoned as the standard rate for that class of land. This standard rate is for a land bearing 16 annas - 100 per cent soil classification value, and assessment on individual Survey numbers is based on the intrinsic worth of the soil in that Survey number, in accordance with the Tables of Calculation prepared by the Commissioner. (Jantries).

Similar procedure is adopted for wet and garden lands also.

The standard rates as determined with reference to these principles form the basis for further action.

In accordance with the provisions contained in section 119 (1) of the Mysore Land Revenue Act, 1964, the Deputy Commissioners of Districts have published the Settlement Reports of the Taluks pertaining to their Districts on the 1st June 1964. A copy of the report has been kept in the Office of the Deputy Commissioner and is available for study by persons concerned. The fact of having done so is published in the Gazette.

Under Section 119(2) of the Act read with rule 31 (2) (D), notices have also been published on the Notice Board of the Chavadi of the villages indicating the existing group maximum rates and the standard rates now proposed for Dry, Wet and Garden lands, and the percentage of increase over the group maximum rates and inviting objections from the persons interested in the land to file their objections before the Deputy Commissioner of the District within three months from the date of such notice.

It may be seen from the entries made in the "D" notices that the rates are only the standard rates, i.e., fixed with reference to a particular class of land in a group, the value of 6½ per cent of the average yield of crops per acre on land in that class of one hundred per cent

(SRI M. V. KRISHNAPPA)

classification value. The causes for the variation in the Standard rates of assessment for the different class of land depend upon the principal and cash crops selected in each group, soil characteristic, yields of crops and their prices. The land revenue assessment of individual survey numbers and sub-divisions shall be based on their classification value.

Subsequent to the submission of these Settlement Reports, Government have taken a decision that, assessment in respect of wet and garden lands to which water is supplied from irrigation works as defined under the Mysore Irrigation (Levy of Betterment Contribution and water Rate) Act, 1957 (as amended by Act 23, 1961) should be levied at the standard dry rates and that water rate should be levied in addition to such assessment at such rates as may be determined by Government from time to time.

In respect of other wet and garden lands, assessment should be levied at the standard rates applicable to such wet and garden lands.

This decision of Government has been taken into consideration in notifying the standard rates in respect of wet and garden lands in each group.

After a period of 3 months from 1-6-1964 the Deputy Commissioner after taking into consideration such objections as may have been received by him and after giving an opportunity of hearing to the persons who have filed their objections, shall forward to the State Government through the Commissioner for Survey Settlement and Land Records, the settlement reports with the statement of objections and his remarks thereon.

Thereafter the Settlement Reports with the objections will be laid before each House of the Legislature and, after both Houses approve the report with or without any modification by a resolution the State Government shall pass orders in conformity with such resolution. Thereafter a notice of the orders of Government will be published and then the Settlement is deemed to have been introduced.

As could be seen from the foregoing note, the rates now notified are only the standard rates applicable to lands of 100 per cent classification value. Almost all the lands would have been lower classification value and in this view, the assessment on any individual Survey number would be less than the standard rates.

Even in regard to Standard Rates, the members of the public affected by the standard rates have ample opportunity to file their objections. It is possible that the Standard rates would be revised after taking into consideration such objections. Even if the standard rates as so revised are considered to be high, the Legislature will have the opportunity of finally determining the standard rates.

It would, therefore, not be necessary to feel concerned about the standard rates as now published, as they are only provisional, and as the last word of the subject would be the resolution of the Legislature.

I would like to add to this that settlement is overdue in many parts of the Mysore State. Last settlement was effected 40 years ago. In almost all the parts, except 3 taluks of Raichur District, it is overdue. In South Kanara it is almost ending this year. So, all over the State, except 3 taluks of Raichur District in ex-Hyderabad State, it is overdue.

MESSAGE FROM THE LEGISLATIVE COUNCIL

Mr. SPEAKER.—I report to the House that a Message has been received from the Legislative Council that the following Bills, passed by the House during the current session and transmitted to the Legislative Council, have been passed by the Legislative Council without any amendments :—

- (1) The Mysore Cotton Control Bill, 1963.
- (2) The Mysore High Ways Bill, 1963
- (3) The Prevention of Cow-Slaughter Bill, 1963.

Letter from a Member seeking permission to make a statement.

Mr. SPEAKER.—Sri J. Deviah has written to me a letter adverting to the statement made by the Hon'ble Member Sri Neele Gowda. I have gone through it. It reads :—“ ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿದ್ದ ವಿಚಾರಗಳ ಹೊರಗೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿದೆಯೆಂದು ನನಗೆ ಅಪಮಾನ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರೆ ಏನು ಯಾವ ರಾಜಕೀಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಸಮರ್ಥಿಸಲು ನನಗೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ರಾಜಕೀಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೂ ಇಲ್ಲ.” I think he has already said that there is no politics behind that. I think there is no scope for making a further statement.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದೇವಯ್ಯ (ಮಂಡ್ಯ).—ಈ ಒಂದೇ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ನಾನು ಇನ್ನು 3-4 ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I am not allowing it.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದೇವಯ್ಯ.—ಹಿಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನವಲ್ಲ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲಿಂಗೇ ಗೌಡರಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ನಾನೇನು ಮಾಡಿದೆ ?

Mr. SPEAKER.—The same point was raised by one or two members and they said that it was allowed when the Hon'ble Member Sri Kadidal Manjappa made his statement. On that occasion I stated that the matter was closed and that as a special case, an opportunity was given to make statements.

Sri K. LAKKAPPA (Hebbur).—I request the Chair to let me know what were the special circumstances under which Sri B. J. Linge Gowda was allowed to explain and why in this case similar concession should not be shown.

Mr. SPEAKER.—I am not prepared to have any interruptions from the Hon'ble member. If the Hon'ble members cannot understand what can I do? They should know what to say and what not to say.

Sri K. LAKKAPPA.—I am not questioning the ruling of the Chair. There is no specific provision in the rules to give a chance to Sri B. J. Linge Gowda.

Mr. SPEAKER.—If the Hon'ble member goes on speaking in that strain.

Sri K. LAKKAPPA.—The rules will be applied.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble member will have to apologise to the House.

(The Hon'ble Member was standing.)

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble member will apologise to the House. I cannot tolerate this. There must be some limit. The Hon'ble member will please leave the House.

(The Hon'ble Member withdrew from the House.)

THE MYSORE CO-OPERATIVE SOCIETIES (AMENDMENT) BILL, 1964.

(Introduction.)

Sri KONDAJJI BASAPPA.—I beg to introduce the Mysore Co-operative Societies (Amendment) Bill, 1964.

Mr. SPEAKER.—The Mysore Co-operative Societies (Amendment) Bill is introduced.

THE MYSORE VILLAGE DEFENCE PARTIES BILL, 1964.

Motion to consider.

(Debate continued.)

Mr. SPEAKER.—With regard to the Mysore Village Defence Parties Bill, 1964, the Business Advisory Committee allotted three hours out of which one hour and forty-five minutes are over. Only one hour and fifteen minutes are left. There are 15 amendments. So, even if I give five minutes to each amendment, it will take 75 minutes.

Sri B. P. KADAM (Karwar).—Sir, the other day I said that I fully supported the spirit of the Bill. But when the Bill has to be implemented,

Mr. SPEAKER.—May I know how much time the Hon'ble member requires?

Sri B. P. KADAM.—I will have to take more time. It is not possible to finish within five minutes.

Mr. SPEAKER.—It is not possible.

Sri B. P. KADAM.—Then I will not speak.

Mr. SPEAKER.—I will give chance to members while amendments are moved.

† Sri R. M. PATIL (Minister for Home).—Sir, at the commencement of my speech while piloting the Bill, I explained the provisions of the Bill. The object of the Bill is to create a force an auxiliary force in view of the emergency to help the regular force in times of difficulties, in putting down disturbances in the rural areas. While offering their comments some of the Hon'ble members expressed their apprehension that the provisions of the Bill were only meant for creating a force to help the ruling party. Sir, with great humility I submit that the fear is ill-founded. The Government is responsible for maintaining law and order in the State. So, this apprehension is ill-founded.

2-00 P.M.

Secondly, they also expressed another apprehension that this force which is to be created will not enjoy the confidence of the public. Their contention is that as the police force does not enjoy the confidence or the people, that force should organise this force. My friends are criticising the police as usual in season and out of season without giving concrete instances. This sort of criticism will not help. There may, however, be one or two miscreants or officers who may not have risen to the occasion, but that is no justification for saying that the entire police force does not enjoy the confidence of the people. As the public knows very well, in times of distress it is only the police force that can control the law and order situation. Recently in a number of cases it has won laurels. My submission is that the police force is only an organising force in relation to the force contemplated under this Bill. This force is coming from the people and so if the police force behaves in a manner so not to bring credit to the Government, this force will correct the police force. That is the idea behind this force. My friends are under a wrong impression that the force which is to be created in the rural areas will be influenced by the police. It is just possible that this force might influence the police and make it adjust to the village life and see that the law and order position is well maintained in the State. So, even the second apprehension is ill-founded.

The third apprehension is that the police are likely to pick and choose the bootleggers and such undesirable elements in forming this force so that it will strengthen their hands. These are all apprehensions which have no basis at all. If the police were to do this, the only course left for the State is to reject the entire police force.

They have also made some suggestions regarding the duties and functions of the force itself as also of the Kotwal. They are all details which can be provided in the rules.

Sri M. R. Patil expressed an apprehension that it may continue even after the emergency and so on. This is a scheme which cannot be implemented all of a sudden and that too in all-comprehensive way

(SRI R. M. PATIL)

throughout the State. We shall have to pick and choose certain persons who are fit and willing to serve in this force. Therefore, it takes time. So, we cannot take all sorts of people in it but only able-bodied persons fit enough to work. The continuance of this force will depend upon its services to the people.

Then, there are certain disabilities which have been removed. In my humble submission, this is a Bill which is necessary in times of emergency as well as in normal times when there is need.

With these words, I commend this Bill for the acceptance of the House.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That the Mysore Village Defence Parties Bill, 1964, be taken into consideration.”

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—Now we will take up the consideration of clauses

CLAUSE 2.

SRI T. MADAI AH COWDA (Ramanagaram).—I beg to move :

“That in clause 2 for item (e), the following item shall be substituted :

“Superintendent” means and includes “A Deputy Superintendent of Police.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

“That in clause 2 for item (e), the following item shall be substituted :

‘Superintendent’ means and includes ‘a Deputy Superintendent of Police’.

SRI R. M. PATIL.—I am not accepting it.

SRI T. MADAI AH GOWDA.—I request leave of the House to withdraw it.

The amendment was, by leave of the House, withdrawn.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That clause 2 stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 2 was added to the Bill.

CLAUSES 3 to 6.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That clauses 3 to 6, both inclusive, stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clauses 3 to 6, both inclusive, were added to the Bill.

CLAUSE 7

SRI SIDDIAIAH KASHIMATH (Shirahatti).—I beg to move :

“That in line 2 for the words ‘twenty and fifty’ the words ‘sixteen and forty’ shall be substituted.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

“That in line 2 for the words ‘twenty and fifty’ the words ‘sixteen and forty’ shall be substituted.”

SRI T. MADALIAH GOWDA.—I am not moving the amendments standing in my name to this clause.

SRI SIDDIAIAH KASHIMATH.—Sir, this is taken from the Bombay Police Act, 1951, but the Bombay Government have amended it in the Home Guards Act to “sixteen and forty”. Here person includes boys and girls and so it is necessary to say “sixteen and forty”. I request the Minister to accept this amendment.

† ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಮನೂದಯ ಈ ಕ್ಲಾಜಿನಲ್ಲಿ 20 ರಿಂದ 50 ರವರೆಗೆ ಎಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ 16 ರಿಂದ 40 ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಎಂದು ತಿದ್ದಿ ಪಡಿಸಬೇಕು. ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂದು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹವಿನಾರು ವರ್ಷದ ಹುಡುಗ ಇನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕವನಾಗಿ ಮೈನರ್ ಆಗಿರುತ್ತಾನೆ, ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಕಾರ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥವನು ಹೋಗಿ ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. 40 ವರ್ಷ ಮುಸ್ಸಾದಮೇಲೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಅನುಭವಗಳೂ ಮುಗಿದುಹೋಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವರು ಹೋಗಬಹುದೆಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಕಾರಾಭಾವವಿರುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ 20 ರಿಂದ 50 ವರ್ಷ ಎಂದಿರುವುದು ನನಗೆ ಹಿಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಗಂಡಸರು ಮತ್ತು ಹೆಂಗಸರು ಎಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ ಇದರಲ್ಲಿ ಮೊನ್ನೆ ಪರಸ್ಪರ ಎಂದು ಗಂಡಸರು ಮತ್ತು ಹೆಂಗಸರು ಇಬ್ಬರೂ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಊರಿನಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಗಲಾಟೆಯಾದರೆ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ದೊಣ್ಣೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೆಂಗಸರು ತಾವು ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇಡಪನೂರು, ಅವಮೊಗ್ಗ, ಮುಂತಾದ ಕೆಲವು ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಗಲಾಟೆಯಾಯಿತು. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎರೇಜ್ ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಪಾರ್ಟಿ ಮೇಲೆ ಪೊಲೀಸರು ನೂಕಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾರಾದರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದು ಅವರು ಜನರನ್ನು ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು ಕತ್ತೂರು, ಚನ್ನಮ್ಮ, ಝಾನ್ಸಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿ ಮುಂತಾದವರು ಎಷ್ಟೋ ಯುದ್ಧಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೇ ಈ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಇಬ್ಬರೇ ಸಂದೇಹ ಬರಬಹುದು. ಅಧಿಕಾರಣ ಪರಿಸರ ಎನ್ನುವುದು ಗಂಡಸರು ಮತ್ತು ಹೆಂಗಸರೇ ಅಥವಾ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಬೇಕೆಂದೂ 16 ರಿಂದ 40 ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಎಂದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ನೂಕಿಸಿರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೂ ಗೃಹಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

† SRI R. M. PATIL.—I cannot accept this amendment because at the age of 16, the boy may not have grown up and may not be fit. At the age of 20, he is expected to do all that is cast on him. Similarly, at age of 50, he is still a strong man on account of the longevity of life these days. Therefore, between “twenty and fifty” is suitable; and, so I cannot accept this amendment.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That in clause 7 in line 2 for the words ‘twenty and fifty’ the words ‘sixteen and forty’ shall be substituted.”

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That clause 7 stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 7 was added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That clause 8 stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 8 was added the Bill.

CLAUSE 9.

Sri S. V. AGNIHOTRI (Dharwar).—I beg to move:

‘That in line 2 for the word “Kotwal” the word “Dalpati” shall be substituted.’

Mr. SPEAKER.—Amendment moved.

‘That in line 2 for the word “Kotwal” the word “Dalpati” shall be substituted.’

Sri R. M. PATIL.—I accept the amendment, Sir.

—† Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I oppose this amendment. Dalpaty is Senanayak and he is to lead a contingent of an army. Here there is no army and it may be only a party of 5 or 10 people. How can the Minister accept it because it comes from the other side. At least does he know the meaning of Kotwal? What is meant by Kotwal? ದಳಪತಿ ಎನ್ನುವ ಪದ ಇಲ್ಲಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಇಲ್ಲ ಸೈನ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಊರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಪಟೇಲ ಇರುತ್ತಾನೆ, ಶಾಸ್ತ್ರವೋಗ ಇರುತ್ತಾನೆ, ದಳಪತಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ಅರ್ಥಕೋಶವನ್ನು ತರಿಸಿ ನೋಡಬಹುದು.

There is a lot of difference between ‘Dalapathi’ and ‘Kothwal’. Here ‘Dalapathi’ is not an appropriate word. Kothwal is appropriate and it should be retained. Dalapathi carries a very tremendous meaning and it gives a different meaning altogether. A Superintendent of a Police of a District may command 400 constables whereas this Dalapathi will not have even 10 people under him in a village. I oppose it with all vehemence. Even in Mahabharatha ‘Dalapathi’ has got a different meaning. Lord Krishna told Arjuna to be a soldier and not a ‘Dalapathi’—a person who can give command. I therefore oppose it.

† Sri B. P. KADAM.—This clause pertains to the appointment of an Officer. I submit respectfully that officer also must be a person of integrity and character and not a faction-monger in the village itself. The purpose of the Bill is to protect the life and the law and order. Therefore, he must be a person who is not a faction-monger himself. Our experience has shown that even police officers have not only connived and abetted, but themselves committed a number of offences not only in

this State but in Sholapur of Maharashtra State, very big officials are involved in a dacoity case and the officers concerned have been duly punished.

Mr. SPEAKER.—We are concerned here with the point whether Kothwal should be deleted or Dalapathi should be deleted. But the member is taking of officers who are unconnected with this, and he is saying that they have not behaved properly in Sholapur.

Sri B. P. KADAM.—Then I have to speak on the amendment itself.

Mr. SPEAKER.—The member has to speak on the amendment itself and nothing else.

Sri B. P. KADAM.—I wanted to speak on clause 8.

Mr. SPEAKER.—That is over.

Sri B. P. KADAM.—Then I will speak on clause 9 itself.

Mr. SPEAKER.—I am asking the Member to confine himself to the amendment. I do not think it is relevant to speak about officers not having behaved properly in Sholapur.

† ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ್.—ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಕೊತವಾಲ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ದಳಪತಿ ಎಂಬ ಪದ ಹಾಕುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ಪದಗಳ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಇಂಥ ಅಧಿಕಾರಿ ಕೊತವಾಲ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸೈನ್ಯಾಧಿಪತಿಯಾದವನಿಗೆ ದಳಪತಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ದಳಪತಿ ಎಂಬ ಪದ ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಸಂದೇಹ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಕೊತವಾಲ ಎಂಬ ಪದ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ನನ್ನ ನೋಟನೆ.

† ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಂ. ದೇವ್ (ಗುಬ್ಬಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಕೊತವಾಲ ಎಂಬ ಪದ ದಳಪತಿ ಎಂಬ ಪದ ಹಾಕುವುದು ಯೋಗ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸೈನ್ಯವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದಮೇಲೆ ದಳಪತಿ ಎಲ್ಲರಿಂದ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಗ್ರಾಮಸ್ವಯಂ ಸೇವಕ ಸೈನ್ಯದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಿಗೆ ದಳಪತಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ದಳಪತಿ ಎಂದು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಸಂಬಳ ಕೊಡಬೇಡಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ದಳಪತಿ ಇದ್ದರೆ ಊರಲ್ಲಾ ಕೊಳ್ಳಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡದೆ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ದಳಪತಿ ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಆಗೇ ಊರು ಕೊಳ್ಳಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕೊತವಾಲ ಹಾಗೂ ದಳಪತಿ ಈ ಎರಡೂ ಪದಗಳೂ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ನಿಧಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದಿರುವುದು ಕಷ್ಟಕ್ಕೇಡು ಮಾಡಿದೆ. ದಳಪತಿ ನೇಮಕವಾದರೆ ಸೈನ್ಯ ಇರಬೇಕು. ಅದು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಸಂಬಳ ಕೊಡ ಇರಬೇಕು. ಸಂಬಳ ಕೊಡಬೇಡಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರೆ ಊರು ಕೊಳ್ಳಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಎರಡೂ ಪದಗಳೂ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಬಂದಿದೆ. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದಿರುವುದು ಬಹಳ ದುರದೃಷ್ಟಕರ. ಎರೇಜ್ ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಫೋರ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಡಿ, ಏಕೆಂದರೆ ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳತನಗಳು ಜಾಸ್ತಿ ಆಗುತ್ತವೆ. ಫೋರ್ಸು ಫೋರ್ಸ್ ಇನ್ನೆಲ್ಲೆಗೂ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಫೋರ್ಸ್ ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಮಾಡಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ದಳಪತಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿದರೆ they are on the lines of a Command which the Government of India have sent to the border. ಈವಾಗ ಚೈನಾದವರೊಡನೆ ಹೊಡೆದಾಡುವುದು ಬೇಡ, ಸಮಾಧಾನವಾದ ಕಾಯಿತ್ತರೊಂದಿಗೆ ಹೊಡೆದಾಡಲು ಬನ್ನಿ ಅನ್ನುತ್ತೀರಾ? ನೀವು ಆ ಸೇನೆಯನ್ನು ನ್ಯೂಟ್ರಲೈಸ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ, ಡಿಸ್‌ಬ್ಯಾಂಡ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ? ದಳಪಾಯಿ, ಕೊತವಾಲ ಎರಡನ್ನೂ ಇದ್ದುತ್ರೆ ಎಂಬ ಪಾಯಿಂಟ್ ಈ ಡಿಬೇಟಿನಲ್ಲಿ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಅನಾಮಲಯನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಅವಾಢ್ ಮಾಡಿ.

1953-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡ.—ಸಾಮಾನ್ಯ, ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ “ಕೊತವಾಲ” ಅನ್ವತ್ಯಂಥ ಪದ ಅಷ್ಟು ಸಮಂಜಸವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಕಾರಣ, ಕೊತವಾಲ ಅನ್ವತ್ಯಂಥ ಮಾತು ಹಿಂದೆ ಪೊಗಲರ ರಾಜ್ಯಭಾರದಲ್ಲಿ ಕೋಟಿಯೊಳಗೆ ಕಾವಲು ಕಾದಿರತಕ್ಕಂಥವರನ್ನು ನೂಪುರ ವೈನ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿತ್ತು. ಕೊತವಾಲ ಅನ್ವತ್ಯಂಥ ಉರ್ದು ಪದ. ಕೋಟಿಯೊಳಗೆ ಕಾವಲರತಕ್ಕಂಥ ಜನ ಪೊಲೀಸರೇ ಇರಬಹುದು; ಅವರ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥ ಮನುಷ್ಯ ಕೊತವಾಲ. ಈ ಶಬ್ದ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿರಬಹುದು. ಹಳ್ಳಿಯೊಳಗೆ ಬಂದು ದಳ, ಒಂದು ಜನಗಳ ಗುಂಪಿನ ಮೇಲೆ ಕಮ್ಯಾಂಡ್ ಮಾಡುವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಕೊತವಾಲ ಅನ್ವತ್ಯಂಥ ಮಾತು ಅಷ್ಟು ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ದಳ ಅನ್ನುವ ಮಾತಿಗೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸೇನೆ ಅನ್ನುವ ಮಾತೂ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸೇನೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದು. ದಳ ಒಂದು ಗುಂಪು, ಅದುವುಡುವುದಾದರೂ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿರುವ ಸಮೂಹ, ಅಷ್ಟು. ಅದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ನನ್ನು ದಳಪತಿ ಅನ್ವತ್ಯಂಥಾದ್ದು ವಾಡಿಕೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳು, ಮಠಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಣ್ಣ ಜನಗಳ ಮೇಲೆ ನೇಮಕಮಾಡುವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ದಳವಾಯಿ ದಳಪತಿ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ದಳವಾಯಿ ಅಂದರೆ ಕಮ್ಯಾಂಡ್-ಇನ್-ಚೀಫ್ ಅನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಬರಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ದಳಪತಿ ಅನ್ನುವ ಮಾತು ಸೂಕ್ತವಾದುದು.

ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ಸಾಲೆನ್ಸ್ (ಮೊದಲಬಾರಿ).—ಶ್ರೀ ಮಾದಯ್ಯಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕೊತವಾಲ ಅನ್ನುವ ಶಬ್ದ ಅನರ್ಥಕವಾಗತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು; ಏಕೆಂದರೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಸೈನ್ಯವಿಲ್ಲ. ದಳಪತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಕೂಡ ಈಗ ಅನ್ವರ್ಥಕವಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೋಟಿ ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದರೋಡೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಈಗಲೇ ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ದಳಪತಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ದಳಪತಿಗಳು ಈಗ ಹೇಳುವ ಪಾರ್ಷ್ವಯಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾನಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಳ್ಳಾಟ ಶರಾಬು ತಯಾರಿಸತಕ್ಕ ಮತ್ತು ಮಾರತಕ್ಕ ದಳಪತಿಗಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥ ಎಷ್ಟೋ ಅನ್ಯಾಯ ಅನಾಚಾರಗಳು, ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿಶೇಷ ಪದಗಳು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಸಭೆಗೂ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಈ ಅನಾಚಾರಗಳ ಪರಮಾವಧಿ ಏನೇನು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಅವೇಲೇ ಇಂಥಾ ಹೆಸರಿಡಬೇಕು. ನೀವು ದಳಪತಿ ಎಂದು ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟು ನಾಯಕತ್ವ ಕೊಟ್ಟರೆ, ನಾನು ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ ರೀತಿ ಬೋರ್ಡ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಹೆಸರನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತಕ್ಕೆ ದುರುಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಡಜನರನ್ನು ಬಹಳ ಸುಲಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಈಗ ಏನೂ ಇಲ್ಲದೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವೇಲೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸೈನ್ಯ ತಮ್ಮ ಕೈಕಳಗಿದೆ. ಅಧಿಕಾರವೂ ಇದೆ, ತಾವು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಏನೂ ತಿಳಿಯದೆ ಹಳ್ಳಿಗಾರು ಜನರನ್ನು ಗೋಳಾಡಿಸಲು ಒಳ್ಳೆಯ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಳಪತಿ ಅನ್ವತ್ಯಂಥ ಶಬ್ದವನ್ನು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಪಾರ್ಷ್ವಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಹಾಕಬೇಡಿರಿ. ಈ ಪದವಿಂದ ಹಳ್ಳಿ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ಗಂಡಾಂತರವಾದೀತು, ಅಪಾಯವಾದೀತು. ಈಗ ಏನೂ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡದೇನೇ, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂಚಾಲಕ ದಳಪತಿಗಳಿಲ್ಲ; ಅಂಥವರಿಗೆ ಇದೊಂದು ಸರ್ವಫಿಕ್ಟಿಟಿಯ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಅದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ದೋಷವಾದೀತು, ಎಂದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೊತವಾಲ ಎಂಬ ಶಬ್ದವೇ ಸರಿ. 4-5 ಜನರ ಮೇಲಿರುವ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಕೊತವಾಲ ಎಂದು ಈಗಿರುವ ಹಾಗಿರಲಿ. ಈ ಸಣ್ಣ ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟರೆ, ತಾನು ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿ ಎಂದು ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನ ತಲೆಗೆ ಹೊಡೆಗುಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಈ ಕೊತವಾಲರು ತಾವು ಗ್ರಾಮದ ಸೇವಕರು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವ ಹೆಸರನ್ನೇ ಅವರಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಜನರು ಪ್ರಗತಿಶೀಲರಾಗುವವರೆಗೆ, ಜನರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೇನೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರವನೆ ಹುಟ್ಟುವವನಕ, ಇಂಥ ಸಣ್ಣ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸ ಬೇಕು ಎಂದೂ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಅನ್ಯತಿಕ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಇಳಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ಹೊಸ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದು ಬೇಡ. ಈಗಾಗಲೇ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಇಟ್ಟು ಜನರ ಮನೆಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟಿರುವ ಎಷ್ಟೋ ನಿರ್ದೋಷಿಗಳು ಎಲ್ಲರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಹರಿ ಜನರ ಕೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೋಷಿ, ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ “ದಳಪತಿಗಳನ್ನು” ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಕೊತವಾಲ ಎಂಬ ಈ ಶಬ್ದವೇ ಇರಲಿ, ಅವನ್ನು ಸಣ್ಣ ಕಾವಲುಗಾರ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯೇ ಇರಲಿ ಎಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಪೇಲು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—The question is:—
“That in line 2, for the word “Kotwal” the word “Dalapathi” shall be substituted.”
The amendment was adopted.

Mr. SPEAKER.—The question is:

“That clause 9, as amended, stands part of the Bill.”
The motion was adopted.
Clause 9, as amended, was added to the Bill.

CLAUSE 10.

Sri T. MADIAH GOWDA.—Sir, I do not wish to move the amendment to this clause.

Sri SIDDIAIAH KASHIMATH.—Sir, I beg to move:

“That in sub-clause (1) line 3, for the words “not below the rank of a Head Constable” the words “not below the rank of Police Sub-Inspector” shall be substituted.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

“That in sub-clause (1) line 3, for the words “not below the rank of a Head Constable” the words “not below the rank of Police Sub-Inspector” shall be substituted.”

Sri SIDDIAIAH KASHIMATH.—Sir, I beg to move:

“That in sub-clause (2) line 3, for the words “Sub-Inspector” the words “Deputy Superintendent of Police” shall be substituted.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

“That in sub-clause (2) line 3, for the words “Sub-Inspector” the words “Deputy Superintendent of Police” shall be substituted.”

† ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶಿಮಠ್.—ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಹೆಸರು ಕಾನಾನ್ಪೇಟರ್ ಅಗಿರತಕ್ಕವನ್ನು ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಮೇಲೆ ಸೂಪರ್‌ವಿಷನ್ ಮಾಡುವುದು ಎಂದರೆ ಬಹಳ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ಪೊಲೀಸ್ ಸಬ್-ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಗ್ರೇಡ್‌ನವರು ಅದರ ಸೂಪರ್‌ವಿಷನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂತಲೂ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಸಬ್-ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ ಅಲ್ಲದೆ ಪೊಲೀಸ್ ಸೂಪರ್‌ವಿಷನ್‌ಗೆ ಅಪ್‌ಪೊಲೀಸ್ ಅವರು ಅವರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂತಲೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಪ್ಪಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Since the time (allotted for the consideration of this Bill) is about to expire, I will extend it by half an hour.

† ಶ್ರೀ ವಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಕಾನಾನ್ಪೇಟರ್‌ಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಾಶಿಮಠ್ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಸಬ್‌ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್‌ಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಿಕಂಡರ ತಮ್ಮ ಹೊಸ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ 45-50 ಹಳ್ಳಿಗಳು ಒಬ್ಬ ಸಬ್‌ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಅವರ ಕೈಕೆಳಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆ.

† Sri R. M. PATIL.—I cannot accept this amendment for the reason that this force will be organised on the basis of police stations. In the police station, the head of the police station is the Station House Officer. The officer is a continuing officer and as such he may be a Sub-Inspector or Head Constable. What is provided for in the section is more convenient.

Mr. SPEAKER.—The question is:

‘That in sub-clause (1) line 3, for the words “not below the rank of a Head Constable” the words “not below the rank of Police Sub-Inspector” shall be substituted.’

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is:

‘That in sub-clause (2) line 3, for the words “Sub-Inspector” the words “Deputy Superintendent of Police” shall be substituted.’

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is:

‘That clause 10 stand part of the Bill.’

The motion was adopted.

Clause 10 was added to Bill.

Mr. SPEAKER.—The question is:

‘That clauses 11 and 12 stand part of the Bill.’

The motion was adopted.

Clauses 11 and 12 were added to the Bill.

CLAUSE 13.

Sri T. MADIHA GOWDA.—I do not wish to move my amendment.

Sri R. S. HEGDE (Honnavar).—Sir, I beg to move:

‘That in sub-clause (2) line 5 for the word “Government” the word “Superintendent” shall be substituted.’

Sri R. M. PATIL.—Sir, I accept it.

Mr. SPEAKER.—The question is:

‘That in sub-clause (2) line 5 for the word “Government” the word “Superintendent” shall be substituted.’

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is :—

“That clause 13, as amended, stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 13, as amended, was added to the Bill.

CLAUSE 14.

Sri SIDDIAIAH KASHIMATH.—Sir, I beg to move :

‘That in sub-clause (1) lines 4 and 5, the words “Certificate of appointment or of office and the” shall be deleted.’ Also

‘That in sub-clause (3) line 6 the words “said certificate of appointment” shall be deleted.’

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

‘That in sub-clause (1) lines 4 and 5, the words “Certificate of appointment or of office and the” shall be deleted.’ Also

‘That in sub-clause (3) line 6 the words “said certificate of appointment” shall be deleted.’

† ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶಿಮಠ.—ಅವನು ಸತ್ತರೆ ಆಗಲಿ, ಅಥವಾ ಈ ಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಆಗಲಿ, ಅವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಸರ್ವಿಸ್ ಕೆಳಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ವಾಪಸ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಹಾಗೂ ದಂಡವನ್ನು ವಿಧಿಸತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ಸರ್ವಿಸ್ ಕೆಳಗೆ ಆಫ್ ಅವಾಯಿಂಟ್ ಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತರದೆ ಇದ್ದಾಗ ಈ ಸೆಕ್ಷನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬಹುದು ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಡಿಲೀಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ದಯವಿಟ್ಟು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

Sri R. M. PATIL.—I oppose that amendment on the ground that it is likely to be misused and therefore it is not advisable. He may withdraw it.

Sri SIDDIAIAH KASHIMATH.—I beg leave of the House to withdraw it.

The amendment was, by leave of the House, withdrawn.

Mr. SPEAKER.—The question is :—

“That clause 14 stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 14 was added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—The question is :—

“That clauses 15 and 16 stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clauses 15 and 16 were added to the Bill.

CLAUSE 17:

Sri SIDDIAIAH KASHIMATH.—I beg to move:

‘That at the end of the explanation the words “Co-operative Societies” shall be added.’

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

‘That at the end of the explanation the words “Co-operative Societies” shall be added.’

† Sri SIDDIAIAH KASHIMATH.—Nowadays there are co-operative societies also in villages and members of the village defence parties also are members of co-operative societies. In order that any legal complication may not arise, I have sought to add the words “Co-operative societies” also in the explanation as this should not be any disqualification for them. I request the Minister to add the words “co-operative societies” in the explanation by accepting this amendment.

† Sri R. M. PATIL.—Under the Co-operative Societies Act, any person who fulfils the prescriptions of the Act may be admitted as a member of a co-operative society unless he is insolvent. Even Government servants can form co-operative societies and be members of co-operative societies and work in that capacity. So the provisions of the Co-operative Societies Act will not come in the way of the functioning of this and it is not necessary to add this in the explanation. My friend may withdraw it after this explanation.

Sri SIDDIAIAH KASHIMATH.—I beg leave of the House to withdraw the amendment.

The amendment was, by leave of the House, withdrawn.

Mr. SPEAKER.—The question is.

“That clause 17 stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 17 was added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—The question is:

“That clauses 18 and 19 stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clauses 18 and 19 were added to the Bill.

Sri S. V. AGNIHOTRI.—I am not moving my amendment to the title.

Mr. SPEAKER.—The question is:

“That clause 1, the title and the preamble stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 1, the title and the preamble were added to the Bill.

Motion to pass.

Sri R. M. PATIL.—I beg to move:

“That the Mysore Village (Defence Parties) Bill, 1964, as amended, be passed.”

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—The question is:

“That the Mysore Village (Defence Parties) Bill, 1964, as amended, be passed.”

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—We may take up the next Bill. Before I call upon the Hon'ble Minister to move the next Bill, I want to mention one thing to Hon'ble members who are the party Whips. It is for the entire passing of the Bill that time is allotted. This includes the time required for the first and second readings of the Bill. If, for example, 50 minutes are allotted for a Bill, they should not spend all the time only for the general discussion of the Bill without reserving some time for the consideration of amendments. If no time is left for the disposal of amendments, it would place me in an embarrassing situation. So, if there are amendments, the members would do well to cut down the duration of speeches or that there may be some time for amendments. The whips should not distribute all the time allotted, thinking that there would be no amendments at all.

Of course, a little adjustment here and there can be made.

Sri V. M. DEO.—The point is that all representative opinions should be gathered.

Mr. SPEAKER.—I entirely agree with the Hon'ble Member.

Sri R. M. PATIL.—I request the Chair that the next Bill may be taken up after recess.

Mr. SPEAKER.—There will be no recess for today.

Sri. SANJEEVANATH AIKALA.—The Minister is not present to move the Bill.

Mr. SPEAKER.—Then I shall adjourn the House for 15 minutes.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Half-an-hour, Sir.

Mr. SPEAKER.—Then the House will adjourn for half-an-hour.

The House adjourned for recess at Fifty-five Minutes past Two of the Clock and reassembled at Thirty Minutes past Three of the Clock.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair.]

THE MYSORE BEEDI INDUSTRIAL PREMISES (REGULATION OF CONDITIONS OF WORK) BILL, 1963, AS REPORTED BY THE JOINT SELECT COMMITTEE.

Motion to consider.

Sri D. DEVARAJ URS (Minister for Labour, Housing and Transport).—I beg to move :

“That the Mysore Beedi Industrial Premises (Regulation of Conditions of Work) Bill, 1963, as reported by the Joint Select Committee, be taken into consideration.”

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Motion moved :

“That the Mysore Beedi Industrial Premises (Regulation of Conditions of Work) Bill, 1963 as reported by the Joint Select Committee, be taken into consideration.”

†Sri D. DEVARAJ URS.—Sir, the report of the Committee is in the hands of the Members and I should like to point out some of the clauses that have been modified and also one or two new clauses that have been introduced taking into consideration the various criticisms offered on the floor of the House. As far as possible, every suggestion that was made by the Hon'ble Members of the House was looked into and while amending or modifying the Bill, most of the suggestions which were in the interest of the beedi workers have been incorporated in the respective clauses. A doubt was expressed in regard to the several workers whose fate hang in the balance in case the Bill was made into law. It was also said that there is likelihood of many workers who are engaged in this industry which is of a nature of cottage industry, might be thrown out of employment as a result of enforcing this measure when it becomes an Act and also compelling every industry coming under the provisions governing the conditions of work, to provide a particular type of premises. Bearing all these things in mind, the Committee tried to meet that point as well by amending suitably clause 42 of the Bill, where powers are sought to be vested in Government with a view to regulate the application of the entire Act or the provisions of the Bill. By regulating the application, it has been made possible for the Government to take into consideration the peculiar condition that prevails in this industry and to give relief to those people who work in their own houses to see that those people are not harassed by the provisions of this Bill. Government have been given ample powers in this clause to give relief to such workers who are manufacturing beedies on their own behalf. In clause (1), regarding the date on which this Act will come into force in the State, the Committee instead of specifying it, thought it fit not to specify it but to empower the Government to bring the Act into force on different dates in different regions according to the needs and conditions of those areas.

Clause 3.—That also has been suitably modified.

Clause 6.—In the original Bill, there was a provision for appointment of an Inspector or Inspectorate. It was felt that a Chief Inspector would be necessary in the event of the Inspector committing anything wrong. There should be an higher officer to whom an appeal should lie over and above the Inspector. He can also exercise the powers of the Inspector throughout the State.

Clause 10.—There was some doubt cast whether the original provision in the Bill which enabled a worker to have 150 cft. space on floor of the House. It was felt whether it would be a practical proposition, whether it would be possible to measure exactly as to how much a worker is capable of getting in a beedi premises. It was felt that instead of stating as 150 cft. of space to be normally given to a worker, it could be suitably modified as 16 sft. space for each worker.

Clause 16.—This is a new clause introduced. The Committee thought it proper to provide for accidental fires. So a new clause is introduced to enable the premises to have some provision for protection against fire in the premises.

Clause 27.—Here it is sought to give a worker the advantage of getting paid holidays if he works in any industry for 240 days. He could have one day holiday for every 20 days of service. The Committee thought that the beedi industry being a big industry where the workers sometimes may not be in a position to work under one and the same master for 240 days, in order to give the benefit of the Committee have thought it fit to put it as 20 days of service which will entitle the worker to have one day leave with wages. If it is insisted that a worker should put in 250 continuous days of service, then he will not be in a position to get the benefit of leave with wages as desired to be given in this Bill. So the committee thought it fit to modify the clause so as to enable a worker who merely puts in 20 days of service would be entitled to have one day leave with wages.

Clause 29.—This is a new clause. It only enables the Government to have revision powers. The committee thought fit to give this power to the Government. The original clause 29 is deleted. It was thought that wetting and cutting by women may be allowed outside the premises without taking a licence. The committee felt that this exemption in due course might result in misuse by some people. In the name of wetting and cutting even manufacture of beedies might take place. As you are aware it is very difficult to keep watch where wetting and cutting takes places to prevent those who are engaged in the work to store surreptitiously this beedi powder used in the manufacture of beedi. In small quantities that can be smuggled into such premises where for all outward purposes they might declare they are for wetting and cutting. So, the committee thought fit not to give exemption and this idea of taking away exemption was based on the realities of the situation in the

(SRI D. DEVARAJ URS)

industry. It is very rare that wetting and cutting of leaves takes place in a place outside the beedi industry. Invariably, the process of cutting and wetting of leaves takes place in one and the same place. So, the committee thought this clause need not be there. As I have already pointed out, the original clause 33 has been renamed as clause 34. Clause 33 of the original Bill is a ticklish one. It was argued and argued and finally the committee came to the conclusion that it need not be there because under sub-clause (4) whenever a person is prosecuted for any offence under the Act, it is stated that there shall be no defence in the prosecution of any such person except under certain conditions. That condition is that he can defend himself by saying that he was manufacturing beedies with the help of his family people or dependents. So, the committee felt that in practice it will be very difficult to find out who are those dependents or family members. In practice, almost every manufacturing place, every household would come before Government with the plea that they are manufacturing beedies with the help of family members or dependents. That would be the defence in the event of prosecution in a court of law. To avoid harassment both to the persons engaged in the industry and also with a view to see that the administration of the law is easier for those who are responsible for it, the committee after long deliberation came to the conclusion that this clause need not be there. Instead clause 42 corresponding to original clause 40 has been expanded in such a fashion that general powers are given to Government by notification to exempt subject to such conditions and restrictions as it may impose any beedi industrial premises or any beedi industry or any class of employees from all or any of the provisions of this Act or any rules made thereunder. This kind of power was sought to be given to the Government bearing in mind some difficult aspects of this industry. I recall to the memory of this House that, when this Bill was discussed, one section of the House was apprehensive that this might result in a lot of harassment. Now, there are *umpteen* number of families all over the State who are indulging in this industry. Not only that, in many of the houses where the manufacture of beedies is carried on, the persons working in the industry cannot always be whole-time workers; they have their main job either in the factory or in the field or somewhere else and they take to the manufacture of beedies as a side business in their leisure hours. They sit in the evenings or night or morning. They manufacture beedies during their leisure and earn per head about 8 to 12 annas. Supposing we want to exempt such people who want to augment their normal earnings by manufacturing beedies in their houses, should we impose these restrictions? All these things were discussed on the floor of the House and the House felt that there must be some provision by which such person can be given exemption. It is not correct on our part to enforce this Act blindly without taking into consideration the conditions obtaining in the country. This was one strong view taken in favour of

hundreds and hundreds of families who are taking to this industry as a cottage industry and as a side business. Another equally strong view was that in the name of resorting to this manufacture on a cottage industry basis people might misuse the exemption given. It was said that people might become agents of big manufactures or big industrialists and circumvent the law.

4-00 P.M.

Surreptitiously they might come to an arrangement with the manufacturers either through agents or directly to overcome the provisions of the law and to avoid the construction of the factory or other things in accordance with the provisions of the law. They might so arrange with these individual families to get these bidis manufactured and thus escape from the provisions of the law. That aspect was also very strongly put on the floor of the House. Even after long deliberation, the Committee could not come to any specific method by which these two opposing interests could be reconciled. We are bringing this legislation for the first time. I would not be wrong if I say nowhere in India this Act has been put into practice. In Madras and Kerala, this Act is there on the statute book and other States are still contemplating to introduce this kind of measure. Even in Madras and Kerala where the Act is there on the statute book they are going somewhat cautiously and they have not thought it fit to bring this enactment into force. They were indirectly responsible for this Bill being brought before this House by the Mysore State Government. They thought that unilateral introduction of this enactment would result in the detriment of the industries already in existence in their States and they even feared that the industry might move to some other neighbouring State. So they wanted the Mysore Government to take up a similar measure.

Sri K. P. GADAG:—What about Andhra?

Sri D. DEVARAJ URS:—I shall presently come to it. With this kind of difficulty, the Committee thought that wide powers could be given to the Government so that while applying these provisions the Government could use the discretion and then apply or exempt such industries wherever Government felt exemption was necessary.

Then in the explanation to clause 33, for the words "wife and husband" the Committee thought it fit to use the word "spouse."

I think I have almost covered the main features of the Report of the Committee and I request hon'ble members to give their approval to this.

Sri SANJEEVANATH AIKALA (Surathkal).—Mr. Speaker, Sir, I welcome this Bill incorporating the suggestions made by the Joint Select Committee. While speaking at the first stage of this Bill I had my own doubts about the capacity of the Government to implement the measure purposefully and consistently. We have a number of welfare measures relating to workers, but the workers do not get their due share of the

(SRI SANJEEVANATH AIKALA)

benefits which the Acts propose to give them. Those who work in the trade union movement have had bitter experience of how the officers concerned with the implementation of the various welfare measures interpret them in such a way that the workers are in no way benefitted by these measures. We have a number of enactments like the Workmen's Compensation Act, Holidays Act, Payment of Wages Act, Factories Act, Shops and Commercial Establishments Act and other Acts relating to the working conditions and the benefits to be given to workers, etc. But it is very unfortunate that in most of these cases, the workers are deprived of the benefits of these measures because the officers concerned are inclined to interpret them in favour of the employers as against the workers for whom these measures are intended. I feel the same thing may happen in this case also if the inspecting officers are not bound to do justice to the workers. Government cannot take credit for passing a plethora of Bills. Government can take real credit only if they are implemented successfully and purposefully. The suggestions made by the Select Committee are quite welcome and I wish the officers to be appointed must be made to implement the provisions of this measure in favour of the workers.

Because in certain cases, according to the provisions of this Bill, much depends upon officers and the interpretation made by them. In certain cases, option is given to the Government especially in clause 42. It is about this clause in the original Bill we had our fears. I said during the discussion that if this clause were to be accepted as it was, it would result in depriving employment to many persons who are engaged in beedi rolling industry in South Kanara District. I made it clear that many Muslim women and their children are employed in this industry and if this clause is insisted upon, naturally it would deprive those people of earning their livelihood because those Muslim women cannot come out of gosha and go to factories and perform this job. So, I suggested that it should be suitably amended and the Government has now taken that power to itself and by notification they can declare some family, to be exempted from the scope of those provisions. They cannot go on declaring every house to be exempted from this provision. Almost all the low income Muslim families are engaged in this profession. So, I feel diffident how the Government could exempt all these families simultaneously. I do not know whether the Labour Minister has any other suggestion to make in this behalf. I feel that this will not go far enough to solve the problems which I posed last time. Another thing which I want to emphasise here is engagement of young children in rolling beedies not only in houses but in certain factories too. An adult is engaged in a factory but his near relative a young boy or his children help him by tying yarn and rolling beedies. This operation of tying a yarn around beedi by young boys helps him to role more beedies. This is a thing which should be prevented. These young boys instead of attending schools or remaining at home are made to go

to factories to help their elders in rolling beedies. I hail from a small town where rolling of beedi has gone deep into every house. Every third house in my small town is a beedi rolling centre. I see daily with the adults, young children keeping awake late in the night even up to 12 P.M. and rolling beedies. This is a very pathetic scene and when we ask the elders why he should compel young boys to work along with them; they plead their poverty. They say these young boys help them to the extent of 8 to 10 annas because by their help they can roll more beedies. For instance, if an adult could roll 1,000 beedies in a day with the help of these children, they can roll nearly 1,300 to 1,500 beedies and consequently they will get 10 to 12 annas more. So, I wish that the Select Committee should have seen to this position and added a suitable provision to prevent small children below the age of 16 from working directly or helping elders in rolling beedies. Of course, an amendment could be brought here, but I feel it is too late. In the later part of the debate, I will move an oral amendment.

Sri D. DEVARAJ URS.—Does he propose that children should be allowed to continue in the premises?

Sri SANJEEVANATH AIKALA.—They should not be allowed to help the adult either in the factory or at home. The adult employee can say that he is not a regular employee but he is only helping him. That should be also prevented. That is my contention.

Sri D. DEVARAJ URS.—To prevent children from being employed, only one course is left. Either we should declare the Premises under the Act to be beedi premises or manufacturing centre. In case a house is exempted and supposing surreptitiously they ask their children to prepare beedies, how is it possible to prevent it?

Sri SIDDIAH KASIMATH.—Your Inspectors are there.

Sri D. DEVARAJ URS.—Whenever an inspector goes to a house and in case he finds a child engaged in activity, he might take action. But is it possible for one or two or three to visit every house? I confess it is very difficult to prevent young children being engaged by their family or their parents.

Sri SANJEEVANATH AIKALA.—If the inspecting authorities are sharp enough, they can book cases.

Sri D. DEVARAJ URS.—We will try to make them as sharp as possible.

Sri SANJEEVANATH AIKALA.—Regarding the benefits to be conferred to those premises or families who are exempted by notification from the provision of clause 42, whatever benefits accrue to factory workers, bonus and provident fund and other benefits should be made applicable to those families also. I do not know what is the position in other places. But in South Kanara District, the big beedi factories get their work done through their agents. The agents on their turn get the work done by individual casual workers. These casual workers are denied

to factories to help their elders in rolling beedies. I hail from a small town where rolling of beedi has gone deep into every house. Every third house in my small town is a beedi rolling centre. I see daily with the adults, young children keeping awake late in the night even up to 12 P.M. and rolling beedies. This is a very pathetic scene and when we ask the elders why he should compel young boys to work along with them; they plead their poverty. They say these young boys help them to the extent of 8 to 10 annas because by their help they can roll more beedies. For instance, if an adult could roll 1,000 beedies in a day with the help of these children, they can roll nearly 1,300 to 1,500 beedies and consequently they will get 10 to 12 annas more. So, I wish that the Select Committee should have seen to this position and added a suitable provision to prevent small children below the age of 16 from working directly or helping elders in rolling beedies. Of course, an amendment could be brought here, but I feel it is too late. In the later part of the debate, I will move an oral amendment.

Sri D. DEVARAJ URS.—Does he propose that children should be allowed to continue in the premises?

Sri SANJEEVANATH AIKALA.—They should not be allowed to help the adult either in the factory or at home. The adult employee can say that he is not a regular employee but he is only helping him. That should be also prevented. That is my contention.

Sri D. DEVARAJ URS.—To prevent children from being employed, only one course is left. Either we should declare the Premises under the Act to be beedi premises or manufacturing centre. In case a house is exempted and supposing surreptitiously they ask their children to prepare beedies, how is it possible to prevent it?

Sri SIDDIAH KASIMATH.—Your Inspectors are there.

Sri D. DEVARAJ URS.—Whenever an inspector goes to a house and in case he finds a child engaged in activity, he might take action. But is it possible for one or two or three to visit every house? I confess it is very difficult to prevent young children being engaged by their family or their parents.

Sri SANJEEVANATH AIKALA.—If the inspecting authorities are sharp enough, they can book cases.

Sri D. DEVARAJ URS.—We will try to make them as sharp as possible.

Sri SANJEEVANATH AIKALA.—Regarding the benefits to be conferred to those premises or families who are exempted by notification from the provision of clause 42, whatever benefits accrue to factory workers, bonus and provident fund and other benefits should be made applicable to those families also. I do not know what is the position in other places. But in South Kanara District, the big beedi factories get their work done through their agents. The agents on their turn get the work done by individual casual workers. These casual workers are denied

mi la v'aveva di ad

These agents really a menace in the working of this Act smoothly. The factory owners find it convenient to get the work done through their agents because they need not pay bonus, provident fund, etc., to the workers. So, in South Canara we see in large numbers agents depriving a good deal of profits to the workers by getting them for themselves. In many cases, the agents have become richer than the owners. This agency system is doing an irreparable harm to the workers. The agents also should be made to take licence. Some working conditions also should be fixed on the Agents so that the actual benefits may go to the workers. These are my few suggestions. On the whole, I welcome this measure.

On the whole, I welcome this measure.

+ ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ನವೋತ್ತಿ (ಗುಲ್ಬರ್ಗ). - ಸ್ವಾಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತ ಬಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈ ಹೊತ್ತು ಕುಗ್ಮಿ ಹೇಳಿದಾರೆ. ನಾನು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದೆನೆ. ಕೆಲಸಗಾರರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ದ್ದಾರೆ, ಮಾಲಿಕರು ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ತೊಂದಣಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಈಹೊತ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇನ್ನೂ ಅಥವಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಒತ್ತಡದಿಂದ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲದೆ ಅಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ಭಾವನೆ ವಹಿಸಿ ಹೊಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು: ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆ ಮತ್ತು ಹೊಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಹೈದರಾಬಾದಿನ ವಹಿಸಿ ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಅನುಭವವೂ ನನಗಿದೆ. ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಹಿತವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವ ಕೂಡ ಕೆಲವರು ಅದು ತಮ್ಮತೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಎಷ್ಟೋ ಕಾನೂನುಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಕೈಲಿವೆ, ನಮ್ಮ ಸಂಜ್ಞೆಗೆ ನೀಡಿ ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆಯವರು ಹೇಳಿದುದು ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸರ ತಲೆಗೂ ಎಂದಿರುತ್ತದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಾನು ಹೆಸರು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಬೇಕೆಂದು ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ದೇವರಾಜ ಅರಸರವರು ಇದೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದ್ದರೆ ಈಹೊತ್ತಲ್ಲಿ ನಾಳೆಯಾದರೂ ಇದರಿಂದ ರಾಜ ಸಿಕ್ಕಬಹುದೆಂದು ನಾವು ಇದನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಬೇಕೇ? ಏನು ಸ್ವಾಗತಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಮೊದಲನೆಯ ೨೧ ನೆಯ ಕಾಯ್ದೆಯ ಹೊಡೆದುಹಾಕಿದಮೇಲೆ ಈ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಬೀದಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಮಾಲೀಕರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕೆನರಾ ಥೀಂಪ್ ಅಥವಾ ಕಾಮರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಮೆಕ್ಯಾನಿಕಲ್ ಫಿಂಟರಿಗಳ ಮಾಲೀಕರಷ್ಟೇ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಬಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ಆಫ್ ಕಾಮರ್ಸ್‌ನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಬಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳಷ್ಟು ಬಂದರೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇದೇ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದುದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಆ ಕಾಯ್ದೆಯ ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆ ಕಾಯ್ದೆಯ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದಮೇಲೆ ಇಂತಹ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಒಂದು ಬೀದಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಯೊಳಗೆ ಮೂವತ್ತು ಜನ ಕೆಲಸಗಾರರಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಹೊರಗಡೆ ಐವನೂ ಜನರಿರುತ್ತಾರೆ. ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ 18 ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಹೊರಗೆ 500 ಜನರಿರುತ್ತಾರೆ. ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿದೆ. ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಹೊಣೆವುಳ್ಳವರು ಪದವಿದಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಆದರೆ ಅವರೂ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಸಾವಿರ ಬೀದಿ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಇಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಅದರ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ, ಇಂಥವರು ಯಾರೂ ಕಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಮಧ್ಯಮ ತರಗತಿಯ ಜನರು ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದವರು ನಿವಾಸ್ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ, ನೀರೆ ಪಂಚೆ ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹಣ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಂದು ಕಮಿಷನ್ ಪಡೆಯಲು ಬದವರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಹೊಡೆದುಹಾಕಿರುವುದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದು ನನಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾಲೀಕರ ಪರವಾಗಿ ಸೆರೆಕ್ಸ್ ಕಮಿಷಿಯವರು ಆ ಕ್ಲಾಜನ್ನು ತೆಗೆಯಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಮಿತಿಯ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ಕೂಡ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಕ್ಲಾಜನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೇನೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಕ್ಲಾಜು ಇದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ. ಮೊದಲನೆಯ 29ನೆಯ ಕ್ಲಾಜನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಮಾಲೀಕ ತನ್ನ ಬೀದಿ-ಕೈಗಾರಿಕೆ ನಡೆಸುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಪಡೆದಿರುವುದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮೆಟ್ರಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಿಂಗ್, ಎಂದರೆ ಕಟ್ಟುವುದು ಮತ್ತು ತೋಯಿಸುವುದು ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದ ಮುಂದೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿ ಅವರಿಂದ ಅನ್ನು ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಎಂದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಸರಕಾರ ಮಾಲೀಕನಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು ಅದರಲ್ಲಿತ್ತು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದುದೇನೆಂದರೆ, ಹಾಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಬೆಂಕಿ ಮತ್ತು ಗಾಳಿ ಸೇರು ವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು. ಹಿತರ ಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ತಂದು ಅಲ್ಲಿ ಬೀದಿ ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಅವರು ಗಾಳಿಗೆ ತೊರಬಹುದು, ಕಾನೂನಿನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕ್ಲಾಜು ಆ ರೀತಿ ಇರಬಾರದೆ, ಇದ್ದರೆ ಮಾಲೀಕರು ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಹೆಚ್ಚು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಇನ್‌ಸೈಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ, ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ನಷ್ಟ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಆ ಕ್ಲಾಜನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ನಮೋಶಿ.—ಕತ್ತರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ತೋಯಿಸುವುದನ್ನೂ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಮಾಲೀಕ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಹೆಚ್ಚುಕಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಹಾಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ನಮೋಶಿ.—ಇದರ ಅರ್ಥವೇನು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮದ್ರಾಸ್ ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಪಾಲು ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೀಗೆ ಈ ಮನೂಬೆ ತರಲಾಗಿದೆಯೇ? ಈ ಮನೂಬೆ ಇಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದರೂ ಕೂಡ ಹಿಪ್ಪು ದಿವಸ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೆ ತರದೆ ಹಾಗೇ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರೋ ಏನೋ? ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೆ ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೋದ ವರ್ಷ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಈ ಮನೂಬೆ ಬಂದಿದೆ. ಎರಡು ದಿವಸ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಸೆರೆಕ್ಸ್ ಕಮಿಷಿಯವರು ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಯಾವ ದಿವಸ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಧಿಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕು. ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯವಾದ ಆಕ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈಗ ಹೇಳಬೇಕು.

“A licence granted under this section shall be valid for a period of three years or one year at the option of the applicant and shall, subject to the provisions of this Act, be renewed every three years or every year, as the case may be.”

4-30 P.M.

ಇದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಮೊದಲನೆಯ ಮನೂಬೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಪ್ರಕಾರ ಸೆಕ್ಷನ್ 4ರ ಪ್ರಕಾರ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ವ್ಯಾಲಿಡ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ರಿನ್ಯೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಈ ಮನೂಬೆ ಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಅಥವಾ ಮೂರು ವರ್ಷ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ಒಂದು ಸಲ ರಿನ್ಯೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದಿದೆ. ಪರ್ಫಿಟ್ ಯಾವ ರೀತಿ ಒಂದೇ ಸಲಕ್ಕೆ ಐದು ವರ್ಷದ ಫೀಜ್ ಕೊಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಬರುವುದೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಥವಾ ಮೂರು ವರ್ಷದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದೇ ಸಲ ಫೀಜ್ ಕಟ್ಟಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬ ಅನು

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ)

ಕೂಲಿತೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಸಾವಿರಾರು ಜನರಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗುವುದರಿಂದ ಈ ಅನುಕೂಲತೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಬೀಡಿ ಕಟ್ಟುವ ಮನೆಯ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಬೇರೆಯವರಿಗೋಸ್ಕರ ಅವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಡಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಡಿ ಕಟ್ಟುವವರು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಬಂದು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ರಿನ್ಯೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಕ್ಟಿಕಲ್ ತೊಂದರೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಅನುಕೂಲತೆ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು ವರ್ಷದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಮೂರು ವರ್ಷದ ಹಣ ಕಟ್ಟಿ ಒಂದೇ ಸಲ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಮಗಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗಾಗಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಅನನುಕೂಲತೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Sri D. PARAMESWARAPPA.—On a point of clarification, Sir. Supposing a person applies for a licence for 3 years and for some reason or the other he wants to run his business only for a year. You will have recovered the licence fee for 3 years. Will you refund the licence fee for two years?

Sri D. DEVARAJ URS.—I am sure even my Hon'ble friend will not agree to give back the money.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ನಮೋಶಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನೇಕ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಕಾನೂನುಗಳು ಬೇರೆ ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಕಾನೂನುಗಳು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಕಮಿಟಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಮಿಟಿಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾಗಿವೆ. ಅನೇಕ ತರತರಹದ ಕಮಿಟಿಗಳ ರಚನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದರೂ ಯಾವುದೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದವು ಆಗಿವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಅನೇಕ ಆಕ್ಟ್‌ಗಳು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದೊಂದು ಒಳ್ಳೆ ಆಕ್ಟ್‌ ತಂದಿದ್ದೀರಿ. ಇದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† **Sri R. S. HEGDE (Honnaveer).**—Mr. Speaker, Sir, I commend this Bill as amended by the Select Committee for the consideration of the House. It is important to note that the Select Committee has taken into consideration various aspects at the time of suggesting various amendments in the Bill. With that background, it is very clear that the framers of the Bill have taken into consideration the interests of labour as well as the interests of the management. This is a piece of legislation which governs the relationship of labour on the one hand and of the management on the other.

This piece of legislation when passed into an Act will be a blessing in disguise as far as the Sales Tax Office is concerned. It is important to note that many of the manufacturers are evading sales tax. This measure will impose certain obligations on the manufacturers and indirectly it will make the work of the sales tax authorities easier.

Four to five apprehensions were expressed by my friends of the Opposition. The first was that the Inspector might misuse his powers. I say that this is something which cannot be presumed. For instance, I may say, with the hope of doing some developmental activities our electors have elected us, but if we do not justify our existence, then next time we will not be elected. In the same manner, if the Inspector fails to discharge his responsibility to the satisfaction of his superiors or according to the frame work of the Act in keeping with the principles

of natural justice, I am quite sure the weapon of law will not be blunt against him.

The second apprehension expressed was regarding the operative part of clause 42. Clause 42 empowers the Government to exempt certain classes of families and workers. The apprehension was whether it was possible for Government to exempt every one. No doubt, it is impossible. There will be thousands of houses engaged in the manufacture of beedis and it is not possible for the Government or anybody to name each house saying that this particular house is exempted. But at the same time, it is possible to exempt a class of persons and a class of families. Clause 42 empowers Government to do this.

Another apprehension expressed was that young children may be dragged to this business, but I must say at once that the very purpose of education is to have dignity of labour. If to a particular artisan family, beedi manufacturing is an important business, I must confess that naturally their children may be attracted to this business. We must remember that we have only 15 per cent literacy and yet there is a lot of educated unemployment. If cent per cent people become educated, I am quite certain Government will not be able to employ all those persons giving them salaries. So the only way for them is to work and have dignity of labour even in beedi manufacturing. If young children have natural aptitude for this work and they have appreciation for this work and they belong to artisan families who do this business, and if they take up this business there should not be any discouragement to them. Otherwise, it will be difficult for us to employ all these educated persons. But I would go to this extent of saying that these persons who are employed in beedi manufacturing must be prohibited from smoking and we must find out a certain method by which we can impose prohibition on smoking by young children engaged in beedi manufacture.

The apprehension of the next speaker was about the different dates for the implementation of this measure. I do not understand why there should be such a big criticism levelled against this. Take any other Act. They are implemented in stages. For instance, the Rent Control Act of the Maharashtra Government was implemented only in stages and it was not implemented simultaneously in the whole State. So if different dates are prescribed for its implementation in the different districts, I do not think much criticism can be levelled against it. It may be possible that the Government wish to see how it works in certain areas and then only enforce it in other areas and for that reason no unholy intention can be attributed to the Minister for prescribing different dates.

Another criticism was against clause 14. The Select Committee has made this point very clear. This is only just to give voluntary option to the applicant. Government are not imposing anything on the applicant, but the applicant is asked whether he wants 3 years or 1 year and it is left to his voluntary option and the Government

(SRI R. S. HEGDE)

are not imposing any restriction about the maximum period. I do not think any criticism can be levelled against this clause.

Then coming to the brighter side of the Bill, it imposes certain obligations on the managements to maintain hygienic conditions, afford certain facilities to labour and give fair wages, etc. The first speaker speaking on the exemption clause said that even when certain classes of individuals are exempted from the operation of this Act, the benefit of this measure should be conferred on these workers also. The clause is very clear. While granting the exemption the Government may impose "such conditions," as they think necessary and it may be possible to stipulate that even the exempted persons are given the benefit of this Act. Therefore, this is a very enlightened piece of legislation.

Sri V. M. DEO.—What does it mean actually?

Sri R. S. HEGDE.—If you understand English, it says the Government may impose "such conditions." The suggestion was that under section 42 while granting certain exemptions even in the case of those persons who are granted exemptions the labourers must be given the benefit of this Act. I say that benefit is there; subject to such conditions and restrictions, benefits can be given. With this, I commend this Bill to the House for their full support.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ (ಶಿರಹಟ್ಟಿ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಮಿತಿಯವರು ಬೀಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಈ ಎಢ್ಢೆಯಕವನ್ನು ಏರೂಢ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಮಿತಿಯವರು ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವಾಗ ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಇರತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಗಟ್ಟಲೆ ಜನರು ಕೆಲಸ ಮಾಡತ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಕಾನೂನು ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದೇ ಹೊರತು ನಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಂಪೆನಿಗಳು ಇದರಿಂದ ದಿವಾಳಿ ಏಳತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ವೇನೆಂದರೆ ತಾವು ಈ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶ ಬೀಡಿ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಮಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ದರ್ಬಾರ್ ಬೀಡಿ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಇಂತಹ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸೆಕ್ಷನ್ 42ರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ಬಂದಹಾಗೆ ಕೆಲವು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ ಎಕ್ಸಂಪ್ಷನ್ ಕೊಡಬಹುದು. ಕೆಲವು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡದೇ ಇರಬಹುದು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಬೀಡಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಇವೆ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟೋ ಜನರು ಆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಲೇಬರ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ 10-15 ಮಂದಿ ಕೆಲಸಕೊಂಡು ಬೀಡಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಂತಹ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡದೆ ಇರುವುದು ಶೋಚನೀಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು 42ರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಅಂತಹ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಜೀವಂತ ಉಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ 2 (ಎ)ನಲ್ಲಿ 'adult' ಎಂತಲೂ ಕ್ಲಾಸ್ 2 (ಡಿ)ನಲ್ಲಿ 'child' ಎಂತಲೂ ಕ್ಲಾಸ್ 2 (ಸಿ)ನಲ್ಲಿ 'young person' ಎಂತಲೂ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲು 18 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟವರು ಅದರ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವಯಸ್ಸಾದವರು ಹುಡುಗರು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹಾಕಿದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಲೈಸೆನ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅಪ್ಪಿಕೇಷನ್ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ಲಾನ್ ಕೂಡ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಲ್ಡಿಂಗ್ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅಂತಹವುಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀನಿ.

ಲೈಸೆನ್ಸ್ ರಿನ್ಯೂ ಮಾಡುವಾಗ 3 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆ ಅಥವಾ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ರಿನ್ಯೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಆ ರೀತಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ರಿನ್ಯೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀನಿ.

ಕ್ಯಾಸ್ 7 (ಸಿ)ನಲ್ಲಿ 'At all reasonable times' ಎಂದರೆ ಏನು ಎಂಬುದು ಅರ್ಥ ವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಚೈಂ ಆದರೂ ರೀನನಬರ್ ಚೈಂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುತ್ತೀನಿ.

ಕ್ಯಾಸ್ 7 (3)ರಲ್ಲಿ 'ಆರ್ ರೀನನಬರ್ ಫೆಸಿಲಿಟೀಸ್' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಯಾವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು.

ಹೆಲ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ರೂಪಿನ ನೆಲವನ್ನು ಕೊನೆ ಪಕ್ಷ ಪ್ರತಿ ವಾರವಾದರೂ ತೊಳೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೊಲವು ರೀತಿಯಿಂದ ಇರುವ ಕಾರಣ ಆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಸ್ವತಃನಿವೃತ್ತ ತೊಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವ ನಿಯಮವನ್ನು ಹಾಕುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಕ್ಯಾಸ್ 8 (ಐ)ನಲ್ಲಿ 14 ತಿಂಗಳು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರೋ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಎಂದು ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ವೆಂಟಿಲೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಒವರ್ ಕ್ರಾಡಿಂಗ್—ಬೀಡಿ ಕಾಮಗಾರಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮಂದಿ ಬಡವರೇ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ 16 ಸ್ಪೇರ್ ಫೀಟ್ ಎಂದು ಹಾಕಿರುವುದು ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀನಿ. ನೀವು ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಬೀಡಿ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಲ್ಲಿ 150 ಮಂದಿ ಇದ್ದರೆ ಇಂತಹ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹಾಲ್ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಡ್ರಿಂಕಿಂಗ್ ವಾಟರ್, ಲ್ಯಾಟ್ರಿನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಯೂರಿನರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ 50 ಜನರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಕೆಲಸಗಾರರು ಇದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಕಡೆಗೆ ಇದನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದು ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಿಗೂ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀನಿ.

50 ಮಂದಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಚೆಸನ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಬೇಕು ಅದು ಎಂಬುದನ್ನು ಆರೋಚನೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಧನಿಕರಾದವರೂ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬಹುದು. ಆದರೂ ಕೂಡ ಇದರ ಖರ್ಚು ಎಲ್ಲಾ ಯಾರ ತರೆಯಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ? ಇದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಬಡ ಜನರ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಏನೂ ಅಲ್ಲ. ಅದರ ಸಲುವಾಗಿಯಾದರೂ ಇಂತಹವುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಸ್ಪದ ಕೂಡದೇ ಸಣ್ಣ ಬೀಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಉಚಿತವಾಗುವಂತೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀನಿ.

ಒಬ್ಬನು 6 ತಿಂಗಳು ರಜಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಡಬೇಕು, ಕೆಲಸ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅವನನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಬಹುದು. 42ನೆಯ ಕ್ಯಾಪಿನ ಅಡಿನಿಯ ಸಬ್‌ಕ್ಯಾಪಿನಲ್ಲಿ ಏನಾಯಿತೆ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಅದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಡಿಲೇಟ್ ಮಾಡಬಹುದು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಜೀವಂತವಾಗಿ ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ತಂದು ಅವಕಾಶಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀನಿ.

5-00 P.M.

MR. S. B. R. SUNTHANKAR (Belgaum City).—Mr. Speaker, this is a welcome measure. For the first time, the beedi manufacturing will be regulated in the State by this legislation. The Bill as emerging from the Joint Select Committee is an improvement on the original Bill. It is hoped that this improved Bill will go a long way to safeguard the interests of the workers in this beedi industry. The most important

(SRI B. R. SUNTHANKAR)

thing is the implementation of this Act, because the nature of this industry is peculiar. One thing is that all these beedi manufacturers are a very influential class and secondly, the labour employed in this industry is scattered. It is scattered in a number of places in different Localities even in huts in villages. So, the labour is at disadvantageous position; the labour employed cannot get themselves organised just as those working in factories or mills. The labour in mills and factories can easily organise themselves and strive for their privileges and rights. The labour here is unorganised or not in a position to organise well. They are at a disadvantageous position. So, the labour authorities will have to be more vigilant in the implementation of the provisions of this Act, particularly about the wages. Along with this, I suggest that minimum wages should be fixed in this industry. Basic wages and minimum wages should be fixed. Otherwise, the employers are likely to exploit the labour.

In the amended clause 42, the sub-clause (2) is a very welcome amendment, to my mind, because as the Hon'ble Minister was pleased to state this is a cottage industry and this rolling of beedies is done as subsidiary home industry in thousands of families in this State. This sort of exemption should be given because the women folk and children are engaged in the rolling of beedies. They bring materials from the employers and at their leisure time, these women folk roll the beedies. But one fact is there as has been pointed out by my friend Sri Snajeevanatha Ikala. There is a class of agents who distribute this work taking the materials from the employers and distributing them for rolling to these families. It is the agents who exploit the workers who work in their homes. Generally, the wage is fixed is Rs. 1.81 nP. but these wages do not go to the workers. A part of it, I think, 19. np. or even more goes to the agents. So, the agents are profited at the cost of these workers. There is no provision to check these agents.

SRI D. DEVARAJ URS. — The whole Act is contemplated in the same spirit.

SRI B. R. SUNTHANKAR. — There is no provision in the Act. I would like to know how he will control this exploitation.

SRI D. DEVARAJ URS. — If you go through the Bill, it is quite patent and obvious. There is no place for the agent because the moment an agent were to engage workers, he has to take licence. Either he must exist as a manufacturer or he must leave the field. There is no half way house for the agent. The Bill is conceived with the same object.

SRI B. R. SUNTHANKAR. — The agent is not the employer. He will simply distribute the materials.

SRI D. DEVARAJ URS. — I fully agree with this namely agent class must be eliminated. If he is under the impression that this Act does not fulfill that function, let me assure that the whole Bill will ensure the elimination of this class of agents.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—Then it is a matter of satisfaction to get an assurance from the Minister.

The whole Bill leaves out the clerical staff. No provision was made in the original Bill and the fact is also not taken into consideration by the Joint Select Committee. With the implementation of this Act, there will be more addition to the clerical staff. They will have to maintain more clerical staff in consequence of provision of this legislation and no provision in this Bill provides for it. I want to know what sort of protection and safeguard this clerical staff will get from the Government. That is a point which I would like the Hon'ble Minister to clarify. This Act will be applicable to different areas on different dates. I do not understand why this has been amended in that fashion. The report says :

“The Committee are of the opinion that the Government may be empowered to bring the Act into force on different dates for different areas and in respect of different provisions.”

I do not understand why such a distinction should have been made between the different areas. As a matter of fact, the Act should be made applicable to all the areas throughout the State on one date. Because it is a very competitive industry. Supposing this Act is made applicable in the Old Mysore Area on the borders of Kerala and Mysore or Mysore and Madras and it is not made applicable to Nippani Area which is a big beedi manufacturing area, it is very likely that the manufacturers in Nippani area will be benefited and they will try their best to exploit the situation. So, it is my opinion that this Act should be made applicable on one date throughout the State.

Sri D. DEVARAJ URS.—My Hon'ble friend wanted some clarification about clerical staff. In the definition clause it is made clear that 'employee' means manual or clerical.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—My friend Sri Hegde tried to make out a case for applying this Act to different areas on different dates. From his very speech, it was very clear that he does not know the inner working of this industry. If different dates are fixed for different areas, it may raise a number of difficulties in the matter of implementation. That is also a factor which should be taken into consideration by the Government.

There will be Inspectors in different areas and there will be a Chief Inspector for the whole State. The work of the Chief Inspector is that he will exercise the power of an Inspector throughout the State. What additional powers this Chief Inspector will be invested with is not made he will explicit here. Whether it will be his duty to supervise and exercise vigilance over all the Inspectors is not made clear. Similarly, in the definition, only the definition of Inspector is given and not the definition of Chief Inspector.

Coming to clause 10, the original clause had provided for 150 cubic feet of space and here it has been made at least 16 square feet of space;

(SRI B. R. SUNTHANKAR)

This area is taken into consideration for the purpose of ventilation and good health of the employees. In such matters, the cubic space ought to be taken into consideration and not the square area. Along with area, cubic space has got to be taken into consideration. 16 square ft. means 4' x 4' square area. What about the height? It should be at least 7 to 8 feet. Therefore, original 150 cubic feet was correct.

With these observations and with the hope that the Labour Department will be very vigilant in the implementation of this Act, I conclude.

Sri M. SRINIVASA NAIK (Mangalore I).—Mr. Speaker, Sir, I welcome the Mysore Beedi Industrial Premises (Regulation of Conditions of Work) Bill, 1963 as reported by the Joint Select Committee. The Committee has gone into it in great detail and given very good suggestions. When this Bill is passed into an Act, it is going to provide the workers an ideal opportunity to the workers in the beedi industry and it will put this industry on a scientific basis. The beedi industry has developed in a most haphazard manner and the only way to stop this haphazard development is to bring down the overhead cost. The cigarette is a competitor to the beedi industry and if 20 beedies are sold for 20 p. 10 cigarettes are offered for 20 p. The Mysore State is not producing the raw materials required for the beedi industry and we have to depend upon the neighbouring State for it. We have lakhs and lakhs of workers who are employed in this beedi industry and this industry, as it stands today, has developed on a cottage industry basis. No worker who works in the industry today is a full-time worker, but he is only a parttime worker who employs himself after his regular employment. Suppose his family is also employed and they want to supplement their income for earning their livelihood. Then they engage themselves as parttime workers in this industry. In South Kanara District, there are 40,000 people working in this industry and every day they are being paid Rs. 1 lakh by way of wages. All these people engaged in this industry are residing in villages and their economic condition has improved. Now, if we are to deprive these people of the work that they have been doing all these days, then Government have to consider under clause 42 how best these people could be rehabilitated. While I agree that this is a wide power given to Government, I also feel that the fear expressed by my friend Sri Sunthankar is not there because the provision is very specific because it says that the license should attach himself to a trade mark owner. The only fear is that, by the introduction of this Bill, the people now employed in this industry will go out and a new set of people will come in. This should be a gradual transition and there should not be an immediate implementation of the Bill, but Government should take care to see that it is implemented in stages. Of course, this is a welcome measure. The only difficulty of certain old and infirm people engaged in this industry is that they will not be able to go to the factory and sit there for 8 hours during the day.

Then, labelling of bodies has been made a part of the process. Labelling is quite a different process from the manufacture of beedies. I admit that I should not be engaged in rolling of beedies because it is injurious to health. But school going children who can earn some money for paying their school fees, etc., should be permitted to label beedies so manufactured in their own houses and this will supplement the income of the people who cannot go and employ themselves in factories and be there for 8 hours a day. Government may kindly consider this at the time of implementation of this Act.

Then, Sir, the Hon'ble Minister gave an assurance to the Joint Select Committee that before exercising the power of exemption of certain classes of persons from the operation of the Act, he would go and visit some of the bidi manufacturing areas and see for himself the condition prevailing in different parts of the District before the Act is implemented. I request him to bear this in mind before the Act is implemented.

Sri D. DEVARAJ URS.—Sir, I am grateful to the hon'ble members who have offered their comments. Although some of them have pointed out a little difficulty here and there and expressed doubts with regard to the successful implementation of the Bill, they have all welcomed the measure and I thank the House and the members who have participated in the debate for their wholehearted support to this Bill.

The Hon'ble member Sri Gadag wanted to know the position in Andhra State. According to the report I have before me, Andhra is yet reluctant to introduce such a Bill. According to them, they have a valid reason, but it is not for me, to enter into the reasons why they do not want to introduce this measure. The fact is that they have not introduced this Bill as yet.

Sri SUDAI AH KASHIMATH.—What about Maharashtra?

Sri D. DEVARAJ URS.—I think even Maharashtra do not have this Act.

It was stated that because of the lethargy on the part of the officers entrusted with the task of implementing the various measures for the welfare of labour, all the benefits that should go to the workers are not reaching them. There is some force indeed I admit, but let not our friends forget the other aspect. However efficient the set-up of the Department may be, unless there is awakening and there is organisation among the labour classes, even with the best of intentions, for any Government it is very difficult to see that all the benefits we have incorporated in the various beneficial measures for labour are given to them. It is inherent in the very process itself. Nevertheless, I would like to assure the House that Government would do their best to implement the existing laws for the benefit of the workers and would see that the present Bill also is worked in the spirit with which it has been brought before the House. There are nearly 2 lakhs of workers in this industry although the official figure cannot show that much because according to the establishment registered the figure comes to only 70,000. I would not be far wrong if I say that the real figure would be to the tune of nearly 2 lakhs. This large class of workers are exploited not only by manufacturers but also

(SRI D. DEVARAJ URS)

by another class of people called agents about whom my friend Sri Sunthan-
kar expressed his doubt as to whether they could be eliminated from the
field. Intention of this bill is to give these workers certain benefits
which are being enjoyed by their brethren in various other industries.
As I have already pointed out, let me assure my friends who doubt about
the elimination of middlemen called agents that it is to eliminate them
mostly, that this Bill has brought into being. Sri Siddaiah Kasimath
started saying that this cottage industry this beedi industry is likely to
go out of field.

5-30 P.M.

Mr. SPEAKER.—Smaller units get in to trouble.

SRI D. DEVARAJ URS.—As I have already pointed out while
speaking on the report, that some of the small working houses, if they
cannot manage themselves, may have to go. We cannot help it. I cannot
say every house where manufacture is going on will continue to remain.
After the introduction of this Act, if they are a viable unit, if they are
economically sound, if they can provide amenities, at least a portion of
the amenities visualised under the Act, they have a right to exist; other-
wise I do not feel sorry if those small pockets are to be eliminated; if
they are incapable of providing ordinary amenities of ventilation, light,
drinking water, etc., one need not feel sorry that they are eliminated
from the field.

Sir, another point that was stressed by one or two friends is in
respect of clause 1 sub-clause (3) where it is sought to give powers to the
Government not only to bring into force this Act on the same date by a
notification but also to bring on different dates for different reasons and
for different provisions of the Act. It was felt that by so doing,
it is likely that a particular area where the Act or a portion of the Act
is declared to be in force, might get adversely affected. I do not deny
it might result in the way in which my friends apprehend. At the same
time, Sir, the same kind of apprehension will be there, even if the entire
Act is made applicable through out the State on the same day. The parti-
cularity of the industry is such that however much you think about, it
is not at all possible for us to visualise and imagine all the possibilities
that might come in the future when you think of implementing the Act.
If I were to say how the industry is going on in the country today, I
think the Hon'ble Members of the House will appreciate better the diffi-
culties that are likely to come. To-day, the industry is thriving on the
raw material available not only in our State but also raw materials com-
ing from outside the State. Largely we use tobacco and beedi leaves.
Beedi leaves are special type of leaves got from outside.

Mr. SPEAKER.—Some experiments are carried on to cultivate it in
Western Ghats.

Sri D. DEVARAJ URS.—There is a small field where experiment is going on through the Forest Department. Now that you are pleased to mention, I think the Forest Department will have to take it up in our own State.

Mr. SPEAKER.—It is highly desirable.

Sri D. DEVARAJ URS.—It is desirable because in large tracts it is possible to cultivate this special plant.

Mr. SPEAKER.—There is one variety grown in Palghat called Alvakot. There is no reason why this could not be grown here.

Sri D. DEVARAJ URS.—That portion of erstwhile Hyderabad State, where such beedi leaves were grown and distributed to Mysore State have now gone to Andhra. So much so, I would not be wrong if I say, almost upto 100 per cent we have to depend for the leaves either on Andhra State or Madhya Pradesh. Such being the position, today our manufacturers have to get beedi leaves from outside. Whatever is grown in our own State is next to nothing. No doubt we have got tobacco in our State. We have grown not only tobacco for the manufacture of beedies in our State but also we export tobacco outside the State. It is not possible to consume all the tobacco that is grown inside the State itself because we have not got enough raw material by way of leaves to manufacture beedies. Only small portion of whatever tobacco that is grown here is utilised for the manufacture of beedies and a large portion goes outside the State namely to Madras, and mostly to Madhya Pradesh and some portion to Maharashtra. Supposing as our friend was suggesting, we introduced the entire Act on a fixed day making all the provisions of the Act applicable, just for a moment visualise what will be the position? Then it might so happen even a small portion of the tobacco that we are growing and using may not be used in our State and the entire beedi manufacturing process will itself come to a stand still and we will have to simply send all our tobacco that is grown outside and keep off the trade. Because you will have to depend upon the beedi leaves from outside. If you do not get beedi leaves from outside, your trade will be affected. As it is today, your cost of manufacture is more than the cost of manufacture either in Madhya Pradesh or any other place where they are able to get these beedi leaves. So, Sir, our trade in the State will not be in a position to compete or withstand competition.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—You have seen Ranebennur beedis. Half a dozen Mangalore Ganasha beedis cannot compare with one beedi of Ranebennur. Should we not look into the market also?

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Minister should not be distributed like that.

Sri D. DEVARAJ URS.—It is a healthy interruption with a view to understand the whole situation.

Another point that I wish to say is, we must take into consideration the existence of not only the trade but the interest of the workers also. Supposing by not properly implementing the Act or by rushing through the Bill we somehow see that the trade goes out of the State, what should happen to the two lakhs workers? Again in this very same

(SRI D. DEVARAJ URS)

House a complaint may be easily made that without understanding the practical problem we hurried through this Bill. So, all these aspects were taken into consideration and the Committee felt that some wider scope for the Government should be there to see as and when it is possible to introduce either in part or in whole the provisions of this Bill, the clause should be suitably amended. So, if the House is agreeable, we can vest this power with the Government.

I think I have covered almost all the points.

SRI SIDDIAIAH KASHIMATH.—May I know whether the members of the Joint Select Committee visited any one of the beedi industries in the State?

MR. SPEAKER.—People came here and represented them.

SRI D. DEVARAJ URS.—It was felt that it was not necessary. The members who participated in the committee mostly come from the area where beedi is manufactured. I have gone to those places. With all this, I am not here to say to the House and through the House to the workers that Government is going to bring heaven to the earth and see that their conditions will improve overnight. It is not possible. I am fully alive to the difficulties that are in the way of implementing this Act. But at the same time although we are not in a position to assure everything good to the workers all at once, we must hope that we are taking a concrete step forward in the interest of workers whose health, earning capacity, and all those things have been exploited from age to age. Towards that end we shall all try to work and implement this Act. Beyond that at this stage I think we cannot expect sweeping changes overnight. Bearing in mind the interest of the worker and industry though not the manufacturer, we have to take a cautious step while implementing this Act.

With these words I commend the Bill for the acceptance of the House.

MR. SPEAKER.—The question is:

“That the Mysore Beedi Industrial Premises (Regulation of Conditions of Work) Bill, 1963, as reported by the Joint Select Committee, be taken into consideration.”

The motion was adopted.

MR. SPEAKER.—The question is:

“That clauses 2 to 4, both inclusive, stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clauses 2 to 4, both inclusive, were added to the Bill.

CLAUSE 5.

Sri SIDDIAH KASHIMATH.—Sir, I move :

‘That in line 3 for the words “within such time as may be prescribed” the words “within thirty days” shall be substituted.’

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

‘That in line 3 for the words “within such time as may be prescribed” the words “within thirty days” shall be substituted.’

Sri D. DEVARAJ URS.—The time limit is already prescribed. We will bear it in mind. It cannot be accepted here.

Sri SIDDIAH KASHIMATH.—I beg leave of the House to withdraw the amendment.

Mr. SPEAKER.—Has the Hon’ble member leave of the House to withdraw his amendment ?

HON’BLE MEMBERS.—Yes.

The amendment was, by leave of the House, withdrawn.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That clause 5 stand part of the Bill.”

The motion was adopted

Clause 5 was added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That clauses 6 and 7 stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clauses 6 and 7 were added to the Bill.

CLAUSE 8.

Sri SIDDIAH KASHIMATH.—I move :

‘That in sub-item (i) of item (c) for the words “be cleaned at least once in every period of fourteen months” the words “be cleaned at least once in every twelve months” shall be substituted.’

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

‘That in sub-item (i) of item (c) for the words “be cleaned at least once in every period of fourteen months” the words “be cleaned at least once in every twelve months” shall be substituted.’

Sri SIDDIAH KASHIMATH.—Sir, there is not much difference. Hence I request the Hon'ble Minister to accept it.

Sri D. DEVARAJ URU.—Whether it is 12 months or 14 months, it is all the same. I accept it.

Mr. SPEAKER.—The question is :

'That in sub-item (i) of item (c) for the words "be cleaned at least once in every period of fourteen months" the words "be cleaned at least once in every twelve months" shall be substituted.'

The amendment was adopted.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That clause 8, as amended, stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 8, as amended, was added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That clause 9 stand part the Bill."

The motion was adopted.

Clause 9, was added to the Bill.

CLAUSE 10.

Sri SIDDIAH KASHIMATH.—Sir, I beg to move :

'That in sub-clause (2) for the words "at least sixteen square feet" the words "at least nine square feet" shall be substituted.'

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

'That in sub-clause (2) for the words "at least sixteen square feet" the words "at least nine square feet" shall be substituted.'

† ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶಿಮಠ.—ಅನೇಕ ಬೀದಿ ಕಟ್ಟುವ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಗದ ಅಭಾವವಿದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ 16 ಚದರಡಿ ಜಾಗ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಒಂಭತ್ತು ಚದರಡಿ ಸಾಕು ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ.—ಒಬ್ಬರು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಜಾಗ ಬೇಕು ಎಂದು ನೋಡಿಕೊಂಡು 16 ಚದರಡಿ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಮೆ ಜಾಗ ಆವರ ಮೂಟೆ ತುಂಬಿದ ಹಾಗೆ ತುಂಬಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಆಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ 16 ಚದರಡಿ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆರೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri GANGADHAR NAMOSHI (Gulbarga).—Sir, I oppose the amendment and request the Hon'ble Member to withdraw it.

Sri SIDDIAH KASHIMATH.—Sir, I beg leave of the House to withdraw my amendment.

The amendment was, by leave of the House, withdrawn.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That clause 10 stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 10 was added to the Bill.

CLAUSES 11 TO 17.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That clauses 11 to 17, both inclusive, stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clauses 11 to 17, both inclusive, were added to the Bill.

CLAUSE 18.

Sri SIDDIAH KASHIMATH.—Sir, I beg to move :

“That in line 2 for the words “for more than nine hours in any day” the words “for more than eight hours in any day” shall be substituted.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

“That in line 2 for the words “for more than nine hours in any day” the words “for more than eight hours in any day” shall be substituted.

Sri SIDDIAH KASHIMATH.—Sir, Even in the Factories Act they have mentioned only 8 hours. That is why I have moved this amendment.

† Sri SANJEEVANATH AIKALA.—Sir, the Hon'ble Member seems to be under a misapprehension that a worker is made to work for 9 hours. That is not so. He can work for eight hours or even lesser number of hours. The only thing is that the period of time he is allowed to remain there is 9 hours. I request him to withdraw it.

ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲನಾರಾಯಣ್.—ಸ್ವಾಮಿ ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆರೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು ಎಂದು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದೆ. ಕೆಲಸಗಾರರು ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಬೇಕಾದರೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri SIDDIAH KASHIMATH.—Sir, I beg leave of the House to withdraw my amendment.

The amendment was, by leave of the House, withdrawn.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That clause 18 stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 18 was added to the Bill.

CLAUSES 19 TO 25.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That clauses 19 to 25, both inclusive, stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clauses 19 to 25, both inclusive, were added to the Bill.

CLAUSE 26.

Sri SIDDIAH KASHIMATH.—Sir, I beg to move :

‘That for the words “between 6 A.M. and 7 P.M.” the words “between 6 A.M. and 6 P.M.” shall be substituted.’

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

‘That for the words “between 6 A.M. and 7 P.M.” the words “between 6 A.M. and 6 P.M.” shall be substituted.’

Sri SIDDIAH KASHIMATH.—Sir, it is better that it is between 6 a.m. and 6 p.m. 7 p.m. is too late.

Sri D. DEVARAJ URS.—Better counsels had prevailed at the time of discussing the clause and the entire committee agreed that 7 p.m. would be all right. I would request the Hon'ble Member to withdraw it.

Sri V. M. DEO.—Women workers will be there and they will have to cook and have some recreation. From that point of view it is better to have it as 6 p.m. I therefore request that this amendment may be accepted.

† ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಂದಿರುವ ತಿದ್ದು ಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅರ್ಥವಿದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ; ಊರಿನಿಂದ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಬೀದಿ ಕಟ್ಟುವ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಇದ್ದರೆ, ಕಾರ್ಖಾನೆಯವರು ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ವಾಹನವನ್ನು ಇಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಸಾಯಂಕಾಲದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲಸಗಾರರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸ್ಥಳದವರು. ಅದರ ವಿಳಾಸ ಗಂಟೆಗೆ ಯವರೆಗೂ ಅಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದ ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದರು. ಅದರ ವಿಳಾಸ ಗಂಟೆಗೆ ಯವರೆಗೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಕೆಲಸಗಾರರು ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮುಳುಗಿರುವ ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಬೇಕಾದರೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ದಿನವೂ ತಮ್ಮ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಲು ವಿಳಾಸ ಗಂಟೆಯ ವರೆಗೂ ಇರಬಹುದು. ಅನುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಗಂಟೆಯಿಂದ

ಸಾಯಂಕಾಲ ಆರುಗಂಟೆಯವರೆಗೂ ಎನ್ನುವ ಪದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕ್ಲಾಜ್ 26ನ್ನು ತಿದ್ದು ಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

† ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ನಮೋಶಿ.—ಸ್ವಾಮಿ ನಾನು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ಬೀದಿ ಕಟ್ಟುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಬೀದಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಬಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಮುಂಜಾನೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಆರಾಮ ಬೇಕು. ಸಾಯಂಕಾಲದ ವೇಳೆ ಅವರು ಕಟ್ಟಿದ ಬೀದಿಗಳ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವೇಳೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನೂರು ಜನ ಕೆಲಸಗಾರರಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲರ ಲೆಕ್ಕವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಬಹಳ ಕಾಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಳು ಗಂಟೆಯವರೆಗೂ ಎಂದು ಈ ಬರನಲ್ಲರು ಪುದರಿಂದ ಏನೂ ಬಾಧಕವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೇಗ ಹೋಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸವಿದ್ದರೆ ಅವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅಥವಾ ಹುಡುಗರನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಅದುದರಿಂದ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

6-00 P.M.

Mr. SPEAKER.—The question is :

‘That for the words “between 6 A.M. and 7 P.M.” the words “between 6 A.M. and 6 P.M.” shall be substituted.’

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That clause 26 stand part of the Bill.”

The motion was adopted

Clause 26 was added to the Bill.

CLAUSES 27 TO 41.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That clauses 27 to 41, both inclusive, stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clauses 27 to 41, both inclusive, were added to the Bill.

CLAUSE 42.

Sri N. HUCHMASTHY GOWDA (Chandrashekarapura).—I beg to move :

“That the explanation to sub-clause (2) shall be deleted.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

“That the explanation to sub-clause (2) shall be deleted.”

† ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಇದರ ಉದ್ದೇಶವೇನೆಂದರೆ, ಸರಕಾರದವರು ಒಂದು ವಿನಾಯಿತಿ ಕೊಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಾಸದ ಮನೆಯವರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು ಕೆಲವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲದೆ ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರೂ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರೂ ಇರಬಹುದು ಅದರ ಇದರಲ್ಲಿ ಈಗಿರುವುದು ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳು ಮಾತ್ರ. ಈ ರೀತಿ ನಿರ್ಬಂಧ ಹಾಕಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡವೆಂದು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಸಭೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

Sri SANJEEVANATH AIKALA.—I support this amendment. The word "spouse" carried a bad meaning. I feel that this is bad drafting and it is better to remove this explanation.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ನಮೋಶಿ.—ನಾನು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದವರಲ್ಲೂ ಸಂಬಂಧಿಗಳೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ನಾನು ತಂಗಿಯ ಮಗ, ಅಣ್ಣನ ಮಗ, ಅಕ್ಕನ ಮಗ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಕುಟುಂಬದಲ್ಲರತಕ್ಕವರು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ನಮೋಶಿ.—ಅಣ್ಣತಮ್ಮ, ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರ ಮಕ್ಕಳೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಯಾವಾಗ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಆಗ ಅವರು ಅಲ್ಲರಬಹುದು.

Sri D. DEVARAJ URS.—I accept this amendment.

ಅವರು ಹೇಳುವಂತೆ 2ನೆಯ ಸಬ್‌ಕ್ಲಾಜನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದರಿಂದ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವಾಸಮಾಡುವುದು ಎನ್ನುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕುಟುಂಬ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಅರ್ಥವಿವರಣೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದರಿಂದ ಏನೂ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That the explanation to sub-clause (2) shall be deleted."

The amendment was adopted.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That clause 42, as amended, stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 42, as amended, was added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"Clause 43 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 43 was added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That clause 1; the Title and the Preamble stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 1, the Title and the Preamble were added to the Bill.

Motion to pass

Sri D. DEVARAJ URS.—I beg to move :

"That the Mysore Beedi Industrial Premises (Regulation of Conditions of Work) Bill, 1963, as reported by the Joint Select Committee and as amended, be passed."

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That the Mysore Beedi Industrial Premises (Regulation of Conditions of Work) Bill, 1963, as reported by the Joint Select Committee and as amended, be passed.”

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—The House will now adjourn and meet at 12-30 P.M. tomorrow.

The House adjourned at Ten Minutes past Six of the Clock to meet again at Thirty Minutes past Twelve of the Clock on Tuesday, the 23rd June 1964.

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

FORTIETH DAY

Tuesday, 23rd June 1964.

The House met in the Assembly Hall, Vidhana Soudha, Bangalore, at Thirty Minutes past Twelve of the Clock.

MR. SPEAKER (SRI VAIKUNTA BALIGA, B.A., B.L.) in the Chair.

STARRED QUESTIONS

(to which oral answers were given)

Restoration of Hirekere Tank in Sagar Taluk.

*Q.—220. Sri J. P. SARWESH (Serum).—[On behalf of Sri v. LAKSHMIKANTAPPA (Sagar)].—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the estimated cost of sluice repair and restoration of Hirekere tank in Sagar Taluk ;

(b) the atchkat of the said tank ?

A.—Sri ALUR HANUMANTHAPPA (Deputy Minister for Minor Irrigation).—

(a) Estimate for sluice repair is under preparation. Restoration of Hirekere tank is estimated to cost Rs. 7,400.

(b) 232 acres.

Sri J. P. SARWESH.—Is the Government aware that the delay in effecting repairs has caused damage to crops ?

† Sri ALUR HANUMANTHAPPA.—It has not caused damage to crops.

Sri J. P. SARWESH.—Will the Government take up the restoration work soon ?

Sri ALUR HANUMANTHAPPA.—Restoration work has been already completed for Rs. 7,400. Only the sluice work has to be taken up. It has been sanctioned and it will be taken up immediately.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದೇವಯ್ಯ.—ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಆನಂದ್ ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಿರೇಕರೆ ತಾಳುಕಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯರಾದ ಸ್ವಾಮಿ ?

Sri B. D. JATTI.—I want notice.

†Indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member concerned

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದೇವಯ್ಯ.—ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಏಷ್ಯಾ ಜನ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ?

Sri B. D. JATTI.—No survey has been made as to the number of people who have come from outside.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದೇವಯ್ಯ.—ಮಂಡ್ಯ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರು ನಿವೇಶನ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದು ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ನಿಧಾನವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

Sri B. D. JATTI.—The acquisition proceedings will have to be carried out according to rules and procedure and whatever minimum time is necessary, that time is taken. There is no delay.

Sri G. V. GOWDA.—Is it not possible to liberalise the procedure and the rules with respect to acquisition ?

Sri B. D. JATTI.—So long as the provisions of the Act and Rules are as they are, we have to follow them. As regards their amendment, it is a suggestion for action, which will be considered.

Small and Big Hallas on the Road from Muddebihal to Thalikota.

*Q.—308. Sri S. M. GURADDI (Muddebihal).—

Will the Government be pleased to state ;—

(a) the number of small and big hallas on the road from Muddebihal to Thalikota ;

(b) out of them, the number of hallas in respect of which Cross Drainage Works have been completed ?

A.—Sri G. B. SHANKARA RAO.—(Parliamentary Secretary to the Minister for Public Works).—

(a) 20 small nallas and 3 big nallas.

(b) Nil.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರದ್ದಿ.—ಮುಖ್ಯಬಹಾಳದಿಂದ ತಾಳಿಕೋಟೆವರೆಗಿನ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಯವರು ಯಾವ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ?

Sri G. B. SHANKARA RAO.—It was formerly a D.L.B. road. It was taken over by the P.W.D. in 1958.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರದ್ದಿ.—ಈ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಯವರು 1958 ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಇದುವರೆಗೂ ಯಾವ ಕೆಲಸವಾಗಿಲ್ಲ. ರಸ್ತೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

Sri G. B. SHANKARA RAO.—We have not made any discrimination. This was a very bad road. The entire length of the road is metalled and we have provided for making the road fit for traffic.

Sri G. V. GOWDA.—The entire road is metalled without doing cross-drainage works. Can the Government say that the road is complete ?

Sri G. B. SHANKARA RAO.—I do not say that it is completed. We have to improve this road. First we have to metal it. I may say that one mile of this road is even asphalted. Gradually we are going to provide for C.D. works as and when funds are made available.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ದಿಸ್ತ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡಿನಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಸ್ಟೇಷನ್ ರಿಪೇರ್ಸ್ ಗಾಗಿ ವರ್ಷ ವರ್ಷ ಎಷ್ಟು ಗ್ರಾಂಟು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ?

Sri VEERENDRA PATIL.—We propose to spend on improvement Rs. 2,000 per mile spread over a period of 4 years, that is, at the rate of Rs. 500 per year and on maintenance Rs. 750 per mile per year.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Was not the estimate prepared to spread over the works over a period of years?

Sri G. B. SHANKARA RAO.—We have made a survey of all the Nallahs. Plans and estimates for the bigger C.D. works have been prepared. The works have not been taken up. Only two estimates are ready. We cannot say what the total amount of estimates for all the C.D. works would be.

Sri VEERENDRA PATIL.—Works for maintenance were taken in 3 instalments. This includes the total mileage of 9,000 miles, mostly D.L.B and some very important rural communication roads. The amount provided for improvement of 9,000 miles is 20 lakhs. The mileage is going on increasing because there is much pressure from the Members to take over more and more roads for maintenance and also for improvement. Whatever lumpsum has been provided in the budget, we are distributing it to all the circles looking to the mileage that has been taken over by the P.W.D. in that circle and out of that lumpsum amount, they are expected to spend on every culvert, etc. For this they prepare a programme according to the importance of the road. The entire thing will take some time. It may not be done in one or two years. It will take more time.

Sri SIDDIAH KASHIMATH.—May I know how many cross drainage works have been started on this road?

Sri G. B. SHANKARA RAO.—We have not started any C.D work on this road.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರಡ್ಡಿ.—ಮಹತ್ವದ ರೋಡ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮೊದಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಈ ರಸ್ತೆ ಮಹತ್ವದ ರೋಡ್ ಆಗಿದೆ. ಯಾವ ಮಹತ್ವದ ರೋಡಿನಿಂತ ಇದು ಕಡಿಮೆ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಇದುವರೆಗೆ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?

Sri G. B. SHANKARA RAO.—I do not say that this is an unimportant road. But our resources are limited. We shall think of taking one or two C.D. works this year depending on the availability of funds.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರಡ್ಡಿ.—ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದೊಂದು ಮಹತ್ವದ ರೋಡ್ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ; ಐದಾರು ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಇದುವರೆಗೆ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?

Sri G. B. SHANKARA RAO.—It is not the only important road in the State. There are many other important roads. We are taking them up by satges.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ದಿಸ್ತ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡಿನಿಂದ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ.ಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ, ಇದುವರೆಗೆ ಈ ರೋಡ್ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಬರ್ಚಾಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರ ರಾವ್.—ನೋಟೀಸು ಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ರಸ್ತೆ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಎಂದು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಲೆರೆಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ.ಗೆ ಸುಮಾರು 9 ಸಾವಿರ ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ವಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರಸ್ತೆಗಳಿವೆ. ನಾವು ಮುಖ್ಯವಾದ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಅನ್‌ಇಂಪಾರ್ಟೆಂಟ್ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾದ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ನಮಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ದುಡ್ಡಿದೆ. ನಮಗೆ ಇರುವುದು 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ. ಅದನ್ನು 9 ಸಾವಿರ ಮೈಲಿಗೆ ಹಂಚಿದರೆ, ಪ್ರತಿ ಮೈಲಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ.ಗೆ 10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ 1 ಮೈಲಿಗೆ ಬೇಕು. 9 ಸಾವಿರ ಮೈಲಿಗೆ ಸುಮಾರು 9 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲದೆ ಈ ಕಷ್ಟವಿದೆ; ಮಾಡಬಾರದು ಅನ್ನ ತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಮಾತಿ ಸುಶೀಲಾಬಾಯಿ ಹೀರಾಚಂದ್ ಪಾ. —ಮುದ್ದೇಬಹಾಳದಿಂದ ಬಾಗೇವಾಡಿಗೆ ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆ ಮುಖ್ಯವಾದುದಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಲೆರೆಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಎರಡೂ ಮುಖ್ಯವಾದುವು, ಎರಡನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ವಶಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ಬಂದಾಗ ಮಡ್ ರೋಡ್ ಆಗಿತ್ತು. ಅದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಂಡಿಷನ್ನಲ್ಲ ಇರಲಿಲ್ಲ. ದುಡ್ಡು ಬರ್ಚಮಾಡಿ ಮೆಟಲ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ 2-3 ಹ್ಯಾಮ್ ಪೈಪ್ ಕರ್ವರ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಆದೇಶ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಅದು ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ರಸ್ತೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ಮೈಲಿ ಟಾರ್ ಆಗಿದೆ. ಕರ್ವರ್ಸ್ ರಸ್ತೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ 2-3 ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ರಸ್ತೆಗಳು ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ತ್ವರಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರ ? ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವವಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೇ ನಿಗಾ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೂ ಅಷ್ಟೇ ನಿಗಾ ಕೊಡುತ್ತೀರ ?

ಶ್ರೀ ಎಲೆರೆಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ನನಗೆ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳು ಮಾಡುತ್ತವೆ; ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನದನ್ನು ಅವರೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈವೇ ಇದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಮೇಂಟೇನ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳ ಜನರ ಅನುಕೂಲತೆಗಾಗಿ ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ನಿಗೆ ಸುಮಾರು 5 ಕೋಟಿ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬರ್ಚ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದು ನಾವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಹೊರತು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರಡ್ಡಿ.—ಈ ರೋಡುಗಳು 40 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಡಿ.ಎಲ್.ಬಿ. ಮೆಟರ್ ಮಾಡಿದ ರಸ್ತೆಗಳು. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇರಾಖೆ ಒಂದು ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪ ರಿಸರ್ಫೇಸಿಂಗ್ ಮಾಡಿರಬೇಕು, ಅಷ್ಟೇ ಅವನ್ನು ಆರ್-ವೆದರ್ ರೋಡ್ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ನಿಬ್ಬಂದಿಯವರಿಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಲೆರೆಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೇ 40 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮಾಡಿದ ರಸ್ತೆ ಎಂದು ಡಿ.ಎಲ್.ಬಿ.ಯವರು ಸಾಕಷ್ಟು ನಿಗಾ ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ವಶಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಕಂಡಿಷನ್ ಚೆನ್ನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದ ಮೇಲೆ ರಿಸರ್ಫೇಸಿಂಗ್ ಮಾಡಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೆಂದರೆ ಕಲ್ಯಾಣಗಳು ರಚಿಸುವುದು. ಆ ಕ್ರಮವನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತಿವರ್ಷ 2-3 ರಂತೆ, 3-4 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತೇನೆ.

Creation of two New Districts of Davanagere and Bagalkot.

*Q.—348. Sri GANJI VEERAPPA (Harihar).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether they are not aware of the recommendations of Statistical Bureau of India in the matter of creation of two new Districts namely, Davanagere and Bagalkot ;

(b) whether it is also not a fact that the A.G.R. Committee on Resources and Economy has recommended for the reorganisation of Districts in the State in the interests of better administration and economy ;

(c) whether they have taken any steps for implementing the above two recommendations and, if so, what are they ?

A.—Sri B. D. JATTI (Minister for Finance) [on behalf of Sri M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue)].—

(a) Government are aware of the recommendations.

(b) Yes. The Resources and Economy Committee has recommended the reorganisation of Districts in the State.

(c) No.

Sri GANJI VEERAPPA.—May I know whether the recommendations of the Statistical Board of India in this regard as well as recommendations of the A.G.R. Committee in this matter have been considered by the Cabinet and if so, what decision has been taken ?

Sri B. D. JATTI.—At the Cabinet level no discussion has taken place and no decision has been taken.

Sri GANJI VEERAPPA.—May I know whether Government agree with me when I say that after reorganisation some districts are very small like Hassan, Chickmagalur and some are very big like Belgaum and South Kanara and is this not causing difficulty for the administrative purposes ?

Sri B. D. JATTI.—It is admitted by Government that there are some big as well as small districts. But, we do not agree that due to that there is administrative inconvenience.

Sri GANJI VEERAPPA.—May I know whether it is the Government's desire to take up this question and get it analysed and take a decision finally ?

Sri B. D. JATTI.—Sir, till the emergency is over, this question will not be taken up for consideration.

Sri G. V. GOWDA.—Is it not a fact that several recommendations of the Resources and Economy Committee have been considered and either the proposals are accepted or rejected ?

Sri B. D. JATTI.—Yes, Sir.

Sri G. V. GOWDA.—If so, why on this recommendation regarding reorganisation of districts no decision is taken ?

Sri B. D. JATTI.—For the information of the Hon. Member, I may say that the study team of the Statistical Survey of India has made recommendation to increase the number of districts whereas the A.G.R. Committee has recommended to the Government to reduce the number of districts and bring them to 15. So, Government considered that this has not the proper time to consider this question and therefore it has been postponed.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—22 ಸಾವಿರ ಪಾಪ್ಯುಲೇಷನ್ ಇರುವುದು ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು, 2 ತಾಲ್ಲೂಕು ಇರುವುದು ಒಂದು ಸಬ್ ಡಿವಿಜನ್, 5 ತಾಲ್ಲೂಕು ಇರುವುದು ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ರಿಆರ್ಗನೈಸ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು 7 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರೂ, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೆಕಮೆಂಡೇಶನ್ ಬಂದರೂ ತರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಂದು ಅದನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದು ಎಂದರೆ ಅರ್ಥವೇನು ?

Sri B. D. JATTI.—Sir, this is the decision of the Government. The only point that is being considered by the Government is regarding Bangalore City District and Bangalore Rural District.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ.—ಭಾರತ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಸಮಿತಿಯವರು ಧಾವಣಿಗರೆ ಮತ್ತು ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಮತ್ತು ಜೇರೆ ಕೆಲವು ಊರುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

Sri B. D. JATTI.—Sir, it is a suggestion of the Study Team.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ.—ಪಾರ್ಲಮೆಂಟರಿ ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಯನ್‌ನಿಗೆ ಸರಿಹೊಂದುವಂತೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನೂ, ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನೂ ಏಕೆ ರಿಆರ್ಗನೈಸ್ ಮಾಡಬಾರದು ?

Sri B. D. JATTI.—The suggestion of the Hon. Member will be kept in view when Government decides the reorganisation of districts.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಡ್ಡಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರ. ಸಣ್ಣ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಿದರೆ ದುಡ್ಡು ಉಳಿತಾಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಇದರಿಂದ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹಣ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಹಣ ಉಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು ಒಂದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಅದೊಂದೇ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಜನರ ಅನುಕೂಲತೆ, ಆಡಳಿತ ಅನುಕೂಲತೆ, ಎರಡನ್ನೂ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Sri GANJI VEERAPPA.—In 'so far as Davangere is concerned, there is more of district work in Chitaldrug. Will it not be more convenient for administrative purposes if Davangere is made the Headquarters with some parts of Bellary, Shimoga and Dharwar added to it ?

Sri B. D. JATTI.—That may be the opinion of the Member. That opinion also will be kept in view when Government decides to reorganise the districts.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ರಿಆರ್ಗನೈಸ್ ಮಾಡದ್ದರಿಂದ ಹಣ ಎಷ್ಟು ಲಾಸ್ಟ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಅನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲವೇ ? ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಹಣ ಒಂದೇ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದೆ. ಆಡಳಿತ ದೃಷ್ಟಿ, ಜನಗಳ ಬಳಿಗೆ ಮತ್ತಿತರ ಅನೇಕ ದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಕೇವಲ ಹಣ, ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿ ಮುಖ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ.—ಗೋರಿಬಿದನೂರು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಹಳ ಹತ್ತಿರವಿರುವುದರಿಂದ, ಕೋಲಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ದೂರವಿರುವುದರಿಂದ, ಪ್ರಜೆಗಳ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ, ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು ತೋರುತ್ತೀರಾ ?

Mr. SPEAKER.—That would be borne in mind.

Sri G. V. GOWDA.—Is it not a fact, that because of great agitation from Members not to bifurcate the existing Districts and integrate them with some others the Government is feeling miserable ?

Sri B. D. JATTI.—Government is not at all feeling miserable.

Sri G. V. GOWDA.—Government is not bold to withstand the agitation that is sponsored.

Sri B. D. JATTI.—That is also not correct. That is the impression of the Hon'ble Member.

Sri H. R. KESHAVA MURTHY.—Are you going to appoint the Additional Deputy Commissioners for the bifurcated districts?

Sri B. D. JATTI.—It is wrong to think of Additional Deputy Commissioners being appointed when the bifurcation has not been taken up.

Construction of Tunga Upper dam and Varahi Hydro-Electric Schemes.

*Q.—405. Sri S. GOPALA GOWDA (Thirthahalli).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether they have decided to take up the construction of Tunga Upper Dam and Varahi Hydro-Electric Schemes;

(b) whether they have made any survey, estimate, etc., relating to these schemes;

(c) the place where the Tunga Upper Dam is proposed to be constructed together with the quantity of water to be stored and the estimated cost of the said Scheme;

(d) whether it is a fact that they intend to increase the height of the present Tunga Dam;

(e) if so, to what extent it will be increased and the additional quantity of water that would be available thereby?

A.—Sri VEERENDRA PATIL (Minister for Public Works) [On behalf of Sri NIVALINGAPPA (Chief Minister)].

(a) Both under investigation.

(b) Survey is under progress in both the cases.

(c) The matter is under investigation.

(d) Being investigated.

(e) Does not arise in view of the answer to (d) above.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಈ ಯೋಜನೆಗಳು ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೀರಿ, ಈ ಪರಿಶೀಲನೆ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ವಿವರಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ರಿಪೋರ್ಟ್ಸ್ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದ ಮೇರೆ ಹೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಈಗ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತುಂಗಾ ಮೇಲ್ಮಂದಿಯ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಎಲ್ಲ ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲೆ ಆಗಲೆ ಅಥವಾ ಬರ್ಡಾಗುವ ಹಣದ ವಿಷಯದಲ್ಲೆ ಆಗಲೆ ಅಥವಾ ಎಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲೆ ಆಗಲೆ ಅಥವಾ ಎಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶ ಮುಳುಗಡೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲೆ ಆಗಲೆ ವಿವರ ದೊರಕಿದೆಯೇ? ಪರಾಕಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಮಾಡ ಬೇಕೆಂಬುದು ಯಾವಾಗ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಮತ್ತು? ಸರ್ವೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಯಾವಾಗ ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಆರಂಭ ಮಾಡಿದರು? ಇನ್ನು ಎಷ್ಟುಕಾಲ ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲೇ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ)

ಅಗುತ್ತದೆ? ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ಇದರ ವಿವರಗಳು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಗೊತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ ಏನೋ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಷ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ತುಂಗಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಈಗಾಗಲೇ ಪರಿಶೀಲನೆ ಯಲ್ಲಿದೆ. ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ಯಾವ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಕೆನಾರ್ ಉದ್ದ ಎಷ್ಟು ಅಗುತ್ತದೆ, ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಇನ್ ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ನಮಗೆ ವರದಿ ಬಂದಾಗ ಹೇಳಬಹುದೇ ಹೊರತು ಈಗ ಯಾವುದನ್ನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇಲ್ಲ. ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಇನ್ ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಅಗುವವತನಕ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ವರಾಹ ಸ್ಥೀಂ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ಪ್ರಿಲಿಮಿನರಿ ಸರ್ವೆ ಆಗಿದೆ, ಅದರ ಪ್ರಕಾರ 2 ಲಕ್ಷ 75 ಸಾವಿರ ಕಿಲೋವಾಟ್ ಪವರ್ ಜನರೇಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಒಂದು ರಫ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಆಗಿದೆ. ವಿವರವಾದ ಇನ್ ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ವರ್ಕ್ ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ; ಅದು ಬಹುಶಃ 1964-65ರ ಒಳಗೆ ಮುಗಿಯ ಬಹುದು ಎಂದು ಆಶೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಆ ಸ್ಥೀಂ ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಲ್ಲ ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ತುಂಗಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಕಟ್ಟುವುದರಿಂದ ಆ ಭಾಗದ ಜನಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಆ ಭಾಗದ ಜನರು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ, ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ನಿಜವಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ತುಂಗಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ತಕ್ಷಣ ಜನ ಭಯ ಗೊಂಡು ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಷನ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಆ ಕಡೆ ಡ್ಯಾಂ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ, ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲ ಡ್ಯಾಂ ಹಾಕಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ನಲುವು ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಆಶೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ತಮಗೈಲಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ ಅನೇಕ ಸಲ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇರಿಗೇಷನ್ ಪೊಟೆನ್ಷಿಯಲ್ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಲವಿಚೆಡ್, ಇದೆ, ಬಹುಶಃ ಎಲ್ಲಾ ನೀರನ್ನೂ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿದರೂ 28 ಪರೇಂಟಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಸಿಕ್ಕುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತೊಟ್ಟು ನೀರನ್ನೂ ನಾವು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥಳ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂಬುದರ ಒಂದು ಬ್ಲಾಕ್ ಪ್ರಾಂಟ್ ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಒಂದು ಇನ್ ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಸರ್ಕರ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಯನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ, ಅವರು ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನೂ ಇನ್ ವೆಸ್ಟಿಗೇಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಜನ ಭಯಪಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಷನ್ ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದು ಯಾವುದೂ ತೀರ ವಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಲ್ಲ ಇದೆಲ್ಲಾ ಇನ್ ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಆಗಿ ಬ್ಲಾಕ್ ಪ್ರಾಂಟ್ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ರಿಫೋರ್ಡನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಾಗ ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಂಜೀವನಾಥ ಐಕಳ್.—ತುಂಗಭದ್ರಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿಯ ಹತ್ತಿರ ಡ್ಯಾಂ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಂದ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಬಂದು ಅದನ್ನು ಶ್ರೀಂಗೇರಿಯ ಹತ್ತಿರ ಬೇರೊಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು ಕೊಟ್ಟ ಮನವಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅದರ ಫಲಿತಾಂಶವೇನು?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ನಾವು ಬೆರ್ಚ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು ತುಂಗಭದ್ರಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಅಲ್ಲ. ತುಂಗಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆ. ತುಂಗಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದೆ ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲ ಕಟ್ಟ ಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತವಾಗಿ ನಿರ್ಧರ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ

ಇದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲ ಕಟ್ಟುವುದರಿಂದ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ, ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬರುವವರೆಗೂ ಇಂತಹ ಕಡೆಯಲ್ಲೇ ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ.—ಈ ಎರಡು ಯೋಜನೆಗಳು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಸರ್ಕರ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅವರು ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಟಲೆ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾವ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

Sri S. S. KOLKEBAIL.—Is it not a fact that the Varahi Hydro-electric Scheme has been blessed by the Central Government as it is the cheapest scheme ?

Sri VEERENDRA PATIL.—I cannot say off-hand whether it is going to be the cheapest one. According to the preliminary investigation, it has got a generating capacity of 2.25 lakh KW.

Sri G. V. GOWDA.—Is it not a fact that one of the officers of the Planning Commission who inspected the spot where the Varahi Scheme is investigated, has sent a report to the Government that it is a feasible and cheapest project and top priority has to be given to it ?

Sri VEERENDRA PATIL.—I am not aware of any such report. So far as the State Government is concerned, and the Government of India is concerned, they are all very keen that after Sharavati we should take up the Kalinadhi Project. We have already completed the investigation, investigation report is ready and it is also being scrutinised. I think within a period of three to five weeks we will be in a position to send the report to the Government of India. And whenever the officers of the Irrigation and Power Minister and the Union Minister for Irrigation and Power had on occasion to discuss with us and the Chief Minister, they have been all along expressing that we should take up the Kalinadhi project as early as possible.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಪ್ರತಿ ಸಾರಿ ಈ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗಲೂ ಇವೆಲ್ಲಾ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಎಷ್ಟು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರೂ 28 ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ನಷ್ಟು ನೀರು ಸಿಕ್ಕಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಇದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯ ಅಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಇದೆ ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆ ಅದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ದುಡ್ಡು ಇದ್ದರೆ ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತೆ ಅಷ್ಟು ನೀರನ್ನೂ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳು ಆಗಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಇರತಕ್ಕ ಆದಾಯ ಎಷ್ಟು, ನೀರಾವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ, ಎಷ್ಟು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇದುವರೆಗೂ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿಲ್ಲವೇ, ಬುದ್ದೀ ?

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member must remember that we are dealing with specific points, but he is simply generalising. He wants the Government to prepare estimates not only with regard to this scheme, but also with regard to unthought of schemes. I disallow it.

1-00 P.M.

Sri H. R. KESHAVA MURTHY.—Is it a fact that by taking this Upper Tunga Project, fertile bits of black cotton soil, acquire alkalinity, and that there is going to be alkaline soil on account of the seepage water? Have they investigated that point?

Sri VEERENDRA PATIL.—I have not yet received the investigation report. These are all matters to be taken into consideration before preparing the project report.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ತುಂಗಾ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಮುಡು ಸೇತುವೆ ಮತ್ತು ಪರ್ವತಗಳ ಸೇತುವೆ—ಇವುಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟಕಾಲ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶವೇನು?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದಕ್ಕೂ ತಾವು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ.

Revenue Survey work in the State.

* Q.—225. **Sri J. P. SARWESH** [on behalf of **SRI V. S. LAKSHMI-KANTAPPA** (Sagar)].—

'Will the Government be pleased to state :—

- (a) the date of last Revenue Survey in the State;
- (b) the time required to take up fresh Re-survey works in the State?

A.—**Sri B. D. JATTI** (Minister for Finance) [on behalf of **SRI M. V. KRISHNAPPA** (Minister for Revenue)].—

(a) Old Mysore area	...	1921
Bombay-Karnatak area	...	1887
Hyderabad-Karnatak area	...	1882
Madras-Karnatak area	...	1925-27
Coorg area	...	1911-1915

(b) The question of taking up Re-survey in settled villages has been given up in view of the necessity to introduce revised settlement expeditiously and the large expenditure and time likely to be involved on measurement and Boundary Marks inspections.

Sri J. P. SARWESH.—Do the Government consider that re-survey is necessary to avoid many boundary disputes and to draw up new survey sketches in place of the old and spoilt sketches?

Sri B. D. JATTI.—Government have thought it necessary to introduce revised settlement and enquiries are being carried on.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಮದ್ರಾಸು ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 1934-ರಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆ ಸೆಟ್ ಮೆಂಟ್ ಆಗಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದೆಯೆ?

Sri B. D. JATTI.—I have no idea.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವ ಮೂರ್ತಿ.—ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆ ಸೆಟ್ ಮೆಂಟ್ 1921ರಲ್ಲಿ ಆಗಿತ್ತು ಎಂದು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ 1931ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲವೆ?

Sri B. D. JATTI.—As per the official record on which I am basing my reply, the information is as follows:

Old Mysore : 1921 ;

Madras-Karnatak area : 1925-27.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕೃತಗೊಳಿಸುವಾಗ ಸರ್ವೆ ನೆಟ್ ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದವೆ ?

Sri B. D. JATTI.—It is not correct. The survey officers are being trained properly. The type of the soil, the depth of the soil, the average rainfall, the yield—all these will be considered while surveying.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—The Revenue Minister more than once told that it would be done before the end of 1964. It was not done. Even before the end of 1965, it may not come into force. What is the time required by Government to finish this work and see that land revenue is fixed according to revised survey and settlement ?

Sri B. D. JATTI.—The revision settlement enquiry has so far been completed in all the 38 zones.

ಶ್ರೀಮತಿ ನುಶೀಲಾಬಾಯಿ ಹಿರಾಚಂದ್ ಪಾ.—ರೀಸೆಟ್ ಮೆಂಟ್ ಆದಮೇಲೆ ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಪಟ್ಟಿ ಏರಿನಬೇಕೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆಯಾಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯವಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮತ್ತು ಕ್ಲಾಸ್ಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಮುಂದೆ ಗೊತ್ತುವಳಿ ಇಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಅಂಗೀಕಾರ ಪಡೆದು ಅನಂತರ ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ರೇವಣ್ಣನಿದ್ದಪ್ಪ.—ಈಗ ವ್ಯವಸಾಯದಿಂದ ಬರುವ ಫರಮಾನ ಕಡಮೆ ಇದ್ದರೂ ಕಂದಾಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಾಕಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಇದುವರೆಗೆ ಹಾಕಿಲ್ಲ; ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ತಮ್ಮ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆದು ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ರೇವಣ್ಣನಿದ್ದಪ್ಪ.—ಹಾಗಾದರೆ ಈಗ ನೋಟೀಸು ಕೊಡಲು ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ನೋಟೀಸು ಕೊಡುವುದೇ ಬೇರೆ, ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವುದೇ ಬೇರೆ, ಅವೆರಡಕ್ಕೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಈಗ ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ಏರಿಸಿರುವುದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವೇ ಹೊರತು ಶಾಶ್ವತವಲ್ಲ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುವುದೇ ?

Sri B. D. JATTI.—The rise in assessment has been notified and objections, will be called for. After getting the objections, the whole matter will have to be decided by Government and kept before the House in the form of a resolution. When the resolution is accepted, then it can be implemented; otherwise, not.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ.—ರೀಸೆಟ್ ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದಾಗ ರೈತರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವ ಹಾಗೆ ಬೌಂಡರಿ ಸ್ಟೋನ್ಸ್ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

Sri B. D. JATTI.—Boundary stones will have to be put by the owners or the tenants. They will have to be maintained by them. We will show the signs.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಈ ಸಭೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳಿ ಕಂದಾಯ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅದು ಈ ಸಭೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ, ಈ ಸಭೆಗೆ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ, ಇದು ಪ್ರಶೋಸರ್ ಎಂದು ನನ್ನ ರೆವೆನ್ಯೂ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನೋಟೀಸ್ ಹೋಗಿದೆ. Yesterday, a statement was made that revised land revenue was only temporary.

Sri B. D. JATTI.—It is a proposal published. It is not temporary or permanent. Preliminary notification has been issued. It is not the final thing.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Before the completion of the survey and settlement work, may I know if the Government would ask the officials to see that it is placed on the demand book?

Sri B. D. JATTI.—It is a preliminary notification in the first place. We will have to get objections from the owners and tenants of land. After that the demand notice is to be issued. If they do otherwise, it is wrong.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಹಾಗೂ ಅಳತೆ ಮಾಡಿ ಪುನಃ ಗುರುತಿಸಬೇಕಾದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇದನ್ನು ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಈಗಿರುವ ಕಂದಾಯದ ನೂರರಷ್ಟು ಅಥವಾ ಸಾವಿರದಷ್ಟು ಏರಿಕೆಯೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೋ? ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರೋಧವಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಸರ್ವೆ ಮಾಡದೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಪ್ರಿಮಿನರಿ ನೋಟೀಫಿಕೇಷನ್ನು ಇಷ್ಟೊಮ್ಮೆ ಮಾಡಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳಾದ ಮೇಲೆ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಅಬ್ಜಕ್ಷನ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಅದರ ಅನೇಕ ಜನ ರೈತರಿಗೆ ಒದುವುದೇ ಬೇರೆಯಾದ ಕಾರಣ ಅಂತಹ ಜನಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರಕಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ತಮ್ಮಂತಹ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಅಂತಹ ಜನರಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅಬ್ಜಕ್ಷನ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಪರಿಷ್ಕರಣವಾದ ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ಹಾಕುವಾಗ ಸರಕಾರ ಆಯಾ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಂಜು ರ್ಯಾಂಡುಗಳು ಮೊದಲನೇ ವರ್ಗ, ಎರಡನೇ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಮೂರನೇ ವರ್ಗ ಎಂದು ಇರುವುದನ್ನು ಒಟ್ಟು ಗೊಡಿಸಿ ತರಿ ಎಂದು ಮಾಡಿ, ಅದರ ಮೂರು ಪಾಲಿನಷ್ಟು ಕಂದಾಯ ಏರಿಸಿರುವುದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅಬ್ಜಕ್ಷನ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇ ಇನ್ನೂ ಕಾರಾವಕಾಶವಿದೆ, ಈಗ ತಾವೇ ಕೊಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಕಂದಾಯವನ್ನು ಸರಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ರಾಜ್ಯದ್ರಾವ್ಯಾಂತ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ನೂಟಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಸಭೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈಗ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಂತೆ ಸಭೆಗಳು ಆಗಿದ್ದರೆ ಅವರ ಮುಖೇನ ಅಬ್ಜಕ್ಷನ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ನಮೋಷಿ.—ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ರೈತರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಒದುವುದು ಬಾರದೆ, ಇರುವಾಗ ಅವರು ಈಗ ಎಂಟಾಣಿ ಕಂದಾಯ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದರ ಎರಡು ಹಾಗೂ ಮೂರು ಪಟ್ಟಿನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲು ರಾಯರುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಉಪೋಗವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಾ ಹೇಗೆ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲು ತಜ್ಞರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಅವರು ಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿಯಾಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರವರಿಗೆ ಅಪೀಲು ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ರೈತ ಅಪೀಲು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೈತನೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ಸಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ, ಅದರಿಂದ ಅವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ಕಷ್ಟ. ಆಯಾ ಊರುಗಳಲ್ಲಿರುವ ರೆವೆನ್ಯೂ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಅವರ ಅಬ್ಜಕ್ಷನ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲವೇ ಅಪೀಲುಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಸರಕಾರದವರು ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಸುಲಭವಾದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಟಪಾಲಿನ್ ಮೂಲಕ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಅಬ್ಜಕ್ಷನ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಸಂಜೀವನಾಥ ಐಕ.—ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಂದಾಗಿ ರೀಸರ್ವೆಮಾಡಿದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಅಜ್ಜ, ಮಾವ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು, ಸರ್ವೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಜನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮುಖಾಂತರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ತರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಈಗಲೂ ಅದೇ ರೀತಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಹಿಂದೆ ಬ್ರಿಟಿಷರಿದ್ದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಾಗೆ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಹಾಕತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

Sri D. PARAMESWARAPPA.—Sir, if you feel that ascertaining the views of the public by holding public meeting is impracticable, can you at least instruct the local bodies to ascertain the views of the people?

Sri B. D. JATTI.—Sir, I have not said that holding of public meeting is impracticable. I said that, anybody could do it. That also will be taken note of by Government.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಹಿಂದೆ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ತೋಟ ಇದ್ದ ಕಡೆ ಈಗ ಗದ್ದೆಗಳಾಗಿವೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಗದ್ದೆಗಳಿದ್ದ ಭೂಮಿ ಬುಟ್ಟಿಯಾಗಿದೆ, ಆದಾಗ್ಯೂ ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ ತೋಟ, ಗದ್ದೆ ಎಂದೇ ಬರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿವರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರ ಹೇಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದು?

Mr. SPEAKER.—How does it arise?

Sri S. SIVAPPA.—In view of the fact that this involves millions of ryots, will the Government make arrangements at their own cost to arrange for public meetings and have public hearing at various taluk headquarters?

Mr. SPEAKER.—That was answered.

Darkhast applications received in Hoskote Taluk during the years 1962-63 and 1963-64.

*.Q—235. Sri B. CHANNABYRE GOWDA (Hoskote).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) the number of darkhast applications received in Hoskote Taluk during the years 1962-63 and 1963-64 (month-wise figures may be furnished);

(b) whether there is any Government Order restricting the grants of darkhast lands only to Ex-servicemen, Scheduled Castes and Tribes, Political Sufferers and Goldsmiths;

(c) if so, the number of persons of the above category and the number of acres of darkhast land granted to each of them in the said taluk during the above period;

(d) whether they are aware that some of the officials and others have also been granted land under darkhast in the said taluk;

(e) if so, the action taken in the matter?

A.—Sri B. D. JATTI (Minister for Finance) [on behalf of SRI M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue)].—

(a).—

Month	1962-63	1963-64
April	36	56
May	38	21
June	58	51
July	41	41
August	34	56
September	36	56
October	40	99
November	41	60
December	83	52
January	23	47
February	56	61
March	23	...

(b) No.

(c) Does not arise in view of replies to clause (b).

(d) Yes.

(e) No action is called for.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಅರ್ಜಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಲೇವಾರಿಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಅರ್ಜಿಗಳೆಷ್ಟು?

Sri B. D. JATTI.—That information is not available.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಈ ದರಖಾಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವಾಗ ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ಗರಿಗೂ, ಎಕ್ಸ್ ಮಿಲಿಟರಿ ಪರ್ಸನಲ್ಗೂ, ಪೆಡ್ಲರ್ ಪಂಗಡದವರಿಗೂ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಆದೇಶಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೇ?

Sri B. D. JATTI.—Sir, it is not mentioned anywhere that it is restricted to the ex-servicemen.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಹೊಸಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ದರಖಾಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ಜಮೀನನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವಾಗ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಮೀಪದ ಬಂಧುಗಳಿಗೂ, ಆಪ್ತರಿಗೂ ಜಮೀನನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ದೂರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ, ದೂರುಗಳು ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ದೂರನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆ?

Mr. SPEAKER.—Will the Member give me specific information? he may kindly pass on the papers to me and I will pass them on to the Government.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವ ಮೂರ್ತಿ.—ಹಾಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬೇರೆಯವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ದೋಷಮಾಡಿದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಹಾಗೆ ಎಷ್ಟು ಜನರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

Mr. SPEAKER.—I will allow the Supplementary if he gives specific instances.

Sri H. R. KESHAVA MURTHY.—In answer to (d) Government have admitted that they are aware that officers have taken land. If that is so, what is the extent of land taken by them?

SRI B. D. JATTI.—Sir, officers are just like other citizens and if they are entitled to get, they will also get it.

Distress conditions prevailing in several parts of Chitradurga District.

***Q.—350. SRI GANJI VEERAPPA (Harihar).—**

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether it has come to their notice that distress conditions are prevailing in several parts of Chitradurga District due to the recent failure of rains ;

(b) whether representations have been received by them requesting for giving immediate relief by way of (i) postponement of the collection of arrears of surcharge in land revenue and also arrears of loans, (ii) giving agricultural loans to enable agriculturists to buy fodder and for improvement of land, etc., and (iii) for taking up relief works ;

(c) whether they have taken any steps in this direction ?

A.—SRI B. D. JATTI (Minister for Finance) [on behalf of **SRI M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue)**].—

(a) Crops in eastern parts of Chitradurga Taluk, Malebennur Hubli or Harihar Taluk and portions of Davanagere and Molakalmuru Taluks were slightly affected due to adverse seasonal conditions. Bili Jola and Cotton were affected by diseases.

(b) Yes.

(c) 61 Relief works have been sanctioned in the several taluks of Chitradurga District at an estimated cost of about Rs. 2 lakhs.

SRI GANJI VEERAPPA.—Sir, this answer was furnished on 1st April 1964. Have Government realised that since then things have deteriorated there on account of scarcity of rains ?

SRI B. D. JATTI.—If that is so, that would be taken into consideration by Government.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಇನ್ನಾವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಮಳೆಯಿಲ್ಲದೆ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೇ ?

MR. SPEAKER.—It is disallowed.

ಶ್ರೀ ಎ. ಮನಿಯಪ್ಪ.—(ಎ) ಭಾಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಉತ್ತರಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಚಳ್ಳಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮೂರು ಹೋಬಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದುಸ್ಥಿತಿಯೊದಗಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೇ ?

SRI B. D. JATTI.—Sir, that also has been brought to the notice of Government and we will take necessary steps.

SRI GANJI VEERAPPA.—With reference to (c), 61 relief works have been taken up. What about the other two relief works ?

SRI B. D. JATTI.—The revenue officers have been asked to use these discretion.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಫೆಬ್ರವರಿ 20 ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದೇನು ಹಿಂಗಾರು ಮಳೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದೋ ಅಥವಾ ಮುಂಗಾರು ಮಳೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದೋ ? 63 ನೇ ಸಾಲಿನದೋ ? 64 ನೇ ಸಾಲಿನದೋ ?

(No Answer)

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಷನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಆದರೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇ ತಮ್ಮ ಶ್ರವಾಸ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಿನ್ಯೂಟನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲ್ಯಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೋಯ್ಲೋವ್ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ವಸೂಲ್ಯಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವ ಕಡೆ ವಸೂಲ್ಯಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ವಂತ್ರಿಗಳು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ನಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದನ್ನೂ ಅವರು ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡದೆ ನಿರಾಕರಿಸಿರತಕ್ಕದ್ದು ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ನಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕ ತೀರ್ಮಾನ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಿರವಾಗ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅದ್ದೇ ಗೊತ್ತಾಯಿತೋ ಆ ವಿಚಾರ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು.

Mr. SPEAKER.—What they say is that, when the Minister had been there, he said "do not collect", but people from here have said "collect or you will be punished"

Sri B. D. JATTI.—Sir, it is an oral talk between the Minister and the Hon'ble Member. I do not know about it.

1-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಎ. ಮನಿಯಪ್ಪ.—(ಬಿ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಹೌದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ರ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸಂಚಾರ್ಜನ್ಸ್ ಮುಂದೂಡಿರುವುದೇನೋ ಸರಿ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಇರಿಗೇಷನ್ ಮೈನರ್, ಮತ್ತು ಮೇಜರ್ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರು ಬಾರದೆ ಎರಡು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಒಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡದೇ ಇರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತರೀ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಿನಾಯಿತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

Sri B. D. JATTI.—The Government has decided to hold a Conference of the Deputy Commissioners on the 30th of this month. At that time, all these questions will be discussed and first-hand information will be made available to the Government and Government will act accordingly.

Mr. SPEAKER.—The question hour is over,

QUESTIONS FOR ANSWERS ON THE DAY.

(but not taken up)

Number of Families unauthorisedly cultivating the Forest or Revenue Lands in Narasimharajapura Kasaba.

*Q.—130. Sri T. R. PARAMESWARAIAH (Tarikere).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the number of families in Narasimharajapura Kasaba who are unauthorisedly cultivating the Forest or Revenue lands for the last 3 years ;

- (b) the total amount of T.T. so far collected from these cultivators ;
- (c) whether these cultivators are representing to the Government that they should be granted the land which they are cultivating ;
- (d) if so, the action they have taken or propose to take, in this behalf ?

A.—Sri M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue).—

(a) 230.

(b) A sum of Rs. 5,928-33 nP. has been collected in the aggregate from all such unauthorised occupants from the year 1961-62.

(c) Yes.

(d) Orders have been issued directing the Deputy Commissioner, to take action as per Rules.

Rehabilitation of the People of the Submersion Area of the Gorur Dam.

*Q.—248. Sri S. A. VASANNA SETTY (Sakleshpur).—

Will the Government be pleased to state :—

- (a) the measures taken by them to rehabilitate the people of the submersion area of the Gorur dam to Hemavathy ;
- (b) the number of acres of land reserved for the rehabilitation in Channarayapātna taluk ;
- (c) if no land is reserved, the steps taken by them to reserve the lands around the channel for the people of submersion area ?

A.—Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—

(a) The District Officers have been requested to intimate in consultation with the affected people, the area to which they are willing to shift.

(b) Instructions have been issued to reserve all the available Government land in the command area of the Project for allotment in proportion to the area submerged.

(c) Necessary steps have been taken to reserve lands for the displaced persons. In case the available Government lands in the commanded area are not sufficient for all the displaced persons, the remaining persons will be rehabilitated where Government lands are available.

Acquisition of Lands for Construction of Houses by Harijans of Mandya Town and Taluk.

*Q.—294. Sri J. DEVAIAH (Mandya).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the names of villages in which the Harijans of Mandya Town and Taluk have prayed for the acquisition of lands for constructing houses for them ;

(b) since how long acquisition proceedings are pending ;

(SRI J. DEVAIAH)

(c) the reason for the delay ;

(d) whether they intend to take early steps to complete the acquisition proceedings so as to enable the Harijans to get sites for constructing their houses ?

A.—SRI B. D. JATTI (Minister for Finance) [On behalf of Sri M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue)].

(a) 27 (Vide statement given below).

(b) Vide statement given below.

(c) Several formalities have to be observed before the acquisition proceedings are finalised. Sufficient time will have to be allowed to persons interested in the lands proposed to be acquired to file their objections and such objections have to be considered. All these formalities will naturally take some time.

(d) Yes.

STATEMENT

Sl. No.

B

(Names of villages)

(Year from which pending)

1	Shivalli	1960-61
2	Kiragaduru	1962-63
3	Hulivana	1959-60
4	H. Malligere	1961-62
5	Mothahalli	1958-59
6	Holalu	1961-62
7	Immadahalli	1956-57
8	Kummerahalli	1961-62
9	H. Kodihalli	1961-62
10	Mandya	1963-64
11	Yelachaknahalli	1962-63
12	B. Hosuru	1961-62
13	Panakanahalli	1963-64
14	Guthalu	1962-63
15	Kergode	1960-61
16	Keelara	1963-64
17	Avverahalli	1961-62
18	T. Malligere	1961-62
19	Hellegere	1961-62
20	Goravale	1960-61
21	Shivara	1960-61
22	Lokasara	1961-62
23	Chokanahalli	1961-62
24	Sathanuru	1962-63
25	Rayasettypura	1962-63
26	Nallahalli	1963-64
27	Marasinganahalli	1962-63

Number of Sheep in Chitradurga District.

*Q.—408: Sri G. T. RANGAPPA (Hosadurga).—

Will the Government be pleased to state :—

- (a) the number of sheep in Chitradurga District ;
- (b) whether they have released any land in Government Kavals and Forests in Chitradurga District for purposes of grazing sheep ;
- (c) whether anybody has applied in this behalf ?

A.—Sri M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue).—

- (a) 3,82,000 according to the Livestock Census of 1956.
- (b) No.
- (c) Yes.

Karanja Project in Bidar District.

*Q.—416. Sri S. BHIMANNA (Bhalki).—

Will the Government be pleased to state :—

- (a) the stage at which the Karanja Project in Bidar District stands ;
- (b) the total estimate of the Project ;
- (c) the number of villages that are to be submerged in the said Karanja Project together with the total acreage and the names of the villages to be submerged ;
- (d) the number of acres of land that would come under irrigation when the project is completed ;
- (e) whether any representation was made to the Government in this respect that the Government of Andhra Pradesh intends to construct Bridge-cum-Regulator over the Karanja river in between Zahirabad (Andhra Pradesh) and Bidar (Mysore), starting from Andhra Pradesh by passing through the District Bidar ;
- (f) whether it is not a fact that if the Government of Andhra Pradesh succeeds in constructing the Bridge-cum-Regulators over Karanja river, our Karanja project scheme in Bidar District will be affected ;
- (g) what steps the Government has taken so far in this respect ?

A.—Sri S. NIJALINGAPPAP (Chief Minister).—

- (a) The investigation of the Project is under finalisation.
- (b) About Rs. 5 crores.
- (c) Six Villages, viz., (1) Sandbandigi, (2) Atwal, (3) Dokulgi, (4) Hazargi, (5) Sangli and (6) Kamalapur are likely to be submerged with the total acreage of 7,570 in all, under the project.
- (d) About 50,000 acres..
- (e) Yes.
- (f) No.
- (g) Does not arise in view of reply to (f) above.

Member's Representations.

Sri D. PARAMESWARAPPA (Honnali).—Sir, I would like to draw your kind attention to the Short Notice question sent in connection with the Arakere incident.

Mr. SPEAKER.—I am dealing with it.

PAPERS LAID ON THE TABLE

Sri B. D. JATTI (Minister for Finance).—Sir, on behalf of the Minister for Revenue I beg to lay on the Table of the House Notification No. RD 54 LAD 64 dated 25th May 1964 (The Mysore Land Revenue Rules, 1964) as required under section 198 of the Mysore Land Revenue Act, 1964.

Sri K. MALLAPPA (Minister for Industries and Commerce).—Sir, I beg to lay on the Table of the House Notification No. CI 90 SAD 63 dated 17th March, 1964 (amendment to the Mysore Silk Worm Seed and Cocoon (Regulation of Production, Supply and Distribution) Rules, 1960) as required under sub-section (3) of section 18 of the Mysore Silk Worm Seed and Cocoon (Regulation of Production, Supply and Distribution) Act, 1959.

Senate of Mysore University.

MOTION FOR ELECTION OF MEMBERS

Sri VEERENDRA PATIL.—Sir, I beg to move:

“That this Assembly do proceed to elect 6 members to the Senate of the Mysore University according to the principle of proportional representation by means of the single transferable vote as required under section 15 of the Mysore University Act, 1956.”

Mr. SPEAKER.—The question is:—

“That this Assembly do proceed to elect 6 members to the Senate of the Mysore University according to the principle of proportional representation by means of the single transferable vote as required under section 15 of the Mysore University Act, 1956.”

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—The calendar of events for election is, being circulated separately.

Board of Regents of University of Agricultural Sciences—Motion for Election of members.

SRI VEERENDRA PATIL (Minister for Public Works).—Sir, I beg to move:

“That this Assembly do proceed to elect 3 members to the Board of Regents of the University of Agricultural Sciences according to the principle of proportional representation by means of the single transferable vote as required under sub-section (2) (B) (iv) of section 25 of the University of Agricultural Sciences Act, 1963.”

MR. SPEAKER.—the question is:—

“That this Assembly do proceed to elect 3 members to the Board of Regents of the University of Agricultural Sciences according to the principle of proportional representation by means of the single transferable vote as required under sub-section (2) (B) (iv) of section 25 of the University of Agricultural Sciences Act, 1963.”

The motion was adopted.

MR. SPEAKER.—The calendar of events for the election is being circulated separately.

THE MYSORE PUBLIC LIBRARIES BILL, 1964.

Motion to consider.

SRI S. R. KANTHI (Minister for Education).—Sir, I beg to move:

“That the Mysore Public Libraries Bill, 1964 be taken into consideration”

MR. SPEAKER.—Motion moved:

“That the Mysore Public Libraries Bill, 1964 be taken into consideration.”

SRI SIDDIAIAH KASIMATH.—The Government has constituted a Committee under the Chairmanship of Dr. S. R. Ranganathan. He has submitted a report on 16th February 1963, but the copies of the Report have not been supplied to the Members. We want to know what the report is.

†**SRI S. R. KANTHI.**—I am sorry the Members have not been given the copies of the Report, I just now made enquiries. Dr. Ranganathan was not appointed to make a Report, but he was appointed to draft the Bill. This Bill is on par and the entire Report of Dr. Ranganathan will be made available to the Members.

(SRI S. R. KANTHI);

Sir, the Mysore Public Libraries Bill, in one sense, is a Bill which has been brought to make the law uniform in the entire State. In different areas we have got different laws by which the Library movement is being conducted. The present position with regard to the Library Services is as follows:—

(1) Two districts, *viz.*, South Kanara and Bellary, have library service under the operation of Madras Library Act.

Besides, there are 134 aided libraries in rural areas.

(2) In three districts—Gulbarga, Raichur and Bidar the Hyderabad Public Libraries Act, 1955 is in force. But the Act could not be implemented due to various reasons. There are 13 aided libraries in the area.

(3) In the four districts of Bombay Karnatak, *viz.*, Belgaum Bijapur, Dharwar and North Kanara, the Library Development Scheme is working in the urban areas. There are 116 libraries and 72 children's libraries either independent or part of the main libraries.

Besides, there are about 2,246 libraries in the rural area under the Social Education Scheme.

The integrated library service is working in Dharwar District covering 100 villages with a circulation system from village to village once a month as an aid to intensive social education programme.

(4) In the nine districts of Ex-Mysore State, there are 47 aided libraries, two of which, *viz.*, Public Library, Bangalore and Public Library, Mysore are prominent institutions receiving liberal help from Government.

There are, besides, about 2,344 libraries in rural areas, organised and maintained by the Adult Education Council, Mysore, which is helped by the Government to a suitable extent.

In Coorg, there is one Central Library at the District Headquarters, Mercara which is maintained from Government funds.

There is an integrated library service covering about 100 library centres. There is a Special Officer known as Organiser of Rural Libraries for the purpose. He is equipped with a van and audio-visual education materials as an extension work of the library service.

These are the different notes in which the Library movement is carried on in the State. Soon after the States Reorganisation, it was thought necessary that we should have one more common law for the entire State, in order to give a fillip to the library movement. With a view to that need a Curator was appointed to see to the entire question. He made a report to the Government, to the effect that there should be one common law so far as the library movement is concerned. Then, Sri Balakrishnaiah, retired High Court Judge, drafted a Bill. When it was about to be sent to the Government, the Government of India appointed an Advisory Committee for Libraries. What all has taken place in Mysore State in this regard was gone into by that Advisory Committee and they approved the Government's move in having a uniform law as far as Libraries are concerned.

In the meanwhile it was thought necessary that an expert in libraries should head a committee for drafting the Bill. With that view the well known librarian, an expert in libraries, Dr. Ranganathan was appointed as the Chairman of a Committee to draft the Bill for the libraries. After he submitted his report and the draft Bill, the Government scrutinised it, made a few changes of a minor nature and to-day the Bill is in that form. The present Bill has been approved by the Government. It is on model with that drawn up by Sri N. Balakrishniah, Retired Judge of the High Court. That Bill of Sri N. Balakrishniah had been approved by the Advisory Committee set up by the Government of India. Now all these attempts have been in the direction of having a common law for libraries. This Bill is on model with the Bill circulated by the Government. The date on which they circulated it is 25th June 1963. Then we compared the two Library Acts of Madras and Hyderabad and I may say that this Bill compares very well with those two Acts of Madras and Andhra.

I will explain now the main features of the Bill. It is proposed that there will be a State Library Authority and that State Library Authority will be an advisory body, but it will be a managing Authority so far as the Central library is concerned, but for all other matters the State Library Authority will be only an advisory body. But in the districts and cities it is proposed to have what are called State Library Authorities and District Library Authority. The State Library Authorities will be confined to cities with a population of a lakh and more. In that category come the city of Bangalore, the city of Mysore, the cities of Mangalore, Hubli, Dharwar and Belgaum. These cities will have what are called the City Library Authorities and every other district will be having a District Library Authority. But in the case of Bangalore District, it is so proposed that part of the Bangalore Urban District excluding the city of Bangalore will go to the rural Bangalore District and will form a local Library Authority. Along with this it is proposed to have a new department called the Department of Public Libraries and the State Librarian will be in charge of it. In the Madras Act and in the Andhra Act and in the proposed model Act, of the Centre, the State Librarian is called as the Director. Instead of calling him as the Director, we call him here as the State Librarian. He will be in charge of the Department of Public Libraries. It is also proposed that we must have what is called the State Library Service. The State Library Service will be manned by persons of qualifications required as prescribed by the Government. The persons from the Mysore State Service will not only man the State Central Library but also the libraries in the cities and the districts. The expenditure in respect of the Mysore State Library Service is entirely borne by the Government. But in respect of the expenditure to be borne by the Local Library Authorities including the City Library Authorities and the District Library Authorities, it is proposed that there must be a small surcharge of 3 paise in a rupee on the land and proper tax within the jurisdiction of those local authorities. It is not proposed that there should be any additional

(SRI S. R. KANTHI)

surcharge on the land revenue. But on the contrary it is proposed that 3 per cent of the land revenue should go to these local authorities, but it will not go to the City Library Authority but it will certainly go to the District Library Authorities. All this will mean about Rs. 6,60,000 so far as the five cities are concerned and Rs. 12 lakhs and odd so far as the districts are concerned. This is what they will be getting annually and with this amount they have to carry on. The Government expenditure in the first year will be about a lakh of rupees. It goes on increasing every year by Rs. 1½ lakhs until in a period of five years it reaches the figure of Rs. 7 lakhs. At the same time there will be always the liability on the Government in maintaining the State Central Library in Bangalore and in maintaining the staff of the Mysore State Library Library Service, which may mean that the expenditure on those accounts will also increase year. On the whole it is not the Government's intention that the entire burden should be borne by the local people but the Government have come forward to bear a part of it. The State Central Library will be located in Bangalore City. The present Public Library at Bangalore will be handed over to the State Library Authority and it will be not only a Book Bank, a reservoir of books, but also it will act as a Bureau for many other purposes. It will also be a library for the blind and serve many other categories of persons.

In the districts and in the cities, it is proposed to have branch libraries. In the city of Bangalore we are going to have branch libraries. In the districts also it is proposed, as the library movement expands, to have branches all over. The village or the taluk headquarters might have a branch library. All these libraries will have advisory committees. There will also be travelling library services so that they might reach the remotest corners of the State and the City. These travelling libraries would be useful as torch-bearers of knowledge.

In order to dispel any misunderstanding in the minds of Hon'ble Members, I may as well say here that this bill is on a par with similar enactments in Madras and Andhra and it is also based on the model prepared by the Central Government. The surcharges levied in Andhra is 4 nP. per rupee. Here we have provided only for 3 nP. per rupee. The Government of India had actually suggested in their model bill a surcharge up to the extent of 6 nP. per rupee. We also propose to create a fund for each library authority. When the Bangalore Public Library is taken over by the State Library Authority, there will be another library established which would serve the needs of the City. The present public library at Bangalore will be converted into a State Central Library so that it caters to the needs of the entire State. In the districts it is proposed to have a sort of fund. In the Madras Act, they have proposed a State Library Fund but we have not proposed any such thing because it was not necessary and the State Central Library will be managed entirely out of Government funds. At the same time, the grant-in-aid being given

at present for the libraries will be given as before until such time as all the libraries are taken over by the local library authorities. If a particular library is taken over by the local library authority, Government aid will stop.

With these words I have great pleasure in commending the bill for the consideration of the House. This is going to be a uniform measure and it would wipe out the difference between urban and rural libraries. The library movement will get an impetus. You know, Mr. Speaker, in your district the Library Act of Madras is working but you also know it is not properly working.

Sri SANJEEVANATH AIKALA.—We are constructing a huge building. The Act is working very well.

Sri S. R. KANTHI.—Government has given Rs. 40,000 for the construction of the building in Mangalore City. So far as Hyderabad Karnatak is concerned, there was an act but it died a natural death. It is not in operation there because the local authorities envisaged in the Act were never formed, despite my best efforts. There are a number of difficulties. Even though money has been collected it has not been used. We did not think it proper to bring amendments because it is not right to have an Act only in one area. Moreover we were thinking of an uniform measure and did not think of amendments.

I commend this Bill for the careful consideration of the House.

2-00 P.M.

† ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ (ಮಾಗಡಿ).—ಪೂಜ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರುವ ಈ ಮೈಸೂರು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಲೈಬ್ರರಿಗಳ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

In objects and reasons: "The Madras Public Libraries Act, 1948, is in force in the Madras Areas and in Bellary District. The Hyderabad Public Libraries Act, 1955 is in force in the Hyderabad Area. There are no corresponding enactments in the other areas in the State "

ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ರಾಜಮನಕನದವರು 77 ಸೆಂಚೂರಿ ಲೈಬ್ರರಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಏಳು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಕು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಡಾ|| ಎಸ್. ಆರ್. ರಂಗನಾಥನವರವರ ಲೈಬ್ರರಿ ಕಮಿಟಿಯ ವರದಿಯನ್ನೂ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸಲಹೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಸರಕಾರ ತಾತ್ಕಾಲ ಮಾಡಿದೆ. 1949 ರಿಂದ ಲೈಬ್ರರಿ ಚಳವಳಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಈ ವಿಧೇಯಕದ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಕಾರಣಗಳಲ್ಲಿ

- 1) constitution of the Mysore State Library Authority ;
- 2) establishment of a Department of Public Libraries ;
- 3), constitution of local library authorities in the cities and in the Districts ;
- 4) levy of Library cess ;
- 5) creation of a State Central Library by vesting the Bangalore Public Library in the State Central Library Authority..

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ)

ಎಂದು ಹೇಳಿ establishment of training institute ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹು ಮುಖವಾದ ವಿಷಯ. ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಲೈಬ್ರರಿ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತರುತ್ತಿದ್ದೇವೋ ಅದು ಸಫಲವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಲೈಬ್ರರಿ training ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. In Financial Memorandum 2 (d)—The Library Training School (Now it is a Plan item of Rs. 35,000, later on it will have to be carried over to normal budget), to be developed into an Institute in course of time ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ತರಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರೊಫೆಷನಲ್ ಮತ್ತು ನಾನ್ ಪ್ರೊಫೆಷನಲ್ ಪರ್ಸೂನಲ್ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಷ್ಟ. ಅದುದರಿಂದ ಜಾಗೃತ ಲೈಬ್ರರಿ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಇದೆ. ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಮತ್ತು ಆರು ವಾರದ ಕೋರ್ಸ್ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ವಿಮೆನ್ ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೂರು ವರ್ಷದ ಕೋರ್ಸ್ ಇದೆ. ಒಂದು ವರ್ಷದ ಕೋರ್ಸ್‌ನ್ನು ಕರ್ಣಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರೊಫೆಷನಲ್ ಮತ್ತು ನಾನ್ ಪ್ರೊಫೆಷನಲ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಲೈಬ್ರರಿ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರಮ ವಹಿಸಬೇಕು. ಫೈನಾನ್ಸಿಯಲ್ ಮೆಮೊರಾಂಡಮ್‌ನ 2 (ಎ) ನಲ್ಲಿ:

“expenditure involved in maintaining the Department of Public Libraries with the State Librarian as its head, to be developed from the present nucleus of the Assistant Curator of Libraries and his staff”

ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಈಗ ಲೈಬ್ರರಿ ಕ್ಯೂರೇಟರ್ ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು 1961ನೆಯ ಸಾಲಿನಿಂದ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿದರೆ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ನಿಂದ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರನ್ನು ಲೈಬ್ರರಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಪಡೆಯಲು ಡೆಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಇಬ್ಬರು ಮಹಿಳೆಯರು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಆಗಿರುವ ಉಳಿದವರನ್ನು ಆ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಮುಂದೆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಹೀಗೆಯೇ ಫೈನಾನ್ಸಿಯಲ್ ಮೆಮೊರಾಂಡಮ್ ನಲ್ಲಿ

(f) grant-in-aid to the aided libraries, until such time as they get merged in the libraries maintained by the Library Authorities.”

ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಂಟ್-ಇನ್-ಏಡ್-ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿ ಇದೆ. ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 3 ಸಾವಿರದಿಂದ 6 ಸಾವಿರದವರೆಗಿದೆ, ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಬುಕ್ ಬೈಯಿಂಗ್ ಖರ್ಚಿನ ಅರ್ಧವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಖರ್ಚು ಮೂರನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಹೈದರಾಬಾದು ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ 300 ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿರಬಾರದು, ಗ್ರಾಂಟ್-ಇನ್-ಏಡ್ ರೂಲ್ಸ್ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮೈಸೂರು ಸ್ಟೇಟ್ ಲೈಬ್ರರಿ ಅಧಾರಿಟಿ ರಚನೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆಯೇ ಲೋಕಲ್ ಲೈಬ್ರರಿ ಅಧಾರಿಟಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಪುರುಷ ವಿದ್ಯಾವಂತನಾಗಿ ಇತರರಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ತಿಳುವಳಿಕೆ ಪಡೆದರೆ ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

5 ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಗಳ ವಿಚಾರವಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಲೈಬ್ರರಿ ಸೆಸ್ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದೆ. 1 (ಎ) ನಲ್ಲಿ

"Every City Library Authority shall levy a library cess in the form of a surcharge on.....

(i) tax on lands and buildings; (ii) tax on entry of goods into the local area for consumption, use or sale therein; (iii) tax on vehicles; (iv) tax on professions, trades, callings and employments.

ಎಂದಿದೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಪೀನರ್ ಫೈನ್ ಬೀಳುತ್ತದೆ; ಇದು ನಮ್ಮ ಜನರ ಅವಿವೇಕವಿದೆ. ಇದನ್ನೂ ಕೂಡ ಲೈಬ್ರರಿ ಫಂಡಿಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು—The book fund committee shall be responsible for the procuring and stocking of books, periodicals, other forms of reading materials and other equipment necessary for the central library and the branch libraries ಎಂದಿದೆ.

ಯಾವ ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಎಂತೆಂತಹ ಪುಸ್ತಕಗಳಿರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಲೈಬ್ರರಿಗಳಿಗೆ ಪುಟ್ಟಪುಸ್ತಕವರ ಜನಪ್ರಿಯ ವಾಲ್ಯೂರಿಕ ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಅವರ ರಾಮಾಯಣ ದರ್ಶನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಗಳ ಮುಸ್ಸುರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಜನಪ್ರಿಯ ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು; ಆದರೆ ರಾಮಾಯಣ ದರ್ಶನವನ್ನು ಅವರು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಬರಿಯ ಉರ್ದು ತಿಳಿಯುವ ಜನರಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಯಾವ ಯಾವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಎಂತೆಂತಹ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನರಿತು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಮತ್ತು ನಣ ಪುಟ್ಟ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿರುವ ಕಡೆ ಭರತೇಶವೈಭವ, ನಗ್ನಸತ್ಯ ಇಂತಹ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ವೈರ್ಥ ಮತ್ತು ದುರುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಬುಕ್ ಬೈಯಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಲೈಬ್ರರಿ ರೂಲ್ಸ್ ರಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಸಿಟಿ ಮತ್ತು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ರೂಲ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ವಾದರಿ ರೂಲ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆಯಾಯ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸೂಕ್ತ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು.

46 1 (ಎ) ಕ್ಲಾಜಿನಲ್ಲಿ

"in any case, within one calendar month after the day on which any such books shall first be delivered out of the press, three such copies and";

ಎಂದಿದೆ. ಮೂರು ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವುದನ್ನು ಅರು ಪ್ರತಿಗಳು ಎಂದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಲೈಬ್ರರಿಗಳಿವೆ. ಮೈಸೂರು, ಬೆಳಗಾವಿ ಮುಂತಾದ ಬೇರೆಬೇರೆ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ 5 ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಧಾರವಾಡ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಇವಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಪ್ರೆಸ್‌ನವರು ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಕೊಡುವಾಗ ಅರು ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ವಿವರಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ.

ಅ ಮೇಲೆ ಕ್ಲಾಜ್ 5 ರಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ನಾಮನೇಷನ್ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ಈ ರೀತಿ ನಾಮನೇಷನ್ ಮಾಡುವುದು ಡೆಮಾಕ್ರಟಿಕ್ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ಸ್‌ಗೆ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ಚುನಾವಣೆ ಮೂಲಕವೇ ಸದಸ್ಯರು ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

[MR. DEPUTY SPEAKER IN THE CHAIR]

ಇನ್ನು ಚಾಪ್ಟರ್ 2 (ಎಫ್) ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಹಾಗೆ ಮೈಸೂರು ಲೈಬ್ರರಿ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ನಿಂದ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸ್ಟೇಟ್ ಲೈಬ್ರರಿ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ನಿಂದ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ)

ಇನ್ನು ಕ್ಲಾಜು 38 (2) (ಬಿ) ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಅನುಭವವಿಂದ ಒಂದು ಸಲಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ವಯಸ್ಕರ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದವರು ವಾಪಸ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ನಿಬಂಧನೆಯಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಜರ್ವ ಮಾಡಿ ಇಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಕಮಿಷ್ನಿ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನಾನು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜು ಲೈಬ್ರರಿಯಿಂದ ಒದಲು ತಂದಾಗ ನನಗೆ ಬೇಕಾದ ಚಾಪ್ಲರ್ ಆ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಚಾಪ್ಲರ್‌ನ್ನು ಯಾರೋ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇಂಥ ಅನಾಹುತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಅನಾಹುತ ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತೀವ್ರ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಜರ್ವ ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಲೈಬ್ರರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪುಸ್ತಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ವಾಪಸ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕೈಕಳಗಿನ ಪುಸ್ತಕ ನವಕರರು ಪುಸ್ತಕ ವಾಪಸ್ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಹಾಗೇನಾದರೂ ಕೇಳಿದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವರಿಗೆ ಕ್ಷಮಕುಳ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿಧ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಆರೋಪಿಸಿ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅನೇಕ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಕರ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಅನುಭವ ಶ್ರೀ ಮಾದಯ್ಯ ಗೌಡರಿಗೆ ಇದೆ. ಅವರಿಗೆ ಈ ಕೆಲಸ ಒಪ್ಪಿಸಿದರೆ ಅವರ ಅನುಭವದ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದ ಅರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

+ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್ (ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ಈ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಲೈಬ್ರರಿ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಇನ್ನಷ್ಟು ತಡಮಾಡಿ ತರಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡಜ್ಜಿ ಬಸಪ್ಪ ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮೇಲೆ ತಯಾರಾದ ಪಂಚಾಯತಿ ರಾಜ್ಯ ಬಿಲ್ಸ್ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದು ಇದೆ. ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಆಡಕವಾಗಿರುವ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳು ಆ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳು ಒಂದರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಲೈಬ್ರರಿ ಎಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೀರಿ. ಸಿಟಿ ಲೈಬ್ರರಿ ಹಾಗೂ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಲೈಬ್ರರಿ ಹೇಗೆ ಮೂರು ವಿಷಯಗಳು ಇವೆ. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಲೈಬ್ರರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವಂಥ ಹಣವನ್ನು ಸರಕಾರ ಕಂದಾಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 3 ಪೈಸಾ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಪಂಚಾಯತಿಯವರು ಮನೆ ಮೇಲೆ ಹೌಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೇಲೆ ಶೇಕಡ ಮೂರು ಪೈಸಾ ಕಂದಾಯದ ಸರಚಾರ್ಜ್ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಒಂದು ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಟಿ ಲೈಬ್ರರಿ ಗೋಸ್ಕರ ಹೌಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮೇಲೆ ಶೇಕಡ 3 ರಷ್ಟು ಸರಚಾರ್ಜ್ ಹಾಕತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ಇದರಲ್ಲಿದೆ. ಕೊಂಡಜ್ಜಿ ಬಸಪ್ಪ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಂದಾಯ ಪಂಚಾಯತಿ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ನು ಗಳಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಇರಲಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು ಇರಲಿ, ಪಂಚಾಯತಿ ಇರಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಂದಾಯ ಅವರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ನಿರ್ಣಯ ಈ ಬಗ್ಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಸಂದಿಗ್ಧದಲ್ಲಿದೆ. ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಂದಾಯ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿದ ಮೇಲೆ ಶೇಕಡ 3 ಪೈಸಾ ಎಲ್ಲಿದೆ ಬರಬೇಕು?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಮೂರು ಪರ್ಸೆಂಟು ಲೈಬ್ರರಿ ಆಧಾರಿಟಿಗೆ ಅವರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಸರಕಾರದಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ರಂಗನಾಥ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. 3 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕಂದಾಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದು ಅಂದರೆ ಕೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

Sri G. V. GOWDA (Palya).—When the entire land revenue is given to the local bodies where is the amount available?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಇದು ಇನ್ನೂ ಜನ್ಮ ತಾಳಿಲ್ಲ. ಹುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡರಾಗುವುದು. ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು ಮೂರು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಹಾಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಹೊಸತಕ್ಕಂಥ ಭಾರ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಕಾರ್ಯ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಸರಕಾರ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ನವಕರರ ಪಗಾರ ಹಾಗೂ ಬಡ್ತಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಆದರೆ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸಂಸ್ಥೆ ನಡೆಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಹಾಗಾದರೆ ಇದನ್ನು ಸರಕಾರ ಎಲ್ಲೆಂದೆ ಕೊಡಬೇಕು ? ಇದನ್ನು ಉಹೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಹಿಂದಕ್ಕೆ ನೀವು ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ಏನಾಯಿತು ಎಂಬ ಅನುಭವ ನಮಗೆ ಇದೆ. ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದವರು ಎರಕ್ಕಿನಿಟಿ ರೈಸೆನ್ಸ್ ಎಚಾರದಲ್ಲ ಅವರೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಇವರೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ನೂಚನೆ ಇದೆಯೆಂದರೆ ಮೂರು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಲೋಕಲ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಆದರೆ 100 ರಲ್ಲಿ 97 ರಷ್ಟು ಕೊಡುವುದೆಂದರೆ ಅರ್ಥವೇನು ? ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ, ಪಂಚಾಯಿತಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್, ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರದವರು ಈ ಸೆಸ್ ಬೇಕೇ ಬೇಕೆಂದರೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ-ಹೊರತು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕೆಲವುಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಕಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಅತ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು ಅನ್ನ ತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ಮಾತು. ಆದರೆ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಒತ್ತಿ ಹೇಳ ತಕ್ಕಂಥ ಮಾತು. ನಾವು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ಬಿಲ್ಲು ತರುವುದನ್ನು ತಡಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು, ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಇದನ್ನೂ ಎರಡನ್ನೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿ, ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಒಂದು ವಾರ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The local authority also may levy a cess in the form of surcharge.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಕಂದಾಯದ ಮೇಲೆ ಶೇಕಡ 60 ನರ್ಚಾರ್ಜ್ ಹಾಕಬಹುದು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಯಾವ ಒಂದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯೇ ಇರಲಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಇರಲಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತೇ ಇರಲಿ, ತನ್ನ ಉತ್ಪನ್ನ ಬೇಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸೆಸ್-ರೂಪದಲ್ಲಿ 40 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ 200 ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಎರಡರಷ್ಟು ಕಂದಾಯ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, 100ಕ್ಕೆ 3 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬಾರವಾಗಿ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ರೈಬ್ರಿಗಲು ಬೇಡ ಅನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಮನೆ ಮೇಲೆ ಇದು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮನೆ ಪಟ್ಟಿಯಷ್ಟರ ಮೇಲೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತು ಹಳ್ಳಿಯೊಳಗೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಇರುವುದು ಕೇವಲ ಭೂಮಿಯಿಂದ. ಹಳ್ಳಿಯವನಿಗೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಬರುವಂಥ ಬಾವಿನ ಮೇಲೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ರೈಬ್ರಿ ಸಲುವಾಗಿ 3 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನಿಟಿಯೊಳಗಿರುವವನಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಲ್ಲ ಭೂಮಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದ್ದರೂ, ಶಹರಿನೊಳಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಭೂಮಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಜಮೀನು ಕಂದಾಯದ ಮೇಲೆ ಸಹಿತ 100ಕ್ಕೆ 3 ರಂತೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ, ಇದು ಮನೆ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ.

Under the law of each local authority, tax is levied on the property in the area. If the lands are taxed by the local authority, then only they are liable to pay the surcharge.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್.—ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು-ಕೇಳಿ ಸಮಾಧಾನವಾಗುತ್ತಿದೆ, ನನ್ನಂತೆಯಾಗಿವೆ. ರೋಕಲ್ ಅಧಾರಿಟಿ ಜೂರಿಸ್ಟಿಕ್ಟ್ ಒಳಗೆ ಮನೆ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆಂದು ಕಟ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದೀರೆಂದರೆ, ಆನಂದವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Sri S. R. KANTHI.—It does not refer to land revenue. It refers only to tax collected by the panchayat and wherever the panchayat collects land tax and property, on that there will be a surcharge.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಇನ್ನು ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿಷಯ. ಕಾನ್ 18 ರಲ್ಲಿ, Compensation of District Library Authorities ನಲ್ಲಿ the Deputy Commissioner shall be ex-officio Chairman of the Authority ಎಂದುಂಟು. ಇದನ್ನು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಬರ್ಡ್ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಬಹಳ ಕೆಲಸವಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಸಮಿತಿಗೆ ಚೇರ್ಮನ್ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ 2 ಮೀಟಿಂಗ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್)

ಟೈಮ್ ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಚೇರ್ಮನ್‌ನ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಲ್ಯಾಣ, ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕೊಂಡಟ್ಟಿ ಬಸಪ್ಪ ಸಮಿತಿ ವರದಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾಪರಿಷತ್ತು ಮಸೂದೆ ಬಂದು, ಈ ಸಭೆಯ ಸ್ವೀಕಾರವಾದರೆ, ಜಿಲ್ಲಾಪರಿಷತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಈ ಸಮಿತಿಯ ಚೇರ್ಮನ್‌ರಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವರೂ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಗ್ರೇಡಿನವರೇ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಚೇರ್ಮನ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಯೋಗ್ಯ.

2-30 P.M.

ಕ್ಯಾಸ್ 18 (ಇ) ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಕಾರ 50 ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಅವರು ಮಾಡುವುದಾದರೂ ಏನು? ಅವರಿಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಧ್ವನಿಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಒಂದು ಹೊಸ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಆಕ್ಟ್ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಜಿಲ್ಲಾಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಅಥವಾ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದರೆ ಆಗ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? 50 ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಆರಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡುವುದು ನಮಂಜನವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯ ಎಂದರೆ 50 ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಇರತಕ್ಕ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಿಗೂ ಎರಡು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇರತಕ್ಕವುಗಳಿಗೂ ಎರಡು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಅಷ್ಟು ಸರಿಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕ ಕಡೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಜನರನ್ನು ಕಳುಹಿಸ ಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಿ ಕಳುಹಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಸೆಲೆಗಳು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವಂತಹ ವಿಷಯ ಬೇಕಾದಷ್ಟು. ಇದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಅಪ್ಪರೊಳಗೆ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಬಿಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಈ ಮಸೂದೆಯ ಮೇಲೆ ಈ ಸಭೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಪಂಚಾಯ್ತಿ ರಾಜ್ಯದ ಬಿಲ್ಲು ಯಾವಾಗ ಬರುತ್ತದೆ ನೀವೇ ಹೇಳಿ ನೋಡೋಣ! ಅದು ಯಾವಾಗ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಕಳುಹಿಸೋಣ ಅದಕ್ಕೇನೂ ನನ್ನ ಅಭ್ಯಂತರ ಇಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಈ ಬಿಲ್ಲು ಅಂತೂ ಪಾಸ್ ಆಗಲಿ ಮುಂದೆ ಯಾವುದಾದರೂ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದರೆ ಮಾಡೋಣ. ಪಂಚಾಯ್ತಿ ರಾಜ್ಯದ ಬಿಲ್ಲು ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ವಿಷ್ಣು ಅಭಿಮಾನ ಇದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಅಭಿಮಾನ ನನಗೂ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಬಿಲ್ ಮೇಲೆ ಅಭಿಮಾನ ಪಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಡಿ. ನನಗೆ ಎರಡು ಬಿಲ್ಲುಗಳ ಮೇಲೂ ಅಭಿಮಾನ ಇದೆ. ನಾವು ರೆಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ಸ್ ಆಗಿ ಇಲ್ಲ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಕಾಯಿದೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಮಗೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಆಯಾಮಾ ಬಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಅಳವಡಿಸ ಬಾರದು? ಇಲ್ಲವೇ ಹೋದರೆ ಮತ್ತೆ ಪುನಃ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಅದು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಬೇಕಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅದು ನಾಲ್ಕನೇ ಪ್ಲಾನ್‌ವರೆಗೂ ಜಾರಿಗೆ ಬರದಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೂ ಇದು ಹಾಗೆಯೇ ಇರಬೇಕೇ ಹೇಗೆ? ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವಾಗ ಏನು ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಬಂದಾಗ ಮತ್ತೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದರೆ ಮಾಡೋಣ.

Sri C. J. MUCKANNAPPA (Sira).—I rise to a point of order. Can any member of this House bring to the house literature or files which does not relate to the business of the House. Mr. Kadidal Manjappa is studying his case which is coming up today at 4 Clock. Now he has brought the case file with him for study here. Can any member read or bring any matter, which does not relate to the House.

SRI KADIDAL MANJAPPA (Sringeri).—It is not a file relating to the case. It is absolutely incorrect

SRI G. V. GOWDA.—We have been told that we should not read newspapers, periodicals and magazines but what is the objection to our reading literature connected with our profession.

DEPUTY SPEAKER.—There is no point of order.

SRI S. R. KANTHI.—I have absolutely no objection to send the Bill to a Joint Select Committee.

SRI B. R. SUNTHANKAR.—Sir, this Public Libraries Bill is a very welcome measure. Public libraries play a very important role in the public life, particularly in a democratic set-up. The report of the Advisory Committee for Libraries has given a definition of public library, which is also the internationally accepted definition :

“ It is a library (i) which is financed for the most part out of public funds, (ii) which charges no fees from readers and yet is open for full use by the Public without distinction of caste, creed or sex, (iii) Which is intended as an ancillary Educational institutions providing means of Self-Educations which is Endless, (iv) Which houses learning materials giving reliable informations freely.”

Sir, this is a generally accepted definition of a Public Library and this definition gives in a nut-shell the functions of the Public Libraries also. If we look at the present stage of the public libraries of our country, it is doubtful how many of these will come up to the standards of this definition. Any how, we have to make a start and we have to see that the scheme of public libraries in our country become a success.

Sir, for the successful working of the public libraries certain pre-requisites are necessary. The first is, there should be a reading public. In our country nearly 70 to 80 per cent of the people are illiterate. If we look at this low level of literacy, I very much doubt whether under such conditions our public libraries would be successful. Secondly there should be vigorous public library movement in the State. The movement has not progressed yet. There is a Mysore Library Association and I doubt very much whether this Association has got its branches in the various districts and other places in the State. People are not convinced about the necessity of public libraries. That is another impediment in the way of this movement. They should be made library minded. Sir, taking into consideration that a special library cess is to be levied, I do not think that this legislation will receive a welcome by the public. People are averse to new taxes. People are not prepared to bear this additional burden of tax. The third pre-requisite is qualified and trained personnel. There should be courses like diplomas and degrees in this subject. At present, no such facility exists.

Sir, these are the pre-requisites necessary for the successful working of the public libraries. As has been recommended by the Advisory Committee, it is better to have a 25 years plan for the development of

(SRI B. R. SUNTHANKAR)

public libraries in the State. The Minister seems to be in a hurry in getting this measure passed. Government would do well to fulfill first the pre-requisites of the public libraries.

Regarding the structure of the public libraries, the Advisory Committee has recommended that it should be broad based. The Committee envisaged a pyramidal structure starting from village level to the national level. This pyramid consists of panchayet level, block level, district level, State level and above all the National level. In this bill, it is not made so broad based. Government has gone only to the district level. My suggestion is that there should be also local advisory committees for the blocks and the panchayets as they have provided only for the State Authority, City Authority and District Authority.

Sir, I did not follow fully what the Hon'ble Member Sri M. R. Patil was saying. But, his idea seems to be that this administration and working of libraries should be left to the Zilla Parishats and Samithies. I also fully agree with him. The administration and working of the library should be left to the Panchayet Raj. We can wait till the Panchayet Raj Bill is passed. I do not think that this Bill before us is so very urgent that it needs to be passed immediately. We can wait for a year. In England also, administration of the Public library is left to the County Councils. All the Public libraries are administered by the County Councils there. We can follow the same procedure. Let the Panchayat Raj administer this whole scheme and programmes of Public libraries. One important recommendation of this Advisory Committee is not followed by this Government. Their recommendation is that the Department of Public Libraries and that of Social and Adult Education should go together because they are interconnected. The aim of Public Library is to spread knowledge particularly in the rural community where the social education is to play a great part. So, this Department of Library and the Social Education Department should go together.

I have already spoken about the tax burden. No doubt, Government is also giving some grants, about 3 per cent of the Land revenue. My suggestion is that it should be a matching grant. Whatever cess is collected, the Government should contribute equal to the amount of that cess. The recommendation of the Advisory Committee is that in the beginning the Government should give a matching grant and later it should be raised to three-fold. That is the idea and recommendation of the Advisory Committee. I would like the Government to amend the Bill accordingly.

Sri S. R. KANTHI.—I may tell the Honble Member that if it is a matching grant, it is small. After all, how much are you going to collect in the District by way of surcharge on the House tax? That is what is meant. You please look to the suggestions given by Dr. Ranganathan's Committee. Matching grant means, as much as the local authorities have collected. It is a very small amount.

Sri G. V. GOWDA.—Please read clause 28: It is an amount equal to 3 per cent of land revenue collected in the district. So, you have got to pay an amount equal to 3 per cent of the Land revenue collected in the district.

Sri S. R. KANTHI.—You can give that interpretation. I suppose; whatever has been collected and out of that 3 per cent.

Sri G. V. GOWDA.—Clause 28 says:

“ Government grant to District Library Authority of a portion of land revenue.—(1) The State Government shall make annually a grant to every District Library Authority of an amount equal to three per cent of the land revenue collected in the district.”

Sri S. R. KANTHI.—Of course, you are supporting Sri M. R. Patil's argument, who wants that Government should give an amount equal to 3 per cent. I would not stand in the way if the interpretation is like that. My impression is that it is 3 per cent of the land revenue collected.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—What I wish to point out is that the Government should contribute more; I want the Government to contribute more. In the whole structure of the Bill, there is no mention of Lending Library. Lending Library is very essential. The functions of a Lending Library are described by this Advisory Committee. They say:—

“ The State Lending Library will have two functions: as the home lending library for the city in which it is situated and as the library for supplying the stocks of District Libraries.”

Similarly, other functions of the State Lending Library will include:—

- “ (i) provision of films, film-strips and recordings;
- (ii) publicising its books stock by special book and other well-known techniques;
- (iii) arranging exhibitions of books.....”

Sri S. R. KANTHI.—Please read the functions of the State Central Library. It is a reservoir of books; it is a Lending Library.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—But, it is not very clear. A separate provision should have been made in this connection. Instead of entrusting that with the Central Library, a separate Lending Library should be instituted.

There is a provision for the ‘library fund’. That is a good feature. There should be a Central Library for the children and specialists in children and adults work should be appointed in that library. One of the recommendations of the Advisory Committee is that Libraries in big cities as well as District Libraries should have children's wings attached to them besides technical personnel. So, this provision for Children's Libraries should be made. There should be a Central Library for Children. Similarly, the District Libraries and the Public Libraries should have a section of Children's Library. In Bombay, the present Maharashtra State, the Departments of Labour and Development have their special

“(SRI B. R. SUNTHANKAR)

library services. Here, these Departments do not seem to have any Libraries of their own. The same system should be followed in this State also. The Labour Department, in Bombay, has got a Library and the books are supplied to the labourers working in various Mills and Factories. As a matter of fact, if this scheme is to be successful, more attention should be paid to the organisation and working of Village Libraries. The Village Libraries should be obligatory on all Local authorities and the entire expenditure of these Village Libraries should be borne by the Government. In the definition of ‘public library’ under clause 2, nowhere it is said that the public libraries will render free service. The idea of ‘public library’ is it should render free service to the public. That should be specifically mentioned in the Bill. In the composition of the State Library Authority, Mysore Legislative Council is given the representation of two, while the Mysore Legislative Assembly is given the representation of 3 only.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The Hon’ble Member may continue after recess. This Bill should be finished to-day. The House will now rise and meet at 3.30. P. M.

The House adjourned for Recess at Three of the Clock and re-assembled at Thirty-five Minutes past Three of the Clock.

[Mr. DEPUTY SPEAKER in the Chair.]

Sri B. R. SUNTHANKAR.—I was dealing with the structure of the State Library Authority. The whole structure of the library authorities from the top to the bottom, is a Government management, Government conducted affair. There is very little of popular element in the structure of these library authorities. Such a structure will not create enthusiasm in the public. That is my apprehension. There should be some popular element in these library authorities. As envisaged in the Bill, they will be managed and conducted by the Government. The functions of the State Library Authority are merely advisory. Instead of that, the administration of the public libraries should be entrusted with the State Library Authority. The Advisory Committee for Libraries have recommended that the State Library Authority should constitute an executive committee and the work of administering the Libraries should be left to the Executive Committee, but in this Bill we find no such provision for forming executive committees out of the State Library Authority. There should be more popular element in all these Library Authorities. Here the Mysore Legislative Assembly is provided with three representatives and the Council with two representatives. When the Council gets 2, it is but natural that this House should get representation of six persons. Instead of 3, it should be 6.

About (c) and (h) of sub-clause (2) of clause 3, a distinction is made between the city of Bangalore and other cities. There will be one person elected by the City Library Authority of the City of Bangalore, while all the other City Libraries will get only one representative. I would like to suggest that every City library should have its own representative on this library authority. Similarly in (J) :

“two persons nominated by the State Government from among the Secretaries to Government and Heads of Departments.”

Instead of this, I would like to suggest that it should be specifically mentioned that one representative of the Labour Department and one representative of the Development Departments 2 representatives should be there as already suggested, as the Labour Department should have its own library service and similarly the Development Department should institute its own library service and representatives of these two Departments should be taken on this Authority. It is stipulated that the State Library Authority shall meet at least twice a year. Instead of that, as the work would be heavy, the State Library Authority should meet once in three months. In Clauses 17 and 18 there is also mention of Chief Librarian.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I draw the attention of the Chair to Rule 73.

“When a Bill is introduced, or on some subsequent occasion, the member in charge may make one of the following motions in regard to his Bill, namely :”

The Honourable Minister for Education has made a statement and has given a skeleton of what is contained in the Bill. The member-in-charge of the bill must know the remarks made by the members or must entrust the bill to somebody else. Neither the Minister concerned nor his deputy is here. Of course one or two other unconnected Ministers are there but how can we carry on in the absence of the Minister who piloted the bill so far? Is it fair that the House should continue discussion of the bill under these circumstances? Should the discussion be reduced to a mockery?

Sri V. S. PATIL.—According to our Rules of Procedure some Member has to be in-charge of the Bill. When the bill which a Member piloted is being discussed, is it not necessary for him to be present to hear the views of the Members. I am asking the convention in this regard. If the person-in-charge of the bill is not present, is it worthwhile to discuss the bill? With great humility, I would request you, Sir, to issue an urgent summons to the Minister concerned.

Smt. GRACE TUCKER (Deputy Minister for Education).—I am taking down all suggestions.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—The Deputy Minister is not in-charge of the bill. If the member in-charge has not handed over charge of the bill, the Education Minister is in-charge and must attend the House.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The very definition clears the doubt. Any member of the cabinet can represent.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I would request the Chair to look to the intention of the rules. The person who piloted the bill is in charge of the bill. It is for him to explain the attitude of Government while replying to the debate.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—This is not the first time that such a question has arisen. Rulings have been given several times. There is no point of order.

Sri V. S. PATIL (Belgaum I).—Is it proper on the part of the Minister to be absent when the bill is being discussed unless permission is taken from the Chair and if there is reasonable justification for the absence? If the Chair is satisfied about the reasons for absence and has given permission, I have nothing to say. Otherwise is it not his duty to be present here? He was here half-an-hour ago. What is the urgent business which made him get away in the manner he has done?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Word has been sent to me that the Chairman of the upper House has sent for him there and therefore he has asked his deputy to attend to this House.

Sri V. S. PATIL.—He must request you for absence in writing and not orally. The Chair must inform the House of the fact and if that was done, we would have saved so much time.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—There is no point in discussing this matter further. Sri. Sunthankar will continue.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—Sir, there is a reference to the Chief Librarian in the Bill but it is not clear as to who would be the Chief Librarian, because there are several libraries in the State.

I do not know why a distinction should be made between a municipality with a population of more than 50,000 and less than that. It is a district authority and every municipality in the district should get representation on this authority.

Regarding clause 24, the development plans are only for local areas. There is no provision in the bill for the development plan for the State as a whole. As a matter of fact, the department of public library or State Library Authority should be entrusted with the work of preparing development plans for annual or five-year plans. A 25-year development plan should be drawn up by the State Library authority. Clause 24 deals with plans for local areas only but there should be a comprehensive plan for the State as a whole. Then, Sir, according to me, the most objectionable clause is—clause 27. As a matter of fact, the expenditure of this library movement should be entirely borne by the Government and the public should not be taxed. My impression is Government is not contributing anything to the City Library Authorities, whereas they will be contributing 13 per cent of the land revenue to the district library authorities. Why should Government make a discrimination like that?

Sir, in conclusion I request the Hon'able Minister not to rush through this measure at least till the Panchayatraj bill is passed. With these remarks, I welcome the measure.

† ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮನೋಧೇಯನು ನಾನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಳು ದೇಶದ ಪುಸ್ತಕಭಂಡಾರಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದರಿಲ್ಲವೆನೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ನಾವು ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರಾಜ್ಯ ಸುಗಮವಾಗಿ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಅಭಿರಾಷ್ಟ್ರವು ಪ್ರಕಾರ ನೆರವೇರಬೇಕಾದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇರಬೇಕಾದದ್ದು ಜನಗಳ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ಮಟ್ಟ. ಜನಗಳ ಬಂದು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪುಸ್ತಕಭಂಡಾರ ಬಂದು ಸಾಧನ. ಇದಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತತ್ಯವೇತ್ತರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದು ವರಿದಿರತಕ್ಕ ಯಾವ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹೋದಿರಲೂ ಕೂಡ. ಅಲ್ಲಿಯ ಪುಸ್ತಕಭಂಡಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ರೀತಿಯಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವರು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಬಂದು ಉನ್ನತವಾದ ಜ್ಞಾನವೆ ಮಟ್ಟ ಇವುಗಳ ಮಹತ್ವದ ಮೇಲೆ ಆ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಂತಿದೆ ಎಂದು ಭಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರಗಳು ಇದ್ದುವು. ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಅವು ನಶಿಸಿ ಹೋಗಿವೆ. ಈಗ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರಗಳಿಗೆ ಏನು ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳು ಇರಬೇಕೋ ಅವು ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿವೆ. ನಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಸರ್. ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ದಿವಾನರಾಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಂಚಾರಿ ಪುಸ್ತಕಭಂಡಾರಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅವು ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಾ ಜನಗಳಿಗೆ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರದ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದ್ದುವು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸರ್. ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ನಂಚಾರಿ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರಗಳ ಬಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಅಭಿರಾಚಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನಾನು ಬೆಳ್ಳೆ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ನಂಚಾರಿ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರಗಳು ನಡೆಯದೆ ನಿಂತುಹೋದುವು. ಇದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅವರು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರಗಳು, ಕೆಲವುಗಳಿದ್ದು ಹೆಚ್ಚುಗಳು ಏನಾದುವು ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಏರ್ಪಾಟು ಇರಬೇಕೆಂದು ಏಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಏರ್ಪಾಟು ಇರಬೇಕೆಂಬಲ್ಲಿ ಅವು ಏನಾದುವು ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಅದು ಹಳೆಯ ಕಥೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರಗಳು ಏರ್ಪಾಟಾಗಿವೆ. ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಲೈಬ್ರರಿಗಳು ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಏರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈಚೆಗೆ ದೇಶದ ಮುನ್ನೆರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿಯವರು ಮೂರು ಸಾವಿರ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮುನ್ನೆರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡತಕ್ಕಂತೆ ಗ್ರಾಂಟಿ ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಹಣ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕವರಿಗೆ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳು ತರಬೇತನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿದರೆ ಅನೇಕ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಎರಡು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿ ಜನಗಳ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಯಾರಿಗೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಪರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಎರಡು ಮುಂದುವರೆದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಅಚ್ಚು ಮೆಚ್ಚಾಗಿ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಡೆನ್ಮಾರ್ಕ್‌ಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಸುಯೋಗ ಬಿದ್ದಿರಲಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೇಂದ್ರ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರವನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಆ ಕೇಂದ್ರ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರದಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕೇಂದ್ರ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರದಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳೇ ಅಲ್ಲ. ಎರಡು ಭಾಷೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸಾವಿರ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಇದ್ದುವು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮುಕ್ಕಣ್ಣ ಪುಸ್ತಕವಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿ ಬರೆ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳೆಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಬೆಂಗಾಳಿ, ಉರ್ದು, ಹಿಂದಿ, ತೆಲುಗು, ಮೊದಲಾದ ಎರಡು ಭಾಷೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳೂ ಇದ್ದುವು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ಇಂದಿಯಾ ದೇಶದಿಂದ ಬಂದವನಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಲೈಬ್ರೇರಿಯನ್ ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಇಂದಿಯಾ ದೇಶದಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಎರಡು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ನೋಡಿ ಎಂದು ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಎರಡು ಶಾಖೆಗಳನ್ನೂ ತೋರಿಸಿದರು. ನಾನು ಅವರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ದೇಶದವನೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿರುವ ಶಾಖೆಯನ್ನು ನನಗೆ ತೋರಿಸಿ

(ಶ್ರೀ ಚಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡ)

ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 300-400 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ತಾಳಿಯಗರಿಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅಂಥಾ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಕಾಪಿಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ಅಲ್ಲಿಂದ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಚರಿತ್ರೆ ಭೂಗೋಳ, ಇವುಗಳ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹಿನ್ನರಿ ಶಾಖೆಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದೆ. ಇಂಡಿಯಾದೇಶಕ್ಕೆ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಬಂದದ್ದು, ಪೋರ್ಟುಗೀಸರು ಬಂದದ್ದು ಇನ್ನೂ ಇತರ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯ ಇಂಡಿಯಾದೇಶದ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಸೆಲ್ಫ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಅವರು ನನಗೆ ತೋರಿಸಿದರು. ಸುಮಾರು 80 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಸೆನ್‌ಸಸ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. 80 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆ ಇತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ನಾನು ನೋಡಿದೆ. 80 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಒಂದು ನಣ್ಣು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆ ಇತ್ತು ಗಂಡಸರು ಎಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದರು ಹೆಂಗಸರಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದರು, ಮಕ್ಕಳು ಎಷ್ಟು ಜನಗಳಿದ್ದರು ಎಂಬುದು ಅಲ್ಲಿ ಇತ್ತು.

4-00 P. M.

ಹೇಗೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿ ಜನಗಳ ಜ್ಞಾನಭಂಡಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಪರಮಾತ್ಮರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. 20-30 ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗಿನ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಗಳ ಸ್ಟಾಟಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನೋಡಬೇಕೋ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಊರಿನ ಎಂದರೆ ಚೆನ್ನಪಟ್ಟಣ ತಾಲ್ಲೂಕು ತಿಮ್ಮಸಂದ್ರ ಗ್ರಾಮದ ವಿಷಯವಾಗಿ 80-90 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಸಮಾಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಡೆನ್‌ಮಾರ್ಕ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯುವ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಅದು ದರಿಂದ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಗೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ. ಸಣ್ಣ ಹಳ್ಳಿಯ ಲೈಬ್ರರಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕೇಂದ್ರ ಲೈಬ್ರರಿವರೆಗೂ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಪುಸ್ತಕಭಂಡಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಟಾಗೋರರ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಅದು ನಮ್ಮ ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ; ಕೂಡಲೇ ತರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು ಕಾಂಟ್ ಲೈಬ್ರರಿಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಜಿರಾ ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಕೊನೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಟೈಬ್ರರಿಗೆ ಫೋನ್‌ಮಾಡಿ ಮಾರನದಿನ ಎಂಟುಗಂಟೆಗೆ ನಾನು ಇದೆ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟೆ ಆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟರು. ಅಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರಗಳನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದು ಪರಮಾತ್ಮರ್ಥವಾಗಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಜನರು ಅಪೇಕ್ಷಮಾಡುವ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರಿಂದ ಅಗತ್ಯ ಪ್ರಯೋಜನ ಅಪ್ರತಿಮವಾದುದು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ನಾವು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಕೂಡ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸೌಖ್ಯವಾಗಿ ಬಾಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರಗಳ ಮನೂದೆ ಯಾವಾಗ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಿಗಳು ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರಗಳ ಮನೂದೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾದ, ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ವಿಖ್ಯಾತರಾದ ಡಾಕ್ಟರ್ ರಂಗನಾಥನ್ ಅವರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದರು. ಡಾಕ್ಟರ್ ರಂಗನಾಥನ್ ಅವರು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆದವರು. ಅವರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪ್ರಪಂಚದ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಸಹಾಯದಿಂದ ತಯಾರಾದ ಮನೂದೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದರ ಮತ್ತೊಂದು ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಸರಾದಂಥ ಸರಿ ಸರ್ವೋತ್ತಮರಾಜ್ ಅವರ ಮೆಹೆನತ್ತಿನಿಂದ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಲೈಬ್ರರಿ ಆಕ್ಟ್‌ಜಾರಿಗೆ ಬಂತು. ಅದರ ಫಲವಾಗಿ ಈವಾಗ ಮದ್ರಾಸ್ ಭಾಗ ಮತ್ತು ಕೈದರಾಬಾದು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಲೈಬ್ರರಿ ಆಕ್ಟ್ ಇದೆ. 1948ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದಲೂ ಅಲ್ಲಿರುವ ಕಾನೂನನ್ನೂ ಮತ್ತು ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಮನೂದೆಯನ್ನೂ

ಹೊಲಕೆಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಮನೂದೆ ಪುಷ್ಕವಾಗಿದೆ, ಅತ್ಯುತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ, ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳಲ್ಲದೆ ಬಹಳ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಲೈಬ್ರರಿಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಂಗನಾಥನ್ ಅವರು ಏನೊಂದು ಮನೂದೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಕೆಲವು ಗುರಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿ ಅವರ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ತಯಾರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮನೂದೆ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ತಯಾರಾಗಿರತಕ್ಕ ಮನೂದೆ. ಈ ಲೈಬ್ರರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸರಿಯಾದ ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಈ ಲೈಬ್ರರಿ ಸರ್ವಿಸ್ ಗೋಸ್ಕರ ಏರ್ಪಾಡು ಆಗತಕ್ಕ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯ ರೀತಿನೀತಿಗಳು ಮತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಲೈಬ್ರರಿಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಗುರಿಗಳನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಡಾಕ್ಟರ್ ರಂಗನಾಥನ್ ಅವರು ಈ ಮನೂದೆಯನ್ನು ನಮಗೆ ತಯಾರು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ; ಅಲ್ಲದೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಲೈಬ್ರರಿಗಳನ್ನು ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ಲಭ್ಯವಾಗಬಹುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೂಡ ಅವರ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಪುಟ ಸಿ 222, ಪ್ಯಾರಾ 22 ಪರ್ಸನ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ 8-9 ಪ್ಯಾರಾಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ಈ ಮನೂದೆ ಬಹಳ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಯೋಜನಾಪರವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನಾದರೂ ಕೂಡ ಈ ಮಹಾಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಿಳಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಂದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಈ ಮನೂದೆಯಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಏನೇನೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ಅದನ್ನು ತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಣಕಾಸಿನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೂಡ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸೆಸಹಾಕುವುದು, ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನೂ ಕೂಡ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಆ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾನ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಮನೂದೆಯನ್ನು ಸರಿತ್ವ ಕಮಿಟಿಗೆ ಕಳಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾಡಿದ್ದು ಏನೆಂದರೆ ಭೂ ಕಂದಾಯದ ಉತ್ತತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ಮೂರರಷ್ಟನ್ನು ಈ ಲೈಬ್ರರಿಯ ಫಂಡಿಗೋಸ್ಕರ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಸರಿಯೇ? ಸರ್ಕಾರದವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೊಂಡಜ್ಜಿ ಬಸಪ್ಪ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಶೇಕಡ ಮೂರರಷ್ಟನ್ನು ಎಂದರೆ ಕಂದಾಯದ ಪೂರ್ತಿ ಭಾಗವನ್ನು ಮುಂದೆಬರತಕ್ಕ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಿ ಪಂಚಾಯಿತಿರಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೋಸ್ಕರ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ಮೂರರಷ್ಟು ಕಡಮೆ ಆದರೆ ಅದು ಸರಿಯೇ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೆ. ನಾವು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಲೈಬ್ರರಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ ಜನಗಳ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಗೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಜನಗಳ ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಆನರಕತೆಯಿಂದ ಇರತಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗೆ, ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕಡಮೆ ಇರತಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ಆಧಾರವನ್ನು ಎಂದರೆ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರದ ಆಧಾರವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನಾವು ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದರೂ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವಾದೀತು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದುದರಿಂದ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಲೈಬ್ರರಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಒದಗಿಸುವ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮುಂಚೆಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ನನಗಾದರೂ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ನಾಳೆ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಆಕ್ಟನ್ನು ತಂದರೂ ಕೂಡ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರಗಳಿಗೆ ಜನರ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವಂತೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸರೇ ಬೇಕು. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರದ ಮನೂದೆಗೆ ಮುಂದಾಗಿ ನಾವು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದರಲ್ಲಿ ಏನೇನೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಈಗಲೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ರೀಡಿಂಗ್ ರೂಮುಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಹೀಗಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಈ ಲೈಬ್ರರಿ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದರಿಂದ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯದ ಯೋಜನೆಗೆ ಇದು ಸಹಾಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆಯೇ ಎನಿಸಾ ಅಡ್ಡಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಪಂಚಾಯಿತಿ

(ಶ್ರೀ ಚಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡ)

ರಾಜ್ಯದ ಹೊಸ ಕಾನೂನು ಬಂದರೂ ಅದಕ್ಕೂ ಇದಕ್ಕೂ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಬಂದರೆ-ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವಿದ್ದೇವೆ. ಕಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯದ ಕಾನೂನಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕ ಬರುತ್ತದ್ದೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೀಗಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು, ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸಿಟಿ, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಮತ್ತು ಲೋಕಲ್ ಅಥಾರಿಟೀಸ್ ಲೈಬ್ರರಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರು ಯಾವರಬೇಕು, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಲೈಬ್ರರಿ ಅಥಾರಿಟಿಗೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರು ಇರಬೇಕೆ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಖಾಸಗಿ ಜನರಿರಬೇಕೆ, ಸಿಟಿ ಮೇಯರ್ ಇರಬೇಕೆ ಅಥವಾ ವಿಧ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ಇರಬೇಕೆ ಎನ್ನುವುದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ; ಇದನ್ನು ಸೆರೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಕೇಂದ್ರ ಸಮಿತಿಗೆ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರು ಮಾತ್ರ ಇದ್ದಾರೆ, ವೈಸ್-ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರಲ್ಲ; ವೈಸ್-ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರೂ ಇರಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರಿಗೆ ಬದಲು ಖಾಸಗಿಯವರೇ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ವೈಸ್-ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರಿರಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಮಿಟಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಭಂಡಾರದಿಂದ ಸುಲಭವಾಗಿ, ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಅವಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸೆರೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕೆಂದು ನೂಟಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಈ ಮನೂವೆ ಬಹಳ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ನಾವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನುಮೋದಿಸಲು ತಕ್ಕದಾಗಿದೆ. ಈ ಮನೂವೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಡಾ|| ರಂಗ ನಾಥನ್ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅವರು ಈ ಮನೂವೆಯನ್ನು ವರದಿ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಇದೊಂದು ಪರಿಣೂಷವಾದ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸತಕ್ಕ ಮನೂವೆ ಎಂದೇನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿ ಮನೂವೆ ಇರಬೇಕೋ ಆ ರೀತಿ ಒಂದು ಮನೂವೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ; ಇದು ಎಲ್ಲ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆಂಬ ಭಾವನೆ ಅವರಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಮನೂವೆಯನ್ನು ಕಾನೂನು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಜಾಗೃತವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ದೇಶದ ಮೂಲಮೂಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದವಾಗಾಗುತ್ತದೆ ಯೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟಲ್ಲದೆ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಯಾವ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಎಷ್ಟು ನಿಧಿ ಬರಬಹುದು, ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಎಷ್ಟು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ ಸೆರೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದಿದೆ. ಈ ಮನೂವೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಏರ್ಪಾಡಾಗಬೇಕಾಗಿರುವ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಮದರಾಸಿನ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ವರ್ಷ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಬದಲು ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಹಾಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷ ಇರುವುದು ಯುಕ್ತ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈಗಿನ ಮನೂವೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೂ ನಮ್ಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೂ ಏನು ಒಂದು ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಇರಬೇಕೋ ಅದು ಇದರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಇವುಗಳೂ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಇದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ಬದಲಾವಣೆಯೇನೂ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿವರಲ್ಲ?

ಶ್ರೀ ಚಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡ.—ನಾನು ಹಾಗೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ, ನಾನು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೇಳಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ಟೇಟ್ ಲೈಬ್ರೇರಿಯನ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೆರೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸ್ಟೇಟ್ ಲೈಬ್ರೇರಿಯನ್ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ಏನೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಆ ಸಮಿತಿಗಳು ಕೂಡತಕ್ಕ ರೀತ್ಯತಗಳನ್ನೂ ಅವರು ತಯಾರು

ಮಾಡತಕ್ಕ ಬಡ್ತಿಟ್ಟನ್ನೂ ಯಾವ ರೀತಿ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ನೂತ್ತ ರೂಪ್ಪೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಲೈಬ್ರರಿಗಳು, ಬ್ಯಾಂಕ್ ಲೈಬ್ರರಿಗಳು, ಟ್ರಾವಲಿಂಗ್ ಲೈಬ್ರರಿ ಸರ್ವಿಸ್ ವಿಷಯ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಲೈಬ್ರರಿ ಸಮಿತಿಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳ ರಚನೆ, ಕರ್ತವ್ಯ ಮತ್ತು ಜನಾಬ್ದಾರಿ ಇವುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮತ್ತು ಕೂಲಂಕುಷವಾದ ಪರಿಶೀಲನೆ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಲಂಬನು ವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಕಟ್ಟಕಡೆಯದಾಗಿ ಈ ಕಮಿಟಿಯವರು ಈ ಮನೂದೆಮು ವಿಚಾರವಾಗಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವರದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಒಂದೆರಡು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಓದಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

"The Committee further feels that one of the benefits that will flow by working the proposed Public Libraries Act with determination, imagination, and far-sighted statesmanship will increase the economic capacity of the State. This will enable the lifting of the Public Library System towards its fulness. In other words, a well-worked Public Library System enables the community to lift itself by its own boots and traps."

Thank you, Sir.

[MR. SPEAKER in the Chair.]

Sri SANJEEVANATH AIKALA (Suratkal).—I welcome this Bill which aims at uniform regulation of the library movement in the State. The culture and civilisation of the nation is reflected on its learning and wisdom and libraries help in augmenting the knowledge of the people. It is necessary that the Government should do maximum efforts in spreading the library movement in the State. Hence I feel that this Bill ought to have brought for enactment much earlier but we have to be satisfied with the dictum "better late than never".

The Education Minister has assured us that the bill would go to the Joint Select Committee. I hope that our remarks here would be given due consideration by the Select Committee and with this hope I would make a few suggestions.

I do not feel the necessity for having so many authorities to manage libraries. It would have been sufficient to have a State Library Authority and District Library Authority. There is no necessity of having separate City Library Authority. The District Authority can look after the city. At the village level, branches are being established and the bill envisages formation of small committees to manage them. These committees would be superfluous. The library movement has not spread to such an extent as to warrant the appointment of committees. Hon'ble Members have referred to the possibility of panchayat parishads at the district level assuming certain powers, and if that be so the committees under the bill are not necessary.

In a few provisions, there is a reference to training but there is no mention of research work in the library movement. We must see that wherever possible, necessary arrangements or facilities are given for research work.

Another important element missing in the provisions of the bill is the reference to children's libraries along with public libraries. It is an

(SRI SANJEEVANATH AIKALA)

essential part of the library movement. In my district, there is a local library authority, the head office being situated at Mangalore. The committee has attached a children's reading room to the Central library. I find daily hundreds of children making use of that library and reading room. A small exhibition of paintings and arts are also arranged and children take a delight in looking at them. I hope this bill would provide for children's libraries being an integral part of district library.

Another aspect of the library movement should be the formation of "Book Banks". This movement has spread in important cities by the Rotary and Lions movements in the State. In my district, several Book Banks have been opened in several places. Very costly textbooks, especially technical books are placed in the Book Bank and they are given on loans to students for an year. The students return them after their studies. Thus many students have been helped. In the city libraries, a Book Bank should be a necessary adjunct so that it would help the student population of that city.

I occasionally visit certain libraries in Bangalore City. I am very much pleased to visit the libraries maintained by the British Council, the U.S.I.S. and libraries managed by the Indian Institute of World Culture. Sometimes we forget our difficulties and worries when we are in the midst of books, periodicals and magazines. This habit of visiting libraries should be cultivated among the youth of our country in particular and the library authorities should take upon themselves the responsibility of inculcating the reading habit among our young men.

Then about the constitution of the committees. Most of the provisions relate to that. I hope the Joint Select Committee will look into the defects mentioned by Hon'ble Members and rectify them. Sir, I do not know why separate committees should be constituted when there is an Executive Committee. Sir, there are private libraries in some places which are functioning well but they are suffering for want of finances. I wish a grant should be given on a 50 per cent ratio to such well conducted library. This will go a long way in spreading the library movement in the State, because Government cannot take the responsibility to start libraries everywhere. I also suggest that at the village levels, the management of these libraries should be left to the middle schools because schools can conduct them regularly and efficiently. With these words, I welcome the Bill.

4-30 P.M.

11

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶಿಮಠ (ಶಿರಹಳ್ಳಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪತೆ ಲೈಬ್ರರಿ ಕಾನೂನು ಜಲ್ಲದೇನೆ, ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ—ಅಂದರೆ ಮದ್ರಾಸ್ ಮತ್ತು ಹೈದರಾಬಾದು ಕರ್ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ವಾಚನಾಲಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾನೂನು ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಮಾಡಲು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ 1961ನೆ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಡಾ. ಎನ್. ಆರ್. ರಂಗನಾಥನ್‌ರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಮಿಷಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ, ಅವರು ಕೊಟ್ಟಂಥ ರಿಪೋರ್ಟಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ಮೈಸೂರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ವಿದೇಯಕವನ್ನು ಮಾಡಿ ಜಲ್ಲ ತಂದಿರುವುದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ ಅಂತ ಹೇಳಿ, ನಾನು ಕೆಲವೊಂದು ಮಾರ್ಪಾಟುಗಳನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I suppose the House wants to rise at 6 p.m. What is happening to the Bill?

HON'BLE MEMBERS.—It is going to be referred to a Select Committee.

Mr. SPEAKER.—I was not aware of it. What time will the Hon'ble Minister require for the reply?

Sri S. R. KANTHI.—Some 10 to 15 minutes will do, Sir.

Mr. SPEAKER.—So, upto 5-50 p.m. I will allow the discussion.

Sri V. S. PATIL.—That is a new idea that has been brought before the Assembly. There should be a full discussion before it is sent to the Select Committee.

Mr. SPEAKER.—Therefore, I am giving the Hon'ble Minister only ten minutes.

Sri V. S. PATIL.—He can reply to-morrow.

Mr. SPEAKER.—Several times we fall into errors and bad arguments. If the Minister wants to reply tomorrow, it is for him to say so.

Sri S. R. KANTHI.—I must inform the House that I was to go to the Council by 5 O' Clock. I have requested the Chairman there to postpone it for to-morrow. So, to-morrow, I have to be there.

Mr. SPEAKER.—So what shall we do?

Sri S. R. KANTHI.—We shall refer this to a Select Committee to-day. I will only take five minutes for my reply.

Mr. SPEAKER.—I will allow the Debate till 6 p.m.

Sri V. S. PATIL.—I do not think it will be possible to finish it to-day.

Mr. SPEAKER.—Member asked for recess.

Sri V. S. PATIL.—I never requested.

Mr. SPEAKER.—I sent word to the effect that if the House agrees to close it to-day by the evening. The members requested to adjourn for recess. It might be acceded to.

Sri G. V. GOWDA.—Sr. Patil was not present at that time.

† ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶಿಮಠ.—ಕ್ಲಾಸ್ 25ರಲ್ಲಿ ಲೋಕರ್ ರೈಬ್ರರಿ ಅಧಾರಿಖಯವರು ಬುಕ್ ಫಂಡ್ ಕಮಿಟಿ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಬುಕ್ ಫಂಡ್ ಕಮಿಟಿಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದರ ಉದ್ದೇಶ ಸಫಲವಾಗದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಆಡಿಟ್ ಕಮಿಟಿ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರೆ ಸರಿಯಾಗಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ರೈಬ್ರರಿ ಸೆಸ್ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ ಮತ್ತು ಅದೇ ರೀತಿ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ಸ್ ಅನ್ ಲೈಯಂಡ್ ಅಂಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಅಂತಲೂ ಕೂಡ ಇವುಗಳು ಮುಂದೆ ಹೋಗಬಹುದು ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಇವುಗಳ ಗೋಣಿಗೆ ಹೋಗದೇ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಮಿತಿಯವರು ಇವುಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದು ಯೋಗ್ಯವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ದೇಶಗಳವರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರೈಬ್ರರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರುಗಳಿಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ತರಹದ ಅವಕಾಶವೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಮೆರಿಕನ್ ಇನ್ ಫರ್ಮ್ ಬ್ಯೂರೋ ದವರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ರೈಬ್ರರಿಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ರೈಬ್ರರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು ಅವರ ನಿತಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಬಹಳ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೂ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಈ ಪಡೆದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೇ ಈ ವಾಚನಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಐರ್ಪಾದನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೇ ರೈಬ್ರರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒದಲಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

† SRI KADIDAL MANJAPPA (Sringeri).—Mr. Speaker, Sir, I do not propose to take much time. The object of this Bill is really laudable and I generally agree with the main features of the Bill. I am glad that the Hon'ble Education Minister has agreed to refer this Bill to the Select Committee, because it needs some pruning. After a cursory study of the Bill, I got an impression that we are likely to spend more money on the staff and the Committees than on the books. There is need for the establishment of Libraries and there is need for our people to study books either at the district level or Taluk level or Village level. But, the library services should be managed without making it a great burden on the State Exchequer or on the people.

I would like to offer a few suggestions to the Joint Select Committee. Sri M. R. Patil was pleased to say that the question, whether at some stage the function of running a Library could be entrusted to the Local authorities, may kindly be considered by the Members of the Select Committee. There is provision for making a separate Department for establishment of a separate Department and for establishment of separate services. We know in this country there is a tendency for posts to multiply and other consequential appointments to multiply. So, if you appoint a Librarian, he wants some people to boss over. It is a tendency to have half-a-dozen Peons or dozens of Peons and Jeeps at the State level and Jeeps at the District level. I would like to suggest that these expenses can be avoided.

I would like to suggest that these expenses can be avoided. Therefore, at the district level the function could be entrusted to the Zilla Parishad or District Development Committee—there are already too many Committees and added to them, there is the Adult Education Council and they are distributing books. My suggestion is this that there should not be duplication in these matters. Either the Adult Literacy Council or the Adult Education Council or District Development Council could be entrusted with the work of starting libraries and running them at the district level and the Taluk Boards at the taluk level.

There is provision for levying certain cesses. Generally, people present these cesses. I think the number of cesses could be reduced. The Authorities, I consider, are too many. There will be an Authority at the State Level, there will be an authority at the District level; there will be an authority at the City level and there will be an authority at the taluk level. I think the Joint Select Committee may kindly consider these aspects and make the Bill as useful as possible from the point of view of the public. With these observations, I conclude.

MR. SPEAKER.—I wish to make a standing request and a continuing request to all and every one of the Honourable Ministers who ever be in charge of a Bill, that if they propose to refer a particular Bill to a Joint Select Committee or a Select Committee, they would do well to

(MR. SPEAKER)

indicate in advance the names of members to be included therein so that I may give time to others to participate in the debate. As far as the present Bill is concerned I was totally in the dark as to its being referred to a Joint Select Committee.

† Sri V. S. PATIL.—So far as my remarks on this Bill are concerned, I should like to congratulate the Honourable Minister for bringing in new ideas before this Honourable House, but every new idea that is brought before this House by him is always thrashed out and thrown on his face. That is the ultimate result of all these new ideas that have been brought up till now. The ultimate result is that they fall on him by the criticism. Similar is the fate of the present Bill. The underlying idea of supplying reading materials to all the people free of cost is a good one, but when we look at the other provisions it is rather strange that such a Bill has been brought before this House. We all know that in the present crisis of spiralling prices and when any person whose income is less than Rs. 300 is practically starving, under these circumstances to bring a Bill where by 3 per cent of the already existing taxation is to be increased, to impose any sort of a tax at the present moment for whatever purpose it may be, except for the defence of the country, is most inopportune. At the time of national emergency we had given free consent for increasing the taxes in the name of emergency and for the defence of the country. For other purposes we are not going to give our consent for increase of a single paise so far as taxation is concerned. It is an impossibility. For that purpose I say that even though the idea of supplying material for the people to read is good, still to impose more taxes is horrible. It is not the proper time to impose any sort of taxes at all. That is why we are bound to oppose the Bill as a whole. We cannot tolerate any sort of increase in taxation at all. This Bill is untimely and it can be kept in a cold storage until such time as the financial condition of the people is improved, the financial condition of the State Exchequer is also improved and then this Bill may be brought forward.

The second thing is, when the Honourable Education Minister toured the foreign countries, this idea must have struck him, he must have collected from all those countries but to try to imitate other countries which are rich is rather dangerous. We must know our own resources. There is a saying in Marathi.

The literary translation is that if a rich wears a golden necklace round her neck she appears beautiful. Of course, golden necklace will certainly enhance the beauty. But in the case of a poor man's wife, if he cannot get golden necklace, she cannot tie a rope round her neck. The result will be either suicide or murder. So we should not go on following the examples of foreign countries which are rich and which have sufficient finances to do all these things. Ours is a poor country. It is very difficult for our people to make both ends meet.

Even our Government servants are agitating for more pay to maintain their families. Recently our Government came forward to increase D.A. by Rs. 5. This increase is paltry and is nothing. That is the reason why we are practically forcing Government servants to become corrupt. There is so much of condemnation of corruption in the whole country but we are not looking to the condition of the poor people. Is the emoluments given by Government enough to maintain themselves? Let the existing Government servants be satisfied and maintain themselves well and let the Government then try to create another branch. The Education Minister wants to create a separate department for the implementation of this Act. I do not think that the Hon'ble Finance Minister will give his consent to burden the already-deficit budget of our State.

5-00 P.M.

Sri S. R. KANTHI.—He has already given his consent. Otherwise, how can I bring this Bill.

Sri V. S. PATIL.—This bill will impose a great burden on the Finance Minister because he has to make provision for a separate department. The amount indicated in the Financial Memorandum is not sufficient for this new Department. Once the department is created, it will go on increasing and our financial position is already precarious. Looking to the deficit budget and the huge debts we have to repay, it is no use creating a separate department and overburdening our consolidated fund with the expenditure of this new department.

What is being done by my friend Mr. Kanthi is to create more jobs for his people. He has just got one bill passed, that is, the Bangalore University Bill.

Mr. SPEAKER.—It is not good to make an insinuation by saying that the Minister is creating jobs for 'his people'.

Sri V. S. PATIL.—Not for himself, Sir, but for the cabinet. He is representing the cabinet and for that purpose I do not know if he is trying to create new jobs to see that their own men are provided for.

The people who have to pay for the new jobs are the tax-payers. But the contents of the bill will show that these are the people who are not represented in the organisations of the library system. The basic principle 'no taxation without representation' applies here. If the Education Minister wants to impose any tax, then the peoples' representatives must control this organisation. Otherwise, the tax will not be accepted by the people at all.

So far as the provisions of the bill are concerned, I have sent about dozen-and-half amendments. I now understand that the bill is being sent to the joint select committee and if that is the case, I request the Hon'ble Minister that the amendments might be looked into in the Committee. The main idea behind my amendments is to see that the centralisation of power is avoided. Centralisation is not accepted by anybody in India today. The central body, the district bodies, the

(SRI V. S. PATIL)

municipal bodies, village panchayats and the branches are all to be filled by nominations. This is against democratic principles. All the members must be elected. Centralisation of power would result in regime like those of Hitler or Mussolini and I hope such tendencies would be avoided. If that happens, the movement would fail. Government should free itself from criticisms.

†ಶ್ರೀ ಕೆ. ದೇವಯ್ಯ (ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಮೈಸೂರು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಲೈಬ್ರರೀಸ್ ಬಿಲ್ವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಿಟಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ನಲ್ಲಂತೂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಗಳ ಹೊರೆ ಬರ ಬರುತ್ತಾ ಬಹು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ವಾಟರ್ ಸೆಸ್, ಹೆರ್ ಸೆಸ್, ಎಜುಕೇಷನ್ ಸೆಸ್, ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲದೆ ಈಚೆಗೆ ಬಲ್ಟಿಂಗ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಎಂದು ಬೇರೆ ಬಂದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಜನರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಬಂದಿದೆ ಮತ್ತು ಇವರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಮೇಲೆ ಹೊರೆ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಇಷ್ಟನ್ನೂ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಜನ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಲೈಬ್ರರೀಸ್ ಬಿಲ್ ತಂದಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ ಮತ್ತು ತರ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇದರ ಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸರಕಾರವೇ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾದುದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅದರಲ್ಲೂ ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ಜೀವನವೆ ಮಟ್ಟ ಬಹಳ ಕಷ್ಟತರವಾದುದು. ಒಂದು ಕಿಲೋಗ್ರಾಂ ಸಕ್ಕರೆ ಬೇಕು ಎಂದರೂ ಎಲ್ಲಯೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲವು. ಆಹಾರವಸ್ತುಗಳ ಬೆರೆ ಮತ್ತಿಮೂರಿದೆ. ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ವರು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ನ್ನು ಜನರ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನೀರಿನ ಸಪ್ಲೈ ಭಾರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ನವರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಜನಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಫೀ ಅರೊಯನ್ಸ್ ನೀರಿನ ಎಂದು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಚೆಗೆ ಸರಕಾರವೇ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಡಿಪಾರ್ಟ್ ಮೆಂಟನ್ನೂ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಇದರ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಜನರು ಪಕ್ಕುುತ್ತಿದ್ದ ಫೀ ಅರೊಯನ್ಸ್ ನೀರನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ ಮತ್ತು ಇದು ಈಗ ಸರಕಾರದ ಮುಂದಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನದಲ್ಲೇ ಈ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ನ್ನು 1-25 ಅನಂತ 1-50 ಕ್ಕೆ ಏರಿಸತಕ್ಕ ಕಾಲ ಅದೂ ಬೇಗನೆ ಬರಬಹುದು. ಈಗಾಗಲೇ 'ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಅನ್ ಬಲ್ಟಿಂಗ್' ಎಂತ ಹೇಳಿ ಎಂಟು ವರೆಗೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆರಿಗೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಸೂಲ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

Mr. SPEAKER.—All that cannot come under this Bill.

Sri K. DEVI AH.—Sir, there are so many taxes already imposed on the tax-payer and we are very hard pressed. So, I suggest that only four lakhs may be collected from Bangalore City instead of eight lakhs and odd. The Select Committee must take into consideration the plight of the people living in Bangalore and other cities in Mysore State. It is high time that Government think of ways and means for augmenting the finances for the implementation of this Bill.

†Sri G. V. GOWDA (Palya).—Sir, the object with which this piece of legislation is brought is worthy of appreciation. Sir, this Bill seeks to levy a cess in the name of surcharge in respect of public libraries. The Bill not only seeks to establish and maintain public libraries but it empowers various authorities to levy library cess in the form envisaged in chapter V. We have to consider this from the constitutional point of view.

Sir, under the Mysore Village Panchayats and Local Boards Act we have empowered these local bodies to levy taxes on land and buildings,

on goods entering into the town. The maximum tax that could be levied under that Act is there. If a particular local body has levied the maximum tax that is envisaged under that law, and if it is imposed again to levy some surcharge, would it not be over and above the maximum stipulated under that enactment? Would it not be illegal? Then, Sir, power is given to the State Library Authority and the District Library Authority to impose this library cess and the collecting agency would be the respective local bodies themselves. Is there any obligation of duty cast upon them that they should make this collection? That is another point which the Hon'ble Minister should consider. Supposing, they refuse; can we take any action against these local bodies? Therefore, I say that certain other methods have got to be found out to establish and maintain these libraries. Sir, we are aware of the building tax and how several municipalities have refused. We are going to establish the Panchayatraj and entrust them with enormous duties. The establishment and maintenance of these libraries could be entrusted to them itself. This matter can be considered by the Select Committee. Excepting these facts, I should say that even in respect of the constitution and various authorities as Mr. M. R. Patil pointed out, more powers are reserved by the Government in making nominations to even smaller bodies. That should not be there. Even in the Madras enactment, the Director of Library Services would do all these things. At the District level, the District Officer would do nominations.

We are aware that indirect taxes are increased. Such being the case, it is not desirable to give room for enhancement of indirect taxes and make the common man feel for it. Therefore, I request the Hon'ble Minister to find out ways and means so that these libraries could be established and maintained and the benefits go to the people at large.

†ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ಸಾರನ್ನ (ಮೂಡಬದ್ರಿ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಲೈಬ್ರರಿ ಮನೂವೆಯು ಒಳ್ಳೆಯ ಒಂದು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮವಾದ ಮನೂವೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸಬೇಕಾದುದಕ್ಕೆ. ಆದರೆ ಈ ಮನೂವೆಯ ವಿವಿಧ ಕಲಂಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಸರ್ಕಾರ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಏಜೆನ್ಸಿಯಾಗಿ, ಒಂದು ಕೈಗೊಂಬೆಯಾಗಿ ಇದನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಮದ್ರಾಸ್ ಜಿಲ್ಲಾ ಲೈಬ್ರರಿ ಅಧಾರ್‌ಟಿಯ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ನಾನು 3-4 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಗ್ಗೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವನು. ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವವರು ಚುನಾಯಿತರಾಗಿರತಕ್ಕವರು. ಅಲ್ಲಿನ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಜನರಾಗಿದ್ದರೂ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಆ ಸಂಸ್ಥೆ ಕಡೆಯಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗೂ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಆದರೆ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಇಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಲೈಬ್ರರಿ ಅಧಾರ್‌ಟಿಯ ಜಿಲ್ಲಾ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಲೈಬ್ರರಿಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ವಹಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ನಾನ್ ಅಫೀಷಿಯರ್ ಚೇರ್ಮನ್‌ಗೆ ಭದ್ರವಾದಂಥ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಅಂಥ ಒಂದು ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿರುವುದರಿಂದ, ಆ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಆ ಕಟ್ಟಡ ಅರ್ಧ ಆಗಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಒಂದು ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರ್ ಆಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ನಾನ್ ಅಫೀಷಿಯರ್ ಚೇರ್ಮನ್ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ ದುರ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗಬಾರದು, ಸಂಸ್ಥೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು—ಮುಂತಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಆ ಕಟ್ಟಡದ ಕೆಲಸ ಮುಂದುವರಿಯಿತು, ಇದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ

(ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ಸಾಲೆನ್)

ಕೈಪಾದ ನಡೆಯಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಯಾವಾಗ ಡೆಮಾಕ್ರಸಿ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುತ್ತವೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಇವೇ ನಾಶಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಮತ್ತು ಕೊರೆ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಅಗುತ್ತವೆಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವೆಂದು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು, ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಬರುವಾಗ ಅದನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಅಧಿಕಾರದ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣವೆಂಬುದಾಗಿ ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಅದರ ಜುಟ್ಟನ್ನು ನಾವೇ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಇದು ಯಾವ ನ್ಯಾಯ? ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಲೈಬ್ರರಿ ಅಧಾರಿಟಿಗೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಆಯಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾದಂತಹವರನ್ನು ಆ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಯಾವಾಗಲೂ ಸಿಟಿ ಲೈಬ್ರರಿ ಅಧಾರಿಟಿಗಳಿಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲರತಕ್ಕೆ ಲೈಬ್ರರಿ ಅಧಾರಿಟಿಗಳಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಎರಕ್ಟಡ್ ಜೇರ್‌ಮನ್ ಇದ್ದಾರೋ ಅಂತಹವರನ್ನು ಆ ಲೈಬ್ರರಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವುದು ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕಾರ್ಲೆಜು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರನ್ನೂ ಸಹ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ನಾಮಿನೇಷನ್ ಮಾಡುವುದೂ ಉಂಟು. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಆಯಾ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡಿಸಿ ಯೋಗ್ಯರಾದವರನ್ನು ಅದರಲ್ಲೂ ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿ ನುರಿತವರಾದವರನ್ನು ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವ ಜನರು ಏಕೆ ಚುನಾಯಿಸಬಾರದು? ನುರಿತವರಾದರೆ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಚುನಾವಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಏತಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬಾರದು? ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮ. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಇಲ್ಲ ಕೊಡುಕೊಡುವ ಯಾರೋ ಅಪೀನರು ಅಥವಾ ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಟರ್ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಅಂತಹವರನ್ನು ನಾಮಿನೇಷನ್ ಮಾಡುವುದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮಂತಹವರಿಂದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಯಾರಾದರೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದಾಗಲೀ ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟು ಕೊಡದರೆ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಈ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದು, ಇದರಿಂದ ನಿಜವಾಗಿ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಬರತಕ್ಕಂತಹವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕುವುದು ಕಷ್ಟ. ಆದ್ದರಿಂದ ಡೆಮೋಕ್ರಸಿಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಚುನಾವಣೆಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟು ಆಯಾ ವರ್ಗದವರಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬರಲಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೈಗೊಂಬೆಯಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರದ ದುಡ್ಡನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು. ಇನ್ನು ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವಯ್ಯನವರು ತಿಳಿಸಿದ ಹಾಗೆ ನಾವು ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಲೈಬ್ರರಿ ಸೆಸ್‌ನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಲೈಬ್ರರಿಯನ್ನು ಬಿಲ್ಡ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇಂತಹ ಲೈಬ್ರರಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದೇನೂ ಹೊಸದಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಏಕರೂಪವಾಗಿ ತರತಕ್ಕದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈಗ ಏನಾಗಿರಬೇಕೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ತೆರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವು ತಿನ್ನುವ ಆಹಾರದ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ, ನಾವು ವಾಸಮಾಡತಕ್ಕ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ—ಈಗ ಹಲವಾರು ರೂಪದ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಲೈಬ್ರರಿ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಏಕರೂಪವಾಗಿ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಹಣವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಗೆ 3 ನೆಯೇ ಪೈಸೆಯಂತೆ ಕರಕಟ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ತೆರಿಗೆ ಹೊರೆ ನಮ್ಮ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಲೈಬ್ರರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಕೊಂಡುಮಾಡಬೇಕು, ಅದರ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಇಂತಹ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಂಸ್ಥೆ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಜನರೂ ಸಹ ಕೊಂಡುಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದರೂ ಈಗಿನ ತೆರಿಗೆ ಹೊರೆಯನ್ನೇನೋ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನುಮಾರು ಅರ್ಧಕ್ಕಿಳಿದರೂ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಐಟಂವಾರುಗಳಿಗೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕುವುದನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

5-30 P.M.

ಇನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ನಾಮಿನೇಷನ್ ಮಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದ ಜನತೆಗೂ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಭಿರುಚಿ ಹೆಚ್ಚು ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ಜನರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡ

ಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ಕಡೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೆಂಗನಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಇದರಲ್ಲಿ ರಿಜರ್ವೇಷನ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಹರಿ ಜನರಿಗೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಅಗತ್ಯ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ರಿಜರ್ವೇಷನ್ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರ ರಚಿಸತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನೂ, ಸ್ಥಾನವನ್ನೂ ಕೊಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ನಾನು ಎರಡು ಸಾರಿ ಲೈಬ್ರರಿ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದೆ. ಅದರ ಆಗ ನಾನು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲರಿಂದ ಚುನಾಯಿತನಾಗಿ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದೆ. ಅದರ ಅವಧಿ ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೇ ನಾಳೆ ನೇಷನ್ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟೋ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ರಿಜರ್ವೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಜನರ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆರೆಕ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಟೀನು, ಸಿಟಿ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯದ ಮಟ್ಟದ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮತ್ತು ಪೆಡ್ಲೋರ ಕ್ಯಾನ್ಸಿನವರಿಗೆ ರಿಜರ್ವೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri R. S. HEGDE (Honnavar).—Mr. Speaker, Sir, while, generally welcoming this Bill, I must at once state that certain provisions of this Bill offend against the process of democratic decentralisation. I refer to clause 47—Repeal and savings. Under sub-clause (3) of clause 47—item (iii) : and item (v).

“Clause (e) of sub-section (1) of section 43 of the Mysore Village Panchayats and Local Boards Act, 1959 (Mysore Act 10 of 1959) and

“Clause (b) of section 91 of the Mysore Municipalities Act, 1964 (Mysore Act 10 of 1964)

are hereby repealed in so far as they pertain to Libraries, and Reading Rooms.”

Section 43 of the present Village Panchayats and Local Boards Act says :

“It shall be competent for a Panchayat so far as the Panchayat Fund at its disposal will allow and subject to the general control of the Government and the superintendence of the Taluk Board to make reasonable provision within the village in regard to the following matters : village libraries and reading rooms.”

Then we have got an analogous provision in the Municipal Act and the functions of the Municipal Council.

“Every Municipal Council may in its discretion provide either wholly or in part for any of the following matters, namely, constructing, establishing or maintaining public parks, libraries, etc.”

So then the establishment and maintenance of the libraries is one of the functions of the democratic institutions and by this Act I do not think it will be advisable to take away that small power, which is vested in the panchayat bodies and municipalities. The very Preamble to this Bill says :

(SRI R. S. HEGDE)

"A Bill to provide for the establishment and maintenance of public libraries and the organisation of a comprehensive public libraries and the organisation of a comprehensive rural and urban library service....."

It speaks of rural and urban library. Under the present set up of democratic decentralisation, as far as the rural services are concerned, we channelise them through the panchayats and taluk boards. As far as the urban service is concerned we channelise them through municipal boroughs and municipal corporations. So when the competent bodies are there to maintain these institutions, I do not think it will be advisable in this age of democratic decentralisation to take away the power which has been there for several years.

Secondly, what I submit is, the State efforts must be in supplementing the efforts of the local bodies. The State efforts must be one of co-ordination and not something independent, killing the indigenous elements that are there. From that point of view, if a library which will cater to the international needs of the public of Bangalore or Mysore or other places, we can welcome it. For example in the Maharashtra State we have got the Asiatic Library which caters to the needs of the public in respect of international news. In the same way there are other libraries which have been catering to the public needs. I submit that the State's efforts must not be something opposed to the process of decentralisation, something independent itself, but it must be supplementing the efforts of these bodies. Thirdly, it is quite advisable to follow the policy laid down by the Central Minister for Education who has abolished so many Committees on his assuming office, whereas this Act provides so many Committees and by this Act we will be creating an employment bureau and also so many committees. Clause 25 :

"(1) Every Local Library Authority shall constitute the following committees by election from among its members, namely :

- (i) the Executive Committee ;
- (ii) The Book Fund Committee ; and
- (iii) the Finance Committee.

"(2) A Local Library Authority may constitute committees for such other purposes as it deems fit."

This Act contemplates too many committees which should not be encouraged and it is better to follow the holy principle laid down by the Central Ministry in abolishing as many committees as possible.

Fourthly, this Library Committee which is sought to be established by this Act will be a parallel body like the local bodies. That also must be discouraged.

As far as the finances are concerned, we are already paying education cess, health cess, 3 annas in a rupee for the last several years and if the finances are to be allotted for education, it is to be adjusted in 9 nP. in a rupee and not in the additional taxation of 3 nP. in a rupee. There must be co-ordination between the proposed Panchayat Act and this Library Act. The Kondajji Basappa Report has recommended that the entire State revenue should be kept at the disposal of the Panchayatraj bodies. If that is going to be accepted, I do not think we can give an additional percentage of 3 nP. for the Library. With this, I fully endorse the opinion of the other members who have stated that this must go to a Joint Select Committee, but certain radical changes must be introduced.

Mr. SPEAKER.—There is one more member, namely, Sri Byrappaji who is anxious to speak. He is in the Select Committee. So he may participate in the deliberations of that Committee.

†Sri S. R. KANTHI.—I am very happy that there is a sort of general agreement about the acceptance of the Bill to be sent to the Select Committee. Since the Bill goes to the Joint Select Committee, I need not dilate on all the points raised on the floor of the House and I can say one or two things in this respect. There has been criticism from some members that the Bill ought not have been brought, meaning thereby that it was not necessary to bring the Bill, while others say that the Bill has been brought on the floor of the House even though it is too late to have been brought. The third set of Honourable Members are of the opinion that the Bill as drafted is a good one and requires a little bit of polishing.

I do not know whether the Bill ought not to have been brought before the House. I cannot agree with that viewpoint because as you are aware, in South Kanara such a Bill is being worked for the last 16 years. In Hyderabad Karnatak also there is an enactment since the last 9 years. I do agree with the Members that the bill should go to the Select Committee so that there might be certain changes. One Hon'ble Member said that the bill should wait till the Panchayat Raj Bill is ready and brought before the Assembly and that this bill should be co-ordinated with that Bill. No one can take exception to that idea. We cannot keep one provision in one Bill and another provision in another. But I cannot wait till the Panchayat Raj Bill is brought before the Assembly. I have waited for a long time after I took charge as Education Minister. The State has waited for 7 years for this Bill. I do not see any reason why it should not be possible to have a sort of co-ordination between the coming Panchayat Raj Bill and this Bill. If there are more nominations here, we can reduce it. If the personnel has to be changed, so far as the library authorities are concerned, we can make the change. All that can be done in the Select Committee.

Sri V. S. Patil said that though the idea was good, there is a controversy about the Bill. He also said that the ideas of the Education Minister are good but he gets himself lost. Why should I get myself

(SRI S. R. KANTHI)

lost, if the ideas are good. It may be possible that a good idea may not be acceptable at a particular moment to certain sections but that does not mean that the idea is bad.

I have also to speak about finances. One of the Hon'ble Members said that the pattern of finances in this Bill should be changed. I looked in to the model Bill sent by the Centre. I find we have followed that Bill very closely. Sri Devaiah said that Bangalore City will have to bear the burden. I have no doubt about it. He also stated that the resources mentioned so far as Bangalore City is concerned is under-estimated. I do not say that they are not under-estimated. Bangalore City can bear many more burdens. We have to tell our people that they have to bear the burden. For example, in Dharwar District from which my Hon'ble friend Mr. M. R. Patil comes, we would be getting Rs. 24,000 at the rate of 3 nP. per rupee of tax, on lands and buildings. From land revenue we get Rs. 1,22,000 and the total comes to Rs. 1,46,000. This Rs. 24,000 is only a small part and this is the only surcharge levied by the local authority. The Hon'ble Member appears to have thought that we were collecting 3 nP. in a rupee as land revenue in addition to the land revenue collected. It is not so. Dr. Loganathan has very well worked out that we get 12 lakhs for the district library authorities and that will be the only expenditure. For the 5 cities we get Rs. 6,68,000 and that will be the total expenditure. It is not a big amount and it is worth-spending.

It was also argued that the taluk boards and zilla parishads should establish their own libraries. In the Bill there is no power for these authorities to develop their own libraries but if they declare their libraries as open, they will come under the local Public Library Authority. Even under the Panchayat Raj we have to manage many items by setting up committees. For instance, the schools will be managed by a committee set-up by the zilla parishad. Tomorrow when that Bill is passed, it is not impossible for us to co-relate the district library authority with the zilla parishad. The zilla parishad may be the originating body and the district library authority may be a sub-committee or a body elected by it, just like the District School Boards in Bombay Karnataka. I do not think we should wait for long. If the Panchayat Raj Bill comes we will take both together and co-ordinate them in such a way that there is no overlapping or contradiction. By reading a few sentences here and there of the sub-clauses of the repealing provisions of the Bill, we cannot come to the conclusion that it is going to be in contravention of the Panchayat Raj Bill. I welcome the Panchayat Raj Bill but I am aware that there are major difficulties in our path and in case it does not come into operation early, we should not wait for the implementation of this Bill. This Bill has to be implemented because in the Hyderabad Karnataka area everything has come to a stand-still. We have collected the cess, we are paying a part of the the land revenue of that area, but we are not able to establish any local authority because of

the legal impediments. Hyderabad State Libraries Act is such that we cannot function. All these factors are there. I am willing to adjust this Act after the Panchayat Raj Bill is passed.

Mr. SPEAKER.—The question is:

“That the Mysore Public Libraries Bill, 1964 be taken into consideration”

The motion was adopted.

Motion to refer to a Joint Select Committee

Sri S. R. KANTHI.—I beg to move:

“That the Mysore Public Libraries Bill, 1964 be referred to a Joint Select Committee consisting of a total number of 20 members, 15 members from the Legislative Assembly and 5 members from the Legislative Council, that the concurrence of the Legislative Council be obtained therefore and that the following members of this House shall be members of the Joint Select Committee, viz.—

Sriyuths:—

1 M. Srinivasa Reddy	9 B. M. Patil
2 K. S. Gowdiah	10 Devappa Shamanna Aland
3 K. P. Revana Siddappa	11 V. Masiappa
4 Byrappaji	12 S. V. Patil
5 C. R. Range Gowda	13 A. P. Appanna
6 M. Y. Ghorpade	14 Vidyadhar Guruji
7 T. Madaiah Gowda	15 Smt. Bhagirathamma.”
8 S. S. Kolkebail	

Mr. SPEAKER.—The question is:—

“That the Mysore Public Libraries Bill, 1964 be referred to a Joint Select Committee consisting of a total number of 20 members, 15 members from the Legislative Assembly and 5 members from the Legislative Council, that the concurrence of Legislative Council be obtained therefor and that the following Members of this House shall be Members of the Joint Select Committee viz.

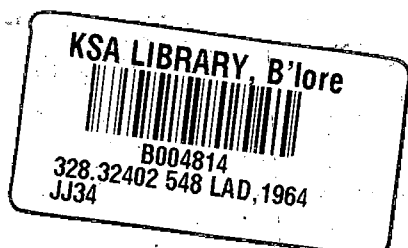
Sriyuths:—

1 M. Srinivasa Reddy	9 B. M. Patil
2 K. S. Gowdiah	10 Devappa Shamanna Aland
3 K. P. Revana Siddappa	11 V. Masiappa
4 Byrappaji	12 S. V. Patil
5 C. R. Range Gowda	13 A. P. Appanna
6 M. Y. Ghorpade	14 Vidyadhar Guruji
7 T. Madaiah Gowda	15 Smt. Bhagirathamma”.
8 S. S. Kolkebail	

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—Under sub-rule (2) of Rule 240 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly, I nominate the Minister in charge of the Department to which the Bill relates, i.e., the Minister for Education and the Minister for Law as members of the Joint Select Committee. The House will now adjourn and reassemble tomorrow at 12-30 P.M.

The House adjourned at Six of the Clock to meet again at Thirty Minutes past Twelve of the Clock on Wednesday, the 24th June 1964.

GOVERNMENT OF KARNATAKA
DEPARTMENT OF
KARNATAKA STATE ARCHIVES
LIBRARY, BANGALORE

This book should be returned on
or before the date mentioned below :

or before the date mentioned below :

This book should be returned on

BANGALORE
KARNATAKA STATE ARCHIVES
DEPARTMENT OF
GOVERNMENT OF KARNATAKA